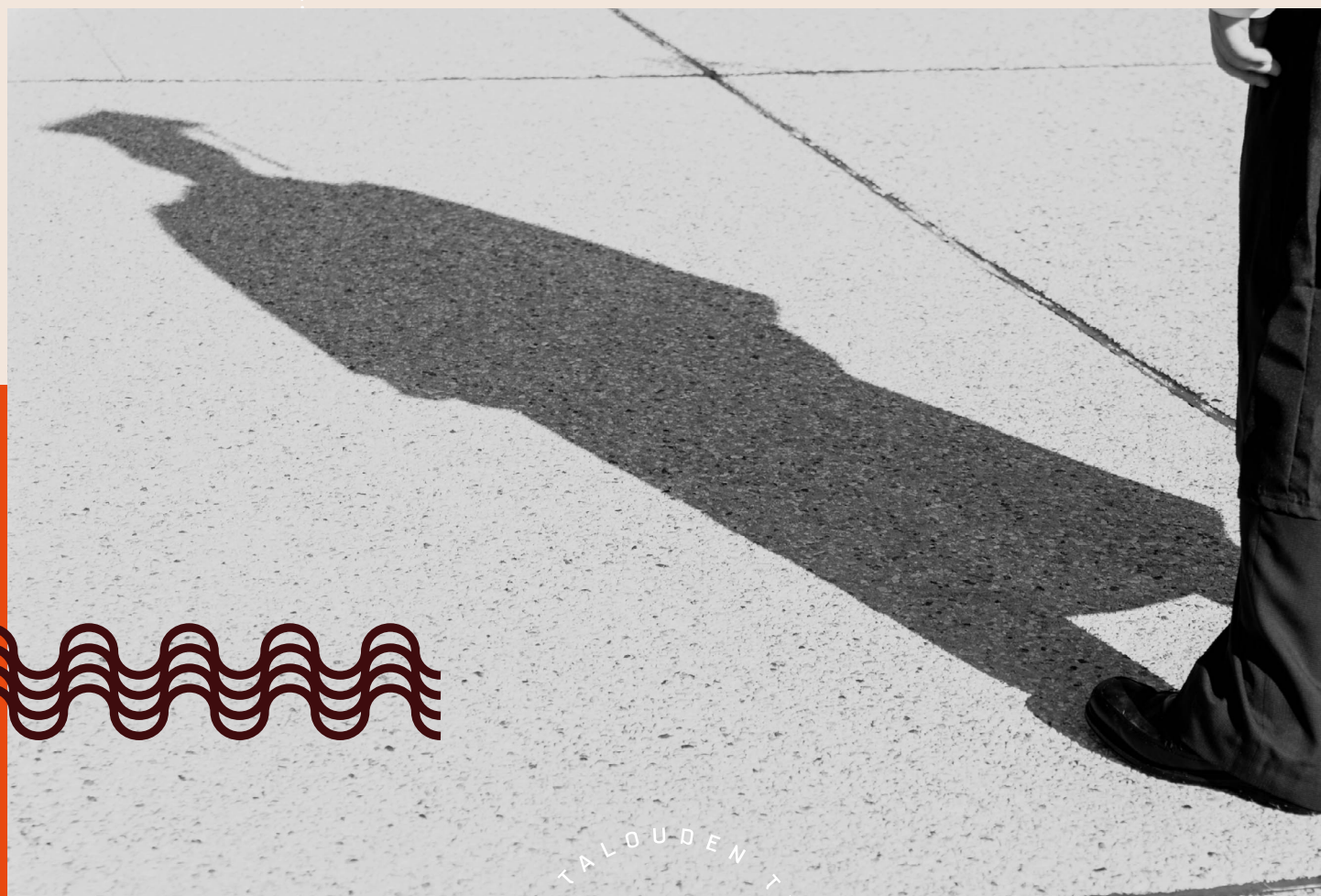

Anna Idström

TUTKIMUKSIA / STUDIES

116

Työttömät tohtorit – seitsemänsadan tohtorin puheenvuoro

TYÖN JA TALOUDEN TUTKIMUS
Labore
EST 1971

Työttömät tohtorit – seitsemänsadan tohtorin puheenvuoro

Anna Idström

Tutkimuksia / Studies 116

ISBN 978-952-209-218-2 (verkkojulkaisu)

ISSN 2984-4630 (verkkojulkaisu)

Kannen kuva

Cindy Parks, Pixabay

Julkaisija

Työn ja talouden tutkimus LABORE

Arkadiankatu 7 (Economicum)

00100 Helsinki

Puh. +358 40 940 1940

labore.fi

Kiitokset

Kiitän **Palkansaajasäätiötä** tutkimuksen rahoittamisesta. Kiitän avusta, tuesta ja neuvoista seuraavia henkilöitä: Työn ja talouden tutkimus LABOREn tutkimusjohtaja **Tuomo Suhonen**, TEM:n tutkimusjohtaja **Heikki Räisänen**, OKM:n tiedepolitiikan vastuualueen johtaja **Erja Heikkinen** ja opetusneuvos **Paa-vo-Petri Ahonen**, Tieteentekijöiden liiton erityisasiantuntija **Miia Ijäs-Idrobo**, professori **Roope Uusitalo**, professori **Jaakko Kauko**, johtaja **Mika Maliranta**, tutkijakollegat **Milla Nyyslä**, **Sami Jysmä**, **Hannu Karhunen**, **Raija Kerätär**, **Maria Pietilä**, **Nina Haltia**, **Alexi Neuvonen**, **Mika Lännpää** sekä **Hannu Hyytinen**, Laboren viestintäpäällikkö **Essi Lindberg** ja järjestelmäpäällikkö **Aila Mustonen** sekä nimeltä mainitsemattomat työttömyyttä kokeneet tohtorit, joiden kanssa olen käynyt keskusteluja tutkimuksen ulkopuolella. Erityisen lämmin kiitos Sinulle, joka vastasit kyselyyn.

Helsingissä 26.11.2024

Anna Idström

Kuva: Robin Condemi, Pixabay.

Työttömät tohtorit – seitsemänsadan tohtorin puheenvuoro

TIIVISTELMÄ

Tämä tutkimus tarkastelee tohtorien pitkäaikaisesta työttömyydestä Suomessa. Tutkimuksen tavoitteena oli kartoittaa tohtorien näkemyksiä heitä koskevan työmarkkinasegmentin kohtaanto-ongelmien syistä ja seurauksista. Tutkimuksen aineisto kerättiin kyselylomakkeella, johon saatiin 702 vastausta (N = 2153, vastausprosentti 33 %). Aineisto analysoitiin induktiivisen sisällönanalyysin menetelmin syvällisen tarkastelun mahdollistamiseksi.

Tutkimuksessa saatiin seuraavat keskeiset tulokset:

Työttömän tohtorin profiili: Työttömien tohtorien välillä on variaatiota urallaan professorin tehtäviin asti yltäneistä kansainvälisistä huippututkijoista sellaisiin, jotka ovat pudonneet urapolulta heti tohtorin tutkinnon suorittamisen jälkeen. Tohtorityöttömyyttä on kaikilla tieteenaloilla. Yhteistä työttömille tohtoreille on se, että heidän tiedollinen, teoreettinen ja

menetelmällinen osaamisensa jää hyödyntämättä heidän ollessaan työttöminä, eikä näin ollen tuota suomalaiselle yhteiskunnalle sitä etua, mitä se voisi tuottaa.

Kohtaanto-ongelmat ovat yleisiä. Aineistosta nouseva esimerkkien paljous osoittaa, ettei korkeimmin koulutetun työvoiman resursseja kyetä käyttämään optimaalisesti, vaan tohtoreita toimii täysin koulutustaan tai koulutustasoaan vastaamattomissa tehtävissä joukoittain.

Työllistymisen esteet: Syrjintä ja toimivien palveluiden puute korostuvat tohtorien kokemuksissa. Jos kuuluu niihin, joille töitä ei tarjota, ei välttämättä saa sopivaa apua mistään. Useampi kuin joka kolmas vastaaja oli tyytymätön TE-palveluihin, jotka näyttävät vastauksissa hyödyttöminä, ristiriitaisina tai jopa nöyryyttävinä ja ahdistavina. Toisaalta osa vastaajista myös kertoi arvostavansa TE-palveluita.

Työllisyystoimet: Työhaun määrällinen velvoite (neljän hakemuksen vaatimus kuukausittain toimeentulon menetyksen uhalla) koetaan pikeminkin esteenä tehokkaalle työhaulle. Se vie aikaa tohtoritason työ- ja tutkimusrahoitushakemusten valmistelusta. Toistuvat ei-vastaukset heikentävät itseluottamusta ja mielenterveyttä sekä rapauttavat motivaatiota, mikä on linjassa aiemman tutkimuskirjallisuuden kanssa.

Altistavat tekijät: Tohturityöttömyydelle altistavia tekijöitä ovat sopivien verkostojen puute sekä rajalliset mahdollisuudet tehdä uhrauksia uransa eteen, mikä asettaa esimerkiksi yksinhuoltajat tai terveydellisten rajoitteiden kanssa elävät ihmiset haavoittuvaan asemaan. Myös vanhemmat ikäryhmät ja ulkomaalaistaustaiset tohtorit ovat yliedustettuina tutkijakoulutustason suorittaneiden työttömien joukossa.

Kilpailun epäoikeudenmukaisuus: 298 kyselyyn vastannutta (N = 702) kertoi todistaneensa syrjintää, selkään puukotusta, kiusaamista tai epärehellistä vallankäyttöä esimerkiksi virkojen täytöissä, työntekijöiden rekrytoinnissa tai tutkimusrahoituksen jakamisessa. Tällaisia anekdootteja kertoivat ne, joita oli syrjitty, mutta myös ne, jotka olivat hyötynneet näistä tilanteista.

Työttömyyden vaikutukset tohtorien ammatillisiin taitoihin, henkilökohtaiseen elämään

ja yleiseen terveyteen vaihtelevat yksilöittäin. Työttömyyden haittavaikutusten vakavuus ja pysyväluonteisuus vaihtelee myös yksilöittäin – jotkut kokevat ohimenevän työttömyysjakson suorastaan tarpeellisena lepona stressaavan tutkimusurakan päätteeksi, toisessa ääripäässä kaiken menettäneet ihmiset pohtivat itsemurhaa. Mielenterveyden ja elämänlaadun heikkeneminen ovat joka tapauksessa yleisiä kokemuksia, ja monen kohdalla ongelmat ovat heijastuneet myös perheeseen.

Tutkijaidentiteetin pysyvyys: Vastauksista nousi esiin ihmisryhmä, jota luonnehtii kenties parhaiten sana ”tutkijaidentiteetti”. Osa jopa usean vuoden yhtäjaksoisesti työttöminä olleista tohtoreista jatkaa edelleen tutkimustaan ja akateemisten julkaisujen kirjoittamista. He eivät lopeta tutkimista, koska heillä on sisäinen motivaatio työskennellä: totuuden etsintä, pyrkimys siirtää rajaa tunnetun ja tuntemattoman välillä, ihmiskunnan hyödyttäminen.

Yhteiskunnalliset vaikutukset: Tohturityöttömyyden laajempina vaikutuksena Suomeen ilmenee kallisarvoisten resurssien hukkaaminen. Vastaajilta kysyttiin heidän tutkimusaiheistaan ja spesifistä tutkijanosaamisestaan, jolloin paljastui laaja kirjo hyvin yksilöllisiä, syvällisiä tiedollisia aarteita, joista ei saada yhteiskunnalle hyötyä tohtorien ollessa työttöminä ja – joidenkin kohdalla – syrjässä yhteiskunnallisista keskus-

teluista. Tohtorityöttömyyden myötä menetämme ihmiselämään, luonnonympäristöön ja tekniikkaan liittyvää hyödyllistä tietoa, sekä tämän tiedon myötä mahdollisuuksia ratkaista globaaleja ongelmia. Jokainen päivä tohtorityöttömyyttä tarkoittaa älykkäimmän ja koulutetuimman työvoimamme hukkaan heittämistä.

Ratkaisut: Yksi yleisimmin mainituista tohtorien esittämistä ratkaisuista tohtorityöttömyyden ongelmaan liittyy yliopistojen tohtorikoulutusmääriin, joita pitäisi vähentää, jos post doc -tutkijoille ei ole työpaikkoja ja tutkimusrahoitusta. Kääntäen, tutkimusrahoitusta ja työpaikkoja olisi luotava tohtoreita varten. Yliopistojen palkitseminen tohtoritutkintojen määrien perus-

teella nähdään ongelmallisena. Monet vaativat asennemuutosta, jotta työnantajat tarjoaisivat töitä tohtoreille. Suuri osa tohtoreista toivoo parempia ja varta vasten tohtoreille suunniteltuja TE-palveluita. Jotkut ajattelevat, että jos töitä ei kerran ole, tämä totuus pitäisi myöntää. Ainoa ratkaisu on siinä tapauksessa kunnollinen ja riittävä perustulo.

STUDIES 116

The unemployed PhD holders in Finland

ABSTRACT

This study examines the unemployment of PhD holders in Finland, aiming to explore their perspectives on the causes and consequences of labor market mismatch within this highly educated group.

The research employed a survey methodology, receiving 702 responses out of 2,153 invitations (response rate 33%). The data were analyzed using an inductive content analysis framework.

Key findings of the study include the following:

Variation among unemployed PhDs: Respondents ranged from internationally recognized professors to postdoctoral researchers who lost their career trajectories immediately after completing their doctoral degrees. Unemployment affects PhDs across all disciplines, leaving their advanced knowledge, theoretical expertise, and methodological skills unutilized, thus failing to contribute to Finnish society as intended.

Prevalence of mismatch issues: Numerous examples highlighted the inefficiency in utilizing the resources of the most highly educated workforce. Many PhDs work in positions unrelated to their training or education level.

Barriers to employment: Discrimination and insufficient support services were significant obstacles. Many unemployed PhDs described public employment services (TE services) as ineffective or even counterproductive, with experiences ranging from humiliation to frustration. However, some respondents valued the support they received.

Networking and personal constraints: A lack of professional networks—often interpreted as the absence of influential contacts—limited opportunities, as did restricted mobility or flexibility due to factors such as single parenthood or health issues. Older PhDs and those with immigrant backgrounds were disproportionately represented among the unemployed.

"Researcher identity" among unemployed

PhDs: Some long-term unemployed PhDs continued their research and academic writing, driven by intrinsic motivation such as the pursuit of truth, advancing knowledge, and contributing to humanity.

Unfair competition: Of the 702 respondents, 298 reported instances of discrimination, unethical practices, or inequitable distribution of funding and positions. These included allegations of favoritism, academic theft, and abuses in recruitment and funding processes.

Personal and professional impacts of unem-

ployment: The consequences ranged from temporary relief after demanding research projects to severe mental health challenges, financial hardship, and family strain, with some respondents contemplating suicide.

Waste of societal resources: Respondents emphasized the loss of unique and valuable knowledge, expertise, and research potential due to PhD unemployment, which undermines societal progress in addressing global challenges. Each day of PhD unemployment represents a lost opportunity to harness this expertise.

Need for tailored services: A significant number of respondents advocated for improved and PhD-specific employment services.

Counterproductive policies: Requirements to submit a certain number of job applications per month under threat of losing financial support were seen as unsuitable and even harmful, detracting from efforts to secure research funding or appropriate academic positions. Repeated rejections had a negative affect to the motivation, confidence, and mental health of the unemployed PhDs.

Suggestions for systemic change: Many PhDs recommended reducing doctoral education quotas if postdoctoral opportunities and funding are insufficient. The current university incentives for awarding doctoral degrees were criticized.

Calls for attitudinal shifts: Some suggested a cultural change to increase employer willingness to hire PhDs, while others advocated acknowledging the lack of suitable jobs and introducing robust universal basic income systems as a solution.

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO.....	13
2. KATSAUS AIEMPAAN TUTKIMUSTIETOOON.....	14
2.1. Mistä työttömät tohtorit tulevat?.....	14
2.2. Ulkomaalaistaustaisten tohtorien erityiskysymyksiä.....	15
3. AINEISTO JA MENETELMÄT.....	16
3.1. Kohderyhmän rajausta.....	16
3.2. Kohderyhmän tarkempi jaottelu.....	16
3.3. Otoksen edustavuus.....	18
3.4. Kyselyaineiston lähde, käsittely ja tietosuoja.....	18
3.5. Kyselymenetelmään liittyvät valinnat.....	19
3.6. Tarkastelun pohjana induktiivinen sisällönanalyysi.....	19
3.7. Raportin rakenteesta – kuinka raporttia luetaan.....	19
3.8. Tilastotietoa vastaajiin liittyen.....	20
4. KESKEISET TULOKSET.....	22
4.1. Työttömän tohtorin profiili – alkukysymyksistä paljastuneet tohtorityöttömyyden piirteet.....	22
4.2. Tavoitteet ja unelmat akateemisen uran alussa.....	25
4.3. Tyytyväisyys vs. tyytymättömyys uravalintaan.....	32
4.4. Tutkijan identiteetti.....	40
4.5. Tutkijaosaamisen ainutlaatuisuus.....	47
4.6. Kokemuksia tutkimusrahoitusta ja työpaikkoja koskevasta kilpailusta.....	58
4.7. Kokemuksia kiusaamisesta, syrjimisestä ja suosikkihierarkioista.....	69
4.8. Tohtorien arvioita TE-palveluista.....	80
4.9. Miten työttömyysetuuksien ehdot ja työllistämistoimet vaikuttavat tohtorien elämään.....	89
4.10. Millaisia toimia tohtorit toivoisivat.....	97
4.11. Työnhaun esteet.....	105
4.12. Työttömyyden vaikutus tutkijan/huippuosaajan ammattitaitoon.....	115
4.13. Onko tohtori ”generalisti”, jonka asiantuntemus on siirrettävissä alalta toiselle?.....	122
4.14. Tohtorien kokemuksia epämielekkäistä työtehtävistä ja -tarjouksista.....	124

4.15. Työttömät tohtorit ja terveys.....	128
4.15.1. Tohtorien ilmoitettu terveydentila ennen tohtoriopintoja.....	129
4.15.2. Tohtorien terveydentilan muutokset urakilpailun myötä.....	131
4.15.3. Tohtorien terveydentilan muutokset työttömyyden myötä.....	137
4.16. Työttömät tohtorit ja perhe.....	144
4.16.1. Työttömyyteen johtaneet syyt: Onko jokin perheeseen liittyvä asia heikentänyt mahdollisuuksia kilpailla urasta?.....	146
4.16.2. Tutkijanuran seuraukset perheelle.....	153
4.16.3. Työttömyyden seuraukset perheelle.....	158
4.17. Tohtoriksi kouluttautumisen vaikutus persoonaan, arvoihin ja onnellisuuteen.....	164
4.18. Työttömyyden vaikutus tohtorin persoonaan, arvoihin ja onnellisuuteen.....	168
4.19. Ratkaisuehdotuksia tohtorityöttömyyteen.....	171
5. YHTEENVETO KESKEISISTÄ TUTKIMUSTULOKSISTA	185
5.1. Työttömän tohtorin profiili.....	185
5.2. Kohtaanto-ongelmat ovat yleisiä.....	186
5.3. Tohtorien työllistymisen keskeiset esteet ovat syrjintä, toimivien palveluiden puute ja vaje tutkimusrahoituksessa.....	186
5.4. Kilpailu rahoituksesta ja työpaikoista ei näyttäydy reiluna.....	187
5.5. Työttömyyden vaikutukset tohtoreiden ammatillisiin taitoihin, henkilökohtaiseen elämään ja yleiseen terveyteen vaihtelevat yksilöittäin.....	187
5.6. Tohtorityöttömyyden laajemmat vaikutukset Suomeen: resurssien hukkaaminen.....	187
5.7. Tohtorien ratkaisuja ja suosituksia tohtorien toimivampaan työllistämiseen.....	188
6. POLITIIKKASUOSITUKSET JA JATKOKYSYMYKSET	189
7. SUMMARY IN ENGLISH: THE UNEMPLOYED PHD HOLDERS IN FINLAND... ..	190
7.1. The profile of the respondents who participated in the survey.....	190
7.2. The primary causes of unemployment among postdocs.....	190

7.3. The fairness of competition for academic jobs and funding.....	191
7.4. The consequences of unemployment for PhD holders.....	191
7.5. The broader implications of postdoc unemployment for Finland.....	191
7.6. Selected recommendations to better address the issue of postdoc unemployment, suggested by the respondents.....	191
LÄHTEET.....	192

Työttömät tohtorit – seitsemänsadan tohtorin puheenvuoro

”KUN VAJAAT KAKSI VUOTTA PALKITUN VÄITÖSKIRJAN KIRJOITTAMISEN JÄLKEEN LÖYSIN ITSENI LAKAISEMASTA KORJAAMOHALLIN LATTIAA TYÖVOIMAKOULUTUKSEN HARJOITTELUSSA, LUOTTAMUKSENI SUOMALAISEN YHTEISKUNNAN JÄRKEVÄÄN TOIMINTAAN ALKOI HORJUA.”

Anonyymi työtön tohtori

1. Johdanto

Tämän tutkimuksen tavoitteena on kartoittaa tohtoreiden näkemyksiä heitä koskevan työmarkkinasegmentin kohtaanto-ongelmien syistä ja seurauksista. Tällä hetkellä Suomessa on reilut 1400 tutkijakoulutuksen suorittanutta työtöntä työnhakijaa (Akava Works 2024a), joista noin kaksi kolmasosaa on pitkäaikaistyöttömiä. Tämän lisäksi moni tohtori työskentelee koulutustaan ja koulutustasoaan vastaamattomissa tehtävissä – heidän määräänsä on vaikeaa arvioida luotettavasti. Työttömien tohtorien määrä Suomessa on pysynyt suhteellisen vakaana viime vuosien aikana. Yleisesti ottaen korkeakoulutettujen työttömyys on kasvanut viimeisen vuoden aikana, ja koko maassa työttömien määrä on nousussa. Erityisen korkealla tasolla työttömyys on luonnontieteiden, teknistä taloudellisten alojen sekä taide- ja kulttuurialojen tutkimuksen suorittaneilla. (Akava Works 2024b, Aaltonen 2017, Haila & al. 2016.)

Tohtorien työttömyyttä on tutkittu paljon tilastollisesta näkökulmasta. OECD ja Eurostat ovat tuottaneet raportteja ja tilastoanalyyskejä, joissa tarkastellaan tohtorien työllisyysasteita, työttömyysprosentteja ja työmarkkinoiden muutoksia. Suomessa esimerkiksi Tieteentekijät ja valtioneuvosto ovat julkaisseet tutkimuksia ja raportteja, joissa kartoitetaan erityisesti suomalaisten tohtorien työttömyyttä ja työllistymishaasteita. Parhaisakin selvityksissä tohtoreiden omat näkemykset ovat kuitenkin jääneet suhteellisen vähälle huomiolle, eivätkä tohtorien työttömyyden erityispiirteet ole nousseet riittä-

västi näkyviin. Käsillä oleva tutkimus pyrkii vastaamaan muun muassa seuraaviin kysymyksiin:

- » Keitä työttömät tohtorit ovat ja mitä he itse voivat kertoa tilanteestaan?
- » Mitkä ovat heidän kokemuksensa mukaan yhtäältä koulutus- ja työllistämisyjärjestelmämme sudenkuopat, toisaalta tutkijoita kohtaavan työmarkkinan haasteet – vai ovatko nämä ylipäänsä optimaalisia näkökulmia pyrittäessä ymmärtämään tohtorien työttömyyttä?
- » Kuinka laajalle ongelma heijastuu, eli mitkä ovat työttömyyden vaikutukset huippukoulutetun ihmisen terveyteen, hyvinvointiin ja perheeseen sekä yleiseen ilmapiiriin?
- » Mitä suomalaisesta yhteiskunnasta ja maailmasta jää puuttumaan, kun tohtorit eivät ole tekemässä sitä, mihin ovat kouluttautuneet ja erikoistuneet?

2. Katsaus aiempaan tutkimustietoon

2.1. MISTÄ TYÖTTÖMÄT TOHTORIT TULEVAT?

1990-luvulta lähtien korkeakoulupolitiikassa on korostettu osaamista ja koulutuksen tärkeyttä perustutkimuksen ja innovaatioiden luomiseksi (Hakala 2009). Vuonna 2023 Suomessa oli 19059 tohtoriopiskelijaa, ja tohtorintutkintoja suoritettiin lähes 1725, kolme kertaa enemmän kuin vuonna 1993 (OPM 2004, Vipunen: Yliopistoissa suoritettut tutkinnot, Yliopistokoulutuksen opiskelijat). Tällainen koulutuksen painottaminen on ollut linjassa OECD:n ja EU:n linjojen kanssa.

Rahoitusmalli on keskeisin korkeakoulujen ohjaamisen väline. Se palkitsee tohtorikoulutuksesta, ja vauhti on vain kiihtymässä (OKM 2024). Tavoitteena on kouluttaa 1000 tohtoria kolmen vuoden määräajassa. Tohtorikoulutukseen panostetulla lisärahalta tuotetaan uusia tohtoreita mm. syöpätutkimuksen alalle. Syöpätutkimusta tekevän tutkimusryhmän pelkät laboratoriotarvike- ja reagenssikulut maksavat joitakin kymmeniä tuhansia euroja kuukaudessa (Peltoniemi 2017), ellei enemmän. Jos oletetaan, että jokainen uusi syöpätohtori perustaisi valmistuttuaan oman tutkimusryhmän, olisi jokaisen heistä saatava jonkin rahoituskanavan kautta tuota luokkaa oleva reagenssirahoitus, jonka lisäksi tarvittaisiin tietenkin ryhmän palkkarahat ja muut kulut. Jo pitkään on tiedetty (Hakala 2009), että koska yliopistoilla on ollut kannustimia ”tuottaa tohtoreita”, joillain tieteenaloilla – varsinkin luonnontieteissä – tohtorintutkinnon suorittaminen on normalisoitunut osaksi asiantuntijaksi pätevoitymistä. Motivaatio lähteä suorittamaan jatko-opintoja maisterintutkinnon perään on voinut johtua myös alan vaikeasta työmarkkinatilanteesta maisteritasolla tai siitä, että graduohjaaja on pyytänyt mukaan tutkimusryhmään. Lisäksi tarkasteltaessa tohtorintutkintojen määriä eri aloilla on huomioitava itse alojen tutkimusintensiivisyys. Teoreettisesti suuntautuneemmat tieteenalat, etenkin monet luonnontieteelliset ja humanistiset alat, ovat luontevampia ympäristöjä jatkaa opintoja korkeimpaan tutkintoon asti kuin käytännöllisesti suuntautuneemmat tieteenalat. Näillä aloilla tohtorityöttömyys näyttyy muuta aloja vaikeampana, joskaan käsillä olevassa tutkimuksessa ei ole tullut vastaan sellaista alaa, jota tohtorityöttömyys ei koskisi lainkaan.

Koulutuspoliittiset päätökset voivat sivutuotteenaan aiheuttaa laajoja, kulttuurisia – kenties ennakoimattomia ja ei-toivottujakin – muutoksia. Suomalainen korkeakoulupolitiikka on pitkään korostanut kansainvälisten linjausten mukaisesti tutkimuksen yhteiskunnallista merkitystä ja markkina-arvoa, joten yliopistoja on kannustettu profiloitumaan kilpailukykyämme edistäviksi tutkimusyliopistoiksi (Kehm 2007, OKM 2015). Yhtenä korkeakoulupoliittisten tulos- ja tehokkuuspainotteisten linjausten seurauksena on ollut tutkijoiden välisen kilpailun koveneminen (Hannukainen & Brunila 2017, Kouhia & Tammi 2014). Tehokkuutta tulee osoittaa julkaisuilla, jotka toimivat yhtenä niin yliopistojen kuin yksilöidenkin tuloksellisuuden mittareina (OKM 2015, Hannukainen & Brunila *ibid.*).¹ Sellaiset yritysmaailmasta kummunneet arvot, kuten ansaintalogiikka ja tehokkuusvaatimukset, ovat nousseet sivistystä ihanteena korostaneen akateemisen kulttuurin rinnalle (Peura & Jauhiainen 2018, Rinne & Jauhiainen 2012). Kuten Kouhia & Tammi (2014: 35) muotoilevat: ”Elämme monella tapaa *ranking*-maailmassa, jossa navigoidaksemme on otettava haltuun ainakin osittain siihen kuuluvat puhe- ja toimintatavat.” Tai Hannukaisen & Brunilan (2017: 101) sanoin: “[L]aadukkuus vaikuttaa typistyvän artikkeleiden määrälliseksi tuottamiseksi, joltain osin jopa toistamiseksi volyymin kasvattamisen tähden. Tietokapitalistinen eetos ohjaa tutkijoita kyynisyyteen, esittämään vastarintaa ja kysymään, mihin loputon tuottaminen johtaa.” Käsillä oleva tutkimus vahvistaa näitä aiempia tutkimustuloksia: tutkijanuran aiheuttama stressi ja ahdistus kuvastuvat yleisinä kokemuksina työttömien tohtorien kertomuksissa.

Samaan aikaan, kun tohtorikoulutusta kiihdytetään, akateemisen uran luominen väittelyn jälkeen on käynyt aiempaa vaikeammaksi yliopistojen kokonais- ja perusrahoituksen jäädessä liian alhaiselle tasolle (Seuri &

¹ Tämäkin trendi seuraa kansainvälisiä malleja: julkaisuja pidetään avainindikaattorina arvioitaessa työnhakijoita akateemisilla työmarkkinoilla erityisesti Euroopassa ja Yhdysvalloissa. Hatch & Skipper (2016) ovat tutkineet vakinaisen apulaisprofessorin Yhdysvaltojen tutkimusintensiivisissä yliopistoissa vuosina 2010–2014 saaneiden sosiologian, sosiaalityön/perhetutkimuksen, valtiotieteen ja psykologian tutkijoiden ansioluetteloita. Tutkimus osoitti, että nämä julkaisivat keskimäärin 2, 3,9, 4,7 ja 8,4 kansainvälisesti indeksoitua artikkelia ennen kuin saivat asemansa lukujen vaihdeltaessa välillä 0–10 valtiotieteilijöillä, 0–14 sosiologeilla, 1–27 psykologeilla ja 0–44 sosiaalityöhön tai perhetutkimukseen erikoistuneilla tutkijoilla.

Vartiainen 2018), vaikka korkeakoulujen rahoitusmalleja on kehitetty siten, että ne palkitsevat valmistumisnopeuden lisäksi koulutuksen laadusta, jonka yhtenä mittarina on työllistymiskriteeri. Huomiota on kiinnitetty työllistymisen laatuun (OKM 2015: 17, 37–38), mutta näistä tavoitteista huolimatta tohtorien työttömyys on lisääntynyt (OKM 2016a: 24). Tutkimuksissa on huomattu, ettei tohtorintutkinto ratkaise rekrytoinnissa eikä jatkokutkinnon nopea suorittaminen edistä työllistymistä (OKM 2016b). Tilanteen haasteellisuutta lisää se, etteivät työttömiksi jääneet tohtorit koe saavansa asiantuntevaa ja soveltuvaa apua TE-palveluilta. (Tieteentekijät 2021, Asplund & Vanhala 2016.) Työttömiin tohtoreihin kohdistetaan samoja mekaanisia aktivointitoimia kuin kaikkiin muihinkin työttömiin, vaikka jo vuosikautia on tiedetty, että työttömien tohtoreiden työttömyys on vastentahtoista (OKM 2016b: 34). Työllistämismenetelmät näyttäisivät tohtorien kohdalla jääneen tutkimustiedosta jälkeen.

2.2. ULKOMAALAISTAUSTAISTEN TOHTORIEN ERITYISKYSYMYKSIÄ

Vuoteen 2017 saakka yliopistojen rahoitusmallissa otettiin huomioon ulkomaalaisten suorittamien tohtorintutkintojen osuus (OKM 2015), mikä on heijastunut ulkomaalaisten tohtoriopiskelijamäärien kasvuna. Ulkomaalaistaustaisten tohtorien tilannetta Suomessa on tutkittu varsin vähän, koska heidän osuutensa ei ole tilastollisesti katsottuna suuri. Asiaan kuitenkin lienee syytä kiinnittää huomiota, sillä kilpailu kyvykkäistä yksilöistä on ja tulee olemaan eri maiden välillä kiivasta (Kerr 2020), ja näin ollen ulkomaalaistaustaisten tohtorien työttömyys lienee omiaan luomaan Suomelle mainehaittaa. Eurostudent VII-tutkimuksen mukaan pääasiallinen syy hakea Suomeen opiskelijaksi liittyy nimenomaan koulutusjärjestelmän maineeseen (Tuononen & al. 2021). Seuraavaksi tärkein syy on mahdollisuus työllistyä Suomeen, mutta siirtyminen opinnoista työmarkkinoille koetaan vaikeaksi (Idström & al. 2024; Juusola & al. 2021; Välimäki & al. 2023). Peura & Jauhiainen (2018: 233) kysyvätkin ulkomaalaisiin suomalaisista yliopistoista valmistuviin tohtoreihin liittyen: ”Käytetäänkö opiskelijoita korkeakoulutuksen kansainvälistymisstrategian välineinä tarjoamatta vastineeksi koulutusta vastaavaa tulevaisuutta?” ja jatkavat (ibid.): ”[U]lkomaalaiset tohtoriopiskelijat [...] suuntautuvat suomalaisia määrätietoisemmin akateemiselle ural-

le sovittautumalla muottiin. Suuntautumista selittää todennäköisesti se, että heille yliopiston ulkopuoliset uranäkymät ovat suomalaisia heikommat.” Osa käsillä olevaan tutkimukseen englanniksi vastanneista tohtoreista on suorittanut tutkintonsa suomalaisissa yliopistoissa, osa ulkomailla.

Vertailun vuoksi todettakoon, että OECD-maissa tohtorintutkinnon suorittaneiden työllisyysaste näyttää olevan korkea ja siirtyminen työelämään tohtorintutkinnon jälkeen suhteellisen nopeaa, mutta tutkimusaloittain ja työllisyyssektoreittain esiintyy jonkin verran vaihtelua: humanistit ja luonnontieteilijät kohtaavat työllistymisessä suurimpia haasteita. Suurella osalla (72 %) tohtorintutkinnon suorittaneista on työpaikka jo valmistumisvaiheessa, ja lopuista 15 prosentilla kuluu vain yhdestä kolmeen kuukautta työnhakuun. Kuitenkin 4 % näyttäisi odottaneen yli vuoden löytääkseen ensimmäisen työpaikkansa tohtorin tutkinnon jälkeen. Työllistymiseen liittyvistä laadullisista piirteistä mainittakoon, että yliopistot ovat edelleen yhteiskuntatieteiden ja humanististen tieteiden tohtorintutkinnon suorittaneiden pääasiallinen uraodotusten kohde. Sen sijaan teknisten tieteiden tohtoreita päätyy myös yrityksiin. Yhteiskuntatieteilijöiden työllistyminen julkiselle sektorille on yleistä. (Boman et al. 2021; Hnatkova & al. 2022.)

Tohtoriohjelmista valmistuneiden tohtorintutkinnon suorittaneiden määrä on kasvanut viime vuosikymmeninä kansainvälisesti: vuonna 2000 OECD-maissa rekisteröitiin 154 000 uutta tohtorintutkintoa, ja se kasvoi 80 prosenttia vuoteen 2017 mennessä, jolloin määrä oli 276 800. Eurostatin arvioiden mukaan EU:ssa oli 651 000 tohtorikoulutettavaa vuonna 2019. (Hnatkova & al. 2022.) Myös Itä-Aasiassa tohtorimäärät kasvavat. Vuonna 2020 kiinalaiset saavuttivat 66 176 tohtorintutkintoa ohittaen toiseksi suurimman tuottajan, Yhdysvallat, 10 893:lla. Toisaalta Japanissa tohtorintutkintojen määrä on laskenut vuoden 2006 17 291:stä vuoden 2020 15 564:ään. (Yang & Fumasoli 2023.)

3. Aineisto ja menetelmät

3.1. KOHDERYHMÄN RAJAUS

Työttömät tohtorit on nähtävä prototyypikategoriana, jonka täydellisimpiä edustajia ovat ne, jotka ovat kokeneet työttömyyttä pisimpään. Pitkäaikaistyöttömät eli vähintään vuoden yhtäjaksoista työttömyyttä kokeneet henkilöt löytyvät tilastoista suoraan oppiarvoineen. Jos työttömyysjakso väliaikaisesti päättyy muusta syystä kuin työllistymisen vuoksi (esimerkiksi työvoimapolitiisiin palveluihin osallistumisen takia), työttömyyttä ei kerry 12 kuukauden ylittävää jaksoa, mutta tosiasiallista pääsyä työelämään ei silti tapahdu. Tällaisetkin henkilöt näkyvät tilastoissa rakennetyöttömyyden kategorioissa ja heidät on sisällytetty tutkimukseen. Ongelmallisia ovat ne tapaukset, jotka *eivät* löydy tilastoista suoraan: ihmiset, jotka saattavat pitkien työttömyysjaksojen välillä ottaa vastaan pätjän keinoa apurahatyötä yhtäällä ja koulutustasoon nähden vaatimattoman lyhyen opettajasijaisuuden toisaalla, jäädä kenties terveysongelmien vuoksi hetkeksi työmarkkinoiden ulkopuolelle ja palata taas hakemaan mitä tahansa työtä. Tämä ei ole tyydyttävää työllistymistä suhteessa koulutukseen, osaamiseen ja odotuksiin. Näiden ihmisten tosiasiallinen tilanne saattaa olla samalla tavalla ongelmallinen kuin tilastoissa erottuvilla pitkäaikaistyöttömillä, joten heidänkin äänensä tulisi saada kuuluviin, sillä epätydyttävä työmarkkina-asema ei välttämättä jää väliaikaiseksi, vaan moni syrjäytyy siltä uralta, joka hänelle olisi kaiken järjen mukaan kuulunut. Suomi ei tarvitse tohtoritasoisia oikolukijoita tai varastonhoitajia. Tämän ryhmän määrittely, löytäminen ja rajaaminen on kuitenkin niin hankalaa, että yksiselitteisyyden vuoksi tutkimuksen kohteiksi päätettiin rajata pitkän, yhtäjaksoisen työttömyyden kokeneet tohtorit.

Koulutustason osalta kohderyhmän määrittely on huomattavasti yksinkertaisempi tehtävä. Tilastoista on haettu ainoastaan ylimmän tutkijakoulutustason edustajat, ei muita korkeakoulutettuja, vaikka mitä luultavimmin tohtorien työttömyysongelman kestävä ratkaisu toisi hyötyä myös muille akateemisesti kouluttautuneille työttömille. Tutkintovaatimusten suorittaminen on raskas urakka. Miten Suomella on ylipäänsä varaa kouluttaa tutkijoita, jos ei ole tarvetta palkata heitä? Ymmärrys pitkäaikaistyöttömien tohtorien tilanteesta ja sen tausta-

tekijöistä auttaneet rakentamaan parempaa työllisyyttä työelämän reunalla sinnitteleville tohtoreille ja maistereille alkeellisten, mekaanisten etuusleikkausten sijaan.

Kohderyhmän rajaukseen liittyy vielä yksi muuttuja: aika. Jos olisi tutkittu vain niitä, jotka juuri tutkimuksen tekohetkellä olivat pitkäaikaistyöttömiä, tutkittavien joukko olisi jäänyt pieneksi – etenkin, kun otetaan huomioon, etteivät kaikki vastaa kyselytutkimuksiin. Tällaisella otoksen kapea-alaisuudella on taipumuksena aiheuttaa vinoutumia aineistossa, jolloin tulosten yleistettävyyttä heikkenee. Laajemman otoksen muodostamiseksi kysely laajennettiin tutkimuksen tekohetkellä työttöminä olleiden tohtorien lisäksi koskemaan myös niitä, jotka olivat hiljattain käyneet läpi vaikean työllistymisen kokemuksen. Toisin sanoen, vaikka joku olisi kutsukirjeen saadessaan jo työllistynyt – tyydyttävästi tai epätydyttävästi – kokemus vaikeasta työllistymisestä katsottiin hänenkin kohdallaan hyödylliseksi tutkia. Tällä tavoin saatiin riittävästi tapauksia näytteiksi tohtorien vaikean työllistymisen syistä ja seurauksista.

3.2. KOHDERYHMÄN TARKEMPI JAOTTELU

Tutkimuksen kannalta oli olennaista saada näkyviin työttömyyden pitkittymiseen liittyvät mahdolliset korrelaatiot vastauksista ilmenevien työttömyyden syiden ja seurausten kanssa. Siksi kyselyvastaajien tarkempi jaottelu työttömyyden keston perusteella koettiin tärkeäksi. *Pitkäaikaistyöttömyys* tarkoittaa vähintään kokonaisen vuoden yhdenjaksoista työttömyyttä. Aho ja Mäkiäho (2016) käyttävät termiä *kroonisesti työttömät* viittaamaan henkilöihin, jotka ovat olleet yhtäjaksoisesti työttöminä vähintään kaksi vuotta. Tutkimuksen edetessä ilmeni (kursorisissa ja epävirallisissa tutkimuksen ympärillä käydyissä keskusteluissa), että termi *krooninen työttömyys* voidaan kokea halventavaksi, koska se rinnastaa pitkittyneen

² Huomautettakoon, että yhteiskunnallinen keskustelu työttömiin viittaavien termien sopivuudesta ja kunnioittavuudesta olisi jatkossa tarpeen. Lukijan tiedossa lienee lukuisia pejoratiivisia, mutta joidenkin ulkopuolisten mielestä viitsikkäitä kuvakielisiä nimityksiä, joilla viitataan esimerkiksi naisiin, sukupuolivähemmistöihin, vammaisiin tai etnisiin ryhmiin. Tällaisia termejä ei pidetä hyväksyttävänä julkisessa keskustelussa. Työttömistä puhuttaessa kuitenkin käytetään täysin avoimesti ja yleisesti metaforaa "keppi ja porkkana", jossa kielikuvan alkuperänä on aasi, jota kannustetaan joko houkuttelemalla porkkanalla tai lyömällä kepillä. Työttömiin viittaavaa kielenkäyttöä ei sivuta tässä tutkimuksessa tämän enempää.

työttömyyden sairauteen. Tässä tutkimuksessa termiä kuitenkin käytetään sen vakiintuneisuuden vuoksi. Tällä ratkaisulla ei ole tarkoitus halventaa työttömiä.²

Aineiston riittävyden varmistamiseksi mukaan päätettiin ottaa myös sellaisia tohtoreita, joiden viranomaisrekisteritiedoissa näkyy hiljattain koettu, selvästi pitkittynyt yhtäjaksoinen työttömyysjakso, vaikka se ei aivan vuoden mittainen olisikaan – jos työttömyyden kesto lähestyy kokonaista vuotta, työllistymisessä lie-nee jonkinlainen vaikeus, jota olisi kyselytutkimukses-sa hyvä kartoittaa. Täten muodostettiin kolmas ryhmä, puolesta vuodesta vuoteen yhtäjaksoista työttömyyttä kokeneet tohtorit. Koska tällaiselle ryhmälle ei tutkimus-kirjallisuudesta löydy vakiintunutta termiä, tämä ryhmä nimettiin käsillä olevaa tutkimusta varten ”pitkittynyttä työttömyyttä kokeneiden tohtorien” ryhmäksi.

Koska muutaman kuukauden kertaluontoinen työt-tömyys kauan sitten viittaa pikemminkin väliaikaiseen siirtymään työpestien välillä kuin todelliseen vaikeuteen työllistyä, porrastimme aineiston niin, että alle vuoden kestäneitä työttömyysjaksoja etsittiin vain kolmen edel-lisen vuoden ajalta, yli vuoden kestäneitä työttömyys-jaksoja viiden vuoden ajalta. Erityisesti ”pitkittynyttä työttömyyttä kokeneiden tohtorien” ryhmässä näyttäisi silmämääräisesti olevan joitakin sellaisia vastaajia, joil-la ei ainakaan vastaamisen hetkellä ole ollut todellista huolta uran jatkumisesta, vaan työttömyys on ollut ohi-menevä elämänvaihe. Samalla ilmeni, että osa tässäkin ryhmässä kokee epätoivon tunteita työpaikan löytymi-ssä, joten tutkimuksen kohderyhmän rajauksen nä-kökulmasta valinta näyttäisi olleen onnistunut.

Kun kyselyyn lähetettiin osallistumiskutsu työttö-myyttä kokeneille tohtoreille, TE-viranomaisten rekis-tereistä saadut sähköpostiosoitteet jaoteltiin kolmeen ryhmään rekisterin osoittaman työttömyyden keston perusteella:

- A. vähintään kaksi vuotta yhtäjaksoista työttömyyt-tä kokeneet tohtorit eli ns. ”krooniset työttömät”,
- B. vuodesta kahteen vuoteen yhtäjaksoista työttö-myyttä kokeneet tohtorit eli ”pitkäaikaistyöttö-mät”,
- C. puolesta vuodesta vuoteen yhtäjaksoista työttö-myyttä kokeneet tohtorit eli ”pitkittynyttä työttö-myyttä kokeneet tohtorit”.

Jokainen ryhmä sai kutsukirjeen mukana ryhmänsä mukaisen vastauslinkin, jolloin tutkimustyökalu jaot-

teli automaattisesti vastaukset yllämainituin perustein omiin ryhmiinsä. Kyselykutsu ja kysely itsessään olivat täysin identtiset. Kutsun saaneilla oli mahdollisuus vas-tata myös englanniksi, joten aineistoon muodostuivat myös ryhmät

- D. kahden vuoden yhtäjaksoista työttömyyttä koke-neet maahanmuuttajataustaisiksi oletetut tohto-rit (lyhennys kv, jota käytetään tästä eteenpäin, viittaa kansainväliseen),
- E. vuodesta kahteen vuoteen yhtäjaksoista työttö-myyttä kokeneet eli pitkäaikaistyöttömät kv-toh-torit,
- F. kuudesta kuukaudesta vuoteen yhtäjaksoista työttömyyttä kokeneet kv-tohtorit.

Englanniksi vastasi noin 25 % vastaajista.

Näin valikoituneesta joukosta ne, joita asia ei syystä tai toisesta koskisi, pyrittiin karsimaan pois laadullisem-milla keinoilla: saatekirjeessä ja kyselykaavakkeen esit-telysivulla kerrottiin, keitä tutkimukseen haetaan. Ennen varsinaisia tutkimuskysymyksiä esitettiin varmentava kysymys, jossa pyydettiin ilmaisemaan, että vastaaja on tohtori ja hänellä on kokemus yhtäjaksoisesta, vähintään puoli vuotta kestäneestä työttömyydestä Suomessa. Riski asiaankuulumattomien ihmisten joutumisesta mu-kaan aineistoon lienee siis pieni: jokainen kutsukirjeen saanut ymmärtäneet tutkijatason koulutuksen suoritta-neena kirkkaasti tutkimuksen merkityksen ja arvon, eikä linkki kyselylomakkeeseen ole ollut yleisesti esillä kenen tahansa ulottuvilla. Kyselyyn oli mahdollista halutessaan vastata myös Laboren sivuilla olevan linkin kautta, mut-ta tähän vaadittiin salasana, jolla varmistettiin, etteivät muut kuin kutsukirjeen saaneet voineet vastata kyselyyn.

Tutkimuksen aloitushetkellä Suomessa oli noin 1200 tutkijakoulutuksen suorittanutta työtöntä työnha-kijaa, joista kaksi kolmasosaa oli pitkäaikaistyöttömiä. Tilastokeskuksen vuosien 2016–2021 työttömyysjak-soaineistosta löytyi vähintään puolen vuoden yhtäjak-soisen työttömyysjakson omaavia tutkijakoulutettuja 4346, pitkäaikaistyöttömyyden rajauksella 2847. Kaik-kia näitä ei kuitenkaan voitu lähestyä, sillä viranomais-rekistereissä on runsaasti sellaisia, jotka ovat kieltäneet tietojensa käytön tutkimustarkoituksiin.

Lopulta kutsukirje lähetettiin 2193 vastaanottajalle. Yhteensä 32 ei mennyt perille lainkaan, koska kyseisiä sähköpostiosoitteita ei ollut olemassa. 3 kutsun saa-nutta ilmoitti, etteivät kuulu kohderyhmään, koska eivät

ole tohtoreita – he siis olivat tulleet tilastoista ylimääräisinä mukaan mahdollisesti sen vuoksi, että tutkija-kouluasteeseen lasketaan myös lisensiaatit, eikä heitä ole tilastoitu erikseen. Viisi kutsun vastaanottanutta halusi tulla poistetuksi kutsulistalta kokonaan ja heidän toiveensa toteutettiin. Tuntematon osa lähetetyistä sähköposteista lienee päätenyt roskakoriin tai sellaisiin osoitteisiin, jotka eivät ole enää aktiivisessa käytössä – näiden määrän arvioiminen on mahdotonta. Niinpä otoksen laajuudeksi jäi 2153 tohtoria, mikä on normaalin kyselytutkimuksen suuruusluokkaa. Näistä 702 vastasi kyselyyn. Vastausprosentti oli täten 33, mitä voi pitää sängen hyvänä onnistumisena. Arviolta noin viitisensataa tohtoria vastasi enemmän tai vähemmän huolellisesti avokysymyksiin, joskaan osa heistä ei vastannut jokaiseen. Jotkut vastaajat jättivät kyselyn kesken tai vastailivat vain monivalintakysymyksiin. Heidät on laskettu mukaan vastaajiksi.

Ennen yllä kuvattua hanketta suoritettiin pienempi pilottitutkimus syksyllä 2023 siten, että Tieteentekijöiden uutiskirjeen mukana lähetettiin linkki kyselykaavakkeeseen sellaisille Tieteentekijöiden jäsenille, joita asia koski ja joilla oli kiinnostusta osallistua. Tällä tavoin saatiin parikymmentä vastausta, jotka on otettu tutkimuksessa huomioon, mutta vastausprosenttiin tätä joukkoa ei voi laskea, koska ei voida varmistaa, kuinka moni Tieteentekijöiden uutiskirjeen saajista kuului kohderyhmään. Lisäksi tällainen kohderyhmän itsevalinta ja kenelle tahansa avoin kutsukanava voi teoriassa vinouttaa otosta. Pilottitutkimus kuitenkin paljasti, että kyselytutkimukselle on tarvetta ja vastaajia löytyy. Myös kaksi vaikeasti työllistyvien tohtorien ryhmää alkoi hahmotua jo tässä pienessä otoksessa: ulkomaalaistaustaiset ja ikääntyvät tohtorit.

3.3. OTOKSEN EDUSTAVUUS

Kutsu tutkimukseen lähetettiin kaikille tutkijatason koulutetuille, joilla oli kutsuhetkellä Suomen työvoimaviranomaisten rekisteristä päätellen vähintään puolen vuoden yhtäjaksoinen työttömyyskokemus viimeksi kuluneen kolmen vuoden ajalta tai vähintään vuoden yhtäjaksoinen työttömyyskokemus viimeksi kuluneen viiden vuoden ajalta. Pois lukeutuivat ne, joiden osoitteita ei saatu eli henkilöt, jotka olivat tehneet kiellon tietojensa luovuttamisesta.

Otos edustaa perusjoukkoa: työttömiä tohtoreita. Ne tohtorit, joiden työttömyys pitkittyi, ovat jäävuoren

VASTAAJIEN JAKAUTUMINEN RYHMITTÄIN

Suomenkieliseen kyselyyn vastanneet	
Krooniset työttömät	162
Pitkäaikaistyöttömät	149
Pitkittynyttä työttömyyttä kokeneet	219

Englanninkieliseen kyselyyn vastanneet	
Krooniset työttömät	41
Pitkäaikaistyöttömät	61
Pitkittynyttä työttömyyttä kokeneet	70

huippu. Lyhyempiä aikoja työttömyyttä kokeneet, pätkä- ja silpputoilla sinnittelevä prekariaatti ja koulutustaan vastaamattomissa töissä työskentelevät tohtorit jäävät tutkimuksen ulkopuolelle, vaikka ainakin osa pidempiaikaista työttömyyttä kokeneiden tohtorien työllistymisongelmien taustalla olevista tekijöistä vaikuttanee heidänkin elämäänsä. Myöskään ne, jotka eivät esimerkiksi terveysongelmien vuoksi esiinny työttömyystilastoissa vaan elävät muilla tukimuodoilla, jäävät pois otoksesta, vaikka heidän ongelmansa liittyisivät nimenomaan vaikeaan työllisyystilanteeseen. Otorajauksella pyrittiin valikoimaan joukko, jonka kohdalla työllistymisongelmat ovat ilmeisiä: kyseessä ovat työttömät työnhakijat, jotka eivät näytä työllistyvän tohtoritason koulutuksesta huolimatta.

Ns. kehikkovirheen välttämiseksi kyselyn alussa oli kohderyhmään kuulumisen varmistavat alkukysymykset: vastaaja on kokenut vähintään puolen vuoden yhtäjaksoisen työttömyyden, ja vastaaja on tohtori. Ennen kaikkea se, että kyselyyn haettiin vastaajia kutsulla, joka lähetettiin vain pitkäaikaista työttömyyttä kokeneille tohtoreille, eliminoi tehokkaasti sen, että kyselyyn vastaisi kohderyhmään kuulumattomia ihmisiä.

Kyselyssä oli katoa siinä, että osa kutsun saaneista jätti vastaamatta sekä siinä, etteivät kaikki vastanneet jokaiseen kysymykseen. Viimeksi mainittu on kyselyn aiheen ja pioneeriluonteen osalta hyväksyttävää: kaikki kysymykset eivät ole jokaisen vastaajan tilanteen kannalta relevantteja.

3.4. KYSELYAINEISTON LÄHDE, KÄSITTELY JA TIETOSUOJA

Kohderyhmä kutsuttiin osallistumaan kyselyyn lähettämällä heille 8. päivänä helmikuuta 2024 henkilökohtainen sähköpostiviesti, joka sisälsi kutsukirjeen ja linkin

sähköiseen kyselyyn. Myöhemmin lähetettiin yksi muistutus. Sähköpostiosoitteet saatiin TE-viranomaisten rekisteristä KEHA-keskuksen myöntämällä tutkimusluvalla (diaarinumero KEHA/41268/2023). Pääsy GDPR-sääntöjen mukaisesti säilytettyihin rekisteritietoihin sallittiin vain neljälle salassapitovelvolliselle Työn ja talouden tutkimus LABOREn tutkijalle Anna Idströmille, Tuomo Suhoselle, Milla Nyyssölälle ja Sami Jysmälle, joista käytännössä Anna Idström tutki ja analysoi aineiston, ja muilla oli tarkastava ja neuvova rooli. Kyselyyn vastaaminen oli täysin vapaaehtoista ja anonymiä, eikä yksikään kyselyvastaus ole yhdistettävissä tutkimusluvalla haettuihin sähköpostiosoitteisiin tai muihin viranomaisrekisteritietoihin. Sähköpostiosoitteita ei ole käytetty mihinkään muuhun kuin kutsujen lähettämiseen, eikä muita vastajia identifioivia tietoja ole edes haettu rekistereistä. Toisin sanoen, jos jonkun sähköpostiosoite on vain numerosarja, hänen henkilöllisyydestään ei saatu tietoon mitään muuta kuin tutkimusaineiston rajaamisen kannalta olennaiset muuttujat: työttömyshistoria ja koulutustiedot. Tutkimuksen aineisto muodostuu siis kohderyhmän itse antamista kyselyvastauksista.

3.5. KYSELYMENETELMÄÄN LIITTYVÄT VALINNAT

Aineiston keräämisessä käytettiin tunnettua ja luotettavaksi tiedettyä SurveyMonkey-kyselytyökalua. Kyselykaavake rakennettiin etenemään aihe kerrallaan: koulutukseen liittyneet unelmat ja tavoitteet, oman tutkijaosaamisen kuvaaminen, kokemukset tutkimusalaa koskevasta kilpailusta, TE-palveluista, työllistymisen esteistä ja asianmukaisen työllistymisen haasteista, kuvaus tutkijanuran ja työttömyyden vaikutuksista terveyteen ja heijastumisesta perheeseen, ajatukset omien arvojen ja persoonan muutoksista tutkijakoulutuksen ja työttömyyden myötä sekä näkemykset ratkaisusta tohtorityöttömyyden ongelmaan yleisellä tasolla. Monivalintakysymyksillä haettiin määrällistä tietoa, avokysymyksillä laadullista.

Ennen varsinaisia tutkimuskysymyksiä kohderyhmää pyydettiin luonnehtimaan omin sanoin henkilökohtaista työttömyyskokemusta. Kysymys kuului: "Mitä tapahtui, että päädyit työttömäksi tohtoriksi ja miten se on vaikuttanut elämääsi?" Tämän tarkoituksena oli herättää vastaajien omat, spontaanit, työttömyyteen liittyvät assosiaatiot ennen tarkempia kysymyksiä, joilla saattaisi olla johdattelleva vaikutus. Saadakseen esille työttömyyttä

kokeneiden tohtorien omimmat ajatukset ja miellelyhtymät, kyselymenetelmää käyttävän tutkijan olisi periaatteessa pitädyttävä äärimmäisen neutraaleihin kysymysten muotoihin sen varmistukseksi, että vastauksista ilmenevät epäkohdat ovat tohtorien spontaanisti esille ottamia – heidän kokemuksiinsa ja tulkintojaan, ei tutkijan tai jonkun muun. Tässä tullaan dilemmaan: työttömyys on tunnetusti stigmatisoivaa, joten ilman minkäänlaista rohkaisua vastauksiin saattaa vaikuttaa ilmiö, josta käytetään termiä *social desirability bias* (esim. Stantcheva 2023). Monet työttömät häpeilevät asemaansa ja pyrkivät kenties vastaamaan tavalla, joka saa heidät näyttämään omissa silmissään tai kuvittelemansa tutkijan silmissä arvokkailta toisin kuin jos he tuovat esiin sellaista, joka olisi muussa yhteydessä sopimatonta ja epäkohdeltiasta – kuten paljastukset kiusaamisesta, sairauksista, mielialan muutoksista ja niiden seurauksista. Kuinka saada työttömät tohtorit kertomaan kokemuksistaan avoimesti, yksityiskohtaisesti ja vapaasti? Parhaaksi ratkaisuksi katsottiin rohkaista heitä jonkin verran: tuoda kysymysten sanavalinnoissa hillitysti näkyviin hyväksyntä negatiivisiakin tunteita, mielipiteitä ja kokemuksia kohtaan. Ihmiset eivät välttämättä puhu vaikeista aiheista, jos heitä ei kannusteta. Aineisto osoitti tällaiset huolet turhiksi: tohtorit vastasivat sanoja säästämättä avoimesti, yksityiskohtaisesti ja vapaasti. Lukija voi punnita valintojen onnistumista tutustumalla aineistoon, joka on liitteenä täysin anonymisoituna.

3.6. TARKASTELUN POHJANA INDUKTIIVINEN SISÄLLÖNANALYYSI

Koska tällaista tutkimusta ei ole aiemmin tehty, katsottiin tärkeäksi varmistaa, että mahdolliset yllättävät ja odottamattomat asiayhteydet nousevat esiin. Siksi aineistoa päätettiin tarkastella induktiivisen sisällönanalyysin kehyksessä, mikä lähestymistapana antaa suurimman painon vastaajien omaehtoisesti ilmaisemille asioille – aineistoa voi pitää poikkeuksellisen arvokkaan, koska vastaajat ovat itse tohtoreita. Raportin rakenne on suunniteltu tämän ratkaisun pohjalta.

3.7. RAPORTIN RAKENTEESTA – KUINKA RAPORTTIA LUETAAN

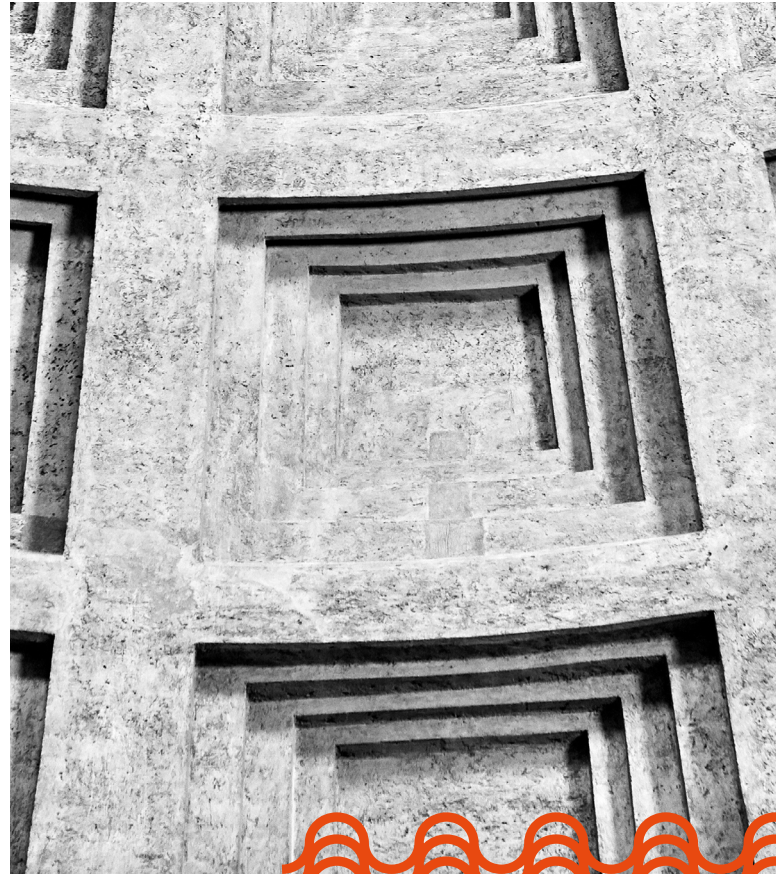
Aineiston systemaattisen esittelyn mahdollisuuksia rajoittaa käsiteltyjen kysymysten keskinäinen erilaisuus. Lukijakuntaa ajatellen on otettava huomioon, että osaa

lukijoista saattaa kiinnostaa syvällisesti jokin yksittäinen aihepiiri muiden jäädessä sivuseikoiksi, kun taas osa halunnee nähdä tiiviissä muodossa pääasialliset tulokset, mutta ei koe tarvetta tutustua aineistoon sen laajemmin. Haaste on ratkaistu niin, että jokainen tutkittu aihepiiri esitellään omana kokonaisuutenaan tarjoamalla ensin yhteenveto aineistosta nousevista keskeisistä löydöistä kyseiseen aihepiiriin liittyen. Tässä yhteydessä esitellään graafeja vastausten jakautumisesta sekä tarvittaessa muutama havainnollistava esimerkkivastaus. Näiden perässä on poikkeavalla värillä merkitty erillinen kokonaisuus, jossa esitellään runsaasti esimerkkejä vastauksista jaoteltuna alaotsikoiden alle. Tämän osuuden tehtävänä on konkretisoida tiettyjen vastausryhmien toistumista. Tällaisella raportin rakenteella on pyritty palvelemaan kiireistä lukijaa, joka voi varsinaisen leipätekstin luettuaan joko siirtyä suoraan seuraavaan lukuun ja ohittaa aineiston laajemman esittelyn kokonaan tai vilkaista nopeasti vain alaotsikot ja silmäillä itseään kiinnostavia vastauksia. Aineistoa ei esitellä koko laajuudessaan. Pois on jätetty tiivistämisen vuoksi runsaasti sekä sellaisia yksilöllisiä vastauksia, jotka poikkeavat muista vastauksista ilman, että muodostavat selkeää ryhmää muiden kanssa tai sellaisia, jotka toistavat täsmälleen samaa asiaa, joka ilmenee esiteltujen vastausten paljoudesta. Aineiston esittelyssä on siis pyritty näyttämään tiettyjen kokemusten yleisyys, mutta toisaalta se, että kokemuksissa on variaatiota, mikä ilmenee myös graafeista.

3.8. TILASTOTIETOA VASTAAJIIN LIITTYEN

Suomeksi vastanneiden kroonista työttömyyttä kokeneiden tohtorien ryhmässä ikäjakauma painottuu pikemminkin vanhempiin, kuin nuorempiin ihmisiin. Eläkeikään ehtineiden tai eläkeikää lähestyvien osuus on suuri. Kroonisten työttömien ryhmässä tohtoriksi valmistumisen vuosiluvuissa on enemmän variaatiota kuin fyysisen iän tai opintojen aloittamisen vuotta koskeneiden kysymysten vastauksissa. Osa ryhmän tohtoreista on väitellyt kypsemmällä iällä, osa jo nuorena. Miehiä on kroonista työttömyyttä kokeneiden tohtorien joukossa hieman enemmän kuin naisia, mutta ero ei ole suuri.

Pitkäaikaistyöttömät tohtorit näyttäisivät olevan enimmäkseen keski-ikäisiä tai sitä vanhempia. Väitöskirjan tuoreudella ei näytä olevan merkitystä työttömyyteen. Pitkäaikaistyöttömien tohtorien joukossa on naisia hieman enemmän kuin miehiä.

Kuva: cadop, Pixabay.

Alle vuoden yhtäjaksoisen työttömyyden kokeneiden tohtorien ryhmässä ikäjakauma on melko tasainen painottuen vain hieman keski-ään ylittäneisiin tohtoreihin. Verrattaessa pitkäaikaistyöttömien tohtorien ja kroonisten työttömien ryhmiin huomataan, että työttömyyden pitkittyminen yli vuoden mittaiseksi korostuu vanhemmissa ikäluokissa. Tohtoriksi valmistumisen vuodelle ei näytä olevan ratkaisevaa merkitystä sille, pystyykö välttämään työttömyyden. Suhteutettuna vuosittain valmistuneiden väitöskirjojen määrään kuvio saattaisi näyttää erilaiselta, mutta se vaatisi erillisen tutkimuksen. Sukupuolella ei näytä olevan merkitystä tässä ryhmässä. Miehiä ja naisia on kutakuinkin yhtä paljon vastanneiden joukossa.

Kroonista työttömyyttä kokeneet kv-tohtorit jakautuvat syntymävuoden mukaan tasaisesti. Ikäsyrrjintä ei erotu samalla tavalla kuin suomenkieliseen kyselyyn vastanneiden kohdalla. Kroonista työttömyyttä kokeneiden kv-tohtorien väitöskirjat näyttäisivät olevan suhteellisen tuoreita. Tässä joukossa näyttäisi korostuvan niiden osuus, jotka putoavat uralta pian väitöskirjaprojektin

loppuunsaattamisen jälkeen. Kroonista työttömyyttä kokeneiden kv-tohtorien joukossa miehiä on hieman enemmän kuin naisia, mutta ero ei ole suuri.

Pitkäaikaistyöttömyyttä kokeneiden kv-tohtorien ikäjakauma on tasainen, eivätkä vanhimmat työikäiset ikäluokat korostu. Pitkäaikaistyöttömyyttä kokeneiden kv-tohtorien valmistumisvuosien jakauma näyttäytyy tasaisena. Väitöskirjan tuoreudella ei näytä olevan vaikutusta pitkittyneeseen työttömyyteen. Naisia ja miehiä on suunnilleen yhtä paljon pitkäaikaistyöttömyyttä kokeneiden kv-tohtorien joukossa.

Pitkittyntä työttömyyttä (6–12 kk) kokeneiden kv-tohtorien ikähaitari ei painotu erityisesti vanhempiin ikäluokkiin, vaan joukossa on tasaisesti kaikenikäisiä. Tässä ryhmässä väitöskirjojen valmistumisvuodet jakaantuvat tasaisesti, mikä viittaisi siihen, ettei väitöskirjan tuoreudella ole suurta merkitystä työttömäksi jäämisen kannalta. Pitkittyntä työttömyyttä kokeneiden kv-tohtorien joukossa miehet (67 %) korostuvat verrattuna naisiin (28 %).

Kyselyssä tiedusteltiin vastaajien kotipaikkakuntia, yliopistoja, joista he olivat valmistuneet sekä oppialoja, mutta näihin liittyen ei havaittu mitään silmiinpistävää. Helsingin yliopisto, Aalto yliopisto, Turun yliopisto ja Tampereen yliopisto mainittiin hieman useammin kuin muut, mutta toisaalta nämä ovat myös suurimpia yliopistoja. Kiinnostavinta tämä lienee siltä kannalta, että kyselyssä tiedusteltiin kiusaamisen ja syrjinnän kokemuksia. Vertailu tilastokysymyksiin viittaa siihen, että kiusaamista ja suhmurointia näyttäisi tapahtuvan laajalti hyvin monissa yliopistoissa ja monilla oppialoilla. Mikään yksittäinen instituutio ei noussut kyselyssä erityisesti esiin.

4. Keskeiset tulokset

4.1. TYÖTTÖMÄN TOHTORIN PROFIILI – ALKUKYSYMYKSISTÄ PALJASTUNEET TOHTORITYÖTTÖMYYDEN PIIRTEET

Kyselyn alussa esitetty kysymys, jossa pyydettiin kuvailemaan omin sanoin tohtorin kokemaa työttömyyttä ja sen seurauksia, paljasti huomattavan tapauskohtaisen variaation työttömien tohtorien tilanteissa. Siinä, missä joidenkin kohdalla työttömyys näyttäytyi melko kevyesti ohitettavana välivaiheena kahden pestin välillä, toisten kohdalla siihen liittyi raskaita kokemuksia: uran katkeamista, terveyden menetystä, kiusatuksi tai syrjityksi tulemista, selkäänpuukotuksia, huolta perheen toimeentulosta, syvää pettymistä ihmisiin ja yhteiskuntaan. Yhden ellessä perinnöllään tai säästöillään niin mukavasti, ettei välttämättä koe edes tarvetta ilmoittautua työttömäksi työnhakijaksi, toinen joutuu laskemaan kolikoita ruoka-kaupassa. Joidenkin kohdalla vaikeat asiat kumuloituvat: moneen tarinaan mahtuu sekä perheeseen että terveyteen liittyviä tekijöitä, jotka ovat johtaneet pitkittyneeseen työttömyyteen tai seuranneet siitä. Kaksi vastaajaa puhuu jopa itsemurha-ajatuksista. Näistä tarinoista olisi kenties syytä oppia se, että kiusaamisella, epäreiluidella ja suhmuroinnilla voi olla asioiden kumuloituessa vakavia seurauksia – dramaattisia yksilön kannalta, mutta haitallisia myös yleisellä tasolla työelämän ja kansantalouden kannalta. Nämä tapaukset eivät ole yksittäisiä ja ennenkuulumattomia, vaan toistuvat mekanismina, joka kampeaa ihmisiä sivuun tuottavasta työstä.

Vastausten laaja kirjo heijastelee vastaajien moninaisia taustoja: joku on hoitanut urallaan professorin tai johtajan tehtäviä, kokenut menestystä ja miljoonarahoituksia ennen kuin on joutunut syystä tai toisesta syrjään ja jäänyt ulkopuolelle. Toinen on valmistunut suoraan työttömäksi ja jäänyt tyhjin käsin. Yhdet ovat syntyneet tutkijoiksi eivätkä voine saavuttaa onneaan muulla tavalla, toiset ovat ajautuneet tutkijoiksi ja voivat samalla kevydellä suuntautua kohti uusia horisontteja, kolmannet eivät edes halua olla tutkijoita.

Työttömyys on monissa tapauksissa alkanut yksinkertaisesti rahoituskauden loppumisesta tai määräaikaisen työsuhteen päättymisestä ilman sen suurempaa dramaattisuutta, syrjintää tai ulkopuolelle sulkemista. Työsuhteen loppuessa tohtorien olisi odotuksenmukais-

ta siirtyä sujuvasti seuraavaan pestiin. Aineisto kuitenkin osoittaa, että kerran alkanut työttömyys voi pitkittyä vuosikautia.

Jo alkukysymyksen kohdalla ilmeni, että joidenkin tohtorien kohdalla ura johtaa sellaisiin tehtäviin, joihin riittäisi huomattavasti vähäisempikin koulutus. Tunte mattomalta alalta väitellyt tohtori mainitsee jakaneensa postia kaksi vuotta, terveyteen liittyvältä alalta väitellyt tohtori kertoo ajaneensa bussia kolme vuotta, humanistisen alan tohtori toteaa päätyneensä lajittelemaan joulukortteja. Pidettäköön mielessä tällaisia anekdootteja lukiessa, että vastaajien joukossa on esimerkiksi professuureja hoitaneita henkilöitä ja suuria rahoituksia hankkineita, kansainvälisesti tunnettuja tutkijoita. Näiden ihmisten henkilöllisyydet ovat tutkimuksen suorittajan tiedossa niiden osalta, jotka ovat ilmoittaneet nimensä vapaaehtoisesti (kyselyyn on ollut mahdollista vastata myös anonymisti). Tilastoissa jokainen heistä on kuitenkin vain numero pitkäaikaistyöttömien joukossa.

Erityisesti pisimpään työttöminä olleiden (ns. kroonisten työttömien) ryhmässä vastaajat ovat pääsääntöisesti pikemminkin keski-ikänsä paremmalla puolella kuin nuoria. Osa lähestyy eläkeikää, ja vastauksissa toistuukin kokemus ikäsyrjinnästä.

Tutkimukseen osallistui tohtoreita mm. tekoälytutkimuksen, sosiologian, teknologian, kemian, kirjallisuudentutkimuksen, kielitieteen, konesuunnittelun, kasvatustieteen, biologian, filosofian, tietojärjestelmätieteen, hallintotieteen, tähtitieteen, farmasian, biokemian, politiikan tutkimuksen, matematiikan, kauppatieteiden, musiikintutkimuksen, maanmittauksen, ympäristötieteiden, historian, teologian, folkloristiikan, ydinfysiikan, uskontotieteen, lääketieteen, geologian ja oikeustieteen aloilta.

Lähetettäessä kyselyä työttömyyttä kokeneille tohtoreille, TE-viranomaisten rekistereistä saadut sähköposti-osoitteet jaoteltiin kolmeen ryhmään rekisterin osoittaman työttömyyden keston perusteella. Näin pystyttiin vertaamaan tilastoissa näkyvää työttömyyden kestoa tohtorien omaan ilmoitukseen, jolloin ilmeni ristiriita tilastotiedon ja tohtorien vastausten välillä: useat pitkäaikaistyöttömyyttä (1–2 v) ja pitkittynyttä työttömyyttä (6 kk–12 kk) kokeneet tohtorit ilmoittavat pidempiä työttömyyden jaksoja kuin sen, mitä viranomaisrekisteri antaisi ymmärtää. Tämä viittaisi siihen, että tohtorien

työttömyysongelma voi olla vaikeampi kuin miltä tilanne pelkästään viranomaisrekistereitä tutkimalla näyttää.

Alla olevien esimerkkivastausten ymmärtämiseksi on hyvä tietää, että edellisen kysymyksen kohdalla tohtorit antoivat tiedon pisimmästä työttömyysjaksostaan, jonka jälkeen heiltä pyydettiin vapaamuotoista lisätietoa, mikäli työttömyyskokemuksen kokonaiskuvan esittäminen sitä vaatii. Vastauksissa toistuu työtilanteen jatkuva, vuosia kestänyt epävarmuus. Näyttäisi siltä, että viiden edellisen vuoden aikana pitkäaikaistyöttömyyden kokeneet tohtorit ovat tyypillisesti kokeneet pitkittynyttä työttömyyttä aiemminkin elämässään. Esiin tulee myös koulutustasoa vastaamaton työllistyminen: yksi tohtori kertoo olleensa rakennuksella purkumiehenä, toinen siivoojana. Tällaisten tapausten lukuisuutta yhteiskunnassa on mahdotonta tutkia nykyisillä keinoilla (tosin esimerkiksi työllisyysbarometria voisi kehittää työkaluna tähän suuntaan.) Esimerkit edustavat poimintoja ryhmistä, joissa tilastojen perusteella pisin työttömyysjakso kolmen edellisen vuoden ajalta (kyselyn lähettämisajankohdasta laskettuna) olisi puolesta vuodesta vuoteen tai viiden vuoden ajalta maksimissaan kaksi vuotta. Vastajat kuitenkin ilmoittavat molemmissa ryhmissä jopa vuosien työttömyysjaksoja. Nämä saattavat selittyä ainakin osittain virallisen työttömyyden katkeamisella esimerkiksi mihinkään johtamattoman työvoimapolitiittisen palvelun vuoksi tai sillä, että kaikki eivät syystä tai toisesta ilmoitaudu työttömiksi työnhakijoiksi heti työttömyyden alettua, mikä ilmenee muualla avovastauksissa:

1. Yhteensä työttömyysjaksoja on ollut noin 7 vuotta.
2. Kaksi ptkäjaksoa yhteensä 5 vuoden työttömyyden aikana.
3. Olin palkkatuetussa työssä 9 kk. Sen jälkeen työttömyyteni on taas jatkunut "normaalisti". Eli joo, se on normaalitila, valitettavasti.
4. Useita työttömyysjaksoja: [kk]/201[X]–[kk]/202[X] (57 kk) töissä yhteensä 11 kk (sis. palkkatuettu työ 6 kk) > työttömänä 46 kk.
5. [Pisintä työttömyysjaksoani] ennen olin työttömänä osa-aikatyössä vuodesta 202[X], eli edellisestä kookaikaisesta työsuhteestani tai apurahakaudestani on kulunut jo n. 36 kk.
6. Pisin yhtäjaksoinen työsopimus 32 vuoden aikana on yksi kolmen vuoden työsopimus.
7. Työtön heti valmistumisen jälkeen 6 kk, apurahatutkijana 3 v., sen jälkeen työtön 6 vuotta jona aikana olen opiskellut työttömyystuella tuettuna uuden ammatin.

8. Olin 3 kk rakennus/purkumiehenä vuonna 202[X], jolloin sain uudistettua työssäoloehdon ja pääsin uudelleen liiton päivärahoille. TE- keskuksen kautta palkkatukityöhön vuonna 202[X] (5 kk).
9. Työttömyysjaksoja on jatkuvasti, varsinaisen väitöstilaisuudenkin suoritin työttömänä (v. 201[X]). Nyt olen ollut vuodesta 202[X] saakka työttömänä. Kuitenkin niin, että teen töitä nollatuntisopimuksella, enintään 30h/kk, mikäli töitä on. Läheskään aina niitä ei ole.
10. Olin vain lyhyen aikaa työssä n. 1 vuosi 4 kk. Mutta työ ei vastannut omaa ammattia.
11. 201[X]-201[X] palkatonta työtä, jotta väitöskirjaohjattava saisi väitöskirjansa valmiiksi – jatkuvasti hain apurahoja monelta taholta saamatta niitä. Vakavasti sairas 201[X]. Hain melko kaiken kattavasti eri työpaikkoja [seuraavan vuoden] alusta. [...]kuun alusta 201[X] siivoojana [seuraavan] vuoden loppuun, jolloin kilpailutettiin työttömäksi. Jatkovaa ja kaikenkattavaa työnhakua [kyselyyn vastaamisen ajankohdasta] asti.
12. On tuossa satunnaisia osa-aikapätkiä ollut, muttei mitään mikä varsinaisesti olisi työttömyyden katkaissut. Ja työttömyys tietenkin jatkuu edelleen.
13. Kyseisestä ajasta [työttömyyttä, jonka vastaaja ilmoitti edellisen kysymyksen kohdalla ja on pidempi] olin rekisteröityneenä työnhakijana 12 kk.
14. "Työttömyyden loppua" ei voi määrittää, koska se jatkuu yhä. Tosin en ole muodollisesti työtön työnhakija.
15. En ollut koko aikaa työttömänä työnhakijana virallisesti, mutta koin ilman tutkimusrahoitusta tai työpaikkaa itseni säästöillä eläväksi työttömäksi.

Esimerkkejä kroonista työttömyyttä kokeneiden kv-tohtorien vastauksista:

1. I have not been offered a long-term contract (for more than one week) since 201[X].
2. I have been unemployed since about mid 201[X] and I am starting work in [month] 2024. During this period I have participated in several career counseling and job training courses.
3. I have been unemployed from year 201[X] until now.

Rekisteriaineiston perusteella pitkäaikaistyöttömyyttä (1–2 vuotta yhtäjaksoista työttömyyttä) kokeneiden ryhmään kuuluviksi oletettujen kv-tohtorien vastaukset ky-

symykseen työttömyyden kestosta täyttävät ”kroonisen työttömyyden” (yli 2 vuotta yhtäjaksoista työttömyyttä) kriteerit:

1. five years
2. My unemployment period is not finished yet... Today is 23.02.2024 [Vastaukset edeltäviin kysymyksiin: Start of unemployment period (year): 200[X], July, Duration of unemployment (months): Not end yet]
3. I have been unemployed since [month] 202[X]. Therefore, I left blank end of unemployment period [kirjoitettu helmikuussa 2024]
4. I obtained my degree eight years ago with four-year unemployment.
5. My unemployment started in 201[X]. Then in 201[X]–201[X], I worked but experienced some health challenges and I couldn't go to work.

Alla on esimerkkejä työttömyyden keston kuvauksista ”pitkittynyttä työttömyyttä” kokeneiden kv-tohtorien ryhmästä eli henkilöistä, jotka tilastoissa näyttäytyvät maksimissaan yhden vuoden yhtämittaisen työttömyyden kokeneina. Vastaukset on annettu keväällä 2024:

1. Since I moved to Finland [n. 10 vuotta].
2. I have been unemployed continuously. I get contracts for short term and then I am unemployed.
3. Being unemployed since 201[X] after my graduation. Have been doing part-time teaching work and [...] received grants [...]
4. I moved to Finland being attracted to participate in long-term project (200[X]–200[X]). When project was over, I had to continue my research work whether without payment or participating in short-time projects.

Kyselyn muodostaman kokonaisuuden perusteella vaikuttaa siltä, että ulkomaalaistaustaisten tohtorien on keskimäärin vaikeampaa työllistyä Suomessa kuin suomalaisen. Kyselyyn osallistuneista tohtoreista noin 25 % vastasi englanninkieliseen kyselyyn. Lisäksi avovastauksissa ilmenee voimakkaana käsitys, jonka mukaan ulkomaalaistausta heikentää mahdollisuuksia saada töitä Suomesta. Suomen kielitaidon puute mainitaan toistuvasti esteenä työn saamiselle. Lisäksi alkukysymyksissä esiin nousevat samat yleiset rakenteelliset ongelmat kv-tohtorien työllistymisessä kuin muidenkin kohdalla: tutkimusrahoituksen pätkittäisyys ja tukisysteemien

puutteellinen toimintavarmuus. Jos ottaa vastaan omaa alaansa ja koulutustasoaan vastaamatonta työtä, ”hantihommaa”, mahdollisuudet saada asianmukaista työtä heikkenevät. Eräs tohtori kuvaa noidankehää, jossa ei-vastaukset masentavat, masennus heikentää kykyä laatia hyviä hakemuksia, ja tämä taas nostaa todennäköisyyttä saada lisää ei-vastauksia... Toinen kompastuu keinotekoisiiin ja keksittyihin aikarajoituksiin siinä, kuinka kauan väitöskirjan valmistumisen jälkeen voi hakea mitään paikkoja, kunnes oikeastaan mitään ei voi hakea:

5. If I applied for a position in academic, people say, oh, you have a long break. If I applied for a junior position in industry, people say, you are overqualified (may be not the real reason). If I applied for a senior position in industry, people say, you don't have experience in industry. Maybe the society need PhD students only. It doesn't need PhD holders.

Huomiota herättää laajalle levinnyt toivottomuuden tunne – kokemus siitä, ettei mikään riitä työn saamiseen. Tämä herättää epäilyjä järjestelmän epäonnistumisesta kallisarvoisen älyllisen ja tiedollisen pääoman saattamisessa yhteiskunnan hyötykäyttöön.

Yhteenvetona voisi ounastella tohtorien työttömyysongelman olevan laajempi kuin, mitä on tilastotietojen perusteella ymmärretty, ainakin koulutuksen tuoman pääoman vajaakäytön osalta. Oma lukunsa on silppu- ja pätkätyö, jossa työttömyyden ja työsuhteiden vaikeasti ennakoitavissa olevan vaihtelun epämääräisyys saattaa jatkua vuosia hankaloittaen kaikkea tulevaisuuden suunnittelua – mukaan lukien sen arviointia, millaisella tiedolla tulevissa työtehtävissä on arvoa ja minkä omaksuminen ja mielessä säilyttäminen taas on ylimääräistä kuormitusta. Osa vastaajista kertoo tämäntyyppisen pätkittäisen työtilanteen jatkuneen vuosia, mikä tarkoittaa lukuisia työttömänä vietettyjä kuukausia. Tuottavuustappiota voi vain arvailla. Huomattakoon toisaalta sekin, että muutama satunnainen vastaaja kertoi vähäisemmästä työttömyyden kestosta kuin mikä rekistereistä ilmenee.

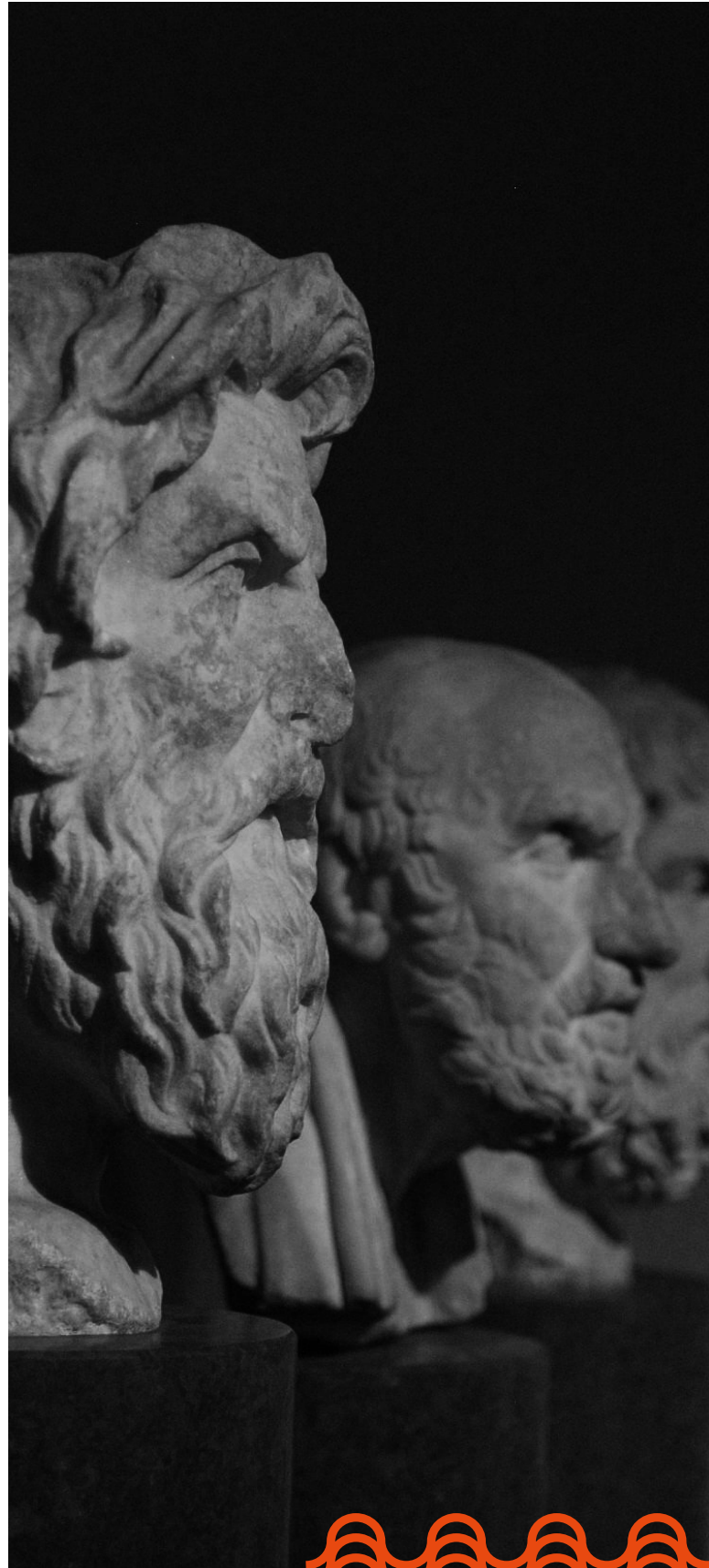
4.2. TAVOITTEET JA UNELMAT AKATEEMISEN URAN ALUSSA

Tohtorityöttömyyttä tutkittaessa yksi näkökulma on elämäntyö. Kouluttautumaan lähtevällä ihmisellä on tiettyjä tavoitteita ja edessään vuosien opintomaratoni, jolla on suuri vaihtoehtokustannus: jokaisen elämän päivän voisi tehdä jotain muutakin, kuin suorittaa tutkintovaatimuksia. Mihin tohtorit olivat alun perin pyrkimässä?

Tutkimus paljastaa *tutkijan identiteetin* merkityksen työttömien tohtorien keskuudessa: noin joka kolmannessa kroonista työttömyyttä kokeneiden tohtorien vastauksista ilmaistaan eksplisiittisesti tavoitteena tutkijanura. Hieman implisiittisemmin tällainen tutkijan luonteenlaatu tulee esiin vastauksissa, joissa kuvaillaan kiinnostusta itse aihepiiriin, halua oppia ja ymmärtää asioita, mutta tavoitteena ei korostu selkeästi määritelty tutkijantyö vaan ylipäänsä älyllisesti stimuloivat, mielenkiintoiset työtehtävät – tätä tyyppiä edustaa noin 30 % vastauksista. Osa vastaajista kertoo unelmasta tehdä elämäntyö: muuttaa maailmaa paremmaksi omalla työllään. Noin joka viidennen vastauksen kohdalla sen sijaan ura, asema ja toimeentulo näyttäytyvät keskeisimpinä tavoitteina. Monissa vastauksissa mainitaan sekä sisäisiä tavoitteita (intohimo tiedettä kohtaan tai halu parantaa maailmaa) että ulkoisia (toive pääsystä hyvään toimeentuloon ja turvattuun työpaikkaan). Joidenkin kohdalla tavoitteet ovat olleet alun perin epäselviä – väitöskirjaa on jollain tavalla ajautettu tekemään. Muutaman valinnan taustalla on ollut henkilöhistoriallisia syitä, kuten halu näyttää, että ensimmäisenä suvussa pystyy vaatimaan akateemiseen suoritukseen tai tarve syventää jo olemassa olevaa ammatillista asiantuntemusta.³

Myös pitkäaikaistyöttömyyttä (1–2 v) kokeneiden tohtorien akateemiseen jatkokoulutukseen hakeutumisen alkuperäiset tavoitteet ja unelmat jakautuvat kahteen pääryhmään. Ensimmäisen muodostavat tutkijatyypit tohtorit, joille koulutuksessa olennaista on sisältö. Väitöskirja on merkinnyt itseisarvoisesti oppimisen iloa, ymmärryksen laajenemista, mielenkiintoista tekemistä,

³ Tohtorikoulutukseen hakeutuvien ihmisten motivaatiota tutkineet Peura ja Jauhiainen (2018) tunnistavat kolme tohtoriopiskelijatyyppeä: tieteellisen uran tavoittelija, kilpailun paineessa epäröijä ja itsellinen sivistyjä. Kaikki tohtoriopiskelijat eivät siis suuntaudu tohtoriksi kouluttautumiseen koulutuspoliittisten tavoitteiden mukaisesti. Peuran & Jauhiaisen (ibid.) tutkimus viittaisi ulkomaa-laisten tohtoriopiskelijoiden tähtäävän suomalaisia päämäärätietoisemmin nimenomaan akateemiselle uralle.

Kuva: morhamedufmg, Pixabay.

kehittymistä ihmisenä, älyllistä haastetta. Toisille taas koulutuksella on ollut ennen kaikkea välineellinen arvo ja varsinaiset tavoitteet ovat liittyneet tyylikkääseen uraan, hyväpalkkaiseen työhön, haluun näyttää, saada ihailua, uskottavuutta ja glorioaa – tai kenties itsevarmuutta, todisteen omasta pystyvyydestä. Monien kohdalla kyse on näiden yhdistelmästä: on tavoiteltu mielenkiintoista ja yhteiskunnallisesti vaikuttavaa työtä, joka samalla turvaisi asiallisen palkan ja hyvän aseman työmarkkinoilla. Tässäkin ryhmässä jokunen vastaaja kuvailee lähinnä ajautuneensa tohtoreiksi ja muutama tohtori on tehnyt työnsä parantaakseen uudella tiedolla maailmaa.

Samantyyppinen jatkumo erottuu jälleen pitkittyntä työttömyyttä (6–12 kk) kokeneiden tohtorien vastauksissa. Tosin se, että joku korostaa nuoruuden tavoitteistaan kertoessaan uraa tai taloudellista turvaa, toinen mielekästä työtä ja kolmas tutkijan identiteettiä, voi johtua jossain määrin kirjoitushetken mielentilasta. Tohtorien optimaalista työllistymistä ajatellen nämä kategoriat tulisi kuitenkin ymmärtää. Se, että jotkut mainitsevat yksinomaan uran ja taloudellisesti turvatun aseman siinä, missä toiset eivät puhu muusta kuin tutkimuksen sisällöllisestä mielekkyydestä, voi myös aidosti viitata hyvin erilaisiin ihmistyyppihin ja motivaatioihin riippumatta kirjoitushetken mielialasta.

Myös moni kyselyyn englanniksi vastannut tohtori kuvaa nimenomaan tiettyyn alaan liittyviä toiveita ja unelmaa elämäntyöstä. Jotkut mainitsevat mielenkiintonsa kohteena olevan aihepiirin – hyönteiset, kemialliset reaktiot – toiset pikemminkin akateemisen uran ulkoisia merkkejä, titteleitä: professori, *tenure track*. Jotkut ovat selvästi suuntautuneet tutkijoiksi eivätkä mainitse suunnitelmaa B – toisten päämääränä taas on nimenomaan akatemian ulkopuolinen tutkimustyö, mutta näidenkin joukossa on ihmisiä, jotka haluavat jättää työllään jäljen ja muuttaa maailmaa: joku unelmoi ympäristöystävällisestä paperista, toinen haluaa olla hammaslääkäri

kuolemaansa asti. Joidenkin tähtäimessä on ollut vain asiallinen työ asiallisella palkalla – muutama taas kertoo tehneensä väitöskirjan, koska se oli kiva kokemus tai koska ei saanut maisterintutkinnolla töitä. Tällaiset motivaatiot eivät ole luokiteltavissa selvästi ja toisiaan poisulkevasti, vaan useimpia tohtoreita näyttäisi ohjaavan monenlaiset motivoivat tekijät. Toivotaan sekä mielekäästä työtä että hyvää palkkaa – sekä intohimoa tutkimusaiheeseen että turvattua asemaa työmarkkinoilla. Vastajien joukossa näyttäisi kuitenkin silmämääräisesti olevan enemmän niitä, jotka haluavat tutkia tai ylipäätään pysyä akateemisten tehtävien parissa kuin niitä, jotka ovat tähänneet muihin tohtoritason töihin.

Tällainen tutkijanidentiteetin korostuminen ei ole yllätys, kun verrataan tulosta eurooppalaisissa tutkimuksissa (Bebiroğlu et al. 2020, Boman & al. 2021) tehtyyn havaintoon: monien tohtorintutkinnon suorittaneiden kohdalla se, että he eivät työskentele tutkimuksen parissa, johtuu mahdollisuuksien puutteesta eikä valinnasta. Suomessa Tieteentekijöiden (2021) teettämä kyselytutkimus paljasti tutkijaidentiteetin yleisyyden nuorten tutkijoiden keskuudessa: 76 % vastanneista oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä väittämän ”miellän itseni tutkijaksi” kanssa. Johtopäätökseksi jää, että vaikka tohtorin taidot voivat olla generalistin ominaisuudessa siirrettävissä alalta toiselle, unelmat eivät välttämättä ole.

Luku 4.3.
**TYTYTYVÄISYYS VS.
 TYTYTYMÄTTÖMYYS
 URAVALINTAAN**

ESIMERKKEJÄ TOHTORIEN VASTAUKSISTA KYSYMYKSEEN:

”Millaisia asioita tavoittelit lähtiessäsi kouluttautumaan?”

Tutkijaidentiteettiä ja tutkimuksellista lahjakkuutta/ suuntautuneisuutta ilmaisevia vastauksia

1. Että pääsisin tutkimaan ja keskittymään alaan joka kiinnostaa minua.
2. Kriittistä avointa tutkijantyötä.
3. Tutkijan ura oli aika selkeästi aina tavoitteeni ja nimenomaan taiteeseen liittyvien filosofisten kysymysten parissa.
4. Ainoa tavoite oli oppia tekemään tutkimusta alallani (poliittinen historia ja historia yleisesti) ja tutkia aiemmin laiminlyötyä tutkimusalueitani.
5. Biotieteiden alan tutkimus. Biologia on aina kiinnostanut ja kun lukioaikana tutustuin molekyylibiologiaan, tiesin, että se on minun juttuni.
6. Tutkimuksen avulla avata alan kehittämistä 1950-luvulle jumiutuneesta tilanteesta.
7. Totuutta, vain ja ainoastaan totuutta.
8. Projektin hallintaa – tutkimuksen tekemistä itsenäisesti – ohjelmointia ja mallinnusta kehittää uutta, vihreää teknologiaa.
9. Tavoitteena oli itsellinen työ, mutta kuitenkin siten, että saan työskennellä toisten ihmisten kanssa ja heidän tarpeitaan varten. Halusin, että akateemisen tutkijan työ ei tulisi kohdistua vain akateemista yhteisöä varten, vaan laajemmin yhteiskuntaan.
10. Halusin tehdä tutkimusta.
11. Tutkijana toimiminen, asiantuntijuus.
12. Tutkijanura on aina ollut unelma-ammattini.
13. Halusin tutkijaksi.
14. Tutkijauraa, tieteentekoa ja jännitystä.
15. Uraa tutkimuksen parissa, koska väitös oli suuri ponnistus varsinkin kun oli lapsia ja viimeisen vuoden olin jo muissa töissä ja väitös piti saada kuitenkin valmiiksi. En tajunnut silloin mikä riski tohtorin tutkinnon suorittamisessa on.
16. Halusin tutkijaksi.
17. Tavoittelin tutkijan työtä, sillä rakastin tieteenalaani, tunsin sen erinomaisen hyvin ja tutkijan työ on kaikkein ominta itseäni.
18. Research work.
19. Tutkijan ura, post doc tutkimusta.
20. Halusin ymmärtää maailmaa ja laajentaa ymmärrystä meristemme.
21. Hyvää ammattitaitoa tutkijana, hyvää työpaikkaa ja hyvää yleisivistystä.
22. Tutkiminen oli mielestäni erittäin kiinnostavaa ja suurenmoista työtä, ja nautin siitä todella paljon. Lisäksi se toi elämäni uusia, rikastuttavia ja sivistäviä tilaisuuksia ja kokemuksia, joista olen yhä äärettömän kiitollinen. Tohtorintutkinnon jälkeen en oikeastaan unelmoinut mistään sen enemmästä; olin varsin tyytyväinen saadessani ”vain” tutkia.
23. Tutkijan uraa.
24. Tutkijan ura oli tavoitteena.
25. Voisin jatkaa työtäni [...] tutkimuksen parissa. Urakehitys ei ollut tärkeää.
26. Ei varsinaisia selkeitä tavoitteita vaan halu oppia ymmärtämään syvemmin sen aikaista toimintaympäristöäni (sähkön jakelu- ja siirtotekniikkaa).
27. Olin utelias tietämään enemmän valitsemastani koulutusalaista. Motiivini oli siis mielenkiinto.
28. Tavoittelin tuolloin uraa tutkijana.
29. Pidin tieteestä. Halusin tehdä sitä. Se oli kliffaa.
30. Halusin oppia ymmärtämään maailman ja ihmisten moninaisuutta ja luovuutta.
31. Halusin ymmärtää luonnontieteitä ja maailmaa syvällisemmin. Arvostin myös koulutusta ja kuvittelin, että muutkin arvostavat.
32. Lähinnä halusin vain oppia lisää menneisyydestä. Oppiaineeni [...] kattaa antiikin [...] tutkimuksen, ja ihastuin muinaiseen Egyptiin [...].
33. Halusin työskennellä laboratoriossa mielenkiintoisten tutkimusaiheiden kimpussa.
34. Fysikaalisten ilmiöiden perusteiden ja syy-seuraussuhteiden ymmärtäminen. Elektroniikka vaikutti kiinnostavalta ja uudelta alalta.
35. Olen utelias. Maailma näyttäyty minulle ratkaistavina arvoituksina. Haluan jäsentää ja ymmärtää maailmaa. Tutkiminen ja analyttinen maailmankatselu on minulle elämänasenne.
36. Olin vilpittömän kiinnostunut tutkimastani aiheesta ja tutkijan elämä kiinnosti.
37. Tutkimustyö kiinnosti paljon.
38. Valitsemani ala kiinnosti ihan sen itsensä vuoksi. Halusin saada vakituisen tutkijaviran.
39. Palava tiedonhalu ja halu ymmärtää yhteiskunnallisia asioita syvällisesti ja monipuolisesti sekä sitä kautta mahdollisuus yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. Yhteiskunnalliseen statukseen ja arvostukseen liittyvät asiat eivät ole kiinnostaneet lainkaan, ja väittelemisen on ollut pelkästään akateemisen työskentelyn pakollinen välietappi.
40. Halusin tutkia. Halusin päästä asioiden ja tiedon äärelle ja tuottamaan sitä ja jakamaan sitä ja työskentelemään yhdessä muiden kanssa. [...]
41. Ollakseni alani tutkija.
42. Tutkijanuraa pääasiassa.
43. Arvostettua tutkijan uraa, ja tehtäviä, joissa pystyisin edistämään kotimaan elinkeinoelämää.
44. Tutkijanuraa, en kai mitään muuta.
45. Tutkijanuraa, ja sainkin sen. Halusin myös monialaista sivistystä ja sain sitäkin.
46. Erinomaisia kantasolututkijantaitoja ja kansainvälisiä tutkimusverkostoja.
47. Halusin tutkijaksi/analyttikoksi ekologian ja tilastomatematiikan alalta.
48. Minulla oli jo lukion alkaessa unelma, että pääsisin työskentelemään CERNissä. Minua myös kiinnostaa tiedon yleinen kasvattaminen koko yhteiskunnan kannalta ja siihen tutkijan rooli sopii hyvin.
49. Tutkijan uraa teoreettisessa fysiikassa.
50. Olen halunnut olla tutkija. Jo aikaisessa vaiheessa suuntauduin soveltavaan tekniseen tutkimukseen teollisuuteen, jossa työskentelin yli 25 vuotta.
51. Halusin tehdä tieteellistä tutkimusta.
52. Työllistymistä tutkijana.
53. Tutkijan uraa, joka oli tavoitteena jo heti yo kirjoitusten jälkeen.
54. Halu kiinnostavan tutkimusongelman selvittämiseen ja tutkimustulosten välittäminen käytäntöön.
55. Olin kiinnostunut tutkimuksesta ja olen vieläkin – uuden etsiminen ja löytäminen on innostavaa.
56. Halusin paneutua tutkimaan kiinnostavia, merkityksellisiä ja tärkeitä asioita.
57. Halusin tehdä tutkimusta eli tavallaan tohtorikoulutus oli itseisarvo.
58. Tutkimustyötä mielekkäiden tutkimuskysymysten parissa innostuneiden kollegoiden kanssa.
59. Tutkijan työtä.
60. Tutkijanura oli mielessä, tutkimus kun oli alkanut maistumaan hyvältä viimeisräänä gradua tehdessä.
61. En ainakaan rahaa. Olen vain ollut kiinnostunut tieteistä.
62. Tutkijan uraa.
63. Mielenkiintoisia tutkimuskysymyksiä ja mahdollisuuden tuottaa uutta tietoa omalla alalla.
64. Olin aina nauttinut työstä tutkijana ja sitä työn iloa ja tyydytystä varmaan toivoin. Uusia urapolkuja aloilla, joissa voisin hyödyntää hiukan myös aiempaa osaamistani. Uuden oppimista. Uusia työyhteisöjä ja työkavereita.

65. Halusin tehdä työtä tutkijana, mikä tuntui itselle oikealta ja so-
pivalta alalta. Oman tutkijan uran aikana myös koko yliopisto-
systeemi on muuttunut paljon ja ajoittain olen kokenut olevani
vähän sellainen väliin putoaja.
66. Asiantuntemusta ja tutkijan taitoja.
67. Syvällistä kiinnostukseni kohteena olevan aihealueen tuntemusta.
68. Että pääsen tekemään työtä luonnossa ja tutkimaan itseä kiin-
nostavia asioita.
69. I was hoping to work as a researcher in the field of physics
(I've always been interested in the experimental, applied side of
physics).
70. Doing serious research.
71. Doing research...
72. Professional training in research.
73. Long-term scientific research in a lab.
74. To become a researcher.
75. To be a research Scientist/Chemist in a pharmaceutical industry
or a chemical industry.
76. My aim was to help humanity with knowledge, fundamental sci-
ence and innovation.
77. To impart knowledge onto others.
78. When I start my education I wanted to do science because I love
science and I wanted to do research because I am passionate
to discover new things and learn new thing. So that I wanted to
do. So I went to the University and study science and then I did
my PhD. When I got my first employ, I though that it is now I am
beginning my life as researcher in science then I will become
professor and have my own research group. But not after one
year, the contract is not renewed so I have to go to the unem-
ployment office.
79. At the very beginning of my studies, I was interested in chemistry
in general and wanted to know more about it. I was not interest-
ed in a career in particular but rather leaning things. I was very
intrigued about the field of my PhD, wanted to have a research
project on my own, and see what I could do with that.
80. I wanted to be a scientist as my father.
81. My whole life dream was to be a scientist.
82. Understand how our Universe works.
83. I believe science and technology. We would remain in stone age
if without scientific research and innovations. It was my goal to
become a science researcher.
84. I am scientist, my research focused on microbiology, food safety
and climate change effect on ecosystem. I have received sev-
eral International scientific awards for my achievements. I am
developing some innovative technologies for the environmental
sustainability.
85. As a scientist to understand the current questions/phenomena
and explore new understanding and solutions.
86. From early on in my studies I knew that I wanted to do research.
I didn't think much about what it actually meant or where I would
conduct my research.
87. Be a researcher.
88. I have proper plan what I want to do, want to be a researcher in
the specific field what I have done my doctoral degree.
89. researcher
90. Research.
91. To be a researcher.
92. Life is extremely interesting, and creating new scientific knowl-
edge is the top delight.
93. I used to dream of being a Professor. I now thing academia is
gone to hell. The constant call for grant, unsuitable job contracts
and the call for non-replicable research has grown rapidly. Addi-
tionally, I am more of a basic researcher than an applied one.
Thus, I am not interested in novelty and applied research and
this has hurt my job prospects.
94. I aimed to do research and teach in my home university.
95. To become a respected researcher in my field.

96. I wanted to do hardcore fundamentals research in chemistry,
and I did that for ~25 years. Where I am from, an M.Sc. limits you
to work with others' research project so I endeavoured to obtain
a PhD in order to be able to conduct my own research projects.
97. I started my education long ago, in 1971 –1976 as a student
[in a non-EU country] and continued in 1976–1979 [in the non-
EU country] as a post graduate. My goals were (and still are) to
study poorly known groups of dipterous insects (species pools
in the boreal forest zone, taxonomy, ecology and threat status.
98. Academic senior researcher, research scientist at vtt, re-
search-development engineer at related companies.
99. I dreamt to be researcher or academician but became useless.
100. To work in the research field and university teaching staff.
101. Researcher with a permanent position.
102. My goal was to work as a researcher in a high-tech international
company.
103. To continue research and teach.
104. To develop as a researcher, be part of meaningful work that con-
tributes to the scientific community and benefits society.

Toiveena sisällöllisesti mielenkiintoinen työ

1. Pidin kouluttautumisesta, olen ollut hyvin tiedonjanoinen koko
elämäni. Halusin myös hyvin palkatun ja mielekkään työn.
2. Halusin työllistyä ja tehdä mielenkiintoisia ja merkityksellisiä
asioita.
3. Mielenkiintoisia, haastavia töitä.
4. Hyvää ja mielenkiintoista työtä.
5. Sivistystä ja ymmärrystä, ja päätymistä jotenkin jonnekin töihin.
6. Haastavampaa työtä.
7. Tavoitteeni oli työllistyä mielenkiintoiseen tehtävään.
8. Saadakseni työpaikan, jossa viihdyn ja jota tykkään tehdä.
9. Uusia mielenkiintoisia työmahdollisuuksia.
10. Varmaan jotain mielekästä ja haastavaa tekemistä.
11. Olen aina ollut kiinnostunut luonnontieteistä. Minulla oli hienot
arvosanat jo ylioppilastodistuksessa näissä aineissa ja matema-
tiikka on aina ollut lähellä sydäntäni. Olin pitkään miettinyt ham-
maslääkärin uraa mutta ruumiinavaukset ei ollut mun juttu. Koin,
että kemistin työt kiinnostivat minua.
12. En tiennyt, että akateeminen maailma kiinnostaisi. Perustutkin-
non jälkeen sain korkeimman arvosanan lopputyöstä samoin
kuin lisensiaatin tutkielmasta. Väitöskirjoista ei annettu arvos-
anoja sinä aikana, kun väittelin, mutta vastaväittäjä lausui, että
kirjani oli poikkeuksellisen laadukas. Sain käsityksen, että olisi
mielekästä jatkaa akateemista elämää, jotta voisin tehdä kiin-
nostavia asioita niin tutkimuksen kuin opetuksen parissa.
13. Vastuullisempia tehtäviä, globaaleja projekteja.
14. Näkemyksellisyyttä.
15. Oppimista.
16. Opiskelua mielenkiintoisten asioiden parissa, joihin minulla oli
selvästi luontaista kyvykkyyttä. Toki samalla toivoin, että saisin
kohtuullisen selkeä työsuhte näkymän työurani varrelle.

Tiettyyn alaan liittyvät unelmat

1. Matematiikan ja fysiikan kattavampaa osaamista, ja tutkintoja,
jotta voin osaamiseni todistaakin.
2. Syvempää ymmärtämistä kokeellisesta fysiikasta ja käyttökelpoi-
sia työkaluja työelämään.
3. I studied Audivisual Communication. My aspiration was to work
in the audiovisual sector. That dream ended with the crisis. Now,
I would like to have a tenure in a university. Lets see what the
future brings.
4. I wanted to do applied research to develop environmental friend-
ly processes to produce paper.

5. I goal was to find job in biotechnology or pharmaceutical companies based on my achievement in academic and transferable skills developed during study.
6. I wanted to work in sustainable development. There was no particular position, just contribute to the development of renewable energy.
7. At the time of joining PhD, I was expecting to develop expertise in behavioral (Psychological) research and behavioral intervention, and this was align with the job description of PhD position and questions asked in the interview.
8. Being a dentist as long as I live.
9. My goal was to share my knowledge with other professionals, teachers, and students in the field of arts. I expected to be a lecturer.
10. My desire is to return to working in laboratories and herbariums. However, I am trying to work in other areas that also use my research knowledge.
11. I wanted to be a history lecturer/ professor.
12. Data Scientists Any programming related job.
13. IT.
14. A good Chemist.
15. To work in a pharmaceutical industry. Then i got side tracked with the projects and the possibility of the spinout. Right now i am working in a big pharma company in [a EU country] and i really enjoy it.
16. My goal was to work in a telecommunications or educational institution for a long time, however, for nearly four years I was unemployed.
17. My ultimate aim was to discover a new treatment that will save the lives of millions of people around the world. When I was in [a non-EU country], I was working on a new invention for a novel therapy for cancer using extracellular vesicles. I moved to Finland because I thought it was a better option for my Family. The job here was related to finding a new marker for diagnosis of Alzheimer's. My dream was killed. I am still hoping to find a place to continue to work on my dream to find a novel therapy for cancer.
18. To become a serious expert in the selected field (practical, theoretical, educational).

Motiivina halu parantaa maailmaa

1. Halusin pelastaa maailmaa. Tiesin että se on utopistinen tavoite mutta se vihan määrä mitä ympäristönsuojelun parissa työskentelevät saavat osakseen tuli yllätyksenä.
2. Tavoittelin sitä, että voisin työni kautta olla yhteiskunnalle ja muille ihmisille hyödyksi ja saada siitä asiallisen korvauksen.
3. En osaa sanoa tarkemmin. Ehkä haave siitä, että voisi olla mukana keksimässä/löytämässä jotain uutta ja hyödyllistä.
4. Pyrin tekemään jotain merkityksellistä ja vaikuttamaan maailman tilaan – ns. maailmanparannusmotiivi. Varsinkin luontoympäristön suhteen, mutta yhä enemmän myös syvenevän eriarvoisuuden ja polarisaation suhteen.
5. Minulle tarjottiin tutkimustyötä. Lähinnä minua kiinnosti yhteiskunnallinen vaikuttaminen tutkimukseen nojaten.
6. Mielenkiintoista työtä, mahdollisuuden ymmärtää ja parantaa maailmaa
7. Lähdin opiskelemaan sitä, mikä minua kiinnosti. Yliopistolla löysin polkuja eteenpäin aloihin, joista en sitä ennen edes tiennyt. Opintojen edetessä hain sellaista yhdistelmää, jolla voisi antaa Suomelle ja maailmalle jotain, mitä niiltä puuttui. Jotain kipeästi kaivattua. Sillä tavoin ajattelin olevani yhteiskunnan satsausten arvoinen.
8. Sivistys. Ja usko siihen, että voin omalla työllä vaikuttaa.
9. Päästä tekemään työtä, jonka kokee tärkeäksi ja jonka avulla pystyy vaikuttamaan itselleni tärkeisiin asioihin.

10. To make somehow a significant contribution.
11. During education, I like to serve myself in the field where I can take care of patient medication and help to cure the disease by educating them and providing medication.
12. A lectureship and then a professorship, but also to contribute to public debates and education and political discussion and planning.
13. I wanted to do something important. And I wanted to continue to work at university.
14. Try to deliver best in class services, products or solutions to the country/region that I am living.

Tavoitteena ura: hyvä työpaikka, arvostettu asema, korkea palkka – tai ylipäänsä työpaikka

1. Professuuria.
2. Hankkiutumista koulutustani vastaavaan toimeen. (Nyt minulla on dosenttuuri.)
3. Parempia ja varmempia työmahdollisuuksia. Olin menettänyt työpaikan IT-lamassa, mutta sain tutkijanpaikan heti perään, ilman työttömyysjaksoa.
4. Ura tutkijana tai hyväpalkkainen ja mielenkiintoinen työ oman alan yrityksessä.
5. Mielekästä työtä, pidempiaikaista työsuhdetta ja kohtuullista palkkaa.
6. Halusin tohtoriksi ja halusin myös saada asianmukaista palkkaa.
7. Trygg försörjning tack vare kompetens inom områden som är intressanta.
8. Halusin kansainvälisen tutkijan uran, professuurin.
9. Pysyvyyttä palkan ja työskentelyolojen suhteen.
10. Mahdollisuutta saada koulutuksen kautta hyvä koulutusta vastaava työpaikka. Esim. lääkäriksi opiskellaan ja sitten voidaan erikoistua erikoislääkäriksi. Vastaava erikoistumispolku pätee mielestäni myös muilla aloilla. Oma tavoitteeni on tietysti ollut saada tehdä sitä mihin olen koulutautunut. Koska olen joutunut tekemään suuria uhrauksia erityisesti väitöskirjavaiheessa, niin minua motivoi myös hyvä palkkaus. Yleisesti ottaen olen sitä mieltä, että koulutuksen pituuden pitäisi näkyä palkkauksessa. En kuitenkaan odota mitään huippupalkkaa ja olen hakenut myös huonosti palkkattuja alani töitä, niitäkään kuitenkaan saamatta.
11. Halusin tutkinnon tittelin takia ja alalta, joka minua oikeasti kiinnostaa.
12. Tutkinto, jolla saa hyvän viran rajallisella työajalla. Muu aika jäi yrityksen pyörittämiseen.
13. Professuuri.
14. Sivistystä ja menestystä.
15. Koulutusalaani vastaavaa työtä.
16. Glooriaa, akateemista arvostusta.
17. Mielekästä työtä, parempaa arvostusta ja korkeampaa palkkatasoa.
18. Varma työpaikka.
19. Uraa ja rahaa.
20. How painful is to write your broken dreams in words! I wanted to become a university professor.
21. Academic career
22. I planned to work in pharmaceutical industry or work as a researcher in University.
23. technologist, researcher or professor
24. Having an academic career and being a professor.
25. My goal to work in research and development in industrial sector and working in university as professor.
26. Work in academia as a professor or lecturer.
27. I wanted to serve in academia as a researcher and a professor.
28. To have a position at the university.
29. To get a degree, teach and have a proper income and a permanent position.

30. Established principal investigator, research director, university professor.
31. I had always planned to be a professor in my field. I knew my academic potential. However, Finland is a very racist and discriminated country. Therefore, it is impossible to continue my career goals in Finland.
32. Once I defended Doctorate (believe, this is hard place) everyone said - you are too young to pretend for anything; go abroad to get experience. Now, I am back and those youngsters in the chairs voicing there are many here younger than you and better...world changes not for better, what "quality" you strive for?!
33. I wanted a foundation, a job, in which I could grow and enhance my academic and professional skills.
34. When I started my PhD studies, I was hoping to get a permanent job as a researcher, teach students, attend conferences.
35. To be in the academic field.
36. Gain knowledge, create new knowledge. Make the world every day a bit better. Enough income so that I can comfortably get to the end of the month, can afford a proper apartment, save for pension.
37. I wanted to be a top researcher and educationalist in my field. I aspired to make an impact in the society with my discoveries and educate young minds, the generation next.
38. I wanted to be a professor.
39. At the time I started the study, I hoped to contribute to the academic community, teach students in universities, contribute to sustainable development and society's well-being, earn a good salary, and manage my life reasonably.
40. There was interesting work, discoveries and unique opportunities to realize myself. The opportunity to grow in the scientific world, and the search for collaborators, connections with colleagues around the world.
41. To the topmost level (e.g., Professor and University Rector).
42. Group leadership/Professorship
43. When I started my PhD I was aiming for a long term academic career, maybe leading to professorship.
44. I am from one of the top Indian Institute of Technology. Had worked really hard to get admission, and through the completion. My goal was to be in academics. Do science. Teach. Become a professor some day.
45. To work in the academic.
46. I thought I will have a great career in Finnish academia.
47. My goal was being an academic at a nice university.
48. Goals and aspirations developed during it, but a phd and a career in academia quickly became a goal.
49. The aim was to become a professor or hold a lifelong research position. I didn't consider a career in industry until later.
50. I wanted to be a researcher or a lecturer. I did not want to work in industry. I wanted to be part of society working in a collective way in a team to build resilience for the great transition around climate change. I wanted to share my wisdom. I wanted to follow what for me is a religious duty - to develop wisdom and use it for the benefit of the natural world and a minor part of that human society. I wanted a PhD which would allow me to develop intellectually in a way that benefits the development of science and ways of knowing for all of us collectively.
51. I aspired to be a scientist when I started my education.
52. I hope to work at university again in Finland universities.
53. Since my final year as a law undergraduate student I knew I wanted to follow an academic career. I knew the salary would not be as good as if I follow a legal professional career (lawyer, prosecutor, judge, law clerk, etc.), but I had the impression I would have more freedom to develop my own ideas and projects.
54. I wanted to be a professor at the University.

55. My main motivation to do the PhD was to work in the university as a teacher. I'm really good in that, but I always had limited access to teaching duties due to my ongoing fix-term contracts and narrow specialization.
56. Perhaps I was hoping to become a researcher or instructor at a university, but I did not speak the Finnish language in order to teach; which was just fine, it gave me an opportunity to learn the language. As a result, I am now a Finnish citizen. I don't look back with regret at all, it was a very valuable experience, and it gave me the time to become acquainted with the country, its culture, and its ways, which I quite appreciate as they are.
57. I was imagining an easier transition from academia to a position in the industry.
58. Working in a company.
59. Since my work was experimental and about nanotechnology, I was very hopeful that I would secure a job in a Finnish scientific company shortly after graduation. Or at least, I would manage a Postdoc position in the same group or in some other group.
60. Work in what I have been prepare for so many years, in Academia or private sector.
61. Gain relevant skills to either pursue an academic or industry career.
62. To have an impactful career in high tech domain.
63. To progress in my career as a clinical psychologist.

Henkilöhistoriallisista syistä kumpuava näytön paikka

1. Halusin vain osoittaa itselleni, että tehtävä ei ole mahdoton ja että pystyn siihen. Suvussani ei ole kouluttautumisen perinnettä.
2. Halusin olla yksi niistä kaikista fiksuimmista, joista tulee tohtoreita. Minulla ei ole perheessäni tai suvussani tohtoriesikuvia, mutta olen aina ollut fiksu ja halusin nähdä, mihin rahkeeni riittävät.
3. Olin myös silloin työtön, valmistunut maisteriksi. Kouluttautuminen edelleen tuntui hohdokkaalta. Olen sukuni ensimmäinen tohtori ja lisäksi minulla on 2 korkeakoulututkintoa. Olen ollut ensimmäistä tutkintoa vastaavassa työssä noin 15 vuotta.
4. Ei oikeastaan ollut erityisiä odotuksia. Olen työläisperheestä, eikä minulla ollut mitään akateemisen ihmisen mallia kasvaessani. Suurin motivaatio oli kiinnostus aiheeseen ja halu nähdä, miten pitkälle pääsisin.

Kuvauksia hetkessä elämisestä: väitöskirjan tekeminen on mielekäs kokemus itsessään

1. Mielenkiintoisia opintoja, hyviä opettajia, mukavia ja kiinnostuksen kohteitani ymmärtäviä opiskelukavereita, järjestötoimintaa.
2. Tavoittelin mielenkiintoista sisältöä elämäni, en niinkään ajatellut työllistymistä valitessani alaani.
3. Kirjallisuus on intohimoala, eikä kukaan lähde opiskelemaan kirjallisuutta saadakseen hyvän, varman ja korkeapalkkaisen työpaikan. Halusin siis lukea kirjoja, ja kuten varmaan 99% kirjallisuudenopiskelijoista, halusin kirjoittaa kirjan.
4. Halusin yliopistoon mennessä opiskella asioita, joita koin kiinnostaviksi ja inspiroiviksi. Jatko-opintoihin edetessäni koin intoa tehdä uutta tieteellistä tutkimusta alallani.
5. I enjoyed my research work at that time and just concentrated on it, but I didn't even think about getting the degree. I was aiming to get an experience.
6. No particular ideas, I just liked what I was doing. I enjoy my research, but research in humanities and social sciences is not very fundable.
7. To improve the quality of human life.

Kuvauksia siitä, miten nuorena ei aina suunnittele kovin tarkasti

1. Ei varsinaisesti mitään selkeitä päämääriä ollut. Johonkin kouluun vaan piti mennä.
2. Oli keskityttävä tutkinnon suorittamiseen. Luotti epärealistisesti että asiat etenisivät. Eivät edenneet.
3. En oikeastaan tainnut nuorena, neljä välivuotta pitäneenä ylioppilaana ajatella kovin tarkoin ja tavoitteellisesti tulevaisuuttani. Opiskelu kuitenkin kiinnosti ja oli todella mielekästä. Jonkinlainen haave tutkijanurasta heräsi opintojen aikana, muutaman vuoden jälkeen, ja sai maisterina lopulta hakemaan jatko-opintoihin.
4. Kavereiden mallin mukaan toimiminen ja kiinnostava ala.
5. Maisteriopinnot sujuivat niin hyvin, aloin nauttia tutkimisesta ja kirjoittamisesta. Halusin tutkia ja opiskella omaa alaani lisää. Ei ollut suuria tavoitteita, eikä mitään käsitystä tai ajatuksia valmistumisen jälkeisestä ajasta.
6. Eihän sitä tiennyt mitä halusi, kun lapsena lähtee opiskelemaan. Opettajaksi halusin.
4. En [tavoitellut] mitään erikoista. En saanut teollisuudesta työtä DI-tutkinnon jälkeen. Yliopistolla alkoi projekti, johon pyydettiin [...] ja suostuin.
5. Kokonaisuuksien hallinta, uusia kokemuksia maailmalla. Työllisyys heti maisteriksi valmistumisen jälkeen kun minulle tarjottiin jatko-opintopaikkaa.
6. Kouluttauduin tohtoriksi, koska maisteriksi valmistuessani olin työtön biologi ja sain tohtorinkoulutuspaikan.
7. [Hain alun perin] biologian- ja maantieteen opettajuutta, mutta sattumien kautta päädyin opiskelujeni alkutaipaleella jo mukaan tutkimusryhmiin ja sitä kautta päädyinkin tutkijan urapolulle. Ensimmäisen postdocini aikana aloitin yliopistopedagogiikan opiskelun ja haave opettajuudesta palasi tutkimuksen rinnalle.
8. En mitään erityistä. Maisteriopinnot sujuivat hyvin ja päätin (liian) aikaisessa vaiheessa jatko-opinnoista.
9. Entinen pomo päätti, että väitöskirja nippuun (oli julkaisuja yhtä vaille tarpeeksi).
10. En oikein osaa sanoa.

Kuvauksia olosuhteiden ohjaamasta ajautumisesta väitöskirjan pariin

1. Ei ollut tietoinen valinta päätyä tohtorikoulutukseen. Enemmänkin ajautuminen tilanteeseen. Sitten kyllä tutkimus vei mensesään ja korkeatasoinen kansainvälinen tutkimusryhmä teki tutkimustyöstä mielenkiitoista ja antoisaa.
2. Minulle tarjottiin väitöskirjapaikkaa 3 vuoden rahoituksella. Otin paikan vastaan enemmänkin työtarjouksena.
3. Jäin maisterintutkinnon jälkeen työttömäksi ja tohtorikoulutus tarjosi mahdollisuuden palkalliseen työntekoon. Vaikka olinkin erittäin kiinnostunut tutkijan työstä, olisin ottanut vastaan muutakin työtä jos olisin saanut.

4.3. TYYTYVÄISYYS VS. TYYTYMÄTTÖMYYS URAVALINTAAN

Tutkimuksessa seulottiin sitä, kuinka yleistä työttömi- en tohtorien keskuudessa on pettymys koulutukseen – joko korkeimpaan tutkintoon tai omaan alaan – ja tut- kittiin pettymyksen tai katumuksen syitä.

Lähes puolet (45 %) kroonisten työttömien (yli 2 v) ryhmään lukeutuvista tohtoreista ilmoittaa, ettei valit- sisi koulutusalaansa ja/tai tohtorikoulutusta, jos olisi valintoja tehdessään ymmärtänyt sen, mikä jälkepäin on paljastunut. Osa vastaajista ilmaisee selkeää, suo- raan pettymystä. Toiset taas pohdiskelevat usealta kan- tilta sitä, miten eletty elämä muuttaa ihmistä: intohimo tiedettä kohtaan on arvokasta silloinkin, kun urapolku on johtanut umpikujaan. Jotkut näkevät työttömyyteen johtaneella kehityksellä yhteiskunnallisia syitä, toiset tuovat esiin urakilpailun epäkohtia, kolmannet punnitse- vat henkilökohtaisia valintojaan. Kenties yllättäen jotkut kertovat tohtorintutkinnosta olleen suorastaan haittaa työmarkkinoilla: erityisesti STEM-aloille suuntautuneiden tohtorien joukossa on useita, jotka kertovat salan- neensa tohtorinarvonsa saadakseen töitä, koska hei- dän käsityksensä mukaan tohtoreita ei haluta palkata.

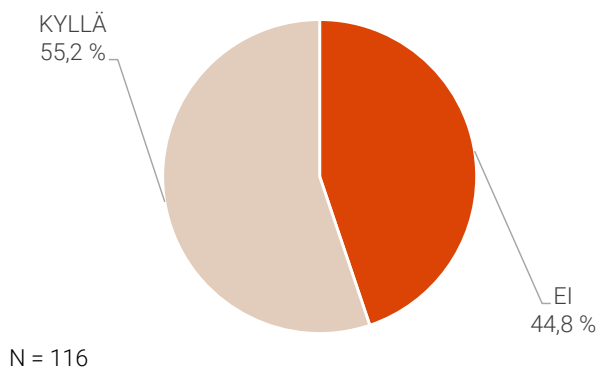
Lähes 60 % pitkäaikaistyöttömistä tohtoreista ei kadu opiskeluvaihtoehtojaan. Loppujen kohdalla näyttää siltä, että jos he voisivat mennä kuiskaamaan neuvoja nuoruuden minänsä korvaan, he kuiskaisivat varoituk- sen sanoja. Suurin osa heistä on pettynyt nimenomaan

huonoon työllisyys- ja tutkimusrahoitustilanteeseen. Osa kuvailee tutkijantyön mukanaan tuomaa raskasta elämää, raadollista kilpailua ja uuvuttavaa työn mää- rää, jonka palkinto – tohtorin arvo – tuntuu vähäiseltä kaikkeen vaivannäköön verrattuna. Jotkut osoittavat syytöksen sanoja yliopistolle – akateemisen ihmissuh- deympäristön kieroilulle ja suhmuroinnille, joita nuori, sinisilmäinen ihminen ei ole osannut varoa. Muutamien kohdalla kyse on vain mielenkiinnon kohteen vaihtumi- sesta. Joidenkin elämään ovat vaikuttaneet oman alan tai yhteiskunnan muutokset, jotka eivät ole ennustetta- vissa – mutta jos he olisivat tienneet, he olisivat valin- neet toisin.

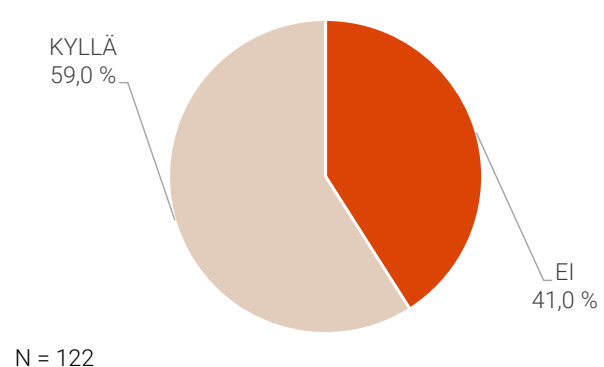
40 % pitkittänyttä työttömyyttä (6–12 kk) kokeneista tohtoreista kertoo jonkinasteisesta uravalinnan kyseen- alaistamisesta tai katumisesta. Avovastaukset kierty- vät ensisijaisesti työllistymisvaikeuksien ympärille. Jot- kut kuvailevat tutkijan elämän kovuutta – rahoituksen epävarmuutta, huonoa ilmapiiriä ja näiden vaikutusta terveyteen. Toiset pohtivat oman alan sopivuutta. Kol- mannet miettivät tohtoriksi valmistumisen mielekkyyttä tilanteessa, jossa vähemmällä koulutuksella olisi voinut työllistyä paremmin. Muutama mainitsee, että olisi oi- keastaan tarvinnut kristallipallon: ajan muutoksia ei voi kukaan ennustaa.

26 % kroonista työttömyyttä kokeneiden, englan- niksi vastanneiden tohtorien ryhmästä ilmoittaa, ettei olisi valinnut koulutustaan (joko alaa tai tohtoritasoa), jos olisi tiennyt sen, minkä nyt tietää. 74 % ei kadu va-

KUVIO 1. KROONISTA TYÖTTÖMYYTTÄ (YLI 2 V) KOKENEIDEN TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: "Jos sinulla olisi ollut opiskelualaa koskevia valintoja tehdessäsi se tieto ja ymmärrys, joka sinulla on nyt, olisitko yhä valinnut juuri tämän alan ja tohtorikoulutuksen?"

KUVIO 2. PITKÄAIKAISTYÖTTÖMYYTTÄ (1–2 V) KOKENEIDEN TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: "Jos sinulla olisi ollut opiskelualaa koskevia valintoja tehdessäsi se tieto ja ymmärrys, joka sinulla on nyt, olisitko yhä valinnut juuri tämän alan ja tohtorikoulutuksen?"

lintojaan. Avovastauksista ilmenee, että monet ovat olleet optimistisia lähtiessään kouluttautumaan, mutta valmistumisensa jälkeen pettyneet ja tulleet siihen käsitykseen, etteivät äly, tieto ja kyvykkyys ratkaise työmarkkinoilla vaan muut asiat: suhteet, verkostot, kenties etninen tausta tai kansalaisuus.

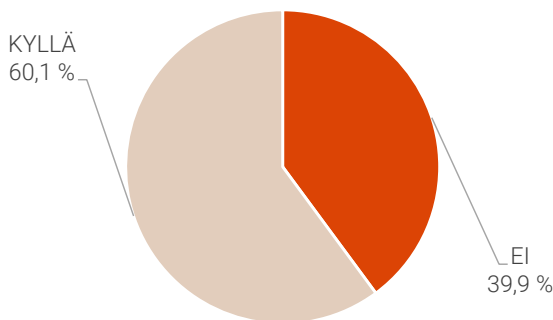
Lähes puolet (44 %) pitkäaikaistyöttömyyttä kokeneista kv-tohtoreista kertoo, että jos olisi opinnot aloit-

taessaan tiennyt sen, mitä nyt tietää, olisi valinnut jotain muuta. Pettyneisyys on yleistä. Osa katuu tohtoritason opintojaan ja olisi valinnut sittenkin jotain, millä saa varmemmin töitä. Osa ilmaisee laajempaa pettymystä systeemiin, jossa kovasti ponnistellut ihminen voidaan työntää työttömyyteen eikä kukaan tunnu auttavan.

45 % pitkittänyttä työttömyyttä (6kk–12kk) kokeneista kv-tohtoreista kertoo, ettei olisi valinnut koulu-

KUVIO 3. PITKITTÄNYTTÄ TYÖTTÖMYYTTÄ (6–12 KK) KOKENEIDEN TOHTORIN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ:

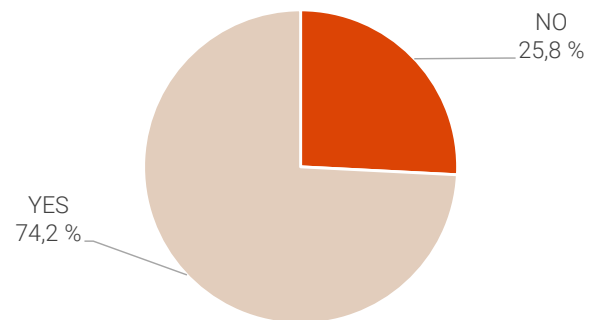
"Jos sinulla olisi ollut opiskelualaa koskevia valintoja tehdessäsi se tieto ja ymmärrys, joka sinulla on nyt, olisitko yhä valinnut juuri tämän alan ja tohtorikoulutuksen?"

N = 173

KUVIO 4. KROONISTA TYÖTTÖMYYTTÄ (YLI 2 V) KOKENEIDEN TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ:

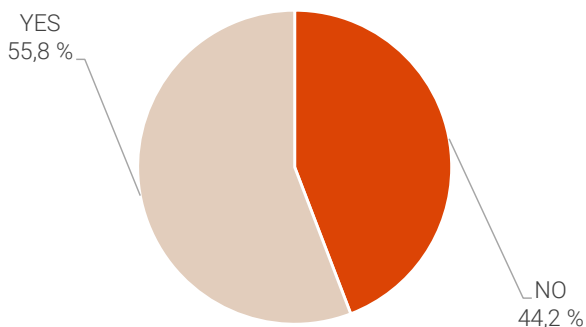
"Jos sinulla olisi ollut opiskelualaa koskevia valintoja tehdessäsi se tieto ja ymmärrys, joka sinulla on nyt, olisitko yhä valinnut juuri tämän alan ja tohtorikoulutuksen?"

N = 31

KUVIO 5. PITKÄAIKAISTYÖTTÖMYYTTÄ (1–2 V) KOKENEIDEN KV-TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ:

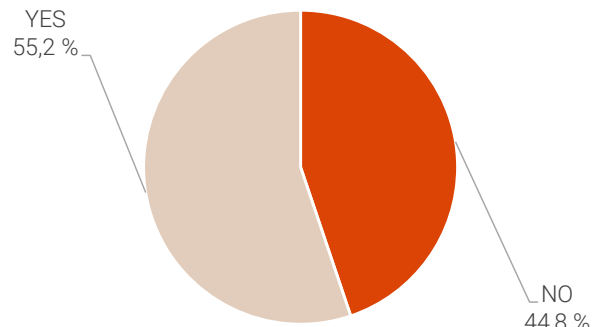
"Jos sinulla olisi ollut opiskelualaa koskevia valintoja tehdessäsi se tieto ja ymmärrys, joka sinulla on nyt, olisitko yhä valinnut juuri tämän alan ja tohtorikoulutuksen?"

N = 43

KUVIO 6. PITKITTÄNYTTÄ TYÖTTÖMYYTTÄ (6–12 KK) KOKENEIDEN KV-TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ:

"Jos sinulla olisi ollut opiskelualaa koskevia valintoja tehdessäsi se tieto ja ymmärrys, joka sinulla on nyt, olisitko yhä valinnut juuri tämän alan ja tohtorikoulutuksen?"

N = 58

tustaan, jos olisi tiennyt sen, mitä nyt tietää. Tämä heijastaa laajahkoa pettymystä tohtorikoulutukseen.

Jokaisessa ryhmässä enemmän tai vähemmän niukka enemmistö vastaa ”kyllä” kysymykseen: ”Jos sinulla olisi ollut opiskelualaa koskevia valintoja tehdesäsi se tieto ja ymmärrys, joka sinulla on nyt, olisitko yhä valinnut juuri tämän alan ja tohtorikoulutuksen?” Toisin sanoen, vaikka pettymys ja katumus ovat yleisiä, suurin osa tohtoreista ei kadu valintojaan – tai ei myönnä katuvansa. Psykologisten, omaa mielenterveyttä ja omanarvontuntoa suojelevien defenssimekanismien tai kyselytutkimuksen metodologisiin riskeihin liittyvän SDB-ilmiön (*social desirability bias*) poissulkeminen on mahdotonta. Avovastauksista voi kuitenkin nähdä,

että elämänvalinnat on tehty syvällisin perustein ja pettymykset on otettu vastaan kypsyydellä ja viisaudella, joten tuloksia voinee pitää edellä mainituin varauksin ainakin suuntaa antavasti luotettavina.

Luku 4.4.

TUTKIJAN IDENTITEETTI

ESIMERKKEJÄ TOHTORIEN VASTAUKSISTA KYSYMYKSEEN:

”Jos sinulla olisi ollut opiskelualaa koskevia valintoja tehdessäsi se tieto ja ymmärrys, joka sinulla on nyt, olisitko yhä valinnut juuri tämän alan ja tohtorikoulutuksen? Mitä tietoa olisit tarvinnut?”

Pettymys yliopistoon

- [Kadun] hukkaan heitettyä nuoruutta.
- [Olisin tarvinnut] sisäpiirin tietoa.
- Työllisyystilanteesta ja siitä miten alalla kannattaa suuntautua. Tutkimus elättää vain harvoja, yliopistoissa vain professoreja.
- Minulla oli kaiken kaikkiaan hyvin idealistinen näkemys ”korkeimman tiedon työssijasta”. Kuten olen huomannut näin jälkepäin ihmiset, joilla ei ole kokemusta akateemisesta maailmasta, kuvittelevat sen olevan moraalisesti ja eettisesti jotenkin ylempänä. Toiset eivät ollenkaan halua kuulla mitään kielteistä yliopistomaailmasta. Toinen ryhmä taas sanoo: ”Lähde nopeasti pois sieltä, ideasi varastetaan, sinua tullaan kohtelemaan epäoikeudenmukaisesti”. Käsitukset akateemisesta maailmasta vaikuttavat olevan joko ihanteellisia tai sitten minunlaillani siihen hyvin pettynneiden ja katkeroituneiden ihmisten mielikuvia. Akateemisen maailman sisällä olevat eivät juuri esitä arvioita, koska pelkäävät, että menettävät mahdollisuuksiaan rahoitukseen, tai heidän ei tarvitse, koska heillä sattuu olemaan toimi. Media myös katsoo akatemiaa ruusuisten silmälasien takaa ihailen. Jos joku esittää kriittisiä näkemyksiä, hänet pian leimataan ”persuksi” tai tieteen vastaiseksi. Myös tiedemaailma itse reagoi hyvin kärkeästi ja voimakkaasti siihen kohdistuvaan arvosteluun.
- [Olisin tarvinnut tiedon] että osa ihmisistä – erityisesti ohjaajat – voivat olla erittäin toksisia. Olisin valinnut mielummin alan, jossa en olisi menettänyt mielenterveyttä huonossa ympäristössä (joka sitten loi negatiivisuuden kierteen). [...] Mutta olisin silti pyssynyt akatemiassa ja tutkimuksen parissa.
- Olisin halunnut tietää etukäteen, että silloisen Taideteollisen korkeakoulun tohtorintutkinto oli vasta äskettäin perustettu eikä siihen osattu vielä panostaa. Jouduin toimimaan käytännössä ilman ohjausta. Tohtorintutkinnon suorittamista en kuitenkaan kadu. Nykyään Aalto-yliopiston perustamisen myötä tilanne saattaa sitäpaitsi olla jo aivan toinen.
- Olin kasvanut siinä uskossa, että ihmisiä ei varsinkaan yliopistossa syrjittä sukupuolensa vuoksi. Olisi ollut reilua, että naispuolisille nuorille olisi kerrottu suoraan tieteenalan arvoista ja käytännöistä, erityisesti siitä, että miespuoliset henkilöt tietoisesti yrittävät estää naisen etenemisen ja pysymisen alalla. Näitä käytäntöjä 2000-luvun alussa olivat mm. rahoituksen saamisen estäminen eri tavoin, sukupuolinen häpäiseminen, seksuaalinen ahdistelu ja jatkuva muistutus naispuolisen sukupuolesta ja sen merkityksestä tyylisiin ”kyllä naisillakin tässä maailmassa on paikkansa, mutta se ei ole yliopistossa, vaan keittiössä ja makuuhuoneessa”.
- Akateemisen alan epäreiluus ja suoranainen sortaminen kuinka virkoja ja apurahoja jaetaan. Yksityisen sektorin täysin olemattomat työmarkkinat.
- Kenen varpaille ei sovi astua. Tein väitöksen varoituksista huolimatta, koska uskoin asialliseen keskustelukulttuuriin. Olin väärässä.
- Vastasin kyllä, mutta vastaan silti: ymmärsin hyvin alan ja tohtorikoulutuksen realiteetit. Olisin siitä huolimatta kaivannut tohtorikoulutukseen ja jo aiempiin yliopisto-opintoihin lisää tietoa siitä, mihin ja miten alalta työllistytään. Omien opintojeni aikana kerrottiin lähinnä vain tutkijapolusta ja korkeintaan mainittiin, että ”osa siirtyy muualle”.
- That there is no peace of mind. That you are in the constant race of funding. Permanent academic positions are for fortune

- nate ones. There is no time for family in the constant run for a contract. It is a death trap. You are dead if you do not have publications.
- Insight into the academic world that one can only make later. Also, the scientific field of study I choose to work in is pretty much in a dead end now, which was not foreseeable at the time.
- Definitely not. I worked with some group which work on some rare technique, which is not much in use in Finland. I was given some materials to work, which are also non-industrial materials. Besides, if I knew my supervisor would turn out as a villain, and this degree would made me an unemployed, I might not even pursue this degree.
- As a graduate student, I was more interested in following my passions and do research topics I felt connected. I didn't know that higher education institutions in most parts of the world have become big businesses and the type of knowledge I valued would not have financial impact or funding potential for universities.
- If I knew that there are almost no stable, permanent jobs in academia, and that there is almost no change in this instability with the progression in career, I would have never go for a PhD, but start working, develop professionally and move up through my career much earlier.
- The life of being a researcher is hard. The pressure as researcher is high: spending extra hours at work is common in academy, always thinking about the work and publications, thinking about research projects and funding applications even during holidays.
- Perhaps I should have chosen a medical specialty over an academic specialty that depends on grants and without clear prospects.
- Pointless waste of time and human resources.
- That the academic system is corrupt; full of discrimination and nepotism.
- To know that PhD are mostly to feed departments CV lines and not all students are supported equally.

Tieteellinen koulutus on elämää rikastuttava asia, työttömyys on pettymys

- Haluaisin vastata 'en tiedä' tai sekä 'kyllä' että 'ei'. Haluan vastata kyllä, sillä olen oppinut valtavasti väitöskirjavuosista ja saanut kokemuksia, joita en mitenkään muuten olisi saanut. Koen myös, että ilman jatko-opintoja en olisi tavannut puolisoani enkä todennäköisesti olisi perheellistynyt. Haluan kuitenkin vastata myös ei, sillä taloudellinen osattomuus sekä syrjään jäämisen kokemus jatko-opiskelijajäistävien työllistyessä on ollut raskasta, vaikka tietysti toivon heille työllistymistä. Kysymyksen onko tämä kaikki ollut sen arvoista, vastaan kyllä, vaikka ei niin mukavaa kuin olisin ajatellut.
- Vaikka vastasin kyllä, tämä vastaus ei ole itsestään selvä. Työttömäksi jäätyäni kyseenalaistin ammatinvalinnan, ja mietin muita uravaihtoehtoja. Sitten lainasin alan oppikirjan kirjastosta ihan vain kerratakseni vanhoja asioita. Rakastuin uudelleen oppialaani ja luin kaiken aiheeseen liittyvän, mitä kirjastosta käsiin sain. Alalle työllistymistä tämä ei tosin auttanut.
- Ehkä olisin voinut valita jonkin toisen alan, mutta en lähde jossitelemään, koska se turhauttaisi entistä enemmän. Olen tehnyt valinnan sen tiedon ja ymmärryksen pohjalta, joka silloin on ollut ja pidän itseäni tälle alalle sopivana ja osaavana.

Nuori ihminen ei välttämättä tiedosta huolimatta osaa valita viisaasti

- Luin kyllä koulutusoppaista, että opintoalani työmarkkinat ovat epävarmat ja palkkataso alhainen. Lukiolaisesta sellainen vaikeus vain jännittävältä ja boheemilta. Minulle olisi pitänyt rautalangasta taivuttaa, että tällaisia opintosuuntia ei ole tarkoitettu

persaukisten ja kouluttamattomien vanhempien lapsille. Opin-tojen ohjaus oli lukiossa tyyliä "pojat tekniikkaa lukemaan, tytöt kauppaopistoon". Omaehtoinen opintojen valinta tuotti sitten tällaisia umpimähkäisiä hakuvaihtoja.

2. Vaikea sanoa mitä tietoa siinä iässä olisi tarvinnut, on aivan yhtä todennäköistä että valitsisin toisin.
3. Kuten jokainen alussa, olin noviisi ja sinisilmäinen. Vuorovaikutus ja yhteistyö professorin asemassa olevien ihmisten kanssa sai minut uskomaan sitä mitä he minulle kertoivat. Halusin oppia, mutta olin kykenemätön erottamaan hierarkiassa korkeammalla olevien ajattelua ja sitä, miten tutkimusmaailmassa toimitaan. Koska alani oli ja on hyvin pieni ja alalla toimijoita vähän, olin täynnä uskoa siihen, että minua tarvitaan, edistämään alaa.

Tutkijan uran raskaista puolista ei etukäteen kerrota riittävästi

1. Enemmän tietoa yliopistouran haasteista.
2. Tämän nykyisen tiedon perusteella olisin jäänyt tohtoriksi valmistumiseni jälkeen ulkomaille. Liian kovaa on ollut tässä maassa tehdä tutkimusta, taistella rahoista ja väistellä kyynärpäitä.
3. Raskain sydämin pakko vastata että kyllä, vaikka paljon helpommallakin olisi elämässä päässyt. Olen onnellinen siitä ettei tutkintoa tarvitse tehdä enää uudestaan.
4. Olisin saattanut silti tehdä väitöskirjan, mutta samalla olisin valmistautunut siihen, että oman hyvinvoinnin ja jaksamisen takia ura on kuitenkin tehtävä jossakin muualla kuin yliopistolla. Käsitakseni yliopistomaailmassa työskentelemisestä oli olematon, ei minulla ollut siitä mitään oikeaa ymmärrystä.
5. Olisin varmaan tehnyt hiukan erilaisia valintoja matkan varrella, jos olisin tiedostanut epävarman tulevaisuuden ja akateemisen kilpailun kovat realiteetit, mutta oma ala on aina kiinnostanut ja tutkijakoulutus oli lähes alusta asti mielessä.
6. Kyllä ja Ei. En jättäisi tohtorinkoulutustani tekemättä: se on antanut minulle taitoja ja ennen kaikkea kokemusta ja näkemystä. Mutta en myöskään tekisi sitä toiste: se työmäärä, jonka tohtorintutkintoon laitoin ei välttämättä ole suhteessa siihen hyötyyn, jonka tutkinnosta olen saanut. Panostetun ajan ja työmäärän olisi varmasti voinut käyttää jollain muulla tavalla vielä tehokkaammin ja ennen kaikkea järkevämmiin. Lisäksi, valitsemani ala on mielenkiintoinen ja merkityksellinen, mutta myös jokin toinen ala saattaisi olla vähintään yhtä antoisa (tätä toki voi olla vaikea tietää, kun emme voi elää rinnakaistodellisuuksissa).
7. Kilpailu ja sukupuolisyrintä ovat kaksi asiaa mistä olisi ollut hyvä tietää.
8. Ajauduin tohtoriopintoihin saadakseni vakituisen työpaikan. Motiivini oli väärä ja olisin tarvinnut lisää ymmärrystä ylisuorittamiseni vahingollisuudesta. Jälkeen päin ajateltuna hyvän tutkimusryhmän jäsenyys olisi ollut ehkä paras tuki tilanteessa, mutta sellaista ei ollut, enkä osannut pyytää apua, enkä verkostoitua. Häpesin myös kielitaitoani, mikä esti kontaktoimasta niitä kolleegoita, jotka olivat erityisosaamiseni asiantuntijoita. Jäin hyvin yksin ja sinnittelin väitöskirjani valmiiksi muun elämän ja hyvinvointini kustannuksella.
9. Että tohtorit ovat väitöksen jälkeen omillaan. Lisäksi paluuta alempiasteisiin töihin ei enää olisi. Että kilpailu korkea-alaisista työpaikoista on todella raakaa, ja tutkimusta pitää suoltaa. Että pitää jaksaa.
10. Olisin tarvinnut tietoa akateemisen maailman realiteeteista: Rahoituksen vähyydestä ja siitä johtuvasta kovasta kilpailusta, ylityöllistetyistä tutkijoista ja väitöskirjatyöntekijöistä sekä työn arvostuksen vähyydestä. Myös työn konkretiasta ei lukiossa arrottu mitään vaan enemminkin maalailtiin abstraktimman tason mielikuvia siitä, mitä alani työ on. Esim. en tiennyt, kuinka paljon työni vaatii tietokoneen äärellä istumista, apurahojen hakua ja hallinnollisia töitä, jotka eivät liity varsinaiseen työhöni mitenkään, mutta jotka vievät aikaa pois varsinaisesta työstäni.

Jos olisin tiennyt nämä seikat, ja jos minulta olisi kysytty, olenko valmis kilpailemaan rahoituksesta ja työstä kollegoideni kanssa ja tekemään tätä työtä siitä huolimatta, ettei arvostusta teke-mälleen työlle tule, ja siitä huolimatta, että joutuu aina parin tai muutaman vuoden välein olemaan täysin epävarma työn jatkuvuudesta, olisin luultavasti vastannut kieltävästi.

11. Vastasin kyllä, mutta perustelen silti: vaikka ns. akateemista uraa ei minulle lopulta syntynyt, olen saanut tehdä paljon mielenkiintoisia ja ihmeellisiäkin töitä, tutkijana (kenttätoita oudoissa paikoissa, konferensseja ihmeellisissä maissa, paljon hauskoja työpaikkoja, jne.). Mutta jos olisin tiennyt, millainen työpaikka Helsingin yliopisto on – ja oli vielä juuri isojen YT-neuvottelujen aikaan, kun tunnelma oli karkea ja professori-projektinjohtaja pimeä – sinne en olisi hakeutunut.
12. Horjun kyllän ja ein välillä. Olisin ehdottomasti tarvinnut tietoa siitä, miten väitöksen jälkeinen akateeminen urapolku ylipäätään rakennetaan. Minut houkuttelemalla houkuteltiin jatko-opintoihin, idea ei edes ollut omani. Mutta toki innostuin siitä, että alani otettiin niinkin vakavasti. Kun aloitin jatko-opinnot, ohjaaja vaihtui. Uusi ohjaaja kiusasi minut mm. pitkälle sairauslomalle. Sain lopulta taisteltua toisen ohjaajan (alkuperäisen, minut sisään ottaneen), joka oli tukenani kirjoitustyön loppuvaiheen ajan (luki tekstit ja kommentoi).
13. Että töitä joista haaveillaan on joka toiselle valmistuneelle. Suomen piirit on aika pienet ja sisäänpäin kääntyneet. Lähtisin nyt ulkomaille tutkijaopintoihin.
14. Vika ei ollut tiedon puutteessa vaan kaikkien tahojen itsetarkoitukselliselle kouluttautumiselle antama hiljainen hyväksyntä.
15. Että tarjolla on pelkkää pätkätyötä ja työttömyyden vuorottelua. Että tohtoreilla ei katsota olevan mitään käyttöä yliopiston ulkopuolella ja että julkisella sektorilla työllistymiseen vaikuttaa ennen kaikkea puoluekirja ja hyväveli / -siskoverkostot. Että yliopistossa harvoin vakituisiin pesteihin valitaan professoreiden omat suosikit. Että pätevyys ja osaaminen ei ratkaise missään, vaan rakenteellinen korruptio.
16. Olisin tarvinnut tiedon, että tutkijan toimeentulo on riippuvainen siitä, miten hyvin hän osaa myydä jokaisen tutkimusideansa rahoittajalle. Työnantaja ei käytännössä avusta tutkijaa hankkeiden myyntityössä. Jos tutkija ei saa hankkeelleen rahoitusta, niin tutkija on huono työntekijä. Toisaalta menestyneen tutkijan ansiot ovat koko organisaation ansiota. Sama ilmiö oli havaittavissa sekä tutkimusorganisaatiossa että yliopistossa.
17. Olisin tarvinnut sen tiedon miten rankkaa on saada julkaisuja ja pätevyitä post docin jälkeen. Miten vaikea on saada rahoitusta tai post doc paikkaa tai lehtoraattia ilman sitä kaikkea akateemista kokemusta, jota vaaditaan ja jota ei voi saada tutkijakoulutettavana. Olen opettanut vuosikausia, mutta sillä tai väitöskirjan aiheella ei ole ollut hauissa mitään merkitystä. Se tuntui todella pahalta. Olisin halunnut tietää, että en voi saada lehtoraatteja ilman lisäpätevyitymistä. Pätevyitymiselle ei tule yliopistossa loppua, aina joku on parempi. Ja että tutkijan koulutus myös leimaa, eikä ole valmiuksia kuitenkaan sitten välttämättä yliopiston ulkopuolelle enää. Sitä ikäänkuin putoaa johonkin identiteettien välikköön. Ja että pahimmillaan koko väitöstyö vie terveyden ja itsetunnon.
18. Työhön liittyvä jatkuva epävarmuus ja rahoituksen hakeminen ei ole mielekästä. Yliopistossa on liikaa asioista, joita yksilön pitää hoitaa kaiken muun ohessa (rahoitus, opetus, julkaiseminen, oppilaiden ohjaus). Lopulta meni terveys.
19. Ehkä olisin tarvinnut jonkun kertomaan, miten ankarasti kilpailtua tämä ala on, ja miten helposti putoaa kyydistä, jos ei ole koko ajan ponnistelemassa oman uransa eteen. Toisaalta en myöskään haluaisi vaihtaa pois niitä parhaimpia kokemuksia mitä tällä alalla on kertynyt, mutta ehkä olisin vaihtanut alaa jo aiemmin, jos olisin tiennyt, miten henkisesti rankaksi tilanne vuosien mittaan muuttuu.
20. Vastasin kyllä, mutta en olisi uskonut, että tutkinnon jälkeen on niin vaikeaa saada pysyvää työtä, jos sellaisia on edes enää

olemassa. Minun mielessäni 3 vuotta on jo "pysyvä" työ. Metsätieteellä, jota itse edustan, on hyvinkin annettavaa ilmastonmuutokseen ja luontokatoon. Ongelmia on paljon ratkaistavana ja ongelmien ratkaisu tuottaa tyydytystä edelleen. kuitenkin yhteiskunnassa on ihan mahdollon muutosvastarinta ilmastonmuutosta ja luontokatoa taklaaviin ratkaisuehdotuksiin ja siihen liittyvän tutkimuksen rahoittamiseen. Prioriteettitilastalla on muita tärkeämpiä asioita ajamassa tämän asian ohi.

21. Olisin tarvinnut sen lisätiedon, että täytyy olla omat rahat, jotta voi tehdä haluamaansa työtä.
22. Toimeentulon epävarmuus, tohtoriopiskelijan ja pätkätyöläisen terveydenhoidon puute, rahoituksen mahdottomuus.

Työnsaantiin liittyvää tietoa olisi tarvittu enemmän

1. Että ei saa kokoaikaisia töitä.
2. Konkreettista tietoa siitä mitä työpaikkoja ja minkälaisia tehtäviä on tarjolla. Myös perusymmärrys siitä, mitä tarkoittaa tehdä väitöskirja ja valmistua tutkijaksi.
3. Olisin lukenut tarkemmin ammatinvalintaoppaasta ne kohdat, joissa mainittiin, ettei humanistinen ja yhteiskuntatieteellinen koulutus välttämättä johda mihinkään tarkkaan ammattipätevyyteen tai korkeaan tai edes vakaaseen tulotasoon. Lukiokäisenä luottamus tulevaan on niin kova, että tulot ja pärjääminen tuntuvat ihan toissijaisilta asioilta opintoalaa valitessa.
4. Tohtorikoulutukseen pyrkiville olisi hyvä tehdä selväksi, että arviolta vain noin 30 % tutkijakoulutuksen saaneista mahtuu akateemiselle tutkijanuralle. Tohtoriksi kouluttautumista voisi kuvata ammatilliseksi venäläiseksi ruletiksi. Mikäli et pääse tutkijanuralasi 30 % kärkijoukkoon ja sitä myöden akateemiselle uralle, tulevat tohtorinpaperisi haittaamaan työllistymistäsi merkittävästi. Omasta kokemuksesta voin sanoa, että minun olisi kannattanut jättää tohtorintutkinto hakematta väittelyn jälkeen, koska akateemiselle uralle pääsy näytti epätodennäköiseltä. Tohtoriksi kouluttautumisen mahdollinen hyöty selviää vasta jälkikäteen, joten kouluttautuminen on käytännössä uhkapeliä.
5. Olisin tarvinnut tiedon siitä, että koulutus – ja edes professoriksi asti pääseminen – ei takaa työpaikkaa eikä tulevaisuutta.
6. Konkreettista tietoa siitä, kuinka hankalaa työllistyminen on ja kuinka vähän työpaikkoja lopulta on tarjolla.
7. Että tohtorina akateemisessa maailmassa määräaikaista työopimuksia on yleistä ja "vakituksia" työpaikkoja vain vähän.
8. Realistisia arvioita miten vaikeaa akateemista rahoitusta lopultakin on saada. (Ehkä odotukseni olivat alun pitäenkin epärealistisia.)
9. Tietoa apurahojen niukkuudesta, siitä, että huolimatta hyvästä työstä ja hyvin etenevästä tutkimuksesta ei apurahoja välttämättä saa. Lisäksi olisin kaivannut rehellistä tietoa työllistymismahdollisuuksista tohtorin tutkinnon jälkeen.
10. Alan työllisyys- ja tulonhankintanäkymiä verrattuna muihin akateemisiin koulutuksiin tai muihin ammatteihin, myös ei-akateemisiin. Alalla odottaa surkea tulevaisuus, jos ihminen haluaa työstään palkkaa.
11. Onko alalla töiden kannalta tulevaisuutta.
12. Enemmän tietoa siitä, minkälaista työ käytännössä on ja miten siinä voi työllistyä.
13. Olisi tarvinnut ymmärrystä siitä miten vähän työllistymismahdollisuuksia on ja miten lujan työn takana kaikki on.
14. Tietoa, millaiset työmarkkinat Suomessa on. Millaisen alan erityisasiantuntijoita tarvitaan ja minkä alan erityisosaajille ei Suomessa ole lainkaan kysyntää.
15. Parempaa tietoa työllistymisen mahdollisuuksista tällä alalla.
16. Sen, ettei tohtorintutkintoa nähdä plussana vaan enemmänkin miinuksena työtehtävissä, joista olen kiinnostunut. Osittain tämä johtuu (kiristyneistä) virallisista kelpoisuusvaatimuksista (amk), mutta olen myös hakenut työpaikkoja, joissa kelpoisuusvaati-

muksia ei ole ollut. En tiedä, onko ikä vai ylikoulutus kohdallani ratkaiseva, todennäköisesti molemmat vaikuttavat.

17. Parempi käsitys niistä aloista joilla töitä on.
18. Lisää tietoa työllistymismahdollisuuksista.
19. Jos olisin tiennyt, miten vaikeaa tohtorin tutkinnon suorittaneena on saada töitä ja elättää perhe, olisin valinnut jonkin turvallisemman vaihtoehdon.
20. Erittäin epävarma ja kilpailtu ala. Olisin tarvinnut enemmän kollegiaalista tukea ja sitä, että olisin voinut kommunikoida omalla suomen kielelläni.
21. Kuinka paljon tällä koulutuksella tulee olemaan työttömyyttä huolimatta siitä, että kyseessä on moderni ja nopeasti kehittyvä ala. Kuinka tärkeässä osassa englanninkielen osaaminen tällä alalla onkaan.
22. Olisin varmaan mennytkin helpomman kautta, esimerkiksi speisiin ammattiin valmistavaan. Toisaalta tutkimus oli välillä hienoa, mutta [...] tutkijan paikat puuttuvat alaltamme.
23. Miten työllistytään tältä alalta omalla alueellani.
24. En tiedä, onko sellaista tietoa saatavilla, koska toisaalta kohdallani on moni asia vain sattumalta mennyt pieleen, ja olisi voinut käydä myös hyvin. Ehkä se tietoa olisi ollut hyvä, että tohtorina ei todellakaan välttämättä työllisty korkeakoulutukseen opettamaan.
25. Jo perustutkintovaiheessa tietoa siitä, miten tutkinto kannattaisi koostaa siten, että se on työllistymisen kannalta mielekäs. Koen että perushumanistisilla taide- ja kieliaineilla ei nykyisillä työmarkkinoilla hirveän pitkälle pötki. Jatko-opinnoissa puolestaan tietoa työllistymis- ja verkostoitumismahdollisuuksista laajemmin.
26. Olisin voinut valita nykyisen alan, mutta olisin ns. ajoissa kouluttautunut myös jollekin toiselle alalle. Tämä toinen ala olisi voinut olla nykyistä alaa tukeva tai täydentävä tai sitten vain ihan toisenlaisen mahdollisuuden tarjoava ala työllistymisen näkökulmasta.
27. Nyt valisisin viereisen tiedekunnan ja pätevytyksen sillä, koska siinä työmarkkina-asema on ratkaisevasti vahvempi.
28. Olisin jättänyt tohtorikoulutuksen tekemättä, koska siitä ei ole ollut minulle hyötyä. Biologian alalla olen pysynyt koko ajan.
29. Jos olisin tiennyt, kuinka vähän Suomessa arvostetaan korkeaa suomalaista koulutusta, en olisi kouluttautunut tohtoriksi asti. Maisterintutkinnon olisin ehkä suorittanut, mutta sitten olisin hankkinut varalle käytännönläheisen ja käsien taitoa vaativaa osaamista, kuten remontti- tai sähkötyöt.
30. Luulen, että olisin hakenut maisterina aktiivisemmin töitä ja pyrkinyt työllistymään tavallisiin töihin. Tohtorikiulutus olisi voinut siinä tapauksessa viivästyä tai keskeytyä.
31. Ei ole töitä tarjolla.
32. Opiskellessani minulla oli uskomus, että saisin valmistumiseni jälkeen post-doc paikan tai ainakin opetustyötä.
33. Maisterin tutkinto on ikäänkuin jo jäänyt hyödyntämättä. Valtion pirunprojekteihin työllistyminen ei siis kannata.
34. Olisi pitänyt mennä ammattikouluun tai insinööriksi.
35. Liian suppea tutkimusala, vaikkakin tärkeä, väitösalan teollisuutta ei ole Suomessa ja työllistyminen muualla kuin tutkimuslaitoksissa on oikeastaan käytännössä mahdotonta. Myös se, miten tohtoreihin suhtaudutaan huru-akkoina ja -ukkoina oli kuitenkin yllätys eli liika koulutus tässä maassa on pahasta. En myöskään ole osallistunut ns. tohtorikoulutukseen, ohjaaja oli ja siinä se, silloin ei ollut mitään koulutuksia varsinaisesti.
36. Tohtorikoulutus ei ole avannut niitä uramahdollisuuksia, joita sen olisi pitänyt avata. Henkilökohtainen kehittyminen ja oppiminen eivät ole niitä arvoja, joita työelämässä tällä hetkellä arvostetaan eniten. Tutkimusrahoitusta on rajallisesti, valintakriteerit jäävät epäselviksi ja rahoituksessa rannalle jääneistä pyritään vain hankkiutumaan eroon. Kriittistä analyysiä syistä ja seurauksista ei ole.
37. Tutkijanpaikkoja on rajoitetusti vain osalle hakijoista.

38. Realiteetit työllistymismahdollisuuksista. Toisaalta tulevaisuuden ennustaminen on vaikeaa.
39. Tarkempaa tietoa siitä, miten vaikeaa on työllistyä.
40. En tiennyt, mitä työtä voisin tehdä valmistumisen jälkeen.
41. Olisin tarvinnut tietoa siitä mitä maailma oikeasti tarvitsee ja minkälaisen vaikutuksen haluan elämälläni tehdä maailmaan. Suorittamani väitöskirjatyon aikana tulin siihen tulokseen, ettäalani on mielenkiintoinen, mutta vähän hyödytön suhteessa esimerkiksi globaaliin kestävyyskriisiin. Päädyin sitten vaihtamaan alaa tohtoriksi valmistumiseni jälkeen.
42. Ettei kannata.
43. Ymmärrystä työnsaannin epävarmuudesta ja tutkimuksen rajoittumisesta vain yliopistopaikkakunnille.
44. Parempaa ymmärrystä siitä mihin ja miten tohtorit työllistetään akatemian ulkopuolella.
45. Palkka- ja työllisyystilanne sekä yleinen elinkeinorakenteen käsitäminen yhteiskunnassa.
46. Olisin tarvinnut tietoa juuri uramahdollisuuksista teollisuudessa sekä opiskelualan hyödyllisyydestä tai arvosta yliopiston ulkopuolella.
47. Kyse ei ollut varsinaisesta tiedon puutteesta vain siitä, että ei olisi kannattanut valita alaa/tohtoriopintoja oman osaamisen ja mielenkiinnon mukaan, vaan rationaalisesti työllisyys näkökulmien kautta.
48. Minulla ei alunperinkään ollut tavoitteena tohtorinkoulutus. Päädyin opiskelemaan tohtoriksi, koska en työllistynyt maisteritutkinnon jälkeen.
49. Jatkotyöllistyminen ja toisaalta oheisosaaminen. Mitä muuta osaamista olisi pitänyt olla, esim. yksittäiset tietokoneohjelmat tuntuivat usein olevan ratkaisevan tärkeitä työnhaun kannalta.
50. Ymmärrys erilaisista työllistymisnäkökymistä koulutuksen jälkeen.
51. Alan työllistymismahdollisuuksista ja tietoa, kuinka suuntautua ei akateemisiin töihin.
52. Tietoa alan työllisyystilanteesta ja realistista tietoa tulevaisuuden näkökymistä. Tietoa siitä, että koulutus suuntasi vain yliopiston tutkijan uralle eikä antanut valmiuksia toimia yritysmaailmassa. Tietoa siitä, että tohtorin tutkintoa ei yrityksissä arvosteta. Tietoa siitä, että englannin kielen taito on välttämättömyys alalla toimiessa.
53. Tarkempaa tietoa lähialoja opiskelevien sijoittumisesta.
54. Jos olisin tiennyt, että tutkimusrahoituksen saanti on kiinni vahvasti poliittisesta päätöksenteosta, niin olisin vahvemmin harkinnut ammatillista koulutusta.
55. I would have needed the information that in certain disciplinary fields, personal connections count much more than knowledge and intellectual capacities.
56. A fair assessment of employment possibilities later, instead of dreams sold as reality.
57. Now I see how big could be the role of the fields that you have been studying. For some certain field in Finland we have much more open positions compared with my field which relevant positions may be opened every few years!
58. I would have probably still have chosen the field, but figured out a different way of implementing it. I would have needed more knowledge about the job situation, the inner workings of gaining an academical position. PhD's should be included to grant-writing processes, to team-work.
59. It seemed easy in our research group when you have your phd to get a job, but that goes only when you are Finnish. Information about what kind of jobs you get with what education
60. Work opportunities after finishing the study.
61. Job market was not like this when I started my PhD. Nobody knew it can become this bad.
62. Job market.
63. The possible market for working as a graduated person. the job vacancies. at that time I didn't think about the location where I was going to work of course the information about the country is one of the most important ones.
64. Info about the required specifics in Finland. In the UK it's experience, but in Finland I feel it's more your qualifications. I might be wrong.
65. Future possibilities in the field with a Phd degree.
66. The real employment conditions that exist now.
67. I will prefer to do the education or training where I have a secure job after my education.
68. Which professions are in great demand. Also information on what to expect when working at the chosen field could have changed my decision.
69. The job market map in Finland.
70. Real situation and inner workings in the academia.
71. I would have chosen this field but given more attention to networking, job practice, transferable skills, linking with the job market and language learning. I would have studied part time and dedicated the rest of my time to these.
72. That there are not that many jobs that do not involve military uses in the industry. There are not that many positions that doesn't require practical experience in my field (I have mainly theoretical background).
73. I think my area of PhD study has very less work opportunities.
74. Real knowledge of what was needed in the line of work.
75. I would rather educate myself in finance, economy or other relatively simplified fields and allocate my energy to find a job in some other countries rather than wasting my years in doctorate in Finland.
76. As a social science PhD graduate, the academic publishing skillset and qualitative research methods that I learned basically only applies in academia, and is very scarcely needed in the industry. And the knowledge I learned already became outdated when I go to the job market. The field which I chose is also very niche, and seems like not needed in Finland as well.
77. More on the business and industry side. University only teaches academic knowledge, at least in [a EU-country].
78. I wouldn't take a PhD.

Tohtorikoulutus voi olla heikennys verrattuna alempaan koulutustasoon

1. Kuinka vaikeaa on vaihtaa alaa tohtorintutkinnon jälkeen. Tohtorin tutkinto stigmatsoi, ikään kuin sen jälkeen ei voisi oppia mitään uutta.
2. Tohtorin tutkinto estää työllistymisen.
3. Tohtorin tutkinto ei ole avannut uramahdollisuuksia ja on jopa vaikeuttanut niitä.
4. Minun kaltaiselle ihmiselle olisi ollut viisainta jättää koulutus viimeistään diplomi-insinöörin tasolle. Tohtoriutta ei katsota mitenkään positiiviseksi seikaksi, jos hakee DI:n töitä. Diplomi-insinööreille on varsinkin ollut tarjolla kiinnostavia ja ihan hyvin palkattuja työpaikkoja. He ovat myös paikka paikoin hankkineet tohtoreita parempaa palkkaa. Alkuperäinen suunnitelma olikin tulla DI:ksi, mutta tohtorin tutkintoa tuli lähdettyä tekemään lähes hetken mielijohteesta: näin yliopiston ilmoituksen työpaikkailmoitusten seassa ja innostuin mahdollisuudesta tehdä palkattua väitöskirjatutkijan työtä samalla hankkien uuden tutkinnon, josta kaiken järjen mukaan olisi luullut olevan paljonkin hyötyä ja iloa sekä ammatillisesti että muutenkin.
5. Olisi kyllä kannattanut rahallisesti jatkaa Internet-toimiston johtajan ja johtavan konsultin uraa.
6. Tohtorin tutkintoa harkitessani pohdin paljon, sulkeeko se ammatillisesti tarkastellen ovia verrattuna pelkkään maisterin tutkintoon. Nyt tiedän, että sulkee ja paljon, joten olisin jättänyt tohtorin paperit väliin.
7. Olisin tarvinnut juuri sitä ymmärrystä maailmasta, mitä nyt on ja silloin ei ollut. Tohtoriopintojen sijaan monen nuoren tutkijan alun kannattaisi mieluummin suorittaa maisterin tutkinto jossakin kor-

kean profiiliin yliopistossa, sillä oppimäärä on monesti sama, mutta tutkinnon kesto vain 1-2 vuotta vs. 4-6 vuotta tohtorin tutkintoon. Iso osa tohtoreista ei kuitenkaan jää akateemiselle polulle, jolloin pro gradu -tutkielmassa saa ihan riittävästi tutkimuskokemusta yksityisen sektorin tarpeisiin. Monesti ainut ero tohtorin ja maisterin tutkinnon välillä on se, että tohtorin tutkinnossa harjoitellaan akateemisten julkaisujen kirjoittamista, mikä on tarpeellista ainoastaan silloin, kun professorin ura on tavoitteena.

8. Keskittyisin enemmän uran pohjustamiseen kuin väitöskirjaan. En tiennyt että tohtorin tutkinnolla ei tee mitään työelämässä ja että se on suorastaan este työllistyä alemmin koulutettujen nollatessa tutukinnon. Kukaan ei varottanut eikä asia avautunut.
9. [Olisin tarvinnut tiedon], että ei kannata erikoistua. Jos on lähes ainoa, joka tietää alasta ja alaa ei arvosteta, työpaikkoja on vaikea löytää.
10. Että katsotaan, että väitellyt henkilö on ylikoulutettu moniin tehtäviin. Ja että ikä vaikuttaa niin paljon työllistämismahdollisuuksiin.
11. Sen, että tohtorin tutkinnon suorittanut on työmarkkinoilla paaerialuokkaa.
12. Tietoa reaalisista työllistymisvaihtoehdoista eri sektoreilla, siis julkisella tai yksityisellä. Maisterin koulutuksella olisi nähdäkseni työllistynyt helpommin ja voinut syventää oman alan osaamista ja tietämystä työstä käsin.
13. Yliopistojen virkarakenteenmuutos poisti pelkkänä tutkijana toimimisen edellytykset. En laske professoreja ja lehtoreita tutkijoiksi, koska dosenttina ja entisenä mvs. lehtorina varsin hyvin ymmärrän mitä ko. työt sisältää. Yliopistojen ulkopuolella olisin halunnut tietää kuinka paljon tohtoreita Suomessa väheksytään verrattuna muihin maihin. Esimerkiksi työpaikkailmoitusten perusteella VT-T:llä on tutkimusprojektien vetäjinä henkilöitä ilman tohtorintutkintoa, eli määritelmän mukaan ilman tutkijan koulutusta. Työpaikoilla tohtorintutkinto tuntuu olevan poikkeus, joten rekrytoijilla ei ole ymmärrystä mitä osaamista tutkintoon sisältyy.
14. Jos ajattelisin työllistymistä, vastaisin tähän "ei", sillä tohtorikoulutuksesta on ollut itse asiassa akatemian ulkopuolisissa työnhauissa pikemminkin haittaa kuin hyötyä. Vastasin tähän nyt "kyllä" ajatellen omaa kehittymistäni asiantuntijana ja ihmisenä. Tie on ollut pitkä ja kuoppainen ja vasta nyt 50-vuotiaana koen olevani jollain tavalla "valmis" ja itsevarma asiantuntijuudestani. Tämä kaikki näkemys ja tietomäärä yhdistettynä luovuuteen ja haluun nähdä asioita uusista näkökulmista on suuri rikkaus - en vaihtaisi sitä (vieläkään) taloudellisesti menestyksekkääseen uraan. Ehkä eläkeiässä tulen olemaan eri mieltä, kun huomaan ettei ole varaa jäädä eläkkeelle.
15. I should have checked the salary for the engineering positions after graduation. Instead of four years in academia I could have made already a decent career from a entry level engineering position. Of course companies are happy to have PhD graduates, but not ready to pay any better than an entry level. Thus I am four years behind my peers.
16. PhD didnt guarantee for the job. Master graduated is enough.
17. I would have stayed in the same field of education, but knowing now how difficult it is to change from university to the public/private sector after the PhD, I might have tried to change already after the Masters degree.
18. If you decide to get the job out of university in the future, it's good to know how the highest degree will affect on your search.
19. I would have just searched for a job by all means after my master's degree and I would have enrolled in a professional school instead.
20. I would not go for PhD.
21. If I knew that I would be now in this situation, I would never do PhD studies.
22. To go for more practical studies.
23. I would not go for PhD, but I would do the MBA. Field is ok, but I would select another country to go and that would have been English speaking. I do not have talent or interest in studying lan-

guages and that was always the difficult area for me. Also when I was young due to the family and child and need to work to earn the money for living I didn't have time to study the language. In my case knowing finish at the shop level was not needed, it should have been learned really well to be able to work on it. That requires years of study and a lot of time. I decided to concentrate on my professional skills as I can do it much better and also I was selecting the positions where I can work in English and where [another language] was also needed. Also applying my knowledge of [another language] language which is also my core feature when I had to compete with local people.

Odottamattomat yhteiskunnalliset ja rakenteelliset muutokset

1. [Olisin tarvinnut] kristallipallon:) Ja ymmärryksen siitä, ettei hyvyydellä, ahkeruudella, oikeamielisyydellä ynnä muulla sellaisella, voi taata itselleen työpaikkaa. Ehkä myös sen, ettei Suomessa tulevaisuudessa ole teollisuutta enemmän vaan vähemmän ja julkisiin virkoihin pyrittäessä eivät vaikuta tutkintoasteet, ja osaaminen vaan poliittinen tausta, sekä paljonko koulutusta esimiehellä on.
2. Kokoomuksen ja perussuomalaisten valtaannousua, "kaiken maailman dosentti"-puheen syntyä, vaihtoehdotodellisuuden nousua ja tutkimuksen arvon romahdusta. Erityisesti: jos olisin tiennyt tulossa olevasta yliopistoudistuksesta olisin lähtenyt bussikusiksi tai trukinkuljettajaksi.
3. Venäjän kehitystä ei kukaan osannut aavistaa. Toisaalta tohtorikoulutus on enemmän rasite kuin etu liike-elämässä.
4. Jos olisin alaa valitessani osannut ennustaa miten maailma (yliopistomaailma ja muu) muuttuu, olisin valinnut toisin.
5. Olisi pitänyt ymmärtää, ettei alallani ollut tutkijan töitä kuin yliopistolla. Niitä virkoja oli taas vähän. Sitä paitsi tohtorien koulutusta lisättiin järjestöinä juuri silloin kuin väittelin. Meitä oli aivan liikaa. Muutenkaan alalla ei suunniteltu asioita. Esim. avoin korkeakoulu palkkasi lehtoreiksi maistereita juuri ennen tohtoribuumia. Nyt maisterit istuvat viroissa ja tohtorit ovat työttöminä tms.
6. Että laatu ei ratkaise, jos aikataulullisesti valmistuu väärään aikaan. Yliopistoudistuksen myötä professuurien täytöt muutettiin siten, että johto saattoi rajata mielivaltaisesti pois joitakin hakijoita.
7. Kyllä ja ei. Haluaisin sanoa nuorelle itselleni, että opiskele vain sitä, minkä tiedät tärkeäksi, ja jota rakastat niin paljon, että jaksat sen vaatiman suuren ja pitkän työn. Mutta ota huomioon, että alojen välillä liikkeussasi olet alttiina disipliinien väliselle "tykkituloille", jossa suojaton novisi jää helposti vanhojen riitojen si-jaiskärsijäksi.
8. Olisin kaivannut tietoa humanististen tutkimusalojen lisääntymisestä alajajosta yliopistojärjestelmässä ja yliopistojen tehtävän kytkemisestä elinkeinoelämän tarpeisiin.
9. Oli mahdotonta tietää etukäteen, mihin tekoäly pystyy ja miten matala on humanistien arvostus tässä maassa.
10. John Lennon olisi tehnyt uusiksi Strawberry Fieldsin, jos hänellä olisi ollut valintoja tehdessään se tieto ja ymmärrys, joka minulla on nyt.
11. If I would be aware of racism in Finland then I would never chose Finland for my PhD.
12. If I would have know that I will live in Finland (a country that dont let you work properly without Finnish language), I would have chosen some IT career.

4.4. TUTKIJAN IDENTITEETTI

Tohtori erikoistuu väitöskirjansa aiheeseen vuosia ellei – laajasti ajatellen – jopa vuosikymmeniä. Kuinka tällainen vaikuttaa ihmisen persoonaan? Miten tohtorit kokevat uramahdollisuudet muissa kuin suoraan omaan tutkimukselliseen erikoistumiseen liittyvissä tehtävissä?

Vastausten joukosta erottuvan jatkumon yhdessä ääripäässä ovat kutsumukselliset tutkijatyyppit, joille oma tutkimusaihe merkitsee elämäntehtävää ja intohimoa. Tämä ryhmä kuvaa tutkimusaihettaan tutkijan-identiteettinsä selkärankana. Jotkut kokevat suorastaan mahdottomaksi ajatuksen tehdä jotain muuta kuin oman erikoisalansa tutkimusta. Muutamille niistä, joille oma tutkimusaihe on merkinnyt elämäntyötä ja kutsumusta, mutta ovat syystä tai toisesta joutuneet sivuun tutkijanuralta ja akateemisista piireistä, muisto tutkimustyöstä on traumaattinen.⁴ Tällaisesta mentaliteetista on esimerkeinä seuraavat avovastaukset:

1. Minulle – Elämä on tutkimusta.
2. Se antaa tunteen siitä, että tiedän tai voin tietää, miten koko maailmankaikkeus toimii pienimmästä suurimpaan. Aiheet ovat vähintäänkin haastavia ja antavat sitä kautta paljon sisältöä elämään.
3. Merkityksen etsiminen on erikoisosaamiseni ulkopuolella. Saarnaaja kirjoitti: ”Ei mitään uutta Aurin-gon alla”, ja minä aikanaan löysin jotakin uutta.
4. Annoin sanani niille, joiden tekemisiä tutkin, että jatkan tutkimusta niin kauan kuin elän. Toki on tohtoreita, joille tohtorin tutkinto merkitsee vain diplomia seinällä. Minulle tohtorin tutkinnon suoritus on kuin lääkärin vala: se velvoittaa tutkimaan aktiivisesti.
5. Olen ollut kiinnostunut sienistä jo kouluajoista lähtien, jolloin biologian opettajani opetti niistä.

Työttömyyttä kokeneista kv-tohtoreista yksi haluaisi tuottaa liuottimia vähentämään ympäristövaikutuksia teollisuuden kemianjärjestelmissä. Toinen haluaisi tutkia ihmisen suoliston mikrobiomia, kolmas elokuvan katsomiskokemusta. Neljäs pystyy avaamaan lainsäädän-

⁴ Huomaus tutkijanidentiteetin merkityksestä: Viktor Frankl kertoo klassisessa teoksessaan Ihmisyden rajalla, että yksi keskeinen asia, joka auttoi häntä selviytymään keskitysleiriltä, oli halu saattaa päätökseen tieteellinen työnsä. Frankl oli kehittänyt logoterapian teorian ennen keskitysleirille joutumistaan, ja piti kiinni ajatuksesta, että hänen täytyisi pysyä hengissä voidakseen kirjoittaa työnsä valmiiksi ja jakaa sen maailman kanssa. Hän mainitsee kirjassaan (ibid: 76) myös toisen tiedemiehen, jolla oli sama syy elää – tutkimus.

Kuva: Ichigo 121212, Pixabay.

tömme taustalla vaikuttavan filosofian historiaa, jotta voisimme tiedostaa ja kyseenalaistaa ajatteluamme ohjaavat premissit. Viides on tutkimuksissaan keskittynyt tartuntatautien kliiniseen diagnostiikkaan kehittäen ja validoiden uusia menetelmiä virus- tai mikrobisairauksien luotettavaan diagnosointiin. Kuudes on astrofysiikkaan erikoistunut matemaatikko. Seitsemäs on ydinfyysikko. Kahdeksas olisi voinut taidoillaan edistää dementian hidastamiseen liittyvää tutkimusta silläkin aikaa, kun on ollut suljettuna työelämän ulkopuolelle. Vastaajien joukossa on myös maailmankaikkeuden alkuperän tutkija sekä kansainvälisten opiskelijoiden Suomeen integroitumisen osaaja. Eräs on kehittänyt ennen tuntemattomia materiaaleja ja tutkinut niitä lukuisilla erilaisilla tekniikoilla.

Toisessa päässä ovat sellaiset tohtorit, joille väitöskirja aiheineen ei merkitse enää mitään muuta kuin kauan sitten suoritettua opinnäytettä. Tämä ryhmä korostaa väitöskirjatyönsä kautta saavuttamiaan yleisiä, saman alan toisiin kysymyksiin siirrettävissä olevia tutkijantaitoja tai

vielä yleisemmin työelämässä hyödyllisiä generalistin taitoja: ongelmanratkaisukykyä, kriittistä ajattelua. Muutama vastaaja kuvailee sitä, miten kapea erikoistuminen suorastaan haittaa työnsaantia. Muutama ei ylipäättään ole kiinnostunut tutkimuksesta vaan on suuntautunut esimerkiksi liiketoimintaan. Valikoidut avovastaukset on seuraavassa jaoteltu näiden piirteiden perusteella.

Luku 4.5.

**TUTKIJAOSAAMISEN
AINUTLAATUISUUS**

ESIMERKKEJÄ TOHTORIEN VASTAUKSISTA KYSYMYKSEEN TUTKIMUSAIHEEN MERKITYKSESTÄ

Tutkijan identiteetti – tohtorit, joille oma tutkimus on elämäntyö, kutsumus, intohimo

1. Merkitsee paljon, osittain on ihmisten kärsimysten poistamisesta tai lieventämisestä. Laajemmassa skaalassa aihealue liittyy oikeastaan kaikkeen ympäröivässä maailmassa.
2. Aiheeni ovat olleet aina minulle erittäin tärkeitä. Olen tutkinut sitä, mikä mielestäni on ollut tärkeää humanististen tieteiden kukoistuksen ja arvostuksen kannalta.
3. Työelämädiskurssin ja urapuheidin yhdistäminen filosofiaan on samalla tavalla kompleksista kuin pyrkimykset muotoilla filosofiaa ahtaaksi tieteenalaksi. Filosofiaa tehdään usein persoonalla, ja filosofia on pitkälti tulkintatiede. Kun kysytään miten vuosien syventyminen vaikuttaa omaan persoonaan, vastaus on, että persoona vaikuttaa filosofiaan ja filosofia vaikuttaa persoonaan. On harmillista, että sen enempiä akateemisessa yhteisössä kuin muuallakaan työelämässä ei oikein voi työskennellä persoonallaan eikä olla oma itsensä, ja se on eräänlaista persoonan riistoa. [...] Työntekijät sitoutetaan hermoverkkojaan ja synapsejaan myöten. Akateemista maailmaa leimaavat ideologiset julkaisupoliittiset rajoitukset ja normit, kuten artikkelijulkaisemisen ja kansainvälisyyden suosiminen, jotka vievät pohjaa kotimaisten monografioiden tuottamiselta. Kuitenkin ne ovat näyttöjä kokonaisuuksien hallinnasta ja itsenäisyydestä. Erikoistumisen vaateet ja keskittyminen tuottamaan kinastelevaa artikkelimuotoista kertakäyttötutkimusta ovat madaltaneet tohtoriksi väittelemisen kynnyistä ja tehneet toiminnasta silppumaista. Nähdäkseni sekä yliopistoyhteisössä että sen ulkopuolella tarvittaisiin täysin muunlaista ajattelua kuin tyyppillistä uraputkiurpoilua, josta eräs kollegani on käyttänyt ”uomakipityksen” metaforaa. Koska tohtoreiden taso on artikkeliväittelemisen, tulosvaatimusten ja nopean tuottamisen tuloksena romahtanut ja tohtoreita on niin muodoin markkinoilla liikaa, tohtoreita kysellään halvasti tehtäviin, joissa aiemmin toimi maistereita. Yliopistojen ulkopuolella tohtorien toivottomalle työllisyytilanteelle naureskellaan.
4. Kyllä tutkimusaiheet omalla alallani, eli molekyylibiologiassa merkitsevät kaikkea sitä, miksi työtäni teen. Se on enemmän maailmankatsomus ja identiteetikysymys kuin työ. [...] En voisi kuvitella itseäni jossakin virastossa homehtumassa tunkkaisessa toimistossa. Olen käytännön askartelija ja laboratoriotyöntekijä. [...] Biotieteiden tutkimuksessa on mahdollista nähdä ja löytää jotain sellaista, jota kukaan toinen ei ole maailmassa aikaisemmin kohdannut. Ehkä tämä on se, mikä erottaa tutkijan työn kaikista muista töistä.
5. [Tutkimusaiheeni merkitsee minulle sitä] että saan kehittää uutta teknologiaa, jolla luoda parempaa maailmaa. Erityisesti vihreä energia ja vaihtoehtoiset energialähteet ovat tärkeitä. Haluan myös kehittää malleja ja tuoda mallinnusta enemmän esille, koska se nopeuttaa monesti tutkimusta ja luo turvallisen ympäristön kokeilla, miten erilaiset kemikaalit reagoivat yhdessä ilman pelkoa ja tiedostaa mahdolliset vaarat esim. uudet, saastuttavat yhdisteet.
6. Tutkimukseni aikana perehdyin syvällisesti minua aina kiinnostaneeseen aiheeseen eli ihmismielen tiedostamattomaan puoleen ja sen vaikutukseen kaikkeen ihmisen toimintaan.
7. Minua kiinnostaa ymmärtää, miksi maailma ja luonto toimii niin, kuin sen havaitsemme toimivan. Syyt seurausten taustalla. Uteiliaisuus. Tietyt kysymykset ovat kiinnostaneet lapsuudesta asti. Halu löytää jotain uutta, joka mullistaa käsityksemme. Uusi Einstein. Nobelin palkinto alkajaisiksi.
8. Alan asioissa huomaa jokapäiväisessä julkisessa keskustelussa ilmastonmuutosta ja energiantuotantoa koskevan suuruusluokkien ymmärtämisen puutteen.
9. [Tutkimusaiheeni merkitsee minulle ymmärrystä siitä, että] Suomeen tarvittaisiin laaja kuntaorganisaatioiden laadun kehittämisen ohjelma. Säästöjä ja parempaa toimintaa kehittyisi.
10. [Tutkimusaiheeni merkitsee minulle] maailmankatsomuksen terävöitymistä.
11. [Tutkimusaiheeni merkitsee minulle] mahdollisuutta uppoutua minua kiinnostavaan aiheeseen.
12. Se on liekki joka jaksoi palaa 20 vuotta. Tutkijan työtä ei jaksa tehdä jos motivaatio tulee ulkopuolelta. Siksi akateeminen vapaus on tärkeää että motivaatio säilyisi. Minua motivoi kansainvälinen työyhteisö ja että koin aiheen tärkeäksi.
13. Minulle se on intohimonni, asia joka saa innostumaan päivästä toiseen. Ja asioiden syvempi ymmärrys mutta myös oppimisprosessi auttaa minua ymmärtämään ylipäänsä elämää ja maailmaa laajemmin.
14. Tutkimusaiheeni on yhteiskunnallisesti erittäin hyödyllinen ja tieteellisesti mielenkiintoinen.
15. Se on osa identiteettiäni sekä määrittelee tapani hahmottaa ympäröivä yhteiskunta ja maailma.
16. Tutkimuksen konteksti sai minut syttymään.
17. Olen erikoistunut omalla tieteenalallani alaan, johon kipinä syntyi jo perusopintojen alkuvaiheessa. Tärkeintä tutkimustyössä on ollut henkilökohtainen mielenkiinto tutkittavaan ilmiöön, jotta tutkija kykenisi antamaan parhaimman osaamisensa. Ilman riittävää motivaatiota tutkimustyöstä tulee pakkopullaa, mikä heikentää myös työn laatua.
18. Merkitsee paljon, mutta olen ollut pakotettu luopumaan paljosta.
19. Tutkimusaiheeni merkkää minulle todella paljon. Olen edelleen vakuuttunut, että olen tehnyt alallani merkittävää ja urauurtavaa työtä.
20. Tutkimusaiheeni on minulle lähes koko tähänastisen elämäni mittainen mielenkiinnon kohde. Ja vaikka täsmätyöpaikat ovat olleet vähissä, koen silti että omalla erityisosaamisella olisi käyttöä muillakin aloilla.
21. Olen pienestä pitäen ollut yleisesti kiinnostunut biologiasta ja päätykseni tutkimaan juuri niitä aiheita joita nyt tutkin oli monen sattuman summa. Suhtaudun nyt tutkimukseni kohteena oleviin kysymyksiin intohimoisesti, mutta ymmärrän, että olisin voinut löytää saman intohimon monelta muultakin alueelta ainakin biologiassa, ehkä jopa muiltakin aloilta. Nyt olen kuitenkin kansainvälisesti tunnustettu asiantuntija omalla alallani ja nautin siitä. Haluan ylläpitää ja kehittää tätä erikoisasiantuntemustani. Haluan myös auttaa muita ihmisiä, erityisesti opiskelijoita ymmärtämään paitsi oman erikoisalani myös ylipäänsä tieteellisen tiedon kartuttamisen hienouden ja sen yleisen merkityksen ihmisten elämän parantamisessa.
22. [Tutkimusaiheeni merkitsee minulle] intohimoa. Väittelin aiheesta jonka parissa olin työskennellyt jo yli 20 vuotta.
23. Aiheeni on harrastukseni ja innostukseni lähde. Pidän sitä yhteiskunnallisesti tärkeänä, ja se on todella tärkeää minulle.
24. [Tutkimusaiheeni merkitsee minulle] seikkailua.
25. Se tunkee läpi koko ajatteluni, tietojenkäsittely, logiikka ja matematiikka. Sitten on vaikea katsoa vierestä hiljaa, kun muut sanovat epätosia lausumia, tekevät irrationaalisia ja perusteettomia ratkaisuja omassa elämässä, työssä ja toisten elämään vaikuttaen.
26. Tärkeintä minulle on, että saisin tehdä työtä laboratoriossa. Osaamiseni laboratorioissa riittäisi vähän laajemmaltikin eri tutkimusaloille. Työ voisi olla paitsi tutkimustyötä niin myös jonkinlaisia rutiinianalysejä.
27. Tutkimus on elämäntyötäni.
28. Aiheeni on kunnianhimoinen ja laaja-alainen. Se on osa identiteettiäni, maailmankatsomustani ja ihmiskäsitystäni.
29. Tutkimustyöni on ollut intohimonni vuosia.
30. Se on elämäni. Kirjoitan, luen ja tutkin jatkuvasti ihan omaksi ilokseni. Tämä on sitä, mitä haluan tehdä, sain siitä rahaa tai en.
31. [Tutkimusaiheeni merkitsee minulle] kaikkea, se on kutsumus ja elämäntapa.

32. Olen kiinnostunut omasta tutkimusalasta ja muut alat tuntuvat minulle vierailta.
33. Olen hyvin kiinnostunut tutkimusalastani ja motivoitunut sen tutkimiseen. Vähemmän motivoitunut olen urakiippimiseen, kilpailuun, oman tekemisen jatkuvaan perusteluun, ilkeisiin esimiehiin ja kampittaviin kollegoihin.
34. Elämäntapa.
35. Nykyinen tutkimusaiheeni on [...] hyvin pienirajainen aihe, sillä [ko. maantieteellisen alueen] tutkimus on kansainvälisestäkin aika pienen piirin asia. "Miten vuosien syventyminen omaan tutkimusaiheeseen vaikuttaa ihmiseen?" Se tekee ihmisestä Nietzschen.
36. Sitä, että on tehnyt ensimmäisenä merkittäviä tutkimushavain-
toja.
37. Olen kiinnostunut syvällisesti kaikesta, ja koen että tutkijayhteisö on samaa tyyppiä kanssani. Olen myös kokenut osallistumalla alani tutkimukseen olevani osa tieteenharjoittamisen perinnettä.
38. Tieteenala on edelleen hyvin merkityksellinen ja rakaskin. Olen tehnyt erittäin paljon pro bono työtä alani eteen. Koen, että erityis-
asiantuntemustani arvostetaan, mutta siihen ei ole rahoitusta. Asenne on, että kutsumusammattissa ei tarvitse tienata.
39. Elämäntapaa.
40. Se on minun elämäni kiinnostus ollut jo 30 vuotta.
41. No sanotaanko näin että olin urani alan kansainvälisesti yksi si-
teeratuimpia nimiä ja alan teoreettisen perustan keskeinen rakentaja. Tämä on todistettu monissa systemaattisissa katsauksissa erilaisin menetelmin. Viimeksi eilen sanoin että niin tämä aihehan on sitä minun erikoisalaani.
42. Kokonaisvaltaista elämäntapaa.
43. Tutkimusaiheet ovat henkilökohtaisesti kiinnostavia ja tuntuvat yhteiskunnallisesti relevanteilta. Tämä asia ei ole lainkaan muut-
tunut lähes 30 akateemisen uran aikana eikä myöskään lähes 20 vuotta sitten tapahtuneen tohtoroitumisen jälkeen. Kiinnos-
tus asioiden syvälliseen pohdintaan ovat asioita, joita olen voinut toteuttaa vain yliopistossa työskennellessä. Välillä muualla työskennellessäni en ole ollut niin motivoitunut työn tekemiseen.
44. Se on edelleen ajankohtainen ja teen töitä tavallaan siihen liittyen.
45. Se on elämäntapa. Seuraan alaa hyvin tiiviisti edelleen, teen satun-
naisesti tutkimusta ja teen aiheen kansanvalistustyötä koko ajan.
46. Oma tutkimukseni oli tieteen välistä, ja ensimmäinen aihetta käsittelevä väitöskirja. Tutkimuksessani yhdistin tietoa maisterin-
tutkintoni alalta jatko-opintojen alaan, ja pidin mielekkäänä yhdis-
tää kaksi tieteenalaa omassa tutkimuksessani. Pidin aiheesta ja tutkimustyöstä todella paljon, mutta työttömyys ja taloudellinen tilanne vaikeuttivat ja veivät mielekkyyttä pois tutkimuksen teosta.
47. Oma tutkimusaiheeni oli hyvin mielenkiintoinen ja perehdyin siihen omasta halustani ja kiinnostuksestani hyvin syvällisesti. Koin, että tutkimusaiheeni oli juuri minulle sopiva ja olisin mielel-
läni jatkanut tutkimusta sen parissa vielä väitökseni jälkeenkin.
48. Saan tutkiessa tehdä juuri sitä, mikä minua itseäni kiinnostaa.
49. Identifioidin pitkään tutkimusaiheeseeni. Tuntui, että se oli niin iso osa minua, että siitä alkoi olla jopa haittaa. Perustelen tämän sillä, että jokaisen kielteisen apurahapäätöksen tai post doc -hakemuksen jälkeen tuntui siltä, että minä en kelpaa, olen tutkimassa tai kiinnostunut vääristä asioista, tai että minua arvosteltaisiin henkilönä tutkimusaiheeni sijaan. Toisaalta on ollut hienoa ymmärtää, että en ole yhtä kuin tutkimusaiheeni, ja että voin hyödyntää osaamistani myös toisenlaisissa tehtävissä. Vä-
lillä silti kaipaen myös sitä osaa minusta, joka identifioitui voi-
makkaasti tutkimukseeni.
50. Tutkimustyöni oli jatkoa innostuneelle opiskelulle. Se merkitsi inspiraatiota, innostusta, loputonta mahdollisuutta itseni kehittä-
miseen, uuden tiedon välittämiseen. Opetustyö aiheesta on todellinen kutsumus.
51. Tutkimusaiheeni on minulle erittäin tärkeä ja läheinen. Koetin jossain vaiheessa hakeutua myös vastaaviin käytännön töihin, mutta huonoin tuloksin.
52. Todella paljon merkitsee. Tein laadukkaan työn ja olen aiheen ainoa asiantuntija Suomessa.
53. Tutkimusaiheestani (jos ymmärrän sen riittävän laajasti, voin tosiaan puhua yksikössä) on muodostunut minulle elämänteh-
tävä. Näennäisesti kapea-alainen aihe on avannut näkymän ih-
mistieteiden ydinkysymyksiin, joten tutkimustyö on uskoakseni antanut minulle valmiuksia kohdata paljon muitakin haasteita kuin välitön tutkimusongelmani.
54. Tutkimusaiheeni merkitsee minulle paljon, koska minulla on ko-
kemusta samasta aiheesta useiden vuosien ajan.
55. Se on syvällinen tietämys, jonka on itse hankkinut.
56. Koko urani pyörii tutkimusaiheideni ympärillä, joten sillä on totta-
kai suuri merkitys. Tohtoriksi valmistuttuani sain alani yrityksiltä-
kin työtarjouksia, jotka olivat palkan puolesta houkuttelevia, mut-
ta joiden toimenkuvat eivät vastanneet intohimoani tutkijana. Haluan tehdä työtä, josta pidän, vaikka palkka olisikin pienempi.
57. Se on kaikki kaikessa. Mutta ei sitten antanut turvaa. Tykkään sivi-
sityä.
58. Oli intohimoni ja tein niin pitkään kun sain rahoitusta.
59. Tutkimusaiheeni on minulle tosi tärkeä. Elin sen kanssa monta vuotta. Mutta olen pakon edessä viime vuosina kirjoittanut muis-
ta aiheista ja pyrynyt muille aloille saadakseen työtä.
60. Oma tutkimusaihe merkitsee paljon. Tuntuu tärkeältä ja ainutlaa-
tuiselta, että tietystä aihepiiristä on kertynyt valtavasti sellaista tietoa ja metatietoa, jota kenelläkään muulla ei juuri samanlaisena ole. Tätä tietoa on tietenkin kertynyt myös väitöskirjan jälkeen tehdyissä tutkijan töissä. Tiedon lisäksi vuodet ovat kerryttäneet näkemyksiä asioista. Toisaalta koen, että myös tutkijan menetel-
mällinen osaaminen on itselleni tärkeää. Voisin kuvitella siirtävä-
ni tätä osaamista hyvin monenlaisiin ympäristöihin.
61. Se on tietenkin merkityksellinen, se on se pääasiallinen kiinnos-
tuksen kohde. Vaikka oma ala, tai mikä tahansa ala, on laaja kokonaisuus, niin sen sisällä oma tutkimusaihe on se, mihin syt-
tyy jokin palo. Ei välttämättä ole kiinnostusta kaikkeen sen alan sisällä, vaan juurikin siihen omaan ja kiinteästi siihen liittyviin aiheisiin.
62. Hyvin paljon, aina kulloisenkin tutkimusaiheen mukaisesti; vaika-
ka ne ovat olleet hyvin erilaisia, ne ovat aina tukeutuneet tavalla tai toisella aikaisempaan tutkimuskokemukseeni.
63. Suurta mielenkiinnon kohdetta, jonka penkomista haluan jatkaa.
64. Olen motivoitunut tekemääni tutkimukseen ja mielellään näkisin myös muiden jatkavan tutkimuksia samasta aiheesta.
65. Se oli minulle tosi mielenkiintoinen. Olen koko elämäni miettinyt merkitystä, sanoja.
66. Olen tavallaan syntynyt uteliaaksi tutkijaksi, työelämä on opetta-
nut ettei koskaan ole valmis. Urani on ollut niin hyvä kuin alallani Suomessa voi olla, olen siihen ja taloudelliseen riippumattomuuteen hyvin tyytyväinen.
67. Paras aihe.
68. Minua kiinnostaa edelleen luonnontiede ja sen soveltaminen. Itselle uusien asioiden ymmärtäminen antaa tyydytystä. Tie-
teellisten julkaisujen kirjoittaminen suhteuttaa oman osaami-
sen mukavasti globaaliin tieteen tasoon. Tutkimustausta, tai luonteenpiirre, johtaa esim. siihen, että uutisia katsoessa saat-
taa ärsyttää, kun toimittaja ei taustoita asiaa, jotta perimmäiset syy-seuraussuhteet voisi ymmärtää. Olen myös huomannut, että keskiverto toimittaja [...] ei osaa matematiikkaa ja voi esittää aivan poskettomia lukuarvoja.
69. [Tutkimusaiheeni merkitsee minulle] myös tiettyä elämänfilosofi-
aa, maailmankatsomusta osin.

Joillekin tutkimusaihe liittyy maailman paremmaksi tekemiseen

1. Haluan kehittää parempaa maailmaa uuden teknologian avulla. Miten esim. yhteistyörobotit voisivat parantaa sairaanhoitoa tai valmistavaa teollisuutta.

2. Nykyinen tutkimusaiheeni merkitsee aitoa uskoa mahdollisuuteen "muuttaa maailmaa" alkaen lähiyhteisöstä ja yhteiskunnasta.
3. Ihmisten tukeminen ja auttaminen on aina ollut minulle sydämen asia ja hyvin merkittävä ja perus tavoitteeni elämässäni. Sen tähden tutkimusaiheeni on aina ollut merkittävä asia minulle kun se on tärkeää ihmisten terveyden ja hyvinvoinnin kannalta!
4. Uuden kestävämmän elinympäristön edistämistä.
5. Tutkimusaihe sinänsä olisi hyödyntämisen arvoinen ja on jonkinlainen henkilökohtainen pettymys jos se jää vain pölyttymään. Toisaalta tutkimusaihe myös syventää omaa osaamista opetustyössä ja voisin sitä hyödyntää akateemisessa maailmassa muutenkin.
6. Omat opiskeluni ja tutkimukseni ovat sen verran yleisluontoisia, että sitä on paljonkin mahdollista hyödyntää yritys- ja yhteiskuntaelämässä.
7. Tutkimusaiheeni liittyy isossa kuvassa oikeudenmukaisuuteen, rehellisyyteen. Ne ovat minulle tärkeitä arvoja. Se on myös poikkitieteellinen, vaikka painotus on luonnontieteissä.
8. Tutkimusaiheeni liittyy [...] Luonnonsuojeluun. Luonnonsuojelu ja luonnon monimuotoisuus ovat kiinnostaneet minua lapsuudesta saakka ja koen ne edelleen erittäin tärkeiksi. En osaa kuvitella itseäni työssä, jossa en voisi kokea edistäväni luonnonsuojelua ja kestäväää kehitystä. Tämä ajattelu minulla oli jo ennen korkeakouluopintoja ja se on säilynyt edelleen tähän päivään.
9. Mahdollisuutta antaa oma panokseni sairauksien parempaan ymmärtämiseen.
10. Kantasolututkimus tuki- ja liikuntaelinsairauksien uusien hoitomuotojen kehittämiseksi on minulle henkilökohtaisesti tärkeä tavoite. Valitettavasti alan perustutkimukselle ei löydy rahoitusta vaikka kyseessä on potilaiden liikkumis- ja työssäkäyntikyky, mitkä liittyvät enemmän elämän laatuun kuin elintärkeät sydän- tai hermostosairaudet, minkä tutkimukseen saa paremmin rahoitusta.
11. Minä itse halusin tietää enemmän siitä mistä tapahtuu teoreettisen fysiikan alalla ja omalla osaltani tuottaa lisää koko yhteiskuntaa hyödyttävää tietoa.
12. Metsien merkitys ilmastomuutoksen ja luontokadon ratkaisemisessa resonoi edelleen minussa ja tähän aihepiiriin liittyvät ongelmat kiinnostavat minua edelleen paljon. Vuosien varrella ainainen epävarmuus seuraavan projektin alkamisesta, yhä suuremmat lupaukset rahoittajille selvitetävistä asioista ovat kuitenkin johtaneet siihen, että syventyminen pitkäjänteisen tutkimuksen tekemiseen on kärsinyt.
13. Olen tutkinut työelämää ja siihen liittyviä väärinkäytöksiä [...]. Tutkimusaiheeni oli alkuun henkilökohtainen, mutta siihen liittyi myös vahvasti väärinkäytöksen paljastaminen ja ongelmien korjaaminen.
14. Mahdollisuus oppia ymmärtämään syvällisesti eri ihmisyyhteisöjä ja kulttuureja on ollut se tärkein asia. Ajan mittaan on kuitenkin vahvistunut ajatus, että haluan käyttää tätä ymmärrystä ensisijaisesti näiden ihmisten hyväksi, en kerätäkseni CV:hen tieteellisiä artikkeleja joita vain aniharva edes lukee.
15. Tutkimusaiheeni (sademetsien [...]) oli hyvin lähellä omia mielenkiinnon kohteitani. Jatkumo maisterin opinnoista oli helppo, eikä tutkimusaiheellani sinällään ollut minulle merkitystä työllistymisen kannalta.
16. Ihanteeni on aina ollut julkiset älyköt eli tahot, jotka antavat valistuneita näkemyksiä yhteiskunnallisista aiheista ja ohjaavat keskustelua. Ajalta ennen somea. Koin erityisesti kuvani Ranskan älymystöstä [...] inspiroivana. Pyrkimykseni oli ja edelleen on toimia samalla tavoin keskustelijana omasta tutkimusaiheestani, vaikka se on Suomessa aika haastavaa. Tutkimusaiheeni on tuottanut minulle verrattain paljon yhteiskunnallisessa keskustelussa hyödynnettävää tietoa ja näkemyksiä.
17. Se liittyy suoraan elämäkatsomukseeni ja minulla on siitä kokemusta myös konkreettisesti.
18. Pidän esillä pitämäni, tutkimustani ja koulutuksiani tarpeellisina.
19. Vaikuttamismahdollisuus.
20. Saada osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun ja pyrkimys vaikuttaa oman alan tieteelliseen keskusteluun. Myöhemmin olen kaivannut enemmän käytännön läheisempää yhteyttä tutkimuksen ja yhteiskunnan välillä.
21. Tutkimusaiheeni merkitsee minulle paljon ja koen sen asiaksi, jonka parissa työskentelemiseen haluan käyttää aikaani. On paljon mielekkäämpää perustella rahoitushakemusta asialle, jonka itse kokee tärkeäksi sekä itselle että yhteiskunnalle kuin lähetellä työhakemuksia kaikenlaisiin tehtäviin esimerkiksi taloudellista voittoa tavoitteleviin yrityksiin.
22. Nyt väitöksen jälkeen ja työskennellessäni muiden aiheiden parissa, oma tutkimusaiheeni tuntuu yllättävänkin tärkeältä, jopa ns. sydämenasialta. Tutkimusaiheen kautta syntyneet kontaktit ja tietämys ovatkin nyt arvokkaampia, mitä aiemmin kuvittelin.
23. Erittäin paljon, yhä edelleen pidän yhteyttä tutkimusalueella asuviin ihmisiin, jossa tein väitöskirjatyöni. Myös luonto/biodiversiteetti ja maantieteen tematiikat ovat minulle tärkeitä tutkimuskenteissa.
24. Koen, että tutkimusaiheeni lääketieteen parissa on hyvin tärkeä ihmisen terveydelle ja hoidon kehitykselle.
25. Olin ylpeä tutkimusaiheestani. Tutkimukseni sisälsi monta osaa, hankalat kokeelliset työt missä pystyi hyödyntämään erilaisia [...] mittausmenetelmiä. Lisäksi kehitin mittauslaitteen joka myytiin ulkomaalaisille tutkimusryhmille.
26. Koen [tutkimusaiheeni] yhä tärkeäksi Suomen teollisuuden ja elinkeinoelämän menestymisen kannalta.
27. Olen saanut kehiteltyä uusia tuotteita, joilla on merkitystä kasvihuoneilmiöön.
28. Biologia ja [...] ovat auttaneet ymmärtämään syvällisesti ympäristökriisiä, lajikatoa ja ilmastokatastrofia. Yhdessä humanististen alojen omaehtoisten opintojen kanssa [...] auttanut ymmärtämään syvällisesti antroposeenia ja kapitalistisen järjestelmän perustaa ja sen epärationalisuutta ja luonto- ja ihmisvihamielisyyttä.
29. Olenhan ihmisyyden asiantuntija. Yliopistolla tutkin ulkoisia ryhmiä, kunnes minusta itsestäni tuli tutkimuskohde. Alkoi Tommy Hellsten-tyyppinen matka sisään.
30. Tutkimusaiheellani on yhteiskunnallista merkitystä ja koen sen tärkeäksi. Tutkin vähemmistöjen kokemuksia ja koen, että tutkimusaiheeni koskeva julkinen keskustelu on viime vuosina polarisoitunut entisestään. Siksi arvelen, ettei osaamistani välttämättä arvosteta kaikkialla yliopiston ulkopuolella. Itse voisin kuitenkin hyvinkin kuvitella työskenteleväni tulevaisuudessa myös toisenlaisissa tehtävissä kuin erikoistumisalani parissa ja uskon että osaamiseni on laajasti sovellettavissa monenlaisiin tehtäviin.
31. Laajempaa ja syvempää ymmärrystä ihmiskunnasta, merkityksellisten asioiden käsittelyä, uuden tiedon tuottamista.
32. Yhteisöllisyyden ymmärtämistä ja sen roolia yhteiskunnassa ja sen muutoksessa.
33. Aihe merkitsee mahdollisuutta ja kykyä yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. Vuosien syventyminen vaikuttaa siihen, että tietää mistä puhuu ja erityisesti tietää mistä ei tiedä.

Muistoja tutkimuksista, joiden pitäisi (tai olisi pitänyt) päästä kehittämään täyteen kukoistukseensa

1. Aiheeni on iso, syvä ja inspiroiva. Olen koko elämäni ajan ollut siitä kiinnostunut ja katselen maailmaa sen läpi. Hartain toiveeni on ollut päästä jakamaan tuloksiani opettamalla ja kirjoittamalla. Väitöstutkimuksen traumaattisuuden jälkeen kirjoittaminen on tuntunut raskaalta (sitä ennen ei), mutta yritän julkaista aina silloin tällöin jotain.
2. Tämä vaihtelee. Se on osa mennyttä elämää, mutta tietenkin jonkinlainen askel kohti nykyisyyttäni. Hilasin väitöskirjaani varten hankkimani kirjat vasta pari viikkoa sitten (4 vuotta väitöstilai-

suuden jälkeen) vaatekomerosta ulos, ja nyt kokeilen pitää niitä kirjoja näkyvillä kirjahyllyssä. Jonkinlaista traumaa tässä siis kai on. Jos ajattelen pelkkää tutkimusaiheittani, se on edelleen mielestäni mielenkiintoinen ja haluaisin tehdä sen parissa ja sen ympärillä edelleen töitä, lukea ja tutkia. Mutta sitä on vaikea ajatella ilman kontekstiaan, ja moni liitännäinen asia kyllä jätti p*skan maun suuhun – niin [erään Euroopan maan] akatemian tila kuin Suomen sisäänpäinlämpiävyys. Tuo ei taida olla sana.

3. Luulen, että se on osasy siihen, miksi olen nyt työtön. Kun minut myytiin yritykselle, jossa tutkimusosaamiselleni ei ollut mitään käyttöä, koin identiteettikriisin, johon en saanut mitään apua. En päässyt siitä yli ja olin jatkuvasti onneton. Tämä ehkä vaikutti siihen, että YT-neuvotteluissa minut irtisanottiin, vaikka tein työni omasta mielestäni kuitenkin moitteettomasti. Ja kärsin siitä edelleen. Tutkimus on se mitä haluan tehdä, ja koen itseni varsin eksyneeksi ilman tutkimusta.
4. Olisi erittäin hyvä, jos pääsisin hyödyntämään omaa väitöskirjan erikoistumisaiheittani käytännössä. Minulla se oli kansainvälisten koulusaavutustutkimusten aineistojen jatko-analysit. Nyt niitä ei Suomessa tee kukaan. Ne antaisivat osaltaan tietoa siitä, mitä Suomessa on tehty oikein ja väärin PISA tulosten syöksyessä.
5. Omasta tutkimustehtävästäni on jo kauan. Nykyään aihe ei enää ole niin merkityksellinen. Osaamisellani hain monenlaisiin organisaatioihin [...], mutta en päässyt tehtäviin. Koin osaamiseni olevan siirrettävissä monenlaisiin tehtäviin, mutta en pystynyt koskaan sitä tuomaan julki riittävän hyvin enkä kokenut saaneeni aitoa mahdollisuutta.
6. Erittäin tärkeä ja ajankohtainen tutkimusaihe, joka tulee koko ajan ajankohtaisemmaksi (monikulttuurisuus, rasismin kokemukset [...]), josta tarvittaisiin selvästi enemmän tietoa esimerkiksi opettajankoulutuksessa. Mutta kun tällainen asiantuntija ei kelpaa kouluttamaan opettajia.
7. Koin alkuun tutkimusaiheeni hyvin kiinnostaviksi sekä tärkeiksi alani koskien. Uupumiseni myötä tämä kiinnostus on lopahtanut ja olen kyynistynyt koko akateemista maailmaa kohtaan.
8. Tällä hetkellä siitä on niin kauan aikaa, että ei merkitse mitään. Työttömyyden alussa olisin kovasti halunnut jatkaa ja koin kuuluvani tiettyyn kansainväliseen tutkijayhteisöön, jonka menetin. Koin että minulla olisi ollut paljon annettavaa ja tutkimus olisi edistynyt tieteellisesti. Luin pitkään alan julkaisuja ja ajattelin, miten olisin tehnyt ne paremmin yms. Minua harmitti erityisen paljon se suuri menetetty työ, jonka olin tehnyt päästäkseni tähän pisteeseen, että tunsin tutkimusalani ryhmät ja aiheet kuin omat taskuni.
9. Jätin oman tutkimusalani taakseni siirtyessäni affilioduksi toiseen yliopistoon, eli siirryin [toiselle] alalle, jota [...] neljä julkaisuaani läheisesti koskee. Olen kokenut ja koen, että spesifi väitösalani oli ja on suomalaisessa yhteiskunnassa täysin turha, turhia ihmisiä varten ja heidän elättämistä varten luotu, ala ei kontribuoi eikä ole koskaan kontribuoinut merkittävästi suomalaiseen yhteiskuntaan. Vähentäisin ko. alan rahoituksen minimiin.
10. Vuosien syventymisen jälkeen on perusteltu odotuksia siitä, että olisi uramahdollisuuksia eikä esim. maisterit säännöllisesti menisi oman tutkimuksellisen erikoistumisen ulkopuolisissa hauissa ohi. Tohtorinkoulutus on ollut investointi koulutautumiseen ja jokaiselta investoinnilta odotetaan tuottoa. Tohtorikoulutukseen oli tiukat valintakriteerit ja moni ei sinne päässyt. Koulutukseen jouduin investoimaan myös omaa rahaa, koska apurahoitus kattoi vain osan kuluista ja oli yleisesti ottaen kuu-kausitasolla pientä, siis "apua" rahoitukseen – apurahaa – ei täysrahoitusta tai palkkaa.
11. Koen joutuneeni tekemään erittäin suuria uhrauksia väitöskirjavaiheessa ja toki minulla on odotuksia siitä, että saisin siitä hyvästä jotain konkreettista. Tutkimusaihe laajemmin merkitsee sitä, että olen kiinnostunut alastani ja seuraan sen kehitystä aktiivisesti. En siis mitenkään ole "pudonnut junasta" vaikka minut onkin "canceloitu" työelämästä tai tutkimuspoluilta.

Kapean erikoistumisen haittapuolia

1. Olen kokenut vaikeaksi löytää töitä akatemian ulkopuolelta. Aikaan jo tohtorintutkintoa tehdessäni mietin, olisiko mahdollista suorittaa esim. johtamiseen tai bisnekseen liittyviä osia. Tämä, koska näin ei-akateemisia työpaikkoja olevan hyvin rajallisesti tarjolla alalani silloin. Lisäkoulutautuminen ei onnistunut silloin ja jäin akateemiselle uralle nalkkiin.
2. Olin väitöskirjaprojektini loppuvaiheessa täysin kyllästynyt tutkimusaiheeseeni. Työllistymisen kannalta projekti tarkoitti yli-erikoistumista aiheeseen, jonka yhteydet työelämään olivat lähinnä sattumanvaraiset.
3. Tunnen omalta alaltani henkilöitä, jotka ovat tohtoroiduttuaan työllistyneet jollekin muulle alalle, esim. muiden opintojensa, työkokemuksensa tai peräti harrastustensa perusteella. Itselläni ei juurikaan ole mahdollisuuksia tällaiseen työllistymiseen.
4. "Kallis harrastus".
5. Tutkimusaiheeni on minulle tärkeä, mutta väitöksen olisin voinut rakentaa eri kysymysten varaan.
6. No, jos välineellistetään: tutkimusaihehan on se, mikä minusta on mielenkiintoista, ja ainakin minulla mielenkiinnon kohteita kyllä riittää. Tieteenala taas on osin sattumasta kiinni, ja opitut metodit ja kehitetyt menetelmät liittyvät siihen – toisin sanoen osaan tehdä asioita näin osin siksi, että satun olemaan tällä alalla. Mutta tiedettä tehdään käyttämällä tätä työkalupakkia siihen mielenkiinnon kohteeseen. Ylipäätään ajatus siitä, ettei kriittiseen analyysiin koulutettu ihminen voisi vaihtaa työkaluja ja tutkimuksen kohteita on älytön – tietyissä rajoissa, totta kai. Sitten taas korkeasti koulutettujen asiantuntijoiden käyttäminen muihin pesteihin tuntuu toisaalta resurssien hukkakäytöltä.
7. Olen hyötynyt ainoastaan teoreettisesta taustasta, johon tutustuin.
8. Pidän sitä kiinnostavana ja yhteiskunnallisesti erittäin tarpeellisena. En ole mitenkään "naimisissa" tutkimusaiheideni kanssa, vaan olen tehnyt kaikenlaisia muitakin siihen linkittyviä projekteja. Isoja hyppyjä on tietenkin vaikea/ lähes mahdoton tehdä (ainakaan muuten kuin vahvasti yhteistyössä jonkun sen uuden alan tutkijan kanssa), koska pitäisi käyttää hurjasti aikaa toisen alueen/alan kirjallisuuden, menetelmien, käytänteiden jne opetteluun.

Generalistitaitoja korostavat tohtorit

1. En tiedä kuinka paljon tarkemmat tutkimusaiheet merkitsevät, koska niitä pidin vain ongelmina, joita sattui tulemaan vastaan. Yleisemmin laaja matematiikan opiskelu on kyllä vaikuttanut ajatteluun suuresti.
2. Oikeustieteen tohtorin tutkinto on minulle johdatus tutkimukselliseen lähestymistapaan. Se on enemmän yhteiskunnallinen kuin ammatillinen tutkinto.
3. Keskittyminen Venäjän yhteiskunnallisen murroksen analyysiin [...] kehitti yhteiskunnallista ymmärrystäni myös laajemmin.
4. Mielestäni oma tutkimusaihe "leimaa" tohtoreita liikaa. Tutkijakoulutuksen tarkoitus on opettaa kuinka tutkitaan. Sitä pitäisi olla aika helppo käyttää hyväksi myös samankaltaisissa aiheissa ja jopa aivan toisessa tieteenalassa.
5. Labra on labraa.
6. Tutkimusaiheeni on laajentunut ja kytkeytynyt monin tavoin kulttuurin ja yhteiskunnan eri osa-alueisiin, myös monilla tavoilla, joita en tietenkään nuorempana ymmärtänyt.
7. Väitös tutkimuksen aihe ei ole määritellyt minua. Koen olevani ensisijaisesti meren tutkija.
8. Tutkimusaihe on tuonut itselleni ymmärrystä ennen kaikkea median, viestinnän, tarinankerronnan ja taiteen lainalaisuuksista. Pystyn tulkitsemaan metatasolla mediamaismaa, tekemään analyyseja esimerkiksi fiktion ja faktantuotannon keinoista ja hahmottamaan laajoja yhteiskunnallisia trendejä.

9. Luotan kykyyni ottaa selvää ja kiinnostua lähes mistä tahansa tarvittaessa. Työpaikoilla minut on nähty paneutuvana ja ajattelevana työntekijänä, tämä tosin tuntuu olevan jonkinlainen uhka matalammin koulutetuille esihenkilöille. Opinnoistani on melko paljon suoraa hyötyä nykyisessä työssäni.
10. En ole kiintynyt vain yhteen tutkimusaiheeseen vaan olen utelias ottamaan haltuun jatkuvasti uusia asiakokonaisuuksia.
11. Se on avannut portteja ymmärtää eri ilmiöitä yhteiskunnassa. Se on myös tehnyt kynniseksi.
12. Ei se nyt niin kiinnostava ole, etten voisi jotain vielä kiinnostavampaa tutkia. Uskoakseni kuitenkin olen [...]tutkimuksessani ihmiselämän eksistentiaalisten asioiden äärellä.
13. Vuosien puurtamista, jonka tuloksena sain tohtorin tutkinnon. Olen hiljaa ylpeä saavutuksestani, mutta tiedän, että tutkimukseni ei herätä mielenkiintoa kenessäkään muussa. Jopa läheiset ystäväni joskus pilkkaavat tutkimusaiheettani tylsäksi tai turhaksi.
14. Oli kiinnostavaa tehdä väitöskirja, mutta olisin voinut valita monta muutakin aihetta. Kiinnostavia aiheita oli loputtomasti, valitsin sen johon sai rahoitusta.
15. Se on aihe muiden joukossa, johon en ainakaan itse koe lukkiutuneeni. Olen hankkinut osaamista useilta tutkimusalueilta. Muualta Euroopassa jo tohtorintutkinto itsessään on erittäin painava valintakriteeri esimerkiksi erilaisten projektien johtoon, välillä oman tutkimusalueen ja jopa oman alan ulkopuolellekin. On ymmärretty, että ymmärryskykyä riittää. Kuten eräs professori julkisuudessa muutama vuosi sitten totesi, työttömät tohtorit kannattaisi palkata, vaikka viimekädessä valtioonhallintoon/julkiselle sektorille muutaman tuhannen euron kuukausipalkalla. Tohtorien keskimääräisellä älyllä ja ymmärryksellä yleinen ymmärryksen taso nousisi väkisin kaikissa instituutioissa ja elimissä. Edellä mainittu maksaisi itsensä matemaattisesti tarkasteltuna varmasti takaisin korkojen kera. Valitettavasti kuitenkin puoluekirja ja sen omistaminen ratkaisee.)
16. Tutkimusaiheesta ei ole ollut suoraan hyötyä. Sen sijaan tutkimustapojen ja -asenteen oppiminen on tuonut paitsi menetelmäosaamista myös järjestelmällisyyttä kaikkeen toimintaan sekä kykyä perehtyä tarvittaessa hyvinkin syvällisesti monenlaisiin asioihin.

Tohtorit, joille väitöskirjan aihe näyttäytyy jälkeenpäin vähämerkityksisenä

1. Tällä hetkellä tutkimusaiheeni ovat minulle historiaa, mutta eivät enää nykypäivää.
2. Työuran eri taitekohdissa sen merkitys on vähentynyt.
3. Nykyisin nostalgisia muistoja ja asiantuntemusta.
4. Tutkimusaihe ei merkitse minulle paljoakaan. Enemmän merkitsee saavuttamani osaaminen ja työkokemus.
5. Olen nykyisin täysin vieraantunut aiemmasta tutkimusalastani.
6. Nykyään ei mitään.
7. Tutkimusaiheeni ei ole minulle erityisen merkityksellinen.
8. Se on yksi aihe muiden maailman aiheiden joukossa. Osasin sitä sen verran hyvin että sain tutkinnon tehtyä.
9. Tutkimusaiheeni oli kiinnostava ja tärkeä, mutta ehdin tutkia sitä mielestäni jo riittävästi ja siksi vaihdoin aihetta uudessa työssäni.
10. Vaikka paneuduin tiiviisti tutkimusaiheeseen, en väitöskirjatyön aikana enkä sen jälkeen ole kokenut sitä keskeiseksi mielenkiinnon kohteekseni.
11. Idealismi ja henkilökohtainen suhtautuminen [erään sairauden] parantamiseen on valitettavasti kadonnut ja polte muutenkin lääketieteeseen aika vähäistä.
12. Eipä tuo nykyään merkitse mitään, vettä sillan alla.
13. Hukkaan meni nekin vuosikymmenet! Kaikki omaksumani tieto on jo vanhentunutta ja olisin voinut käyttää kaiken sen ajan johonkin hyödyllisempään tai edes hauskempaan!
14. No eipä merkitse enää mitään. Aihe on vanhentunut, maailma on muuttunut.

4.5. TUTKIJAOSAAMISEN AINUTLAATUISUUS

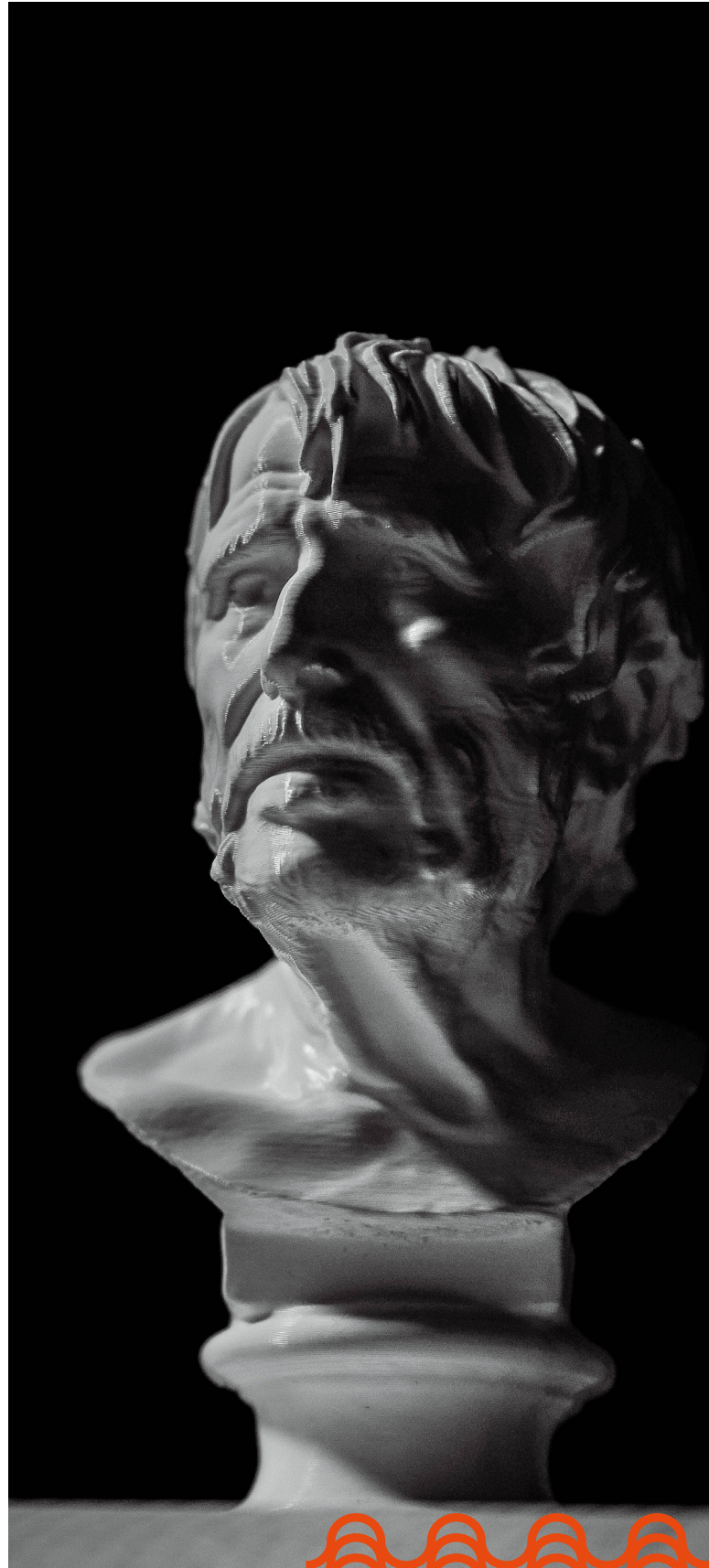
"TYÖTTÖMIEN TOHTOREIDEN KOHTELU ON YHTEISKUNNASSAMME KARUA. EI OIKEIN YMMÄRRETÄ, MITÄ OSATAAN. ERÄSKIN TYÖVOIMATOIMISTON VIRKAILIJA KYSYI, MITÄ TUTKIJA TEKEE TYÖKSEEN."

Anonyymi työtön tohtori

Tohtoreita pyydettiin kuvailemaan omia tutkimusaiheitaan ja tieteellistä osaamistaan niin, että kuka tahansa voi käsittää, mitä yhteiskunnastamme jää puuttumaan tohtorien lojuessa työttöminä. Tutkijoiden yksilöllistä osaamista tuntui kuitenkin olevan vaikeaa kuvailla tiiviisti ja yleistajuisesti tohtoritason ammattitaidon ainutlaatuisuuden vuoksi – jokainen tohtori on korvaamaton, eikä ainoastaan henkilökohtaisten ominaisuuksiensa kuten älykkyyden ja pitkäjänteisyyden vuoksi, vaan ennen kaikkea sen tiedon ja ymmärryksen määrän vuoksi, jonka hän on niin opiskeluvuosillaan kuin työkokemuksensa myötä lunastanut pääomakseen. Sen vuoksi nykyiset työllistämistoimet, jotka kohtelevat kaikkia työttömiä massana, näyttäisivät soveltuvan tohtoreille varsin huonosti (tähän aiheeseen syvennyttään tarkemmin tuonnempana). Tohtorien työllistymisessä kyse on hyvin yksilöllisen osaamisen saattamisesta yhteiskunnan hyötykäyttöön.

Tohtorien joukossa joillekin tutkijanosaaminen merkitsee kykyä tuottaa jotain käytännössä hyödyllistä ja kaupallistettavaksi soveltuvaa. Toiset taas pyrkivät laajentamaan käsitystämme todellisuudesta, olemaisuudesta. Heitä näyttäisi ajavan eteenpäin uteliaisuus filosofisia ja tieteellisiä peruskysymyksiä kohtaan: mistä maailma koostuu? Miten kehitystä voi ohjata? Jotkut pyrkivät muuttamaan yhteiskuntaa paremmaksi lisäämällä ymmärrystä ja suvaitsevaisuutta erilaisia ihmisiä kohtaan tai tuottamalla tietoa luonnon rakenteista ja toiminnasta. Aineistosta nousee esiin myös vähättelijöiden ryhmä: nämä kokevat, ettei maailmasta puutu kerrassaan mitään heidän sivuun jäämisensä seurauksena. Vastauksissa vilisee suuri kirjo teemoja, joiden luulisi olevan kiireellisiä tutkia juuri nyt, ilmastonmuutoksen ja luontokadon aikakaudella, maailmanrauhan vaarantuessa, vesipulan uhatessa, viljelysmaiden ehtyessä. Ratkaisuja tarvitaan heti. Niiden olisi syytä perustua jämerään tutkimukseen ja syvään perehtyneisyyteen asioiden syistä ja seurauksista.

Tohtorien kuvaukset omista tutkimusaiheistaan esitellään tässä tutkimuksessa löyhästi teemoittain jäseneltynä luettelona, jossa koko kirjo tulee esiin. Osa vas-

Kuva: Michal Renčo, Pixabay.

taajista voi olla tunnistettavissa oman alan lähimmille kollegoille, mistä on kyselykaavakkeessa muistutus, joten oletus on, että jokainen vastaaja on hyväksynyt tämän riskin. Kyselykaavakkeen sananmukainen muotoilu kuului seuraavasti:

”Mitä suomalaisesta yhteiskunnasta ja maailmasta jää puuttumaan, kun Sinä et ole tekemässä sitä, mihin olet kouluttautunut ja erikoistunut? Kuvaile tutkimusaihettasi ja tutkijanosaamistasi yleistajuisesti niin, että kuka tahansa ymmärtää, mitä Sinä olet tutkinut ja mitä merkitystä sillä on. Huomaathan, että tämän kysymyksen kohdalla voi olla poikkeuksellisen vaikeaa kertoa yksilöllisestä, ainutlaatuisesta tutkimuksesta siten, ettei tutkimuksen tekijä ole edes lähimpien kollegoiden tunnistettavissa. Toiveena kuitenkin olisi, että mahdollisimman moni vastaisi rohkeasti, jotta osaamisen variaatio ja arvokkuus saataisiin näkyviin kaikessa laajuudessaan. Tämän kohdan vastauksia ei voida yhdistää muihin vastauksiin.”

Englanninkielisessä kaavakkeessa tarkka muotoilu oli seuraava:

”Describe your research topic and your research skills briefly and in a general sense so that anyone can understand your research and its significance... With regard to this question, please note that it can be exceptionally difficult to describe individual, unique research in such a way that the author of the research is not recognisable to close colleagues. However, we hope that as many as possible will answer honestly and without restraint to ensure that the variety and value of skills of the respondents can be seen in their entirety. The answers in this section cannot be combined with other answers.”

Muutama vastaaja erityisesti pyysi huolehtimaan tunnistamattomuudestaan. Näiden vastaukset jätettiin varmuuden vuoksi kokonaan pois. Lukija arvioikoon itse, kuinka vaikuttava määrä huipputason tietoa jää käyttämättä niin kauan kuin tohtoreita on työttöminä. Muutamia esimerkkejä otettakoon esiin jo tässä havainnollistamaan tohtorien osaamista – erillisillä sivuilla esitellään avovastauksia hieman laajemmin:

1. Biomolekyylien tuottaminen solutehtaissa ja diagnostiikan kehittäminen oli syvintä osaamistani.

Sydän- ja verisuonitaudit, kantasolut, syöpä olivat tutkimuskohteita. Silloin työttömäksi jäädessäni tuotanto oli keskittynyt Aasiaan, ja Suomessakin hakemusten vastauksissa ja jopa yritystoimintaan tähtäävissä selvityksissä vastattiin, ”ettei diagnostiikka kannata Suomessa”. Tutkimusrahoitus aiheista sellaistaakin kerrottiin, ”ettei painopiste ole sydän- ja verisuonitaudeissa”. Mutta nyt maailmantilanteen muututtua, ja ”Kiina-uhan” valjettua olisi kysyntää toteuttaa Euroopassa omaa diagnostiikka ja roketoimintaa, olla omavaraisempia. Tähän suuntaan olisin voinut olla Suomea viemässä, jos en olisi jäänyt työttömäksi.

2. Keksin uusia lääkkeitä. Olen yksi keksijöistä [eräiden] lääkeainemolekyylien patentissa. Opetan alaani pienessä mittakaavassa yliopistoissa, ja mitä todennäköisimmin olen alani kokonein tutkija Suomessa.
3. Olen niiden harvojen joukossa, jotka ymmärtävät kuulonsuojelun ja kuulonsuojainten kentän erittäin hyvin. Olen tehnyt paljon tutkimusta erityisesti muusikkojen parissa ja lisännyt muusikkojen tietoisuutta kuulonsuojelun suojelemiseen. Työ olisi vielä pahasti kesken. Monella orkesterilla on jo toki kuulonsuojeluohjelma, mutta käytännössä se ei aina toimi kovin hyvin. Lisäksi rock, pop-puoli on jäänyt vähemmälle huomiolle. Moni muusikko kuvittelee suojaavansa itseään korvaan asetettavilla monitoreilla, mutta koska tason saa säätää itse, kenelläkään ei ole käsitystä siitä suojaavanko monitorit oikeasti.
4. Biodiversiteettikato on maailmanlaajuinen ongelma, johon ei ole helppoja ratkaisuja. Tutkimukseni sademetsien ennallistamisesta oli hyvin pieni pala siinä suuressa palapelissä, jonka kautta biodiversiteettikatoa ja biodiversiteetin säilyttämistä tutkitaan. Ajattelen, että jokainen pala on tärkeä. Aiheeni oli ja on yhä ajankohtainen, ja koen että kaikki tutkimustieto vie eteenpäin.
5. [Osaamiseni on] linkki luonnon ja rakentamisen välillä. [Minulla on] tietopohja, jolla voitaisiin sovittaa maankäyttö ja lajien suojeleminen. Olen tutkinut eläinlajin liikkumiseen vaikuttavia tekijöitä. Miten maiseman rakenne haittaa tai edesauttaa eläinten siirtymistä elinalueilleen ja millaisia vaikutuksia autoteillä on yksilöiden liikkumiseen. Tutkimuksen myötä voidaan ottaa huomioon eri eläinlajit esimerkiksi kaupunkisuunnittelussa.
6. Tutkimukseni kohde ovat mikrobit ja niiden genetiikka. Vain murto-osa maapallon mikrobeista tunne-

- taan. Jatkuvasti löytyy uutta myös ihmisen omasta mikrobistosta vaikka sitä on kuitenkin tutkittu enemmän kuin ympäristömme mikrobistoa. Nykyaikaiset tutkimusmenetelmät ovat nopeuttaneet tiedonsaantia. Uskon, että oma osaamiseni olisi osaltaan ollut avuksi ratkaisemassa näitä mysteerejä.
7. Tekoälyjen turvallisuus on kasvava huoli nyky maailmassa, ja koemme koko alamme tiedeyhteisönä että olemme auttamattomasti jäljessä tutkimuksessa verrattuna kuinka nopeasti itse tekoälyt kehittyvät. Tästä vajeesta todennäköisesti syntyy vakavia seurauksia yhteiskunnallisella tasolla siitäkin huolimatta että olen tutkimassa aiheita, mutta se työ on vaan pakko tehdä nyt. Täällä Suomessa olen mukana ryhmittymässä, missä olemme tekemässä aloitteita Suomen tasolla esimerkiksi EU:n AI Actiin liittyen, toiveenamme että olisimme yhteiskuntana valmiimpia tulevaan tekoälykehitykseen.
 8. Se mitä maailma tällä hetkellä menettää, on parhaimmillaan ihminen joka saattaisi osata myötävaikuttaa Ukrainan ja Gazan kaltaisten ongelmien ratkaisemiseen.
 9. Olen tehnyt teoreettista lainoppia, joka tarkoittaa, etten pelkää vastata kysymykseen mikä on oikeustila tietyllä hetkellä. Olen tutkinut siviili- ja kauppaoikeuden yleisiä oppeja. On kyse oikeusalojen systematisoinnista, yleisistä periaatteista, oikeudellisista instituuteista ja käsitteistä. Nämä ovat asioita, joihin lainsäätäjät ja tuomioistuimet sekä hallintoviranomaiset eivät käsittele vaan hyödyntävät tätä tietoa omassa toiminnassaan. Ainoastaan tieteellisellä tiedonintressillä näihin asioihin perehdytään. Käytännön oikeudellisessa toiminnassa ei ole mahdollista syventyä näihin kysymyksiin. Esimerkiksi kauppaoikeuden alalla moni akateemisessäkin tehtävässä toimiva tyytyy tuottamaan käytännönläheistä lainoppia, jossa vastataan kysymykseen: mikä on voimassaoleva oikeus tietyn kysymyksen osalta.
 10. Olen kirjoittanut sorretusta, vaikeissa oloissa elävästä kansasta väitöskirjan, joka on käännetty 2 kielelle. Oma esimerkkinäni on kannustanut nuorempia ihmisiä, ja tällä hetkellä koen, että tärkeintä nyt on kannustaa toisia jatkamaan. Kirjani säilyvät ja toiset kirjoittavat samasta aiheesta. Jos minulla olisi ollut tutkijan palkkatyö tai riittäviä apurahoja, olisin saanut paljon enemmän ja perusteellisemmin aikaan.
 11. Olen tutkinut uskonnollisuutta nykypäivänä. Minulle on tärkeää osoittaa, miten moniulotteisesta, monimuotoisesta ja alati muuttuvasta asiasta on kysymys. Polarisoituvien asenteiden maailmassa olisi paljon enemmän tarvetta kulttuurien tutkijoille kuin mitä päätöksen teon portaissa ymmärretään.
 12. Vain saman alan toinen tutkija voi käsittää mistä on kysymys: Suomessa on säilynyt ja Suomesta pois joutunut n. 13 000 lehteä keskiaikaisen [musiikin muodon] käsikirjoitettuja ja painettuja lähteitä. Ne ovat olleet kiinnostukseni kohteita jo lukioajastani lähtien. Niistä muun muassa paljastuu Suomessa keskiajalla ja 1500-luvulla toimineita käsikirjoitushuoneita, eräänlaisia työnjaollisesti järjestettyjä "verstaita", osa vain lyhyen aikaa toimineita. Niissä valmistui kaikenlaista asiakirja-aineistoakin kuten karttoja, kirjoja ja hallinnon asiakirjoja ja niiden kopioita.
 13. Olen erikoistunut sähkönsiirtoon kierrätettävillä materiaaleilla. Nykyiset materiaalit ovat kalliita ja uusiutumattomat raaka-aineet tulevat loppumaan. Jos minä jään puuttumaan tutkimuksesta, saatamme jättää huomiotta uuden yhdisteen luonnosta, joka on puhdas/saastuttamaton, helppo kierrättää, uusiutuva, ja mahdollisesti huomattavasti tehokkaampi materiaali esim. sähkönsiirrossa.
 14. Oma tutkimukseni [...] liittyi aineen rakenteen syvempään ymmärtämiseen ja siihen, millaiset on maailmankaikkeutta hallitsevat voimat ja millainen on oikeasti aineen rakenne (korkea energia fysiikan näkökulmasta) ja onko jotain, mitä me emme tiedä siitä, ja voimmeko sulkea joitain vaihtoehtoja pois jne.
 15. Olen työskennellyt anturi- ja mittausteknologian parissa. Näiden sovelluksia löytyy niin matkapuhelimien ympäristö havainnoista kuin ilmakehämittausinstrumenteista. Tuotokseni ovat käytössä koko ajan ympäri maapalloa ja lähes kaikissa maissa. Nämä teknologiat kehittyvät sitten muiden toimesta – ehkäpä vähän eri tavalla, mutta onhan minun teknologinen pohja siellä edelleen käytössä.
 16. Tutkimusaiheitani ovat olleet todellisuuden yleisimän rakenteen tutkiminen, logiikan filosofia ja argumentaatioteoria. Näin ollen ilman panostani ymmärrys hyvin yleisistä ja abstrakteista asioista saattaa kärsiä.
 17. Jos en olisi sairastunut, olisin Suomen kärkeä uusissa tekoälyhankkeissa ja niiden viemisessä käytäntöön. Tällä hetkellä meillä on aivan liian vähän ihmisiä, jotka syvällisesti ymmärtävät mistä tekoälystä on kyse ja miten suuri mullistus tämä on koko ihmis-kunnalle. Olen surullinen siitä, että joudun täysin kä-

dettömänä seuraamaan sivusta, miten päättömästi tähän mullistukseen reagoidaan.

18. Olen tutkinut Itämeren [eräitä kala]kantoja. Tutkimukseni osoitti, että Suomen rannikon [kala]kannat ovat selvästi pienentyneet, jopa romahtaneet ja että vähenemisen syynä on paikallisesti Suomen rannikon rehevöityminen, mutta myös toisaalla, Suomen rannikkoalueiden ulkopuolella olevien Itämeren alueellisten veden ympäristöolosuhteiden muutokset. Tutkimusten geneettisiä menetelmiä hyödyntäneet tulokset osoittivat myös, että Suomen [tietty kala]kanta ei koostu vain yhdestä lajista kuten ennen on luultu vaan on sekoitus kahta eri, mutta samannäköistä, lajia. Toinen näistä lajeista kuvattiin taksonomisesti ja nimettiin uudeksi lajiksi. [Kyseinen laji] on yksi Itämeren harvoja kotoperäisiä lajeja, ja uuden eurooppalaisen kalalajin kuvaaminen matalasta ja hyvin tutkitusta Itämerestä oli merkityksellistä.

Englanninkielisistä vastauksista paljastuu, että tohtoritason hammaslääkäri keskellä sote-alan työvoimapulaa ei tunnu saavan töitä, kuten ei myöskään kokenut jäkälättutkija, yhteiskunnan oikeudenmukaisuuden kehittäjä, nanoteknologian edelläkävijä, taidemaalauksen ensiluokkainen opettaja tai bisnesmahdollisuuksien avaaja, joka tuntee nousevan globaalin etelän merkittävänä pidetyn talousalueen kuin omat taskunsa. Jopa kroonisesti työttöminä on tohtoreita, joiden tiedoilla olisi käyttöä päivänpolttavien ongelmien ratkaisussa. Tämä ei tarkoita pelkästään sairauksien torjuntaa ja uusien lääkkeiden keksimistä tai teknologisia läpimurtoja vaan myös humanistien osaamista, josta nostettakoon esiin seuraava esimerkki: aiemmissa tutkimuksissa (Juusola ym. 2021, Tuononen ym. 2021) on havaittu, että yksi suurimpia esteitä kansainvälisten korkeakouluopiskelijoiden integroitumiselle suomalaisille työmarkkinoille valmistumisen

jälkeen on kielitaidon puute. Tähän vaikuttavista asioista yksi on se, että suomen kieli koetaan vaikeaksi. Kyseeseen osallistunut työn kielitieteen tohtori pohtii morfologisesti monimutkaisten kielten puhujien kykyä oppia muita morfologisesti monimutkaisia kieliä. Suomeen saapuu kansainvälisiä opiskelijoita kymmenistä maista ja he puhuvat äidinkielenään kymmeniä kieliä. Ammattitutkija saattaisi löytää tehokkaan keinon nopeuttaa integraatiota kestäväällä ja todellisiin ongelmiin osuvalla tavalla. Kiinnitettäkään erityistä huomiota myös erään tekniikan tohtorin kertomukseen: 2000-luvun alkupuolella TEKES lopetti kyseisen tohtorin projektin toteamalla, ettei ”kukaan hullu käyttäisi navigaattoria puhelimesta”. Nyt jokaisessa älypuhelimessa on Google-navigaattori. Suomalaisella yhteiskunnalla voisi olla oma Google-navigointijärjestelmä.

Tutkijoiden osaamista on vaikeaa niputtaa otsikoiden alle osuvasti huipputason osaamisen ainutlaatuisuuden vuoksi – jokainen on vailla vertaansa, joten alla vastauksia löyhästi on ryhmitelty aihepiireittäin. Luettelosta on kuitenkin hahmotettavissa se, että jopa toisen alan tohtorin voi olla vaikeaa ymmärtää, mitä näiden tutkijoiden asiantuntemus tosiasiaassa pitää sisällään. Kuinka mahdollon tehtävä se onkaan tavanomaiselle, kaikenlaisia työttömiä kohtaavalle TE-palveluiden työntekijälle?

Luku 4.6.

**KOKEMUKSIA
TUTKIMUSRAHOITUSTA JA
TYÖPAIKKOJA KOSKEVASTA
KILPAILUSTA**

ESIMERKKEJÄ TOHTORIEN VASTAUKSISTA KYSYMYKSEEN:

”Mitä suomalaisesta yhteiskunnasta ja maailmasta jää puuttumaan, kun Sinä et ole tekemässä sitä, mihin olet kouluttautunut ja erikoistunut?”

Tohtoreita, joiden tutkimustyö edistäisi ihmisten terveyttä ja hyvinvointia sekä estäisi sairauksia

- Erikoisalani on perinnöllisyystiede eli genetiikka. Olen perehtynyt geenien toimintaan lähinnä solutasolla. Olen selvittänyt lyhytaikaisissa hankkeissa mm. sitä, onko nikkeliallergia perinnöllistä ja kuinka paljon eri kollageenityyppejä ihmiseltä löytyäkään.
- Haluan nostaa esiin eettisiä ja arvotietoisia valintoja ja päätöksiä sote-alalla, sekä edistää siihen liittyvää osaamista, työntekijöiden vastuullista toimintaa, yhteistoimijuutta sekä työyhteisöjen hyvinvointia. On surullista havaita, kuinka eettinen kuormittuminen lisääntyy, alan veto- ja pitovoima rapautuu, toimintakulttuuri ja ilmapiiri kovenevat. Kaikki näkevät, että ala ei voi hyvin. Huomion kiinnittämien aineettomiin voimavaroihin lisäksi toivoa ja sisäistä resilienssiä. Tämä valuisi myös hyvään asiakas- ja potilastyöhön. Ymmärrys ja kyky toimia arvotietoisesti tuovat työntekijöille ja -yhteisölle hyvinvointia ja organisaatioille jatkuvuutta. Viime kädessä asiakas ja potilastyön vaikuttavuus ja hyvä olisi mahdollista tavoittaa paremmin.
- Tutkimusaiheeni liittyivät hyvinvointiin ja terveyteen. Tutkin väestön terveyskäyttäytymistä ja elintapoja sekä eri väestöryhmien välisiä terveyseroja. Aineistoina kysely- ja haastattelututkimukset sekä rekisterit. Osasin laatia tilastollisia raportteja ja kirjoittaa niistä tieteellisiä ja yleistajuisia julkaisuja. Osasin aineiston keruun ja analysoinnin. Pystyin tutkijan mielikuvituksella löytämään aineistosta tutkimusaiheita. Tähän auttoivat laaja lukeneisuus ja sosiologinen mielikuvitus.
- Tutkimukseni [musiikkiin liittyvä tutkimusala] ytimessä on ihmisten välinen yhteys, toisen kuuleminen ja kuulluksi tuleminen. Todela keskeisiä ja tärkeitä aiheita tämän ajan ihmisten hyvinvoinnille.
- I am a proteomics expert with focus on the human gut microbiome.
- My research has been in the healthcare field with focus on high-quality product development.
- My research focused on clinical diagnostics for infectious diseases, such as influenza and COVID-19. I developed and validated novel methods to aid in the robust diagnosis of viral or microbial diseases.
- Broadly speaking, my expertise is in Computer Science/Biomedical Engineering. More specifically I develop methods for analyzing data recorded by various medical devices, such as EEG, MRI, etc.
- My research topic is in the therapeutic potential of melanocortin in inflammatory condition such as atherosclerosis.
- I have been researching within the field of dementia. Specifically, I have been looking at genetic variants that can prevent people from developing dementia. I have been working finding out how exactly these genetic variants can prevent dementia and the knowledge might help to develop treatments in the future. My skills are in lab work, molecular methods and general skill connected to research work.
- To investigate the morphological change of cerebral arterioles in one kind of vascular dementia by using traditional microscope.
- I'm neuroscientist, I am investigating molecular mechanism of brain regeneration after stroke or traumatic injury.
- My PhD research provides advance understanding of keratin function and the cell biology of intermediate filaments in the colon. [...]
- To find the factors/mechanisms which are involved in early blood cells formation, especially lymphocytes.
- Finland currently has a shortage of trained psychologists and psychotherapists. Especially those that can provide services in English language for immigrant populations. If people with my qualifications could practice in Finland we could provide high quality services to help immigrants who are struggling with their mental health.
- Yes, my research was unique to Finland and remains so to this day. But there is a strong medical trend in science, influenced by the pharmacological lobby. Many biologists are changing their specialty to medicine.
- I'm specialist in my diagnosis and treatment of disease and also have command in aesthetic medicine.
- The world need synthetic chemist to research and develop new potent drugs to provide people with solutions for health care.
- My research could influence studies on predisposing disease markers.
- My expertise could help to uncover new ways of treating brain diseases, find new drugs, help save more lives.
- The grant system in science should not be the only system for obtaining research funding. The main mistake is to believe that science and a competitive atmosphere can lead to progress in science. Society should give scientists the opportunity not to fight for positions and number of articles. Long-term projects without such high pressure, but with smarter management and monitoring, will produce more reliable results in the long run. In the current system, only scientists who have accepted and adapted to the rules can survive. But the "hero" and the "winner" can only be the same person in war, not in science. Gregor Mendel – one of my favorite scientists of past centuries – would never have discovered his Mendel's Law if he had moved from one project to another just for the next paycheck. The typical salary for a postdoc is low enough to be received from the government only for the purpose of continuing such important research. Finland is a small country, and scientists are an important resource for the country. If the system can support people like me, then I would not have to experience constant stress throughout my life, I would encourage my children to go into science (and now both my children do not like such a hard life as their parents), I would focus more on research, and who knows - maybe I will be able to make a discovery that will save patients with kidney diseases in Finland, the number of which is only increasing over the years.

Tohtoreita, joiden tutkimustyö edistäisi luonnon tuntemusta, suojelua ja kestäväää hyödyntämistä

- Olen ympäristöalan tutkija, jolla on tieteentekemisen ja kehittämisen osaamista ekologisen ja terveystutkimuksen puolelta. Tutkimustyö on kehittänyt geneeristä osaamista, jolle olisi soveltamispiintaa monissa työelämän murroksen kohteissa. Koulutukseen sijoitetut rahat menevät hukkaan, jos osaamista ei käytetä tai ei ymmärretä hyödyntää.
- Olen kouluttautunut luonnonsuojelun asiantuntijaksi. Työssäni teen monipuolisesti luontoon ja ympäristöön liittyviä selvityksiä ja analyysseja. Työssäni huomaan, että minulla on siihen intohimoa ja paloa, jota monella muulla ei ole. Vaikka toinen asiantuntija voisi tehdä saman työn, ilman minua keskustelusta jäisi puuttumaan syvyyttä ja eri näkökulmien pohtimista, jonka tuon esille omasta osaamisestani ja innostuksestani käsin. Koen, että minulla asiantuntijana on velvollisuus tuoda luonnon arvo rohkeasti esille ja mukaan päätöksentekoon.
- Sovelsin ja kehitin populaatiomalleja eläinkantojen muutosten ja niihin vaikuttavien prosessien kuvaamiseksi. Mallien luotettavuuden testaamiseen sovelsin todennäköisyyslaskentaan perustuvia tilastotieteellisiä menetelmiä. Kaikki tämä vaati perehtymistä tilastomatematiikkaan ja ohjelmointiin. Tutkin eläinkantojen pitkäaikaisuusmuutoksia Suomessa ja muualla yhteistyös-

- sä suomalaisten ja ulkomaalaisten, pääosin vesilintutkijoiden, kanssa. Julkaisuluetteloni on vaikuttava, ja olen julkaissut uusia tutkimuksia työttömänä ollessani.
4. Olen tutkinut [erään puun] kasvatuksen merkitystä energian tuotamisessa, ravinteiden sijoitusta ja turvetuotannosta vapautuvien soiden jälkikäytössä, kuivatusvesien sijoitusta ja puuhun perustuvan vihreän kemian raaka-aineena. [...]
 5. Väitöskirjan aikana tutkin, miten merenpohjan ekosysteemit muodostuvat, kasvavat ja kuolevat sekä minkälainen tulevaisuus niillä on muuttuvassa ilmastossa. Tämä laajentaa yleistä tietämystä ympäristöstämme.
 6. Olen tutkinut ihmistoiminnan ja poronhoidon vaikutuksia arktisen kasvillisuuden muutokseen käyttämällä soihin ja järvien pohjan kerrostuneita siitepölyjä.
 7. Aiheeni on törmäyskraatterit Suomessa ja mm. Kuussa. Suomi on pinta-alan nähdessä maailman kraatteroitunein maa ja meillä on hyvät pohjatiedot, joiden varaan tutkimusta olisi erinomaista rakentaa. Nyt Suomen kraattereita tutkivat vain saksalaiset ja ruotsalaiset, vaikka maailmalla niiden merkitys tutkimus- ja matkailukohteina on hyvinkin oivallettu. Iso osa maailman nikkelistä, kullasta ja öljystä on saatu käyttöön törmäyskraattereiden ansiosta. Tietysti omalla kohdallani kyse olisi perustutkimuksesta, mutta kun kraatteroituminen on pohjimmitaan kaikkein tärkein geologinen prosessi, on hieman erikoista, että Suomessa tämän alan tutkimus on lakkautettu. Ympäri maailman käydään tällä hetkellä myös erittäin kiivasta kilpajuoksua paluusta Kuuhan [...] Suomen yliopistoista tai tutkimuslaitoksista ei tietääkseni löydy tällä hetkellä ainuttakaan ihmistä, joka tajuaisi Kuun geologiasta mitään, joten todella isosta asiasta ollaan päätetty jäädä sivuun.
 8. Maatalouden sivuvirtojen hyödyntäminen lisäarvon tuottamiseksi ja ympäristömyönteisten materiaalien kehittäminen.
 9. Tutkimuksessani käyten uterasti aikaani tauteja aiheuttavien bakteerien tutkimukseen. Olen erikoistunut mikrobien tutkimukseen, sekä tautien ja hyötymikrobien tutkimukseen. Yhteistyöosuuteni jää osittain puuttumaan. Olen ollut monessa yhteistyössä mukana.
 10. Kalabiologian alalle olisi saatu syväisempää tietämystä ympäristön säätelymekanismeista fysiologisiin reaktioihin ja sitä myötä myös käyttäytymisen syihin.
 11. Osaamiseni bioanalytiikan alalla on Suomessa harvinaislaatuksella tasolla. Myös esimiestyön vaatima tunneälykyys on ollut merkittävässä roolissa urallani.
 12. Olen aikoinaan yliopistotutkijana pääasiassa tehnyt kasvimolekyylibiologian tutkimusta, eli ollut kehittämässä kasvien geeninsiirtoja ja GM-kasveja. [...] Tämän tyyppinen tutkimushan käyttää yleensä jotakin malliorganismia, josta saatuja tuloksia voidaan toivottavasti myöhemmin soveltaa laajemmin. Malliorganismilla vain on helpompi ja halvempi tehdä kokeita kuin esimerkiksi vaikka ihmisellä. Monet ihmissolujen aineenvaihduntareiteistä on ensiksi selvitetty tavallisella leiviniivillä. Mitä maailmasta jäisi puuttumaan ilman näitä tutkimuksia? Tähän on vaikea vastata, sillä kaikki kehitys, mitä meillä on, koostuu valtavasta määrästä tietoa. Tutkimus lisää tuota tiedon poolia, josta sitten usein jopa onnekkaiden sattumien seurauksena löytyy jotain merkittävää. Usein suuret löydöt ovat sellaisia, joita ei tutkimuksen alussa edes kuviteltu löydettävän. Tämän vuoksi tutkimus itsessään jo on arvokasta, sillä siihen on ikäänkuin sisäänrakennettuna se mahdollisuus, että se tuottaa jotain suurta. Tulevaisuutta on vaikea ennustaa. On mahdotonta sanoa, tuleeko työstäni joskus jotain merkittävää vai jääkö se vain akateemiseksi näpertelyksi. Mutta se riski kannattaa kuitenkin ottaa. Tutkijoiden pitää antaa tutkia sitä mikä heitä kiinnostaa, sillä heillä kuitenkin voi olla vainua siitä, mistäpäin saattaisi löytyä jotain merkittävää.
 13. Minä ja [...] edustamme Suomessa varsin harvalukuista Amazonian sademetsien biologisen toiminnan kansainvälisesti arvostettujen asiantuntijoiden joukkoa. [...]

14. Olen ympäristötieteiden dosentti ja olin töissä [useita vuosia] [eräässä merkittävässä instituutiossa] metsäekologian, mikrobiologian, ja maaperämikrobiologian alalla. Olin myös erittäin ahkera ja sain paljon aikaan sitä, mitä minulta haluttiin, eli tieteellisiä artikkelita.
15. Tutkin ilmansuojelutekniikkaa. Kehitin menetelmiä mm. voimalaitosten hiukkaspäästöjen vähentämiseksi.
16. My research field includes understanding the origin of the universe, and I have experience in both science and infrastructure working groups with major missions of 2-10B€ as a developer and project manager.
17. I am a Lichen taxonomist, an area that has few researchers. But I also have training in Plant Physiology, which could be used in different ways by the industry and even working in laboratories as a technician in different areas of knowledge. However, I realize that in Finland if you don't have the exact training required for the vacancy you are not considered as a possible option. And the fact of being foreign also becomes a disadvantage in competition, a characteristic that in my opinion should be seen as an advantage in the industry.

Tohtoreita, joiden tutkimustyö auttaisi varautumaan uhkiin, kuten ilmastomuutokseen

1. Asiantuntemukseni on laaja-alainen ja tuottaisi lisää ymmärrystä sekä kykyä sovitella asioita ilmastomuutoksen paineissa ympäristöhallinnossa.
2. Tutkimusaiheellani metsäpuiden vuosirytmien on Suomessa noin 60 vuoden mittainen tutkimusperinne. Aiheen merkitys on korostunut entisestään käynnissä olevan ilmastomuutoksen vuoksi. Tärkeystä huolimatta vyönteinen tutkimusaihe on jäänyt Suomessa parin viimeisen vuosikymmenen aikana vähälle huomiolle.
3. Olin osaltani vienyt eteenpäin kestävästä ja sähkön tuotannon aikaansaamista glukoosipolttokeinoilla yhteydessä vetyteknikkaan. Olimme aikaamme liian edellä [vuosien 200X–201X] välillä. Teollisuus ei arvostanut. Kokosimme kahdestaan ko. projektin professori [NN:n] kanssa [...]. Olin epätyypillisissä päätöksysohteissa apurahalla tai jopa työttömänäkin. Työkkäri uhkaili minua koko ajan kun sai selville tämän. Eivät tajunneet tutkimuksen kokoamista.
4. Suomalaisesta yhteiskunnasta jää uupumaan analyttinen ymmärrys siitä, millaisia turvallisuusriskejä Venäjä kohdistaa länsimaita kohtaan, etenkin käytännön liiketalouden näkökulmasta analysoituina: kiristys, vakoilu, hybridihaikuttaminen.
5. Väittelin ensimmäisenä henkilönä eräässä yliopistossa aihepiiristä, joka koskee [tiettyjä] mekanismeja. Tein Suomessa ensimmäisen alueellisen rakennuskannan energiankulutus- ja kasvihuonekaasupäästölaskentamallin, jolla puuenergian rooli päästövähennystoimissa voidaan määrittää, siis ennen ensimmäistäkään DI- taustaista tutkijaa.
6. Tein tutkimusta ympäristökatalyyttien parissa ja kuinka saataisiin vähennettyä liikenteen ja tulisijojen päästöjä katalyyttisillä menetelmillä.
7. Tutkin aikoinaan riskienhallinnan kokonaisvaltaista hyödyntämistä järjestelmien suunnitteluvaiheissa, niiden elinjakson ajan. Tutkimukseni valmistumisen jälkeen alan kulttuuri, käytännöt ja lainsäädäntö ovat kehittyneet ja vakiintuneet tutkimukseni osoittamaan suuntaan. Toimiesani myöhemmin työtehtävissä oma näkemysni soveltamisesta erilaisiin järjestelmiin on laajentunut ja selkiytynyt.
8. Toimin ilmansuojelun parissa vuodesta 19[XX]. Väittelin otsonin vaikutuksista kasveihin. Erikoistutkijana työskentelin ilmastomuutoksen parissa. Olin kansainvälistä tasoa oleva asiantuntija, toimin EU hankkeissa, olin [...] jäsen. Asiantuntemusta riitti ja kansainvälisiä verkostoja oli kuin sienirihmastoa.

Tohtoreita, joiden tutkijansaaminen auttaisi tekemään yhteiskunnasta paremman

- Olen tutkinut ammatti-identiteetin ja moniammatillisen yhteistyön rakentamista moninaistuneiden kohtaamisten kautta.
- Olen dosentti, dosentuurin erikoisala maahanmuuttajien kotoutuminen ja koulutuspolut. Olen tutkinut siihen liittyviä asioita viimeiset 15 vuotta useissa tutkimusprojekteissa ja julkaissut lukuisia aiheeseen liittyviä artikkeleita. On hämmästyttävää, että tallainen asiantuntija ei työllisty mihinkään vakituisen tehtävään. Tällaiselle asiantuntemukselle olisi yhteiskunnassa huutava tarve.
- Väitöskirjani tarkasteli eräässä [...] valtiossa karjanhoitaja-paimentolaisten ja maanviljelijäheimojen välisiä [...] maakiistoja muuntuneen tilallisuuden, paikan, territoriaalisuuden, omistusoikeuden ja maalakia koskevan teoriasovelluksen avulla. Yhä edelleen eli [...] vuotta tutkimustyöni jälkeen samalla alueella tapahtuu erittäin vakavia maakiistoja valtion ja paimentolaisten välillä. [...] Olen usein huomannut, että se, mitä toin esille väitöskirjassani eli alkuperäiskansojen maa-omistuksen riistämistä ja heidän omien maa-alueidensa merkityksellisyden vähättelyä, tapahtuu yhä eri mantereilla [...]. Silti väitän, että väitöskirjani tutkimusaihe on ajaton ja tänäkin päivänä puoltaa alkuperäiskansojen tapaa nähdä liikkuva elämäntapansa eri tavalla kuin miten sen näkevät/kokevat suuri osa maapallon länsimaistuneista urbanisoiduista ihmisistä.
- Tutkimusaiheeni oli globaalikasvatusta ja kenttätutkimukseni kohdistui globaalikasvatukseen Suomen kouluissa. [...]
- Koska en ole enää työtön, hyödynnän osaamistani nyt harmaan talouden torjunnassa. Olen sitä mieltä, että osaamisestani, tutkimuskohteeni tuntemuksesta ja kokemuksestani on paljon hyötyä.
- Perehdyin [...] mittavaan sote-henkilöstön laadulliseen aineistoon. Päällimmäisenä selonteissa kuvastui hätä ja huoli hoidettavien ja asiakkaiden kohtalosta sekä omasta ja muiden työntekijöiden jaksamisesta – sekä luottamuksesta siihen, että tutkijat lukevat ja käsittelevät kaikki vastaukset ja osallistamalla tutkimukseen he voisivat antaa palautetta ja vaikuttaa epäkohtiin.
- Tuotin tutkimuksellani syvällistä ymmärrystä yhteiskunnan piilossa olevista rakenteista, joilla yhteiskunta ja ihmisyyhteisö vaikeuttaa ihmisten integroitumista yhteisöön.
- Koen, että minulla olisi annettavaa opiskelijavalinta-asioiden suunnitteluun erityisesti korkea-asteen koulutuksessa sekä opetuksen järjestämisen suunnitteluun eri koulutusasteilla. Olen tutkinut yliopisto-opiskelijoiden opintojen kulkua suhteessa koulutusvalintoihin, opiskelumotivaatioon ja opintokokemuksiin. Juuri nyt on uutisoitu ammattillisen koulutuksen kriisistä ja nuorista opiskelijoista, jotka lopettavat opintonsa ammattillisessa koulutuksessa. Koen, että omaa asiantuntemustani voitaisiin käyttää esimerkiksi tämäntyyppisten ongelmien ratkaisuun.
- Pätevää osaamista kaupunki- ja aluetutkimuksen ja paikallisen kehittämisen aloilta.
- Jää puuttumaan hyvä tutkija, joka voisi tehdä panoksen demokratian puolesta.
- Rakentavaa ja monipuolista riskinäkemystä kansainväliseen liiketoimintaan.
- Lähisuhdeväkivalta on yhä vähätelty aihe edelleen. Tutkin väkivaltaa käyttäneiden miesten [...].
- Olen tutkinut ammattikorkeakouluihin ja sen jäsenten toimintaa tietyn asian suhteen ja tunnistanut siinä rakenteita, joiden tuntemisesta em. tahot hyötyisivät.
- Tutkimukseni haastaa nykyisen terveydenhoitojärjestelmän käytänteitä ja sitä, mihin rahat kohdistetaan. Ehkä tutkimuksestani seuraavat ajatukset ovat liian rohkeita, vaikka ne perustuvat ns kovaan tutkimustietoon.
- Tuhansien järvien maassa vesiturheilulajien kehitys jää maailma[ssa jälkeen]. Vesistö- ja luontomatkailun potentiaalit on

hyödynnätty erittäin matalalla tasolla. Sen seurauksena tämän kohderyhmän matkailurahaa ei tule Suomeen.

- My research topic was [...] more broadly community economics for resilience building and particularly oriented to rural areas / bioregionalism. It falls into ecological economics and social sciences.. [...]
- My research revolves around understanding how different practices and discourses of criminal justice are constructed and experienced. It has a strong focus on language and interaction.
- Social, culture, economic integration of international students in Finland and other non-English speaking EU countries.
- The use of information and communication technologies in education and development policies in [...] and more specifically in [a certain country]. I focused on qualitative data analysis using coding software, both open source and proprietary.
- Management and Law
- [...] I'm also happy to do research in linguistics more generally, to discover more about how language works. The most marketable skills involve second language acquisition for instance, a field in which it is almost exclusively dominated by English. Currently, although I have anecdotal stories about Finnish being easy to learn for speakers of [an indigenous language], there is literally NO research on speakers of morphologically complex languages such as Finnish learning other morphologically complex languages. We have no idea how it works, whether it's easy or not, or anything other than random stories. No verifiable information, statistics, or sadly even qualitative research.

Tohtoreita, joiden tutkimustyö lisäisi ymmärrystä ihmisten erilaisuudesta ja voisi tuoda suvaitsevaisuutta

- [Erään alueen] tuntija, joka on erikoistunut yhteisöön ja kulttuuriin, jota vielä muutama vuosikymmen sitten ajateltiin katoavana, mutta joka edelleen elää ja voi hyvin.
- Väitöskirjani on, syystä tai toisesta, kirjaston verkosta ladatuimpien joukossa, ainakin muutaman kollegan vertailussa. Se käsittelee Yhdysvaltain [tiettyjä piirteitä historiallisissa] tekstiaineistoissa tietyllä maantieteellisellä alueella suhteutettuna laajempaan läntiseen historia- ja historianfilosofiakeskusteluun ja kulttuurivaltaa käyttäneen toisen seudun näkemyksiin. [...] Taipumus on tutkimuskirjallisuudessa ollut enemmän joko sivuuttaa nämä kyseenalaiset, "historian väärällä puolella" olleet tahot tai lähestyä heitä muutoin kuin tekstitulkinnan näkökulmasta niin, että tulkinta huomioi postmodernin viitekehyksen.
- Olen osannut pohtia nuorisotutkimuksen teemoja sekä teoreettisesti (väikkärisäni) että hyvin konkreettisesti [...] ja ollut perustamassa suomalaista tyttöstudiumia. Merkityksen voivat arvioida muut, en minä itse. Kovasti ovat olleet luettuja, suomalaisessa kontekstissa, muutamat artikkelini ja toimittamani kirjat. Ehkä ovat antaneet ajattelemisen aihetta joillekin. Lisänneet ymmärrystä tutkimistani ilmiöistä. Nuoria uusia tutkijoita tulee koko ajan, myös nuorisotutkimuksen kentälle. Myös maailma ja yhteiskunta, sekä itse nuoriso, ovat muuttuneet.
- Tutkin juutalais-kristillisen perinteen laiminlyötyjä piirteitä. Tutkimustulokseni muuttavat eräiltä osin merkittävästi kuvaamme näiden uskontojen varhaisvaiheista tavalla, jolla on merkitystä myös tässä ajassa.
- Tein väitöskirjan eräästä Ranskan politiikan merkikhenkilöstä ja osaan hahmottaa hyvin ymmärrettävästi hänen merkityksensä Euroopalle. Osaan myös selkokielisesti tarkastella eurooppalaisten yhteiskuntien kroonisia ongelmia, koska käyttämäni teoriani alleviivaa myös suomalaisen yhteiskunnan ja paradoksaalisesti myös itseni ongelmia.
- Halusin vaikuttaa tiedon lisääntymiseen mielestäni tärkeästä aiheesta (varjoon jääneestä kulttuuripiiristä, josta 2001 tuli varsin

ajankohtaista!) Olen jatkanut tutkimustyötäni 1980-luvulta tähän päivään saakka.

7. Tutkimusaiheeni koski pakolaislapsia. Tämän tarkemmin en voi kertoa, koska muutoin olisin tunnistettavissa. Aihe oli ainutlaatuinen ja siksi kiinnostava yli tiedekuntarajojen.
8. Tutkimusaiheeni koskettaa yleisinhimillistä tunnetta, häpeää, jonka merkitys kaikessa ihmisen toiminnassa on todella merkittävä. Siksi sen ymmärtäminen on erityisen tärkeää ajassamme ja postmodernissa kulttuurissamme, jossa monenlaiset häpeän eli riittämättömyyden ja kelpaamattomuuden kokemukset ovat arkipäivää. [...]
9. Tämän hetkisestä – kovaksi ja kylmäksi kokemastani – suomalaisesta yhteiskunnasta jää puuttumaan humaani ja ihmisystävällinen näkemys, jota voisin omalla tutkimuksellani ja työlläni edistää. Työni tukisi ajatusta siitä, että kaikki ihmiset ovat yhtä arvokkaita esim. etnisestä taustasta riippumatta.
10. Olen tutkinut muun muassa käsitteellistä kiistanalaisuutta ja sen oletettavasti aikaansaamien erimielisyyksien ja kiistojen luonnetta. Asialla on merkitystä kartoitettaessa inhimillisen yhteisymmärryksen mahdollisuutta ja rajoja. Näin ollen lähtökohtaisesti hyvin teoreettisella kysymyksenasettelulla on myös laajempaa yhteiskunnallista merkitystä. Sen lisäksi, että selvitämme reittejä kohti yhteisymmärrystä, meidän olisi hyvä olla selvillä erilaisista esteistä matkan varrella. On tarpeen tietää, mitkä niistä ovat todellisia ja mitkä kuviteltuja.
11. Puuttumaan jää yksi ääni toistaiseksi melko harvojen ”pahoja asioita” = yhteiskunnallisia ”väärintoimijoita” ja ”väärijattelijointa” (historialliset eliitit, ääri-ideologiat, uusnationalismit, anti-islamistinen ideologia...) tutkivien joukossa.
12. Minulla on laaja humanistinen sivistys, olen historian, teologian ja etiikan asiantuntija, ja perehtynyt moniin muihinkin aiheisiin. Jo pelkästään mainituilta aloilta minulla on asiantuntemusta, jota ei kukaan muu omaa ja jota ei julkisuudessa näe. Olen kirjoittamisen ammattilainen, ja tutkimuksen ohella osaan popularisoida näitä aiheita. Luovana ihmisenä pystyn tuottamaan uusia ajatuksia, joista muutkin voisivat olla kiinnostuneita. Edustan nimenomaan kenelle tahansa suuntautuvaa yleishumanismia, joten sivistystä ja hyvää jää maailmasta puuttumaan, kun minun ei tahdota näitä asioita tekevän.
13. Aihepiiri oli kriittisen miestutkimuksen alalta käsitellen suomalaisten miesten ulkomaalaisavioliittoa ja parisuhteita. Tutkimustulokset olivat selkeitä ja laaja-alaisesti kiinnostavia. [...]
14. Olen tutkinut kulttuurien soinnollista kohtaamista uudella ajalla sekä Afrikassa että Aasiassa. Ja juuri nyt me tarvitsimme taitoa kohdata erilaisuus yhteiskunnassamme. Jos menneisyydessä erilaiset ihmiset osasivat toimia, erilaisuudestaan huolimatta, yhdessä yhteisen päämäärän saavuttamiseksi, miksi se ei ole mahdollista omana edistyksellisenä aikanamme.
15. Olen opiskellut ns. historiallista sosiologiaa, joka tutkii yhteiskunnan pitkän aikavälin muutosta lähinnä rakenteellisesta näkökulmasta. Keskiössä ovat taloudelliset muutokset, ja siihen liittyvät muutokset luokkarakenteessa ja esim. etnisten ryhmien välisissä suhteissa, mutta myös kulttuurissa. [...] Mitä jää puuttumaan: tähän on erittäin vaikea vastata. Historian hienovarainen ymmärtäminen? Teksti- tai diskurssianalyysin soveltaminen eri aiheisiin? Sukupuolen merkityksen huomioiminen historiallisessa analyysissä? On varmaan muita, jotka tekevät kaikkea tätä tälläkin hetkellä palkkaa vastaan, joten en osaa sanoa jääkö se yhteiskunnalta kokonaan puuttumaan. Mutta kokonaisuus voisi olla rikkaampi, jos meitä olisi useampia tekemässä sitä työtä.
16. Olinhan minä ainakin tuonut jonkinmoisen humanistisen, inhimillisen ja oikeamielisyyteen pyrkivän tuulahduksen työpaikkaani, vaikka tuskin kirjallisuuden tuntemuksella suurempia taloudellisia merkityksiä onkaan.

Tohtoreita, joiden tutkimus lisäisi ymmärrystä kauneudesta, taiteista ja ihmisen luovuudesta

1. Tutkimukseni koskee visuaalisen kulttuurin alkuperää. Tämä lisää ymmärrystä esimerkiksi mielikuvituksen alkuperästä, jolla olisi ulottuvuuksia moniin eri aloihin.
2. Osaan lukea tarkasti sekä tekstiä että kuvaa ja minulla on silmää (tai korvaa) kielen pienille eri merkitysvivahteille. Koen että se on nykyisessä media- ja informaatioyhteiskunnassa melko merkittävä taito.
3. Olen alallani yksi tämän hetken johtavia asiantuntijoita, joten menetykseni olisi toki ihan huomattava – ei mikään tuhoisa, mutta kyllä jotain jäisi uupumaan. Tutkin Raamatun tekstimuutosten historiaa, eikä sitä kovin moni tee ja varsinkaan sillä tasolla, mihin itse kykenen. Epäsuorana vaikutuksena olen ollut auttamassa vuoden 2023 tietokirjallisuuden Finlandia-voittajakirjan tekemisessä.
4. Henkisiä arvoja, taiteen arviointia syvyyssuunnassa (tällä hetkellähän taidetta arvioidaan kuin kovinta kilpahevosta lukemalla striimien määrää ja some-seuraajia).
5. Tutkimusalani on suomalainen ruokakulttuuri. [...] Tutkimusteni merkitys on ollut se, että ne ovat tuoneet esille syvällistä tietoa siitä, miten olemme päätyneet siihen, millainen suomalainen ruokakulttuuri tänäpäivänä on. Tätä kautta voimme lisätä itseyymmärrystä siitä, millaisia olemme ja millainen on suomalainen ruokaidentiteetti.
6. Ehkä hengellisyyden syventymistä, mutta koska sille ei ole markkinoita niin se jää tarpeettomaksi.
7. Tutkin [erästä tanssilajia] erityisesti [eräässä kontekstissa] sekä niiden [...]tanssijoiden vaikutusta heidän yhteiskunnalliseen asemaansa ja yhteiskuntaan yleensä. Modernin [...]tanssin tutkijat hallitsevat akatemiaa tällä hetkellä ja siksi tutkimustani vähätellään.
8. Artistic doctoral degree in music: I combined music, dance, songs, acting and story-telling together as well as created a fusion of [a non-EU country] and Finnish traditional music, dance and songs.
9. My thesis is focused on the developing knowledge base for exploiting the tactile quality of wood materials to improve the user perception of thermal comfort and satisfaction. Through the multidisciplinary approach, sensory, emotional, and thermal perception based on touch sense was studied using various wooden surfaces with various treatment and modification solutions. Psychophysical methods were utilized to collect the perceptual data and various tools were developed for experimentation. the research skills I acquired during PhD are, interdisciplinary communication, experimental research, academic writing, multidisciplinary collaboration, pedagogical competence, openness to adopt new technology.
10. My general field is Art History and Art Criticism. The narrower field of research is puppet and visual theatre. My thesis is about variety of puppet technologies - why traditional culture (in the past) and individual artists (in contemporary art) invent and produce so different in construction and design artificial stage creatures.

Tohtoreita, joiden tutkimus lisäisi ymmärrystä aineen ominaisuuksista – kemian ja fysiikka

1. Tutkin grafeenia (ja muitakin hiilinanomateriaaleja), lähinnä kemian näkökulmasta. Ala on ollut kansainvälisesti räjähdysmäisessä kasvussa tutkimuksen näkökulmasta, mutta yliopistojen ulkopuolella ala on vasta pieni. Suomessa ei käsittäkseni ole liiketoimintaa grafeeniin liittyen ja vain jonkin verran muihin hiilinanomateriaaleihin liittyen. En usko että minun panoksellani

- on tässä mitään merkitystä kansainvälisesti saati kotimaisesti. Alalla on niin paljon tutkijoita (ylitarjontaa) ettei yksittäisen henkilön panos näy missään.
2. Olen opiskellut, opettanut ja tutkinut teoreettista ja kokeellista fysiikkaa hyvin monipuolisesti Suomessa ja ulkomailla, johtanut merkittäviä projekteja, luonut yhteyksiä teollisuuteen ja kansainväliseen tutkimuskenttään.
 3. Olen tutkinut orgaanisten yhdisteiden molekyyli- ja kiderakenteita, pääosin röntgenkristallografialla, sekä suhde rakenteen ja kiinteän muodon ominaisuuksien välillä. Tämä on erityisen tärkeä esim. lääketutkimuksessa ja materiaalitieteessä yleensä.
 4. Olen tutkinut sinilevien tuottamia myrkyjä. Tutkimuksen tavoitteena oli löytää aikaisemmin kuvaamattomia molekyyliä sinilevistä, joista olisi hyötyä lääkekehityksessä. Erityisesti tiettyjä mahdollisesti syöpää auttavia aineita ja niiden lisäksi mikrobilääkeaineita. Käyttämäni menetelmiä oli yhdisteiden eristäminen ja kuvaaminen kemiallisesti, sekä sinileväbakteerien DNA:n eristäminen ja yhdisteitä tuottavien geenien kuvaaminen DNA:sta.
 5. Olen soveltava tutkija. Tutkin kasviraaka-aineiden hyödynnettävyyttä, erityisesti niiden kemiallisia bioaktiivisia yhdisteitä, joilla on potentiaalia teollisuuden eri aloilla (esim. elintarviketeollisuus, kosmetiikka, farmakognosia) sekä myös jalostuksessa ja viljelymenetelmien kehittämisessä.
 6. Elektroniikka ja merkittävä osa muustakin sähkötekniikasta perustuu puolijohdemateriaalien ominaisuuksien hyödyntämiseen. Nykyisin käytössä olevien puolijohdemateriaalien, kuten esimerkiksi piin, ominaisuudet asettavat tiettyjä rajoitteita etenkin suurtehosovelluksissa. Maailmasta jää nyt puuttumaan uusien puolijohdemateriaalien tutkimusta, mikä mahdollistaisi uusien materiaalien käyttöönoton, jotka voivat olla halvempia, tehokkaampia tai kuluttaa vähemmän sähköä.
 7. Tutkimusaiheessani käsitellään realistisia virtauksia tietokonesimulaatioilla huokoisissa materiaaleissa, joita on tuotettu tomografiakuvausella ja mallintamalla sekä tutkitaan virtausuureiden ja materiaalien ominaisuuksien välisiä yhteyksiä. Monet luonnon ilmiöt ja tekniset prosessit perustuvat virtauksiin huokoisissa materiaaleissa. Ilmiöihin kuuluvat mm. veden ja ravinteiden tai saasteiden kulkeutuminen maaperässä ja elävissä organismeissa. Öljynporauksessa tyypillinen ongelma on huokoiseen kiveen jäävä suuri öljyn määrä, ja monissa paperinvalmistusprosesseissa virtausten ymmärtäminen on tärkeää suuren energian kulutuksen ja tuotteiden laadun kannalta. Tietokoneiden ja virtauslaskentamallien sekä tomografiakuvauskehitys ovat mahdollistaneet realistiset virtaussimuloinnit. Työssä keskitytään herkän laatuindikaattorin virtausvauksen sekä materiaalien ominaisuuksien välisiin yhteyksiin. Vertaamalla simulointituloksia muihin laskennallisiin ja teoreettisiin tuloksiin sekä kokeisiin, selitetään miten eri tekijät huokoisten materiaalien malleissa ja tomografiakuviissa vaikuttavat niiden kykyyn kuvata näitä materiaaleja. Työssä osoitetaan että tomografiakuvaustekniikoiden välillä on huomattavia eroja, mutta sopivilla menetelmillä pystytään tuottamaan edustavia näytteitä hiekkakivestä, paperikoneen viiroista ja monista paperiladuista. Tutkimuksen tulokset auttavat ymmärtämään, miten materiaalien ominaisuudet vaikuttavat virtauksiin aineiden läpi. Tuloksia voidaan hyödyntää mm. paperirainojen käyttäytymisen mallintamisessa paperinvalmistuksen osaprosesseissa. Lisäksi työ esittelee mahdollisuuksia paperikonekudosten tarkasteluun ja kehittämiseen.
 8. Olen työskennellyt erityisesti biomassan jalostamisen parissa yli vuosikymmenen, josta on puhuttu mediassa vuosia runsaasti. Osaamistani voi hyödyntää niin tutkimuksen ja kehityksen kuin myös siihen liittyvän kaupallisen rajapinnan alueella ns. kaupallisuudella.
 9. Maailmasta jää puuttumaan kustannustehokkaita luonnonmukaisia öljypohjaisten tuotteiden korvaavia biohajoavia tuotteita. Kokonaisuutena aloilla, josisa näitä tuotteita käytetään puhutaan miljardien eurojen kapasiteetista vuositasolla.
 10. Suomesta löytyviä uudistuvia ja kierrätettäviä potentiaalisia raaka-aineita jää hyödyntämättä.
 11. Olen matematiikkaan suuntautunut fyysikko, väitellyt fotogrammetriasta ja pätevyitynyt kaukokartoituksen dosentiksi ja fotogrammetrian dosentiksi sekä suorittanut erillisiä opintoja geofysiikan alalta. Olen kehittänyt menetelmiä, jotka liittyvät mm. aaltoliikkeen etenemiseen viskoelastisessa materiaalissa, 2D/3D kuvien yhteensovittukseen, kohteen muutosten ja deformaatioiden havaitsemiseen ja mittaamiseen, kohteen ajalliseen seurantaan, jäätiköiden korkeusmallien vääristymien havaitsemiseen, jäätikön korkeuden ja tilavuuden muutoksen estimointiin, ilmakehän yksittäisten pölyhiukkasten 3D geometrian mallintamiseen, nosturin deformaatioiden mittaukseen, rakentamisen mittapoikkeamien havaitsemiseen, kasvojen todellisten deformaatioiden seurantaan eliminoimalla pään huojunta, puun runkomuodon mittaukseen hakkuukoneen lähestymisliikkeen aikana, satelliittiin sijoitetun röntgendetektorin kaasun diffuusion laskemiseen, gradienttivahvistimen toistotarkkuuden puutteista johtuvien magneettiresonanssikuvien artefaktien laskemiseen ja maankamaran seismisyyden mallintamiseen ydinvoimaloiden hasardiarvioita varten.
 12. I studied how slit rheometer can predict behavior of coating colours during paper coating process. Paper is coated with pigments to get certain properties, like printing quality, gloss or matt surface. Certain pigments and mixtures of those are used to achieve this goal. The process of applying coating pigments on the paper is a high speed process, and quality of coated paper depends on qualities of coating mixture. It is common in industry to check properties of coating color mixtures before application onto the paper with instrument called rheometer. Different types of rheometers are used for this purpose. I studied one type of it and its ability to predict behavior of coating color during the coating process to be sure that quality of the final product meets requirements, with no blemishes, uncoated areas, scratches, etc, which might occur due to poor coating color mixture composition.
 13. My research topic has been "production of aviation fuel range cycloalkanes via hydrothermal liquefaction of wood biomass", it is highly significant process to produce green fuels from biomass, eco friendly. Currently, "Neste" industry is working on this research topic widely.
 14. I am top expert in drug discovery and development including academic experience in the US. I have multidisciplinary work experience in chemical, biological & pharmaceutical sciences.
 15. I work in the nanomaterial field. When the size of a material is in the nanoscale (10⁻⁹m) its properties will be different. This allows potential applications in a large variety of fields from medical applications, gas sensors, chip technology, etc. Apart from doing fundamental research I have done work related to solar cells and mixed reality displays.
 16. Product development based on biomaterials.
- Tohtoreita, joiden tutkimus lisäisi ymmärrystä teknologian mahdollisuuksista**
1. Olen tehnyt tutkijanurani optiikan parissa. Minulla on yli 20 vuoden kokemus kokeellisesta optiikasta. [...] Projekteissa oli mukana useita merkittäviä optiikan alan yrityksiä kuten Nokia. Kehitimme uudenlaisia teknisiä ratkaisuja, esim. lisätyn todellisuuden laseja. Yliopiston y:n jälkeen jouduin työttömäksi 3 vuodeksi kunnes sain läpi Business Finlandin yli 500000 euron hakemukseni ja pääsin takaisin yliopistolle. [...] Minulla on yhteensä yli 20 vuoden kokemus kokeellisesta optiikasta ja sen takia hyvä ammattitaito ja hyvä näkemys alasta. Valitettavasti alalla ei ole vielä tarpeeksi työpaikkoja ja työnsaantiani vaikeuttaa myös ikäyrjintä.

2. Tutkin uutta valmistusmenetelmää CO₂ neutraalia energiaa tuottavien laitteiden rakentamisessa. Tarkoituksena oli pohjimmiltaan nopeuttaa rakentamista ja madaltaa valmistuskustannuksia ja näin vähentää ilmastonmuutosta. Oppejani voitaisiin tietenkin soveltaa myös muissa teollisissa kohteissa.
3. Ohjelmistotuotannon kehittäminen ja parantaminen tuotteen laadun parantamiseksi/ylläpitämiseksi hyödyntäen kontekstiin sopivia erilaisia lähestymistapoja.
4. Tutkimukseni Suomessa koski 5G-mobiiliverkkojen suorituskyvyn parantamista. Julkaisin kahdeksan artikkelia kolmen vuoden aikana. Siksi tutkimuksen merkitys oli verkostojen suorituskyvyn kehittämisessä. [...] Yliopistojen resurssit vähenivät voimakkaasti korona-ajan jälkeen, ja nyt kun valtion varat on suunnattu armeijaan, tieteellinen tutkimus suomalaisissa yliopistoissa on huonontunut. [...]
5. Tutkimuksessa voi ottaa joko kapean erikoistumislinjan, jolloin yhteiskunnalle on tarjolla syvällistä osaamista erikoisalasta. Tässä tapauksessa erikoistumisalaa valitessa pitää miettiä valitun osaamisen yhteiskunnallista tarvetta. Itse valitsin laajemman kokonaisuuden (fotoniikka, optiikka), jossa osasin ja kehitin monipuolisesti erilaisia teknologioita. Laajan osaamisen ja kattavien verkostojen kautta voi ratkoa monipuolisesti erilaisia teollisia ongelmia eikä ole riippuvainen akatemiasta tai yksittäisestä työnantajasta. Tästä valinnasta johtuen työtömyysaika oli erittäin antoisaa, sillä pystyin valmistelemaan omaa yritystoimintaa.
6. Väitöskirjani käsittelee kuituoptiikkaa. Kuituoptiikkaa käytetään tietoverkoissa, lääketieteellisissä kuvantamismenetelmissä, erinäisissä sensoreissa, yms., joten alan töitä kyllä löytyy moneltakin taholta. [...]
7. Tutkimusaiheeni oli menetelmäkehitys liittyen kidevirheisiin puolijohteissa.
8. Maailmassa tarvitaan korkeatasoista osaamista. Suomi elää teknologiasta ja korkeatasoisesta osaamisesta ja tutkimuksesta. Jos tätä ei tehdä riittävällä volyymilla, niin emme pärjää kansainvälisessä kilpailussa. Minun oma tutkimukseni oli automaation alueella ja mahdollisesti pääsyn kansainvälisiin "mega-hankkeisiin". Ilman tutkintoa ja hankittua osaamista en, eikä Suomi olisi päässyt mukaan näihin projekteihin.
9. Fotoniikka, eli valo hyödyntävien laitteiden kehittäminen on hitaampaa ja huonompaa ilman minua.
10. Kuluttajien internet-ostokäyttäytyminen, tulevaisuuden teknologian mahdollisuudet mm. valmistavassa teollisuudessa tai robotiikassa.
11. Tein monialasia tutkimusta, joka ohjaavien professorien mukaan olisi voinut kuulua väitöskirjaksi niin sähkötekniikkaan (johon se meni), sovellettuna matematiikkaan tai logistiikkaan. Aiheena oli sähköverkkojen varaosalogistiikan optimointi. Tutkimuksen ydin oli matemaattisessa mallissa, jonka ohjelmoin tietokoneelle.
12. Tutkin ja kehitin nanotekniikkaa. Mutta kaikki prototyypini olivat perustutkimusta, kaupallistaminen ja mahdollinen teollinen tuotanto olivat vielä kaukana tulevaisuudessa. Olisiko edes ollut oikea henkilö prototyyppien kaupallistamiseen ja teollisen tuotannon toteuttamiseen, tuskin. Jos olisi ollut rahoitusta, olisin toki jatkanut tutkimusaiheen parissa tai jonkin muun kiinnostavan aiheen parissa. Nanoteknologiassa on hyvin paljon mahdollisia potentiaalisia tutkimuskohteita.
13. Yritin löytää tapoja saada uusia magneettisia ominaisuuksia elektroniikan perustana oleviin puolijohdemateriaaleihin lisäämällä niihin hitusen magneettista ainetta, kuten rautaa. Sopivilla magneettisilla ominaisuuksilla olisi voitu mullistaa tietokoneet ja muu vastaava elektroniikka, kun ne eivät enää perustuisi sähköisiin vaan magneettisiin ominaisuuksiin. Tuloksena olisi tullut paljon nykyelektroniikkaa nopeampia ja paljon vähemmän sähköä kuluttavia tietokoneita, kännyköitä ja muita laitteita.
14. In 200[X] TEKES terminated our project telling us that no fool would use navigator in the phone. Now every smartphone has

Google navigator. Finnish society would have own Google navigation system instead of it.

15. My dissertation was on wireless communications. Particularly, on developing mathematical and simulation models for Energy-Efficient wireless communication systems. About 15 papers were published as a result of the study.
16. I wouldn't say that something is missing neither in Finnish society nor in the world. In my case, transition to digital media led to diminishing role of paper, and coated paper in particular, in human life.
17. I'm a transportation/traffic engineer. I can optimize traffic control strategies, code software, plan public transport networks.
18. We use applied mathematical methods and software to solve various structural, thermal, fluid etc. problems by simulating them on powerful computers.
19. My research was on nanotechnology. All the smart devices or even wifi technology requires some specific electrical components to build the IC, which is the core of smart devices. While fabricating the various electrical components of the IC, some fabrication defects occur. Those defects prevent the smart devices become more faster, cheaper and less power consuming. My research was to identify what kind of defects are occurring while fabrication. It also dealt with defect concentration, and identifying the cause of defects which could provide a clear idea about fabrication techniques and material preference for IC fabrication for smart devices. I also did data analysis for identifying defects. I have expertise in data analysis.
20. It's related to reflector type antennas based on novel materials, which would allow antennas to be shaped any way it's necessary and improve the efficiency.
21. Electrical and computing engineering. Field is electronics. Nano technology and materials for electronics have been the focus in my research.
22. Semiconductor industry is booming in Finland and also in the world. Since I have an experimental research expertise on semiconductors and nanotechnology, I know both theory and experimental aspects of future technology. Finland could have benefited from me by utilizing my nanotechnology expertise in their scientific industries.
23. Applying machine learning models to understand, simulate and predict biohydrogen producing bioreactor systems.
24. My research involved machine learning computationally expensive physics simulations, so the computer simulations could be performed faster. The simulations were important because they were used to model dynamics of atoms/molecules, which helped decipher experiments at the atomic scale.

Tohtoreita, jotka voisivat työllään lisätä terävyyttämme käsittää meitä ympäröivää todellisuutta

1. Olen tutkinut luovan prosessin alkuvaihetta. Olen samalla hahmottanut laajempia kokonaisuuksia ihmisen luovuuden taustalla ja hälventänyt luovuuteen liittyvää mystisyyttä. Olen hahmottanut luovuuden oppimisen lainalaisuuksia. Hallitsen isoja kokonaisuuksia, analyttisen ajattelun ja tiedon hankinnan. Löydän nopeasti olennaisen ja pystyn kirjoittamaan siitä.
2. Olen syventynyt filosofisten tekstien analyysiin ja pelaamisen tutkimiseen niistä aukeavista näkökulmista käsin. Tutkimukseni auttaa ymmärtämään, mikä merkitys pelaamisella ja myös muunlaisella taiteen ja kulttuurin harrastamisella on minuuden muodostumiselle, yhteisöön kuulumiselle ja ihmisen läpi elämän tapahtuvalle kehitymiselle ja kasvuille.
3. Tutkin [erään aikakauden] yhteiskunnan naisten vaikutusmahdollisuuksia ja muutoksia yhteiskunnan sukupuolijärjestelmässä. Emme pysty muodostamaan käsitystä siitä, mistä tulemme ja miksi kulttuurimme on muotoutunut tällaiseksi, mikäli tutkimusalan lakkaa olemasta.

4. Olen tutkinut työssäni ennen kaikkea kertomuksia inhimillisen ymmärryksen ja viestinnän työkaluna. Yhteiskunta menettääkin osaamiseni sivuuttamisen myötä ymmärrystä siitä, millaisin viestinnällisin ja tarinallisin keinoin mediaympäristömme tällä hetkellä toimii. Siltä jää uupumaan tutkimusperusteista tietoa siitä, kuinka suhtautua kriittisesti esimerkiksi sosiaaliseen mediaan viestintäympäristönä ja millä tavoin nykyinen mediamaisema vaikuttaa kulttuuriimme. Haluaisin siis olla mukana tarjoamassa entistä parempia työkaluja nykykulttuurin tulkintaan ja kriittiseen analyysiin. Tällaisten työkalujen avulla jokaisella olisi mahdollisuus ymmärtää paremmin omaa asemaansa median käyttäjänä ja mediavaikuttamisen kohteena.
5. Suomalaisesta yhteiskunnasta jää puuttumaan ymmärrys ihmisen kokemuksellisesta suhteesta esineisiin; siitä, miten ne vaikuttavat elämään ja toimintaan merkityksenannon kautta.
6. Minkä helvetin takia kaikkien tutkimuskohteiden pitäisi olla jotenkin yhteiskunnallisesti vaikuttavia? Ja minkä vuoksi tämä mielletään aina asiaksi, jota tutkijoiden pitää itse puolustaa, ja osata puolustaa? Tieteen tekemisellä ja tiedon kasvattamisella on itseisarvo. Ei sillä ole yhtään mitään väliä, mitä juuri minä saun tutkimaan, ja minkälaisin metodein.

Tohtorit, joilla on kansainväliseen bisnekseen liittyvää huippuosaamista

1. Host-society uncertainty and risk in [a non-EU country] business context. It is about managing the risks of doing business/projects in [the non-EU country] and the best ways of managing the risks.
2. My research was about integrating customization and standardization into the service quality model. This will enhance satisfaction while enhancing the service quality. The research field was education services. Here standardization aims to follow a unique process in teaching and customization means how using different methods and different tools based on the needs of students.
3. International management.
4. I am China expert, and I am in Finland because my partner is here, and I still have difficult time to understand how it is possible that there is such a lack of jobs for China researchers.

Tohtoreita, jotka ajattelevat, ettei kukaan jäisi kaipaamaan heidän tutkimuspanostaan

1. Yksi sitaattimasiinan pyörittäjä vähemmän. Ei syytä huoleen, kylä joku muu ne samat viitteet naputtelee tutkimuksiinsa.
2. Tuskin kukaan jää kaipaamaan.
3. Koska aina löytyy joku, joka tekee sen paremmin, niin en jäisi muurehtimaan sitä tässä yhteydessä.
4. Ei maailma työtöntä tohtoria kaipaa.
5. Ei mitään. Minun taitoni ovat paremmin hyödynnettävissä teknologiateollisuudessa.
6. Onnekseni opiskelin kirjallisuutta ja pystyn myöntämään, että se ei ole niin tärkeää kuin esimerkiksi luonnontieteet tässä maailman ajassa. Tutkin [erään kirjailijan piirteitä], ja voin väittää, että ihmisten, suomalaistenkin, olisi hyvä ymmärtää ihmissuhteiden valta-asetelmia ja kiinnittää enemmän huomiota horisontaalisiin suhteisiin. Kirjallisuudentutkimuksen anti yhteiskunnalle ja esimerkiksi ilmastokriisin ja sotien ratkaisemiseen on kuitenkin hyvin rajallista, ja koska en hae tässä apurahaa, en viitsi edes muuta väittää.
7. [Jää puuttumaan] yksi ruutua tuijottava, misantrooppinen kynnikko.
8. Nothing in particular. We live in a sociopath society where sensitive people are destroyed meanwhile cold and heartless minds step on other people to reach power positions. Is not Finland, it is the western world. Sociopaths are leading as all to war. Is that a proper answer? Maybe I should mention that I studied screenwriting haha. The problem I see in Finland is that it is a naive society which trust so much the public institutions and the press. Huge mistake.

4.6. KOKEMUKSIA TUTKIMUSRAHOITUSTA JA TYÖPAIKKOJA KOSKEVASTA KILPAILUSTA

Kroonisten työttömien ryhmässä 65 % vastaajista ilmoittaa kokeneensa epäreilua liittyen kilpailuun tutkimusrahoituksesta tai työpaikoista. Joka kolmannelle on kokemusta epäkohdista, joita voi pitää raskaina. Pitkäaikaistyöttömistä tohtoreista puolet kertoo kokeneensa epäreilua kilpailussa tutkimusrahoituksesta tai työpaikoista. Neljäsosa ei ota kantaa, kun taas neljäsosa on kokenut kilpailun enemmän tai vähemmän reiluna. Lähes joka viidennellä on kokemusta raskaiksi määrittelemistään epäkohdista. Noin joka kolmas pitkittynyttä työttömyyttä (6–12 kk) kokenut tohtori on kokenut kilpailun työpaikoista ja tutkimusrahoituksesta joko täysin reiluna tai enimmäkseen reiluna. Lähes puolet ilmoittaa kokeneensa vähintään jonkinasteista epäreilua. 15 % kertoo raskaista epäkohdista. Vertailtaessa työttömyyden keston mukaan määritellyjä ryhmiä huomataan, että epäreilun kokemuksia on sitä enemmän, mitä pidemmästä työttömyydestä on kyse. Tulosten uskottavuutta tukee Tieteentekijöiden (2024) kysely, jonka mukana lähes kolmannes (32 %) väitöskirjatutkijoista tai vastikään väitelleistä on kohdannut kiusaamista tai väkivaltaa akateemisessa työympäristössä vähintään joskus. Käsillä oleva tutkimus viittaa siihen, että yksittäisten, valta-asemastaan käsin asioita järjestevien henkilöiden suhmuroinnilla voi olla elinikäisiä seurauksia: pois urapolulta tönitty ihminen voi jäädä työttömäksi vuosikausiksi, ja seuraukset kumulativat. Yliopistoympäristö näyttäytyy tohtorien vastauksissa tunkkaisen ilmapiirin tyyssijana, jossa ihmisiin ei voi luottaa. Joissakin vastauksissa taas näkökulma on yleisempi ja tarkastelee epäreilua systeemiselällä tasolla: erityisesti ikäsyrintä ja Suomen Akatemian käytännöt saavat mainintoja. Tohtorien oikeusturvassa on puutteita, mikä ilmenee sekä yksilötason kertomuksissa (joista esimerkkejä alla) että tutkimusrahoituksen rakenteellisten ongelmien pohdintoissa.

1. Jos yliopiston kansleri kirjallisesti vastaa, että operatiivisen johdon päätös ei pysyisi oikeudessa, se tarkoittaa, että yliopiston tapa hoitaa henkilöstöasioita rakentuu sille, ettei yksittäinen työntekijä uskalla ottaa prosessiriskiä.
2. Virat tms. menevät aina "kavereille". Kysymys on verkostoista, jotka palkitsevat omiaan. Jos et kuulu niihin, ei ole mitään mahdollisuutta. Suomessa ei ole

Kuva: Abibniosky, Pixabay.

- sellaisia säännöksiä, jotka takaisivat virkojen tms. hakijoille edes alkeellisen oikeusturvan.
3. Asiat alkoivat kohdallani mennä pieleen heti ensimmäisen julkaisun kohdalla, kun tutkimuskumppanini esimies varasti ensimmäiset tutkimustulokset omaan käyttöönsä. Sen jälkeen en uskaltanut hakea apurahoja lainkaan ennen tutkinnon suorittamista, enkä senkään jälkeen aiheista, jotka olivat itselleni tärkeitä, ts. en halunnut paljastaa ideoitani. Tämä vainoharhaisuus ei ehkä edelleenkaan ole ihan tuulesta temmattua: viimeisimmän apurahahakuni jälkeen minuun otti yhteyttä ulkomainen hakemuksessani mainittu hyvin harvinaisen tutkimuskohteen tutkija, joka kysyi onko minulla uutta tutkimusta aiheesta. Hänen oma viimeisin kontribuutionsa, johon olin viitannut, oli vuodelta 1985.
4. Pahinta on toisen työn raaka sabotaasi ja selkäänpuukottaminen.
5. Olen työtön kiusaamisen ja mustamaalauksen tuloksena, se oli jo sinänsä järkyttävä kokemus, ja sen seuraukset ovat elinaikaisia. Työpaikan saanti on mahdotonta, kun kerran hyväveliverkostot ovat päättäneet hylätä jonkun. Olen hakenut paljon, siis oikeasti paljon työpaikkoja, sekä akateemisia (mm. think-tank-tyylisiä, ei pelkästään yliopistoissa) että erilaisia asiantuntijan rooleja, johon on valittu ihmiset, joilla on ollut selkeästi, mitattavasti vähemmän koulutusta, kokemusta, kielitaitoa, kansainvälistä

kokemusta jne. eli taitoja, joita on yksiselitteisesti vaadittu, edellytetty tai väitetty eduiksi työpaikkailmoituksissa. En pääse edes haastatteluihin kyseisistä kvalifikaatiosta huolimatta.

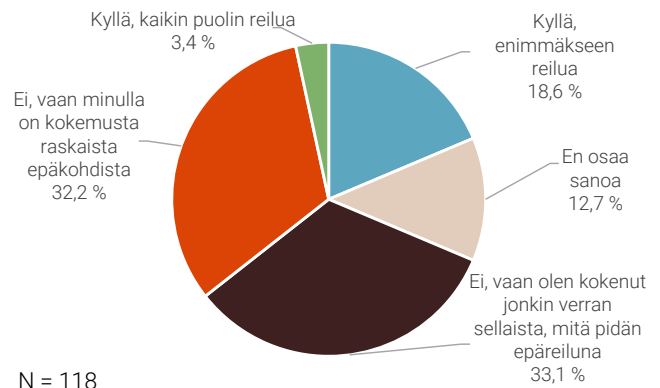
6. Kaikista pahinta on ollut kollegiaalinen maalittaminen (aikana jolloin sana ei ollut vielä käytössä), minä lopettamiseksi yliopisto oli saamaton.
7. Kun olin toisen lapsen synnyttyä vanhempainvaapaalla yliopistouudistuksia astui voimaan ja uusia tohtoriohjelmia muodostettiin. Myös rahoitusjärjestelmää muutettiin. Hain tohtoriohjelmasta rahoitusta tutkimuksen loppuunsaattamiseksi. Ystäväni sai rahoituksen ja kertoi jälkikäteen ohjaajansa järjestäneen asian kokouksessa näin.
8. Olen kokenut, että rahoitusta myöntävissä instansseissa on verkostoitumista siten, että lähipiiriä on suosittu. Kun kerran itse olin tällaisessa lautakunnassa ja olisin evännyt erään hakemuksen, niin hakemuksen jättäjään yhteydessä ollut hlö suuttui minuun.
9. Sosiaaliset suhteet ja vastavuoroisuus. Olen itse ollut lausumassa ja päättämässä.
10. Yleisesti vaikutelma on että pätevyyttä tärkeämpää on se keitä tunnet ja kuka tuntee sinut. Olen toisaalta myös hyötynytkin tästä.

Esiin nousee myös akateemisen uran ulkopuolella yksityisen sektorin työpaikoissa esiintyvä ongelma: tohtorien syrjimin. Tohtoria mieluummin palkataan matalammin koulutettu henkilö. Tämä toistuu myös yliopistolla, joten anonyymi tohtori kysyy: eikö edes yliopisto arvosta antamaansa koulutusta?

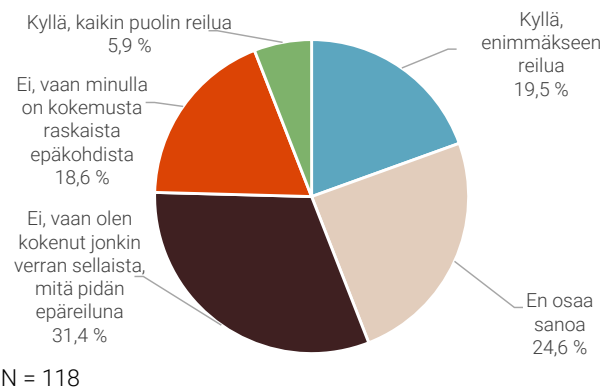
Näiden kaikkien kokemusten taustalla vaikuttaa ilmiö, jonka jotkut tuovat esiin: rahoitusta on liian vähän, kovatasoisia hakijoita paljon. Silloin väistämättä joku sellainen jää tyhjin käsin, joka olisi ansainnut rahoituksen. Epäreiluus on kirjoitettu sisään systeemiin, jossa tohtoreita koulutetaan ilman, että samalla näytetään, mihin heidän on tarkoitus työllistyä ja millä rahalla.

Yhtenä epäkohtana mainitaan ilmiö, jossa ”raha tulee rahan luokse”. Ne, jotka ovat saaneet rahoitusta aiemmin, saavat sitä lisää. Ne, jotka ovat jääneet ilman, sysätään syrjään ja unohdetaan (jonka jälkeen – kuten tutkimuksessa myöhemmin selviää – heidän statuksensa on ”työtön” ja heitä nöyrytetään sanallisesti, uhkailemalla toimeentulon menetyksellä, juoksuttamalla ala-arvoisissa tehtävissä). Hakemuksia on niin paljon, ettei kukaan eikä mikään voi arvioida niiden paremmuutta objektiivisesti. Pienikin virhe, huonosti muotoiltu lause tai puhdas

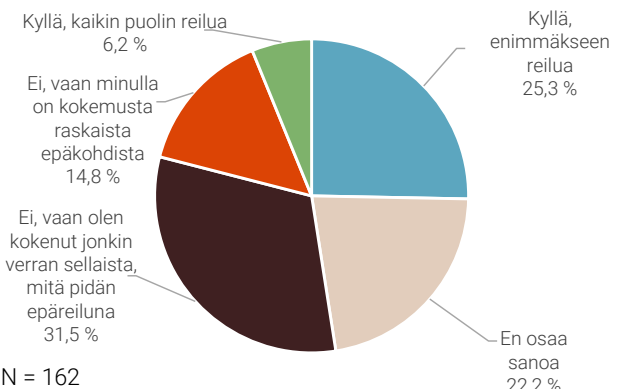
KUVIO 7. KROONISTA TYÖTTÖMYTTÄ KOKENEIDEN TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: ”Koetko, että Sinun osaltasi kilpailu työpaikoista/tutkimusrahoituksesta on ollut reilua?”

KUVIO 8. PITKÄAIKAISTYÖTTÖMYTTÄ KOKENEIDEN TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: ”Koetko, että Sinun osaltasi kilpailu työpaikoista/tutkimusrahoituksesta on ollut reilua?”

KUVIO 9. PITKITTÄNYTTÄ (6–12 KK) TYÖTTÖMYTTÄ KOKENEIDEN TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: ”Koetko, että Sinun osaltasi kilpailu työpaikoista/tutkimusrahoituksesta on ollut reilua?”

sattuma saa liian suuret seuraukset. Kaksi istuu vierekkäin luennolla ja saa samat arvosanat. Toinen päätyy professoriksi, toinen pitkäaikaistyöttömäksi. Joukossa on niitäkin, jotka ovat kokeneet molemmat.

Vertailtaessa kuvioita huomataan, että epäreiluden kokemuksia on sitä enemmän, mitä pidemmästä työttömyydestä on kyse.

Englanniksi vastanneiden tohtorien kommentteissa toistuvat samat asiat kuin suomenkielisissäkin vastauslomakkeissa, mutta etninen syrjintä ja suomen kieleen liittyvät hankaluudet korostuvat. Epäreiluden kokemus on huomattavan yleinen työttömyyden pituudesta riippumatta.

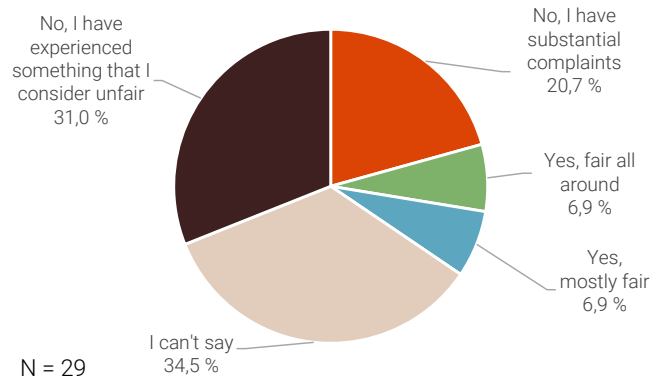
Avovastauksista käy ilmi, että epäreiluden kokemukset liittyvät usein etniseen syrjintään tai tuttavien suosimiseen, mutta myös esimerkiksi siihen, että joitakuita heidän oma ohjaajansa tukee, toisia ei. Myös rakenteellisia ongelmia tulee esiin: eräs tohtori kertoo esimiehensä valmistelleen projektin ja hakeneen sille rahoitusta. Hakemus sai maksimipisteet, muttei rahoitusta. Kertoja itse lähetti saman hakemuksen toiseen hakuun – ja sai huonon pistemäärän. Lisätutkimusta vaadittaisiin sen selvittämiseen, kuinka yleisiä tällaiset kokemukset ovat. Työttömien tohtorien vastaukset sekä Tieteentekijöiden liiton kysely (2024) viittaavat todelliseen ongelmaan.

Luku 4.7.

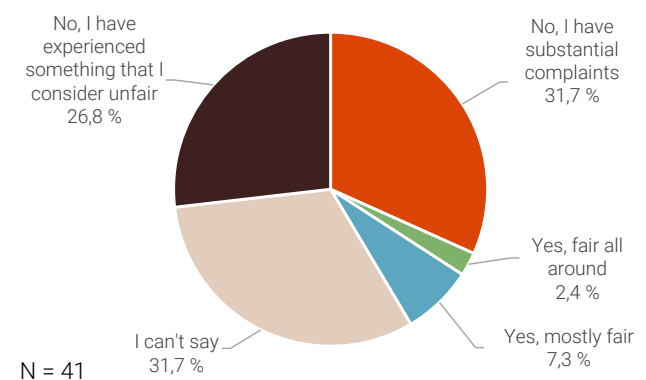
**KOKEMUKSIA KIUSAAMISESTA,
SYRJIMISESTÄ JA
SUOSIKKIHIERARKIOISTA**

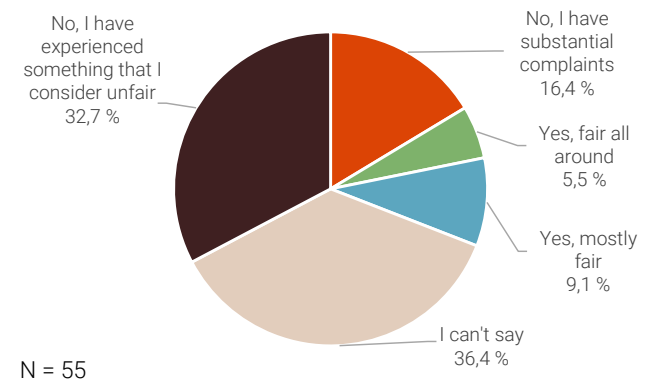
KUVIO 10. KROONISTA TYÖTTÖMYYYTTÄ KOKENEIDEN KV-TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: "Koetko, että Sinun osaltasi kilpailu työpaikoista/tutkimusrahoituksesta on ollut reilua?"

KUVIO 11. PITKÄAIKAISTYÖTTÖMYYYTTÄ KOKENEIDEN KV-TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: "Koetko, että Sinun osaltasi kilpailu työpaikoista/tutkimusrahoituksesta on ollut reilua?"

KUVIO 12. PITKITTÄNYTTÄ TYÖTTÖMYYYTTÄ (6–12 KK) KOKENEIDEN KV-TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: "Koetko, että Sinun osaltasi kilpailu työpaikoista/tutkimusrahoituksesta on ollut reilua?"

ESIMERKKEJÄ TOHTORIEN VASTAUKSISTA KY- SYMYSKSEEN URAKILPAILUN REILUUDESTA VS. EPÄREILUUDESTA

Suhmurointia akateemisissa piireissä

- Virat tms. menevät aina "kavereille". Kysymys on verkostoista, jotka palkitsevat omiaan. Jos et kuulu niihin, ei ole mitään mahdollisuutta. Suomessa ei ole sellaisia säännöksiä, jotka takaisivat virkojen tms. hakijoille edes alkeellisen oikeusturvan. Tutkimusrahoituksen kanssa on ehkä samalla tavalla. En ole koskaan saanut muuta kuin max 1 v apurahoja. Toisaalta muistaakseni esim. SA:n järjestelyjä muutettiin aikanaan jotenkin sellaisiksi, ettei työtön tohtori voinut hakea sieltä rahaa. Olisi pitänyt olla virka, että olisi voinut hakea rahoitusta projektille tms. En muista enää tarkkaan. Mutta putosin jotenkin kaikesta.
- Ainakin pari kertaa avoimeksi ilmoitettu paikka on päätyntä vähemmän opiskelleelle ja epäpätevämmälle hakijalle, joka on satunut olemaan valmiiksi jo pomon viereisessä huoneessa.
- Nyt käänteinen vastaus: sain itse aivan loistavasti apurahoja yli 10 säätiöltä, yhdistykseltä ja ministeriöstä. Mutta muut laitoksetni tutkijat sinnittelivät miten kuten, he ehkä kokivat että tulivat kohdelluksi epäreilusti.
- Osa ohjaajista suosii opiskelijoita naaman perusteella ja mieluummin auttavat (enemmän) näitä saamaan rahoituksen ja/tai paremman paikan – tämän näin sivustakatsojana: osa ihmisistä saattaa jopa vaatia suosikkejaan osalliseksi tutkimukseen, esim. artikkeleihin, joissa eivät ole edes olleet mukana, mutta tulokset ovat olleet erinomaisia. Tämä luonnollisesti a) pidentää artikkeleiden listaa ja b) avaa uusia mahdollisuuksia.
- Professoreilla on oma suosikkinsa, joiden etuja he ajavat häikäilemättömästi. Ketään ei oikeasti arvioida objektiivisesti vain saavutustensa perusteella. Pienellä kielialueella on väistämättä pienet ja ahtaat kuviot. Jos ei edusta kulloinkin hypetettyä akateemista muotia, jää marginaaliin. Kuten eräs [yliopiston] rehtori tiivistä asian, lausunnot hakijoiden pätevydestä ovat vain suosituksia, joita ei tarvitse noudattaa.
- Yliopistojen hallintorakenteessa valtaa saavat henkilöt luonnollisesti suosivat oman tutkimusaiheensa tutkijoita työhönnotossa. Tämä johtaa siihen, että työpaikat jaetaan toisinaan enemmän suhteiden kuin tieteellisen pätevyden perusteella. En tosin osaa sanoa miten ongelman voisi ratkaista, koska jokaisen tutkimusryhmän johtajan tehtävä on pyrkiä edistämään oman tutkimusryhmänsä etua.
- Alunperin sanottiin että et tule tästä rahastosta saamaan apurahaa. No, väitöskirjan viimeistelyyn sitten sain. Olisi ollut tarpeen vuosia aiemmin.
- Yksityisen tutkijan on mahdotonta saada apurahoja, ne pyörivät yliopistolaisten piirissä, ja jos yliopisto ei ilmapiiriltään ja toimintatavoiltaan kiinnosta, tutkijuus on mahdotonta. - Uudella tavalla tekemistä ei Suomessa tueta, vaan pitäisi tehdä samaa mitä on tehty aiemminkin; eli tutkia aiheita joita muutkin tutkivat tai olla etsimättä uusia tapoja popularisoida tiedettä. - Työpaikat eivät tahdo tulla julkisesti esille, joten ne jaetaan sisäpiireissä/-verkostoissa.
- Työpaikat ja tutkimusrahoitus on räätälöity tietyille tutkimusaloille ja jopa henkilöille, joille rahoitus halutaan antaa. Jos hakee Suomessa harvinaisemmalta tieteenalalta, joka voi olla aivan valtavirtaa maailmalla, ei rahoitusmahdollisuuksia tai paikkoja ole samalla tavalla auki.
- Piirit ovat liian pienet. Sillä kenen tutkimusryhmässä olet tai olet ollut töissä, on todella suuri merkitys rahoituksen ja työpaikkojen saamisessa. Työpaikkoihin usein löydetään jo talossa olevien entisiä työkavereita, mikä toisaalta on luonnollista hyvistä suosituksista johtuen. Joka tapauksessa "väärään paikkaan eksyneen" voi olla todella vaikea saada rahoitusta tai työpaikkaa, ja siitä tulee kierre, koska ei saa mahdollisuutta näyttää potentiaaliaan.
- Minun urakehityksestäni sanoi selkäni takana asiasta vastaava professori että minun "pitäisi käydä ulkomailla" jatkaakseni tutkijana. En omista syistäni voinut tätä tehdä, ja tutkijutuuteni katkesi siihen.
- Hain [tutkimusrahoitusta] väitöksen jälkeen muutamia kertoja. Sain kyllä tarvittavat lausunnot, mutta esim. [tiety] yliopiston alainen [...] yksikkö ei antanut, koska silloisen johtajan [NN] mukaan "[tietyt tutkimusaiheet] eivät kuuluneet heidän toimialaansa".
- Annettiin yhtäältä koulutustautua, ilmeisesti koska yliopisto sai rahaa minunkin tutkinnostani. Sitten lopetettiin työpaikat. Ei mitään henkilökohtaista, mutta hallinnon rattaisiin jäämistä ehkä.
- Koin erittäin epäreiluna, että minulle luvattiin työpaikka, jota ei sitten ollutkaan.
- Minulle tarjottiin työtä [erästä yliopistosta] promootioon suunnittelijana. Sitten kuitenkin sanottiin usean tiedustelun jälkeen, että minun pitäisi hakea tuota paikkaa. Tein hakemuksen, mutta minua ei hyväksytty. Olen myös hakenut lehtoraattia, johon vaadittiin oman alan tohtoritutkinto ja väitettiin, että päteviä hakijoita oli yli 70, vaikka oman alan tohtoreita ei taida edes olla niin paljoa.
- En saanut muita apurahoja kuin matkarahoja väitökseen; tein sen töiden ohessa. Väitelyäni alan muutamiin avoimeksi tulleihin yliopistotehtäviin rekrytoitiin minua huomattavasti vähemmän päteviä ja ansioituneita.
- Minua on syrjitty sekä poikkiteollisen lähestymistapani takia että 'pärstäkertoimen' johdosta.
- Olen kokenut mm. kilpailua, kateutta, vaikenemista/olemattomaksi tekemistä.
- Järjestelmä on melko erikoinen. Järjestelmän logiikkaa, sitä miten apurahoja myönnetään, on vaikea ymmärtää. Uskon, että apurahojen myöntäjät ovat erkaantuneet todellisuudesta.

Suosikeille pedatut pestit, tuttaville suunnatut rahoitukset

- Useassa yliopistokontekstin rekrytoinnissa on tuntunut, että tehtävään valittu ei välttämättä ole ollut pätevin vastaamaan niitä kriteerejä, joita työpaikkailmoituksessa on haettu, vaan on esimerkiksi ollut pisimpään määräaikaisissa työsuhteissa, ja nyt ikään kuin "avoimen haun" kautta tehdään vakinaistaminen.
- Suhteet ovat kaiken A ja O. Silloin, kun tukiverkkoa ei ole eikä perhe/sukulaissuhteita mihinkään korkean aseman työtehtäviin, on ehdottomasti altavastaava. Sama pätee myös apurahoista. Suomessa suhteet ja nepotismi ovat aivan liian vahvassa roolissa akateemisessa maailmassa!
- Omassa tutkimuslaitoksessa opinnäytetöiden ohjaaminen keskitettiin professoreille, vaikka tiedettiin että ohjauskokemusta kysytään työpaikkahakemuksissa, myös oman laitoksen hakemuksissa. Asiaa sitten käytettiin ei valituksi tulemisen perusteena.
- Suomessa piirit ovat pienet ja pärstäkerroin vaikuttaa kaikkeen.
- On kokemusta perinteisistä suhmuroinneista, joissa esihenkilöiden lellikit ja kiltit ihmiset valitaan ohi niiden, jotka ovat kokeneempia ja joilla on enemmän näyttöjä, mutta samalla myös enemmän (liikaa) itsenäisyyttä oman tutkimuksen ja toiminnan suhteen. Toisenlainen epäreilunuden tai oikeammin turhautuneisuuden kokemus liittyy loputtomiin hakuihin, joissa aina uudestaan perustellaan, että osaa tehdä jotakin yhä uusien muotisanoin ja strategiakielellä, sittenkin, vaikka on jo esim. 20 vuotta näyttöjä tutkimuksen tekemisestä, ohjaamisesta, opettamisesta ja julkaisuista. Jossain pitäisi olla jokin raja, jonka jälkeen näytöt on annettu, eikä enää pidä todistella ja perustella aina uusin, alati vaihtuvien muotikriteerein.
- Kyllähän ne jaetaan kavereiden kesken, piirit on pienet ja se ympäri pyörii.
- Työpaikan suhteen epäkohta on laajuudessaan mittava, ja se sisältää äärimmäistä nepotismia (osaston johtajan oman puo-

- lison valitseminen vakituiseen työsuhteeseen ja tehtävän uudelleenmäärittely niin, että se sopii oman puolison urapolkuun).
8. Yliopiston sisäpiirit ja professorien suosikit saavat rahoituksia, kaikilla muilla on vaikeampaa. Pienillä aloilla on aivan liian pienet piirit jakamassa töitä ja tuloja. Sisältäpäin sitä ei ehkä huomaa, kun luulee olevansa lahjakkaampi tai paremmin ajan hermolla kuin muut hakijat. Näinhän se ei aina ole. Suositteleva-systeemi voi aiheuttaa pahoja vääristymiä rahoituksiin. Työpaikkojen hakemisessa on ollut vähemmän epäkohtia, koska niitä haetaan laajemmalla pohjalta ja anonyymistikin.
 9. Sekä työpaikkaa että rahoitusta hakiessani olisi ollut monta kertaa tarpeen saada hyvä suositus alan professorilta, auktoriteetilta, mutta professoria ei ole ollut eikä ole edelleenkaan. Muut ovat saaneet työpaikat, tutkijatyöryhmien jäsenyydet ja rahoitukset.
 10. Tutkijakouluipaikkoja jaettiin ainakin 2000-luvun alkupuolella kaaverisuhteiden perusteella, ainakin kulttuurintutkimuksen piiriin kuuluvilla aloilla.
 11. Julkisiin tehtäviin on valittu ohitseni usein, jopa yleensä, henkilöitä, joilla ei ole ollut muodollista pätevyyttä tai tutkintoa.
 12. Haastattelussa kysyttiin, oletko tehnyt työtä laitoksen kahden professorin kanssa. Sanoin, että en ole, mutta tunnen heidät kylä. Vastattiin, että minun ohjaavaa profia eivät tunne ja kun en ole tehnyt töitä niiden kanssa niin eivät palkkaa, muuten olisivat palkanneet. Tämä on ollut monta kertaa haastatteluissa Suomessa. Työt, jotka olen saanut (siis yhden) Suomessa väitöksen jälkeen, on tuntemisen kautta.
 13. Yliopistomaailmassa korostuu keskinäinen kilpailu vähistä resursseista ja työpaikoista, mikä on rakenteellinen ongelma (esim. noin 80% henkilökunnasta työskentelee määräaikaisissa työsuhteissa, minkä lisäksi on apurahalla työskenteleviä). Henkilökohtaiset suosikkijärjestelmät, lobbaamiset ja vinoutuneet rekrytointin kriteerit aiheuttavat toisinaan suuria epäkohtia. Henkilökohtaisiin kilpailusetelmiin liittyy joskus myös epäeettisiä käytäntöjä (esim. toisten työpanoksen hyödyntämistä ja plagiointia erityisesti tilanteissa, joissa on asemaeroja sekä suoranaista työpaikkaväkilvettä).
 14. Esimerkiksi jos et kuulu [tietyn yliopiston tietyllä] alalla YHDEN tietyn professorin lähipiiriin, sinulla ei ole minkään tason mahdollisuuksia saada rahoitusta. Kyseinen professori on menestynyt, fiksu ja ihan ansiokkaasti meritoitunut. Ongelma on siinä, että hän hyväksyy käytännössä kaiken rahoituksen ja varmasti osin tietämättömyyttäänkin aiheuttaa epäkohtaa rahoituksen jakoon.
 15. Rahat menevät samoille isoille ryhmille, joita johtaa perinteikäs professori, jolla isot impaktifaktorit ryhmänsä tekemästä työstä (jonka tutkijoiden juttuja professori ei ole välttämättä edes lkenut/yymmärtänyt). Rahan jakajina mm. erilaisissa säätiöissä toimivat usein näiden professorien alaiset, ja ei ole vaikea ollut arvata kenelle ne rahat jaetaan.
 16. Yliopiston laitokset laittavat avoimeen hakuun paikkoja, jotka on jo jollekin mietittyjä. Apurahoja on vaikea saada. Edes määräaikaisia työpätkiä on tosi vaikea saada, hyvästä kokemuksesta huolimatta. Akatemiahankkeiden hakuun menee kohtuuttomasti aikaa ja summa, jonka saa on 3kk tai 6 kk/vuosi. Akatemiajohtaja PI ottaa rahat itselleen ja teettää töitä ilmaiseksi 12kk vaikka maksaa 3 kk/vuosi. Tätä jatkui 3 vuotta peräkkäin.
 17. Suuri osa julkisista työpaikoista ei ole oikeasti auki (vaikka ilmoitetaan). Töihin valitaan "oman talon sisältä". Tästä ehkä rärkein esimerkki on [eräs virasto]. Heillä oli vuoden aikana satoja työpaikkoja auki, hain varmaan 50:een. Kerran pääsin haastatteluun. Silloinkin valituksi tuli omasta organisaatiosta henkilö.
 18. Työt menevät valmiiksi 'buukatuille' henkilöille.
 19. Verkostojen merkitys on suuri. Itse en ole päässyt osaksi sellaisia verkostoja, vaikka olen yrittänyt, jotka veisivät pestistä toiseen.
 20. Minulla oli kerran idea ja esitin sen ryhmän vetäjälle, että voitaisiin tehdä yhteistyötä ja hakea jopa EU-rahoitusta sillä idealla. Olin testannut ideaa muilla, jopa EU koordinaattorilla, joka olisi voinut auttaa hakemuksessa. Hän tyrmäsi yhteistyön sanoen, ettei siihen saa rahoitusta, mutta kuukauden kuluttua selvisi, että hän saikin Suomen Akatemialta. Kun kysyin häneltä, miksi oli minulle narrannut, niin hän totesi, että joo narrasi, mutta nyt on liian myöhäistä minun ennättää laittaa hakemusta post-doc virkaan sillä idealla, koska oli n. 2 kk aikaa. Henkilö oli itse julkisessa osassa narrannut ja sanonut että hänen ryhmässä on 8 tutkijaa, vaikka hänellä oli oikeasti vain 2. Muut olivat kyllä [tutkimusalan] ihmisiä, mutta heidän ohjaajansa oli professori, ei tämä henkilö. Muutkin tätä laitoksella ihmettelivät, että ketkä 8 muka. Hain [eräältä] yliopistolta myöhemmin lehtorin paikkaa [tietyltä alalta]. Henkilö lupasi sen minulle ja olin ainoa hakija, mutta hän tekikin oharit ja oli antanut sen laitoksen sisälle jollekin. Vakipaikka, ei olisi tarvinnut olla työttömänä. Ei edes kertonut minulle, jouduin soittaman kun en kuullutkaan sen enempää. Hain myös laitokselta yliassistentin virkaa, mutten tietenkään saanut, koska se oli jo pedattu toiselle kuten aina.
 21. Hain post-doc-tutkijaksi kaksi kertaa. Työpaikat Suomessa, kuten edellä olen sanonut, menevät tuntemisen kautta. Niin minulle on jopa sanottu haastatteluissa.
 22. Työpaikat menevät verkostojen kautta, joten vaikuttaa paljon kenet tunnet ennestään.
 23. Työpaikat ja esimerkiksi tutkimuskouluipaikat menevät esimiesten suosikeille. En tiedä vaikuttavatko he minkä verran myös apurahoihin. Itsekin olen työpaikkoja saanut siten, että minua on siihen suositeltu (toki apurahoituksen olen hankkinut itse). Olen kuitenkin myös itse hakeutunut joihinkin paikkoihin. Ja olen "polttanut siltoja" takanani, kun olen esimerkiksi mennyt muualle töihin kuin alkuperäiseen koulutuspaikkaani.
 24. Yliopistojen rekrytoinnissa on selvästi suosittu professorin suosikkeja. Itsekin olen joissakin tapauksissa tästä hyötynyt.
 25. Vastaukseni koskee kilpailua työpaikoista. Mielestäni on todella epäreilua, typerää ja tehotonta täyttää työpaikkoja julkisella puolella niin, että käydään läpi täysi rekrytointi haastatteluineen, vaikka paikka on jo päätetty antaa tietylle henkilölle. Erityisesti tämä koskee määräaikaisia tehtäviä, joiden osalta voisi ihan rehellisesti vain kertoa, ettei sinun ehkä kannata matkustaa Rooniemelle asti haastatteluun, koska emme aio sinua kuitenkaan palkata.
 26. Suomessa paikat yliopistoissa jaetaan jo olemassa olevan tutkimusryhmän professorin "oppilapsille" jatkamaan samanlaista tutkimusta. Käytännössä paikoista ei ole vapaata kilpailua, vaan niihin on monesti jo valittu henkilö ennen kuin paikka laitetaan julkiseen hakuun. Tämä on alan "standardi" ja erittäin valitettavaa ja väärin mielestäni.
 27. Pysyviä paikkoja on erittäin vähän eikä minulla ole mitään halua kilpailla esimerkiksi yliopistonlehtorin paikoista ystävieni ja kollegojeni kanssa. Lyhyet sijaisuudet menevät yleensä tiskin alta jollekin jolle ne halutaan antaa ties mistä, ei-avoimesta syystä. Valintani on olla hakematta mitään virkoja yliopistolta, koska en halua olla sinne työsuhteessa. Työsuhteisten ja apurahatutkijoiden erilainen kohtelu yliopistolla on rärkeä epäkohta eikä millään lailla reilua. Mielestäni yliopisto ei ole oikein terve työpaikka muutenkaan vaan siellä on todella paljon epäkohtia.
 28. Olen kokenut ikäsyrrintää viime vuosina. Esim. oma erikoisalani, niin selkeästi aiemmin koulutettu ja paljon vähemmän kokemusta, valittiin vakituiseen virkaan. Ilmeisesti paikka oli sovittu jo etukäteen, koska hakuaiakaakin oli vain 2 viikkoa. En päässyt edes haastatteluun, vaikka väitöskirja liittyi työtehtävään. Suomi on pieni maa, niin suhteilla paljon järjestetty paikkoja. Ja kaikille ei riitä töitä tällä hetkellä.
 29. Usein haut pelataan tutkijakollegion sisällä seuraaville. Tällaista myös suunnitellaan usein aika avoimesti etukäteen.
 30. Kukaan ei yksinkertaisesti vastaa siitä, että pätevin valittaisiin – ja tämän vuoksi olen menettänyt monta kutsua haastatteluun, sillä tämä pätevimpien karsiminen hakijoista suosituimpien hyväksi tapahtuu lähes aina jo esikarsintavaiheessa, jonka läpi-

- näkyvyydestä ei vastaa kukaan missään. Tästä on dokumentoituakin näyttöä itsellä.
31. Yliopistojen rekrytoinnit ovat usein ulkoisesti puolueettoman oloisia, mutta oma kokemukseni on, että hyvin usein työ ”junailaan” taustalla jollekin tietylle alalle tai henkilölle. Tästä on useita käytännön kokemuksia, kun olen kuullut sisäpiirin kautta rekrytointiprosessien eri vaiheista.
 32. Avoimista rekrytointiprosesseista huolimatta tietoa ei välitetä aina tasapuolisesti kandidaateille, ja usein on jo hakuvaiheessa selvää kenelle esimerkiksi pysyvä työpaikka on tarkoitettu.
 33. Joskus koen tekeväni turhaa työtä ns. avoimena olevia paikkoja hakieissa. Hakemukseen vaaditaan usein paljon suunnittelua, tutkimussuunnitelman räätälöintiä avoimena olevaan tehtävään sopivaksi, ehkä luentokurssirunkoa ym. Todellisuudessa paikka on kuitenkin usein ”räätälöity” jollekin jo siellä työskennelleelle. Kerran ilmoitus valinnasta tuli seuraavana päivänä haun umpeuduttua. On vaikea kuvitella, että akateeminen rekrytointiprosessi tapahtuisi noin nopeasti.
 34. Julkiset työpaikat, jotka on lain mukaan pakko laittaa yleiseen hakuun, on täytetty usein jo etukäteen ”talon sisältä” tai verkostojen kautta myös huomattavasti epäpätevimmillä ja kokemattomammilla nuoremmilla henkilöillä.
 35. Erityisesti valtion ja kunnan työpaikat ovat lähtökohtaisesti sovittu organisaation sisältä tai poliittisin päätöksin. Julkisen puolen avoimet haut toteutetaan vain muodon vuoksi, jotta lain vaatimukset täyttyvät. Yrityksissä asiat ovat pääosin kunnossa.
 36. [Eräässä Euroopan maassa] erityisesti julkaistut työpaikat olivat jo valmiiksi suunniteltu jollekin toiselle, joten hakeminen oli vain resurssien ja hakijoiden ajan tuhlausta. Suomessa olen kokenut, että monet työpaikan saaneet on myös valittu jo akatemian sisällä, suhteiden kautta ja [eräässä toisessa Euroopan maassa] muodollisella hakemisella olen joskus saanut negatiivisen vastauksen ilman haastattelua vaikka työkokemukseni olisi ollut täysin työpaikkaa vastaava.
 37. Koen, että tutkimusaiheittani on pidetty ehkä hieman hankalana, kun sitä ei ole rahoitettu. Haluaisin tutkia (no siis en tutki nuorisourheilua mutta vähän samantapaista aihetta) ja tuntuu, että vain tietyt näkökulmat ovat toivottuja, alalla on huolta tulevan rahoituksen jatkumisesta ja jos vielä joku kaltaiseni sitten repii jotain haavoja sieltä auki niin huohh. Koen myös että jossain määrin oppiaineessani filosofiassa on suosittu miehiä esim. rekrytoinneissa. Nykyisessä työssäni näkyy myös rekrytoinneissa jonkinlaista valtapeliä: työpaikkailmoitukset kirjoitetaan niin, että esim. tietynlaista tutkimusta tekevät eivät muka olisi päteviä tekemään työtä, vaikka itse työssä näillä asioilla ei ole merkitystä. Tällöinkin hyötyjät ovat poikkeuksetta miehiä.
 38. Eräs [tietyn firman] rekrytoiva esimies teki kaikkensa, etten allekirjoittaisi työsopimusta. Joidenkin epäpätevien kollegojen kateus.
 39. Kolmessa valintatoimikunnassa on ollut sama puheenjohtaja ja jäseniä, jotka ovat valinneet suosikkinsa/kaverinsa vakinaisiin paikkoihin.
 40. Väitöstyön ohjaajani oli maailman paras sparraaja ja tutkimuksen johtaja. Valitettavasti meidän yhteinen tutkimusalamme ei ollut laitoksen kahden muun johtajan suosima. Vei valtavasti energiaa ajaa läpi tutkimusta ja saada rahoitusta omalle tutkimukselle. Laitoksen työpaikatkin enimmäkseen täyttyivät näiden kahden johtajan suosimista henkilöistä. Lisäksi toinen johtajista oli työpaikkakiusaaja, jota kaikki muut pelkäsivät.
 41. Omalla alallani Suomen Akatemian rahoitus tuntui menevän paneelin yhteistyökumppaneille tai samoissa verkostoissa toimiville. Tämä ei ollut edes mitenkään epäselvää, vaan muutaman sekunnin google-haun tuloksia.
 42. Yliopistopuolella apurahat suuntautuivat usein samoille henkilöille. Suhteet vaikuttivat rahoituksen saamiseen. Yrityspuolella vähistä työpaikoista kilpailu on veristä.
 43. Henkilösuhteet näyttäivät vaikuttavan taustalla.
 44. Väitöskirja-aikana ja vielä vähän sen jälkeenkin alallani tehtiin varsin avoimesti selväksi, että apurahoja ja muuta rahoitusta sekä tukea ja apua annetaan niille, joiden halutaan pääsevän eteenpäin ja tämä ei mitenkään riippunut ihmisen kyvyistä, ideoista saati aikaansaamisesta. Sain myös tietää jälkepäin, että yliopistossani oli tehty johtotason päätös, ettei tiettyjen aiheiden tutkimusta tueta mitenkään vaan niistä pyritään nimenomaan eroon. Oma aiheeni oli eksplisiittisesti listattujen joukossa.
 45. Joissain tilanteissa olen kokenut, että tiettyjen sisäpiirien vuoksi minun on mahdotonta saada tiettyjä hakemiani paikkoja. Alan sisäinen pieni piiri dominoi liikaa kansainvälisellä tasolla.
 46. Tutkimusrahoituksella on tapana jakaantua niille henkilöille, jotka ovat jo saaneet aikaisemmin rahoitusta.
 47. Tässä hyvä ottaa huomioon, että kokemukseni ovat pääosin [erästä eurooppalaisesta maasta]. Siellä oli hyvin selkeää, että esim. Suomen tiedekunnassani collegen rahoituksen sai aina samaan demografiaan ([kyseiseltä seudulta kotoisin oleva], valkoinen, yläkeskiluokkainen) kuuluva mies, vaikka meitä naisia oli tietenkin joka vuosi huomattavasti enemmän.
 48. Professori suosi erästä muuta. Pääkaupunkikeskeisyys. Lähes kaikessa suosittiin Helsingin yliopistoa ja sen tutkijoita.
 49. Tietyt tutkimuspaikat ja -alat tuntuivat saavan selvästi enemmän rahoitusta kuin toiset. Esimerkiksi rahoitusta omalle alalleni tuntuu menevän huomattavasti Helsingin yliopistolla tehtävään tutkimukseen, kuin omalle yliopistolleni Tampereella, vaikka tutkimuksemme on mielestäni vähintään yhtä runsasta ja merkittävää.
 50. Valitettavan kotiinpäinpelaavaa. Minulla on kokemusta mm siitä, että Suomen Akatemian tutkimusohjelman hankkeeni on pelattu viime metreillä pois aluepoliittisista syistä johtuen, eli helsinkiläisen hankkeeni tilalle haluttiin itäsuomalainen hanke, joka oli selvästi huonompi sekä akateemisesti että yhteiskunnallisesti. Tämä tunnustettiin minulle myös Akatemiassa, joten tämä ei ole katkeraa tilitystä, vaan fakta.
 51. Olen aina halunnut pysyä itsenäisenä tutkijana ja ole koskaan halunnut kuulua alan sisäpiireihin mistä on ollut jonkun verran haittaa työpaikkojen ja rahoitushakemusten saamisessa.
 52. Virantäytöissä voidaan pyöritellä täyttöperusteet henkilöön sopiviksi. Myös laitoksilla erilaisia suosimisen ja ystävyyden vyyhtejä, jotka velvoittavat palkkaamaan kavereita pätevämpien ohi. In my university, research funding and jobs were mostly given to those researchers who had acquaintances with the faculty members.
 53. I heard from several Finnish friends that they receive lot applications for an open position and that it is so much easier to make a selection for interviews if all non-Finnish speakers are sorted out. I learned that the classical application process is outdated, lots of positions are filled because of internal references. This is why building networks is so important.
 54. I have heard that for at least one job a friend of the recruiter was hired.
 55. I have placed countless applications and where I succeeded boiled down to who I knew as referees and not what I know.
 56. Connections count far more than competence.
 57. Employer takes people that they know or that they like and often, the guy that they took is less competent than me.
 58. Few things. If you want to progress within the university, you should belong to a "clan". I make an internal claim in [a university in Finland] about a position that was given to someone without the proper qualification. But this is just one case there, I have seen more nepotism... Also, the grants foundations should be more transparent. The most transparent, in my opinion, is Academy of Finland (or Research Council now) However, in the first round is very very clear how the process goes, but the second round of evaluation... what happens there? Last year I search and ask everywhere and I got no answers.
 60. for example: recently [a research lab] had a research engineer position that all [the research lab] staff new whose that position

was!!!! and I know a lot of same examples, so connection (real connection based on being close friend) is the most important thing to get a job rather than a CV.

61. I missed out of funding opportunities because my research was not within the scope of the research units of my university. Besides, there's always some limiting constraints like the years of graduation
62. The success rate for funding in Finland is much higher for Finnish applicants. Finnish academia is very much based on establishing local networks and then relying on these to apply for jobs. For example, I have applied for a postdoc position in [a university in Finland] and even though I was clearly one of the most qualified applicants, they chose a local former PhD student, who had never published in high-ranked international journals. The same happened when I applied for a position in Norway.
63. Decision on most positions are based on connections, spirits ... not based on technical or scientific merits.

Professorien ja johtajien valta-asemaan liittyviä huomioita

1. Professorit suosivat myöhemminkin niitä oppilaitaan, jotka liikkuvat teoreettisesti ja menetelmällisesti heidän viitoittamalaan polulla. Uudenlaista näkökulmaa rohkeasti kokeilevat oppilaat sen sijaan saavat aika lailla pärjätä omillaan. Myös rahoitushauissa, joissa arvioijat ovat tiedossa, näkyy miten vaikeaa joidenkin vanhemman polven tutkijoiden on suhtautua uusiin teoreettisiin tai menetelmällisiin suuntauksiin. Kokevatko tämän ehkä uhkana oman elämäntyönsä merkitykselle?
2. Esimerkiksi rahoituspäätösten tekeminen ohjaajan/ryhmänjohtajan ansioiden perusteella eikä hakijan omien ansioiden perusteella.
3. Aalto-yliopistossa rahoitetaan osajaja liian keskusjohtoisesti määritellen. Esimerkiksi yhteiskunnallinen vaikuttaminen tai innovaatiota ovat vain sitä, miten keskusjohto ne ymmärtää. Aidolle alhaalta ylös nousevalle relevantille ja konkreettiselle kontribuutiolle ei ole juurikaan tilaa.
4. Laitoksen johtajan epäsuosiossa olo vaikutti omalta osaltaan siihen, että hän ei vakinaistanut minua lupauksistaan huolimatta. Hän myös pyrki aktiivisesti sabotoimaan urakehitystäni muutenkin. Minulla oli yli 30 määräaikaista virkaa takana. Viimein älysin nostaa kytkintä.
5. In fact it should say Yes or No. The field is small and PhD supervisor's personality affects a lot the other hiring managers to view the PhD holders. The manager has the right to decide what he/she wants and what he/she does not want.
6. When the supervisors do not even back up your funding applications. Could be that I am bad, but than was not the supervisor work to help me being better? Some people are placed in very competitive fields and helped, and some other are buried in dying research lines.
7. Expert work is always subjective. My boss prepared a project and submitted it on his own behalf, got the maximum score, but did not receive a grant. I submitted the same grant on my own behalf in another competition and got a low score.

Läpinäkymättömydestä

1. Koska apurahoituksen kriteerejä ei yleensä julkaista, en voi sanoa, miten reilusti apurahat on jaettu. Kieltämättä kaikenlaiset tarinat toiminnan järkevyydestä saa epäilemään, ettei touhussa mitään järkeä kyllä ole.
2. Minulla on hyvin vähän tietoa siitä, millä perusteilla hakemuskansi on arvioitu.

3. Olisin oikeastaan voinut sanoa myös että epäkohdat ovat raskaita. Jos nyt lähtisi vaikka siitä, että kilpailu työpaikoista ja rahoituksesta on liian pienen kakun jakamista. Mutta sinällään oman alan sisällä suurin ongelma on ollut kilpailun läpinäkymättömyys. Haen töitä ja vastausta ei kuulu ennen kuin kuukausien päästä kerrotaan että "voi voi". Haen apurahaa ja jää täysin pimentoon miksi sen sain tai olin saamatta ja miksi sen kokoa muutettiin minulta kysymättä pienemmäksi myöntäessä. Ja tietysti sitten hakemusten teosta on tehty semmoista puuhaa, jossa ääneen lausutaan yhdet kriteerit, mutta todelliset kriteerit selviävät vain kollegoilta, jotka tuntevat tilanteen paremmin. Ja viimeisimpänä nyt vaikka Akatemian haun siirto tammikuun puoliväliin: On kamalan keino-keinoista ja ei ihan vähän dehumanisoivaa, että kiireisin hakemusten väsäämisaika on nyt päällekkäin joulun kanssa. Jos hyviä hakemuksia tulee muuten liikaa, niin vetäkää sitten arvalla niistä parhaista ja kertokaa valtiovalle, että on aika laittaa lisää rahaa.

Kertomuksia ideavarkauksista

1. Käykö vakinaisessa virassa olevan henkilön minulta kirjaimellisesti varastama tutkimussuunnitelma? Tai se, kun Suomen akatemian sedät arvioivat 30 vuotta täyttäneen naisen hiukan ikääntyneeksi? Omalla alallani valtion tutkimuslaitoksen vakituisia tehtäviä täytettiin jatkuvasti, ilman että paikka oli koskaan haettavana julkisesti.
2. Olen kokenut tullee ohi ohitetuksi työtehtävissä, jotka olisivat kuuluneet minulle. Minulta on häikäilemättä varastettu ajattelua joko niin, ettei viitata lähteeseen, tai niin, että annetaan suunnitteluvaiheen kontribuutioni toisen toteutettavaksi. Räikeimmässä tapauksessa sähköpostitse sovittu ja live-tapaamisessa konkreettisesti valmisteltu työtehtävä (kurssin päävastuullisen opettajan tehtävä) on annettu toiselle.
3. Plagiointiin olen törmännyt. Se oli henkisesti todella raskasta. Tieteenalamme "omissa piireissä" kukaan ei oikein uskaltanut ottaa asiaan kantaa. Onneksi siihen kuitenkin viimein osattiin puuttua kansainvälisellä tasolla. Tämä tuli itselleni yllätyksenä, sillä olin jo tuudittautunut siihen uskoon, että "näin tämä menee tällä alalla ja tämä on vain nieltävä."

Kunnia sille, jolle kunnia kuuluu

1. Omia tuloksiani on hyödynnetty koko tutkimusryhmää koskevassa apurahahakemuksessa, mutta sitten ei itse ole kuitenkaan saanut rahoitusta.
2. Olen hankkinut tutkimusrahoitusta useamman miljoonan, mutta kunnian otti työelämäprofessori. Työpaikassa esihenkilöni kanto kaunaa tohtorintutkinnostani, vaikka siitä oli projektille vain hyötyä.
3. Kunnia sille, kelle se kuuluu. Hankkimani 5 miljoonaa ja risat eivät minulle tuoneet juuri paljoakaan palkkarahaa. Näin se vaan meni, en kuitenkaan ole katkera koska otin ohjat omiin kätösiini vaihtaessani välillä maisemia ja työpaikkoja ja heittäydin välillä työttömäksi (kun suhteet oli vielä kunnossa). Haastavan ja pitkäaikaisen kollegan kanssa en lopulta enää jaksanut sillä työllillä; elämässä on muutakin kuin työtä, tämä henkilö ei sitä koskaan ole oppinut ymmärtämään.
4. Työnhakukuluksissa on joskus pyydetty tutkimussuunnitelmaa. Eli annat idean ilman, että saat työpaikan.

län merkityksestä

1. Mielestäni ikäsyryntä on vakava ongelma. Yli 50 v ei katsota kehitettäväksi tutkijaksi jolla on urapolku, joten kaikenlainen "elinikäisen oppimisen" höpinä on täysin absurdi.

2. Ikä, sukupuoli ja tapa tehdä tutkimusta.
3. Ikärasismi.
4. Olen kokenut syrjintää ikäni puolesta aiemmin, sillä väittelin 46 vuotiaana.
5. Ikärasismi ja huono johtaminen ovat olleet lopulta pahimmat ongelmat.
6. Ikärasismia esiintyy paljon. Toisaalta työnantajalla on valta valita työntekijänsä.
7. Tutkimusrahoituksen suhteen reilua, mutta työn haussa ikärasismi on mielellöntä ja epärationaalista.
8. Kilpailussa voiton vievät nuoremmat ja vähemmän koulutetut. Haastattelukutsut ovat olleet harvassa.

Tohtorien syrjimisestä

1. Minulle on suoraan sanottu työnhaussa, että tohtorin tutkinto on rasite.
2. Organisaatiossa, jossa työskentelin, esimiehet tekivät päätöksiä, joissa tohtorit suljettiin pois esimiespaikoista sekä estettiin tohtoreiden t&k-toiminnan kehittäminen ja siihen osallistuminen. T&k-toimintaa johti pääosin henkilö, jolla oli toisen asteen koulutus ja hän vastasi sen vetämisestä. Tohtorit saattoivat osallistua t&k:hon pääosin vain yksittäisten hankkeitten kautta.
3. Olen kokenut syrjintää eri syistä kuten ikä, mielletään liian vihreäksi (eli ympäristöekonomia), liian akateeminen, ylipätevä, liian pitkälle koulutettu jne. Koen että kokemukseni on myös blokattu monesti eli työnantaja (tai kuka johtaja nyt sitten palkkaakin) ei halua kilpailua viereensä.
4. Oman tiensä kulkijoita ei arvosteta riittävästi, vaikka juuri he voisivat olla kaikkein arvokkaimpia.
5. Tutkimusaiheeni poistui laboratorioni tutkimusaiheista, mikä käytännössä esti jatkon yliopistolla. Yksityisellä puolella tohtorin tutkintoa vierastetaan kovasti ja pelätään, että kyseessä on joku vain teoriassa asioita tehnyt henkilö. Insinöörit ovat haluttuja, vaikka osaamiseni on vähintäänkin vastaava.
6. Tohtori – ei kelpaa näihin töihin. – Väitöstilaisuuden jälkeen sain kuulla että olen liian kallis. Voin hakeutua muualle. Näin ei käynyt kaikille.
7. Jos olet työtön tohtori ja yli 50-vuotias, ei palkata hanttihommiin. Vasta valmistuneet tradenomit menee edelle. Esimiehet on kolmikymppisiä merkonomi nirpanokkia.
8. Tutkimusosaamista ei teollisuudessa osata arvostaa. Se koetaan yhä ensisijaisesti vain kulueränä, eikä investointina tulevaisuuden kilpailukykyyn. Julkisista rahoituslähteistä resursseja saadakseen on "hyvä veli"-verkoston oltava kunnossa.
9. Työpaikoissa voi olla erikoisen tuntuksia käsityksiä tohtoreista ja tohtorikoulutuksen sisällöstä. Palkataan mieluummin maisteri, koska se tulee halvemmaksi. Apurahasysteemi on vähitellen vinnoutunut niin, että tohtorikoulutettavat saavat ehkä melko hyvin apurahoja, mutta post docit eivät.
10. Helsingin yliopiston yt-neuvotteluissa irtisanottiin tohtoreita, nuorten maisterien sijaan. Koin, että edes yliopisto itse ei arvostanut antamaansa korkeampaa koulutusta.
11. Nuoremmat ovat olleet halvempia opettajina. Tutkijakoulutettavalle on saanut helpommin tutkimusapurahaa kuin valmiille tohtorille. Myös yksityisiin tutkimuslaboratorioihin on otettu mieluummin nuorempia.
12. Varsinkin uran alkuvaiheessa, valmistuttuani, tohtoreita pidettiin ajattelultaan "liian" teoreettisina yritysmaailmaan.

Etninen syrjintä

1. Because I am foreigner racism and discrimination.
2. Discrimination.
3. Racism and discrimination in Finland is a reality. I have faced many times. Even though, it is claimed that Finland is a transpar-

- ent country, but it is full of racist people and unfortunately most of them are sitting on higher positions in academia and industry. I applied for a docent title in [a University in Finland] and [another University in Finland], both places I had worked before but still they refused my application even though I full filled the criteria.
4. Application includes your name and sometimes even your country origin which definitely creates drawbacks. I remember once my doctorate supervisor told me that she hired me even though our department head (professor and later became rector of one of the top universities in Finland) against me because of my origin and being male. Probably think I am terrorist or high temper.
5. Once you get to compete for positions with Finland-born, mostly white, candidates, it is almost impossible to get jobs in my area. Finnish academia (social sciences/humanities) seems like a very tight and restricted club.
6. In my opinion, if foreigners apply for an academic job position, their expertise and achievements will be not considered.
7. I have noticed several times that employers hire based on ethnicity. Employers should be made aware of the global consequences of such acts.
8. Despite I have Finnish citizenship, I am still discriminated on the basis of my ethnicity (which is obvious from my name).
9. I feel the system is till very unfair towards foreign talent, especially those from Sub-Saharan Africa.
10. It has not been fair to me because of my race and gender.
11. There is discrimination based on names and backgrounds.
12. Selection for jobs or grants should be anonymous, based on merit only.
13. They always prefer Finns than foreigners in all kind of jobs.
14. I believe being a non-finn has hindered my chance for a job.
15. I am a foreigner, with great intellectual preparation and experience as an art teacher, but Finland is sadly a very closed country where highly educated people do not have a place, in Finland they only prepare people to work in construction and care for the elderly.
16. I spent some part of my research career in two other countries which were neither Finland nor my home country, and it was quite obvious that the researchers from those countries were favored when securing research grants.
17. Jobs ask for name and images in some cases (less for academic jobs) and this allows prejudice (racial and sexual discrimination) and is banned in the UK, but seems to be legal here.
18. As foreigners we are treated as a lower kind.
19. Even though there's an obsession in Finnish universities about the so-called internationalization – there's no room for international talents. To the extend that each time when I faced unemployment I was several times asked (in a very surprised voice): "why you are still here?" or "oh, I thought you are coming back to your country". And I hear it constantly, even after 13 years of living here. In the recruitment, always a Finnish person is chosen over me. And do consider that I have Finnish citizenship and B2 level of Finnish.

Suomen kielen merkitys syrjinnän kokemuksessa

1. Because of my language skills and age I am not considered in many places.
2. My weakness in the "Excellent finnish language skills" is a not fair competition.
3. I have had fair treatment when it comes to getting short term research contracts that are based on demonstrating my research excellence. However, getting shortlisted for anything permanent has proved impossible. Given that I have been shortlisted many times for equivalent jobs in the UK and I have been offered some of these jobs (which I was unable to take due to personal circumstances) I believe it is quite clear there is something discrimina-

tory going on here. Most likely it is my lack of fluency in Finnish (I have moderate levels skills but not good enough to lecture). This is perhaps understandable. However, from experience I have seen that there is much need for more teaching in English and when I have taught in English my courses were always majorly oversubscribed. I do not think it is because I could not carry out the duties, more that people are nervous and unsure of employing people who are not fluent in Finnish.

4. There are numerous problems. First, there are foundations that are abusing loopholes in legislation as a method for discrimination. Emil Aaltosen säätiö for instance primarily funds Finnish-speaking reseachers, based on early legislation separating out resources for the "Swedish-speaking academia" and different resources the "Finnish-speaking academia". 100 years ago, English and other languages simply weren't a factor. At the moment, however, if your native language is Finnish, but you do all your research and writing in English, you are eligible for grants that an English-speaking applicant is NOT eligible for. You should not be able to discriminate purely based on someone's mother tongue. Whether someone is eligible for funding should be based on their achievements. The second involves employers in the private sector, many of whom are reluctant to hire any foreign speaker, period. Outside of certain industries such as tech, it's common for companies to use language as a means to avoid hiring someone, such as requiring native-level Finnish to be able to work somewhere. It's come up in the news a lot, and you will probably get plenty of other people in the survey commenting on it, but nothing has changed over the past 15-20 years that I've seen.
5. Many positions require fluent Finnish, which basically excludes international applicant, since there will be many Finnish applicants as well. As a foreigner, this is a natural disadvantage, since no one can speak as fluent as a native speaker. Unless the applicant has very outstanding publication record or funding acquisition history, otherwise the chance is very minimal. This problem, however, does not exist in the applicant's home country.
6. There seems to be no support for foreigners who want to compete, as most information about job openings or research opportunities is scattered. Rules, especially about social security, are applied 'randomly'; these can make or break your chances because you might not have the support you need to continue applying to stay competitive (as happened to me with learning Finnish).
7. Past research collaborators have published my own research results without including my authorship. In three occasions, key research collaborators retrieved their commitment to the research funding application that I developed and coordinated just a few days before the submission deadline. I needed research funding to continue my research and my employment. For some of the positions I have applied, younger, less experienced, Finnish applicants have been selected. Lately, the requirement "fluent Finnish language" can be found in almost every job advertisement even when the position requires mostly fluency in English, e.g., for collaborative European research projects.

Jotkut jäävät ulkopuoliseksi ilman järkeenkäypää selitystä

1. Hankkeisiin ei välttämättä edes otettu mukaan.
2. En saanut kertaakaan kutsua edes haastatteluun vaikka olin sopivin mielestäni hakija.
3. En päässyt sisäpiireihin, jäin ulkopuolelle.
4. Olen kohdannut selkeää syrjintää tutkimusrahoituksen ja tutkimusvirkojen "jaossa", monentyyppistä, myös ikään ja sukupuoleen liittyvää.
5. Laiton työsuhteen päättymisen sairauden vuoksi jne. Myös tennurack hauissa on ollut selvä lasikatoteefekti.

6. Ulossulkeminen tutkimusmenetelmällisen suuntautumisen vuoksi erittäin epäreilua.
7. Aiheeni ei taida olla poliittisesti korrekki.
8. Tutkimusrahoituksen sekä väitöskirjatyötä että post doc -vaihetta varten sain helposti, mutta työllistyminen on osoittautunut mahdottomaksi. Olen sivuutettu kaikin mahdollisin perustein työnhaussa, ikä, sukupuoli, työkokemus, pätevyys, koulutusaste, perhetausta, poliittinen katsantokanta, hoitovapaa, perhesyyt, suosiminen, paikka pedattu jollekin toiselle jne.
9. On ollut vaikea saada yksityistä tutkimusrahoitusta.
10. Olen pätevämpi kuin monet muut alani tutkijat. Myös idearikkaampi.
11. Työsuhteessa (yliopistoon) olevat tutkijat pääsevät nauttimaan esimerkiksi tekstiensä käännöspalveluista ja saavat muutakin tukea, jota ei pätkätyöläiselle myönnetä.
12. Opetusansoiden arviointi. Minulla on monen vuoden opetuskokemus [ulkomailta], jossa opiskelin. Sitä ei ole mielestäni huomioitu hakiessani opetustehtäviä. En usko, että kokemuksen monipuolisuutta ymmärretään. Opetustehtäviin saatetaan valita ihmisiä, joilla ei ole juuri ollenkaan tai on vain vähän opetuskokemusta.
13. Yliopistojen vakinaisiin paikkoihin on valittu ohitseni huomattavasti minua epäpätevämpiä henkilöitä.

Kilpailun säännöt näyttävät epäselvinä tai hankalina

1. Kun esim. säätiöt eivät perustele apurahapäätöksiään, on mahdollista sanoa, ketä siellä suositetaan ja millä perusteilla. Ovatko toiset aiheet korrekimpia kuin toiset?
2. En ole suoraan kokenut mitään epäreilua, mutta apurahahakemusten päätöksistä ei hakijana saa mitään muuta tietoa kuin että oliko hakemus hyväksytty vai ei, joten on mahdotonta sanoa onko prosessi lopulta ollut reilu vai ei. Jokseenkin kuitenkin luotan kyseisiin instituutioihin.
3. Koska rahoituspäätösten perustelut eivät ole julkisia, on vaikea tietää, ovatko päätökset reiluja vai ei. Periaatteessa varsinkin yksityiset säätiöt saavat rahoittaa mitä itse haluavat, vaikka päätökset eivät aina osu tieteenalan kannalta merkityksellisimpiin tutkimuksiin.
4. Selkeästi eri henkilöille laitoksilla on ollut erilaisia kriteereitä, joita on pitänyt täyttää. Kriteerit myös välillä vaihtuvat lennosta. On myös kehoitettu hakemaan jotain tehtävää, jotta saadaan paljon hakijoita ja osoitetaan sitoutumista työnantajaan, vaikka samalla on sanottu, ettei tehtävään ole mahdollista tulla valituksi. Tutkimusrahoituspäätöksiä olen pitänyt ihan reiluna, koska aina myös hyviä hakemuksia jää rahoittamatta.
5. Suomen Akatemia ei antanut maksimipisteitä akatemiaohjorin hakemukseen. Perusteluna oli, että väitöskirjan tekeminen kesti liian kauan (7v). Käsittäkseni tuo ei liity mitenkään hakemuksen tieteelliseen sisältöön! Väitöskirjani tekoikaan ei ollut määritelmää, että se pitäisi optimaalisesti tehdä neljässä vuodessa kuten nykyään, mutta se kävi sopivasti perusteluksi. Tod.näk. nuorelle tohtorille Aalto Yliopistossa piti saada rahoitus. Tosin neljään vuoteen harva pystyy liittyen rahoitukseen eli rahoitus saattaa tulla monesta eri projektista, jolloin tutkimuksen suunta saattaa myös muuttua, kuten minulla kävi. Toinen mainittava asia lienee, että tuleeko tohtorista oikeasti nykypäivänä pätevä neljässä vuodessa? Tutkinto on vain jonkinlainen jatke DI:lle, jossa tieteen tekemiseen tarvittava työkalupakki on vähintäänkin hatara. Tässä suunnan määrittelee Opetusministeriön rahoitusmalli, koska jokaisesta tohtorintutkinnosta yliopisto saa rahaa. Tutkinnon laadulla ei ole niin väliä.
6. Olin vääryllä puolella hakijana. Toinen epäkohta oli se, että en voinut kahden sopimuksen jälkeen enää jatkaa samassa korkeakoulussa post doc:ina.
7. Tällä koulutuksella ja kokemuksella voisi kuvitella löytyvän helpommin uusi työpaikka.

8. Toiminta ja rahan jakaminen on kaikkien kaikkiaan täysin häpeällisen politisoitunutta. SKR on mm. yksi paskimpia ja täysin vasemmistolaisimpia organisaatioita, joita tästä maasta löytyy.
9. Yleisessä keskustelussa kannustetaan tutkijoita siirtymään yliopistosta muihin tutkimuslaitoksiin ja/tai yrityksiin ja palaamaan takaisin yliopistomaailmaan. Käytännössä tämä ei ole mahdollista, koska akateeminen rahoitus on suunniteltu niin, että se suosii tutkijoita, jotka ovat tehneet koko työuransa yliopistosektorilla. Myös yliopistomaailman rekrytoinnissa yliopiston ulkopuolinen häviää, koska valintakriteerit on laadittu yliopistossa työskentelevien näkökannalta.

Rahoitusjärjestelmän sudenkuopat

1. Esim. työttömät ja "akateemiselta iältään" vanhemmat tutkijat suljetaan useista apurahahauista pois. Ei affiliaatiota, et voi hakea – väitöskirjasta liian kauan, et voi hakea.
2. Jotkut rahoitukset kaatuneet mm. niin, että yksi arvioija ei selkeästi ole edes lukenut tutkimussuunnitelmaa.
3. Tutkimusrahoitus on vahvasti kilpailtua rahaa, jossa oletusarvona usein on vahvat näytöt esim. julkaisujen muodossa. Uudella tutkimusalueella tämä on vähintäänkin haasteellista.
4. Se, että pitää käyttää 30% työajasta kilpailutetun rahoituksen hakemiseen, jotta saa taas yhden määräaikaisen pestin, ei ole reilua.
5. Aloitin erään tutkimusaiheen kansallisen ryhmäni kanssa aivan alkutekijöistä. Kun olin hakemassa hankkeelle toista jatkokautta (eri rahoitusohjelma kuin ensimmäisessä vaiheessa), niin rahoittajan edustaja totesi, että olette tehneet tutkimusta jo kuusi (6) vuotta, niin hankkeelle täytyy saada todella hyvät perusteet, jotta sille voidaan antaa rahoitusta. Kyseisellä kerralla perusteet löytyivät, mutta kolmatta jatkoa hankkeelle ei saatu, vaikka yritykset olisivat olleet vahvasti mukana. Hankkeissa saatujen tulosten jatkokehittämiseen ei saatu siis mitään rahoitusta, joten ideat jäivät 'pöytälaatikkoon' noin 10 vuoden tutkimus- ja kehitystyön jälkeen. Ihmettelen edelleen, miten on mahdollista, että tietyt tutkimusryhmät toimivat samojen aiheiden parissa vuosikymmeniä.
6. Yksittäinen tutkija ei saa rahoitusta. Erityisesti, kun cv:ssä on yrittäjä, rahoittajat katsovat, että tulevat rahoittamaan yritystoimintaa. Olen hakenut kymmeniä apurahoja, en ole voinut niiden puuttuessa keskittyä tutkimustoimintaan. Kohtuullisesti toimintaan lähtenyt yritykseni on mahdollistanut tutkimustyön, pari hanketta. Se toki on johtanut siihen, että lomaa ei voi pitää.
7. Oikutteleva entinen esihenkilöni ottikin osan luvatussa rahoituksesta pois. Koska tutkijat ovat ulkopuolisella rahoituksella ja jatkuvilla pätkillä, heillä ei ole minkään tahon silmissä varsinaista arvoa. Minulla ei ole myöskään ollut varsinaista mentoria, joka olisi antanut rahoitusta pitkiksi ajoiksi. En osaa sanoa ulkopuolisen tutkimusrahoituksen hakemisesta ja sen reiluudesta: joissain tapauksissa ei ole ollut reilua (esim. eräässä hakemuksessa saimme miinuksia, koska olimme miehiä, niin sanoivat perusteluissa), mutta yleisesti ottaen rahoituksen myöntäminen ei tapahdu niin läpinäkyvästi, että osaisiin sanoa, onko ollut syrjintää.
8. Apurahajärjestelmän tarjoamat mahdollisuudet suhteessa entisiin yliopistojen virkoihin ovat aivan mitättömät. Lisäksi tutkijakoulutuksen saaneille ihmisille on tarjolla aivan liian vähän työpaikkoja sekä yliopistolla että yleisemmin yhteiskunnassa. Tohtoriutta ei arvosteta, vaan sitä pikemminkin pidetään työllistymisen esteenä. Jos asia kerran on näin, niin sitten yhteiskunnan tulisi tarjota väitelleille perustulon kaltainen turva, jotta he voisivat hyödyttää yhteiskuntaa omalla jatkotutkimuksellaan. Tyhmempäänkin on rahaa laitettu ja laitetaan edelleen. Lisäksi minun kohdallani harmillista oli se, että ohjaava professorini lakasi tukemasta minua väiteltäniä.
9. Tutkimusrahoituksen reilua on vaikea arvioida. Esim. EU-hakemuksia jätetään niin paljon, että luulen valinnan (tiukimmissa

10. haisuissa alle prosentti hakemuksista saa rahoituksen) olevan melkoista arpapeliä. Kukapa pystyy huolella lukemaan kymmeniä tai satoja monikymmensivuisia hakemuksia?
10. Olen ollut tekemässä useita hankesuunnitelmia ja hakemuksia, joissa tähdätään osaamisen kehittämiseen ja kansainväliseen toimintaan. Kuitenkin esim nykyinen Business Finland ei ole enää mikään riskirahoitusorganisaatio, vaan tavoittelee nopeita voittoja ja näkyvyyttä. Organisaatio elää aivan omaa elämäänsä ymmärtämättä kehitys ja kansainvälistymistarpeita. Ennen TEKES-aikaan homma toimi paljon paremmin ja mahdollisti monen teknologian kehittämisen kansainväliseksi menestykseksi. Nykytoiminta keskittyy vain "pelimaailman" hankkeiden tukemiseen.
11. Yliopistojen perusrahoitus on rapautunut ja tutkimusrahaa pitää hakea ulkoisilta rahoittajilta. Tämän rahan jako ja kohdentaminen on pysyvässä kriisissä. Rahaa on jaossa liian vähän, hakeusten tekoon menee liikaa resursseja verrattuna saatuu rahaan, eivätkä arvioijat kykene objektiivisesti ja puolueettomasti vertailemaan hakemuksia. Rahaa saavat ne, jotka ennenkin ovat saaneet, ne, jotka pitävät itsestään suurinta ääntä sekä ne, jotka osaavat hyödyntää kunkin ajan muoteja.
12. En osaa sanoa omalta osaltani (koska tohtorintutkintoni jälkeen en ole varsinaisesti jatkanut omaa tutkimustyötäni enkä ole hakenut tutkimusrahoitusta). Mutta, tiedän yleisesti, että alalani on vaikeaa saada rahoitusta, vaikka olisi erittäin pätevä ja kunnianhimoinen (tiedän läheisiä tapauksia, joissa mm. akatemian haussa on hakemus arvioitu erittäin hyväksi, mutta siitä huolimatta rahoitusta ei ole saatu). Tämä on mielestäni yleisesti ongelma. Ymmärrän, että rahoituskilpailu valikoi ja siten pyrki mahdollisimman korkeaan tutkimuksen tasoon jaettavissa olevilla rajallisilla rahoitusvaroilla. Mutta samalla on erittäin ongelmallista, että ihmisiä, päteviä, kyykykkäät ja kunnianhimoiset ihmiset, jotka ovat valinneet tutkijanuran ja siihen sitoutuneet, eivät saa mahdollisuuksia sitä toteuttaa, vaan joutuvat esimerkiksi yksityiselle sektorille töihin. Näitä tapauksia on ymmärtääkseni, ainakin omalla alallani, melko paljonkin.
13. Rahoituksen saaminen vapaana tutkijana, ilman organisaation selkänöjää on vaikeaa.
14. Suuri osa tutkimusrahoituksesta menee niille, joilla sitä jo on. Huippuyksiköt rohuavat valtaosan, ja muille jää muruset, tähden tutkimusryhmän perustamisesta ja uusien tutkimusavustusten teosta likimain mahdotonta.
15. Koko järjestelmä, jossa akateemiset ihmiset tekevät tai haluavat tehdä töitä, on mätä. Aivan liian niukka rahoitus keskittyy niille, jotka ovat jo saaneet rahoitusta ja päinvastoin. Eli voittajat jatkavat voittojaan ja häviäjät karvaita tappioitaan. Systeemissä ei pyritä korjaamaan näitä kuluja, vaan vain vahvistamaan niitä. Aidosti systeemikriittiselle tutkimukselle on vaikea saada rahoitusta, jonka toki ymmärtää noin järjestelmän kannalta, mutta joka on laajemmassa kuvassa, niin, kestämatöntä. Meritointi viittaa suurimmaksi osaksi julkaisuihin, joka maailma on sekin epäoikeudenmukainen. Riippuu pitkälti – ei toki kokonaan – henkilön suhteista ja positiosta, laitetaanko käsikirjoitus arvioon ja miten toimittajat sitä käsittelevät myös (ja ehkä varsinkin) arvostetuimmista lehdissä. Yhden kirjoittajan ja 10 kirjoittajan artikkelit saavat suurin piirtein saman painon (ja myös teoreettiset vs. kvantti-empiriset), vaikka niillä on eroa kuin yöllä ja päivällä.
16. Erikoistumiseni, jatkosuunnitelmani, jatko-opintojen aikainen toimintani eivät menneet parhaalla tavalla synkkaan. Karsiuduinkin post doc -vaiheessa Akatemiahauissa siksi, etten ollut sisäistänyt sitä, kuinka paljon julkaisemista painotetaan.
17. Täysin erilaiset tutkimukset pistetään kilpailemaan keskenään ja joku professori sitten vain valitsee ketä rahoitetaan. Näin minulle kävi postdoc haussa akatemian tutkijatohtoriksi. [Eräs professori] valitsi lähinnä turkulaisia rahoituksen saajiksi. Naiset ja miehet koettiin vastakohtina.
18. Kyse on mielestäni siitä, että kilpailu on suht reilua, mutta ongelma on se, että apuraharahoitus ei ole millään muotoa kestävä

tutkijan ammattityön rahoitusmoduli. Ansiotasoa jää toivottoman pieneksi, joka ajoi ainakin minut pois alalta. En tee rakkaudesta, enkä rahasta. Mutta en suostu myöskään merkittävään alipalkkaukseen. Tutkijan palkkatyösuhteita alalla on taas hyvin niukasti ja sekin on toistuvasti päättyvää rahoitusta. Se ei ole houkuttelevaa.

19. Kilpailu on kovaa, mutta koen sen olevan kovaa kaikille ja siinä mielessä reilua. Tutkimusrahoituksen osalta kyse on jossain määrin myös tuurista, jota ei voi mitata reilouden asteikolla.

Jotkut näkevät ongelman pikemminkin kontekstin lainalaisuuksissa

1. Satunaisuus joka johtuu vertailun vaikeudesta on ehkä suurempi ongelma.
2. Koulutuspaikkoja paljon ja kilpailu kovaa.
3. Kilpailu on raadollista. Lähin kollega voi olla se joka nappaa hakemani paikan.
4. Tutkimusrahoituksen ja sitä tarvitsevien epäsuhta luo epäreilun kokemuksen. Rahaa liian vähän ja hakijoita (koulutettu) liikaa. Rahoituksen hakeminen onnistuu parhaiten kuitenkin vain pieneltä osalta tutkijoista, jotka eivät kuitenkaan ole ehkä tieteen kannalta parasta.
5. Taistelu on kovaa tutkimusrahoista. Kun putoaa pois jostakin ryhmästä, ei välttämättä pääse mukaan toiseen ryhmään kun kaikki pitää kiinni omista reviiereistään.
6. Yleensä paras palkataan alallani.
7. Kovasti kilpailluissa työpaikoissa on mahdoton sanoa, milloin joku on epäreilua. Tasavahvoina hakijoina on kuitenkin kurja jäädä toistuvasti kakkossijalle.
8. En tiedä, onko tutkimusrahoituksen saaminen epäreilua, mutta olen ymmärtänyt, että se on ainakin kovaa eli on haasteellista saada tutkimukselle rahoitusta.
9. Vaikka vastasin kyllä, niin tarkennan: On tietysti reilua, että ne saavat rahoitusta, joilla on esittää tuloksiakin työstään. On varmaankin sitten oma vika ja jästipäisyyttä, että ei ymmärrä luovuttaa ja ryhdy esimerkiksi jakamaan postia, vaan jatkaa kaikesta huolimatta ja on työvoimapolitiittisena taakkana yhteiskunnalle. On ehkä vain vaikea kestää ja antaa periksi ajatukselle, että on niin huono.

Joidenkin kohdalla kaikki on hyvin

1. NA – olin mukana vain väitöskirjatutkimukseni ajan ja sen perusteella vastaisin, että enimmäkseen reilua. Sen jälkeen olen ollut mukana normaalissa vapaassa kilpailussa työpaikoista.
2. Tutkimusrahoituksessa, koska siitä on jo aikaa, olin varmaan suhteellisen hyvässä tilanteessa. Työtehtävissä, erityisesti ollessani kuntiin liittyvässä maailmassa, pätevyys ei aina ole tärkeintä.
3. Tutkimusmaailman mittapuulla reilua. Hyödyin itse paljon tutkimusryhmäni maineesta ja aiemmasta tekemisestä, minkä koen olevan jossain määrin epäreilua. Olen kuullut jälkikäteen hyvinkin erilaisista kokemuksista. Tutkimusmaailmassa raha tulee rahan luokse ja koin sen itse erityisen selvästi ensimmäisen, hyvässä lehdessä julkaistun artikkelini jälkeen. Tiesin, että hakemukseni olivat hyviä, mutta tiesin myös, että se yksin ei olisi riittänyt. Erityisen selvästi tämä näkyi rahoitetun tutkijakoulupaikan haastattelussa – haastattelijat olivat kiinnostuneempia kuulemaan jo julkaistusta artikkelista (jonka julkaisijalehden nimi mainittiin äänne monta kertaa) kuin siitä, mitä aioin jatkossa tehdä. Tiesin itse, että oli täysin sattumaa, että tartuin juuri siihen projektiin – kuka tahansa muu olisi löytänyt samasta aineistosta saman tuloksen – mutta tämän jälkeen rahan saaminen helpottui huomattavasti. Tämä on kuitenkin tutkimusmaailman realiteetti ja tässä tapauksessa hyödyin siitä itse. Se vaikutti kuitenkin paljon suhtautumiseeni tutkimusmaailmaan ja haluuni jättää se väitöskirjan jälkeen.

4.7. KOKEMUKSIA KIUSAAMISESTA, SYRJIMISESTÄ JA SUOSIKKIHIERARKIOISTA

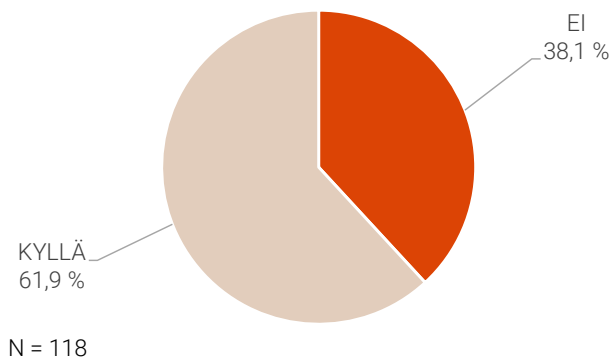
Yhteensä 298 vastaajaa kertoo kokeneensa jonkinlaista syrjintää, kiusaamista tai puolueellisuutta akateemisen urapolkunsu aikana. Tällaiset kokemukset ovat yleisiä tohtorien keskuudessa työttömyyden kestosta riippumatta. Avovastauksissa ilmenee samantyyppisiä asioita kuin edellisen kysymyksen kohdalla, mutta huonosti johdettujen työyhteisöjen ilmapiirin mielenterveyttä heikentävä vaikutus korostuu, samaten yksittäisten kiusaajien haittavaikutus. Muutamista vastauksista ilmenee, ettei kiusaamisen ja syrjimyksen ongelma rajoitu Suomeen vaan samantyyppisiä kokemuksia on ulkomailtakin. Syrjinnän syinä voi olla lähestulkoon mikä tahansa: ikä, sukupuoli, ulkomaalaistaustaisuus, joukosta poikkeava tieteellinen lähestymistapa tai se, että sattuu olemaan luonteeltaan introvertti. Huonon ilmapiirin kuvaukset toistuvat samankaltaisina:

1. Tutkimusryhmässäni oli aina yksi nuorempi tutkija pomon kiusaamisen ja syrjinnän kohteena ja itse olin vuorossa pian aloitettuani. Sain nähdä, miten vuoro siirtyi seuraaviin. Koko ryhmän edessä kohteen itkettäminen oli pahinta mitä sain todistaa. Onneksi toiset ryhmän väitöskirjatutkijat olivat aina syrjityn puolella.
2. Esimerkkejä: Yliopistolla vanhempi lehtori (naimisissa alan vaikutusvaltaisimman proffan kanssa) kiusasi. Saattoi hakkua minua esim. puhelimesta jollekin – ja tiesi että kuulin jokaisen sanan. Hän

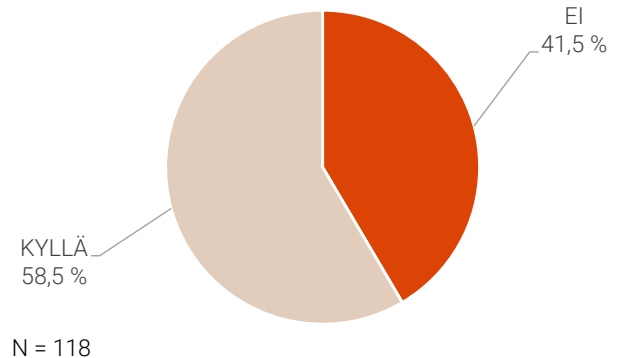
myös kirjoitti ”valheellisia” lausuntoja, kun hänen mielipidettäni kysyttiin. Nimitteli minua. Teki kaikkensa urani tuhoamiseksi ja siinä onnistuikin. Oli myös selvää, että miehillä oli eri säännöt kuin naisilla. Samassa tilanteessa mies oli pätevä, mutta nainen ei. Näin ja koin tällaista todella paljon.

3. Yksi jo edesmennyt esimieheni riitaantui kanssani niin paljon, että törmäsi minuun tahallaan laitoksen käytävällä ja uhkasi haitata uraani. Tosin olin hänen kanssaan taas puheväleissä hänen jäätyään eläkkeelle.
4. Yksi ohjaajista jätti ns. heitteelle, ei ottanut vastuuta, haukkui, vähätteli, tahallaan jätti tulematta esim. tapaamisiin ja sanoi sitten jälkikäteen ”oli tärkeämpi kokous”, kieltäytyi auttamasta väitöskirjassa ja sen kirjoittamisessa, ja kieltäytyi tukemasta esim. workshoppeihin pääsyä.
5. Erittäin rankka kohtuuton irtisanominen. Todennettu liittojen tasolla.
6. Ikävin ehkä, kun professori pahoinpiteli lievästi työpaikalla. Mustelmat jäi. Useita silminnäkijöitä oli, mutta luikkivat peloissaan huoneisiinsa. Työpaikan johtoporras kieltäytyi keskustelemasta asiasta.
7. Esimies, narsistinen persoona, hän sai minut mukaan projektiin, jonka hakemukseen pistin kaikkeni. Hän huijasi ja petti lupauksiaan, koko ajan piti olla varpaillaan. Saattoi tulla mitä vaan. Lopulta kun en halunnut jatkaa enää, niin hän aloitti kostamisen, mustamaalaamista oli jo aiemmin. Sain ”alennettun” työtodistuksen, en arvosteluja, vaikka minulla

KUVIO 13. KROONISTA TYÖTTÖMYYTTÄ KOKENEIDEN TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: ”Oletko kokenut urapolkuusi liittyen jotain sentyyppistä kuten kiusaaminen, syrjiminen, jonkun toisen suosiminen tai puolueellisuus?”

KUVIO 14. PITKÄAIKAISTYÖTTÖMYYTTÄ KOKENEIDEN TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: ”Oletko kokenut urapolkuusi liittyen jotain sentyyppistä kuten kiusaaminen, syrjiminen, jonkun toisen suosiminen tai puolueellisuus?”

on todisteet muuhun. En jaksa asiaa alkaa oikaisemaan, kun en jaksa enää yliopiston tutkijauraa, ainakin nyt tuntuu niin, kun on muita suunnitelmia. Tutkijalla ei yliopistossa ole paljon turvaa, jos tällaiseen tilanteeseen joutuu.

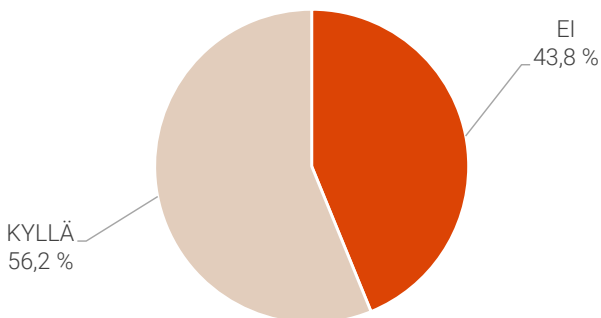
8. Yliopistolla ilkeitä, paskantärkeitä ja omasta olemisestaan epävarmoja esimiehiä on koettu. On koettu myös epäreiluja hakuja tehtäviin, joissa koko hakuprosessi on ollut näennäinen ja valitun henkilön valintaperusteet on vedetty täysin hatusta esim. yliopistolain, kokemuksen tai osaamisen ohi.

9. Tätä tapahtuu kyllä ihan koko aika, se on vain ihan tavattoman "sivistynyttä" pottuilua, hiljaisuudella vaientamista ym. Kilpailu on kovaa. Suorittaminen on loputonta koska ei ole tietoa siitä mikä on riittävä.

10. Kyllä. Tutkimusmaailma on täynnä hyvävelikerhoja, nuorten tunnollisten tutkijanalkujen hyödyntämistä, henkistä alistamista, lähentelyä (ei itse, mutta lähipiirissä koettua), ulkonäön perusteella palkkaamista, ongelmien sivuuttamista, jne. En koe, että se olisi pelkästään tätä – mutta olen todistanut näitä

KUVIO 15. PITKITTÄNYTTÄ (6–12 KK) TYÖTTÖMYTTÄ KOKENEIDEN TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ:

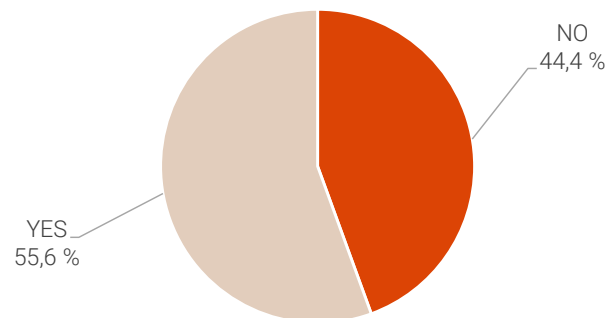
"Oletko kokenut urapolkuusi liittyen jotain sentyyppistä kuten kiusaaminen, syrjimin, jonkun toisen suosiminen tai puolueellisuus?"

N = 162

KUVIO 16. KROONISTA TYÖTTÖMYTTÄ KOKENEIDEN KV-TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ:

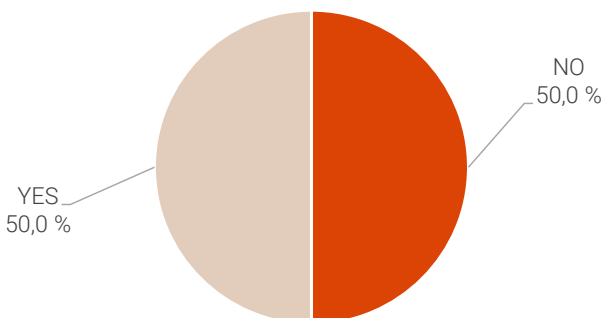
"Oletko kokenut urapolkuusi liittyen jotain sentyyppistä kuten kiusaaminen, syrjimin, jonkun toisen suosiminen tai puolueellisuus?"

N = 27

KUVIO 17. PITKÄAIKAISTYÖTTÖMYTTÄ KOKENEIDEN KV-TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ:

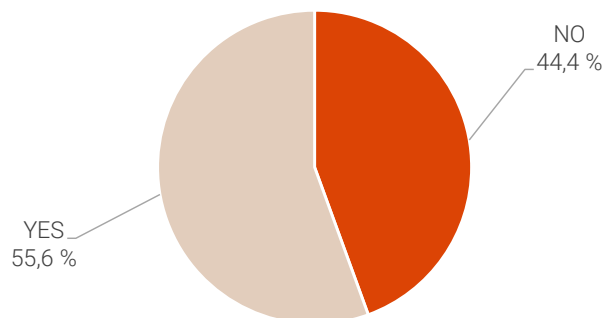
"Oletko kokenut urapolkuusi liittyen jotain sentyyppistä kuten kiusaaminen, syrjimin, jonkun toisen suosiminen tai puolueellisuus?"

N = 40

KUVIO 18. PITKITTÄNYTTÄ TYÖTTÖMYTTÄ (6–12 KK) KOKENEIDEN KV-TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ:

"Oletko kokenut urapolkuusi liittyen jotain sentyyppistä kuten kiusaaminen, syrjimin, jonkun toisen suosiminen tai puolueellisuus?"

N = 54

kaikkia tutkimusmaailmassa (ja etenkin niistä vaikeumista).

11. Osa alan työpaikoista täytetään ilman avointa hakua. Hakemukset räätälöidään vastaamaan sen henkilön pätevyyttä, joka halutaan palkata. Paikka on vain näennäisesti avoimesti haettavissa.
12. Kaikkia noita em. asioita, mutta valitettavasti en voi kertoa enempää. Se on aivan tavallista tutkimuspiireissä, jossa kateus kukkii hyvin vahvana. Myös suoranaisia toisen työn varastamisia olen joutunut todistamaan.
13. Väitökseni jälkeen minulle nimetty ohjaaja sai projektiapurahan, jonka aihe ja jotkin menetelmät muistuttivat hyvin paljon omaa työtäni. Minua ei projektiin otettu vaan kollegoitani.

Yli puolet kyselyyn englanniksi vastanneista työttömyyttä kokeneista tohtoreista kertoo, että työttömyyteen

vaikuttanut syy liittyy sentyyppisiin asioihin kuten kiusaamiseen, syrjintään, puolueellisuuteen tai toisen suosimiseen. Monet kertovat vaikeuksista löytää töitä ei-suomenkielisenä. Jotkut ovat kokeneet suoranaista etnistä syrjintää. Yleinen kokemus on, että työpaikkoihin pääsee verkostojen kautta, tuntemalla oikeat ihmiset.

Luku 4.8.

**TOHTORIEN ARVIOITA
TE-PALVELUISTA**

ESIMERKKEJÄ TOHTORIEN VASTAUKSISTA KYSYMYKSEEN:

”Oletko kokenut urapolkuusi liittyen jotain sentyyppistä kuten kiusaaminen, syrjiminen, jonkun toisen suosiminen tai puolueellisuus?”

Kertomuksia kiusaamisesta akateemisessa ympäristössä

1. On ollut konkreettisia tapauksia, joita voisi nimittää kiusaamiseksi. En kuitenkaan voi lähteä tässä kirjoituksessa avaamaan näitä tapauksia tarkemmin. Nämä asiat ovat haitanneet urakehitystäni ja pystyn kyllä tapaukset todistamaan aukottomasti, minulla on näyttö siitä, että epäoikeudenmukaisuutta on tapahtunut erittäin vaikealla ja jopa pitkäkestoisella tavalla.
2. Koin esimieheni taholta kiusaamista työskennellessäni yliopistolla. Kiusaaminen oli päivittäistä, poissulkemista kokouksista, eikä hän esimerkiksi tervehtinyt minua. Yritin puhua aiheesta, mutta mikään ei muuttunut. Taustalla saattoi olla kateus, sillä sain toistuvasti erinomaista palautetta opiskelijoilta ja koin että muutenkin minua arvostettiin työyhteisössä. Esimieheni minuun kohdistama kiusaaminen oli merkittävässä roolissa, etten enää halunnut jatkaa yliopistolla, vaan koulutauduin toiselle alalle.
3. Keskusteluhaluttomuus vaikeista asioista, sähköposteihin ei vastata, vastauksia ei ole, ei ole soveliasta tehdä hankalia kysymyksiä tai tivata valintaperusteiden perään. Myös täysin konkreettista kiusaamista, johon en tässä yhteydessä kuitenkaan voi mennä tarkemmin. Olen kartoittanut oikeudellisia mahdollisuuksia ja niitä ei joko ole ollenkaan tai ne aiheuttaisivat kuluriskejä, joita en voi ottaa. Esim. valtion virastoista sanotaan suoraan, että työpaikkoja ”pedataan” tuttaville. Rekrytointiammatillainen väitti minulle, että tohtori pääsee pörssiyritykseen lähinnä vain, jos hän tuntee sieltä jonkun. Tämän kaltainen mentaliteetti on vallitsevaa. Ja tietenkin, iän perusteella joutuu paitsioon ja cv ei ainkaan paranna siitä, jos sinne tulee työttömyyden kautta aukkoja. Työskentely työttömänä on tehty mahdolliseksi ainakin oman alan töiden osalta ja jokainen itse tehtävä työ luokitellaan yrittäjyydeksi, joka vie työttömyysetuuden.
4. Tohtorikoulutuksen aikana koin kiusaamista toiselta tohtorikoulutettavalta, eikä esimies puuttunut siihen. Minut on jätetty julkaisusta pois, vaikka kontribuutiotni olisi riittänyt, mutta minua ei vain haluttu mukaan. Yhdellä tutkimusjohtajalla oli avoimesti ”suosikki” eikä sitä edes yritetty peitellä. Akateemisessa maailmassa puolueellisuus on hyvin yleistä.
5. Kapuloita on heitetty rattaisiin. Yhden julkaisuni vertaisarvioitsija oli tunnistettavissa hänen epäasiallisen kirjoitustyylin ja haukkuvien sanavalintojen perusteella. Muutenkin sain kuulla haukkuja ja joskus pinna paloi niin, että käytävä raikui. Toinen kysymys on, että mikä tämä urapolku on. Onko mitään uraa olemassa ja pitäisikö sellaista edes olla? Ainakaan se ei ole mitenkään suoraviivainen, toisin kuin uravaihe-järjestelmässä kuvitellaan.
6. Paljon liittyy pienen oppiaineen tulossa olleeseen professorivalintaan, jossa oppiaineen professoreilla oli vuosikymmeniä määrätty suosikki virkaan. Hän nosti 15 vuotta kuukausipalkkaa yliopistosta väitöskirjansa tekemiseen, kun kaikki muut joutuivat selviämään urakasta korkeintaan kolmen-neljän vuoden rahoituksella. Mm. hävisin hänelle assistentin viranhaun, jossa minut tohtorihakijana syrjäytettiin esittämällä tiedekunnalle törkeästi vääristelty ansiotiivistelmä ansioistani. Tämä muiden potentiaalisten professuurin tavoittelijoiden alas painaminen ja sivuun työntäminen oli systemaattista ja jatkui oppiaineessa vuosia, jopa kymmeniä vuosia. Tämä suosikkihenkilö valittiin professorin virkaan kaikkien valintaan osallistuneiden liikuttavan yksimielisyyden vallitessa, että kuudesta hakijasta vähiten ansioitunut valittiin virkaan. Kaikki muut kun olivat siinä 15 vuodessa ehtineet tehdä aika paljon muutakin kuin väitöskirjan. Puhuttiin yleisesti oppiaineemme ”psykoottisesta” johtamisesta. Tähän kuului muun muassa valehtelua, pahantahtoista juoruaamista, virka-aseman väärinkäyttöä, laittomia uhkauksia jne. jne. Kun kyse on professorista, yliopiston henkilöstöhallinto ei voi mitään eikä edes halua voida mitään.
7. Jäin työttömäksi rankan työpaikkakiusaamisen ja julkisen kiusaamisen-mustamaalauksen tuloksena. Siihen osallistuivat myös mediat, jotka JSN:n journalistien ohjeiden vastaisesti valehtelivat eivätkä esittäneet mustamaalauksen kohteen näkökulmaa asiaan, koskaan. Poliisi vain irvaili, kun tein rikosilmoituksen mustamaalauksesta. En saanut koskaan minkäänlaista tukea enkä apua mistään. Tämän tapahtuman jälkeen olen ollut armottoman, systemaattisen syrjinnän ja ostrakismin kohteena. En pääse työhaastatteluihin, vaikka minulla on usein kaikki työpaikkailmoituksessa vaaditut ominaisuudet, koulutus, kokemus, kielitaito, kansainvälinen kokemus, tutkimuskokemus jne. jne., usein enemmän kuin vaadittu, usein enemmän kuin valitulla ja haastatteluun kutsutuilla hakijoilla.
8. Tunsin itseni täysin ulkopuoliseksi yliopistossa työskennellessäni. Ei minulle kerrottu avoimista paikoista eikä oikein mistään muustakaan. Jos hain jotain paikkaa, niin aina joku oli jollain tavalla sopivampi - todennäköisesti tummpi ... Olen maalta kotoinen, ja huomasiin jatkuvasti, ettei minua haluttu noteerata kaupunkilaisten valmiissa ihmishuhdeverkostoissa.
9. Minua on aina kiusattu paljon sanallisesti ja syrjäytymisellä.
10. Tohtorikoulutuksen aikana koin paljonkin syrjintää, puolueellisuutta ja toisen ammattiryhmän suosimista. Ryhmänjohtajan toiminta lähenee kiusaamista ajoittain.
11. Mieluummin saanut vähäpätöisiä tehtäviä kuin haastavia.
12. Pitkäaikainen työurani tutkimusorganisaatioissa päättyi näistä syistä [kiusaaminen, syrjiminen jne.].
13. Aikoinaan yksi projektipäällikkö yritti saada minua korjaamaan ja kirjoittamaan keskeneräistä tutkimusartikkelia väitöskirjaansa ilman, että olisin saanut nimeni artikkeliin. En suostunut ja hän alkoi kiusaamaan ja uhkasi katkaista määräaikaisen työsuhteeni koeajalla. Onneksi olin nähnyt kiusaamista ennenkin ja olin taltentanut kaikki sähköpostit, joissa hän uhkaili ja esitti epäasiallisia kommentteja. Nämä vein ylempälle johdolle, joka ei voinut olla puuttumatta asiaan. Sain pitää työni ja loppujen lopuksi myös projektipäällikkö vaihtui.
14. Suosimista olen havainnut jokaisessa työpaikassani. Yleensä esimies on suosinut häntä lähellä olevia työntekijöitä, esimerkiksi irtisanottaessa henkilöstöä. Viimeisimmässä virkasuhteessani eristäminen työyhteisöstä oli systemaattista, kunnes minusta tulikin ehkä jonkinlainen oma lähityöyhteisöni pakoileva friikki.
15. Epäasiallista kohtelua, esim. esittelyni poistaminen tutkimusalueen nettisivuilta, pöytäpaikan poistaminen siitä minulle informoimatta, lisätöiden antaminen, jolloin tutkimushankkeen toteutus jäi vapaa-ajalle, kokouskutsujen lähettämättömyys vastuualueisiini kuuluvissa tehtävissä.
16. Vuosia kestänyt työpaikkakiusaaminen, syrjiminen ja esihenkilön oman lähipiirin valitseminen määräaikaisiin tehtäviin.
17. Lähinnä kiusaamista, huuteluja ja ulossulkemista ”oikeinajattelevien” porukoista. Toisaalta olen myös jossain määrin saanut nauttia professorin arvostusta ja tukea esim. työhuoneasioissa (ennen viimeisintä yliopistouudistusta), joten puntit ovat varmaan aika tasan.
18. Tutkimusryhmien, -hankkeiden tai muiden tutkimuksellisten projektien (antologiat, paneelit tms.) ulkopuolelle jääminen. Erityisesti se, että kiinnostustani harvemmin, jos koskaan, edes kysytään.
19. En ehkä suoraan [kiusaamista tms], mutta nämä asiat olivat jotenkin implisiittisiä. Olen ehkä vähän ”yksinäinen susi”, eikä sen vuoksi ollut valmista polkua.
20. En ole kokenut kiusaamista tai varsinaista syrjimistä. Mutta oma tutkimus on tietyn osin marginalisoitunut, koska se ei ole liittynyt aiheisiin, joita koulutuslaitoksessa on katsottu olevan valtavirtaa, enemmän relevantteja, kuuluvan opettajien kiinnostusaiheiden piiriin, tai yleisemmällä tasolla kiinnostavan.

21. Kateutta, mutta en tiedä, liittyikö se tohtorin tutkintooni vai esimesasemaani.
22. Kiusaamista on antaa mahdollon tehtävä eikä yhtään tukea tehtävästä selviytymiseen. Tutkimustehtävien luominen oli usein em. kaltaista. Esihenkilöt eivät välttämättä olleet aidosti osallisina tehtävässä, vaikka saivat nimensä julkaisuun.
23. Menettely täytti työpaikkakiusaamisen tunnusmerkistön. Asia sovittiin kuitenkin. Olisi ollut virhe taistella oikeuksiensa puolesta jos halusi saada väitöskirjan. Jonkun verran taistelin suoraan henkilöä vastaan.
24. Todistin vierestä itseäni kohdistumatonta valtataistelua, jopa kiusaamista ja ulossavustamista.
25. On suoraan sanottu, että minua ei haluta töihin tieteenalaksi yksikköön (jossa olen kuitenkin työskennellyt hankkeissa) ja joitain tutkijoita on kehoitettu olemaan ottamatta mukaan hankkeisiin. Toki samankaltaisia asioita varmaan esiintyy työpaikoissa muuallakin. Ja toki työnantaja saa valita, keitä haluaa ottaa töihin.
26. Minuun kohdistui työpaikkakiusaamista, mitä esihenkilö käsitteli aluksi konfliktinresoluutiona eikä suostunut käsittelemään tilannetta ollenkaan sen jatkuessa eikä antanut kertoa tilanteesta yliopiston HR-osastolle. Määräaikaisen työsuhteen päätyttyä esihenkilö kieltäytyi antamasta suosituksia, mikä on toistuvasti haitannut töiden saamista yliopistosta.
27. Aina on joku joka kadehtii, ja puukottaa selkään. Yksi vaihe urassa oli todella vaikea, mutta kiusaaminen nousi esiin niin konkreettisella tavalla, että sain vaihdettua tutkimusryhmää, ja hyvän esimiehen ja ohjaajan, mentorin. Tutkijayhteisössä on paljon narsistisia persoonia, kun se on yksilöiden väliseen kilpailuun perustuvaa. Myös sukupuoleen liittyvää syrjintää on ollut, mutta sitä ei näytetä avoimesti vaan valkopesteään, ja sitä on myös vaikea nostaa esiin, et halua olla se joka vetää naiskortin esiin, koska sitten ajatellaan että kun ei muutakaan ole.
28. Suositaan niitä, jotka mielistelevät esimiehiä. Yksi esimies on suorastaan kiusannut minua ja monia muita siinä työpaikassa (ottanut silmätikukseen). Tutkijakoulupaikat menivät nuoremmille.
29. Esimieheni käyttäytyi epäasiallisesti, mm. syrjivästi ja vähättelevästi niin omaa tutkimusryhmäänsä kuin laitoksen muita työntekijöitä kohden.
30. Kyllä tutkimuspuolellakin vallitsee kyynärpäätaktiikka ja pärstäkerroin. Suomi on pieni maa, ja pienet piirit päättävät rahoituksesta, ja ainakin aiemmin oli raakaakin kohtelua epäsuosiossa olevia tutkijoita/tutkimusryhmiä kohtaan, jotka mahdollisesti jopa savustettiin siirtymään toiseen yliopistokaupunkiin. Joskus aiemmin (urani alussa, vuosia ennen kuin jäin työttömäksi) joistakin TEKES-hankehakemuksista oli sanottu, että tosi hyviä, mutta väärät toteuttajat. Henkilökohtaisesti minulle myös vuosia sitten on sanottu korkealta taholta, että "jos nyt jätät tämän tutkimusryhmän, niin siitä tulee seurauksia", ja myös "...että joudut sellaisella mustalla listalla, että sinun on turha kuvitella saavasi rahoitusta". Kuulostaa tv-draamalta, mutta monenlaista valtataistelua tapahtui yliopiston tutkimusjulkisivun takanakin.
31. Lähinnä tulee mieleen, että kollegan artikkeliluonnosta kritisoitiin vertaisarvioinnissa siitä, että hän oli ylipäättään viitannut "epäilyttävään" monografiaani, joka on kuitenkin vertaisarvioitu ja saanut hyvän vastaanoton alan tutkijoiden keskuudessa.
32. Kaamea työpaikkakiusaaminen Akatemia-projektissa esimiehen taholta; lopulta minut siirrettiin viimeiseksi vuodeksi pois professorin alaisuudesta, vaikka sain rahoituksen ko. projektille jota hän "johti". Laitoksen esimies teki siirron, kun lähetin hänelle tiedoksi ko. professorilta saamani törkeän kiusaamisviestin.
33. Viimeisen esimieheni kohtelu oli minua kohtaan epäreilua (mielestäni).
34. Ennen väitöstä vähättyä, alentavaa kohtelua ja sihteerinä käyttämistä. Väitöksen jälkeen suhtautuminen parani hetkeksi ja arvoasteikossa nousemisen huomasi. Tilanne muuttui, kun valittiin uusi apulaisprofessori, joka vaistosi pelon, ja alkoi kiusata ja tarkkailla tekemisiäni. Lopulta hän sai otteen herpaantumaaan ja pääsi syyttämään jostain. Vastaväitteet ja puolustautuminen oli turhaa, koska hän oli kantansa päättänyt.
35. Professori sanoi suoraan, että tulee joko keppiä tai porkkanaa. En suostunut hänen kyseenalaisiin menetelmiin, joten sain keppiä koko rahan edestä. Lopulta se tietysti johti irtisanoutumiseen. Työpsykologilta löytyi vihdoin neuvot eteenpäin. Sanoitaanki vaikka näin, että professoreilta puuttuu täysin henkilöstöosaaminen (yliopistossa, jossa olin). Arvioinneista puuttuu myös professorikandidaatin pedagoginen osaaminen.
36. Miespuolisten kollegoiden selkeää suosimista valtionhallinnon isossa organisaatiossa huipulta aivan alimmalle tasolle saakka. Mielenkiintoisesti tämä näytti olen erityisen voimakasta eteläisessä Suomessa, Lapissa tilanne olisi naisille hieman helpompi. Myös suoranaista kiusaamista olen valitettavasti joutunut kokemaan kahdessa eri työpaikassa. Näistä ensimmäisestä minut savustettiin ulos ja toisesta lähdin itse, samoin kuin suuri osa kollegoista.
37. Tätä on tapahtunut etenkin yliopistomaailmassa.
38. Yksityisellä puolella jouduin työpaikkakiusaamisen kohteeksi ja sairaseläkkeelle. Julkisella puolella se on hienovaraisempaa kuppikuntiin jakautumista jossa joku voi aina olla väliinpuotoaja.
39. Esimies ei kiitellyt vaan vittuili.
40. Tulini yliopistolla kiusatuksi erään projektin tiimoilta. Myös sitä, että kirjoittaa tutkimusartikkeleita ilmaiseksi voidakseen pysyä kilpailussa tai pitää jotenkin jalkaa oven välissä tutkimuspuolelle voi pitää vääryytenä.
41. I was openly threatened. Academics in a position to harm me did so and even announce it to me. The results of my research have somehow been attributed to others on one occasion.
42. [NN] from [a university in Finland] is a main culprit who has been giving negative references about me just because I complained her racist behavior to the authorities of [a university in Finland].
43. A researcher who people believe, swore to remove me from the University. He swore that he will do everything so that my contract will be not renewed, and I will not get any funding to work in the university. I have invented some story like he said that I am illegal in Finland or that I have installed a software in a computer that I shouldn't do. He has also accused me of stealing data. All of these accusations are not true, I didn't steal anything, I didn't install software in the computer, and I am legal in Finland. Instead of checking the information that this person said, people believe him and put me away because they don't want to have problems. They are scared for their career that why they don't want to hire me anymore.
44. I was forced to write professor name in articles before my name at all times. This way all credit went to professor and I could not get a job after anymore. Professor was promised me to get permanent job after 5 year contract but not.
45. I found the traces that the PhD supervisor intentionally gave unfavored information for me to get a job, due to his/her ambition to achieve personal success and interests. I was not the only case from this person either. At workplaces, sometimes the demands went beyond the roles. Sometimes the demands also went over the realistic possibility, and rational explanation and analysis was not accepted. Dishonest behaviors, and the roles as trainee and trainer were mixed-up that made the communication difficult. Bullying, as spreading rumors, and uncomfortable wording, happened.

Kertomuksia akateemisesta syrjimisestä

1. Kuullut myöhemmin aika kovastakin ulospelaamisesta selän takana. Joku on voinut myös kokea, että jossain vaiheessa minua on suosittu.

2. Minut on sivuutettu pätevämpänä hakijana, koska en ollut sopivin, kikkailemalla työpaikka mutkien kautta niin, että se ei tule minulle.
 3. Koen syrjimisensä, jos kehoitetaan olemaan hakematta, koska on tohtori.
 4. Työttömyysajaltani minulle jäi vahva tunne, että korkeaan koulutukseeni ja työttömän statukseeni suhtauduttiin ennakkoluuloisesti. Pääsin useissa hakemuksissa haastatteluun saakka, mutta haastattelujen jälkeen sain tyyjiä hylkäyksiä. Erään kerran osallistuin soveltuvuuskokeeseen, josta sain parhaan mahdollisen tuloksen ja kuvauksen "Henkilö soveltuu erittäin monimutkaista loogista ajattelua vaativiin tehtäviin", mutta minuun ei koskaan oltu yhteydessä enkä päässyt edes haastatteluun.
 5. Liityin politiikkaan koska oli pakko reagoida äärioikeiston väkivaltaisen nousuun. Se näytti tekevän minusta epäpätevän tutkijan.
 6. Yritin hakeutua suorittamaan toista tohtorintutkintoa ja sain aika tynyn vastaanoton. Orientaationi ja lähestymistapani eivät mahduneet edellä mainitsemaani yhden totuuden regiimiin.
 7. Joudun jatkuvasti perustelemaan omaa olemassaoloani sillä mitä hyötyä minusta on. En ole huomannut että miltään muulta ammattiryhmältä kysyttäisiin vastaavaa, mutta jostain syystä perustutkijasta pitää olla välitöntä hyötyä lääketieteelle tai talouselämälle, muuten ei kelpaa.
 8. Jo graduvaiheessa proffa teki hyvin selväksi, että jos gradua tekee väärästä aiheesta väärin ihmisten kanssa, tutkimuslaitteille ei ole parempaa asiaa. Mutta tämä nyt on tietysti ihan normaali käytäntö.
 9. Ikärasismi + tulini ainoana päteväni hakijana hylätyksi työhauussa.
 10. Tähän on vaikea vastata suoraan. Mutta olihan se pöyristyttävää lukea, että Koneen Säätö myönsi 2-vuotisen täysin itseoppineelle artistille. Nämä ovat niitä merkkejä rättejä ja osoittavat, ettei ole mitään merkitystä sillä, että on 9 vuotta syventynyt omaan taiteeseensa tekemällä siitä taiteellisen tohtorintutkinnon.
 11. En halua tarkentaa, koska en halua kaivella esiin kipeitä muistoja. Olen antanut mielessäni anteeksi, jotten katkeroituisi. Itsekään en täydellinen ole, varmasti minussakin on puutteita. Toivon kuitenkin, ettei syrjimisestä (työhönotossa) olisi enää jatkossa.
 12. Minua on vahvasti syrjitty akatemiassa vanhempainvapaiden vuoksi.
 13. Töitä hakiessani minulle tuli paikoin tunne, etten välttämättä pääse esittelemään osaamistani työhaastatteluihin, koska tutkijakoulutuksen tarjoamaa rikasta koulutus pohjaa ei aina ymmärretä kovin hyvin työnantajien keskuudessa. Olen siis olettanut, että työnantajilla ei välttämättä ole ollut aikaisempaa kokemusta tohtorin palkkaamisesta ja tällöin heidän palkkaamistaan tai edes haastattelemistaan saatetaan vierastaa sen sijaan, että heidät nähtäisiin mahdollisuutena.
 14. Akatemiassa on ollut ulkomaisen tutkinnon vähättelyä. Kumma että vastaavasti teollisuudessa on minua pidetty ylikoulutettuna...
 15. Yliopiston puolueellisuus on piilotettu, koska tieteellinen tutkimus perustuu ulkomaalaisiin, ja suurimmalla osalla yliopiston suomalaisista työntekijöistä on kokemusta ulkomaalaisten kanssa tekemisestä, ja muutama heistä on rasisteja. Ongelma syntyy, kun haluat palkata. Työmarkkinoilla ja yliopistojen ulkopuolella tilanne on toinen, ja rasismi näkyy selvästi työhön tai jopa palkalliseen koulutukseen hakiessa. Tunnen suomalaisen asianajajan, joka neuvoi minua vaihtamaan nimeni suomalaiseksi. Olin selvästi alttiina rasismille, kun hain ammattiin, koska minut hylättiin kahdesti väärillä tekosyillä. Tärkeintä on, että rekisteröidyin vastoin vastuullisen professorin valtuutusta. Jos nyt lähetän hänelle sähköpostia pyytääkseni jotain, hän ei valitettavasti vastaa minulle vain siksi, että hän ei halunnut minun hyväksyvän tätä ammattia, koska hän on insinööri ja minä yliopiston professori. Olen pahoillani, että mainitsin täällä monia asioita ja puhuin rasismista. Mutta halusin näyttää teille kuvan jostakin realistisesta, jonka koin yli kuusi vuotta täällä Suomessa ollessani. Halusin puhua täysin avoimesti enkä olla tekopyhä.
- Yhteenvedon voidaan todeta, että Suomi on laskemassa tutkimuksessa ja laskee yhä enemmän tulevina vuosina, enkä suosittelte ketään tutkijaa tulemaan tänne. Mainitsemasi takia monet ulkomaalaiset Suomessa ottavat kansalaisuuden ja lähtevät maasta. Sen jälkeen kun Suomi käytti miljoonia heihin ja lapsiin ja antoi heille ammattitodistukset ja muuta... Henkilökohtaisesti olen surullinen, koska rakastan Suomea ja Suomi antoi minulle turvan minulle ja perheelleni ja pakenimme kuolemaa maassamme ja siksi haluan siitä tulla yksi parhaista maista, eikä se heikkene tieteellisesti ja taloudellisesti.
16. Viime vuosina kasvavaksi trendiksi on noussut se, että nais-hakija tulee palkata mieshakijan ohitse. Akateemisten työnhakujen ilmoituksissa tämä joissakin maissa mainitaan ihan suoraan. Joissakin ammateissa tämän ehkä ymmärtää, mutta tutkijan urapolulla tätä on vaikea käsittää.
 17. Listasi jo aiemmissa kommentteissani. Olen varma, että olisin päässyt työelämässä ja erityisesti esimiesteni kanssa helpom-malla jos olisin ollut pelkkä KTM, puhumattakaan muista tutkinnostani.
 18. Jo tohtorinopintojeni aikana huomasin hyvin selvästi, että alalla-ni on lasikattoja, joista nuorena naisena ei ole mahdollista pääs-tä etenemään. Näitä loivat myös mm. väitöskirjaohjaajani.
 19. Sanotaan että jossain määrin. Tuo yllämainittu ulossulkemi-nen omassa oppiaineessa. Toki olen itse myös valinnut tutkia aiheita, jotka eivät ole olleet oppiaineen ykkösprioriteetteja ja tätä valintaani on myös tuettu. Mutta tuntuu että oppiaine toimii kaveriporukan logiikalla ja kun en ole niin hyvä kaveri (koska en ole mies ja sitä samaa porukkaa), en pääse osalliseksi. Näiden kokemusten takia olen myös itse nyt hieman eri alalla yliopisto-opettajana, en filosofiassa. Koko oppiala on menettänyt kiin-nostavuuttaan silmissäni.
 20. USA:ssa tutkimusryhmässä minut suljettiin sisäpiirin ulkopuolelle. Joidenkin muidenkin tuntemieni ryhmänjohtajien toiminta ei ole reilua. Tämä tosin lienee tilanne myös akatemian ulkopuolella.
 21. Kyllä, olen kärsinyt aluepoliittisesta pelistä. Olen myös nähnyt, miten työtehtävien päättyessä itseäni vähemmän meritoituneille ja nuoremmille miespuolisille kollegoille järjestetään uusi va-kanssi yliopistosta, kun taas minulle näytettiin töiden päättyessä ovea. Mietin, että jos olisin ollut mies, minulle olisi leivottu joku advisor-tehtävä.
 22. Esimerkkejä on monta, jokaisesta mainitusta kohdasta. Rekry-toida ei lopulta haluakaan itseään pätevämpää, on palkattu hyvä kaveri sen sijaan että osaaminen ja näytöt olisi otettu huomioon, kandi mies ohittaa tohtori naisen 10-0 vaikka tehtävään haetaan tohtoria, väärän puolueen jäsen, muille työntekijöille on korvattu yhteistyökumppaneiden kyyditsemiset ja kuvitukset, mutta mi-nulle ei, on osoitettu kaikki huonoimmat työt minulle. Palkallinen kesäloma muutettiin yksipuolisesti opintovapaaksi.
 23. Ikäsyrjintä.
 24. [Eräessä suomalaisessa kaupungissa] tuurasin joitakin tunteja [eräessä] koulutuskeskuksessa. Asiointitiskillä kuulin, että "täällä ei sitten makseta mitään tohtorilisää" ennen kuin olin itse ehti-nyt kertoa koulutuksestani mitään. Koin muutenkin itseni työ-kysymyksissä [kyseisessä kaupungissa] yksinäiseksi. Herrojen ja meidän "akateemisten rouvien" halveksinta on jokapäiväistä puhetta. Ihmiset tietävät hyvin vähän yleemmästä koulutuksesta ja siitä, että joku osaisi kirjoittaa tai haastatella ja pitää henkisiä tehtäviä Työnä.
 25. En osaa sanoa ulkopuolisen tutkimusrahoituksen hakemises-tä ja sen reiludesta: joissain tapauksissa ei ole ollut reilua (esim. eräessä hakemuksessa saimme miinuksia, koska olim-me miehiä, niin sanoivat perusteluissa), mutta yleisesti ottaen rahoituksen myöntäminen ei tapahdu niin läpinäkyvästi, että osaisin sanoa, onko ollut syrjintää. Joskus selatessani oliko-han Tanskasta tai Saksasta tutkijan pestin työpaikkahakua, hakuilmoituksessa luki, että palkataan ensisijassa nainen tai vammainen. Koen olevan uhkana, että sukupuolipainotus alkaa

avoimesti syrjiä miehiä. Toisaalta paradoksaalisesti kaiketi sukupuolten pitäisi olla itsemääriteltäviä, jolloin voisi ehkä ohittaa syrjinnän ilmoittamalla itsensä naiseksi tms.? Kaiken kaikkiaan koen, että tutkimusmaailmaan ja yliopiston ylemmille tasoille eivät sukupuolisuosinnat eli syrjinnät sovellu, vaan ne osuvat aina ikävästi yksilöön. Eräs entinen proffani sanoi, että ei palkkaa miehiä, jos löytyy naishakijoita, ja se tuntui jo opiskelijana epäreilulta. Minusta naisia pitäisi tukea henkisesti tutkimusuralle, kuten olen useiden tutkimusavustajieni kanssa tehnyt, mutta mitkään sukupuolikiintiöt tai sukupuolipisteytykset eivät sovellu asiaan eivätkä ole reiluja.

26. Silloin kun en ollut yliopistolla ja työkaverit ovat tienneet, että minulla on tohtoritutkinto, olen kokenut jollain tavalla syrjittyä, että ihmisiä pelkäävät minua, vaikka olen tosi ystävällinen.
27. Esihenkilö ei suhtautunut suopeasti teorianmuodostukseeni, aiempi tutkimusaiheeni oli hieman tavanomaisempi ja ilmeisesti hyväksyttävämpi. Oli havaittavissa lievää aggressiotakin puheissa. Tämä on sikäli ymmärrettävää, että oppiaineessani ei tietääkseni ole juuri tehty tutkimusta käyttämäni keskustelu huomioiden. Myöhemmin hänen näkemyksensä kuitenkin muuttuivat jopa sympaattisiksi työtäni kohtaan. Minua ei silti ole pyydetty töihin oppiaineeseen juuri ollenkaan, vain kertaalleen. Toisaalta olen kokenut, että teen erilaista tutkimusta ja eri aiheesta kuin toiset, joten työn saanti onkin siksi hankalaa.
28. Ei syrjintää varsinaisesti. Uskoisin kyllä osoittaneeni kykyä itsenäisesti tuottaa uuttakin tutkimustietoa. Mutta tein virheen siinä, etten tiiviimmin pysyttäytynyt oman tieteenhaaran rajoissa, ja vaikka osana jotakin tutkimusryhmää. Siten en päässyt riittävästi ja luonnollisella tavalla rakentamaan suhteita tiedeyhteisön sisällä. Anyhow, kun sain potkut päivätyöstäni oli jo kulunut yli kymmenen vuotta väitöksestä, olin siis jo auttamattomasti ulkona tutkimuksesta ja tutkijayhteisöstä.
29. Ekstrovertin kollegan suosiminen vaikka olemme yhtä päteviä.
30. Puolueellisuutta kyllä, henkilösuhteet tärkeitä. Myös ikään liittyvät kysymykset nähdäkseni oleellisia, koska aloitustason paikkoihin on vaikea päästä jos valitsijat ennakoivat eläkeiän kolkuttelevan hetken päästä.
31. Työnhaussa on viime metrillä haastattelussa yritetty keksiä joku syy miksi minut ei voi valita. Esim. liian pieni palkkatoivomus (6000 euroa, olin tarkistanut palkkatason ennen haastattelua) tai kerran ettei minulla ole kansainvälistä kokemusta. (Olen opiskellut ja työskennellyt ulkomailla). Kerran kysyttiin jo ennen haastattelua, että ymmärränkö, ettei minut ehkä valita. Sain kuitenkin haastattelun, edellisessä paikassa olin mukana viimeisessä haastattelukierroksessa. Jäljellä oli vaan kolme hakijaa. Kun tulin haastatteluun, minulle ilmoitettiin, että paikka on jo mennyt. Kerran kysyttiin miten on mahdollista, etten ole edennyt urallani paremmin. Yleensä on ollut kyse siitä, että työnantajalla on alusta alkaen ollut sopiva ehdokas. Epäilen myös, että äidinkieleni ja ikäni ovat asioita, jotka vaikuttavat negatiivisesti.
32. Sosiaaliset suhteet ja verkostot ovat osaamista tärkeämpiä erityisesti suurissa yrityksissä. Itse olen panostanut enemmän osaamiseen kuin noihin verkostoihin ja se on näkynyt.
33. Lupauksista huolimatta minua ei vakinaistettu. Sitä vastoin muita nuorempia ja kokemattomampia vakinaistettiin.
34. Raskaussyrjintä tulee vastaan aikataulujen suhteen.
35. Hain erästä tutkijan paikkaa, johon olin pätevä. Sain s-postin, että ketään ei valittu. Mutta paikkaan olin valittu mielestäni itseäni pätemättömämpi. Jurppi hyvin kauan. Ei enää.

Kiusaamisen taustalla vaikuttavia rakenteellista ongelmaa valottavia kommentteja

1. Kyseessä on rakenteellinen ongelma yliopistomaailmassa. Tietyltä erikoisalalta väittelevien tai tiettyjen professorien oppilaiden joukossa aiemmin väitelleillä on selkeä etulyöntiasema.

2. Myöhemminä vuosina mukaan tulevilla näyttäisi olevan aina vain pienempi mahdollisuus työllistyä yliopistomaailmassa.
3. Luodaan kilpailutilanne työntekijöiden välillä, suositaan niitä, jotka tuottavat asetettujen mittareiden mukaisia tuotoksia tehokkaasti, vähemmän tehokkaat lakaistaan pois.
4. Kermat kuoritaan kyllä aina päältä.
5. Työskentelin tutkimusryhmässä, jossa tuloksiin vaikuttaa oman työni lisäksi se, minkä verran ja miten nopeasti muut hoitavat oman osuutensa esim. käsikirjoitusten kommentoinnissa. Tämän vuoksi omat käsikirjoitukseni viivästyivät monesti useampia kuukausia, jolloin projektit ehtivät loppua, ennen kuin mitään saatiin submittoitua. Olin halunnut julkaista, mutta tarvitsin vapaa-aikani palautumiseen.
6. Jokainen valinta suosii jotain henkilöä ja saattaa vaikuttaa epäreilulta. Tästä huolimatta olen hyvillä mielin onnitellut voittajaa silloin kun olen kanssa kilpailijani tuntenut. Se että minä "hävisin" ja toinen "voitti" kuvastaa enemmänkin sitä, että halusivat vähän toisenlaista kokemusta tai persoonallisuutta.
7. Sekä yliopistolla että sen ulkopuolella Suomessa olen kokenut kiusaamista ja syrjimistä/puolueellisuutta. Yliopistolla tämä on minusta luonnollinen seuraus suuresta organisaatiosta ja vähenevistä resursseista. Kokemukseni (n. 20v) mukaan nämä negatiiviset työelämän ilmiöt ovat Suomessa enemmän sääntö kuin poikkeus.
8. Huono työilmapiiri, epäinhimillinen johtaminen ja kieroutunut kilpailuhenkisyys ovat näyttäytyneet muutamalla työpaikalla. Hyviäkin kokemuksia on paljon.
9. Jos apurahauissa rahanjako prosentti vaihtelee 6–10 prosentin välillä, niin sitä voi kutsua rakenteelliseksi syrjimiseksi. Lause "valintamme ei tällä kertaa kohdistunut tutkimukseesi" ei paljoa lämmitä tai tarjoa elantoa.
10. Akateeminen tutkimus on usein äärimmilleen kilpailutettu ala johon jo työn luonteen puolesta kerääntyy hyvin kunnianhimoisia ihmisiä, ja aina ei voi olla varma kollegan motiiveista. Puolueellisuus ja suosiminen ovat arkipäivää, ja törkeimmissä tapauksissa kyse on plagiarismista tai resurssien ja ideoiden varastamisesta. [Asiaa] rekrytoinnin yleisistä ongelmista nykysysteemissä, jossa virkavalitustie on 2009 uudistusten jälkeen suljettu yliopistotöiden hakijoilta. Tunnen itse useamman professorin, jotka aikanaan saivat omankin paikkansa vasta virkavalitusteitse. Aina on suosittu, siitä ei ole kyse. Kyse on siitä, ettei suosituimmuus-systeemiä nykyisellään voi millään paljastaa eikä siihen puuttua. Työpaikkakiusaamista olen kokenut harvoin, vain kahdesti minua on yritetty jotenkin leimata työpaikalla, molemmilla kerroilla (toinen oli pitkäaikaisempaa vainoamista) syyllinen oli keski-ikäinen naiskollega.

Kuvauksia liian kovan kilpailun luomasta huonosta ilmapiiristä ja kuinka siihen suhtaudutaan

1. Molemmipuolinen luottamusputa oli yksi suurimpia syitä, miksi lähdin tiedemaailmasta. Tutkimukseni tuloksia esimerkiksi julkaistiin minulle kertomatta. Lisäksi organisaation ylimmät tahot vahvasti viestittivät, että tutkijat ovat organisaatiossa vain välttämätön paha. Tasa-arvo ja läpinäkyvyys loistivat prosesseissa poissaolollaan.
2. Kun tekee pitkään töitä, kohtaa kaikenlaisia toimijoita ja työilmapiirejä. Pomot suosivat kaltaisiaan ja heillä on suosikkeja. Ei siitä kannata katkeroitua, koittaa vaan itse toimia toisin.
3. En niinkään kollegoiden taholta, mutta tehdessäni selvitystyötä, jossa haetaan jaettavaa ymmärrystä, osapuoli, joka ei halua edetä, on käyttänyt todella ikäviä ja halveksivia keinoja ja sanoja. Kiussannut muitakin tietysti, mutta ikävään ja äänekkääseen käyttäytymiseen ei juuri puututa esim. esihenkilöiden taholta.
4. Ikävät ihmiset pääsevät korkealle kynnäpäitä käyttäen, huutamalla ja takana morkkaamalla, eivätkä nämä ihmiset aina ole

edes sieltä välkyimmästä päästä. Tavallinen kiltti asiastaan kiinnostunut tutkija on näille ihmisille lähinnä ponnahduslauta, periaatteella tyhmä paljon töitä tekee jne. Yhteistyö tarkoittaa hyväksikäyttöä, kiltteys typeryyttä. Päätökset tehdään kahvihouneissa, joissa ei-viihtyvät ihmiset morkataan tai unohdetaan. Jos puolustaudut, olet hankala. Mielistely ja hyvä-veli-verkoston luominen (=verkostoituminen) on hyvä keino edetä uralla. Kumpikaan ei ole minua kiinnostunut – kiitän kun on kiittämisen aihetta, moitteet yritän sanoa nästisti toista loukkaamatta.

5. Tutkimusmaailmassa nuo yllämainitut menettelytavat ovat hyvin tavallisia, koska kilpailu on kovaa ryhmien välillä ja myös sisällä.

Epämääräisyyttä, suhmurointia ja suosimista pestien täytössä

1. Työnhaussa on välillä tunne, että omien yliopistojen tai tutkimusryhmien jäseniä suositaan liikaa. Tai tuntuu turhautavalta, että annetaan uskoa että työpaikka on haettavana ja siihen kannattaa kirjoittaa pitkä ja huolellisesti laadittu hakemus ja tutkimussuunnitelma, kun tehtävään valitaan jo yksikössä työskennellyt henkilö ja muita on ehkä muodollisesti minimillä harkittu.
2. Useat yliopiston paikat on etukäteen mietitty jollekin ja hakemiseen vaaditaan paljon työtä (tutkimussuunnitelma, cv, julkaisu-luettelo, cover letter, suosittelijat ym.)
3. Valinnat virkoihin tehdään suosikkijärjestelmän pohjalta, haku-perusteita sitten sorvataan sopimaan haluttuun henkilöön. Mutta eihän tämä mikään tutkimusmaailman erikoisuus ole.
4. Kyllähän sellaista jonkun suosimista tapahtuu koko ajan, puoleen tai toiseen. Ilman henkilökohtaista suosijaa olisi hyvin vaikeaa saada tehtyä akateemisessa maailmassa mitään. Henkilökohtaisiin suhteisiin perustuvat pitkälle myös rekryprosessit, joskin kyllä CV:t toki vaikuttavat nekin.
5. En ole itse kärsinyt muusta kuin ikärasismista, mutta kyllä alalla on epäreiluutta, jossa esim. profien omat ihmiset saavat edun kilpailtaessa.
6. Nuorena tutkijana yhdessä nimityksessä toista hakijaa suosittiin tökerösti.
7. Toisen suosimista, puolueellisuutta. Jos ei ollut jonku "kamu", ei etenemistä tapahtunut.
8. Laitoksen johtajalla on ollut omat suosikkinsa.
9. Eräässä rehtorihaussa koin, että haku ei ollut aidosti avoin vaan tehtävään oli suosikki jo korvamerkitty. Hänet (mies) valittiin ns. erityisestä syystä maisterina ohi minut tohtorin ja dosentuurin omaavana. Vaihdoin työpaikkaa.
10. Poliittiset virkanimitykset etc.
11. Yliopistossani on ollut pitkään havaittavissa kavereiden suosimista. On yllättävää, koska se on niin räikeästi näkyvää. Ihmettelen, miten se on mahdollista. Mutta näköjään se on mahdollista. Yliopistotutkijan paikalle pääsi henkilö, joka on ollut vuosikymmeniä tutkimusyksikön johtajan hyvä ystävä. Piirit ovat pienet ja silloin yhden henkilön toiminnalla voi olla määräänsä suurempi vaikutus. Maisteriopinnoissani yli 20 v sitten oli lehtori, joka kohteli minua epäasiallisesti eräässä tärkeässä projektissa. Jälkeenpäin ajatellen kyse oli ehkä eniten siitä, että kemiamme eivät sopineet yhteen. Tämä henkilö oli myöhemmin vaikuttamassa siihen, etten päässyt jatkoon, kun hain toiseen yksikköön lehtorin paikkaa muutamia vuosia sitten. Näiden kokemusten perusteella minulla on kaikki syyt uskoa, että tämä henkilö on ollut vaikuttamassa myös muihin hakuihin, joissa en ole tullut valituksi. On selvää, että työnantajat eivät katso hyvällä minun ikäistäni työnhakijaa. Olen nyt 58.
12. Professoreilla on omat suosikkinsa, joita on tuettu enemmän. Ymmärrän toki, että yhden henkilön resurssit ovat rajallisia.
13. Professorit harjoittivat tällaista toimintaa pohtiessaan kuka saa tukea ja kuka ei. Aloin pitää aika monta heistä joko autistina tai muuten erikoisena kuten vaikka prof [NN] ja prof [NN].

14. Pieni ala, jossa usein päättäjien suosikit pääsevät eteenpäin.
15. Suosiminen on aivan keskeistä apurahamaailmassa ja yliopistoissa. Syrjimistä olen kokenut yliopiston ulkopuolellakin ja se on liittynyt ikään tai sukupuoleen.
16. Henkilökohtaisesti en ole mitään syrjintää kokenut mutta sivusta seuranneena olen jotakin nähnyt. Totuushan on se, että professorit päättävät, keitä he palkkaavat ja keille haetut tutkimusrahat menevät. Joskus jonkun toisen nimellä haettu tutkimusprojektin rahoitus siirretäänkin toiselle tutkijalle (toki tutkimuksen vetäjän eli professorin nimi pysyy samana) syytä ilmoittamatta. Syytä voi sivusta katsoja vain arvella. Positiivinen syrjintä näyttäisi myös olevan mahdollista. Nykyään pärjäävät kotimaiset voidaan jättää oman onnensa nojaan, jotta voidaan auttaa merten takaa tullutta tutkijan alkkua ja jottei aivotuonti ulkomailta vaan joutuisi kovin ikävään valoon. Tai ehkä jopa niinkin, että ulkomainen professori saattaa suosia maanmiehiään - näinkin voisi jotkut tapaukset tulkita. Tästä on muutaman entisen kollegan kanssa ollut puhetta. Väitöskirjatutkijoissa saattaa joskus myös näkyä huomattava prosenttiosuuden kasvu ulkomaisen professorin kanssa samasta maasta tulevien osuudessa. Mutta eihän mikään määräys Suomessa toki estä tällaisia valintoja tekemästä. Meille yliopistoihin tuleville ja verorahoilla palkattuihin tohtoreiksi valmistuville väitöskirjatutkijoille ei ole asetettu kotimaisten kielten vaatimusta. Se on sitten hassumpi juttu, että aina se englantikaan ei ole heti ihan kunnossa, vaikka tätä sentään yliopisto itse virallisesti vaatii kotimaan ulkopuolelta tulijoilta.
17. Suomessa ja globaalien pohjoisen keskuksissa uransa rakentaneet kollegat ovat etusijalla rekrytoinneissa. Kansainvälisyys on suomalaisille ok, jos se tarkoittaa eurooppalaista tai pohjoisamerikkalaista yhteistyötä mieluiten valkoisten kollegojen kanssa.
18. Väitöskirjatutkimukseni ohjaaja oli periaatteessa puolellani, mutta koin, että hän tuki ja auttoi enemmän niitä ohjattaviaan, joiden tutkimusaiheet olivat lähellä hänen omia aiheitaan.
19. Erään kerran hain virkaa, jonka hakijan olisi pitänyt olla akateemisen loppututkinnon suorittanut. Minut ohitti opistotasoinen hakija: Hänen tutorinsa oli valintalautakunnassa, ja hän hän "runnoi" päätöksen läpi.
20. Kiusaamista tai syrjimistä en havainnut mutta suosimista/puolueellisuutta kyllä. Esimerkki: avoinna on assistentin paikka. Sitä hakee 5-10 tutkijaopiskelijaa. Yliopiston sääntöjen mukaan papereiltaan paras pitää valita siihen. Valinnasta vastaava professori ei halua tiettyä henkilöä tehtävään, joten hän käskää erinomaiset paperit omaavan tutkijaopiskelijan (joka ei alunperin hae paikkaa, koska hänellä on rahoitus jo) hakea paikkaa. Tämä henkilö valitaan koska hän on papereiltaan paras (kiistämättä). Mutta sitten tämä valittu professorin ohjeen mukaan kieltäytyy tehtävästä, jolloin sääntöjen mukaan professorilla on oikeus valita hakijoista kenet haluaa ja niin hän tekee. Tämä on siis tyypillistä lakien/sääntöjen porsaanreikien hyväksikäyttöä, jota tapahtuu. Tarkennukseksi tässä tapauksessa minä en ollut tuo kärsijä koska en ollut toiseksi paras, noiden 5-10 hakijan joukossa kylläkin olin.
21. Nuori epäpätevä professorin lellikki ohittaa pätevämmät. Kyllä siihen keinot löytyvät, kun halutaan. Esimerkiksi oikeat arvioijat, jotka kirjoittavat sopivia lausuntoja.
22. Hain ryhmävetäjän paikkaa mitä olin hoitanut oman työni ohella puolitoista vuotta. Hakijat joutuivat Mercurin testeihin. Sain todella hyvät arvosanat tässä testissä kaikin puolin, kuulemma harva oivaltaa asiat niin nopeasti. En saanut tätä paikkaa mutta kaikkein ikävintä oli että HR henkilö (talon sisältä) ei koskaan kertonut tätä minulle eikä liioin silloinen esimies. Yhtäkkiä tuli uusi ryhmänvetäjä talon sisältä jolla ei ollut alan koulutus. Tästä se kiusaaminen sitten alkoi, Minut siirrettiin pois projekteista niin että projektien vetäjät kysyi miksi minä en halua osallistua? Totesin että minä haluan jatkaa mutta en saa jatkaa.
23. Ohjaajien myötävaikutus rahoitukseen ja erilaisiin tehtäviin on merkittävä. Mikä tahansa tutkimusaihe voidaan rahoittaa, jos tutkija koetaan potentiaaliseksi ja hänellä on hyvät suhteet.

24. Suosimista ja puolueellisuutta kerrotaan olleen tutkimusrahoituksen haussa. Jotkut asianosaiset (professorit) ovat jälkepäin pyytäneet nähtäväkseen tutkimusrahoituksiin liittyviä asiapapereita ja ovat minulle niistä oma-aloitteisesti kertoneet. Muillakin kuin professoreilla rahoitussuhmuroinnit ovat olleet suosittu puheenaihe. Minusta toiminta tuntuu luotaan työntävältä, ja se vähentää voimakkaasti halua olla näissä ympyröissä.
25. Kiusaamista en ole kokenut, mutta joissakin tapauksissa jotkut näyttävät saavan ansiotonta arvonnousua.
26. Työpaikkoja on annettu hyvä-veli-verkostojen perusteella. Myös yhdessä työpaikassa esimies ihastui minuun ja kun en vastannut tunteeseen, minut siirrettiin epämuksuviin muihin töihin.
27. Olen miehenä kolme kertaa joutunut tilanteeseen, jossa nuorempi ja selvästi vähemmän meritoitunut naishenkilö on valittu edelleni. Kaksi viimeisintä kertaa näistä sattuiivat nykyisen työtömyyskauteni aikana. Aioin ensin kannella yhdenvertaisuusasiamiehen toimistoon, mutta en pettymykseltäni jaksanut. Ensimmäisellä kerralla valittu henkilö, jolla ei ollut vaadittua tohtorintutkimusta, päätyi esihenkilökseni, jolloin hän kaikin tavoin pyrki nöyryyttämään minua, kunnes valitin hänestä ylimmälle johdolle. Minut siirrettiin organisaatiossa eri tehtäviin.
28. Tytöttelyä (ihan kiva kun tytöt tekevät tutkimusta, mutta ei minusta koskaan kunnan tutkijaa tule, mutta sellainen ihan hyvä laborantti). Laitoksen johtaja piti hyvin tiukasta omiensa puolia muut saivat huonommat työtilat, hitaammat tietokoneet ja hyvin pitkäjänteistä selkään puukotusta (professorini erosi tehtävästään mahdollottoman ilmapiirin takia). Koska minulla ei ole lapsia eikä puolisoa, minä en tarvitse työpaikkaa, koska voin mennä minne tahansa töihin niin helposti.

Kommentteja liittyen suosikkierakioihin

1. Suosiminen on yleistä ja luonnollistakin, että palkataan projektiin sellainen tyyppi, jonka vahvuudet ja heikkoudet tuntee ja tietää tekevänsä sen mitä sovitaan. Olen itsekin työllistynyt opetus- ja tutkimuspätkiin näin.
 2. Tätä varmasti tapahtuu kaikissa töissä. On esim. aika luonnollista, että yritetään suosia tutkijoita, jotka ovat lähellä omia tutkimusaiheita, jotta olisi yhteistyökumppaneita ja "poliittista" tukea siitä huolimatta, että olisi muita pätevämpiä vaihtoehtoja.
 3. Lyhyisiin sijaisuuksiin (esim. vuoden mittaisiin) valitaan jonkun kaveri jostain syystä, ei pätevin hakija, ja koska lyhyisiin sijaisuuksiin ei tarvitse valita pätevintä hakijaa, valinnasta ei voi valittaa. Minut on ohitettu eräässä haussa niin, että selvästi epäpätevämpi valittiin.
 4. Ulkopuolisena on vaikeaa päästä aloittamaan uutta ja innovatiivista tutkimusohjelmaa, kun käytännössä paikat jaetaan jo olemassa olevien ryhmänjohtajien "opetuslapsille" jatkamaan samaa tutkimusta.
 5. Vaikea sanoa, onko kyse ollut pelkästään jonkun toisen suosimisesta. Puolueellisuutta tuntuu kuitenkin esiintyvän esim. hakijan pääaineen suhteen yllättävän usein, vaikka juhlapuheissa halutaankin monitieteistä tutkimusta. Ja toki kansainvälisen hakijan valitseminen tukee monikulttuurisuutta, mutta tuntuu herkästi toisen suosimiselta kansallisuuden perusteella.
 6. Jos rekrytoija on ollut ikäiseni tai nuorempi alemman koulutustason mieshenkilö, niin hän on valinnut tehtävään kaltaisensa.
 7. Julkaisujen vertaisarvioinneissa refereet eivät useinkaan ole puolueettomia arvioinneissaan. Sen sijaan he haluavat suosia omaa tutkimussuuntaansa ja tyrmätä kilpailevia/uusia lähestymistapoja. Lisäksi usein arvioinneista näkyy selvästi, että refereet eivät ole lukeut paperia kunnolla. Tästä syystä julkaisujen saaminen läpi tuntuu usein arpapeliltä riippuen siitä, millaisia referentit sattuu osumaan oman paperin kohdalle. Käytännössä tämä on osoittautunut sillä, että sama paperi on tullut ensin täysin tyrmä-
- tyksi johonkin konferenssiin/lehteen ja sen jälkeen se on hyväksytty ylistäen toiseen.
 8. En ole kokenut syrjintää, kiusaamista tai puolueellisuutta, mutta tutkijan uralla verkostoitumisella ja kontakteilla on paljon merkitystä. Esimerkiksi tutkimushakkeisiin on paljon helpompi päästä mukaan, kun tuntee oikeat ihmiset. Myös oman tutkimuksen näkyvyys voi riippua omasta verkostoitumisesta. Tämä ei tarkoita välttämättä toisten suosimista, mutta kontaktit vaikuttavat silti tutkijan asemaan tutkijayhteisössä ja välillisesti erilaisiin uramahdollisuuksiin – sama pätee toki muussakin työelämässä. Mielestäni myös tutkijaliikkuvuuteen liittyvät vaatimukset asetavat perheelliset tutkijat hankalaan asemaan, koska perheetömän tutkijan on huomattavasti helpompi lähteä vierailevaksi tutkijaksi ulkomaille pidemmäksi aikaa, millä voi olla suurikin merkitys urapolkuun.
 9. Puoluepoliittiset valinnat ja virkanimitykset. Sovitut valinnat organisaation sisältä, paikka auki vain muodon vuoksi.
 10. Sukupuoleen liittyvää vähättelyä ja muuta epäasiallista käytöstä. Eräällä esimiehelläni vuosia sitten oli aivan järkyttävä suosikkijärjestelmä.
 11. Työpaikan haussa olen kokenut, että oppilaitosten sisällä työskenteleviä, suomalaisia, Suomessa koko ikänsä asuneita on suosittu työhönotossa.
 12. Professorit suosivat ketä haluavat.
 13. Jotkut hankkiutuvat asemiin ja vakansseihin suhdeverkostoiltaan, järjestävät nimitykset ilman avointa kilpailua (kutsuprofessuurit) ja junailevat rahoitusta "suojateilleen". Melko epäreilua on myös se, miten toiset tohtorikoulutettavat otetaan mukaan professoreiden projekteihin ja artikkeleihin, toisia ei pyydetä koskaan.
 14. Olen hävinnyt kilpailun työpaikasta vähemmän kokeneelle ja vähemmän päteväälle professorin suosikille. Rekrytoinnissa usein suositaan miehiä, joskaan en ole henkilökohtaisesti tätä kokenut. Toisaalta olen myös saanut "tiskin alta" sijaisuuksia ilman julkista rekrytointiprosessia, eli olen itsekin hyötynyt epäreiluista käytännöistä.
 15. Työpaikkojen täytössä esiintyy vieläkin suosimista. Tämän toteennäyttäminen on vaikeaa koska työpaikan kriteerit voidaan antaa suosittuun henkilön urahistorian mukaisesti.
 16. Hyvä veli verkosto toimii ainakin jossain määrin.
 17. Ainahan jotakuta suositaan. Aina kun sain viran tai paikan, koin huonoa omatuntoa, koska pelkäsin saaneeni sen siksi, että jotakuta toista sorrettiin. Sitten minut savustettiin ulos projektista, kun yliopiston johdossa ei ollut miestä potkimaan suoraan.
 18. Sehän ei liene salaisuus, että akateeminen maailma on pieni gentlemennien klubi Suomessa. Jos ei suostu pelaamaan heidän säännöillään, niin ulos joutuu.
 19. Sisäpiiri.
 20. In my university, research funding and jobs were mostly given to those researchers who had acquaintance with the faculty members. Favoritism is quite common in Finland, especially in academia.
 21. Students, relatives or acquaintances of the local professors are always the ones who secure the very few available jobs.
 22. The fact that Finland dwells too much on networking to find the right people for open positions is discriminatory to those who haven't built considerable networks in their fields of work or study.
 23. Its biased in the nature that you need to know someone already employed in the company to even get an interview.
 24. Yes, at the moment, it is directly related to my direct superior in my home university doing all the above. After studying and doing my research elsewhere for years, I returned to my home university with a personal grant, and it soon became evident that I was not welcome. It seems that the reason is high competition for the positions and a wish to hold all the positions in the chair to a circle of friends who have known each other for years.

25. First of all there is definitely racial discrimination in Finland, which is an open secret. Everybody knows, Finnish companies favour Finns or whites over colored people. And secondly I would have secured a job many months ago if my hostile supervisor would not discourage the potential employer by bashing me as "not the right person".
26. [My contract] was unethically terminated. Made me take decisions on their promises and false pretexts and later backing down on their own words. Wanted to hire their friend on my position, and I was a blocker. I am considering to even file an official legal complaint, but then sometimes feel like letting it go and karma will give them back.

Tohtorien syrjimisestä

1. On ollut johtajia joiden on ollut vaikea hyväksyä ja ymmärtää tohtoritason osaamista.
2. Kun haen kliinistä duunia, ja esimieheni ovat joitain lisureita, siitä syntyy tietty asymmetria, joka usein johtaa ongelmiin. Ihmiset eivät halua palkata fiksumpaa ihmistä, edes silloin kun en ole kiinnostunut heidän työstään.
3. Akateemisen maailman ulkopuolella, työmarkkinoilla varotaan liian korkealle koulutettuja.
4. Esimerkkinä [syrjimisestä on] se, että organisaatiossa johdon päätöksellä estetään tohtoreiden eteneminen. Tänä päivänä tuossa samassa työpaikassa on enää vain muutamia tohtoreita. Useat ovat lähteneet tai jääneet eläkkeelle ja uusia ei ole palkattu.
5. Syrjiminen on ehkä oikein sana tai kyse on sivuuttamisesta. Et ole olemassa, koska olet yliopistoyhteisön ulkopuolelta. "Kiitos ja näkemiin", kun olet väitöksesi tehnyt.

Kokemuksia tutkimusaihepiiriin liittyvästä syrjinnästä

1. Tervetuloa tutkimusmaailmaan. Kokemukseni kattaa kolme vuosikymmentä. Tuota se on ollut jatkuvasti. Jos joku voi hyötyä tutkimuksestani, niin silloin kyllä "arvostetaan", mutta muuten ei. Oma etu ajaa useimmiten edelle suomalaisessa tutkimusmaailmassa. Apurahan antajien maailmassa puolueellisuus on ollut keskeistä: ei rahoiteta muita kuin tunnettuja tutkimusaloja. Suomalaisen akatemian kannalta marginaaliset tutkimusalueet eivät saa rahoitusta.
2. Syrjiminen: synnä poikkitieteellinen, kolmen tieteenalan tutkimusvälineitä käyttävä työ. Tästä johdosta en saa myöskään Akatemian apurahoja. Kiusaaminen: henkilökohtaisen kiusaamisen tavoitteena on pitää minut ulkona tiedeyhteisöstä. Syrjiminen: monipuolisen koulutuksen saaneen syrjimisellä saadaan apurahat ja virat omille kavereille, i.e. niille joilla on ainoastaan se "oman" laitoksen koulutus.
3. Olen kokenut edustavani mm. väärää yliopistoa, väärää tutkimusta, väärää teoriataustaa ja väärää tutkimustuloksia (eivät edusta valtavirtaa).
4. Opetusta arvostavana ja sitä paljon tehneenä koen, että sille ei annettu arvoa. Tutkimuksen tekeminen oli aina etusijalla. Kun sain tohtorin tutkinnon valmiiksi ajattelin, että nyt voisin keskittyä opetukseen yliopistolla kun olin osoittanut osaamiseni, niin ei kuitenkaan käynyt.

Muita epäkohtien kuvauksia

1. Minuun on kohdistunut voimakasta epäluuloa, kun yritin tuoda psykologian alalle uudenlaista tietoa, ja uudistaa testauskäytäntöjä. En tuolloin ymmärtänyt, miten vahva haaste olemassa-olevalle ammattikunnalle sellainen on. Juorut alkoivat kulkea, ja opinnäytetyöni sai mielestäni ansaitsemattomasti heikon arvo-

sanan, tai ainakaan tarkastajien lausunnossa ei ollut riittäviä perusteluja. Ystäväni varoittivat minua, että jos kiistan arvosanan, voi työ joutua uudelle arvioitsijalle, joka saattaa jopa laskea arvosanaa vielä alemmas. Yliopistolta löytyi esimerkkejä siitä. Työni julkaisu alan ainoan kustantajan toimesta kariutui tähän, eikä siitä koskaan tullut käytännön menetelmää, vaikka olin näin luvannut koehenkilöilleni. Minä vaihdoin tutkimusalaan. Myöhemmin olen kuitenkin pannut merkille, että [tiettyä tutkimuksen] alalla on otettu käyttöön työtapoja, jotka tekevät samantapaisia valintoja kuin työssäni olin suosittelut. Jotkut työtäni kauhistelleista ihmisistä ovat esiintyneet julkisuudessa kertoen näistä uusista innovaatioistaan.

2. Vihervasemmiston harjoittaman deplatformauksen ja character assassinationin ("luonneturhan") jälkeen olen tyytyväinen, että elintoimintoni olen saanut pitää, vaikka elämää ei varsinaisesti olekaan.
3. Yksityisellä sektorilla valintaperusteet eivät ole julkista tietoa, joten syrjinnästä, suosimisesta tai puolueellisuudesta ei saa todistuseineistoa.
4. Työnantaja ei kestänyt kritiikkiä ja työn johtaminen ei ollut optimia.
5. Selkeää puolueellisuutta valinnoissa.
6. Monenlaista syrjintää on ollut tavallista. Myös ennakkoluulot ovat ratkaisseet monet työpestit minulle negatiivisesti. Katson että tämä monesti liittyy palkkaajan omaan epäpätevyyteen taikka pelkoihin esim. kilpailijasta. Kokeneena konsulttina olen monesti myös huomannut epäkohtia ja huonosti hoidetut asiat hakijaorganisaatioissa.
7. Työpaikkakiusaaminen. Vähättely.
8. Lupauksia uusista tehtävistä ja ne olivat vain lupauksia.
9. Rekrytointiprosessit olivat täysin puolueellisia. Olen hakenut ja saanut hyvityksiä tämän takia Tieteentekijöiden liiton sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusvaltuutettujen tuella.
10. Väitöskirjaa tehdessä minä ja eräs opiskelukaverini julkaisimme selvästi enemmän ja paremmin kuin muut samaan aikaan väitöskirjaa tehneet. Silti jouduin "taistelemaan" paikasta kansainvälisessä [instituutiossa] sellaisen kollegan kanssa, jonka väitöskirja viivästyi pari vuotta ja joka siirtyi sitten akatemian ulkopuolelle. Valmistumisen jälkeen laitoksen vanhojen partojen kaverit saivat laitokselta työpaikat, vaikka näyttöinä heillä oli lähinnä tohtorintutkinto ja pari konferenssipaperia. Minä ja tuo toinen akateemisesti kunnianhimoinen, enemmän julkaissut nuori tutkija jouduimme lähtemään, kun väitöskirjamme valmistuivat. Minun kohdallani tämä päättyi hyvin; pääsinkin parempaan yliopistoon jatkamaan. Se toinen, luultavasti minua lahjakkaampikin, "hautautui" ammatikorkeakouluun ja hänen tutkijanuransa tyssäsi siihen.

Ulkomaalaistaustaisten tohtorien kokemuksia syrjinnästä

1. I know for sure that I was rejected for positions I have applied for because of my nationality.
2. I felt that as an immigrant, you should think about the low-level work. After that, I was disappointed in finding a job. I decided to work in R Kioski, so I requested työkokelu. It was accepted. However, when I wanted to visit Aalto University to contribute to the preparation of a funding proposal case, I was successful; I had employment opportunities in a new field of research. This visit was also for learning new fields of expertise. However, my työkokelu for this visit was not accepted. I leave conclusion for you!
3. When I was fired at the very end of 201[X], I had a feeling that I was fired "as a foreigner". My Finnish colleagues stayed in school even though they were less qualified, had less employment history and objective gave less expertise to the students. I considered my dismissal extremely unfair.
4. I am foreigner and higher Education.
5. when someone comes from abroad, is obvious that is hard to get into system...because jobs go easily to people who already

- have studied here, have been here, know the system, and know each other well, etc..but of course not only in finland, all around the world is the same...we lived in norway too...of course there as well, they gave job easily first to norwegians...if a professor has a student, then they finish study...of course job is for them as first.
6. I feel, that my application was rejected not because of my research experience, but origin and background. I am Professor, have experiences from different countries, and got PhD from [a EU-country]. I could not even get job as PostDoctoral Fellow in Finland, in fact I was leading whole department in research institution abroad.
 7. I interpret that discrimination based on age, nationality, and mother tongue other than Finnish are the main causes for my unemployment. Of course, as a result of these, somebody else is favored.
 8. It is about the discrimination. Especially, after the far-right party, it is impossible to find a job in any field in Finland as a high-educated immigrant.
 9. One discrimination is because I am a foreigner. In Finland, foreigner will unlikely be offered a good job. Preference will be given to Finnish candidates.
 10. I wasn't as productive in the years when my two children were small (I worked but had little published articles) and now I can't go back - no opportunities for my age. This is age discrimination.
 11. In the past, I've noticed that employers hire on the basis of ethnicity.
 12. Despite I have Finnish citizenship, I am still discriminated on the basis of my ethnicity (which is obvious from my name).
 13. All of those. Bullied by my professor who was daily reminding everyone else that they should speak Finnish with me instead of English 1996! I have never been given my own voice in the works I have had. I have not been given visibility. No feedback or encouragement. Bosses have all consistently got angry with me, my opinions or whatever. Never given a reason why.
 14. Prejudice and stereotypical judgements are very much related to those from Sub-Saharan Africa.
 15. Hidden discrimination with language or with last names.
 16. A lot of work bullying and discrimination, and colleagues are not friendly because my skin colour.
 17. The most important discrimination I have experienced is related to nationality.
 18. People don't make connections with their judgements and nit being able to constatntly speak to natives.
 19. I believe there is some sort of racism and discrimination. High profile people suffer the most because no body wants to hire them or don't want to pay them up to the level. I guess age factor is another reason.
 20. Finns discriminate foreigners.
 21. Racism.
 22. We should be honest that foreigners in general have much less chance expect that positions cannot necessarily be filled with Finnish candidates. The situation could be worse for candidates who does not have proficiency in Finnish language.
 23. I would rather not, except to say, that for funding, it is an open secret that having a Finnish lead helps the application.
 24. Finlandia is a highly developed country and is losing immense cultural wealth, leaving all highly educated foreigners with a great desire to contribute to the Finnish productive and educational system locked up and dying of sadness.
 25. Being non-Finn. And having narrow specialization, but in a currently emerging field.
 26. Racial background is given priority during the interview over academic merit. There were many good interviews I conducted, but unfortunately, positions were given to others with less experience.

Suomen kieleen liittyviä syrjinnän kokemuksia

1. 1. Non-Finnish speaking immigrants find it difficult to get interviews let alone land a job in their of study because I believe Finland has not opened up yet to absorb the immigrants, they have trained in their educational systems to help build the country.
2. 2. Only distantly, in a more systematic sense of xenophobia and racism. I've not experienced anything personally that I can point out as being prejudiced when looking for work. I have seen plenty of job advertisements which require native Finnish abilities, however, which shouldn't actually need such.
3. 3. Language barrier.
4. 4. Discrimination on the basis of language ability.
5. 5. 100% Finnish language priority.
6. 6. I am not simply invited for job interview because. Decision makers don't want to struggle with someone's "not fluent Finnish". Companies looking for easy ways even if it is a pure discrimination, they don't care. No surprise and NO CHANGE IN NEAREST FUTURE expected.
7. 7. In Finland if you don't speak Finnish you miss most of the openings. Shall we call it discrimination? Anyway, that was one of my biggest issues, not speaking the native language.

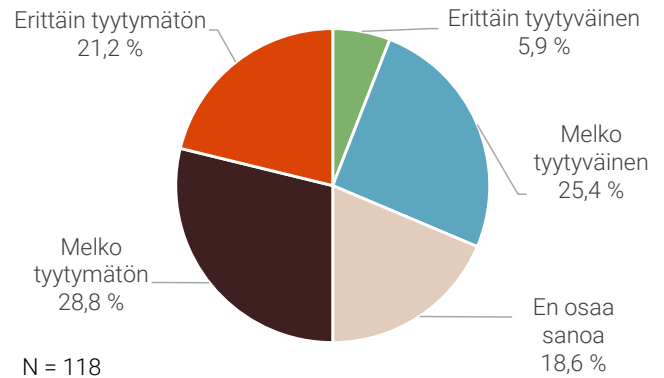
4.8. TOHTORIEN ARVIOITA TE-PALVELUISTA

Tyytymättömyys TE-palveluihin on yleistä työttömien tohtorien keskuudessa. Tyytymättömyyttä ilmaisi 43 % pitkäaikaistyöttömyyttä kokeneista ja puolet kroonista työttömyyttä kokeneista vastaajista, kun taas tyytyväisyyttä ilmaisi 38 % pitkäaikaistyöttömistä ja joka kolmas kroonista työttömyyttä kokeneista tohtoreista. Joka viides vastaaja ei ottanut kantaa. 40 % alle vuoden mutta yli puoli vuotta kokeneista työttömistä tohtoreista on enemmän tai vähemmän tyytyväinen TE-toimiston palveluihin. Suunnilleen yhtä moni (42 %) ilmaisi jonkinasteista tyytymättömyyttä. Useampi kuin joka kolmas englanninkieliseen kyselyyn vastannut kroonista työttömyyttä kokenut tohtori on joko tyytyväinen tai erittäin tyytyväinen saamiinsa TE-palveluihin. Tyytymättömiä tai erittäin tyytymättömiä on 28 %. 29 % pitkäaikaistyöttömyyttä kokeneista kv-tohtoreista on enemmän tai vähemmän tyytyväinen saamiinsa TE-palveluihin. 38 % on enemmän tai vähemmän tyytymättömiä. Pitkittänyttä työttömyyttä (6kk–12kk) kokeneista kv-tohtoreista 40 % kertoo olevansa tyytyväisiä TE-palveluihin. 36 % kertoo olevansa enemmän tai vähemmän tyytymättömiä.

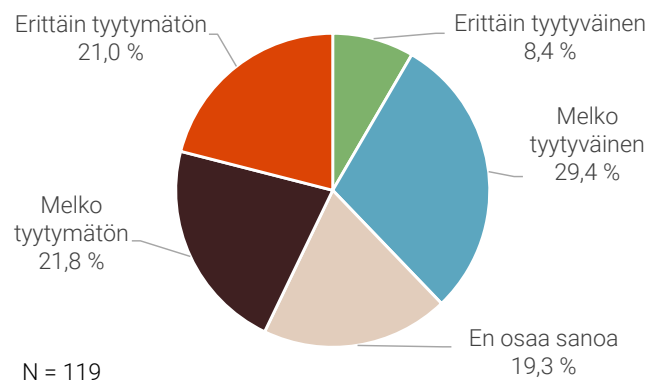
Selkein kirjallisten vastausten moninaisuudesta kumpuava viesti on se, ettei TE-toimistoilla ole riittävää asiantuntemusta auttaa tohtoritason työttömiä.⁵ Osa kokee jääneensä ylipäänsä vaille huomiota ja palvelua, toisille on tarjottu epäasiallisia töitä tai tyhjänpäiväisiä osoittautuneita kursseja. Paljon kritiikkiä kohdistuu määrälliseen, umpimähkäiseen hakuvelvollisuuteen, mikä ilmenee myös siinä, että osa tohtoreista mainitsee hyvänä asiana sen, että heidän kohdallaan veloitetta on kevennetty. He kantavat mukanaan korvaamatonta pääomaa, jonka ovat hankkineet vuosien tieteellisellä uurastuksella, mutta TE-palvelut näyttäytyvät tämän potentiaalain hyödyntämiseen ja organisoimiseen kehittymättöminä ja toimimattomina. Vastauksista ilmenee lukuisia esimerkkejä työllistämisyjärjestelmän kömpelyydestä: yli vuosikymmenen yrittäjänä toimineelle ja oppilaitoksissa yrittäjyyttä opettaneelle tohtorille oli tarjottu kursseja yrittäjyyden perusteista. Professorin tehtäviä

⁵ Sama viesti välittyi Tieteentekijöiden nuorille tutkijoille suunnatun kyselyn tuloksista: kyselyyn osallistuneista työttömistä vastaajista 40 % ei ollut mielestään saanut tilanteeseensa nähden asiantuntevaa palvelua työvoimatoimistolta. (Tieteentekijät 2021.) Myös korkeakoulutettujen työuria laajemmin tutkineet Asplund & Vanhala (2016: 288–289) huomauttavat, että aktiivitoimien kohdentaminen riippumatta koulutustasosta tuntuu tapahtuvan varsin mekaanisesti, eikä suurin osa korkeakoulutetuista saa työllistämistoimista todellista apua.

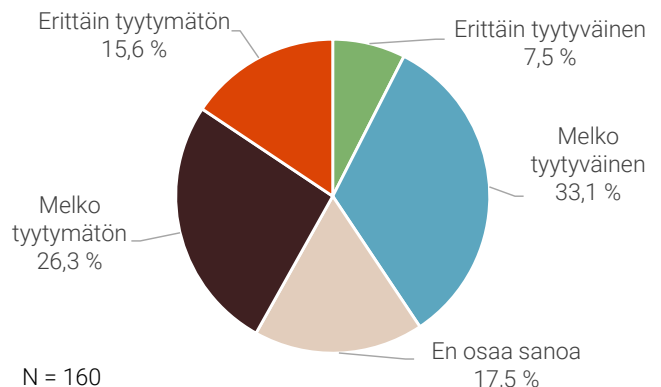
KUVIO 19. KROONISTA TYÖTTÖMYYTTÄ KOKENEIDEN TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: "Arviosi TE-palveluista: kuinka tyytyväinen/ tyytymätön olet saamaasi palveluun?"

KUVIO 20. PITKÄAIKAISTYÖTTÖMYYTTÄ KOKENEIDEN TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: "Arviosi TE-palveluista: kuinka tyytyväinen/ tyytymätön olet saamaasi palveluun?"

KUVIO 21. PITKITTÄNYTTÄ TYÖTTÖMYYTTÄ KOKENEIDEN TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: "Arviosi TE-palveluista: kuinka tyytyväinen/ tyytymätön olet saamaasi palveluun?"

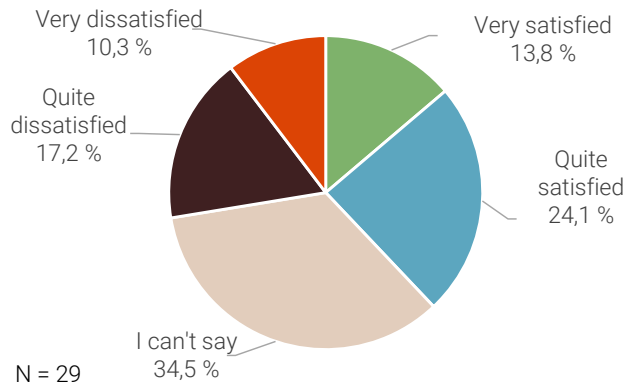

hoitaneelle tohtorille ehdotettu pestiä latukoneen kuljettajana. Fysiikan tohtori katsottu päteväksi kirpputorille, ajokortiton kasvatustieteen tohtori pyritty ohjaamaan taksikuskiksi ja yhteiskuntatieteellisen alan tohtorissa nähty potentiaalia palkkatukityöhön kaupunginosan asukasyhdistykseen. Erityisen monta sarkastista mainintaa saavat tohtoreille tarjotut CV:n kirjoittamiseen opastavat kurssit. Esiin nousee lisäksi esimerkiksi ymmärtämättömyys tohtorin maineen merkityksestä:

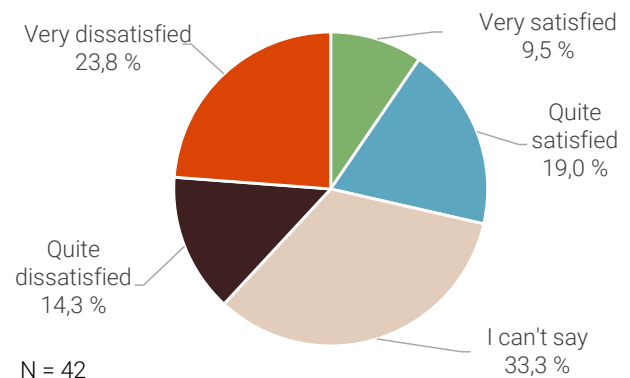
”Minut määrättiin hakemaan yliopistolta paikkaa jonka itse ymmärsin olevan minulle täysin sopimaton eikä osaamiseni riittänyt siihen millään tasolla. [...] Jos olisin hakenut tehtävää, johon en lainkaan sovellu, tämä olisi osoittanut, että en ymmärrä kyseisen tehtävän vaatimuksia. Miten olisin sen jälkeen voinut hakea samaan yksikköön toisiin tehtäviin, jotka olisivat olleet minun osaamistani vastaavia?”

Kokonaiskuvaksi jää, että TE-palveluiden työllistämismenetelmät ovat useimpien tohtorien kohdalla toimimattomia ja pahimmillaan tuottavat haittaa. Vaikuttaa siltä, että nykyjärjestelmän taustalla olevat premissit ovat vanhentuneet ja perustuvat väärin oletuksiin työtömistä.⁶ Huomattakoon kuitenkin, että jotkut tohtorit kertovat olevansa tyytyväisiä saamaansa palveluun. Lisäksi muutama osoittaa sympatiaa TE-toimiston työntekijöitä kohtaan näiden tehdessä parhaansa vaikean tehtävän edessä.

KUVIO 22. KROONISTA TYÖTTÖMYYTTÄ KOKENEIDEN KV-TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: ”Arviosi TE-palveluista: kuinka tyytyväinen/ tyytymätön olet saamaasi palveluun?”

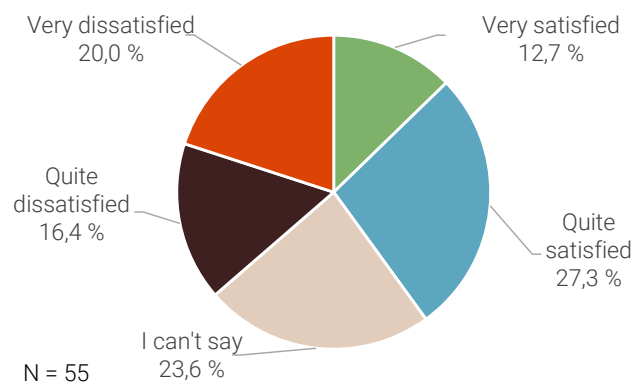

KUVIO 23. PITKÄAIKAISTYÖTTÖMYYTTÄ KOKENEIDEN KV-TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: ”Arviosi TE-palveluista: kuinka tyytyväinen/ tyytymätön olet saamaasi palveluun?”

KUVIO 24. PITKITTÄNYTTÄ TYÖTTÖMYYTTÄ (6–12 KK) KOKENEIDEN KV-TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ:

”Arviosi TE-palveluista: kuinka tyytyväinen/ tyytymätön olet saamaasi palveluun?”

⁶ Jo vuosikausia on tiedetty, että työttömien tohtoreiden työttömyys on vastentahtoista (OKM 2016b: 34). Työllistämismenetelmät näyttäisivät jääneen tutkimustiedosta jälkeen.

Myös englanniksi vastanneet työttömyyttä kokeneet tohtorit tuovat esiin sen, ettei TE-palveluita ole selvästikään suunniteltu tohtoreille. Toisaalta esimerkiksi palkkatuki ja henkilökohtainen palvelu saavat kiitosta. Yleisesti ottaen TE-palvelut näyttävät kuitenkin pääsääntöisesti hyödyttöminä. Kontrolloituinen ja tukien menettämällä uhkailu on omiaan aiheuttamaan pelkoa ja ahdistusta, mutta ei edistä työllistymistä. Osa TE-palveluiden tarjoamista työ- tai kurssiehdotuksista on asiattomia, kuten varastotyö tietotekniikan huippuosaajalle tai aakkosten opettaminen tohtorille yleisellä integraatiokurssilla:

“The Unemployment Office was not very helpful during that time. I never personally met my case worker, they wanted to put me into an integration course that started from the basics like an alphabet, but I managed to convince them that that would not be helpful at all. I would have liked to get a proper Finnish course, but that was unfortunately not offered.”

Suomen kielitaidon puute työnsaannin esteenä nousee useissa vastauksissa näkyviin.

Luku 4.9.

**MITEN TYÖTTÖMYYSETUUKSIEN
EHDOT JA TYÖLLISTÄMIS-
TOIMET VAIKUTTAVAT
TOHTORIEN ELÄMÄÄN**

Kuva: Leandro Stefani, Pixabay.

ESIMERKKEJÄ TOHTORIEN VASTAUKSISTA KYSYMYKSEEN:

”Millaisia vaihtoehtoja Sinulle on tarjottu TE-palveluiden taholta ja mitä ajattelet niistä?”

Tohtorit eivät saa TE-palveluista tohtoritason apua työllistymiseen

- Tohtoreille ei oikein ole hyviä vaihtoehtoja. Hakeudu in omatoimisesti yhden yrityksen palveluihin, mutta ei sieltä oikein konkreettista uutta apua saanut, sellaista mitä ei olisi itse tiennyt aiemmin.
- TE-palvelujen kautta vaikutti olevan hankala löytää työpaikkoja, kun osaaminen on tohtoritason syvällistä mutta kapealta – joskin monessa paikassa tarpeelliselta ja hyödylliseltä – alalta.
- Koin, että TE-palveluiden kautta oli varsin vähän tarjontaa tutkijakoulutusta soveltavista töistä. Tällaiset paikat olivat enemmänkin tarjolla muiden kanavien kautta. Toki TE-toimiston kautta tarjottiin mahdollisuutta hakea lukuisiin erilaisiin koulutuksiin. Näiden koulutuksien sisältöjen sopivuus, mielekkyys ja hyödyllisyys oli minulle kuitenkin varsin vaihtelevaa. En myöskään lopulta tullut valituksi yhteenkään koulutukseen, mutta ehkä hyvä niin, koska pystyin siten edistämään paremmin omaehtoista työnhakua.
- Jouduin perustelevaan työttömyyttäni ja henkilö ei uskonut oikein tilannettani, että näin kokenut ja kouluttautunut henkilö voisi olla työttömänä.
- Ei juuri mitään, olen sanonut hakevani töitä omien verkostojeni kautta. Oma käsitykseni on, että TE-toimiston ihmisillä ei ole ymmärrystä/tietoa/osaamista siitä, mitä tohtorikoulutus tarkoittaa ja millaisia osajia tohtorit ovat.
- Heillä ei juurikaan ollut tietoa tai osaamista asiantuntijatyöstä. Tosin en apua heiltä tarvinnutkaan ja onneksi osasivat olla vaatimatta liikoja.
- Neuvoja CV:n ja työhakemuksen tekoon. Hyvä päivittämään akateemisen maailman ulkopuolista työnhakua, mutta varsinaista ymmärrystä osaamisestani ei heillä ollut.
- Siellä lähinnä kohauteltiin okia. He eivät ymmärtäneet mitä olin opiskellut, eikä siellä tuntunut olevan ketään, joka olisi erikoistunut tutkijataustaisiin työnhakijoihin. CV:n he ottivat kommentoitavaksi, eivätkä keksineet mitään kommentoitavaa. Opettajaksi opiskelua oltaisiin tuettu 2 vuoden ajan, mutta en ollut täysin vakuuttunut aineosaamisestani, eikä kukaan osannut selvittää asiaa.
- Minulle on tarjottu ns. standardiratkaisuja. Erilaisten palvelujen tarvetta on tiedusteltu, mutta olen niistä itse kieltäytynyt tai en ole kokenyt tarvetta. TE-keskuksen ammattilaisilla ei ehkä ole kaikilla kokemusta tohtorikoulutuksen saaneista työnhakijoista. Osalla oli hyvää ymmärrystä, mutta systeemi ei anna mahdollisuuksia kovin yksilöllisesti järkeviin ratkaisuihin. Virkailijat ovat olleet ystävällisiä.
- Jotain yksittäisiä koulutuksia tarjottiin, jotka eivät osuneet kiinnostukseni tai olivat liian ns. matalan kynnyksen taseisia eikä sopivia oman osaamiseni kehittämiseen.
- Aluksi tarjottiin vain tietoja TE-palveluista ja opastettiin verkkosivujen käyttöön. Tämä tuntui lapselliselta tuoreesta tohtorista.
- Humanisteille ja yhteiskuntatieteen tutkijoille ei ole juuri tarjolla palveluja. Olen osallistunut yhdelle akateemisten alojen kurssille, jonka TE-toimisto järjesti (Akateemisten uratarjotin), mutta sekin oli enemmän suunnattu kaupallisen ja teknisen alan työttömille akateemisille (siis AMK-tason akateemisille).
- TE-palveluita ei nykyään ole akateemisesti koulutetuille työnhakijoille. TE-palvelut katsovat tohtorintutkinnon lähinnä todisteeksi siitä, että työnhakija löytää töitä ilman tukea tai palveluitakin.
- TE-palveluja ei selvästi ollut juurikaan kohdistettu korkeakoulutetuille. Uravalmennusta tosin tarjottiin, mutta monessa kohtaa luotettiin siihen, että osaisi itse parhaiten hoitaa työllistymiseni.

Ajattelenkin, että parhaan tuen sain liitostani sekä sosiaalisesta verkostostani.

- Palveluja ja valmennusta kyllä tarjottiin ja tein kaiken, mitä minulle osoitettiin mutta se oli turhauttavaa, sillä akateemisille työnhakijoille oli aika vähän mitään konkreettisesti osuvaa enkä kokenut saavani apua ja ideoita kysymyksiini alan vaihdosta.
- Ainoa tarjottu on ollut kunnan X ympäristöasiantuntija, joka vastaa mm. asfalttiurakoiden kilpailutuksista ja urheilukenttien kunnossapidosta. Muuten olen saanut olla liiankin rauhassa TE-palvelujen suunnalta (levittelevät lähinnä käsiään mun kohdalla).
- Eivät TE-toimiston resurssit ole minunlaiselleni suunnattu (50+ vuotias tohtori ja dosentti), ihan ymmärrettävistä syistä. Tilanteeseen nähden TE-palvelujen vaihtoehdot ovat olleet OK.
- TE-palvelut ovat aika kassalla siitä miten hyödyntää osaamistani, enkä ole saanut sieltä juuri mitään hyödyllistä apua, vaikka olen sitä erikseen pyytänyt.
- Ei mitään todellista osaamistani tukevaa.
- Ymmärtääkseni sellaisia vaihtoehtoja, joita muillekin työnhakijoille systemaattisesti tarjotaan. Näistä on ollut varsin vaikea löytää omaan tilanteeseeni sopivia.
- Ei TE-palveluissa ymmärretä yliopistorekrytoinneista oikeastaan mitään, mutta järjestelmä toimi ihan ok kohdallani, kun jättivät rauhaan itse tekemään hakemukset. Mitään kouluttautumispakkoa ei sentään kaksinkertaiselle dosentille tyrkytetty.
- Ei juuri mitään, mutta tutkimusjohtajat eivät työllisty TE kautta vaan omien verkostojen.
- Ei mitään. TE-palveluista ei ole ollut minkäänlaista hyötyä.
- Kelvottomia silloin kun niitä on tarjottu. Yleensä ei ole tarjottu mitään. Ja tuo jos mikä nyt olisi paikka, jossa voisi olla muutama ihminen töissä, jotka ymmärtäisivät miten apurahakoneisto toimii.
- Eipä oikeastaan mitään. TE-palvelut eivät ole auttaneet minua mitenkään.
- TE-toimiston palvelut olivat korkeakoulutetun kannalta yhtä tyhjän kanssa. TE-toimisto pakotti hakemaan paikkoja, joihin minulla ei ollut osaamista tai jotka olivat poistuneet hausta jo aiemmin. Käytännössä nämä vain haittasivat omaa työnhakua, veivät suotta aikaa ja tuhlasivat kaikkien osapuolten resursseja.
- They basically can't help very highly educated people, because the jobs they have, or offer are more tailored for less educated or skilled people.
- TE just want us to get any job, even if its a cleaning job, ignoring our education.
- I got e-mail that I can go for training to work as person who cleans snow. I'm have opportunity after 3 years beeping unemployed to start Finnish courses. I had career coach, nice person but not qualified to work with those who have PhD.
- I have had plenty of problems with TE services over the years, but the biggest is simply that they know nothing of higher education and can't give any advice or suggestions.
- Classic services as many other foreigners. Learn the Finnish language that will help you to find a job. They send me to language course. It didn't help cause the main problem is to be foreigner in here not knowing the language. Language helps if you are looking for service or basic jobs that sometimes Finns have no interest to do but not for highly educated individuals.
- The psychology support is quite a unique flavour of service around. Worked very well for me. It was personally tailored, focused, professionally run. Efficient as the consequence, gave the change intended. Other activities were mostly irrelevant. I do not think they suit well for PhD level scientists and professional researchers. They rather interfered with job seeking than helped it.
- I think that TE office can't do nothing in the case of academic researchers. I understand that I couldn't be offered any option, and it's right so given that academic jobs must be gained by means of skills, not by means of being unemployed.

Kokemuksia tohtorikoulutuksen aliarvioimisesta ja ymmärtämättömyydestä tohtorin/tutkijan osaamista kohtaan

1. Se mitä nyt totean on karkeaa ja vastoin tapojani ja arvomaailmaani, mutta minun on valitettavasti todettava, että tohtorien asioita käsittelevät ihmiset, joiden yleisymmärrys kaikesta ja erityisesti niistä vaateista ja ongelmista joista tohtorien työllisyys/työttömyys on riippuvainen on riittämätöntä, suoraan sanoen luokatonta. Sama koskee yleisemmin muitakin parametrejä, jotka vaikuttavat työllisyyteen ja yleiseen työmarkkinatilanteeseen Suomessa.
2. Nothing. Useless talks when everybody knows the outcome.
3. On tarjottu ja myös painostettu osallistumaan koulutuksiin, jotka on tarkoitettu duunareille: siis CV:n tekemisen opettelua, jne.
4. TE-palveluissa ei käsitetty koulutustani. Siellä tarjottiin jokseenkin sopimattomia tehtäviä, mutta en kuitenkaan närkästynyt, koska ymmärsin että siellä ei ymmärretty.
5. Ei mikäänlaisia. [Asuinpaikkakunnalla] TE-toimistossa ei ole henkilöä, joka tuntisi akateemista uraa.
6. Eihän TE-palvelut osaa sanoa mitään rakentavaa työttömälle tohtorille.
7. Kursseille osallistumista tarjottiin, koin sen hyödyttömäksi. Osasin tehdä CV:n.
8. Minulle ei ole tarjottu mitään. Yleistä postia tulee erilaisista rekrytointitapahtumista ja koulutuksista, mutta ne eivät koske tohtori/dosenttitason tutkijoita.
9. Uraohjausta ja harjoittelua. Kouluttajat eivät osanneet auttaa, vaikka tarjottu valmistus oli akateemisille. Ei löydy palveluja tohtoritason ihmisille.
10. TE-palveluista ei ole tohtoreille mitään hyötyä. Palveluiden tarjoamista säätelevät osin lain sanelemat TE-toimiston omat vaatimukset työttömien aktivoinnista ja kunnille lankeavien kustannusten välttely. Akateemisille työttömille tarjotaan samoja CV-kursseja kuin muillekin koulutetuille. Aiemmin hyvin työllistämässä toimineet rekrykoulutukset ovat kokeneet inflaation ja ovat nykyisin ilmaistyövoiman hyväksikäyttöä. Kunnan työvoimaviranomaisten kanssa käymäni keskustelut ovat olleet hyödyllisiä, TE-toimiston tekemiset eivät.
11. TE-järjestelmä on samanlainen kuin, jos Sote-järjestelmä pyörisi pelkkien lähihoitajien osaamisen varassa. Työntekijät ovat kyllä nykyään yleisesti ottaen ystävällisiä ja varmaan jopa tekevät parhaansa mutta heillä ei yksinkertaisesti ole riittävä osaamista ja tietoa, jota tarvittaisiin. Tyytymättömyys on siis järjestelmään, ei yksittäisiin työntekijöihin. Ystävällisten rivityöntekijöiden taustalla on sitten joukko eräänlaisia "haukkoja", pomoja, usein vanhempia tätejä, jotka silloin tällöin ottavan jonkin provokaation ja ryhtyvät hankaliksi, yleensä tavalla, joka on kaikkien säännösten vastainen ja aiheuttaa turhaa työtä asianosaiselle. Järjestelmä on siis kuin lähihoitajien varassa toimiva Sote, jossa lääkkeeksi tarjottaisiin vaivasta riippuen vain buranaa, lämmintä mehua ja vuodeleppoa - eli siis lääkkeitä, jotka tilastollisesti auttavat useaan vaivaan, kuten flunssan oireisiin mutta eivät ratkaise haastavampia ongelmia. Koska kaikenlainen analyttisyys ja myös luottamus puuttuu, niin järjestelmä ei pysty tuottamaan mitään ratkaisuja vaikeampiin ongelmiin tai raportoimaan ongelmista sinne, missä niitä ehkä voitaisiin ratkoa. Orpon mukaan meillä ei ole varaa näin korkeisiin sosiaaliturvameneihin. Kysynkin, miksi meillä on ollut varaa pitää näin suurta joukkoa korkeasti koulutettuja kortistossa sen sijaan, että olisimme hyödyntäneet heidän osaamistaan yhteiskunnan hyödyksi? Luottamus ja selkeät vaihtosuhteet olisivat edellytys rakentavalle keskustelulle tässä järjestelmässä.
12. Olen käynyt miltei kaikki TE-toimiston kustantamat työnhakuvaihtokortit sekä keskustellut lukuisten uraohjaajien ja ammatinvalinnanpsykologien kanssa. Vaihtoehtoista uraa ei ole löytynyt, eikä uuden tutkinnon opiskelu ole enää järkevää. Myös yrittäjyyden edellytyksiä on selvitetty. Piilotyöpaikatkin on kartoitettu

13. TE palveluissa ei ole minkäänlaista osaamista tohtorin työllistämisen osalta. Neuvonnan lähtökohta olisi se, että neuvoja tuntee kyseisen alan – tämä ei toteudu.
14. Not much. Not much anything. Mitä ne voisivat tehdä? Eivät ne voi löytää duunia kuin jollekin pullakuskeille.
15. TE-toimistoilla ei ole minkäänlaista asiantuntemusta tohtorin työnhakuun liittyvistä asioista.
16. Jäädessäni vuoden 2019 alussa työelämän ulkopuolelle olin jo 59-vuotia ja hain aktiivisesti työpaikkoja. Nyt olen 63 enkä usko, että voin saada työtä muualta kuin yliopistolta. Sitä varten olen kyllä valmistellut useitakin hankeaihoita. Tarkoituisin jatkaa vielä reilut 5 vuotta työelämässä, jos se onnistuu. TE-keskuksella ei minun kokemuksellani varustetulle henkilölle ole juuri mitään annettavaa.
17. Akateeminen osaaminen tulisi huomioida myös TE-palveluissa.
18. Eivät oikein ymmärrä tutkijakoulutuksen saaneiden osaamista tai joutuvat toteuttamaan heille määrättyä kaavaa. Yksi sapluna, johon kaikkien on sovittava. Sinänsä käsittely on ollut reilua, mutta heilläkin rajoituksensa.
19. He selkeästi yrittivät auttaa, mutta valmistuneille tohtoreille ei ole paljoa palveluita tarjolla eli hekin olivat hieman hukassa asian kanssa. En siis osaa sanoa. Voi olla, jos heillä olisi ollut työkaluja auttaa, apu olisi ollut varmasti saatavilla.
20. Ei juurikaan hyödyllistä, työttömien terveystarkastus oli aika pinnallinen, kurssit ovat suunnatut lähinnä huomattavasti alhaisemmalla koulutustasolla oleville.
21. Uravalmennuskursseja – todella huono, suunnattu suorittavan työntekijöille. Kahta uravalmennustajaa, toinen kovin nuori ja naivi, toinen kokenut, mutta tunnusti rakenteelliset ongelmat tohtorien työllistämässä, joten ei pystynyt konkreettisesti kovin paljon auttamaan. Nykyisin olen TE-toimiston kautta työllistetty, joka ei ole ihanne, mutta parempi kuin ei-mitään.
22. Minulle sanottiin, että koulutuksellani ei ole mitään merkitystä ja pitää vain hakea mitä tahansa työtä, joka alkaa mahdollisimman nopeasti. Niin suoraa koulutuksen halveksuntaa en ole muualla kohdannut kuin TE-palveluissa.

Kommentteja kontrolloinnista ja määrällisistä työnhakuvaihtokortteista

1. TE-toimiston todellinen tehtävä ei ole työllistää, vaan tarkkailla ja rangaista. Ei ole tarjottu mitään, itse olen vaatinut pääsyä ammatinvalintapsykologille ja erilliseen työllistymispalveluun, josta ei ollut mitään hyötyä. CV:n kuvaa vähän fotoshopattiin. TE-toimisto on täysi vitsi, joka ei naurata.
2. Tee 4 hakemusta kuukaudessa tai jätät ilman ansiosidonnaista.
3. TE-palvelut ja kuntakokeilu eivät ole tarjonneet mitään palveluja. TE-palveluista ei juuri koskaan kuulunut mitään ja kuntakokeilu vain varmistaa että olen täyttänyt kuukautiset ehtoni. Jos jommalta kummalta on halunnut palveluita, on joutunut itse selvittämään mitä heillä on valikoimassa. Kumpikaan ei ole ollut kiinnostunut minusta, vaan vain siitä että olen täyttänyt pakolliset paperit.
4. Työnhakuvaihtokortti, ei muuta. Ei ole ollut apua eikä haittaa.
5. Neljän työpaikan hakeminen kuussa ei ole tehokas tapa työllistyä, mutta juuri muita vaihtoehtoja nykyinen malli ei mahdollista. Söitin myös uraohjaukseen, mutta siellä ei ole kokemukseni mukaan ole syvällistä osaamista vaativiin asiantuntija- ja johtotehtäviin tai uudelle toimialalle hakemisesta korkeasti koulutettuna. Sainkin parhaat neuvot headhuntereilta ja vanhalta uramentoriltani.
6. Tietysti niitä "työn hakemisen" kurssseja, joissa voisin olla itse kouluttajana. Hain jossain vaiheessa jo TE-toimistonkin töihin,

- mutta en ollut kiinnostava, koska olin jo työtön, en työssä oleva tutkija, joka silloin aikanaan kelpasi kouluttajaksikin. Kävin jossain vaiheessa uraani sivutoimisesti kouluttamassa LifeScience alan työttömien kurssilla. Kävin ainakin kaksi erilaista TE-koulutusta, jotka sisälsivät 3 kk työharjoittelua, mutta toinen työharjoittelupaikka sanoi jo alussa, etteivät he pysty palkkaamaan, mutta voin tulla heille, koska sehän ei maksa heille mitään. Toinen harjoittelupaikkani oli ulkomaille rahoitusta etsimään siirtynyt startup yritys, jolle niinkään tein markkinaselvitystä ja osallistuin tuotekehitykseen. Taloudellinen tilanne oli kummassakin ongelma. Jos olisi rahaa, palkkaisimme. Samaa kertoi moni muukin tutkijaverkostossani toimiva. Tein mielelläni vaikka ilmaiseksi (työttömyystuella) ja ilman uskoa työllistymisestä palvelun kehittämistä ja selvityksiä, koska mielenkiintoinen tekeminen oli niin mukavaa, samoin ajatusten vaihto tiimin henkilöiden kanssa. Aktiivista valvontaa eli soitettiin kyllä tai kutsuttiin haastatteluun, jossa pyydettiin kertomaan, mitä ja miten olen hakenut työpaikkoja. Suhtautuminen oli minusta "rasti ruutuun ja seuraava". Myös ikäni tuntui olevan toisinaan nuoremmalle virkailijalle ennakoluulon paikka. Järjetöntä, että painopiste on "kuri ja valvonta" ja käytännössä työttömän pakottaminen passiiviseksi. CV:n ja työhakemuksen laatiminen, linkedin käyttö, oman osaamisen tunnistaminen. Hyviä asioita, mutta eivät johtaneet työllistymiseen. Työnhakuvelvoite on tarkasti asetettu ja sen toteutuksesta on tarkasti seurattu.
7. Virkailijoiden tarkoitus on hyvä ja he tekevät parhaansa, mutta kokemus ja osaaminen ei riitä alkuunkaan, jos työkokemusta on kymmeniä vuosia ja korkeakoulutus. Työnhakuvelvoitteet yms. ovat lähinnä poliittista teatteria, jonka toteuttajiksi joutuvat kokemattomat virkamiehet.
 8. Joskus on kysytty, että haluanko uranvaihtoa. Itse koen TE-palvelut lähinnä kiusalliseksi, sillä pelkään sanovani jotain väärin ja siten menettäväni ansiosidonnaisen työttömyystuen. Niinpä yritän hakea tutkimusrahoitusta mahdollisimman "piilossa" niin, että kukaan ei huomaa, ettei sitä tulkittaisi työn tekemiseksi. Olen toki hakenut myös suoraan tutkimustyöpaikkoja TE-sivun ilmoituksen kautta, mutta ei ole välttämättä helppoa saada myöskään siten töitä, varsinkaan mieluisassa aiheessa. En tietysti haluaisi hakea töitä ihan mistä tahansa aiheesta, vaan jostain sellaisesta, jossa minulla olisi osaamiseni kautta itsekini jotain erityistä tarjottavaa. Nyt, kun minulla on enemmän myös opetuskokemusta, voisin tulevaisuudessa hakea myös helpommin esim. yliopistolehtorien pestejä, mutta aiemmin sekin tuntui hankalalta riittävämmätömän opetuskokemuksen takia.
 9. TE-palvelussa olen keskustellut omasta tilanteestani asiaani hoitavan yhteyshenkilön kanssa. Olen hakenut tiettyä määrää työpaikkoja määrättyssä ajassa, niin kuin on velvoitettu.
 10. The TE office does not provide any options and does not assist in finding any jobs. They just focus on pressuring and threatening people to look for work but offer no support, not even in how to fill out a job application or expanding to other areas where we would be useful for the society.
 11. TE services suggested me once to apply for a job unrelated my research experience. Because I did not apply for that job, they stopped paying my unemployment benefits for 5–6 months. TE services is just a workplace for some people. Easy job, they make phone calls to unemployed, pretend to help and at the end unemployed gets nothing but TE services worker gets easy money.
 12. I lost time from the very beginning... Your TE palvelu is maybe perfect unit to support unemployed people with average skills, desires, etc...there exist some agreement between companies, they required some type of workers so on. For high education - they advice "go and apply 4,5...10 applications online ...how it helps? only withdrawing time to feel different forms, because someone would like to keep control ...on what? You think that TE office is more interested to find job for me, than I by myself?! Do you remember how it was earlier? I still remember the case – 20

years ago – I wasn't accepted to the position at HU (to which I nicely fit) because there was other one who got already 6-month kela support - she was priority and even UH got some extra money for it; that deal.

14. Three job applications per month. That is just a formality.
15. Unprofessional. They make your life more difficult even if they know you are in weak position.
16. Job coaching, which I attended. It was better than I'd expected but still useless mainly because I am highly employable. I'd previously tried a CV writing course. It was horrible and had some very weird content. I complained to TE and told them how astonishingly bad it was. It seems TE is tailored to people who might work flipping burgers, or at R-Kioski. They have zero clue how to help anyone with serious education and academic background. I seem TE as bafflingly useless. They seem to exist more to "manage" my unemployment rather than do anything to help me find employment. TE is a complete waste of tax-payer funds, and with so many serious mistakes they have made in my case, they provide poor quality everything. One of the reasons I do not register for KELA is because I do not want to deal with these idiots.

Kokemuksia epäsovivista ehdotuksista ja soveltumattomista palveluista

1. Minulle tarjottiin hitsaajan kurssia.
2. Minulle on tarjottu teatterin vahtimestarin ja latukoneen kuljettajan paikkaa, mutten ottanut niitä vastaan. (Tohtori, joka on työskennellyt vuosia professorin tehtävissä.)
3. Jos TE-keskuksen johtohenkilö kertoo uutisissa, että hänen mielestään työttömien tohtoreiden työllistymisen este on heidän tietojensa vanheneminen, niin kertoohan se kaiken. Eivät nämä yhteyshenkilöt tai muut konsultit pysty mitenkään auttamaan, enkä sellaista apua tarvitsekaan. Muutama hyvä "kurssi" tai vertaisryhmä on ollut, mutta ei se kovasti innosta mennä ilmaiseksi töihin jonnekin "työssäoppimaan" 50+ -ikäisenä ja vastaamaan kysymyksiin, että oletko ihan oikea tohtori. Tällä hetkellä ainoa mitä on tarjottu, on kierrätyskeskus tai SPR:n vaatteiden lajittelu kontissa. Olen myös joutunut hakemaan [paikkakunnan julkisen liikenteen] varikopäällikön työtä, vaikka ei ole kun AB-kortti ja erästä harjoittelijan työtä. Aika masentavaa.
4. Ehdotettiin mm SPR:n kirppikselle menemistä. Yhden muutama päivän maalauskeikan sain tuttavien kautta, ja tein viime talvena käsilumitöitä mikä on minun 'vartalolleni' kyllä sopivaa työtä. Työkkärin mielenkiinto lopahti melkein kokonaan kun kerroin että olen oikeutettu 500 päivän jälkeiseen työttömyyskorvaukseen. Olin kyllä kertonut että voisin lähteä vaikka himo-hamstraajien asuntojen siivoamiseen tai käsilumitöihin kaduille.
5. Tohtoreille työllisyyspalveluiden tarjonta on varsin ohutta. Olen käynyt mm. työnhakukoulutuksen, jossa oli tunteja sisällön puolesta puolet liikaa. Minut on usutettu hakemaan palkkatukitöitä kaupunginosan asukasyhdistyksen toimistosta, johon oli jo ehditty valita joku toinen. Palkkatukityö jossakin pienessä yhdistyksessä ei ole mielestäni lähelläkään työtä, jota pitäisi mielekkäänä.
6. Ei mitään relevanttia. Ei TE-palveluissa ole mitään koulutetuille ihmisille. Kaikkia kohdellaan massana. Olen saanut sähköposteja sote-alan koulutuksista (jonka alan ihminen en ole) ja aluksi sain viestejä taksikusiksi kouluttautumisesta (minulla ei ole edes ajokorttia).
7. "Korkeasti koulutettujen" kurssit eivät ole korkeasti koulutetuille.
8. Työllisyyskoulutusta eli koulutusta työvoimapula-aloille, jotka eivät millään osu omaan osaamiseeni. Kaikenlaista yksityisen puolen tuottamaa valmennusta, ns. CV-kursseja.
9. Minulle on tarjottu apua urasuunnitteluun ja CV:n tekoon. En ole kokenut niitä itselleni tarpeelliseksi.

10. Tarjottiin huvittavaa kuntouttavaa toimintaa ja ala-arvoisia työnhakumahdollisuuksia. Ilmaisuvoimani takia sain vältetyksi ne, ja minut jätettiin rauhaan.
11. Kursseja. Yleisesti olen ottanut vastaan kaikki esitetyt rangaistukset. Näihin osallistuminen vaatii paljon järjestelyä, ajallista ja taloudellista panostusta. Jotteri osallistuminen hukkaan meni, yritän saada niistä sen opin, joka niissä on tarjolla, mutta melko vähän niissä on ollut uutta oppia. 2. Työkokeiluja. Rangaistustöissä ilman palkkaa menee ikä ja terveys sekä rahat, ja ne tuhoavat arjen ylläpidon pitkäksi aikaa. 3. Ammatinvalintapsykologin, uraohjaajien ja muiden ammattilaisten palveluja. Yritän ottaa vastaan niitä näkemyksiä ja etenkin työpaikkaideoita, joita heillä on tarjolla. Tuntuu yleensä että hukkaan heidän aikaansa, kun ei tule mitään uutta, mutta joku muu työtön saattaisi hyötyä siitäkin ammattilaisen ajasta.
12. TE-palvelut kannustavat lähinnä kouluttautumaan lisää. Olen suorittanut suomalaisen koulutusjärjestelmän vihoviimeistä luokkaa myöten, eikä se ole jo yhdelle miehelle tarpeeksi?
13. Ei oikeastaan mitään. TE vain vahti ja kontrolloi. Piti pelätä koko ajan, että kirjoittavat jollain syyllä lausunnon, joka epäilee päivärahan. Ei ollut yhtään pätevää ihmistä jonka kanssa olisi voinut puhua ja saanut tukea.
14. Tohtorien patistelemisen ei pitäisi kuulua työviranomaisille millään tavalla, koska viranomaiset ja TE-toimiston konsultit eivät ole toimivaltaisia eivätkä kykeneviä vaikuttamaan tohtorien työllistymiseen mitenkään. On tarjottu Työ-SIB-nimistä konsultaatiota, joka on eräänlainen työllistämisen tuulivoimahanke. Tarjottiin henkilökohtaista konsultaatiota, jossa joku konsultti opastaisi minua. Heti aluksi todettiin, että kyseinen ohjeistaminen ei kuulu tieteen maailmaan mitenkään. Konsultti ymmärsi asian ja nosti kätensä ylös sekä totesi, ettei voi vaikuttaa asiaan mitenkään. TE-toimisto voisi palkata rahoillaan minulle sihteerin, joka noudattaisi kirjoituskoneliuksia liallalta.
15. Ala-arvoisia tehtäviä.
16. Ei oikeastaan mitään, ainoastaan byrokratian vaatimia tempuradon suorituksia.
17. Melko tehotonta toimintaa, välillä todella naurettavaa, mitättömien asioiden raportointia, sairaalloista vaanimista jne.
18. Enimmäkseenhän nykyään ei tarjota mitään, vaan tarkkaillaan tai positivisesti sanoen "tuetaan" sitä, miten kukin vaihtoehtoja etsii tai luo.
19. TE-palvelut ovat olleet osaltani täysin hyödyttömiä ja verorahojen hukkaan heittoa. Koska itse on saanut tutkijakoulutuksen ja iän ja muun toimeliaisuuden myötä laajan elämäkokemuksen, niin on suorastaan turhauttavaa että AMK:sta vastavalmistunut kokematon henkilö antaa muka neuvoja miten ja mistä työtä etsitään (siis todellisuudessa toistaa TEM:ssä laadittuja ohjeita käskyn mukaisesti). Lisäksi kun kuntakokeilu alkoi ja alkoi henkilökohtaiset tapaamiset neuvojan kanssa, niin tulin huomaneeksi, että tohtorit oli sijoitettu samaan asiakasryhmään kielitaidottomien maahanmuuttajien kanssa. Osoittautui siis, että tutkijakoulutuksen omaavat ovat "outoja lintuja" TE-toimiston kontekstissa.
20. Ei minkäänlaisia. TE-palvelujen taholta minua on kehoitettu vuosien varrella hakemaan kahta (2) työpaikkaa, kumpaankaan haastatteluun en päässyt. TE arvostaa koulutusta yhtä paljon kuin suomalainen yhteiskunta yleensä: TE-palvelujen taholta minua on toistuvasti kehoitettu salamaan ja peittelemään tohtoritason koulutukseni. Tämä kuitenkin tarkoittaisi koko CV:ni kieltämistä. Koko järjestelmä, joka kohtelee syrjittyä, työttömäksi tekemällä tehtyä henkilöä melkein rikollisena, laiskana, työhaluttomana, joka tarvitsee kurinpittoa, valvontaa ja rankaisemista, ei tukea ja apua, on totaalisen vääränlainen ja epäinhimillinen. Ei kukaan elä vapaaehtoisesti yhteiskunnan ulkopuolella, 600 euron tuloilla kuukaudessa.
21. Koulutusmahdollisuuksia – mielestäni tohtorina minulla on riittävästi koulutusta. Kevytyrittäjyyttä – en ole kiinnostunut. Työn hakua – sitähän työttömät tekevät. Tohtorikoulutukseen liittyvää työtä ei ole tarjottu.
22. Minulle on tarjottu paljon mahdollisia vaihtoehtoja, joita pidän typerinä.
23. TE-toimiston palvelut olivat osin epätarkoituksenmukaisia. Esim. pakollisen CV:n teko kurssin koin täysin hyödyttömänä. Tohtorien työnhaku on niin vaativaa portfolioineen ja opetusnäytteineen, että väitän olleeni pätevämpi kuin näiden kurssien vetäjät olivat. Kaiken kaikkiaan sain kuitenkin erittäin ystävällistä palvelua. Tuntui, että TE:n asiantuntijat olivat puun ja kuoren välissä. Nämä asiat on vain pakko tehdä, vaikka niistä ei juuri hyötyä olisikaan.
24. Rakennustyötä. No joo...
25. Riistanvartija, laborantti tai sanottu suoraan, ettei ymmärrä alaani.
26. Kerran minulle tarjottiin tieto- ja viestintäteknikan koulutusta, mutta en ottanut tätä koulutusta vastaan, vaikka minulla on tohtorin tutkinto televiestinnästä.
27. Ei mitään (paitsi ravintola-alan koulutukset!)
28. Että hakisin töihin kirjastoon. En osaa ollenkaan alaa enkä ymmärrä, miksi minun pitäisi hakea sinne. En tunne kirjastoa millään tavalla työympäristöksi, johon minun pitäisi hakeutua. Siellä on vain tehtäviä, jotka ovat minulle vieraita. Pitäisi opiskella alaa, ja minä kun haluan löytää ensisijaisesti työn, johon minulla on koulutusta ja johon pohjaten voisin mahdollisesti oppia lisää.
29. Opettajapätevyyden hankkimista, järjestysmiehen kortin hankkimista... Oma vastuuvirkailijani teki jatkuvasti virheitä, ei vastannut viesteihin tai antoi virheellisiä ohjeita.
30. Erilaisia työnhakuun liittyviä kursseja, joihin olenkin osallistunut. Näistä ei kuitenkaan ole ollut hyötyä, sillä valmennusten pitäjät ovat todenneet etteivät osaa auttaa, sillä työnhakutaidot ovat kunnossa. Lisäksi kehoitettu hakemaan oman alan ulkopuolisia töitä kuten varastotyö, ja tämä toki sinänsä ok ja olenkin hakenut, mutta näihin on myös vaikea päästä (liian koulutettu?).
31. Vaihtoehdot ovat liittyneet aika paljon koulutusta vastaamattomaan työhön.
32. Hyvin monenlaisia, suurin osa tuntuu irrelevanteilta tai eivät vastaa koulutustani/nykytilannettani.
33. Tällä hetkellä olen saanut itse valita työpaikat, joita haen. Koulutuksiakin on täytynyt hakea, mutta ehkä kuitenkin taustalla on tarjottu vapaaehtoisuutta. Olen hakenut tarjottuja koulutuksia, mutta TE-keskus on ne saman tein evännyt. Eli koulutuksia ei ole katsottu minulle soveliaiksi?
34. Työllistymiskoulutuksia. CV:n ja muiden papereiden tekoa siis. Ei tarpeen sellaiselle, joka papereita on tehnyt työssään.
35. CV-kurssi (olen tehnyt kansainvälisiä kehittämishankkeita), työnhakupakkoa (ikäänkuin en hakisi töitä), kehoitusta hakea laajasti (ikäänkuin niin tekisi näillä eri pätevyyskilläni).
36. Erilaisia nettikursseja (mm. CV:n päivittämistä). Yhtä tyhjää kanssa omalla kohdallani. TE-palvelut on lähinnä kontrollia varten. Toisaalta en koskaan ajatellut, että TE-palvelut nykymuodossaan voisivatkaan auttaa minua.
37. Ihan suoranaista pompottelua oli. Onneksi sentään sain opiskella työttömyyskorvauksella. Mutta siihenkin liittyi täysi naurettavia rajoitteita, eli ei saanut opiskella liian ahkerasti. Naurettavaa!
38. Ei muuta kuin vaatimus tehdä neljä hakemusta per kk.
39. On tarjottu tukea työllistymisen edistämiseen (työnhakutaidot jne.), mutta en ole kokenut tarvitsevani työnhakutaitojen opetusta.
40. Työpaikkavahti oli pakollinen, vaikka sen asetukset olivat niin kömpelöt etteivät työpaikat olleet minun alaltani juuri koskaan. Muutenkin koin, että minua koitettiin survoa muottiin, johon en mahtunut. Sain hyvää apua kyllä CV:n muokkaamiseen akateemisesta yritysmaailmaan sopivaksi ja koin hyödylliseksi tietokannan, josta pystyi katsomaan alan pikkufirmoja ja niiden yhteystietoja, joita oli muuten vaikea löytää. Kiinnostavimmat työpaikat löysin kuitenkin itse.
41. Työkokeilua, CV-kursseja ja palkkatukityötä. Jälkimmäinen on ainoana työllisyttä tukevaa toimintaa. Muut ovat vain sijaistoin-

- toja, koska TE-palvelut eivät voi vaikuttaa rakenteelliseen työttömyyteen tai asenneongelmiin (ikä syrjintä ja luulo ylikoulutuksen aiheuttamasta kyvyttömyydestä tehdä yksinkertaisia töitä.)
42. Rekrytapahtumat, koulutus. Eivät ihan vastaa omaa osaamistani tai tarpeitani.
43. Alussa TE-toimisto oli hiukan aktiivisemmin yhteydessä (parin kuukauden välein), mutta nyt en ole saanut ainakaan henkilöityä vastausta yli puoleen vuoteen. Välillä saan mainoksia rekrytapahtumista, mutta ne ovat usein hyvin yleisluontoisia tai jollekin ihan toiselle alalla (äskes mm. sote/ravintola alan henkilölle). Välillä tarjotaan myös koulutusjaksoja, mutta kun itse kokee että on melko korkeasti koulutautunut, ei tekisi mieli ruveta tekemään jotain täysin uutta ja aloittaa sillä alalla junioritasolla. Etenkin on tarjottu jotain softakehityspoikien koulutuksia, ja vaikka vastaavaa työtä olenkin aiemmin tehnyt, en koe että se olisi täysin mun juttu.
44. Ei ole tarjottu mitään. Pahimmillaan joukkokirjeissä tarjottu koulutautumista viestintään.
45. Urasuunnittelua, joka ei johda mihinkään, koeteltu on.
46. TE-palveluista on tarjottu urakoulutusta, joka sinänsä on ollut kaukana omasta uranäkymästä, mutta avannut ajatuksia kokonaan uudesta urasta.
47. Tuen ongelma on se, että se ei oikein ole soveltunut tapaukseeni.
48. Lisäkoulutusta. Ajatus kuulosti ihan hyvältä, mutta jälkikäteen ajatellen sillä saatiin työttömän status toiseksi.
49. Suurelta osin palvelut olivat asiallista perustason neuvontaa/kontakteja ja minuun suhtauduttiin korkeasti koulutettuna, siten että osaan hoitaa asiani, eikä tarjottukaan mitään ns. alemman tason tehtäviä. Mutta viimeinen kokemus/virkailija muutti kaiken. Minut määrättiin hakemaan yliopistolta paikkaa jonka itse ymmärsin olevan minulle täysin sopimaton eikä osaamiseni riittänyt siihen millään tasolla. En hakenut paikkaa ja perustelin tämän, mutta TE-toimisto laittoi minut karenssiin. Koin tämän erittäin epäoikeudenmukaisena ja totesin, että TE-toimistolla ei ole kykyä ymmärtää korkeakoulutettujen tehtävien vaatimuksia ja soveltuvuutta. Jos olisin hakenut tehtävää, johon en lainkaan sovellu, tämä olisi osoittanut, että en ymmärrä kyseisen tehtävän vaatimuksia. Miten olisin sen jälkeen voinut hakea samaan yksikköön toisiin tehtäviin, jotka olisivat olleet minun osaamistani vastaavia?
50. On ehdotettu hakemaan täysin sopimattomia työpaikkoja ja naurettavia koulutuspaikkoja.
51. TE-palveluiden tarjoamat palvelut ovat olleet surkeita. Ehdotetut työpaikat ovat aivan eri alalta ja tarjottu "työllisyyskoulutus" oli laadultaan alkeellisen huono ja työllisti lähinnä vain työllistämiskonsulttia. Aikanaan hain ja sain palkkatuetun työpaikan, mutta sekin onnistui TE-toimistosta huolimatta, ei sen ansiosta - he yrittivät aktiivisesti salata sen, että minulla olisi oikeus palkkatukeen. Myöhemmin he vielä yrittivät perua jo tehdyn palkkatukipäätöksen sen jälkeen, kun olin ollut jo useamman kuukauden kyseisessä työssä. Työnantajan juristi sai heidät onneksi perääntymään. Olen myös saanut matkakulukorvauksia työhaastattelussa käynneistä sekä liikkuvuusavustusta muuttoihin, mutta niitä ei ole tarjottu TE-toimistosta, vaan olen selvittänyt asiat itse.
52. Työnhakemiseen liittyvää koulutusta. Ei sentään kehoitusta koulutautua bussikuskiksi niin kuin ystävälleni kävi. Hänkin varttuneempi pitkän akateemisen uran tehnyt nainen.
53. Työtajoukset olivat luokattomia. TE-palvelun virkailijoista ei ollut minulle juurikaan apua.
54. Ikääntyneen työnhakijan palveluita, jotka loukkasivat minua. Yrittäjyyteen tähtäävistä palveluista oli jonkin verran hyötyä, mutta yritysvalmennuksen rahoitus loppui kesken ja valmennus loppui kesken.
55. Vaihtoehto oli tulla heille töihin. :) Tuntui kivalta, mutta halusin vielä etsiä työtä omalla alallani.
56. Eipä juuri mitään muuta kuin tule ja työllisty TE-palveluihin.
57. No pelpepuhia sieltä on tarjottu. Mutta aika rauhassa olen saanut olla.
58. Olen saanut olla itse hyvin aktiivinen saadakseni palvelua/vaihtoehtoja, olen mm. aktiivisesti hakeutunut työvoimakoulutuksiin ja opiskellut uutta. Mielestäni palvelu ei kovin hyvin soveltunut tilanteeseeni.
59. To study for some "varaston hoitaja" or to start own business.
60. I was offered an integration course. The one with a 2-week internship at some point. I went to one day, they started with the Latin alphabet and the teacher explained things in Russian to the few people who spoke it. In a personal discussion later, where I voiced my concerns that the course would not be suitable for me, they tried to convince me that I would learn useful skills such as making a PowerPoint presentation. I called my case worker the same day and convinced him that the integration course is absolutely not suitable for me. I also once got a job offer that was not even remotely related to my experiences, and after a lengthy explanation what my expertise is, I never got another offer again.
61. They offered me to work on a cleaning company at 8 Euros per hour. For which I do not require a PhD.
62. None, there's no single person trained to work with unemployed doctors or unemployed persons with only academic work experience; I once even explicitly asked for that kind of person but none ever contacted me.
63. They asked me to do Finnish language course. It was nice and they paid me. However, I did not register with the TE office for more than a year because I could not accept the fact that I could be in a classroom with people with 'less educational background'. But eventually, I did overcome it and joined the class.
64. As mentioned earlier, during my first period of employment I partook in Finnish classes. I think providing free language training like this is fantastic and the quality of education was good. The main complaint as I voiced earlier was the inflexibility. The number of rules and monitoring was also demotivating and patronising. The latter was also true during my 2nd period of employment. The staff were helpful, but all the rules and penalties were demeaning, unnecessary, and ultimately pointless. Having to report my job applications wasted my time and caused unnecessary stress. The system is not set up for people applying for academic positions. Again, there is little understanding that it can take months of hard work to write one good grant proposal. Or that not many jobs in my field come up often. One good thing was that I was allowed to take a 60 ect teacher training course and still get my unemployment benefits. That was really great as it meant I could improve my chances of finding work and not worrying about losing my benefits. However, the process to get this approved was time consuming, confusing and stressful. The bureaucracy could be made a lot less complicated!
65. None. Higherly educated job positions are usually out of TE office control.
66. Cleaning, kitchen work, delivery work.
67. I was offered some Cover letter writing workshops.

Kiitos TE-palvelut! Tyytyväisten tohtorien kommentteja

1. Ihan hyviä vaihtoehtoja sain viime kerralla neuvonnassa. Itsellä vain ei usko meinannut riittää hakea.
2. TE-palvelut ovat tarjonneet osaavaa apua muiden kuin omaa koulutustani vastaavien töiden etsimisessä. TE-palveluiden kohdennetuissa nostoissa on ollut jonkin verran minua kiinnostavia työpaikkoja. TE-palveluissa on kuitenkin ymmärretty, että pyrin työllistymään tutkijana, ja että esimerkiksi apurahojen tai muun ulkoisen rahoituksen hakeminen tähtää omalle alalle työllistymiseen.
3. TE-neuvoja oli ensimmäinen joka oikeasti auttoi. Lähdimme rakentamaan polkua yrittäjyyteen.
4. Eipä juuri mitään ole tarjottu, mutta saamani palvelu on ollut ystävällistä ja kannustavaa.

5. Lähinnä kyselyt kuulumisia, mutta kaiken kaikkiaan hyvin ystävällistä palvelua olen saanut.
6. Vuoden takainen kokemukseni TE-palvelujen osalta oli 10+ verrattuna 10 vuoden takaiseen työttömyyteeni väitöskirjani teon aikana (arvosana 5-). En tiedä onko TE-virkailijoiden välillä eroja, mutta minun virkailijani suhtautui hyvin akateemiseen työtörmään joka kertoi urasuunnitelmansa ja toiveensa hyvin tarkkaan. Ja laadittu toimenpide lista tuki noita omia tavoitteitani.
7. TE-palveluissa on ymmärretty tilanteeni vaikeus: yliopistettu ja yhteiskunnallisesti meritoitunut työnhakija, joka on liian pätevä AMK-tehtäviin ja liian iäkäs akateemisiin johtotehtäviin (näköjään, koska en tule valituksi).
8. TE-yhdyshenkilöni on innostava, osaava ja avulias. Olen ollut urapolkuvalmennuksessa (yli 50-vuotiaille) ja pääsin FEC-ohjelmaan pätevyitymään juuri siihen asiaan, joka eniten minua tällä hetkellä kiinnostaa.
9. Ei ole tarjottu suoraan vaihtoehtoja mutta keskustelu TE-toimiston henkilön kanssa oli hyödyllistä.
10. En syytä TE-palveluita millään tasolla. He tekevät sen, minkä pystyvät. Minulle on ehdotettu kouluttautumista johonkin muuhun ammattiin. Ehdotettu erilaisia työpaikkoja, joista minulla ei ole minkäänlaista kokemusta tai pätevyyttä. Ymmärrän, että heidän on tehtävä jotain.
11. Minulle nimitettiin valmentaja, joka auttoi minua saamaan sopivan työn. Hän oli työssään erittäin tehokas ja ahkera ja hän yritti usein ottaa yhteyttä muihin auttaakseen minua saamaan töitä, mutta turhaan. Liityin myös Työvoimatoimiston kautta Espoon Tieteellisen osaamiskeskuksen palvelukseen ja osallistuin kaikkiin työnhakuun, CV:n kirjoittamiseen ja haastatteluihin liittyen.
12. Päädyin TE-toimiston kautta työharjoitteluun, josta oli hyötyä työllistymiseen.
13. Enimmäkseen on ymmärretty jättää minut rauhaan lukuun ottamatta pakollisia työllistymissuunnitelman päivityksiä. Joitakin ihan järkeviä ehdotuksia avoimista työpaikoista on tullut.
14. Hyvin vähän, mutta olen tyytyväinen siihen että siellä ymmärrettiin alani työnhaun todellisuus. Mielikuva siitä, että annetaan lista epärelevanteista työpaikoista joihin on pakko hakea, ei vastannut todellisuutta. Lopulta olisin kyllä päässyt johonkin vapaaehtoiseen työllistymisohjelmaan, mutta tuossa olin jo saanut seuraavan työni joten en siihen osallistunut.
15. Paras oli, että pääsin omavalmentajan kanssa tekemisiin keväällä 2023. Tämä vauhditti omaa työllistymistäni. Pitkään tilanne oli, että en tiennyt mitä voin tehdä tai hakea.
16. Monipuolisia. Olen tyytyväinen.
17. SIB oli hyvä ja sain muuta kuin oman alan töitä, mutta töitä tärkeässä vaiheessa.
18. Eipä kummempia, "Työ-SIB"-ohjelmaan pääsin pyytämällä eikä siitä mitään haittaa ainakaan ole ollut.
19. Pisimmän työttömyysjaksoni aikana, 12 kk:n jälkeen, tarjottu SIB-työelämävalmennus oli hyvä. Olin hyvin epäileväinen, mutta valmentaja oli hyvä. Olin yliopistollakin vetänyt työelämäkursseja niin kv-opiskelijoille kuin suomalaisille opiskelijoille, tunnen menetelmät ja osaan etsiä paikkoja ja tehdä tarvittavat dokumentit, videoita myöten. Mutta valmentajan konkreettiset ohjeet ja kannustus olivat merkittäviä. Aalto EE:n kurssiin kuului siihenkin henkilökohtainen coachaus, se liittyi enemmän itsetuntemukseen ja kehittämiseen johtajana.
20. Pieniä työllistämiskoulutuksia ja lopulta työllistämistuella (57 täyttäneenä) pääsin kiinni työpaikkaan.
21. Palkkatukityö on ollut molemmilla kerroilla hieno kokemus. Ensimmäisellä kerralla sitä ehdotti oma virkailijani. Työnhakukursseille, jossa opetetaan työhaun alkeita, en mielelläni osallistunut.
22. Minulle tarjottiin yksilövalmennusta, jossa opin, että akateemisen tausta kannattaa heittää CV:ssä viimeiseksi, jotta rekrytoija ei säikähdä. Tämä oli erinomainen neuvo, sain heti töitä.
23. Sellainen määräaikainen työ 8 kk on tarjottu minulle kuntakokouksen kautta. Vaikka työ ei ollut oman alaan liittyvään, silti kyllä tykkäsin paljon. Mutta palkkaa oli niin vähän, että kyllä harmitti... Olisi hyvä, että TE-palvelu antaisi enemmän arvoa korkeatutkinnon suorittaneille ja antaisi heille enemmän koulutustasoonsa sopivaa työtä ja palkkoja.
24. Aivan asiallisia paikkoja, joista yhtä hakemalla päädyin nykyiseen tehtävääni julkisella.
25. Olen saanut (nyt jo toistamiseen) TE-toimistosta mahdollisuuden osallistua työnhakuvalmennukseen. Vaikka edeltävä kerta ei työpaikkaa poiknutkaan, antoi se mielekästä tekemistä yhteisössä elämäntilanteessa, jossa olin hiljattain muuttanut uudelle paikkakunnalle.
26. En ole koskaan saanut nimenomaan TE-palveluilta mitään, mikä hyödyttäisi minua tai tukisi työllistymistäni. Hyödyllisimpiä toimia ovat olleet TE-palveluiden yksityisiltä toimijoilta ostamat työnhakuvalmennuspalvelut, joiden kautta olen saanut yhden työkokeilu-paikan, joka jatkui palkkatukipaikkana 6 kuukauden ajan.
27. Hyvää on ollut myönteinen suhtautuminen yrittäjyyteen ja hyvät tähän liittyvät koulutukset. Parasta oli veloitetyön tarjoaminen. En edes tiennyt tällaisesta mahdollisuudesta.
28. Työllistymissuunnitelma on kirjattu, ja sen toteuttamista on valvottu. Minulle tarjottiin viime keväänä veloitetyöllistymismahdollisuutta ja käytin sen. Ala ei tietenkään ollut lähellä omaani. Muutama päivä sitten TE-virkailija soitti ja ilmoitti, että yhteen tehtävään (kaukana minun alastani) tarvitaan sijainen 4 kk ajaksi ja kysyi olenko kiinnostunut ja saako hän välittää työnantajalle yhteystietoni. Olin kiinnostunut ja suostuin. Ihan hyvä että ovat aktiivisia.
29. Oman suunnan pohdinta kurssi ihan ok. Uudelleen kouluttautukistukea saan parhaillaan, saan opiskella peruspäivärahalla.
30. 30. Hakeuduin itse lopulta typ-ryhmään, jossa oli edustajat te-toimistosta, kelasta ja sosiaalitoimesta. Nyt olen työkyvyttömyyseläkkeellä. Itse hain ja pääsin te-toimiston useille kursseille. Sain kyllä palkkatukea joka oli hyvä asia.
31. Minulle on äskettäin tarjottu kuntotuskoordinaattori. En ole vielä käyttänyt palvelua, mutta kuulostaa hyödylliseltä.
32. Koulutusta, F.E.C-koulutusta, neuvontaa, pyysin itse työpsykologin palveluja. Palvelu on ollut erinomaista.
33. Koulutusta ja valmennusta, kummatkin erittäin korkeatasoisia.
34. Olen kaikin puolin tyytyväinen.
35. Olen pääosin tyytyväinen TE-toimistolta saamaani palveluun. Minua kannustettiin hakeutumaan omaehtoiseen koulutukseen ja sain erinomaista uraneuvontaa. Vuoden 2017 jälkeen työllistymisen esteeksi tuli terveydentilani heikentyminen, mutta koin että tilanteeni pääosin ymmärrettiin. Sain jälleen uraneuvontaa, jonka innoittamana hakeuduin työkokeiluun. Olen tällä hetkellä samassa työpaikassa palkkatukityöllistettynä ja olen saanut erinomaista palautetta työstäni ja osaamisestani. Tämä työnantaja arvostaa suuresti tohtorin tutkintoa, ja painatti minulle käyntikortinkin, jossa komeilee tohtorin titteli. :)
36. I have never been offered any job options from TE services. Although, TE offered me the course on a job search, where job searching tricks and tips were taught by hr professionals. I find this course extremely useful.
37. Job searching from their website has been helpful, at least.
38. Job hunting courses, networking and training and I think they are okay.
39. They suggested me to looking for a job by myself. I think it is OK.
40. They're nice and helpful.
41. I was lucky to receive from TE service the "palkkatuki" for the whole year period.

4.9. MITEN TYÖTTÖMYYSETUUKSIEN EHDOT JA TYÖLLISTÄMISTOIMET VAIKUTTAVAT TOHTORIEN ELÄMÄÄN

Työttömien tohtorien näkökulmasta viimeaikaiset työttömiin kohdistuneet työttömyysetuuksien ehtojen muutokset näyttävät epäonnistuneina. Tukien leikkaukset, opiskelun rajoittaminen ja ennen kaikkea suojaosan poisto saavat kovaa kritiikkiä – viimeksi mainittu vähentää työntekoa sekä työkykyä ylläpitävää ja työllistymistä edistävää aktiivisuutta. Myös monimutkainen ja hankala byrokraatia mainitaan vastauksissa.

Myös määrälliset työnhakuvelvoitteet pahimmillaan haittaavat tosiasiallista työllistymistä. Mekaaninen hakuvelvoite aiheuttaa hyvinvoinnin laskua erityisesti, koska tähän liittyy toimeentulon menetyksellä kiristäminen. Useat ovat kokeneet ahdistusta, masennusta ja stressiä niihin liittyen, itsemurha-ajatuksetkaan eivät ole tuntemattomia. Elintason lasku mainitaan useasti, osa kuvaa suoranaista köyhyyttä. Muutama vastaaja mainitsee järjestelmän mielivaltaisuuden: työttömän tilanteeseen vaikuttaa paljon se, millaisen TE-virkailijan kanssa sattuu joutumaan tekemisiin.

Toisaalta osa tohtoreista kertoo, ettei hakuvelvoitteista ole ollut suuremmin haittaa – jos ei hyötyäkään. Pieni vähemmistö on kokenut työttömyysetuudet ehtoineen positiivisina.⁷ Suurelle osalle tohtoreista kokemus työllistämistoimista on kuitenkin ollut nimenomaan negatiivinen. Erityisesti määrälliset työnhakuvelvoitteet sekä silpputyöhön liittyvä byrokraatia mainitaan pääasiassa nöyryyttävänä, stressaavina ja turhina, jopa psyykkistä terveyttä vaurioittavina. Näihin liittyen ei myöskään löydy liiemmin mainintoja työllistymisen saavuttamisesta.

1. Syyllistäminen ei ole hyvä lähtökohta käsitellä henkilöitä, jotka itseohjautuvia ja motivoituneita. TE-toimet olettavat, että työtön on laiska ja tykkää maata sohvalla.
2. Pakkohaku vei aikaa pois oikeasti työllistymistä edistäviltä toimilta, koska oikeanlaisia paikkoja, joita hakea, ei ollut, vaan joutui hakemaan sellaisia joihin on ylipätevä eikä ollut realistisia mahdollisuuksia päästä. Itseohjautuvan kouluttautumisen rajoitukset rajoittivat myös eteenpäin pääsyä. Etuuksien avulla selvisin joten taloudellisesti hetken.
3. Työnhakuvelvoite 4 paikkaan kuussa aiheutti kovaa ahdistusta, koska oman alan haettavia paikkoja oli ehkä 1 vuodessa. Koitin ottaa työnhaun tosissani,

ja jatkuva pettymyksen tunne kun tuskin koskaan hakemuksiin tuli mitään vastauksia. Käytin tuntien työmäärän jokaiseen hakemukseen, vaikka se tuntui täysin turhalta.

4. Rangaistusten ja työnhaun suorittaminen on poissa muusta tekemisestä. Työnhaku varmasti pilaa mahdollisuuksia työllistyä niihin firmoihin, jotka ovat joutuneet tulilinjalle kuukausittaisessa pakkohaussa, sekä mahdollisesti muihinkin.
5. En ole havainnut niillä työllistymistä parantavia vaikutuksia, vaikka myönnän auliisti, etten ole suorittanut kyseisillä muuttujilla empiiristä vertaisarvioitua tutkimusta.) Ne kylläkin aiheuttanevat stressiä, joka saattaa mahdollisesti, jopa heikentää työnhakua joillakin yksilöillä.
6. Ne ovat jossain määrin haitanneet työllistymistäni, sikäli että tutkimusrahoituksen saamiseksi on keski-tyttävä 100 prosenttisesti ko. kilpailuun.
7. Olen täyttänyt kuukausittaisia lomakkeita ensin papereille ja sittemmin sähköisinä versioina. Onneksi elämässäni on ollut muutakin sisältöä.
8. Erittäin negatiivisesti henkisesti. TE-palvelut on kaikkein turhin ja lapsellisin systeemi, jonka kanssa olen joutunut tekemisiin. Se tunne, että minua jatkuvasti jotenkin uhataan on erittäin rankkaa mielenferveydellisesti. On merkittävää, että julkisuuskuva työttömyydestä on sellainen, että me työttömät olemme laiskoja ja saamattomia ressurkoita, joiden pakkotyöllistäminen saa valtakunnan asiat kuntoon. Meitä, siis jopa tohtorikoulutuksen saaneita, pitää jotenkin kaitsea ja valvoa. Pitää käydä kuulusteluissa tai vastata TE-puheluihin, joissa käydään kerrasta toiseen samat asiat läpi, jotka eivät muutu yhtään miksikään. Puhelun jälkeen tulee tunne, että näyttelijät ovat lausuneet vuorosanansa. Olen itse päätenyt seuraavaan kiteytykseen: Pääsääntöisesti keskiver-to ihminen haluaa saada töitä, osaa hakea töitä ja saa töitä, jos töitä on. Ongelma on se, ettei töitä ole. Sitten on marginaalinen ryhmä ihmisiä, jotka jonkin rajoitteen vuoksi eivät näihin työnhaun normeihin sovellu. Se ryhmä ei kaada kansantaloutta, eikä siitä kannata syyllistää globaalista kiristyneestä kilpailusta, rakennemuutoksista tai talouden turbulenssista.

⁷ Aineistosta nousee esiin satunnaisia vastaajia, jotka ovat niin varakkaita, etteivät varsinaisesti tarvitse työttömyyskorvauksia. Koska taloustilannetta ei erikseen kysytty, tämän joukon kokoa on vaikea arvioida. Näin ollen ei myöskään ole mahdollista hahmottaa korrelaatiota henkilökohtaisen toimeentulotilanteen ja työttömyysetuuksien ehtoihin suhtautumisen välillä.

9. Kysyy kanttia mennä työssäoppimaan kun työllistymistä ei kuitenkaan ollut näköpiirissä. Kyllä tuollaiset kierrätyskeskukset ovat sellainen märkä rättilaamalle, että hyvin vaikea uskoa tätä yhteiskunnan valitusta ettei huippukoulutettua (mitä ikinä se tarkoittaakaan) tai edes koulutettua väkeä ole. Olen tällä hetkellä välttynyt noilta pellehailta koska olen hakenut sairaseläkettä.
10. Pakotettu työnhaku oli painajaismaista. Muutamat työhaastattelut, joissa kävin olivat osin nöyryyttäviä. En käytännössä enää keskustele kenenkään kanssa työtilanteestani.

Myös englanniksi vastanneiden tohtorien vastauksissa toistuu työttömän rahahuolet ja toimeentulon niukkuus sekä tämän heijastuminen mielenterveyteen ja hyvinvointiin. Esiin nousee myös tilanteen aiheuttama katkeruus, työttömyyden aiheuttama stigma ja persoonan muutos. Muutama vastaus mainitsee työttömien työllistymispyrkimyksiin liittyviä rakenteellisia ongelmia: yksi oli saanut kutsun suomen kielen kurssille sen jälkeen, kun oli jo poistunut maasta. Toinen toteaa, että pitkä poissaolo työmarkkinoilta heikentää sosiaalisia verkostoja ja täten kykyä kilpailla markkinaehtoisista

työpaikoista. Toisaalta jotkut ovat kiitollisia saamastaan rahasta – se pelastaa sentään nälältä. Aineistossa on myös sellaisia tohtoreita, joita työttömyysetuuksien ehdot eivät lannista. Suurin osa vastauksista kertoo kuitenkin negatiivisista vaikutuksista:

1. I feel losing competency, the way that I'm not able to be meaningful. This feeling causes apathy and self-disbelief.
2. Mostly badly, I felt very disappointed and worthless. It was difficult financially as well.
3. Very bad for my health and wellbeing.
4. If aware that I would have that situation in my life I have never decided to immigrate.

Luku 4.10.

**MILLAISIA TOIMIA
TOHTORIT TOIVOISIVAT?**

ESIMERKKEJÄ TOHTORIEN VASTAUKSISTA KYSYMYKSEEN:

”Miten työttömyysetuuksien ehdot ja työllistämistoimet ovat vaikuttaneet elämääsi?”

Määrälliset hakuvelvoitteet, pakottaminen ja uhkailu

- Olen joutunut ensin aktiivimalli I:n takia alennetulle päivärahalle, koska en tietenkään työkyvyttömänä täyttänyt työllistymisehtoa. Aktiivimalli 2:n aikana taas työkykyiset läheiseni ovat saaneet tehtailla tarvittavat työhakemukset (2/kk), jotta sosiaaliturvani ei katoaisi. Itselläni ei olisi enää toimintakykyä hakemusten tekoon. Nyt olen päässyt TE-palveluissa joukkoon, jonka tavoitteena on ”terveyden selvittelyt” ja kaikkien onneksi yrityksiin ei enää lähetellä nimissäni ”työhakemuksia”.
- Ahdistavia. Orpo-Purran hallitus masensi lopullisesti. En kyllä tiedä kumpi on suurempi synti: olla liian vanha vai olla liian koulutettu. Hyvää koulutuksessa on se, että aina on tuntunut, että virkailijat te-toimistossa hieman pelkäävät ja eivät siksi oikein ole tarjonneet mitään.
- Ei hyötyä koska työkyky niin heikko. Päinvastoin rasittaa terveyttä.
- Jouduin raportoimaan edistymisestä ja hakuprosessista työkkäriin, mikä oli molemmille osapuolille rasittavaa. Korona katkaisi onneksi raportoinnin.
- Työttömyysetuuksien ehdot ja heikennykset vaikuttavat elämääni kurjistavasti. Välillä työnhakuvelvollisuuden täyttäminen hävettää, kun tulee pistettyä hakuja työpaikkoihin, joihin ei edes halua.
- Uudet vaatimukset ”sovituista tehtävistä” ovat välillä raskaita täyttää.
- Rajoittavasti.
- Toki en ole kotona tai harrastusteni parissa tai sukulaisten luona niinä aikoina, jolloin olen jossakin toimenpiteessä.
- Patistelusta ja ehtojen kiristämisestä on ollut pelkästään haittaa, eikä niillä ole voitu vaikuttaa työllistymiseen mitenkään, koska niiden tuloksena ei ole luotu yhtään soveltuvaa työpaikkaa.
- Olen kokenut ne valtavana ja jatkuvana stressinä, joka on jopa sairastuttanut minut näin pitkään jatkuttuaan. Joskus olen kokenut ne kiusaamisena (kuten silloin, kun omin voimin löytämäni koulutuspaikka evättiin työttömyyspäivärahan eväämisellä tai silloin, kun jouduin irtisanoutumaan työpaikasta, jonka johto ei toiminut ja jossa työtehtäväni oli rakenneltu ilmaan vailla kunnan tietämystä ja perusteita) ja usein vain muodon vuoksi tehtyinä määräyksinä tai työttömän kohteluna pelkkänä suurena massana, jota pitää aina jollain tavoin yrittää edes vähän aktivoida. Koin, että kaikki minun osaamiseni, taipumukseni, mielenkiinnon kohteeni ja harrastukseni eivät tulleet huomioituksi, vaikka niistä olisi voinut olla apua työllistymisessäni.
- Opiskelu on piristänyt ja luonut toiveikkautta, kunnes työmarkkinoiden todellisuus on tullut vastaan. Useimmiten on ollut vaikea löytää/keksiä neljää paikkaa haettavaksi, ja silloinkin on mennyt yleensä periaatteellisen ”osaamisalueen” ääri rajoille ja ylikin. Työmarkkinoilla on tehtäväkokonaisuuksien suhteen hirvittävän jäykät kategoriat. Ajattelu on yksioikoista ja näköalaton.
- Ovat tukeneet tutkijuttani ja elämäämme, mutta määrällisten työnhakuvelvoitteiden noudattaminen on ollut itselleni tarpeeton riesa.
- Neljä työpaikkaa haettavaksi kuukausittain kapealla työmarkkinasektorilla on usein aivan liian paljon. Tulee haettua töitä tehtäviin jotka ovat kaukana omasta osaamisesta ja kokemuksesta.
- Turhaa kuukausittaista vaivaa.
- Niinpä. Haen niitä 4 paikkaa kuukaudessa. Pakolla.
- Työnhaku vie osan ajasta, jonka muuten käyttäisin tutkimukselliseen toimintaan ja rahoitushakuihin.
- Haastavaahan tuo on. Toisaalta en keksi oikein muutakaan keinoa.
- Stressiä hakemusten teosta. Mutta toisaalta mielenkiintoista uuden opiskelua toisenlaisten asioiden parissa.
- Velvoittava hyppyyttäminen esimerkiksi infoihin ja pakollinen työnhaku tuntuvat nöyryyttäviltä ja eivät auta lainkaan työllistymisessä. Itse järjestämäni koulutus on tuonut elämääni mielenkiintoisia sisältöjä ja uusia kontakteja; ja toivottavasti auttaa työllistymäänkin.
- Työnhakuvelvoite tuntui siinä mielessä ajanhukalta, että työnantajat nyt saavat valtavasti hakemuksia, mistä pitkään työttömänä olleet tiputetaan hänille heti kättelyssä, siltä siis minusta tuntuu. Ja tiedänkin että työssä olevat pääsevät rekrytoinneissa etusijalle.
- Aktiivisen työnhaun määrälliset vaatimukset vievät niin paljon työaika, etten ennätkään kunnolla päivittää tutkimustani ts. pysyä suhteellisesti entisellä tasollani.
- Turhaa ajanhukkaa. Joskus on todella vaikea raapia kasaan neljää työpaikkaa, johtuen työpaikkojen vähyydestä. Tämä johtaa turhien hakemusten tekemiseen ja haaskaa sekä hakijan että rekrytöijän aikaa.
- Työnhakuvelvoite, jonka mukaan on pakko hakea vähintään 4 paikkaa/kk, on jossain määrin järjetön. Esim. voisin tammikuussa hakea 8 paikkaa, ja helmikuussa ei olekaan yhtään potentiaalista haettavaa, mutta on pakko silti keksiä 4 tammikuulle ja 4 helmikuulle.
- Ehdot on mahdollista täyttää, mutta ei aina. Jos ajatellaan tarjolla olevia työpaikkoja, niin niitä ei aina ole. Sen on myös todennut TE-keskuksen virkailija. Ei ehdot tilannetta ainakaan työllistymisen kannalta muuta kuten ei aikaisemmankaan mallin avulla muuttanut. Eikä tule koskaan muuttamaan. [...] Toiminta on ollut nykyisin kuitenkin asiallisempaa ja kannustavampaa kuin aikaisemman hallituksen aikana (2014–2017 kokemus), jossa ohjattiin hakemaan pää sähkissä paikkaa kuin paikkaa silläkkin uhalla, että työtön menettää maineensa työmarkkinoilla (esim. tohtori hakee saman alan tutkijakoulu paikkoja. Virkailijalla käyttää aseenaan tukien menettämisen). Tätä kokemusta olen jakanut myös samassa tilanteessa olleiden kollegojen kanssa. Toivottavasti yhteiskunnassa ei samanlaisia toimintamalleja enää toteuteta (keppiä), vaan ymmärretään työikäiset aikuisiksi ihmisiksi, joiden psykologiset perustarpeet mahdollistetaan myös heikossa työllistymistilanteessa.
- Kai se akateeminen työ on paperin siirtämistä paikasta toiseen kaikkialla, palkkio on vaan pienempi.
- Koin ehtojen täyttämisen ja jatkuvan seurannan kuormittavana, mutta koska hain kuitenkin töitä ahkerasti, riitti että kerroin siitä. Suuria vaikutuksia elämään ei siis ollut siihen aikaan. Nyt voisi olla toisin kun ehtoja on kovennettu ja ilmeisesti kovennetaan entisestään.
- Paljon tarpeettomia hakemuksia, koska alani paikkoja vähän tarjolla. Aikaa voisi käyttää fiksummin.
- Vaikeuttavat jokapäiväistä elämää. Rahaa on vähän ja joudun hakemaan töitä, joihin en ole hyvä kandidaatti.
- Ehdot ja työllistämistoimet olivat omalta osaltani turhia, ja koin ne vain lisäbyrokratiaa. Työllistyin kun löysin ja hain koulutustani vastaavaa työtä.
- Ne [työttömyysetuuksien ehdot] vaikeuttavat elämääni suuresti. Koska minulla on työnhakua hankaloittava sairaus, jota ei ole osattu hoitaa enkä ole saanut siihen koskaan sairauslomaa, minun on pitänyt esittää hakevani töitä, vaikka en olisi hakenutkaan. Koska en ollut työnhaussa tarpeeksi aktiivinen, aktiivimalli I leikkasi pienestä työttömyyskorvauksestani 5 %. Nykyinen malli, jossa pitää hakea 4 työpaikkaa kuukaudessa – oli työpaikkoja tarjolla tai ei – on aivan järjetön.
- Hakeminen on keinotekoista. En pysty muuttamaan etelään töihin kun lapsi on vielä 16 vuotias ja tarvitsee lisäksi erityistä tukea opinnoissaan.
- Pakkohakemusten lähettäminen turhauttaa. Työllistämistoimet ovat olleet mallia sähköpostin käyttökoulutus, miten laadin CV:n, jne.
- Tämän viimeisimmän jakson aikana voimaantullut vaatimus hakea neljää paikkaa kuukaudessa on turhauttava. Olen jo kou-

- luttautunut ja saanut käytännön pätevyyttä uudelle alalle, silti sopivia asiantuntijan ja esihenkilötason paikkoja ei ole neljää kuukaudessa. Joudun hakemaan paikkoja, joita en kuitenkaan saa ja lisäksi sopiviin paikkoihin tulee joukoittain hakemuksia, jotka syövät resursseja HR-puolelta. Palattuani Suomeen vuonna 2021 vastaaviin paikkoihin tuli noin 20 – 30 hakemusta, nyt saan usein palautteena viestin, että paikkaa haki yli 100 henkilöä.
34. Välillä on ollut vaikeaa saada kasaan neljää työhakemusta neljän viikon aikana. On ollut pakko hakea paikkoja, jotka eivät oikeasti ole sopivia.
35. Työttömyysetuuksien ehoilla ei erityistä vaikutusta. Työllistämistoimet, eli muutaman työpaikan hakeminen kuukaudessa, ovat rasittavia ja aiheuttavat määräpäivineen stressiä, enkä ole kokenut niiden mitenkään helpottavan työllistymistä. Hakisinkin työpaikkoja ilman pakotettuja tavoitteitakin.
36. Ne ovat tuoneet jonkin verran turhautumista, kun suurin osa niistä tuntuu aika turhalta.
37. Hakemustehtäviä.
38. Sopivien työmahdollisuuksien etsiminen on joka tapauksessa jatkuva. Työttömyysetuuksien ehdot vaativat säännöllistä kontaktia oman TE-virkailijan kanssa, vaikkakaan paljon ei ole tehtävissä tilanteeni parantamiseksi, sekä töitten hakemista, vaikka sopivia töitä ei olisi tarjolla. Muita työllistämistoimia ei juuri ole.
39. Byrokrazia oli mielestäni turhaa ja turhauttavaa. Konemaisesti piti tehdä 4 hakemusta/ kk, mitään muuta ei oikeastaan katsottu.
40. Oman alan töitä tarjolla niin harvoin, että työllistämistoimet ovat olleet mahdottomia.
41. Työttömyysetuuden saaminen edellyttää tavallisesti useiden avoimien työpaikkojen hakemista, mikä tuntuu ajoittain erittäin raskaalta ja turhautavalta. Merkittävä osa työhakemuksista ei johda työsuhteeseen, vaikka hakemusprosessiin tarvittava aika ja työmäärä on usein suuri.
42. Eipä juuri muuta, kuin että joudun hakemaan itselleni sopimattomia työpaikkoja. Tämähän ei ole työvoimaviranomaisten, vaan poliitikkojen syytä.
43. Työttömyysetuuksien ehtona oli työpaikkojen haku, minkä kyllä ymmärrän, mutta mikä omalla kohdallani oli tarpeeton taakka. Minulla oli työpaikka Yhdysvalloissa valmiina, mutta en voinut palata sinne, ennen kuin sain työviisumin. Tarvitsin vain taloudellista apua selvittääkseni sinne asti, mutta saadakseni työttömyysetuuksia minun tarvitsi hakea työpaikkoja, joita minulla ei varsinaisesti ollut aikomustakaan ottaa vastaan paitsi äärimmäisenä varasuunnitelmana.
44. Olen siis nyt uudella alalla, jolla ei ole juurikaan valmiita työpaikkoja. "Pakkohakeminen" on siis vähän turhauttavaa.
45. Elämäni on jatkuvaa työnhakua ja siihen liittyviin palveluihin ja sparraukseen osallistumista.
46. En saanut työttömyyskorvausta (vaikka olin vuosikymmenet maksanut), koska sain johtajasopimuksen mukaisen korvauksen. Työhakuvaihe tilanteessa, jossa olin valmistautumassa yritykseni perustamiseen, oli turha rasite (en enää etsinyt töitä).
47. Taisin tätä sivuten jo aiemmissa kohdissa vastata. Yhteenvetona nostan sen, että eläkeikää lähestyvän työttömän tohtorin on hieman vaikea sopeutua melko kaavamaiseen työnhakuvaiheeseen. Olen saanut neuvoteltua onneksi niihin kohtuullistamisista. En ole koskaan yli 40 vuoden työurallani ollut työttömänä, joten ansiokehitykseni on ollut hyvä. Onnekseni olen aina ollut työttömyyskassan jäsen, mikä on mahdollistanut ansiosidonnaisen työttömyysturvan.
48. Suurimmaksi osaksi niistä on haittaa työttömyysjakson aikana. En puhu pelkästään itsestäni, vaan laajemmin ihmisistä, kun sanon seuraavan: työttömänä olevilla on monesti väliaikaisesti elämässä muutenkin hankalaa, ja monille TE-poliittinen toiminta aiheuttaa välillä kohtuutonta lisäkuormaa, mikä muutenkin hankaloittaa raskaaksi käyntyä elämää. Omalta kohdaltani totean, että esim. työpaikkojen hakemispakosta ei ole mitään hyötyä, mutta tarpeettomilla hakemuksilla ja niiden pyörimisellä järjestelmien rattaissa on varmasti yhteiskunnallisella tasollakin haitallista merkitystä. Jopa niin idiootti kuin työministeri Arto Satonenkin tuntuu huomanneen tämän, vrt. hallituksen ulostulot turhista työhakemuksista vuosien 2023-2024 aikana.
49. Koin pakon hakea tiettyä määrää töitä tietyssä ajassa ahdistavaksi. Ymmärrän sen, että joillekin pakko ja paine ovat hyviä motivaattoreita ja joillekin työhaun velvoitteet ja TE-palvelujen henkilökunnan yhteydenotot ovat ainoita asioita heidän elämässään, jotka luovat rakennetta ja rutiineja. En kuitenkaan koe lukeutuvani tällaiseen porukkaan. Olin työttömyyteni aikana hyvin aktiivinen ja oma-aloitteinen ja opiskelin omaehtoisesti erilaisia taitoja, joista voisi olla minulle hyötyä tulevaisuudessa. Koin ns. käyttäväni työttömyystukea hyväksi asiaan ja investoivani tulevaisuuteeni. Työttömyyden aikaista elämääni kuitenkin lannisti se, että oli pakko hakea työpaikkoja tietty määrä tietyssä ajassa, ja kun olen korkeasti koulutettu "vähemmän arvostetulta" alalta, alan työpaikkojen vähyys johti siihen, että oli haettava höpönlöpön-töitä. Lisäksi aina kun TE-palvelujen työntekijä soitti ja kyseli, miten työnhaku on mennyt, minua hävetti ja ahdisti kertoa, että olin taas kerran epäonnistunut, samalla kun teki mieli kertoa, että viimeisimmät hakemukset tein juosten kusten, koska ne eivät olleet minulle sopivia töitä, mutta kun pakko oli hakea jotain. En oikein tiedä, miten suhtautua tähän kaikkeen, kun taas joskus jään työttömäksi (nykyinen työni on määräaikainen).
50. Pakkotyönhaku 4 krt/kk on naurettavaa eikä edistä työllistymistä millään muotoa. Joutuu pahimmassa tapauksessa hakemaan paikkoja joita ei edes haluaisi, ainoastaan että ansiosidonnainen jatkaa juoksemista.
51. Töiden hakeminen oli todella turhauttavaa ja masentavaa. Hakemuksia hakemuksien perään ja muutamia työhaastatteluja, jotka tuntuivat lähinnä teatterilta: haastatteluun pitää lie kutsua tietty määrä muodollisesti päteviä. Joka kerta kuitenkin valittiin "sopivin" eli joku laitoksen sisältä. Suurimpaan osaan hakemuksia ei tullut edes vastausta. TE-keskuksen sivujen täyttäminen "tehtävien" osalta oli omalta kohdaltani aika turhaa ja aikaa vievää ja siten turhauttavaa.
52. Olen joutunut tuhmaamaan aikaani tyhjäänpäiväisiin hakemuksiin. Ainoa helpotus oli TE-toimisto kurssi. Mitä hyötyä kenellekään on siitä, että ihminen pakotetaan töihin, jotka eivät hyödynnä heidän osaamista.
53. Raskasta on. Olen erittäin itseohjautuva ja työorientoitunut, joten työnhakusuunnitelmassa pysymisen kontrollointi tuntuu siltä kuin olisin lastentarhassa. Ymmärrän säännön työssä-oloehdosta, mutta tuntuu pahalta mennä kunnan osoittamaan työhön edes puoleksi vuodeksi tilanteessa, jossa voisin tehdä apurahalla tutkimusta. Mutta pakko mennä, koska ikäluokkani ei pääse enää ns. eläkeputkeen.
54. Työnhakuvaiheet ovat naurettavia, kun sopivia ja mielekkäitä paikkoja ei ole auki.
55. Oli vähän ärsyttävää, että oli pakko hakea työpaikkoja, joihin ei ollut mahdollisuuksia.
56. Ne eivät ole juurikaan vaikuttaneet elämääni paitsi työttömyysajan huonon taloudellisen aseman kautta. Nykyisessä pohjoismaisessa mallissa joudun tekemään 4 työhakemusta kuukaudessa, mistä ei ole mitään hyötyä korkean työttömyyden ja vähien oman alan työmahdollisuuksien takia.
57. Ehdot ja toimet ovat mekaanisia ja niiden todellinen teho työllistymiselle tulee selvittää.
58. Työllistämistoimet ovat olleet jokseenkin olematonta sanahelinää. Jos ei työtä ole, niin ei siihen toimet paljoa auta.
59. Ehdot ovat yhä kovempia ja syrjivämpiä... ei kukaan (ainakaan tohtorikoulutettu) halua olla työtön...

Kommentteja työttömyysetuuskorjauksen pienuuden ja etuusleikkausten vaikutuksesta toimeentuloon

1. Minusta ansiosidonnaisen leikkaaminen on väärä keino. Onneksi sitä ei lyhennetty. Jos seuraavaksi saa pätkätyön vaikka 6 kk, niin se ei riitä uuden ansiosidonnaisen keräämiseen. Hallituksen leikkaukset ovat väärästä asiasta. Jos töitä olisi ja niitä saisi, niin tilanne olisi toinen. Ei ole oman alan töitä tarjolla.
2. Olen tällä hetkellä työssä, mutta koen että tulevat leikkaukset ovat äärettömän epärealist. Niissä ei huomioida tätä erityisosaajien kastia lainkaan. Innokkaat, taitavat osaajat, joille ei todellisuudessa vain ole kysyntää. On hälyttävää, että hallitus ja eduskunta olettavat tohtoreista olevan pulaa ja kouluttavat näitä väkisin lisää. Tämä on ehdottomasti väärä askel!
3. Pikkutulot leikkasivat heti varsinaista etuutta.
4. Teen aiheeni kansanvalitustyötä säännöllisesti. Suojaosan poiston myötä tästä tulosta häipyy puolet nyt keväästä alkaen. En ole oikein kyennyt ymmärtämään, millä tavoin tämä minua motivoi.
5. Työnhakijana oleminen on painajainen, josta todennäköisesti tulen taas hyppäämään pois. Tulottomuus on helpompi vaihtoehto kuin työnhakijana byrokraatiassa, erityisesti nyt suojaosuu- den poistussa ja ansiosidonnaisen käydessä itselleni tarpeet- tomaksi tuloajan muuttuessa.
6. Oli erittäin hyvä, että TE-ehtoihin kuului ns. suojaosa. Se kannusti ottamaan huonosti palkatut tehtävät vastaan. Käytännössä sain koko työttömyysjakson ns. soviteltua päivärahaa. Oli erittäin tärkeää niin taloudellisesti kuin oman osaamisen ja työkyvyn kan- nalta tehdä aktiivisesti kaikkia oman alan sivutöitä.
7. Tulevat tiukennukset huolettavat todella paljon (ansiosidonnai- sen nopea leikkaaminen, palkkatukityö ei kerrytä työssäoloeh- toa, työssäoloehto pitenee ym.), sillä työllistyminen ei aina ole omasta aktiivisuudesta kiinni.
8. Odotan kauhulla kaikkien ikäsidonnaisten etuuskorjauksien lopettamis- ta. Olen yli 60-vuotias ja elämäni tulee huononemaan ratkaise- vasti, kun joudun kohta melko hyvältä ansiosidonnaiselta Kelan peruspäivärahalle, mikä ei todellakaan ole keino saada minulle töitä. Olen siis yli 60-vuotias. Tuloni tulevat olemaan pienemmät kuin asumiskustannukseni.
9. Ei vielä mitenkään erityisesti. Tietysti hallituksen nykyiset toimet ansiosidonnaisen porrastamisesta kuulostaa kauhealta, koska itse ei kuitenkaan työllisty aina hetkessä, vaan sopivaa paikkaa itselle tulee etsiä ja kartoittaa.
10. Talous meni melkein kuralle.
11. Olen pyrkinyt työllistymään nopeammin enkä edes enää kunnol- la yritä tohtorin tasoihin työtehtäviin.
12. Elin köyhyysrajan alapuolella kahden lapseni kanssa työttömyy- den ajan. Tilanne oli masentava ja häpeällinen.
13. Työttömyysturva on ollut tärkeimpiä ihmisoikeuksiani koska alavalinta oli tutkijan ura ja ammatti eli yksi hankalimmista ja sorrolle altistavimmista.
14. 595 euroa kuussa on sangen vähän. Jos minulla ei olisi mah- dollisuutta jakaa taloutta omaiseni kanssa, säästöni olisivat nyt lopussa ja pitäisi myydä asunto.
15. Vaikuttaa paljon, tuki on niin pieni.
16. Edullisimmat ruoka-aineet ovat päivittäisessä käytössä.
17. Vaikuttaneet merkittävästi, koska sain niistä elantoni.
18. Tähän asti olen ollut onnekas ja ehdot ovat täyttyneet ja olen päässyt ansiosidonnaiselle jo kahdesti. Ja oikeasti olen ollut tup- laonnekas, koska työllistämistoimia minuun ei ehditty kohdistaa.
19. Elän erittäin niukasti, köyhyydessä. Olen menettänyt kodin kah- desti (vaihtanut ensin halvempaan ja menettänyt senkin). Olen käyttänyt eläkesäästöni elämiseen. Pelkään vakavasti, että mi- nut tapetaan nälkään ja kylmään, kun säästöni loppuvat.
20. 750 e/month is not sufficient to live normally in Finland.
21. No himputti. Oli se aika kituuttamista. Lohduttauduin sillä, että kansamme on sentään kärsinyt sodistakin.
22. Olin tiukoilla taloudellisesti.
23. Työmarkkinatuki päätöksen saaminen kesti kauan, kun ei pidetty uskottavana, että olen tehnyt Post doc vaiheen apurahaperusteis-esti. Olin siis useamman kuukauden niin, että en saanut mitään tuloja. Elimme lasten lapsilisillä. Onneksi oli sadonkorjuu aika, joten saimme naapureilta ja ystäviltä marjoja, vihanneksia jne.
24. Kelan työttömyyskorvaus ei riitä vaatimattomaan elämään.
25. Taloudelliset huolet. Lapset, asuntolaina etc. Jos ei tule palkkaa, niin kyllä se alkaa rasittamaan.
26. Osittain tukityöllistämisen ansiosta sain uusittua oikeuteni ansiosidonnaisen työttömyysturvaan. Ilman tätä tointa taloudelli- nen tilanteeni olisi mennyt todella huonoksi.
27. Elintasoni on alhainen, ja työmarkkinatuen suojaosan tulevan poistamisen jälkeen vieläkin alhaisempi.
28. No uudet muutokset tulevat merkittävästi huonontamaan tuloja- ni, jos olen vielä syksyllä työttömänä.
29. Elämänlaatu ja toimeentulo ovat olleet heikkoja – etenkin ulko- mailla työskentelyn jälkeen.
30. Elintaso on alhaalla.
31. Pysyn hengissä.
32. Minulla oli ruokaa kun olin työtön.
33. Mostly to mental condition, every month I worry about my finan- cial status, even when I just go buy my groceries.
34. I don't quite have "my life" anymore. I live just because of my savings. I am hardly surviving. My unemployment benefits don't allow me to have a decent life after paying a rent.
35. Less money.
36. Our income is very low, because my husband has difficulty find- ing job too, although he is very high qualified, and a Finn. Cut of funds from university massively affected him too.
37. Miserably. I had a job working for an American company last year for 6 months (which was also not counted as work :(), and I actually was able to do things like buy a new phone and not worry about money. Basic unemployment is not enough to live on in Helsinki, and they're cutting the costs even more :(
38. Somehow restricted to use of money for recreational things but together with the wife's salary, we can keep the life ok.
39. Not so much, luckily, I have a strong financial backup.
40. I was lucky to get kassa benefits for almost 1.5-2 years of unem- ployment, I was able to go through my sickness and try to get help (not much help during that time though, mainly medication, everything else was declined). Now I applied for Kela support, and I wouldn't be able to survive in Finland alone in this money if I didn't have savings.
41. The unemployment benefits are ok for me to live a common life.
42. Had to sell apartment and move from big city to a small "kylä" in middle of nowhere where living is much cheaper.
43. Taking into account an outstanding inflation, they affected my life quite negatively.
44. They are too low.
45. I needed to reduce my daily expenses.
46. It was financially a big cut. I barely made it to the end of the month. Any extras (bus tickets, museokortti, broken mobile phone) needed to be paid from my savings. I felt left alone when I became sick and access to healthcare was not so easy anymore.
47. I have had to forego all forms of entertainment or free time ac- tivities because I cannot afford them. I feel undervalued if I have to constantly ask for social assistance, so I don't.
48. Since unemployment benefits are insufficient to cover basic needs, I missed many social, cultural, and academic activities. It is almost impossible to cover transportation costs.
49. I am no longer unemployed. But when I was I struggled financial- ly eating into a lot of my savings.
50. Foreigners do not want a few cents a month to live, we want a decent life, working in our own training field and contributing to this country.

51. I am deeply sad and feels constant humiliation. Humiliation comes from the fact that I am receiving 595 Euros per a month, while, as I see the discussions about the immigrants in Finland in the media – the idea is that we are having unbelievably great social security and benefits in Finland.
52. I only had the basic support. I know how to live with too little, so it was fine.
53. Made life tough.
54. I previously received benefits from [a union] but that has now finished. That level of support was fine. Now I have zero income. It makes me so "proud" that I with 3 degrees, 25 years research experience, cannot provide anything for my family. Funny I never had that problem in other countries I've worked in (except Sweden).
55. The unemployment benefits provided me with some time to search for new opportunities. However, they did not consider my 22 months of work experience in [a EU-country], resulting in me receiving only minimal benefits.
56. A bit. Harder organizing paying bills.
57. Economic hardship in daily life.
58. I am doing blue collar job, so I survive. I am not totally dependent on unemployment benefits only.
59. Not great. I appreciate the bit I get but it is less income. A job will be better.
60. Unemployment benefits gave me a bit of financial support.
61. Reduce consumption.
62. It helps for survival.
63. Sufficient amount to survive.
64. I was fortunate enough to research about Labour unions on my own and bought membership during my Doctoral studies. I am getting my unemployment insurance money now which is larger in amount than KELA benefits. That is why I can handle my financial situation now. However, it would end after some time. I am worried for that timeline. KELA benefit would be too low compared to my living standards. I am worried if I stay unemployed till then. Employment measures couldn't create much positive effects in my life.

Järjestelmä tuottaa haittavaikutuksia hyvinvoinnille ja mielenterveydelle

1. Kyllähän nämä ylimääräiset jutut ovat pahentaneet ahdistusoireita ja aiheuttaneet jopa itsemurha-ajatuksia, mikä taas sitten on omalta osaltaan vaikeuttanut myös työnhakua. Sinänsä olen ollut onneksaassa asemassa, että edellisen aktiivimallin leikkuri ei kertaakaan ehtinyt tulojani vähentää ja tämän nykyisen aikana olen ollut osa-aikatyössä, joka on helpottanut työnhakuvelvoitetta. Täysin työttömänä olisin varmaan ahdistunut todella pahasti ja pidän myös itsemurhaan ajautumista mahdollisena.
2. Ehdot ovat ahdistavia, mitään ei saa tehdä, koko ajan uhkaillaan työttömyysetuuden epäamisellä. Ihmettelen sitä, että jotenkin TE-toimistossa ajatellaan, että kaikki haluavat vältellä töitä ja ovat vain "ilmaisen" rahan perässä. Tärkeintä on täyttää pykälät ja laittaa rukseja oikeisiin paikkoihin, kyykytetään ja kiusataan.
3. Kyllähän se on masentavaa, mitä pidemmälle työttömyys kestää. Te-neuvojan asenne on se, että työttömyys on itse aiheuttamaa ja työllistyminen itsestä kiinni. Painostus ottaa mitä työtä vain vastaan.
4. Aiheuttaneet jonkinlaisen masennuksen.
5. Tuottavat jatkuvaa stressiä.
6. Ne ovat tuoneet mukanaan ahdistusta, mutta kieltämättä lisänneet lähettämieni työhakemusten määrää.
7. Ne lähinnä stressasivat ja vahingoittivat ammatillista itsetuntoani.
8. Oli erittäin ankeaa ja ahdistavaa aikaa.
9. Viimeisin kokemukseni oli työllistämistoimien osalta hyvin realistinen omiin urasuunnitelmiini nähden. Tosin hallituksen kaavailemat työttömyysetuuden muutokset aiheuttivat kovasti

- stressiä oman tulevaisuuden osalta. Oma ura kun on ollut päätävästä päätään jo tohtoriopintojen ajoista asti. Epävarmuus ja tulevan suunnittelun mahdottomuus ovat omiaan lisäämään masennuksen ja ahdistuneisuuden tunteita, kun unelmoiminnin tilalle tulee pohdinta selviämisestä.
10. Kaikenlainen työttömyystukeen liittyvä byrokratia on lisännyt stressiä ja ahdistusta.
11. Stressi toimeentulosta ja siitä, hyväksytäänkö omaehtoinen kouluttautuminen työttömyysetuuteen oikeuttavaksi. Stressi työnhakuvelvoitteesta, joka omaehtoisen kouluttautumisen vuoksi on hoidettava silloin, kun aikaa tarvittaisiin palautumiseen.
12. Työttömänä pelottaa, että minut tulkitaan omassa työssä työllistetyksi ja maksetut tuet peritään takautuvasti takaisin.
13. Työttömyysetut ovat turhan monimutkaisia ja näemmä niissä on aina harkintaa, joka tuntuu olevan lähtökohtaisesti työtöntä vastaan. Samoja tietoja joutuu selvittämään moneen kertaan ja aina vain tarkemmin. Lopulta viranomaisenkin on ollut samaa mieltä. Tämä byrokratia on liki kafkamaista. Eihän mikään laki vaadi olemaan nuiva, konemainen, väärinkäytöstä epäilevä ja lähes epäystävällinen. Jos tähän ei masennu, niin mihin sitten?
14. Hyvin stressaavasti.
15. Pääosin nämä ovat tuoneet ylimääräistä stressiä, eivätkä ole vaikuttaneet työllistymismahdollisuuksiin millään tavalla.
16. Ovat lisänneet stressiä ja ahdistusta todella paljon. Varsinkin päätkäytötä apurahalla tehnyt tutkija joutuu koko ajan pelkäämään, millaisia mielikuvituksellisia ratkaisuja viranomaiset satuttavat tekemään.
17. Haettujen työpaikkojen ilmoittaminen kuukausittain on lisännyt ahdistusta, sillä minulle soveltuvia työpaikkoja ei avaudu niin montaa. Virkailijan soittaessa tuntuu kuin olisi ristikuulustelussa ja tehnyt itse jotain väärin kun on edelleen työttömänä.
18. Stressiä työvoimaehtojen täyttämiseksi.
19. Pakolliset aktiviteetit aiheuttivat suurta stressiä ja nöyryytystä. Osa kuitenkin oli hyödyllistä.
20. Aktiivimalliaika oli todella pelottavaa. Alallani ei edes ollut tarjolla töitä niin paljon, että ehto olisi täyttynyt. Piti suoltaa tekaistuja hakemuksia. Onneksi aivan toisen tieteenalan sivutoimen ansiosta kertyi tarvittava työtuntimäärä. Aktiivimallin purkamisen jälkeen TE-työntekijöiden suhtautuminen asiakkaisiin muuttui miellyttäväksi, eikä yhteydenotot enää pelottaneet, vaan oli molemminpuolinen luottamus. Tämän luottamuksen ansiosta uskalsin vasta 2022 alkaa TE-keskuksessa puhua masennuksesta. TE-keskus ohjasi lääkäriin ja kunnalliseen mielenterveyspalveluihin. Vihdoin ainainen stressi asiainnista TE-keskukseen helpotti. Pelottaa muiden samassa tilanteessa olevien puolesta, mitä tapahtuu nykyisen hallituksen vuoksi tälle hyvin alkaneelle muutokselle TE-keskuksissa.
21. Mentally difficult to deal with the fact if asking for help and deal with the agency.
22. Well, mostly I had a reduced income, so I was much more stressed than having a decent salary.
23. I feel mentally stress and depress and losing my experience because of lack of jobs for pharmacist.
24. I am continuously having sleepless night because I have a lot of bills.
25. I have tried to have the mindset that unemployment is not the end of the world, but in my experience, it affects your mental state of mind the most.
26. People think you live your best life with benefits meanwhile you know you could make monthly thousands more it destroys a person to live like this.
27. I am stressed about my unemployment benefits, specially in terms of new laws proposal that have direct effect on citizenship application.
28. Obviously, I had to be more careful with spending money, but being unemployed first time in many years had a negative psychological effect.

29. The financial support was not enough to cover all expenses and I had to spend a large part of my savings to stay afloat. This and the uncertainty of the situation has naturally induced some mental health problems.
30. Feeling low.
31. Severely affected all aspects of my life.
32. Being unemployed and receiving unemployment benefits for that period of time made livelihood difficult because my sense of purpose was gradually waning, and my mental health was greatly affected staying unemployed.
33. I don't have enough financial support. Unemployment effects my mental well-being.
34. I'm clearly not happy.
35. Stress.
36. I received unemployment fund from a union unemployment fund for 18 months and then applied for kela benefit. The union fund was approximately half of the net salary I got while being employed. Now the Kela money is barely enough to fill a living so every month I spend a bit more of my savings. Life is more uncertain and more stressful.
37. Well, in many complex ways. Related to unemployment benefits - Financially: negatively; Socially: negatively; Mental health: negatively. Employment measures - Positive aspects: Social contacts, something to do, learned something; Negative aspect: None of it has led to a job.
38. I am sad that I can not do the job that I like. Every sad. I am jealous of people who have a job that they like. Moreover, I have not enough money to live so I have to ask help which I don't like. and I am shame to do not find job, because most people don't understand. They think that I am lazy and that I am waiting that a job falls from the sky, because these people are so lucky that they don't understand that others are not so lucky as them.
39. Terribly. I have kid and wife who have very good life in here and I don't want to destroy our life by looking job in another country which also means reallocation and starting the life over again. But at the same time, I cannot get a job in here and thanks to society or even government programs that doesn't create a comfortable life for my self financially and mentally as well. I feel I waste my life for people who doesn't even care about me, my skills and capacity to solve their vital problems.

Kommentteja liittyen yleiseen elämänlaadun laskuun, joka kytkeytyy työttömyysetuuksien ehtoihin

1. Ehtojen takia ei ole houkutellut hakea lyhytkestoisia projekteja tai tuntitöitä. Kaikkiaan TE-palveluiden asiakkaaksi joutuminen on nakertanut itsetuntoa ihmisenä ja työntekijänä, lisännyt häpeän tunnetta, masentanut ja raivostuttanut. Työllistämistoimet eivät ole auttaneet mitenkään. Paska olo vain tullut.
2. Sipilän hallituksen ja nykyisen Orpon hallituksen leikkaukset ja muut kurinpitotoimet ovat aiheuttaneet suurta ahdistusta ja herättäneet halveksuntaa ja vihaa.
3. Olen ollut itse aktiivinen, mutta työllistämistoimet ovat masentaneet ja vieneet uskon työllistymisestä.
4. Viimeksi jouduin sairaslomalle/työkyyttömäksi työllistämistoimen seurauksena.
5. Vituttaa niin ettei sanoja löydy, kun hallitus poisti suojaosan ja kohtelee edelleen kaikkia siitä näkökulmasta, että olisi joku vitun työnantaja ja jokin vitun kuukausipalkka. Vuodesta toiseen osoitetaan, että minä en kuulu tähän yhteiskuntaan.
6. Häpeään kun tottuu, niin menetteleehän tämä.
7. Eivät [vaikuta] oikeastaan mitenkään enää. Aluksi tosin menin toimintakyvyttömäksi aina saatuaani sieltä postia tai yhteydenotopyynnön aiemman traumatisoitumisen vuoksi.
8. Ehtojen suhteen pääsin lopulta melko vähällä, kun täytin työllistymissuunnitelmaan vaaditut kohdat silloin kun piti. Olin lopulta

9. vaarassa joutua jonnekin turhalle kurssille tms., mutta silloin sa-
tuin kuin ihmeen kaupalla viimein saamaan työpaikan.
10. Ainakin ne vaikeuttivat elämää ja tekivät elämästä jatkuvaa las-
kemista.
11. Karmeaa olisi joutua hakemaan 4 työpaikkaa kuukaudessa. Li-
säksi pakottaminen hankkimaan tuloja esim. yritystoiminnalla
ettei vähennetä työttömyyskorvausta oli myös kaamea. Jouduin
tuon takia pitämään yritystä, enkä yltänyt vaadittuun tuloon. Toi-
meentulotukea saatoinkin hakea vasta viime vuodesta alkaen kun
lakkautin yritykseni.
12. Ei mitenkään positiivisella tavalla.
13. One direct effect has been an unwanted divorce. My day-to-day
life is highly restricted due to the limited economical resources
I have available.
14. My family life is severely affected. Even it has an impact on my
school going son. With all my expertise in my field, I did not
come to Finland to be unemployed but to grow and contribute. I
now feel like a refugee.
15. It was hard to maintain a good family life.
16. Before the pandemic, unemployment benefits were enough to
meet daily needs. However, in the post-pandemic economic cri-
sis, it is impossible to live on unemployment benefits. Following
the new policies of the far-right party, it is becoming increasingly
difficult to find a job in Finland.
17. The unemployment benefits helped me to survive during this
extremely long and difficult period, and allowed me even to grad-
uate Data Science, M.Sci. On the other hand, exactly the condi-
tions to obtain these benefits now actually destroy all my life and
kill all my future hopes and goals. The reason are the continuous
mistakes, made in TE-toimisto for period of 4 years (it is proven
that these are their mistakes), which reflected in total sum of
34 385e unemployment benefits, which from TE toimisto and
SAMU may ask me to pay them back. I am in the middle of long
judicial process. Nobody could say when and how it will finish,
but till that time I am not able to plan anything in my life. If I
knew in advance what could happen, I would never started even
to think to change something in my otherwise difficult, but still
possible unemployed life.
18. Honest speaking, I felt ashamed to get unemployment benefits.
I would prefer to get income from work. I try to manage my life
with unemployment benefits. But I don't want to demand more
unemployment benefits.
19. Less money. Stigma.
20. For sure. I have not studied for more than 15 years at various
universities so that I would be living on humiliating unemployment
benefits. I am not a beggar. I want what I deserve.
21. I could do a lot research and discoveries in field microbiology
and agriculture, could write books, develop technologies, but
wasted my time at home, unfortunately.
22. What would you like to hear?! And support me now with provid-
ing "some courses, because for such a long time you got unqual-
ified?! Sick. I hope you see the difference, how it is to write cv,
articles, conferences under your selery coverage and how to try
it under unemployment benefits which you cutted for me without
any explanation, by the way...
23. The outlook of needing to take that integration course was ex-
tremely demotivating as it would not have been useful at all and
very time consuming.
24. I need to spend greater part of my time for writing grants and
job applications.

Työttömyysetuuksien ehtojen seuraukset perheelle

1. I have to move out of Finland with family.
2. It have affected badly economically and emotionally. I am living
with 3 kids and very hard to raise them without a job.

3. Money wise, it has been at the limit, but I have been coping ok with some savings. It has affected family planning as I wanted to delay having a child until there is a stable employment.
4. The amount I currently receive helps me to have partial financial dependence on my husband. But it's still not enough for my family to have a comfortable life. Therefore, I continue actively looking for full-time jobs and decided to look in other areas of knowledge and not just my training.

Osa tohtoreista kokee työttömyysetuuksien ehdot ja työllistämistoimet neutraaleina

1. Olen selvinnyt hengissä.
2. Ehdot ovat yleensä enemmän kiusaamista kuin todellista pyrkimystä saada työttömälle töitä. Ehdot vaihtelevat hallituskausittain. Palkkatuki on kuitenkin ollut pari kertaa tärkeä.
3. Olen yrittänyt tulla toimeen niiden kanssa.
4. Onneksi ei juuri mitenkään.
5. Hieman tarkempaa taloudenpitoa.
6. Ne eivät ole vaikuttaneet elämäni mainittavasti.
7. Hyvin vähän.
8. Ei juuri mitenkään. Minulla oli ansidonnainen melkein koko työttömyyden ajan sekä myös perintörahoja.

9. Tulen hyvin toimeen.
10. Ei juurikaan haitallisesti. Pitivät sopivasti aktiivisena.
11. En osaa sanoa, olen kiitollinen.
12. Suomessa työttömyysetuudet olivat ihan hyvät ja niillä pystyin hyvin elättämään itseni ja lapseni miehen tulojen ohella. Kuitenkin mies etsi heti työpaikan ulkomailta, koska perheen tulot oli selkeästi paremmat ilmankin itselleni tulevia työttömyystukia.
13. Not a big deal – I think about it as a 6-month unpaid vacation.
14. I have no hands on the employment circumstances, so I have to take the unemployment circumstance as a normal part of life.
15. No difference! I had to apply 4 jobs a month. I was applying for more that anyways.

4.10. MILLAISIA TOIMIA TOHTORIT TOIVOISIVAT

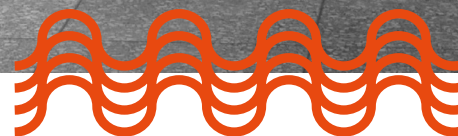
Pitkään jatkunutta työttömyyttä kokeneiden tohtorien vastaukset lähestyvät eri kanteilta samaa ongelmaa: TE-toimiston nykyiset palvelupolut eivät hyödytä tohtoreita, vaan tohtorit tarvitsisivat heille suunnatut erilliset palvelut. Koska koulutuksen huipulla jokainen ihminen on ammatillisessa mielessä ainutlaatuinen, tähän ryhmään erikoistuneella TE-virkailijalla tulisi olla taito auttaa heitä yksilöinä. Jos tähän ei pystytä, ratkaisuna olisi – kuten jotkut toivovat – se, että tohtorit yksinkertaisesti vapautettaisiin raportointi- ja hakuvetoisista ja jätettäisiin rauhaan tekemään joko tutkimustaan tai hakemuksia niihin virkoihin, joihin heidän koulutuksensa sopii. Näitä ei avaudu neljää kuukaudessa, eikä näihin paikkoihin tähtääviä työlaita, perusteellisia hakemuksia voi tehdä sellaista tahtia, että vähintään yksi hakemus jokaista viikkoa kohden olisi realistinen. Myös ajatus perustulosta nostetaan esiin: jos työpaikkoja ei ole, miksei muutamalle sadalle työttömälle tohtorille määrättäisi perustuloa, jonka turvin he voisivat edistää tutkimuksiaan (siitähän yhteiskunta on maksanut koulutuksen myötä)? Muutama on tyytyväinen nykyiseen palveluun ja toivoo siihen lähinnä viilauksia. Jokunen näyttäisi ajattelevan, että ihminen on oman onnensa seppä, ja korostaa yksilön vastuuta lähteä elämässä eteenpäin: perustaa yritys, hakeutua uudelleenkoulutukseen. Otettakoon huomioon, että esimerkiksi yksinhuoltajille ja/tai sairauden kanssa eläville tuollaiset ratkaisut eivät kuitenkaan ole vaihtoehtoja, vaan sen työn, jolla elätetään perhe, on löydyttävä sillä koulutuksella, joka on jo suoritettu. Yleinen viesti sekä TE-toimistolle että koko järjestelmälle näyttäisi olevan toive konkreettisuudesta: Näyttäkää, mitä tällä koulutuksella saa! Näyttäkää tohtorille työpaikka!

Luku 4.11.

TYÖNHAUN ESTEET

Kuva: Julian Hacker, Pixabay.

ESIMERKKEJÄ TOHTORIEN VASTAUKSISTA KYSYMYKSEEN:

”Millaisia toimia toivoisit olevan?”

Toiveena toimivimmat, erikoistuneet TE-palvelut tohtoreita varten

1. Tutkijan ammattia ymmärtävien ihmisten neuvoja.
2. Virastoihin tohtoreille omia palveluja, meillä on niin eri maailma kuin muilla työttömällä. Eikä meistä kukaan varmasti lusmuile. Myös ikääntyville akateemisille ja tohtoreille omat tukiverkostot.
3. Toivoisin, että korkeasti koulutetuille olisi TE-toimistossa oma virkailija tai parempaa ymmärrystä akateemisten tehtävien soveltavuudesta. Tukitoimia voisi mahdollisesti miettiä yhdessä yliopiston kanssa.
4. Jotain alalle relevantteja, en tosin tiedä mitä ne voisi olla. Apurahahakemusten kirjoittamisella on työllistymisen kannalta aika suuri merkitys, joten tuollainen koulutus voisi olla hyödyllinen. Esim. jonkun raadissa toimineen pitämänä.
5. Paremmin tohtorit ymmärtävää opastusta.
6. TE-toimistossa tulisi olla myös akateemista uraa osaavia työnketojia. Oma kokemus on etteivät he ymmärrä korkeasti koulutettujen ongelmia.
7. Järjestelmä voisi olla joustavampi, mutta noin yleisesti en usko TE-palveluilla olevan riittävä osaamista tutkijoiden tukemiseen.
8. Henkilökohtainen tapaaminen omavalmentajan muodossa. Tohtori tarvitsee enemmän omakohtaista palvelua (ei tosin kaikki) toisin kuin tavallinen raksaduunari.
9. TE-keskuksilla olisi hyvä olla joku korkeakoulutettujen työttömyyteen erikoistunut taho. On paljon epäselvyyttä siitä miten apurahahakemukset nähdään TE-palveluiden mielestä, sekä myös uudelleen koulutautumisen mahdollisuus on epäselvä.
10. Toivon tapaavani akateemisia henkilöitä, jotka arvostavat kokemustani erikoisalalla.
11. TE-palveluista ei välttämättä löydy henkilöitä, jotka osaisivat auttaa korkeasti koulutettuneita työttömäksi jääneitä, ja etenkin tutkijoita. TE-palveluihin tarvittaisiin lisää tähän liittyvää tietotaitoa.
12. Tohtoreiden työllistymiseen paneutunut virkailija, joka pysyisi samana työttömyysjakson ajan, olisi hyödyllinen. Tohtorinkoulutuksessa oppii myös monia muitakin taitoja kuin vain oman erityisalan osaamista. Näiden taitojen esiintuomiseen hakemuksissa olisi hyvä saada apua ja koulutusta.
13. Minusta jonkinlaiset räätälöidyt työllisyystoimet tutkijakoulutetuille voisi olla hyvä idea. Eli esim. pyrittäisiin kokoamaan yrityksiä, joilla on tai mahdollisesti tulee olemaan tutkimusosaamistarpeita ja rakentamaan räätälöityjä koulutuskokonaisuuksia, joissa pyritään tukemaan tutkijakoulutettuja soveltamaan omaa osaamistaan paremmin vastaamaan edellä mainittujen yritysten tutkimustarpeita.
14. On typerää haaskausta yrittää pistää korkeakoulutettu suomalainen työnhakija samalle CV:n kirjoituskurssille kuin pakolais-taustainen työnhakija, joka ei osaa kunnolla kirjoittaa millään kielellä. On hölmöä ja ajan ja resurssien haaskausta pistää korkeakoulutettu työnhakija hakemaan polkupyöräkorjaajaksi, kun tämä ei ole ilmaissut minkäänlaista osaamista polkupyörästä.
15. Spesifimmin korkeakoulutetuille suunnattuja toimia.
16. Työskentää tuntevien ammattilaisten kanssa toteutettu yksilöllinen asiantuntemuksen kartoitus ja urasuunnittelu sen pohjalta. Tohtorikoulutettujen työttömien vertaistukiryhmät voisivat avata verkostoitumismahdollisuuksia ja tuottaa uusia ideoita esimerkiksi yhteisten hankkeiden muodossa.
17. Tohtoreiden työnhaku poikkeaa ”normaalista” työhausta, joten myös työllistämistoiminekini pitäisi olla ”normaalista” toimista poikkeavaa. Tohtoreiden työnhaku voi olla rahoituksen hakua, johon taas esim. artikkelien kirjoittaminen on olennainen tekijä. Tohtoreiden asiantuntijuutta tulisi kyetä tarjoamaan eri tahoille

(esim. kunnat) keikkatyön ominaisuudessa (”Tohtoreiden konsulttiosuuskunta”).

18. Olisin toivonut parempia mahdollisuuksia päästä keskustelemaan siitä, millaisia mahdollisuuksia minulla on tutkimusuran ulkopuolella. Lisäksi olisin toivonut, että olisin aktiivisemmin saanut tietoa minulle sopivista täydennyskoulutuksista. Usein sain kuulla näistä vasta sattumalta liian myöhään. Sen sijaan TE-toimiston palvelu suositteli minulle mm. nosturikuljettajan koulutusta.
19. Enemmän yksilöllistä neuvontaa henkilön kanssa, jolla ymmärrystä osaamisalastani.
20. TE-keskuksien pitäisi tarjota oikeaa asiantuntevaa tietoa ja ehdottaa vaihtoehtoja myös tohtorikoulutetuille – uran vaihdoista ja koulutusmahdollisuuksista – avoimista työpaikoista – järjestää JobFare tyyppisiä tapahtumia tai virtuaalityöpajoja myös tohtoreille – ylipäätään fasilitoida relevantteja työnantajien ja työttömien kohtaamisia. Toiseksi tärkein anti uudesta opiskelustani oli uusien kontaktien luominen ja itsetunnon parantuminen.
21. Olen TE-toimistossa toivonut korkeasti koulutettujen ryhmää. [Eräässä kaupungissa] järjestettiin joskus 2015 tuolla nimellä tapahtuma, jossa oli iso auditorio väkeä. Olen ollut aktiivinen erilaisissa yhdistyksissä. TE-toimisto on suhtautunut niihin aina niin, että ne olisivat minulle tulonlähteitä, vaikka oikeasti ne tuottavat vain menoja. Ehkä olisin voinut olla järjestämässä jotain, mutta aika on ollut hoitovastuun vuoksi rajallista.
22. Olisi mahtavaa, jos opiskelijoille tulisi jo realistinen kuva akateemisesta urasta. Omassa yliopistossa omien opintojen aikana tämä jäi akatemian ulkopuolisten uramahdollisuuksien esittelyyn. Tutkimusura ei noudata normaalia kellokortti työtä, jollaista puolisoni tekee. Hänelläkin on välillä haasteita ymmärtää urani tuomia haasteita, joten miksei myös virkailijoillakin TE-toimistossa.
23. Sellaisia, joissa etsittäisiin tohtoreilta vaadittavia taitoja ja ymmärrettäisiin, että ne ovat sovellettavissa.
24. Toivoisin konkreettista keskustelua TE-palvelujen taholta ja mahdollisia ehdotuksia työpaikkojen tai koulutusten suhteen. Ehkä jotain suoraan korkeakoulutetuille suunnattuja koulutuksia.
25. Targeted training possibilities better matched to my own background or clear possibilities for switching professions.
26. [TE-palvelujen tulisi huomioida] henkinen ja älyllinen toiminta.
27. Kannustettaisiin tapaamaan headhuntereita ja ehdotettaisiin työllistymistä tukevia verkostoitumistapahtumia. Esimerkiksi yli 45-vuotiaille suunnattu uratapahtuma oli täynnä vaihtoehtoja suorittavaa työtä hakeville, mutta ei mitään asiantuntija- ja johdotehtävistä vinkkejä etsiville. Muutenkin kannattaisi hyväksyä myös muita työnhakua edistäviä steppejä, kuten soveltuvaan kirjallisuuteen perehtyminen. Olisi tärkeää tarjota myös asiantuntevaa apua sanoittamaan osaamista hakemuksiin, CV-kliikat eivät riitä.
28. Enemmän laatua ja yksilöllisiä, päteviä toimia. Moni toimi on ollut melko pintapuolinen, tai toistanut samoja työnhaku-oppeja. Menen niihin kyllä, koska ihmiset ovat usein mukavia, vaikka asiat tylsiä.
29. Toivoisin, että kaikkia työttömiä ei laitettaisi käytännössä samaan nippuun ja samojen sääntöjen piiriin. Ymmärrän kyllä että oma tilanteeni oli harvinaislaatuinen siinä mielessä, että minulla olisi työpaikka ulkomailla valmiina, ja odottelin vain työviisumia pitkään, mutta mitään poikkeussääntöjä ei tällaisiin tilanteisiin ymmärtäkseni ole. Saadakseni työttömyyspäivärahaa, minun tuli silti hakea työpaikkoja, vaikka minulla oli työpaikka valmiina odottamassa byrokratian rattaiden pyörimistä. Tällaisten tilanteiden huomioiminen olisi mielestäni kaikkien etu. En tarvinnut apua työllistykseni, tarvitsin vain rahaa selvitäkseni siihen asti, kunnes pääsin työpaikkaani takaisin.
30. TE-keskuksessa pitäisi olla joku taho, joka tuntee/hallitsee akateemisen työalan ja taho, joka tuntee/hallitsee myös akateemisen paluumuuton. Osaavalle työvoimalla on ohjattu rahoituksia, mutta kaikki tuo rahoitus ja tuki menee ulkomaalaisille maahan-

- muuttajille ja heidän perheilleen, ei suomalaisille, suomea usein täydellisesti osaaville, paluumuuttajille ja heidän perheilleen.
31. Toivoisin että kasvatustien istutettiin alas ja kuunneltaisiin minun toiveitani, huoliani ja tarpeitani, ja niiden pohjalta tarjottaisiin palveluja, neuvoja yms.
 32. No, jos Suomella on varaa jättää alansa parhaan tohtorin kotiin jaksellemaan niin mitäpä tähän vastaamaan. Toivoisin ihan vain että lakia potilaan oikeuksista sekä muita säädöksiä noudatettaisiin. Työehtosopimukset, kela, jne. Jos terveydenhuolto toimisi edes auttavasti, en olisi työtön.
 33. Toimissa – olipa ne mitä hyvänsä – pitäisi lähtökohtaisesti ymmärtää, ettei kaikista voi tulla lähihoitajia.
 34. Toivoisin toimivia TE-palveluita, kun olisi kaikkien etu saada osaaminen hyötykäyttöön edes jossain.
 35. TE-toimistoihin pitää saada enemmän ammattitaitoisia töihin. Hallitus vaatii työttömältä asioita ja samaan aikaan TE-toimisto vain kikkailee.
 36. TE-toimiston luokittelussa ei ollut oman alan asiantuntijan tehtäviä.
 37. Nykyinen malli on ihan hyvä. Jotkut koulutukset joita tarjottiin eivät olleet oikeasti kovin sopivia omaan koulutukseen. Kaveri joka on DI ja samaan aikaan työtön sai paljon kiinnostavampia viestejä. Ongelma on varmaan se että oma ala ja sen erityisosaaminen on huonosti tunnettu TE-palveluissa.
 38. Toivoisin henkilökohtaisempaa palvelua ja henkilön jolla voisi olla aavistus yliopistomaailmasta ja siellä työllistymisestä. Oman ohjaajan tapaaminen ensimmäistä kertaa vasta vuoden työttömyyden jälkeen ei nopeuta minun työllistymistä.
 39. Vähimmäistoivomus olisi, että työllistämistoimissa olisi asiantuntevaa työvoimaa.
 40. Toivoisin, että TE-virkailjoilla olisi mahdollisuus ja myös asiantuntemusta s.e. he voisivat oikeasti ottaa huomioon hakijoiden tilanteiden erilaisuuden.
 41. Toivoisin voivani hyödyntää paremmin itsenäisiä työllisyystoimiani työnhakuvelvoitteen täyttämiseksi. Akateemisten tehtävien hakemisessa ja tutkimussuunnitelmien laatimisessa on huomattavasti suurempi vaiva kuin ei akateemisten tehtävien hakemisessa.
 42. Ehkä tohtorien asioita pitäisi hoitaa keskitetysti omana yksikkönä, jossa voisi keskittyä pelkästään tohtorien työllistämiseen.
 43. Tohtoreilla pitäisi olla ainakin oma ammattiliittonsa, joka ajaisi lujasti korkeimmin koulutettujen etua työmarkkinoilla. Tohtorien arvostuksen tulisi näkyä rekrytointeissa, ei pelkästään puheena koulutuksen arvoon liittyen. Viime vuosikymmenten mantra "koulutuksella me nousemme" kuulostaa tohtoreiden korvaan irvokkaalta vitsiltä, todellisuutta tarkasteltaessa.
 44. Yksilöllisesti räätälöityjä palveluja yhteistyössä potentiaalisten työllistävien yritysten kanssa.
 45. Sellaisia että saisi tehdä työtä rauhassa, ei typerä toimenpiteitä tai raportointeja, selvityksiä, ehdotuksia jne.
 46. Ei kyykyttämistä vaan ihmismäistä kohtelua. Yksittäiset yhteyshenkilöt, joita olen tavannut ovat kyllä olleet asiallisia. Vertais-tukiryhmät ovat ihan OK, mutta siinä se. TE-keskuksen kautta tapaamani konsultit ovat osa olleet ihan kuutamolla eli rahat pois -tasolla.
 47. TE-palveluihin kaivattaisiin akateemiseen työttömyyteen erikoistunutta palvelua. Nyt niin duunarille kuin tohtorille tarjotaan samanlaisia työnhakuvalmennuskursseja, joissa ei oteta huomioon riittävästi yksilöllisiä tarpeita. Ongelmani eivät ole olleet puuttelliset työhakutaidot, vaan sopivien työpaikkojen puute.
 48. Nykyisenkaltaiset palvelut eivät tohtoreita auta. En tiedä, millaiset palvelut auttaisivat.
 49. Yksilöllisempiä. Joskus olisi ollut parempi, että olisi voinut oikein käydä te-toimistossa, eikä keskustella vain puhelimitse. Tuntuu että se jäi usein pinnalliseksi. Viimeeksi muistan käyneeni TE-toimistossa vuonna 2015.
 50. Kun hallitus nyt säästää ja joltain henkilöltä, jonka etuus koostuu työmarkkinatuesta ja asumistuesta saattaa lähteä jopa kolmannes tuloista pois, niin odottaisin vastapalvelukseksi tutkimusmahdollisuuksien avaamista joustavasti. Voitaisiin ottaa käyttöön esim. väliaikaisääädös, jonka perusteella Suomen Akatemian varoista voitaisiin maksaa tutkimusrahoitusta tällä hetkellä työttömänä oleville tohtoreille. Kun Orpon hallitus kertoo tekevänsä toimia, joilla työn vastaanottamisesta tehdään kannattavaa, niin olen leikillisesti ajatellut, että Helsinkiin tieteen talolle voisi avata konttorin, jossa tohtori voisi sitten lopulta käydä ottamassa vastaan niitä koulutusta vastaavia työmahdollisuuksia (no, tämä oli vitsiä). Kuitenkin yleisessä retoriikassa toivoisin, että työttömistä ei puhuttaisi yhtenä leimattuna porukana. On selvää, että on olemassa työtä vieroksuvia henkilöitä, jotka eivät halua ottaa vastaan työtä. On ihmisiä, jotka eivät ole suostuneet kouluttautumaan. Työttömänä tohtorina olen kuitenkin aina aktiivisesti hakenut työtä ja tutkimusmahdollisuuksia enkä ole koskaan kieltäytynyt ottamasta työtä vastaan. Koen näin karkean yleistyksen työttömistä loukkaavaksi osana yleistä keskustelua. Kokoomuksen entisenä äänestäjänä olen myös pettynyt puolueen nykyiseen retoriikkaan. Ennen kaikkea toivon, että hallitus avaa konkreettisia koulutusta vastaavia mahdollisuuksia tohtoreille ja toivon, että pääsisin vielä ennen eläkeikää joksikin aikaa tienaamaan hyvää palkkaa korkeasti koulutettuna tohtorina.
 51. Tohtoreiden patistelemineen pitäisi lopettaa ja ohjata säästyvät työvoimaviranomaisresurssit tohtoreille itselleen.
 52. Toivoisin todella työttömän yksilölliseen tilanteeseen, osaamiseen ja mielenkiinnon kohteisiin paneutumista ja kunnolla räätälöityä työpaikan etsimistä yhdessä.
 53. Henkilökohtaisempaa ei kai vain sääntömääräiset puhelut.
 54. Ihmisen, joka tuntee alan jota edustan ja mahdollisten työpaikkojen kentän.
 55. Olisi joku valtakunnallinen piste, joka erikoistuisi tohtoreihin. Paikallinen TE-keskus välittää vain duunareista.
 56. Alani on tosiaan niin marginaalinen, että en oleta TE-palvelujen voivan työllistää minua.
 57. Lisätyön ansaintarajoja tulisi nostaa 2. Meidän ns. korkean osaamisen henkilöiden työhaussa pitäisi työviranomaisilla olla mahdollisuus hyödyntää aktiivista työnhakua eli ns. työhakukonsultteja, jotka etsisivät työpaikkoja ja tarjoaisivat työntekijöitä sopiviin työtehtäviin.
 58. Toivoisin yksilöllisempää palvelua, jossa huomioitaisiin työttömän työnhakijan tarpeet, toiveet, kokemukset, osaaminen ja koulutustausta.
 59. Korkeasti koulutetuille pitäisi saada oma työttömyyspalvelu kun tavisvirkailijat itsekkin myöntävät, että eivät osaa auttaa.
 60. TE-palvelujen tarjoajan on tunnettava yksilöllisesti työnhakija.
 61. Henkilökohtaisempaa tilanteen huomiointia.
 62. Erillinen neuvonta akateemisille työttömille. Aktiivista informaatiota yrityksille ja yhteisöille tohtorien osaamisesta ja kokemuksesta.
 63. Tohtoreita voisi tarkastella omana ryhmänään ja miettiä heidän työllistämistään esim. yhteistyössä yliopiston kanssa.
 64. Korkeakoulutetuille akateemisille tulisi olla aivan oma palvelupolkunsa, nykyinen systeemi vain hukkaa kaikkien resursseja. Kun taitamaton panee haluttoman tekemään tarpeetonta, tuntuu vähän siltä, kuin turha työ menisi hukkaan...
 65. Enemmän tietyn ryhmän tarpeita huomioivaa. Ei ole järkevää laittaa eri koulutustason omaavia työnhakijoita samaan laatikkoon.
 66. Tutkijoille voisi olla eriytettyjä palvelumuotoja. Esim. neljän kuukausittaisen haun velvoite on aika hassu, jos soveltuvia työpaikkoja aukeaa vuodessa pari-kolme.
 67. Toivoisin, että korkeastikoulutettujen osaaminen tunnustettaisiin ja sitä arvostettaisiin.
 68. Toivoisin TE-palveluilta korkeakoulutetuille tohtoreille omia räätälöityjä palveluja ja ymmärtämystä akateemisesta työstä ja työhausta.

69. Olisi ainakin hyvä jos TE-toimistolla olisi sellaisia henkilöitä jotka ymmärtäisivät tohtorin tutkinnon suorittaneita paremmin ja heidän työllisyysmahdollisuuksiaan.
70. Otettaisiin enemmän huomioon työnhakijan koulutus ja missä työssä hän voisi käyttää taitojaan hyväksi.
71. Ehdotan, että palautetaan ansiosidonnaisen ehdot ennalleen (ei leikkauksia summaan, ei pidennettyä ansainta aikaa) ja panostetaan, että tohtorien osaaminen saataisiin käyttöön Suomen kilpailukyvyyn takia töiden merkeissä. Ensimmäinen on kalliilla koulutettu ja sitten ei voi hyödyttää yhteiskuntaa, kun töitä ei ole tarjolla lähes lainkaan. Kaikki tohtorit varmaankin haluaisivat työllistyä ja tehdä omaa intohimoa aihettaan. Tohtoreiden kohdalla ei yleensä ole kyse työn vieroksumisesta tai "lusmuilusta", ettei viitsi, koska muuten ei olisi ikinä saanut tohtorin tutkintoa aikaiseksi.
72. Tosi seikka on, että TE-toimisto ei kykene täysipainotteisesti tukemaan akateemisesti koulutettuja. Toimijat ovat pääasiassa sosiaalialan tai jonkun muun ammatillisen koulutuksen saaneita, ja kykenevät auttamaan vain sen asteen tai alemman koulutuksen saaneita. Yhteiskunnan rekrytointijärjestelmäkkin on mennyt sekavaksi ja suositaan toiminnan ulkoistamista, jossa on ihan oma ammattikunta, joka osaa päättää millaisia työntekijöitä mihinkin tarvitaan. Algoritmit karsivat sopivilla indikaattoreilla osaavatkin yksilöt romukoppaan. Suomessa tai TE-keskuksessa tarvitaan pääasiassa vain alemman asteen ammatillisen koulutuksen saaneita. Jos sitä tutkintoa ei ole, työhön ei pääse paremmallakaan koulutuksella. Tähän ammattiläisyyden toivoisin parannusta, ettei aina tarvitse kouluttautua uudestaan. Ennen vanhaan kelpuutettiin töihin, vaikka ei olisi ollut alan tutkintoa, mutta oli muutoin sovelias. Toiseksi kaikki ammatit alkavat olla asiantuntijoita. Miten niistä löytää itselle sopivan ammatin? Akateemisen koulutuksen päämääränä on ollut valmistua asiantuntijaksi, jolla on laaja-alainen kyky toimia tieteellisessä yhteisössään ja tuottaa yhteistyössä uutta tietoa. Ehkä asiantuntijakäsite on muuttunut työelämän jatkuvassa muutoksessa. Akateemisesti koulutetuille tulisi olla oma järjestelmä tai toisenlainen polku, ettei tulisi turhaa koulutus- tai työtarjontaa. Akateemisesti koulutetuilla on valmiudet ohjata itseään, joten sen mahdollistamiseen toivoisin enemmän tukea.
73. TE-toimistolla pitäisi olla ihmisiä, jotka tajuavat, millainen koulutus tohtorin tutkinto on ja millaiset työllistymismahdollisuudet se antaa yliopistomaailman ulkopuolelle. Tohtoreita on monilta aloilta, ja tilanteet ovat erilaisia.
74. Toivoisin että TE-toimistolla voisi olla joku joka olisi erikoistunut tämän alan työttömiin, ja voisi hiukan paremmin tukea heitä. Optimitilanteessa he voisivat toimia yhteistyössä yritysten kanssa ja auttaa heitä löytämään alan osaajia (ymmärrän että tämä on melko paljon vaadittu). Nykyisellään tuntuu ettei TE-toimiston järjestelmä oikein taivu tohtorien osaamiseen. Sen huomaa etenkin kun täyttee sitä pitkää listaa potentiaalisista työpaikoista jotka ovat valtaosin hyvin spesifejä (erikoissorvaajia yms) mutta sitten omalla kohdalla ainoa vaihtoehto on jokin "tilastotieteilijä" tai "muu ammatillinen".
75. Toivon työttömyys asiat menee parempi lähitulevaisuudessa korkeakoulututkinnon suorittaneille ja he saavat helposti työn joko TE-palvelun tai avoin hakemuksen kautta. Ja heitä arvostetaan enemmän työttömänä työnhakijana, koska he ovat oikeasti pyrkineet elämässään ahkerasti!
76. Pätevää apua korkeimman tason johto- ja tutkimustyöpaikkoihin, palveluita ja kontakteja tämän tasoiseen työnhakuun.
77. Tapaamillani TE-virkailijoiden kompetenssit ovat varsin rajalliset korkeasti koulutettujen osalta.
78. Toivoisin osaamista korkeakoulutettujen työttömien auttamiseen.
79. Enemmän yksilöllisiä palveluita ja virkailijoita, jotka oikeasti osaisivat neuvoa myös tohtorikoulutettuja.
80. Yleisesti ottaen toivoisin työllisyyspalveluihin henkilökohtaisempaa otetta, sitä että todella perehdyttäisiin asiakkaaseen ja hänen tilanteeseensa ja siltä pohjalta tehtäisiin konkreettisia ja tukevia toimia, ei vain tyrkytettäisi yrittäjyys- ja cv-kursseja jokaiselle.
81. I wish to know more on how to find academic position in Finland as well as to find other options available to me with my background outside academic positions.
82. I wish that TE services could offer trainings specifically targeted at individuals with PhD degrees, such as internships, soft skills development, Finnish recruiter's expectations, CV and CL what recruiters expect in Finland, the unwritten rules of a Finnish job interview. I recently attended some seminar organized by Denmark national public employment service which has been quite effective in providing such support, and I hope for similar service in Finland.
83. It will be nice if TE services has a separate arrangement to highly educated individuals. This will help in overcoming the barrier of 'educational background high or low' among people and will make a PhD holder less embarrassed to join such a language class.
84. Little more specific with backgrounds.
85. They should at least try skill matching and offer relevant jobs and training.
86. The TE services always say that they are not able to help in employment in scientific institutes or universities. They recommended me to arrange it myself. So I did with the help of their palkkatuki.
87. To give Doctorate holders priority in job searching. If possible, to find job options for them.
88. Perhaps a service which is a bit more proactive. It could act as an organization which offers our services directly to the employing organizations.
89. Directly attaching PhD holders to companies/agencies that their skills match rather than asking them to endlessly continue searching.
90. Management that is closer to people really helps integration into Finnish society, when they are foreigners, and that employees understand the profile of someone with a PhD is different from someone with a degree or just a technician. The challenges involved in getting a job are different and the expectations are different. And understand that a doctor has full capabilities, within his area of study, to act as a technician or graduate.
91. Finding opportunities in my field and according to the degree I carry.
92. TE office need qualified employees who understand our need.
93. It would be great if there was someone who has experience within the job market for PhD holders and who could give some more tailored guidance. It would also be great if there was a way to connect with other job seekers with a PhD in order to network and help each other (also mentally).
94. TE is not prepared to serve highly educated unemployed people. Their business contacts and job events are not tailored for that. They should also have a more active voice to educate businesses of the value of people with doctorates. One thing that often comes up in discussions is the Finnish language knowledge. I'm not sure to which extent that is helpful in research or other specialist positions, and we would never be fluent. But there is a lack of courses. As the reasons for unemployment are not always clear, it is also not clear what services would be helpful.
95. Relevant field or educational level matching related job offer.
96. I am not sure that TE services in their current form can offer something really useful to highly qualified researchers with doctoral degrees.
97. Jobs more appropriate to one's studies, but I am aware that that is asking too much, even years ago.
98. Rather than a particular service, it would be useful if TE had people with more knowledge about the academic market in Finland in and the EU. I liked the fact that they gave me freedom during my job seeking rather than insisting on me doing some useless courses.

99. A service more tailored for specialized profiles. I was offered to apply to be a bus driver or a kindergarten teacher, while they did not know anything about the pharma field and I was showing them.
100. I do not believe that TE offer any useful services for academicians, because I tried a lot get support from them.
101. I don't know. They do their best. It is not TE palvelut fault that PhD immigrants are unemployed.
102. I don't think that TE service can help. The problem is in science field in general.
103. In relation of work search I think TE can't help much. But in providing the information in English that would make the life a bit easier. Not just summary.
104. Anything useful: appropriate training, career coaching... Not just policing that I do whatever random stuff they request.
105. Scientists and researchers is a difficult type of professional labor resource. TE needs special programs for them. They need to represent a solution; random wishful activities are not going to help. They need to regard the specifics to become the answer. They need to be tailored to be efficient. Given the potential value there, among that type of professionals, and the resource spent to produce their qualification, the special effort should be worthy. TE needs to do things differently to gain different efficiency in employing PhD degree holders, researchers and scientists. I have approached the agency specialists several times looking for cooperation and offering solutions, both general and personal, but TE seems to be not the place where change is generated.
106. It would be nice if they knew what options are available for highly educated people and could give advice. They should also be aware of these legislative loopholes that cause so many problems. I also know that being a PhD student also is very difficult if you're unemployed, as they often want to count you as a student for unemployment.
107. Online job searching and application system specific for highly educated people.

Toiveita tohtorien suorasta työllistämisestä: tutkijanpaikkoja ja työnvälitystä

1. Vakituisia tutkijan työpaikkoja tutkimuslaitoksiin. Rahoitus suoraan eikä kiertotietä keskinäisen kilpailun kautta.
2. Julkisilla toimijoilla pitäisi olla työhönottovelvollisuus.
3. Oikea työpaikkojen välitys. Nyt vain harvat paikat avoimesti tarjolla.
4. Henkilökohtaisempi työllistäminen. TE henkilöiden jatkuva vaihtuminen ei luo pysyvää suhdetta. TE palvelut voisivat alkaa tehdä sitä mihin se on tarkoitettu - työllistämään!
5. Piilotyöpaikkojen löytämistä.
6. Työvoimaviranomaiset etsivät ja löytävät työn joka vastaa kokemustani ja koulutustani. Eikö se ole koko työvoimahallinnon idea?
7. Ehdotan, että TE-palvelujen työntekijä, joka saa kk-palkkaa työstään, palvelee asiakkaita henkilökohtaisesti, ei liukuhihnalta. Työtä etsivän asiakkaan tilanteen pohtimiseen käytetään aikaa ja työntekijä ottaa asiakkaan asian omakseen. Etsii paikkoja, keksii paikkoja, ottaa yhteyttä työnantajiin ja ehdottaa työpaikan perustamista, pitää asiakasta ajan tasalla, pyytää asiakasta ottamaan yhteyttä työnantajaan. Eli työntekijä ottaa harteileen osan siitä taakasta, jota asiakas nyt yksin kantaa. Työnantajat osallistuvat taakan jakamiseen. Näin voisi toimia ainakin vaikeasti työllistävien kanssa.
8. Konkreettisesti työllistäviä toimia.
9. Oikeita konkreettisia toimia, joissa ymmärretään työnhakijan oma osaaminen ja potentiaali. Näkyvämpää ja konkreettisempaa yhteistyötä yritysten ja organisaatioiden kanssa. Ei käsitellä työnhakijaa pelkkänä numerona.
10. Aktiivisempaa yhteyksien luontia työnantajien ja työnhakijoiden välillä. Näyttää, etteivät työnantajatkaan enää pidä TE-keskusta hyödyllisenä toimijana.

11. Realistisia ajatuksia ja tietoa mihin tohtorit voivat hakeutua töihin.
12. Korkeakoulutetut tarvitsevat ennen kaikkea suhteita ja kontakteja työelämään ja heille riittävän haastaviin tehtäviin. He osaavat kyllä kirjoittaa CV:nsä ja hakemuksensa, joten kaiken maailman kursseista ei ole heille mitään hyötyä.
13. Annettaisiin konkreettisia paikkoja mihin voisi hakea joita itse ei ole tullut ajatelleeksi.
14. Soitetaanpa asiakkaalle, ymmärretään kerralla mitä asiakas yrittää sanoa ja laitetaan asia kerralla kuntoon. Byrokratian sijasta voisivat tarjota jotain konkreettisia työpaikkoja.
15. TE-toimisto toimisi oikeasti työn VÄLITTÄJÄNÄ.
16. Ongelma on, että TE-toimisto ei tunne työnantajia ja yrityksiä, joiden puoleen ohjata työnhakijoita ja joilla on tarvetta palkata uusia työntekijöitä. Toivoisin, että jokin osaava taho selvittäisi osaamiseni ja työkokemukseni ja tarjoisi tiedon perusteella minulle työpaikkoja, joihin voisin olla yhteydessä. Työnantajat olisivat selvillä minkälaisia ihmisiä on työttöminä ja mihin he pyrkivät työllistymään. Työnhakijat jätetään työllistymään itseksensä, vaikka heitä voisi ohjata ja neuvoa tehokkaammin hakemaan töitä, löytämään ne työnantajat, jotka ovat työntekijöitä vailla.
17. TE-palveluiden kautta pitäisi löytyä kontakteja työelämään.
18. Ehkä apua niiden piilotyöpaikkojen löytämiseen. Toki siis etsin itse, mutta siihen menee valtavasti aikaa. Ja ehkä myös oman osaamisen kartoittamiseen siinä mielessä, että mihin työpaikkoihin se voisi sopia.
19. Työnhaussa konkreettista apua.
20. Oman alan tutkimukseen liittyviä paikkoja tietysti.
21. Enemmän realistisia neuvoja ja apua erilaisten vaihtoehtojen kartoittamiseksi. Apua piilotyöpaikkojen löytämiseen.
22. Toivoisin, että tarjolla olisi konkreettisia työpaikkoja eivätkä näennäispuuhastelua, "toimia".
23. All the Trade Union members receive corresponding unemployment fees. I believe that it would be wise, if Unions together with the Government could organize working places for those unemployments according to their profession, salary and the duration of payment. Indeed, this is quite complicated, but I am ready to discuss the details.
24. TE should give grants to PhDs to complete their post-doc. TE should also introduce work tryouts in universities so that a PhD could enhance teaching and research experience.
25. What service can be offered from people that even do not have idea what you are applying for.. Government should have some agreement with HU (this is their part of huge bureaucratic machine) not to through out on the street those who already educated by them once. Who have citizenship and who rise next generation of your country. For which future do we strive, people?!
26. I would like TE to help PhD job seekers not Business Oulu/Business Finland. TE could try and create projects were PhD graduates create businesses or work at the local Universities together on projects.
27. I think TE office can't do much in the case of academic researchers. Perhaps TE office could find the way to offer temporary jobs at state level where cultural / intellectual profiles may be required.
28. Contact the employer directly and offer the specialist to the employer.
29. There is almost no connection between the TE-office and hiring organizations. It should organize special training for PhDs and connect with companies and educational institutions. Foreigners have more difficulty finding jobs than indigenous people, so the TE-office should devise mechanisms to alleviate these difficulties.
30. A closer connection between potential employers and job applicants.
31. The labor office may blink to universities, research centers, or factories in order to provide training opportunities for us.
32. More adapted jobs offers and guidance with the ruling systems of benefits et helps.

33. A real job related to my experience, not useless courses, trainings etc.
34. Help to find new job.
35. Direct contact to employers and positions.
36. To contact with universities and help to join university to work or study.
37. They can arrange the companies to give the job opportunities to unemployed doctors.
38. Find me a job. Matching must be a priority for TE.

Toiveita työnantajien vastuuttamisesta

1. Olen 100 % palkkatukikelpoinen yhdistykseen, silti ei ole kiinnostusta. Oletusarvo näyttää olevan että olen painolastia. Tämä on kulttuurin asia, jota voisi lähestyä työnantajanäkökulmastakin. Eli mitä tehdä ilmaisella työntekijällä.
2. Työnantajapuolen ravistelu.
3. Tähän jos tietäisi toimivan vastauksen, menestys politiikassa olisi taattu. Toivoisin, että työnantajille välitettäisiin tietoa siitä, että pitkäaikaistyöttömienkin joukosta löytyy täysjärkisiä ja työkykyisiä yksilöitä. Työllistävien yritysten/instituutioiden ylemmälle johtotasolle voisi myös viestiä siitä, että kaikenmaailman HR-päälliköillä, rekrytointikonsultti-helppoheikeillä sekä muilla rekrytoinneissa häääävillä pässeillä voi esiintyä pelkoa suosittelun palkattavaksi itseään pidemmälle koulutettua henkilöä.
4. Syrjintä saisi loppua – kovat sanktiot pörssiyrityille jotka syrjii iän tai kokemuksen tai koulutuksen korkean tason takia.
5. Ehkäpä tohtorintutkintoa voisi koettaa demystifioida teollisuuden suuntaan. Tai jotenkin vertaistukena saada tätä omaa putkeentunutta ura-ajattelua ravisteltua.
6. Lähinnä työnantajille koulutusta siitä mihin kaikkeen tohtoria, varsinkin naista, voisi hyödyntää.
7. Olisi mielekästä, että työllistämistyö johtaisi tavalla tai toisella jatkoon eikä pelkästään loppuisi kuin seinään.

Toiveena terveyden huomioiminen työllistymisen haasteena

1. Joku tapa siirtää aidosti työkyvyttömät edes määräaikaaisesti pois työttömyystilastosta ja sairauteen liittyvän sosiaaliturvan pariin.
2. (Osa-aika)eläke mikäli työkyky 30%. Mahdollisuus tehdä osa-aikatyötä ilman että siitä velotetaan kohtuuttomasti. Nythän "kannustimet" annetaan työnantajille. Sairauden takia pitkäaikaistyöttömille tulisi myöntää osa-aikaeläke niin että osa-aikatyö kannattaisi ja energiaa säästyisi terveyden ylläpitämiseksi. Aktiivimalli on toimimaton ja epäreilu rangaistus
3. Esimerkiksi työllisyys suunnitelman päivitys kolmen kuukauden välein ei ole mielestäni järkevää, jos TE-palveluiden tiedossa on syyt, jotka vaikeuttavat työllistymistä. Yksilöllinen, räätälöity palvelu on äärimmäisen tärkeää juuri niiden työttömien kohdalla, joiden työllistymiseen vaikuttaa esim. terveydentila.
4. [Toivon] sitä, että oltaisiin realistisia tilanteeni suhteen ja pidettäisiin huolta, että pääsen suht. koht. terveenä vanhuuteen.
5. Työkyvyn arviointia voisi tehostaa ja yhteyksiä terveydenhuoltoon ylipäättään.
6. On väärin, että sosiaalisesta turvaverkkostamme tulee traumatisoiva tekijä niille, jotka päätyvät sairauten vuoksi työelämän ulkopuolelle. Olisin varmaan jo palannut työelämään, jos olisin saanut apua epäilyksen ja esteiden sijaan.

Toiveena perustulo

1. Toivoisin, että jos tosiallisia mahdollisuuksia muiden kanssa yhtäläiseen elantoon ei ole, se otettaisiin huomioon sosiaaliturvassa. Ei voi ensin marginalisoida ja sitten verrata A-luokan

2. kansalaiseen. Toivoisin perustukea, jotta jokainen tässä maassa voisi luottaa siihen, että aina on katto päällä ja lapsilla mahat täynnä. TE-hallinnolta toivoisin edes jonkinlaista osaamista korkeakoulutettujen työmarkkinoista ja vaikuttamista siihen, että tohtoreiden osaaminen nähtäisiin ja otettaisiin käyttöön. Kaikenlaisen uhkailun ja kiristämisen toivoisin jäävän menneisyyteen: me tohtorit emme ole laiskaa, saamatonta ja osaamatonta porukkaa, muuten emme olisi tohtoreita.
2. Ihanne olisi tietysti jokin perustulon tapainen järjestelmä mutta sitä tuskin nyt saadaan. Vielä korkempi ihanne olisi tietysti koulutusta vastaavan työn saaminen. Jos joutuu olemaan kortistossa, niin pienimuotoista yritystoiminnaksi luokiteltavaa aktiviteettiä pitäisi voida harjoittaa. Toivoisin tietysti, että koko tutkimusrahoituskenttä käytäisiin läpi ja siellä avattaisiin uusia mahdollisuuksia hakuihin, jotka nyt on estetty esim. valmistusajankohdan perusteella.
3. Perustulo on ainoa toimi, joka voi ratkaista ongelmat niin, että tieteen vapaus voi toteutua perusoikeutena, kaikkien oikeutena, eikä vain yliopistotutkijoiden vapautena valita tutkimusaiheensa (kuten Ilkka Niiniluoto on yliopiston rehtorina tulkinut tieteen vapauden perusoikeuden).
4. Koska työmarkkinatilanne on mikä on eli todellisuudessa ei tule olemaan tilannetta, että kaikki työhaluiset työllistyisivät kokopäiväisesti, niin sääntöjä on muutettava joustavammaksi. Esimerkiksi perustulo (eli nykyinen peruspäiväraha n. 600e/kk) ja siihen oikeus tehdä ilman tilintekovelvollisuutta osapäivä, freelancer ym. töitä, jolloin henkilö voisi päästä esim n. 1000e/kk ansioihin keikkatöillä.
5. Parasta olisi jos nykyisiä toimia ei olisi ollenkaan. Jos tarvitsen apua johonkin, osaan kyllä kysyä sitä itse. Kaikki pitäisi tapahtua kannustavassa hengessä, ei uhaten ja sanktioiden mahdollisuuksia väläytellen. Jos on keksinyt elämässään täysin mahdottomassa tilanteessa selviytymisstrategian, sitä pitäisi tukea ja antaa positiivista palautetta: Onpa hienoa, että olet jatkanut tutkimusta kaikesta huolimatta. Tietenkin tuemme sinua vaivaisella 500€:n työmarkkinatuella, niin saat vähän hankittua tarvikkeita ja reagensseja laboratorioosi.
6. En tiedä, voisiko TE tehdä enemmän, uskon pääasiallisen ongelman olevan työnantajien asenteissa. Mutta jos jotain, niin työllistämistoimien pitäisi tukea työnhakijoita, taata henkiinjäämistason perusturva ilman jatkuvan nälkääntappamisen uhkaa, auttaa kartoittamaan omia vahvuuksia jatkuvan syyllistämisen sijasta (työttömäksi tehdyn ja jatkuvasti työhaussa hylätyn itsetunto on melko heikoilla jo ilman rankaisemia, valvovia ja kurinpidollisia "toimia"), auttaa työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaamisessa. Työttömiä syyllistävä ja leimaava asenne, joka on nyt keskeinen ja vahvistuu edelleen nykyisen hallituksen toimissa, ei auta yhtään ketään eikä mitään.
7. Perustulo, joka verotetaan pois vasta kohtuullisen ansiotason jälkeen.
8. Toivoisin, että pätevä tutkija voisi nauttia minimitoimeentuloa esim. kansalaispalkan muodossa ilman järjetöntä hakemisen ja perustelun rumbaa.
9. Perustulo.
10. [Toivon] työn ja tuottavuuden jakamista, peruspalkka, jotta free- ja keikkatyöllä voisi tulla toimeen.
11. Antaisivat vain tutkijoiden rauhassa "nauttia" työttömyydestä ja antaisivat heidän tehdä työtään vaikka sitten työttömyyskorvauksen "turvin".
12. Tohtoreilla mielestäni yleisesti kykyä paneutua pitkäjänteisesti haasteellisiin asiakokonaisuuksiin. Voisi olettaa, että tällaisia taitoja yhteiskunnassa tarvitaan. Tällä hetkellä vuokratyö, konsultointi ja määräaikaiset työsuhteet ovat vallalla (ja mahdollisesti lisääntyvät). Nämä yleistyneet työsuhteet ovat mielestäni vaativille tehtäville haitallisia.
13. Paremmiin nykyaikaisen työelämän huomioivaa [vastaaja viittaa verkostomaiseen yrittäjyyteen].

14. Tekijänoikeustulojen poistuminen tukia vähentävästi oli mielel-
tön saavutus. Sitä odotettiin yli 30 vuotta. Kiitos. Toivoisin taitei-
lijapalkkaa. Tämä meininki ei vittu vetele. Olen niin lopen kyllästyy-
nyt taituroimaan tässä burokratian viidakossa ja painottamaan
milloin mitään puolta itsestäni toivoen, että en paljastu, ja että
ainakaan minua ei sakoteta siitä, että päässäni saattaa syntyä
musiikkia ihan työttöminäkin ajanjaksoina. Taiteilijapalkka olisi
apurahojen rinnalla pinnan yllä pitävä toimi. Jos sattuu yhden
apurahan saamaan, ei mene kauaa kun herää jo paine siitä, että
mitä jatkossa. Pitää hakea taas lisää. Hakukierrosten vyöry joka
vuosi on valtava. Jo se itsessään on tiukkaa työtä. Eihän hyvää
hakemusta nyt päivässä hutaista. Siihen menee koko viikko,
usein toinenkin. Sitten tulee seuraava haku. Eikä koskaan ole
mitään varmuutta siitä, saako ikinä mitään. Sitten voi tulla joku
2500 euroa, joka jaetaan myös jollekin trubaduurille, joka ne 4
sointua osaa kitarasta soittaa. Tohtorina sellainen tuntuu nöy-
ryttävältä.
15. Riittävä perustulo olisi erittäin hyvä.
16. Jos olisi perustulo, niin koko instituutiota ei tarvittaisi.
17. Tärkeintä olisi perustulon käyttöönotto. Nykyinen työttömyys-
ja sosiaaliturva palvelee huonosti epätyypillisen työn tekijää.
Te-viranomaisilla pitäisi olla enemmän tietoa tutkimuksesta
ammattina.

Toiveita alentavien kontrolloimiskäytäntöjen lopettamisesta

1. Riittäisi, että annettaisiin hakea työtä rauhassa.
2. Työnhakuvelvollisuus haettujen työpaikkojen lukumäärällä mi-
tattuna on keinotekoinen ja keho toimi tohtorikoulutuksen saa-
neen työttömän kohdalla. Työnhakija voi joutua tietoisesti hake-
maan omalle osaamiselleen soveltumattomia työpaikkoja vain
koska hänellä on alan tutkijakoulutus. Hakuprosessit esimerkiksi
yliopistoissa ovat verrattain monimutkaisia ja työläitä ja lopputu-
loksena on vain ajan ja resurssien hukka sekä hakijan että käsit-
telijän/arvioitsijoiden taholta. Riskinä voi myös olla eräänlainen
maineenmenetyks (miksi henkilö hakee tehtävää, johon hänen
pitäisi aivan hyvin tietää olevansa soveltumaton?).
3. Että saisi rauhassa hakea oman alansa töitä.
4. Omalla kohdallani – jos työttömyys kohdalleni jälleen osuu – en
toivoisi olevan mitään toimia. Jos niitä kuitenkin pitää olla, olisi
toivottavaa että ne perustuisivat keskusteluun työttömän kanssa
ja hänen toiveisiinsa. Tai mahdollisissa vakavissa tapauksissa
TE-virkailijan sosiaalisista syistä tekemään arvioon.
5. Kun on 60+ ikäinen ja ei saa omaa osaamista vastaavaa työtä
ei kukaan kyllä palkkaa tohtoria johonkin muuhun työhön. Siksi
tällaisia hakemuksia ei pidä edellyttää.
6. Toivon jatkossakin luottoa siihen, että tohtoritason ihmiset ym-
märtävät oman työllistymisensä mahdollisuudet ja realiteetit ja
osaavat itse hakea töitä ja tutkimusrahoitusta.
7. Vapaa mahdollisuus opiskeluun, jos pystyy osoittamaan, että on
hakenut aktiivisesti työtä. Mie tosiaan kahdessa vuodessa kirjoi-
tin 507 työhakemusta. Tästä aktiivisuudesta olisi voinut palkita
sellaisella opiskeluoikeudella, että ahkeruudesta ei rangaistaisi.
8. Työnhakuvelvoitteilla ei ainakaan paranneta asioita.
9. Työnhakupakko pois. Vaikka sitten valinnanvaraisilla ehtojen
heikennyksillä. Yhteiskunnan ja yritysten varojen tuhlausta pitää
yllä hakemustulvaa, joka ei mielestäni pitkällä aikavälillä paranna
tuottavuutta. Ihmiset joutuvat pieni palkkaisuun töihin, jotka eivät
vastaa heidän kykyään ja osaamistaan. Ihmiset poistuvat työ-
elämästä sitten sairastuvan kautta.
10. Turhat hakemukset, esim. 4/kk ovat turhia.
11. En ole kaivannut aktiivisia toimia työllistyäkseni, pikemminkin
olen kaivannut vapautusta älyttömästä vahtimisesta sekä jous-
tavampaa mahdollisuutta tehdä keikkatyötä yrittäjänä ilman että
päähän putoaa hirveä lasti byrokratiaa ja epäilyksiä, että saan
liikaa tukia.

12. Toivoisin tarvittaessa henkilökohtaista ohjausta kasvatusten,
mutta muuten haluaisin minimiin kaiken työttömyyteen liittyvän
byrokratian sekä velvollisuudet, jotka vain lisäävät stressiä.
13. Sellaisia, jotka eivät pakota ja nöyryytä työttömiä. Huomioitava,
että monet ovat peloissaan asioidessaan TE-keskuksissa. Tuet
ovat niin pieniä, että en usko kenenkään pakoilevan töitä lais-
kuuttaan. Itselläniikin masennus olisi jonkun pitänyt huomata jo
10 vuotta aiemmin. Nyt on vaikeata alkaa kaivaa esiin työkykyä.
14. Ennen kaikkea räätälöityjä ja asiakkaan tilanteen mukaan jous-
tavia. Uskon, että moni hyötyisi myös tietynlaisesta yksilöllisestä
valmentavasta otteesta. Tämä olisi tärkeää esimerkiksi tilan-
teessa, jossa työttömyys pitkittyy ja joutuu pohtimaan uusia
suuntia. Sanktioiden sijaan työnhakijoita voisi rohkaista, moti-
voita ja neuvoa.
15. Olisin matkan varrella toivonut, että olisin voinut kertoa avoimes-
ti omasta tilanteestani TE-palveluissa ja että alan vaihtoon liit-
tyviä toiveitani olisi kuultu. TE-palveluissa ei voi kertoa suoraan
omasta tilanteesta, koska siellä on aina raippavaihtoehto. Sillä
tavalla asiat eivät kuitenkaan ratkea. Työttömiä syyllistetään
omasta tilanteesta.
16. Peräänkuuluttamista etteivät kaikki ihmiset ole työttömiä omas-
ta halustaan ja oletusarvoisesti passiivisia.
17. They should assist us in identifying all the jobs we can do with
our skills, but I am sure that as foreigners we do not understand
all the possibilities there are out there and help us apply to them.
They should create a unified system where all our skills are in-
cluded and channel our CVs to offices and companies where
they can be relevant, that is, they should have a facilitating role
and not constantly terrorize us with the cessation of benefits,
that is what they do.
18. To suggest real job opportunities and real help to unemployed
people. To think how they can provide real job opportunities for
people with destroyed or missing social network and referees,
to give opportunity to people to show who they are and what
they could do. People from TE should not continue to act as our
enemies, whose main goal is to destroy our lives and efforts to
succeed in job searching.

Toivosta luopuneet

1. Koko järjestelmä on epätoivoinen. Ketään ei kiinnosta, kukaan ei
juuri ajattele isompaa kuvaa. Työntekijät siellä yrittävät pärjällä.
Ymmärrän heidänkin ahdinkonsa.
2. Olen jo menettänyt toivoni, enkä osaa enää edes kuvitella mitä
voisin toivoa.
3. Koska asun paikkakunnalla, jossa ei oikeastaan ole mitään yli-
opistotasoista koulutusta, en kehtaa toivoa mitään.
4. Ihan sama minulle. Toivottavasti ne vievät kansakunnan mit-
takaavassa asioita hyvään suuntaan. Tuntuu olevan niin, että
te-palveluissa käytetään niitä toimia/työkaluja, joita on. Niitä
tarjotaan hanakasti mahdollisesti kaikille muillekin. Jollekulle
toimista voi olla hyötyä. Omalla kohdalla usko hyötyihin on hie-
man vähentynyt entisestään, ja alun perinkin hyötyodotukset
olivat matalat. Yritän sopeutua ja kestää toimien haitallisuutta.
Yhtäältä kaikessa yritän aistia olisiko jostain toimesta jotain
saatavissa, ja toisaalta te-palvelujen ammattilaisen kohteek-
si joutuessa yritän säästää hänen aikaansa. Ehkä joku toinen
hyötyisi siitäkin ajasta.
5. En usko että työllistämistoimilla voidaan auttaa näin pitkälle eri-
koistuneita työntekijöitä.
6. Omalle kohdalleni en koe että toimistolla voi, tai tarvitse olla,
mitään annettavaa minulle henkilökohtaisesti. Uskoisin siis että
muut voivat vastata tähän paremmin.
7. En jaksa miettiä, kun ei enää koske minua kuolemaa odotellessa.
8. Toivoahan aina saa! Mutta kuten anglo-saksonit sanovat, jos
paskot toiseen käteen ja toivot toiseen, tiedät kyllä kumpi täytyy

ensin. Pitkäaikaistyöttömälle ei ole mitään apua TE-toimiston taholta, koska pitkäaikaistyötön on nk. radioaktiivista jätettä työmarkkinoilla. Mitä siihen voisi kukaan tehdä? Ei yhtään mitään.

9. En mitään. Parin vuoden päästä pytty on lusittu ja pääsen eläkkeelle.
10. Eipä taida työvoimaviranomaisilta minua auttavia toimia löytyä.
11. Vaikea sanoa omassa tilanteessani, kun itse haen harvoja sopivia työpaikkoja.
12. En näe, kuinka TE-palvelut voisivat vaikuttaa työllistymiseeni mitenkään.

Nykyiset toimet ovat joidenkin kannalta hyviä

1. Tähänastiset ovat riittäneet kohdallani.
2. Olen tyytyväinen.
3. In my opinion they did great.
4. I believe TE's services are incredibly fine. the communication of those services must be specifically to the individuals and based on their specific needs. to be customized and offer better service I believe they can encourage universities to collaborate with industries and creating or supporting apprenticeship programs specifically designed for high-skilled roles can provide practical experience and mentorship to new graduates or career changers.

Kommentit, joissa tohtorien nähdään olevan oman onnensa seppiä

1. Ei ole valtion tehtävä järjestää ihmisille työpaikkaa. En tiedä ketään joka olisi saanut TE-toimiston kautta töitä.
2. Ainakin minulla mutta varmaan aikamonella muullakin varsinaisen työnhaku tapahtuu LinkedInillä ja oman alan ammattipiirien kautta. TE on tässä vähän turha eikä sen oikeastaan kuuluisikaan tohtoreita työpaikan etsimisessä auttaa.
3. Rankempaa karenssia, että uudelleen koulutukseen hakeutuisi aikaisemmin. Enemmän rahoitusta uudelleen koulutukseen.
4. Anteeksi isot kirjaimet: HALLITUKSET JA VIRKAKONEISTO. HELPOTTAKAA, JÄRKEISTÄKÄÄ JA VIRTAVIIVAISTAKAA VIELÄ ENEMMÄN YRITYSTOIMINNAN ALOITTAMISEN KORKEAA KYNNYSTÄ. Toinen juttu: olen tehnyt pimeitä töitä vuosia enemmän tai vähemmän. Tekemätöntä työtä on Suomessa paljon, ohjatkaa harmaan talouden polulla toikkaroivat tekemään nuo työt yrittäjinä ilman liian ankaraa sanktiointia, jos alussa ei onnistukaan.

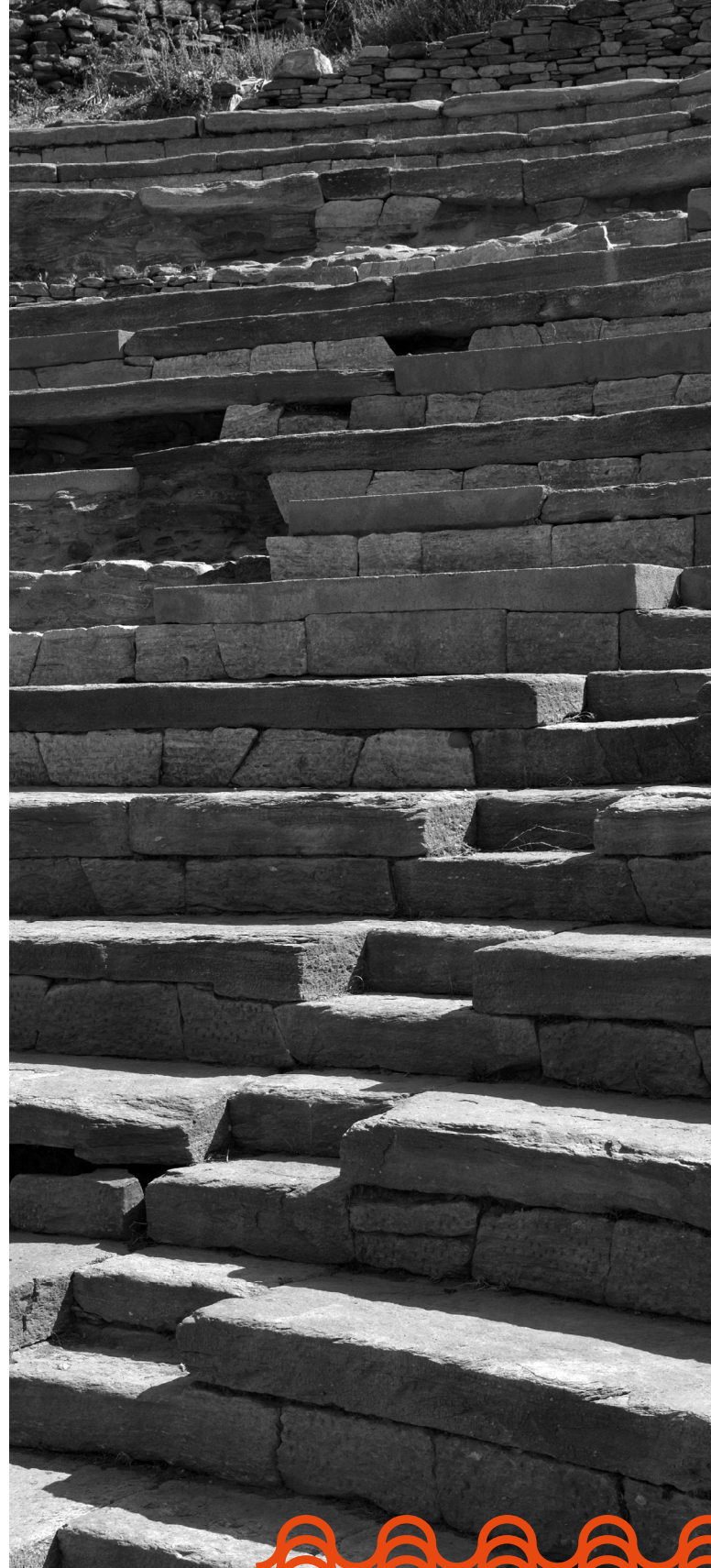
4.11. TYÖNHAUN ESTEET

47 % kroonisesti työttömistä, 61 % pitkäaikaistyöttömistä ja 62 % pitkittynyttä työttömyyttä (6–12 kk) kokeneista tohtoreista ilmoittaa, ettei koe terveydellistä tai muuta estettä hakea töitä. Pisimpään työttöminä olleilla tohtoreilla näyttäisi siis olevan muita enemmän terveydellisiä tai sosiaalisia haasteita työllistymisessä. Eräs vastaaja kertoo esimerkiksi tulleen vakavasti pahoinpidellyksi uransa alkuvaiheessa ja uran tyssänneen siihen – krooninen työttömyys on pisintä lajia. Herää kysymys, onko työkyvyn rajallisuus varmasti tutkittu tarkoin, ja jos on, millä perusteella on katsottu optimaaliseksi pitää tällaisia ihmisiä työttöminä ja täten kaikenlaisten työllistämistoimenpiteiden kohteina. Tutkimuksissa (Kerätär 2016, Kerätär ja Karjalainen 2010 sekä Maunu ym. 2023) on huomattu, että pitkäaikaistyöttömien joukossa on huomattavia määriä sellaisia ihmisiä, jotka eivät tosiasiaassa ole työkykyisiä, vaan heillä on erilaisia terveydellisiä rajoituksia. Käsillä oleva tutkimus lisää aiempiin tutkimuksiin sen, että kyseisessä joukossa on myös huippukoulutettuja tieteentekijöitä.

Tyypillinen aktiivisuutta heikentävä taustatekijä on oman työpanoksen jatkuva tarjoaminen tilanteessa, jossa saa pelkkiä ei-vastauksia. On selvää, että tällaisella on masentava ja lannistava vaikutus⁸. Näin ollen ainakin pitkittyneen työttömyyden kohdalla määrällinen hakuvelvoite näyttäisi kääntyvän itseään vastaan ja muunlaiset tukitoimet olisivat hyödyllisempiä sekä työllistymisen että ihmisen hyvinvoinnin kannalta. Keskeinen viesti on, että *töitä pitäisi järjestyä helpommin*. Järjestelmän pitäisi palvella paremmin. Kroonisten työttömien joukossa joka viides ilmoittaa aktiivisuutta haittaavana tekijänä fyysisen sairauden tai vamman. Mielenterveyden vaikutuksista aktiivisuuteen ilmoittaa 8 % vastaajista. Näiden ryhmien seulominen työttömien joukosta olisi tärkeää, jotta sairaut ohjattaisiin asianmukaisten tukien piiriin.

Huomattakoon kuitenkin, että tohtorien kohdalla pitkittyneet työttömyyden kokemukset eivät tyhjentävästi

⁸ Martin Seligmanin (1975) kokeista 1960-luvulla alkanut tutkimus on osoittanut, että jatkuvat epäonnistumisen kokemukset voivat johtaa passiivisuuteen tai luovuttamiseen, vaikka olosuhteet muuttuisivatkin. Marie Jahoda (1982) on Seligmanin mallia soveltaen jo varhain todistanut jatkuvan epäonnistumisen työnhaussa johtavan helposti masennukseen, koska henkilö alkaa uskoa, ettei hänen toiminnallaan ole vaikutusta tulevaisuuteen. Boyce & al. (2015) ovat havainneet jatkuvan työnhaussa epäonnistumisen liittyvän itsetunnon ja motivaation laskuun. Avuttomuuden kokemus – jota jatkuvien ei-vastausten saaminen edustaa parhaimmillaan – voi johtaa pitkäaikaisiin muutoksiin aivojen rakenteessa ja toiminnassa (Maier & Seligman 2016). Tällaisen tutkimusnäytön valossa loputtomien turhien hakemusten pakolla teettäminen työttömillä näyttäisi olevan suorastaan vahingollista.

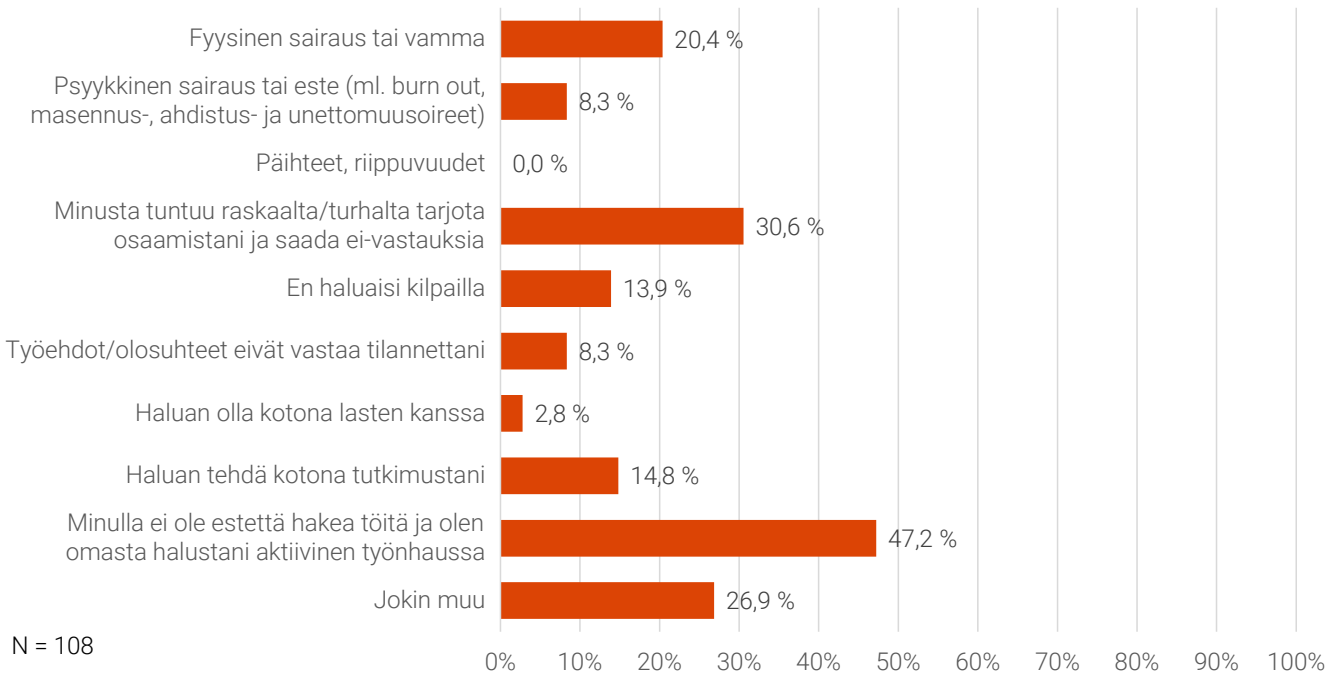

Kuva: Konstantinos, Pixabay.

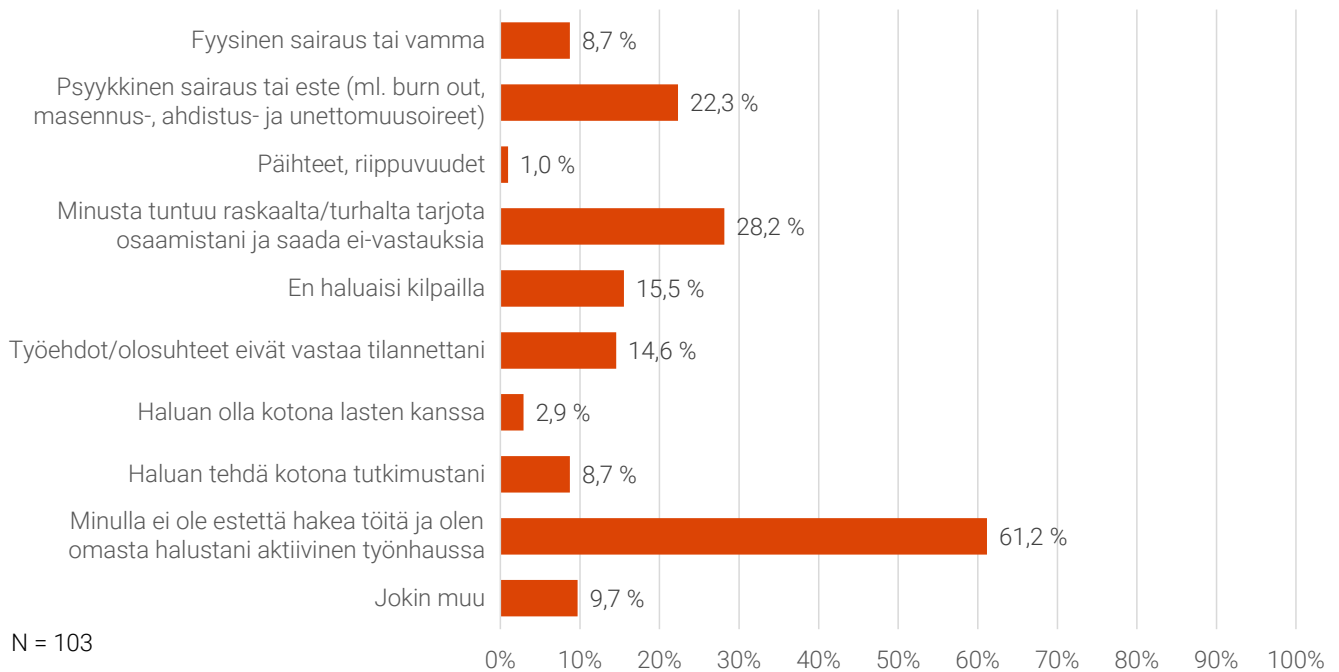
KUVIO 25. KROONISTA TYÖTTÖMYYTTÄ KOKENEIDEN TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ:

"Onko jokin seuraavista Sinun kohdallasi este hakea töitä? Merkitse ne, joilla on vaikutusta aktiivisuuteen."

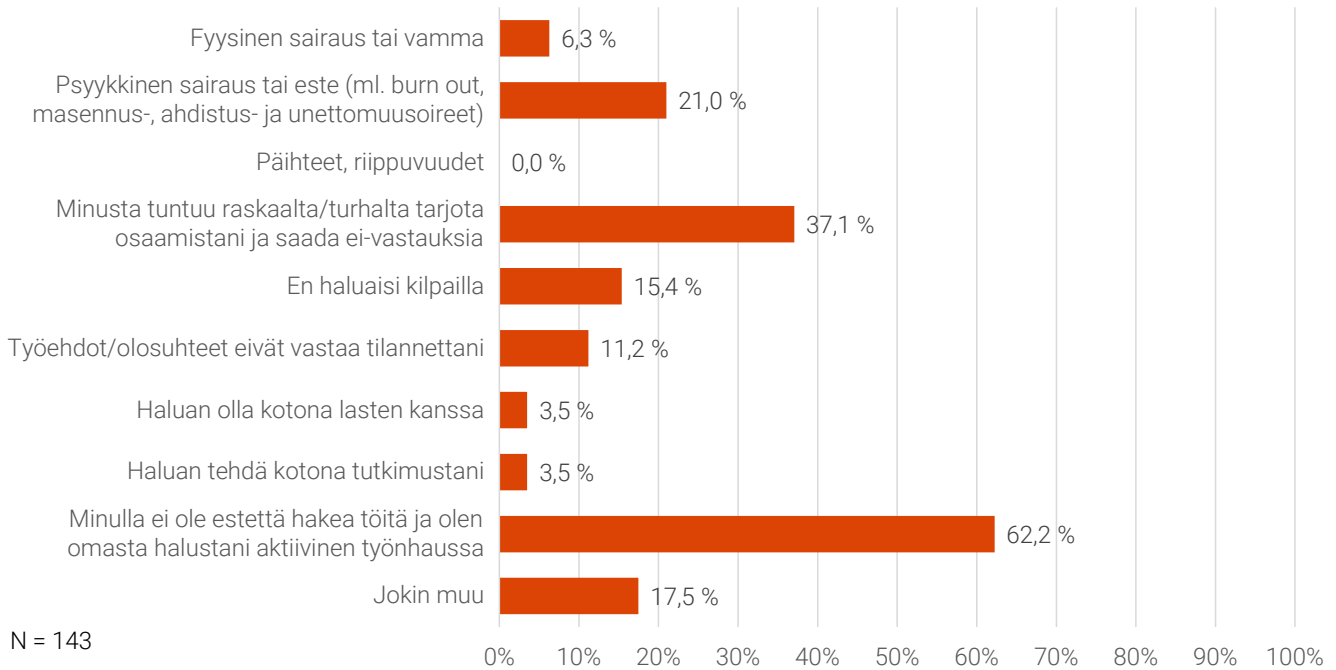

KUVIO 26. PITKÄAIKAISTYÖTTÖMYYTTÄ KOKENEIDEN TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ:

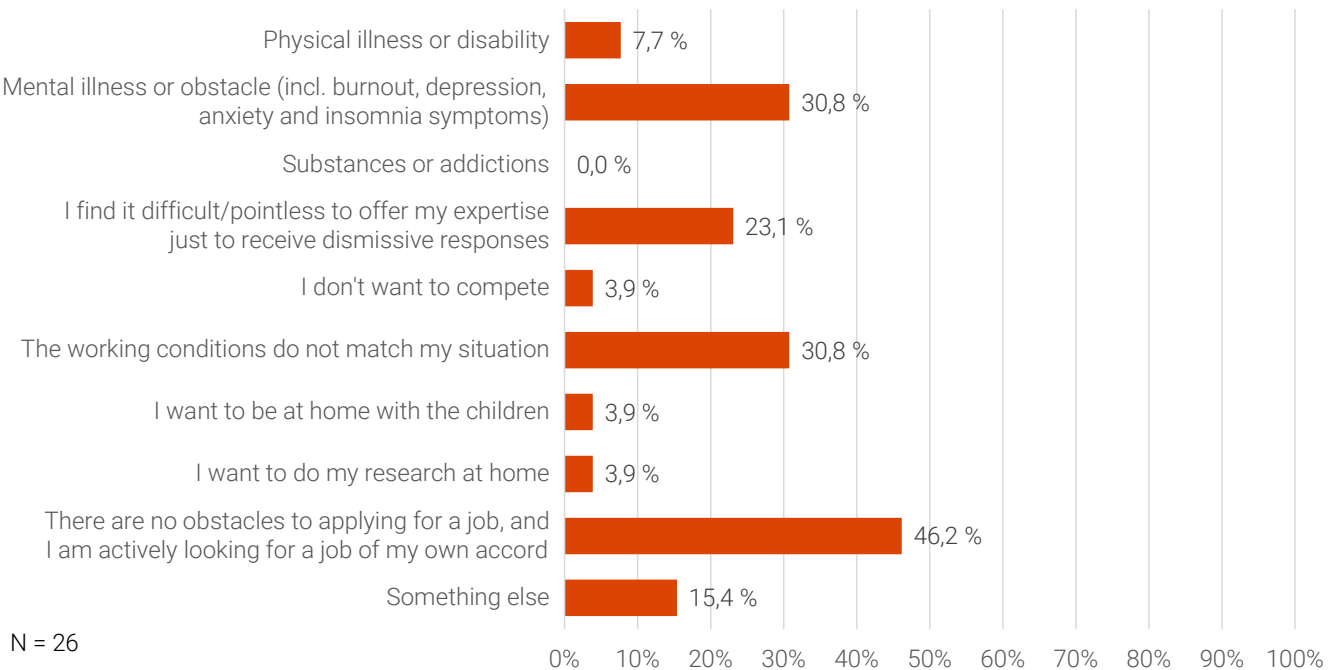
"Onko jokin seuraavista Sinun kohdallasi este hakea töitä? Merkitse ne, joilla on vaikutusta aktiivisuuteen."

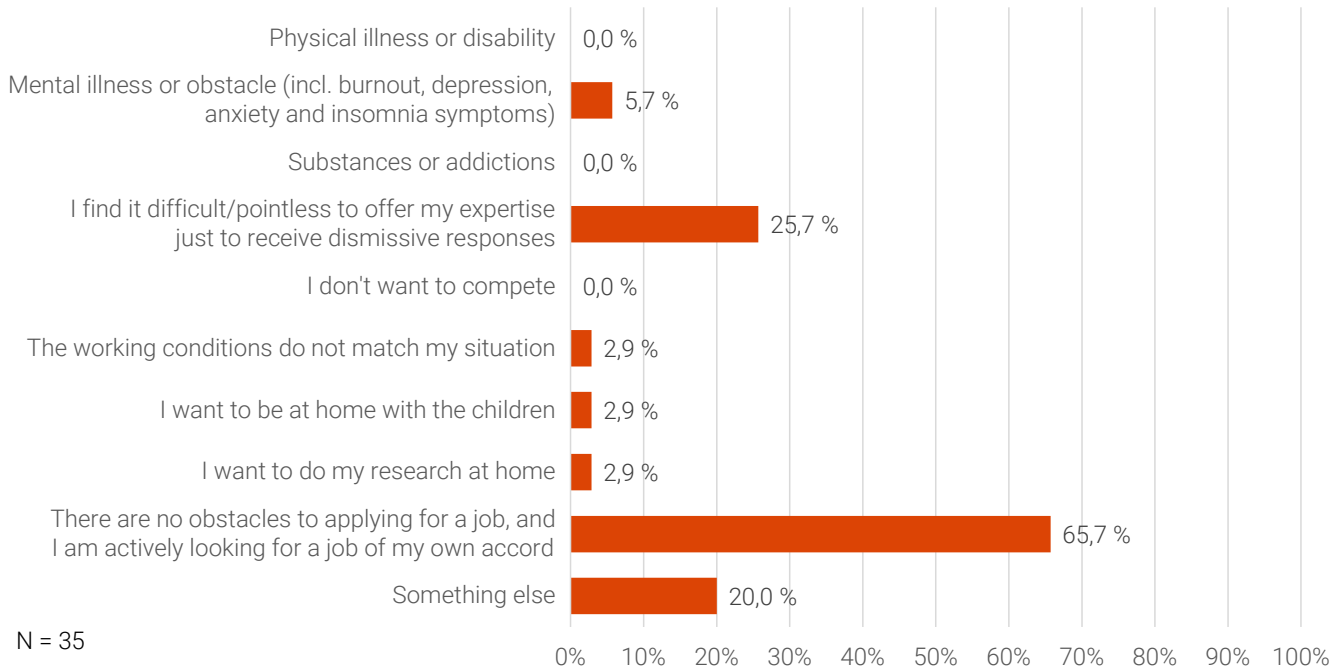
KUVIO 27. PITKITTÄNYTTÄ TYÖTTÖMYTTÄ (6–12KK) KOKENEIDEN TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: "Onko jokin seuraavista Sinun kohdallasi este hakea töitä? Merkitse ne, joilla on vaikutusta aktiivisuuteen."

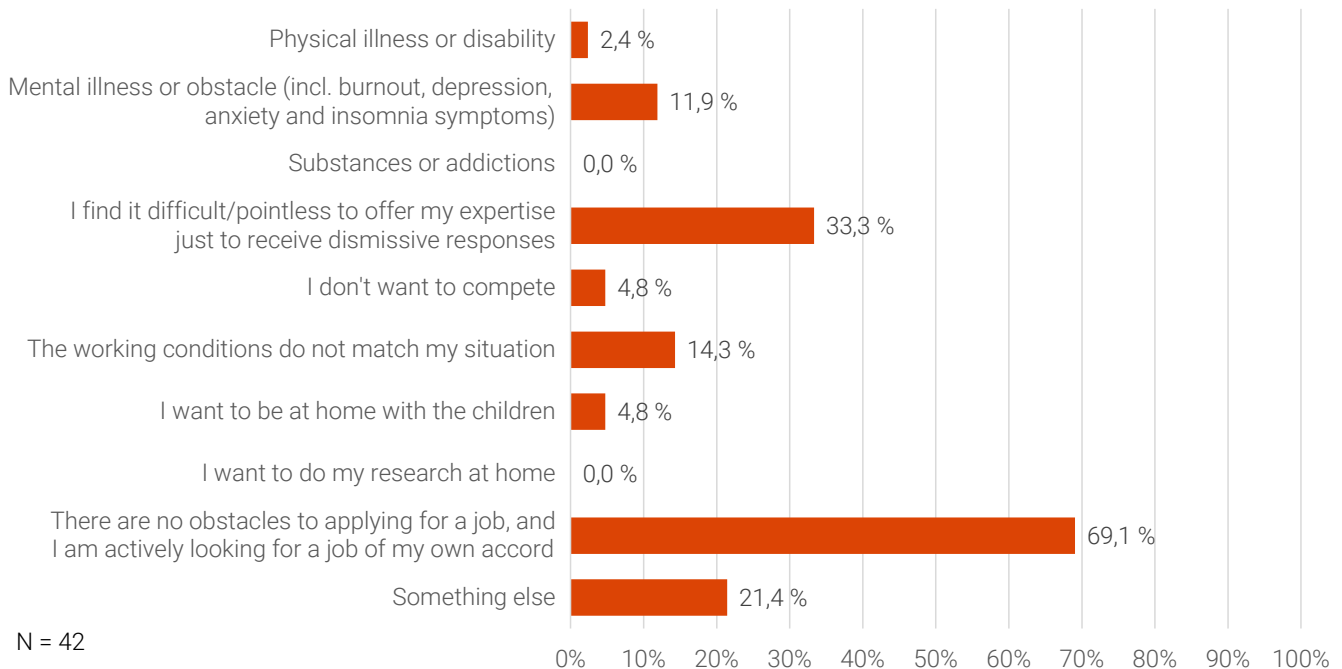
KUVIO 28. KROONISTA TYÖTTÖMYTTÄ KOKENEIDEN KV-TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: "Onko jokin seuraavista Sinun kohdallasi este hakea töitä? Merkitse ne, joilla on vaikutusta aktiivisuuteen."

KUVIO 29. PITKÄAIKAISTYÖTTÖMYYYTTÄ KOKENEIDEN KV-TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: "Onko jokin seuraavista Sinun kohdallasi este hakea töitä? Merkitse ne, joilla on vaikutusta aktiivisuuteen."

KUVIO 30. PITKITTÄNYTTÄ TYÖTTÖMYYYTTÄ (6–12KK) KOKENEIDEN KV-TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: "Onko jokin seuraavista Sinun kohdallasi este hakea töitä? Merkitse ne, joilla on vaikutusta aktiivisuuteen."

selity terveyden ongelmilla, ja osa vastaajista protestoi tällaista ajattelua vastaan. Kuten myöhemmin aineistosta selviää, tohtorien mielenterveyden ongelmien taustalla (niiden kohdalla, joilla mielenterveyden heikkenemistä ilmenee) on monesti tutkijaa kuormittaneet akateemisen ympäristön epäkohdat tai työttömyyden tuomat ongelmat. Ratkaisuna useimmille siis lienee asiallinen, koulutusta vastaava työpaikka, ei terapeutin sohva. Asian varmistamiseksi vaadittaisiin kuitenkin tarkempaa tutkimusta.

Myös englanniksi vastanneista tohtoreista moni kertoo kärsivänsä mielenterveyden rajoitteista (esimerkiksi unettomuudesta, ahdistuneisuudesta, masentuneisuudesta tai burn outista), jotka haittaavat työnhakua. On raskasta tarjota osaamistaan ja saada ei-vastauksia. Avovastauksista tarkentuu, että joku ei tiedä, mihin voisi

koulutuksellaan hakeutua, toinen jatkaa työnhakua pitkään jatkuneesta vaikeasta tilanteesta huolimatta, kolmas on lähtenyt työn perässä jo pois Suomesta, neljäs ottaisi vastaan mitä tahansa työtä, mutta ei saa mitään.

Luku 4.12.

**TYÖTTÖMYYDEN VAIKUTUS
TUTKIJAN/HUIPPUOSAAJAN
AMMATTITAITOON**

ESIMERKKEJÄ TOHTORIEN KUVAAMISTA TYÖNHAUN AKTIIVISUUTEEN VAIKUTTAVISTA ESTEISTÄ

Kommentteja turhaan hakemiseen ja ei-vastauksiin liittyen

1. Se ON masentavaa, kun saa jatkuvasti hylkääksi eikä edes haastatteluihin kutsuta. Toisaalta, kun saa hylkääksen haastattelun jälkeen, se se vasta vaikeaa onkin.
2. Psykke ei enää kestä jatkuvia hylsy-viestejä.
3. Työpaikkoja on todella vähän ja ikäsyrijintää kohdanneena olen välillä turhautunut ja väsynytkin hakemusten tekemiseen, kun niiden räätälöinti kuhunkin paikkaan sopivaksi on iso työ.
4. Ei-vastausten saaminen on itsetunnonkuluttavaa, jatkuva kilpailu työpaikoista on myös uuvuttavaa. Kaiken jälkeen haluan tehdä merkityksellistä työtä, jossa hyödyntää osaamistani ja verkostoja. Olen aktiivinen, kun tiedän, mistä minun on mahdollista löytää työtä.
5. Onhan se työnhaku raskasta, varsinkin jos tarjotut työpaikat ei vastaa omaa osaamista. Aina pitäisi silti jaksaa panostaa täysillä, joten työhakemusten ja apurahahakemusten kirjoittelu kyllä käy ihan työstä. Yleensä näin noita apurahahakemuksia joutuu työn ohessa tekemään.
6. Vaikka haenkin töitä aktiivisesti (laissa määrätty 4 paikkaa per kuukausi), koen sen tällä hetkellä aika turhaksi, koska paikkoja joista oikeasti olisin kiinnostunut ja joihin osaamiseni sopisi ei juuri ole tarjolla tai niitä on harvoin. Nykyinen aktiivimallini johtaa turhien hakemusten tekemiseen - joillain aloilla on vain vähän työpaikkoja. Olen hakenut myös töitä jotka eivät vastaa koulutustani (mutta joista kyllä selviäisin), mutta toistaiseksi turhaan. Sellaisiin paikkoihin on tosi paljon hakijoita, ja kun tarjolla on ihmisiä jotka vastaavat paremmin työnantajan toiveita (esim. sosionomit tai tradenomit) niin totta kai he valitsevat silloin heitä.
7. Inhottaa hakea työpaikkoja, joihin en oikeasti edes halua, mutta haen niitä, koska on pakko. Se on turhaa työtä, joka vie aikaa ja energiaa, jonka voisin käyttää johonkin hyödyllisempään. Tällaisissa tilanteissa en myöskään kehtaa tehdä hakemuksia aivan päin peetä, joten teen hakemukset hyvin ja samalla toivon, ettei minua valita. Olen hakenut myös työpaikkoja, joita olen tosissani halunnut, mutta joita en ole saanut. Tämän toistuessa tarpeeksi monesti olen joutunut miettimään, eikö ihan hyvä työntekijä riitäkään enää, vaan pitääkö olla ilmiömäinen. Tahtoisin olla riittävä hyvänä työntekijänä ja henkilönä.
8. Töitä ja apurahoja on haettu satamäärin - koska haku ollut päällä aina väitöksen lähtien vuonna 199[X].
9. Minulle on muodostunut se käsitys, että työtä ei ylipäättään ole niin paljoa tarjolla, kuin jotkut muut yleisesti luulevat - tai esittävät luulevansa. Tästä seuraa myös tyhjyyden tunnetta, joka vaikuttaa intoon olla työmarkkinoilla. Mielestäni tämä on hitusen eri asia kuin kohta "Minusta tuntuu raskaalta/turhalta", koska kyse ei ole pelkästään suhtautumisesta omaan osaamiseen ja vähätetyn kokemuksen ei-vastausten kautta. Mutta molemmat ovat tietysti sukua toisilleen.
10. Olen lähettänyt suuren määrän hakemuksia, mutta kaikkiin on tullut automaattilla laadittu ei-vastaus. Yhtään haastattelukutsua en ole vielä saanut työttömyysjaksolla. Vaikuttaa siltä, että tällä hetkellä työmarkkinoilla on melko vaikea tilanne.
11. Jatkuvat negatiiviset vastaukset vaikuttavat toki intoon hakea töitä mutta lähinnä käytännön asiat eli kahden ja kolmen lapsen hoitaminen vie aikaa ja voimia.
12. Sopivia töitä on todella vähän tarjolla.
13. Hain aktiivisesti, mutta tuntuu turhalta, kun ei tullut kutsua haastatteluun eikä aina edes vastausta.
14. Välillä kyllä turhauttaa kun hakemisesta ei tunnu olevan kovin paljon hyötyä.
15. Olen tohtoriksi valmistumisen jälkeen hakenut noin 350 työpaikkaa hyvin laajalla skaalalla, joten koen että työllistyminen ei ole halusta eikä osaamisesta kiinni.
16. [Tuntuu raskaalta/turhalta tarjota osaamistani ja saada ei-vastauksia.] Nämä kuvaavat tunteita, joita minulla oli juuri ennen viimeistä työllistymistäni, kun työnhakeminen (apurahat) oli jatkuvasti tuloksetonta.
17. Koen huonoa omaatuntoa siitä, että muotoilen tällä hetkellä työhakemukseni niin, että rivien välistä saattaa lukea motivaationi aidosti hakea ja etsiä uutta työtä eläkeiän kynnyksellä. Luuseri en koe olevani, olen tehnyt kuitenkin yli 40 vuotta töitä.
18. Ei ole esteitä. Toki turhien työhakemusten tekeminen on erittäin turhauttavaa mutta lähetän niitä siltä säännöllisesti jopa paljon enemmän kuin laki velvoittaa.
19. I have applied for a bit more than a hundred jobs in the 10 months of unemployment with no single interview from any, even after calling a few of them and showing strong interest. This include BSc and MSc level jobs.
20. I usually do not get any responses whatsoever. But for example, after a recent application, I received a nice email explaining I would hear something back about the next stage, in 2 weeks. That was 4-5 weeks ago, and still nothing.
21. I do apply for jobs with not knowing why I do have dismissive responses. Is it because of the language barrier or other reasons?
22. It is quite long time unemployed in my own field of study, so employers just ignore my applications, I think.
23. I have been actively looking but slowed down now because we had to prioritize my wife's career and so I take a larger role with our young child. It was also after many applications that were demotivating when I could see I had the knowledge and experience needed for a job and I wasn't even interviewed.
24. Of course i have sometimes difficulties to find sleep and are disappointed getting rejection letters. It drains energy and makes it sometimes difficult to get on.
25. I am always applying actively despite the discouraging responses.
26. I believe I am good and I still apply for jobs. In fact TE requires you to apply for a minimum of 4 jobs a month. However, I know that if the system does not change, I will never find a job.

Työnhaku on kohtuuttoman raskasta

1. Hain 13 kk työttömyysajanani noin 250 eri työpaikkaa ja olin kymmenissä eri haastatteluissa. Kilpailu vain on ylivoimaisen kovaa.
2. Varsinaisia esteitä ei ole, mutta työnhaku on raskasta.
3. Olen ohittanut varmaan vuosikymmen sitten sen vaiheen, jossa epävarmuuden sietäminen oli jotenkin helpohkoa. Koko elämäni aikana pisin sopimus on ollut väitöskirja-apuraha, jonka sain kerralla kolmeksi vuodeksi. Kaikki muut ovat olleet korkeintaan vuoden mittaisia ja usein lyhyempiä. Ja olen jo lähempänä viittäkuin neljäkymmentä ikävuotta. Ei siis liene ihme, että alkaa olla paukut aika vähissä ja stressi vaikuttaa myös fyysiseen terveyteen jatkuvasti.
4. Kun tarpeeksi monta kertaa käy työhaastatteluissa, joissa annetaan ymmärtää, että tohtorin tutkinto on vähän liikaa, ei kauheasti enää huvita tarjota osaamista minnekään. Haen silti töitä, koska perhe on pakko elättää.
5. Kykenen töiden hakuun, mutta kieltämättä jatkuvat "tällä kertaa valintamme ei kohdistunut sinuun"-viestit turhauttavat.
6. Välillä paikkojen hakeminen pelkän minimin saavuttamiseksi tukia varten tuntuu raskaalta. Etenkin kun tänä vuonna on ollut jaksoja, jolloin sopivia työpaikkoja ei yksinkertaisesti ole tarjolla. Varsinkin kun on kolmas työttömyysjakso alle viiden vuoden sisällä, on se melko rankkaa.
7. Kohtaan "Minusta tuntuu raskaalta/turhalta tarjota osaamistani ja saada ei-vastauksia" haluaisin täydentää, että kokisin kevyemmän työnhauksen mukavampana. Miksi jo hakemukseen pyydetään tutkimussuunnitelmaa tai muita työläitä asiakirjoja? Tuntuu luontevammalta että ytimekkään motivaatiokirjeen ja cv:n pe-

rusteella osaisi valita potentiaaliset valittavat joiden kanssa voisi keskustella ja pyytää tarkempia suunnitelmia.

8. Vaati n. 200 hakemusta ennen kuin sain nykyisen työpaikkani, ja viimeinen hakuni tuli jo korvista ulos, koska olin täysin kyllästynyt hakemaan töitä ei-vastauksilla, vaikka tiesin kykeneväni tarjottuun työhön. Kohta max 5 vuotta väitöksestä on tapa rajata pätevät ihmiset ulos. Jos työsuhde/rahoitus kestää 5 vuotta max 5 v-väitöksestä-ihmisillä, mitä nämä ihmiset sen jälkeen tekevät? Miksi Suomessa koulutetaan hilitön määrä tohtoreita lopulta kaupan kassoiksi kun muuta ei ole, eikä koulutus ole joustava.
9. Haen koko ajan töitä. Mutta olen turhautunut siitä, että joudun hakemaan koulutustani ja työkokemustani vastaamattomia paikkoja vain siksi, että neljä hakemusta kuukaudessa täyttyy. Haen hyvin monialaisesti, koska minulla on laaja-alaista osaamista. En tosiaanakaan hae vain koulutustani vastaavia paikkoja. Mutta kun haen tasoini "alle", en saa paikkoja (olen ollut haastatteluissa asti), koska olen liian pätevä (suora palaute) tai kuvitellaan, että tarjottu palkka on liian alhainen minulle (suora palaute). Ei vakuutteluistani huolimatta nähdä, että vakituinen työ olisi arvo sinänsä minulle. Ehkä taustalla on pelko, että en viihtyisi työssä pitkään ja lähtisin muualle. Vaativissa paikoissa olen jäänyt kakkoseksi erilaisilla perusteilla (valitulla kuitenkin enemmän kokemusta elinkeinoelämästä/nuorisotyöstä/taidemaailmasta/...). Vaikka olen jo töissäni osoittanut kyvyn oppia jatkuvasti uutta ja luomaan eri alojen ja maiden välisiä verkostojakin, tuntuu, että vaikka kahdestatoista vaatimuksesta (mitä ne ovatkaan, talous, esihenkilötaidot, verkostot, vuorovaikutus, kielitaito, ...) 11 täytyisi, että ei uskota, että lopun voisin työssä nopeasti oppia. Kaiken kaikkiaan neljän hakemuksen vaatimus ei kuulosta paljolta. Tämä on kuitenkin alakohtaista. Hakemillani aloilla parhaalla tahdollakaan ei usein ole paria paikkaa enempää avoinna.

Kommentteja pakotetun kilpailemisen haittavaikutuksista tohtorien hyvinvoinnille

1. Koen kilpailun ystäviäni vastaan epämiellyttävänä, mutta hain silti aktiivisesti töitä ja tein rahoitushakemuksia kunnes työllistyin.
2. Väitöskirjani loppupuolella olin niin uupunut, että ajatus tulevas-ta täysiaikaisesta työstä tuntui mahdottomalta ja pelottavalta. Minua myös ahdistaa kilpailu ja jatkuvat kieltävät vastaukset, etenkin jos sellaisen saa haettuaan töitä, joihin osaamiseni olisi sopinut täydellisesti.
3. Joinain hetkinä kilpailu tuntuu kuormittavalta, mutta tämä täytyy vain yrittää käsitellä.
4. Koen työtehtävistä kilpailemisen haastavana, en osaa/halua tuoda itseäni esille.
5. Rastitin kilpailun, sillä koen sen itse asiassa aika ikäväksi. Itse asiassa noin 20 vuotta sitten sain kilpaillussa haussa omassa yliopistossani pysyvän toimen tehtävässä, mikä olisi jokseenkin täydellisesti vastannut jo lapsuudessani muodostunutta ja myöhemmin tarkentunutta haavettani tutkijan urasta. Ongelma vain oli se, että haussa kakkosena oli ihminen, joka kuului samaan tutkimusryhmään itseni kanssa ja hän olisi joutunut muuttamaan pois ja hakemaan työtä täysin muualta, jos ei olisi tuota tehtävää saanut. Lisäksi hän edusti sellaista erikoisalaa, joka hienosti täydensi tutkimusryhmämme menetelmällisiä kykyjä. Siksi neuvottelin tilanteen sellaiseksi, että luovuin itse minulle tarjotusta pysyvästä työpaikasta ja siihen valittiin tämä tutkimusryhmämme toinen jäsen. Itselläni oli tuolloin toistaiseksi voimassa ollut ja itseäni suuresti tyydyttänyt toimi ja arvelin pystyväni sen pitämään. Jälkikäteen sitten kävi toisin, mutta en silti kadu päätöstäni. Toimin tuolloin jossain määrin oman etuni vastaisesti, mutta toisaalta täysin omien arvojeni mukaisesti puhtaan kilpailun vastaisesti ja ajatellen toimieni seurauksia laajemman hyödyn saavuttamisen kannalta.

Kuvauksia psyykkiseen terveyteen liittyvästä työkyvyn heikkenemisestä

1. Minulla on ahdistuneisuutta ja masennusta, ja tilanne tuntuu hyvin raskaalta. Silti haen töitä mahdollisimman aktiivisesti, enkä sinällään toistaiseksi ajattele, että ne olisivat varsinaisesti esteitä työnhauulle, mutta lisäävät kyllä sen haasteellisuutta.
2. Tarkennusta vastaukseni: minulla ei ole estettä hakea töitä ja olenkin aktiivinen, MUTTA toki minulla on tuntemuksia kolmesta ylemmästä valitsemastani [ahdistus/masennus, turhautuminen loputtomiin ei-vastauksiin, vastentahtoisuus kilpailla].
3. Olen erittäin masentunut.
4. Sairaus on osittain kehittynyt kun on ollut vaikea saada töitä eritoten Suomessa. On raskasta hakea turhaan töitä ja kokea syrjintää ja ennakkoluuloja.
5. Energia meni jatkotutkimuksen apurahojen hakemiseen, joka on totisinta työtä. Siinä välissä joitakin työpaikkoja hain. Haaveilin myös populaaritietokirjan tekemisestä. Sitten tuli burn out, covid ja long covid. Masennuin myös siitä, että koin, että minua kohdeltiin epäoikeudenmukaisesti, kun ajatuksiani hyödynnettiin, mutta minua ei otettu mukaan rahoitettuihin projekteihin. Hain muutamia paikkoja, joissa olisin voinut hyödyntää väitöskirjaan liittyvää tietämystäni. Minulta puuttui järjestökokemus, sanottiin, tai olin liian vanha. Yhden paikan sain pohjoisesta lukion psyykan ja filosofian opena, mutta epäpätevä, kun en ole auskultoinut. Tämä irtiotto teki kuitenkin päälleni hyvää ja sain yliopistoon liittyvät katkerat ajatukseni karkoitettua. Tosin tätä kirjoittaessani, pyrkivät uudestaan mustaamaan mieltäni. Jälkeenpäin ajatellen opettajan pätevyys olisi kannattanut hankkia, että olisi edes jotain työtä - ja sitä paitsi akateemiseen kilpailuun verrattuna hyvin rentoa ja helppoa. Terapiakoulutustakin ajattelin, mutta se on liian kallista.
6. Olen kärsinyt 80-luvun puolivälin jälkeen noin kymmenen vuotta hyvin paljon psyykkisestä sairaudesta, joka vuosien viiveellä diagnosoitiin kaksisuuntaiseksi mielialahäiriöksi. Kun sairauden oireet ovat hellittäneet ja viimeisen 25 vuoden aikana olleet kokonaan poissa, diagnoosi kuitenkin on elinikäinen, samoin diagnosoista johtuva sosiaalinen leimaaminen ja syrjintä. Osittain sairauden vuoksi, osittain sen aiheuttaman syrjinnän vuoksi olen määritellyt itseni "työelämäkyvyttömäksi". Olen tehnyt kaikki työni kotona, ja olen tehnyt niitä kohtalaisen paljon ja kohtalaisen arvostettujakin, mutta silloin, kun minulla on ollut työssä työhuone, esim. yliopistossa tai tutkijana virastossa, en ole ikinä kyennyt panemaan tikkua ristiin tällaisessa työhuoneessa. Vapaa tutkimus ei vain synny työhuoneessa!
7. Olen vaihtamassa alaa pitkän työuran jälkeen. Se ei olekaan käynyt niin helposti kuin kuvittelin. Olin uupunut ja sairauslomalla toki aikani.
8. Työttömyysjaksojen alussa olen ollut ainakin 3 kk niin väsynyt, etten ole jaksanut kovin aktiivisesti hakea töitä. Kun pahin uupumus on hellittänyt, olen hakenut itse aktiivisesti töitä ja niitä myös saanut. Tosin välillä se on tarkoittanut sitä, että on täytyntä muuttaa määräaikaisen työn perässä toiselle paikkakunnalle, mikä on todella uuvuttavaa sekini.
9. Olen hiljalleen toipumassa burn out/masennuksesta. Osaamiselleni ei tunnu löytyvän kysyntää osa- tai määräaikaisissa tehtävissä.
10. Olen aktiivinen työnhauksessa, mutta työpaikkoja ei ole paljoa, ja niihin on kova kilpailu. Olen vähän huono mainostamaan osaamis-tani. Aiempi työuupumus vaikuttaa siten, että olen varovainen sen suhteen, millainen työpaikka on. Jos vaatimuksena on jotain tyyliin "pärräät ajoittain kiireisissä ja stressaavissa tilanteissa" niin paikka voi jäädä hakematta.
11. Ollessani työtön pitkään olin masentunut, mutta masennus oli alkanut työpaikkakiusaamisen myötä (Akademia-projektissa HY:ssä). Paraniin masennuksestani saatuaani pätkätöiden ja pystyt-

täni taas tutkimaan ja kirjoittamaan (pieni selvitys, mutta silti). Nyt en ole masentunut, mutta tod. näk. liian vanha saamaan työtä! (Olen siis taas työtön).

12. Nuoruudenaikainen hoitamaton trauma, vasta pari vuotta sitten diagnosoitu ADHD ja vuosien takaisen burn outin jättämät jäljet kuormittavat arkea toisinaan paljonkin. Pystyn työlläni tuottamaan paljon ja laadukasta lopputulosta, mutten pysty tuottamaan sitä tasaisesti joka päivä samaan kellonaikaan ja samassa paikassa. Sen vuoksi koen perinteisen työympäristön itselleni ehkä jopa mahdottomaksi. Samalla kuitenkin koen yksinäisyyttä ja huomaan että työ on paljon raskaampaa yksi tehden. Kaipaen siis työyhteisöä.
13. Olen siis hakenut töitä mutta en henkilökohtaisia apurahoja tai tutkimusrahoitusta pitkään aikaan. Olen kylläkin ollut mukana parissa yhteishakemuksessa. Koen että minulla oli keväällä 2021 pitkän työttömyyteni aikana jonkinasteinen masennus, joka esti hakemasta apurahoja ja edistämästä tutkimusta. Onneksi sain sitten muita töitä.
14. Olen juuri työllistynyt. Työttömyyteni alussa olin uupunut, ja kun toivuini siitä, turhauduin hetkellisesti toivottomalta tuntuvaan hakurumbaun. Lopussa löysin uuden innon ja voimavaroja hakea töitä aktiivisesti – jotain hyötyä oli ehkä siis sinänsä ikävästä onnettomuudestakin, kun sairaslomalla sain levätä hyvällä omalätunnolla.
15. Sairastuin edellisessä työssäni työuupumukseen.
16. Olen aika hyvin toipunut burn outista, mutta sen jälkeen palaaminen takaisin töihin pelottaa. Haluaisin aloittaa työt vähitellen, että olisin itse varma että pystyn taas työskentelemään, enkä romahda uudelleen.
17. Depression and anxiety but still actively looking for a job (even if I currently have a grant, I do not want to see myself again in that position.)
18. I am actively applying even for some low paid jobs, cause Unemployment is like a curse for me. However, because of my hostile supervisor's non-cooperation and racial discrimination in Finnish market, I find it difficult/pointless to offer my expertise just to receive dismissive responses. This has made be stressed and clinically depressed.
19. It changes, sometimes I was able to write applications effectively, but I always had sleeping problems and anxiety before the interviews, which probably reduced my chances.
20. I am actively looking for a job, but I have definitely had periods of depression and anxiety. It's frustrating having skills and education without recognition, and it's a waste.

Kuvauksia fyysisen terveyteen liittyvästä työkyvyn alenemasta

1. Syöpä tuottaa epävarmuutta, vaikka nyt ei olekaan aktiivisia hoitoja. Valmius ja voimat työnhakuun ja työn tekemiseen vaihtelevat.
2. Pitkä sairauskierre, long covid sekä aktiivinen uudestaan. Nyt helpottamassa. Julkisen terveydenhuollon surkea tila, jolloin tilanteet pääsivät pitkälle. Talous ei helpota, kun tietokoneet, ohjelmat jne. pitäisi olla ajantasalla.
3. Minulla on polkupyöräonnettomuudesta v. 199[X] saatu aivovamma. Lääkärin mukaan olen työkyvytön, mutta Kelan mielestä en.
4. Vakavat vammat liikenneonnettomuudesta ja muut sairaudet vaativat työn strukturointia ja tehostettua ohjausta. Tällaiseen ei kyetä useimmissakaan työpaikoissa, koska terveetkin ovat ahdistavassa oravanpyörässä ja kovassa paineessa. Työelämän pelisäännöt ovat pahasti rikki, ja kaikki vain pahenee hallitusten kiristäessä erilaisia sääntöjä työelämässä ja tehdessä leikkauksia. Toivon aidosti parempaa tuleville sukupolville. Itse olen jo niin sanotusti evp eli osani tehnyt ja kokenut.
5. Laitan tähän migreenin, vaikka hain kyllä kaikkia töitä siitä huolimatta. Migreeni olisi kuitenkin voinut olla este.

6. Olen pysyvästi vajaatyökykyinen.
7. I used to experience strong pollen allergy symptoms, but I am trying hard to manage it. Also, the possibility to work online is encouraging.

Töitä ei ole tai niitä ei tarjota

1. Ongelmana on lähinnä, että koulutukseeni sopivia töitä ei ole tarjolla, joten joudun hakemaan töitä, joihin minulla ei ole varsinaista koulutusta, taustalla ainoastaan laaja osaaminen.
2. Alan töitä ei juurikaan ole. Joka toinen vuosi 1 paikka/ koko Suomi, keskimäärin.
3. Vähän ristiriitaiset vastaukset, mutta tavallaan olen aktiivinen, tavallaan kuitenkin poden hirveää syndroomaa tajutessani, että minua ei välttämättä valittaisi edes siivoamaan metroja. Voisin tehdä puhelinmyyntiä. Muutoin osaamiseni ei kiinnosta ketään.
4. Tunnen olevani täysin työkykyinen ja työmarkkinoiden kannalta arvokas resurssi. Siksi on vaikeata ymmärtää työnantajien nuijaa suhtautumista, jota pidän pääosin ikäsyrjintänä ja osittain sukupuolisyrjintänä. Olen päässyt kiitettävän usein haastatteluihin. Useimmiten olen hävinnyt joko organisaation sisäiselle hakijalle tai noin nelikymppiselle naishakijalle.
5. Hain avoimia tehtäviä kuukausittain eri kuntien koulutoimen johdosta, mutta 63-vuotiaasta ei enää pidetty aiona hakijana.
6. Jo elämäntilanteeni ja taloudellinen tilanteeni huutavat sitä että työtä pitää löytyä. Ei ole ollut eikä ole mitään estettä sille ettenkö voi ottaa vastaan työtä.
7. Kiinnostukseni ala ja tutkimuskohteeni on niin epätavallinen, että sitä on vaikea kenellekään kuvailla ellei hän sitten perehdy kirjoihini ja artikkeleihini.
8. Loin itselleni bisnesosaamista, jolle ei sitten ollut käyttöä.
9. Kaikki toiveeni täyttävää työpaikkaa en ole havainnut. Tuntuu tyhmältä hakea työpaikkoja, joihin en välttämättä halua. Kiinnostavien työpaikkojen puute vähentää aktiivisuutta.
10. Sopivia työpaikkoja ei ole (riittävästi) tai vaatimukset eivät kohtaa, mutta haen aktiivisesti töitä. Haen myös työpaikkoihin, joihin ei tarvita tohtorin tutkintoa.
11. Olen ollut aika ranttu työpaikkojen suhteen. Kotipaikkakunnan ulkopuolella olevat työt eivät perhesyistä ole tulleet kysymykseen. On ollut myös arkuutta omasta osaamisesta kun yli 50 on ja paljon on tullut uusia laitteita ja menetelmiä työelämään.
12. Ei ole tiedossa paikkoja, joita voisin hakea eli jotka vastaisivat osaamistani.
13. Relevantteja paikkoja, joihin hain oli noin kaksi kuukaudessa.
14. Suurin syy työttömyyteeni on työpaikkojen puute. EK:n valheellinen propaganda toittottaa työvoima- ja osaajapulasta, mutta tämä ei ole totta kuin soitealalla ja sekun on huonojen työolojen ja palkkauksen syytä. Toiseksi suurin syy työttömyyteeni on se etteivät yritykset palkkaa työttömiä henkilöitä vaan jo töissä olevia. En ymmärrä tätä yritysten pelkoa. Kolmanneksi tärkein syy työttömyyteeni on ikäsyrjintä. ETK:n tutkimuksen mukaan yritykset eivät palkkaa yli 55-vuotiaita edes työvoimapula-aloille.
15. Mulla ei ole mitään edellä mainituista esteistä, haluan töihin, mutta ei vain näytä onnistuvan.
16. Töitähän on turha hakea jos avoimia tehtäviä ei ole tarjolla.
17. I have been able to apply for a job, but there is no job for me anywhere as an arts teacher.
18. I have given up trying to find work in the field of history. I am now instead employed as a [other position]. There are just too few jobs in history departments and the few that come up almost always go to a Finnish person. It is sad and disappointing, but hopefully will eventually lead to more stability.
19. [...] this is after decades of trying, not just years. And yet now and then, I still try applying. Hope springs eternal, and all that.

Suomen kielitaitoon liittyvät rajoitteet

1. Finnish language skills (some positions, not all)
2. Language: I can't speak so good Finnish.
3. Language skill and work experience.
4. Ongoing requirement for Finnish native-speakers. No consideration of candidates with highly relevant qualifications and experience if they have a foreign (i.e., non Finnish) surname. Assuming that I will not speak Finnish (note: I have B2 level).
5. I am not native Finnish or Swedish language speaker.
6. Language barrier when not Finnish speaker. And well, fin ish is a very difficult language.
7. Language barrier in Finland.

Vastauksia, joista ilmenee, että osa työttömistä tohtoreista haluaa nimenomaan tutkia

1. Ensimmäisen työttömyysjakson aikana olin tietysti jotenkin poissa tolaltani, enkä mitenkään parhaimmillani. Rahoituksen katkeaminenhan vaikuttaa negatiivisesti minäkuvaankin, eikä tulevaisuus näytä selkeältä. Vaaditaan siis jonkinlaisia tukiverkkoja, ettei ahdistus-, stressi- tai masennusoireilu pahene toimintaa liikaa haittaavaksi. Lähistölläni oli pieni kirjasto, jossa kykenin hieman työskentelemään jne. keskeneräisten asioiden kanssa. Kaikeksi onneksi taloudellinen tilanteeni yms. olosuhteet olivat hyvät, ja lisäksi oli erityisen tärkeää, että sain esimerkiksi pitää yliopiston tunnukseni ja sähköpostini, ja toisen jakson aikana myös työpisteeni avokonttorissa. Yliopistolla ei taida tajuta, kuinka pienikin linkki, kuten sähköpostiosoite ja tutkimustietokannan profiili, auttaa säilyttämään itsekunnonitusta tutkijana.
2. Tietenkin tekisin mieluiten tutkimusta, mutta se on työtä, jota tehdään palkattuna tai apurahalla. On tietenkäin turhauttavaa hakea töitä tuloksetta, mutta mitään estettä tuo turhautumisen tunne ei minulle tarkoita. Masennuksen kanssa tulen toimeen, varsinkin silloin, kun töitä on. En pidä kilpailemisesta, mutta se taitaa olla välttämätön paha.
3. Tutkimuksen omatoimisella edistämällä on tietty prioriteetti niin kauan kuin vireillä on tutkimusrahoitushakemuksia, joiden menestyksestä on toivoa. Töiden vastaanottamiseen tämä ei sinänsä vaikuta.
4. Sopivia työsuhteita ei ole ollut haettavana. Säätiöille on turhauttavaa lähettää vuodesta toiseen samoja hakemuksia, ja olen pitkälti sen lopettanutkin. Kaksi kirjaa pitäisi saada ulos, ja satsaan nyt niihin. Lisäksi viimeistelyn aikana olisi hajottavaa alkaa kehittää uutta tutkimussuunnitelmaa.
5. Olen ikääntyvä tutkija, joten töitä ei ole enää helppoa saada.

Vastauksia, joista ilmenee, että jokainen työtön tohtori ei (välttämättä) halua tutkia

1. Haen töitä, mutta en enää tutkimusalalle.
2. En hae enää aktiivisesti tutkijan töitä, vaan opiskelen täysin uudelle alalle. Teen jo osa-aikaisesti tämän alan töitä, ja työnäykymät näyttävät valmistumisenkin jälkeen hyviltä.
3. [Koin burn out, masennus-, ahdistus- tai uettomuusoireita] silloin kun olin tutkimusalalla. Opettajan virka pelasti minut. Onneksi oli opettajankoulutus taskussa.
4. Olen saanut kieltäviä (joskin kohteliaita) vastauksia akateemisuudestani, vaikka olen yrittänyt osoittaa selvästi, että osaamiseni ja taitoni ovat sovellettavissa myös ei-akateemisissa tehtävissä.
5. Generalistina koen, että voisin tehdä mitä tahansa alaani edes sivuvaavaa työtä. Tämä vaan ei ole kovin hyvä myyntilause. Lisäksi koen, että ponnisteluni tutkinnon eteen menevät hukkaan, jos en saa niistä edes jonkinlaista palkkiota palkan tai muiden työn hyvien puolten kautta.

6. Halusin edistää uraa ja käynnistää liiketoiminnan.
7. Työurani oli pitkään johtotehtäviä. Loppua kohden pyrin ja pääsin 2009-2011 enemmän "kädet savessa" työhön. Kuitenkin CVni kokonaisuudessaan ja silloiset 2012 työtoiveeni olivat pahasti ristiriitaisia. Yhden kerran totesin, että haen manageri tehtävää. Pääsin kyllä haastatteluun, mutta en tullut valituksi. Ehkä palon hiipuminen johtotehtäviin oli liian näkyvä. 2016 alotin start-upissa muutaman tutun kanssa eli siellä oli mahdollista muokata itselleni mieluisa työalue.

Yksilöt, joiden on parempi työskennellä kotona

1. Tutkijan työtä voi tehdä monialaisesti kotona, tämä vähentää turhaa liikennöintiä eli on ilmastolle eduksi jne. Olen myös ollut sen verran monessa paikassa töissä, että voin sanoa huomattavan osan työenergiasta ihmisillä katoavan sosiaaliseen vehkeilyyn, turhiin palavereihin ym. että kotona työskennellessä saisi paremmin tuloksiakin aikaan.
2. Nyt kyllä olen ällistynyt. Ihme on tapahtunut! Löytyi minun tilanteeseen sopiva vaihtoehto. Siis aivan uskomatonta! Sen verran lisään, että kyllä minulle tuli viimeisinä yliopistovuosina uupumus siihen epävarmuuteen ja näköalattomuuteen: eli tietoisuus siitä, että loppu lähestyy, eikä jatkomahdollisuuksia ole. Samoin on paljon psyykeeseen vaikuttanut haitallisesti lukuisat epäonnistumiset tutkimuksessa, eli tulosta ei tule, eikä sitten saa julkaisujakaan, mistä syystä ei ole mahdollisuutta saada rahoitustakaan. Kun tätä jatkuu liian pitkään, niin itsetunto rapautuu, eikä enää usko omiin kykyihinsä siinäkään teoreettisessa tilanteessa, että tutkimustyötä olisi tarjolla. Siis lyhyesti selitettynä tunne ja ajatus siitä, että epäonnistumisia ei jaksaisi työyhteisössä, missä onnistumisesta olisi vastuussa jollekin taholle. Lisäksi oma työteho on liian alhainen siihen, mitä se tutkimusmaailmassa kovassa kilpailussa pärjäävissä tutkimusryhmissä olisivat vaatimukset. Tämä on myös syy siihen, että tekemällä omaa tutkimusta omaan tahtiin on edes jonkinlainen mahdollisuus selvitä henkisesti. Tosin siinäkin on ollut pahoja epäonnistumisia ja vastoinkäymisiä, joten ajoittain olen ollut aivan mielenenterveyden keston ääri rajoilla. Kuitenkin on selvitty.
3. Kehitän itseäni koko ajan kotona. Olen opiskellut lisää yliopistossa luvalla mm. tietoliikennetekniikkaa ja teen itse kokoa ajan esim. AI kuuluvia asioita koneellani. Ainoa vaan on ettei yksityishenkilö saa julkaista mitään ja siksi ei auta paljoakaan. Konferenssit eivät hyväksy yksityiseltä ihmiseltä julkaisuja, pitää olla joko yritys tai yliopisto tm affiliaatio. Jos saisi sellaisen paikan missä saa julkaista niin se auttaisi.
4. Teen tutkimustani kotona ja olen aktiivinen tutkimusrahoituksen hakemisessa.

Yhteiskunnalliset, sosiaaliset ja muut syyt

1. Jo tämä lista kertoo jotain työttömiin kohdistuvista asenteista. Että pakko olla joku vika, vamma, työkyvyttömyys, mielenenterveysongelmat jne. kun ei ole töissä. Tästä asenteesta johtuen meitä ei sitten myöskään kutsuta työhaastatteluihin, entistäkin varmemmin kun työttömyys pitkittyy. Olen täysin terve, raitis, normaali ja työnkykyinen. Tekisin töitä, jos saisin. Jatkuva hakeminen saamatta vastauksia – tai ainoana vastauksena, että joitain muita, vähemmän koulutettuja ja kokeneita ihmisiä on kutsuttu haastatteluun, sinua taas ei – tosiaan vie voimiaan eikä houkuttele jatkamaan samaa yhä uudelleen ja uudelleen.
2. Kaikki menee verkostojen kautta. Jos et kuulu sellaiseen, ei mahdollisuuksia. Verkostoihin pääseminen/meneminen on monimutkainen asia. Välttämättä niihin ei ehkä edes halua, koska ei ehkä halua olla minkään mafian jäsen, vaan ajatella kriittisesti omilla aivoillaan.

3. Reilua ja rehellistä työpaikkaa on vaikea löytää. Burn-out uhkaa syyttä-suotta. Ei viitsisi myös muitakaan kiusata.
4. Tiede on, sanotaanko, "muuttunut". "90% on samaa mieltä." Ei tiede ole mikään demokratia, missä totuus päätetään huutoäänestyksellä.
5. Ongelmana on työelämän oma ideologisuus.
6. Osa-aikaisten tulopurojen yhdistely uraksi: Yrittäjyyden, palkkatyön ja tutkimusrahoituskausien yhdistäminen ja yhteensovittaminen.
7. The main problem for unemployment of PhD-holders in Finland is that there are too many of them. The reason is: the Ministry of Education wants good statistics (more and more doctors to graduate), pushing universities to "produce" doctors. After graduation, now interest in the country in qualified people. There is no need to make research on this topic – everything is clear.
8. Olen hakenut ja saanut rahoituksia, mutta koin aluksi, että minun piti tehdä jonkintasoinen julkaisu tälle nimenomaiselle sivualalle, että voin hakea sitä turvallisesti mielin. Käytin siis työttömyysaikani levätäkseni ja tehdäkseni tätä omatoimista tutkimusta.
9. Oman osaamisen tunnistaminen ja sanoittaminen, sekä mahdollisten työpaikkojen löytäminen sekä niihin tarvittavan osaamisen tunnistaminen.
10. Työelämässä olisi tarvetta osaamiselleni mutta ei halukkuutta maksaa siitä. Ilmaiseksi otettaisiin kyllä mielellään.
11. Työttömyysjaksot ennen ja jälkeen väitöksen ovat vaikuttaneet siihen, että olen epävarma omasta osaamisestani, vaikka olen omaehtoisesti ylläpitänyt tutkijantaitojani.

4.12. TYÖTTÖMYYDEN VAIKUTUS TUTKIJAN/ HUIPPUOSAAJAN AMMATTITAITOON

Kaikissa tutkituissa ryhmissä noin 70 % tohtoreista kokee työttömyyden vaikuttaneen ammattitaitoonsa tutkijana tai oman alan huippuosaaajana. Erot ryhmien välillä ovat vähäisiä. Työttömyyden pitkittyminen vaikuttaa jonkin verran voimavaroihin ja itseluottamukseen mutta ei juurikaan kiinnostukseen seurata tiedettä. Yleinen pitkään kestäneen työttömyyden aiheuttama haittavaikutus tutkijoiden ammattitaitoon näyttäisi olevan vieraantumisen akateemisesta yhteisöstä.

Avovastauksista paljastuu jakolinja: joihinkin työttömyys vaikuttaa suorastaan lamaannuttavasti – toiset ovat pikemminkin selviytyjiä, joilla on voimavaroja pitää yllä ammattitaitoaan vaikeuksien keskelläkin. Olennaista on ymmärtää, ettei etukäteen voi tietää, kenelle käy mitenkin. Ei siis voi olettaa, että työtön olisi ammatillisesti taantunut pitkänkään työttömyyskauden aikana, vaan hän voi olla erittäin pätevä tarttumaan vaativiin asiantuntijatehtäviin vaikka heti. Toisaalta jokaisen työttömäksi jätetyn tohtorin kohdalla on olemassa vakava riski menettää ainutlaatuisia, korkeaa osaamista ja suistaa ansioitunut ihminen pitkäaikaisiin, kumuloituihin vaikeuksiin.

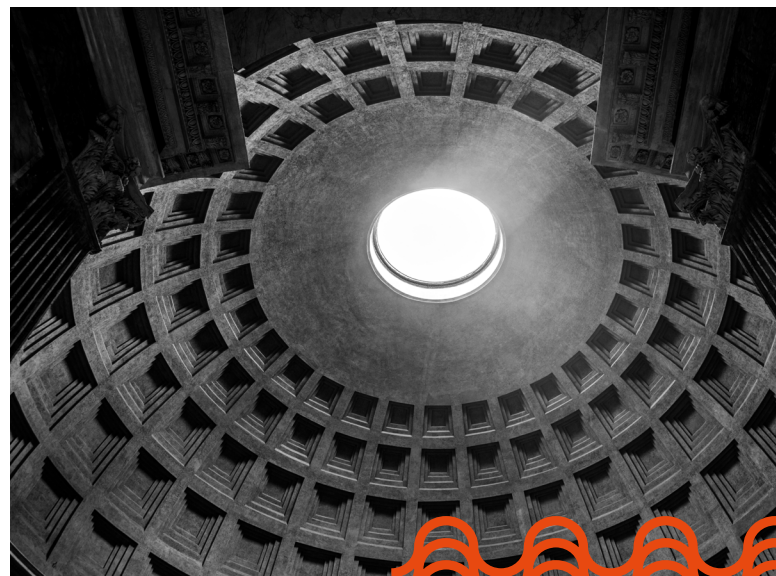
Avovastauksissa kuvattujen negatiivisten vaikutusten tarkempi erittely antaa kuvaa pätevistä, terävistä tutkijoista, joiden ammattitaidon ylläpidon suurimmat ongelmat ovat välillisiä ja liittyvät resurssien puutteeseen – esimerkiksi uusimpiin oman tieteenalan julkaisuihin käsiksi pääsy on vaikeaa, sillä yliopistokirjastojen digitaalisten aineistojen käyttö on usein mahdollista vain niille, joilla on affiliaatio kyseiseen yliopistoon. Koska tiede kehittyy nopeasti, oman alan seuraaminen olisi tärkeää sekä tutkijoille että muille huippukoulutetuille akateemisille asiantuntijoille. Ne, jotka eivät koe työttömyyden vaikuttaneen ammattitaitoonsa tutkijana, korostavat omaa aktiivisuutta. Tässä valossa sellaiset poliittiset päätökset, jotka heikentävät tohtorien mahdollisuuksia ammatillisen aktiivisuuden ylläpitoon, vaikuttavat virheellisiltä. Näitä ovat esimerkiksi se, että työttömyysturvan suojaosa poistetaan eli lyhyet keikkatyöt tehdään kannattamattomiksi ja se, että tohtorien aikaa ja voimavaroja hukataan pakottamalla heidät tehtailemaan epätyytyttäviin työpaikkoihin suuntautuvia työnhakemuksia toimeentulon menettämisen uhalla.

Alla esitellyt kuviot osoittavat, että työttömyyden pitkittyminen vaikuttaa jonkin verran vieraantumisen tunteeseen, voimavaroihin ja itseluottamukseen, mutta

ei juurikaan kiinnostukseen seurata tiedettä. Huomatukseen myös, että kokemus tietojen vanhenemisesta näyttäisi olevan yleisempää alle vuoden kestäneen työttömyyden kokeneilla kuin pidempään työttömänä olleilla. Kyse voi olla itsekriittisyydestä tai painotuserosta nopeasti kehittyvien, päivänpolttavien aiheiden seuraamisen ja yleisen tutkijanosaamisen välillä – tai jostain muusta. Tätä tutkimus ei paljasta.

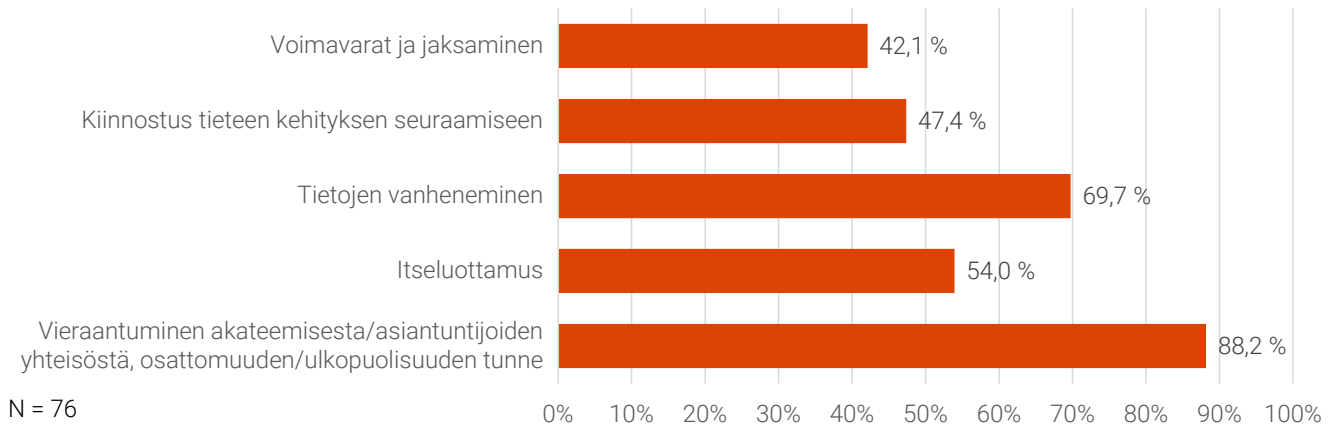
Avovastaukset paljastivat yllätyksen: osa tohtoreista kertoo pitkittyneen työttömyyden *myönteisistä* vaikutuksista ammattitaitoon tutkijana, mistä voi päätellä kaksi asiaa.

- A. Kyselykaavakkeen sanallinen muotoilu ei johdattele ammattitutkijoita ainakaan siinä määrin kuin toisinaan oletetaan kyselytutkimusten tekevän. Vastaukset ovat omaperäisiä ja eivätkä kompastu muotoiluun, jossa lähtökohtaisesti oletetaan pitkittyneellä työttömyydellä olevan negatiivisia vaikutuksia tutkijan ammattitaitoon.
- B. Yleinen oletus siitä, että pitkittynyt työttömyys rapauttaisi ammattitaitoa, vaatisi tarkastelua. Onko se tyhjä myytti, joka ohjaa rekrytoijia syrjimään pitkäaikaistyöttömiä? Avovastauksissa kuvattujen negatiivisten vaikutusten tarkempi erittely antaa kuvaa pätevistä, terävistä tutkijoista, joiden ammattitaidon ylläpidon suurimmat ongelmat ovat välillisiä ja liittyvät resurssien puutteeseen.

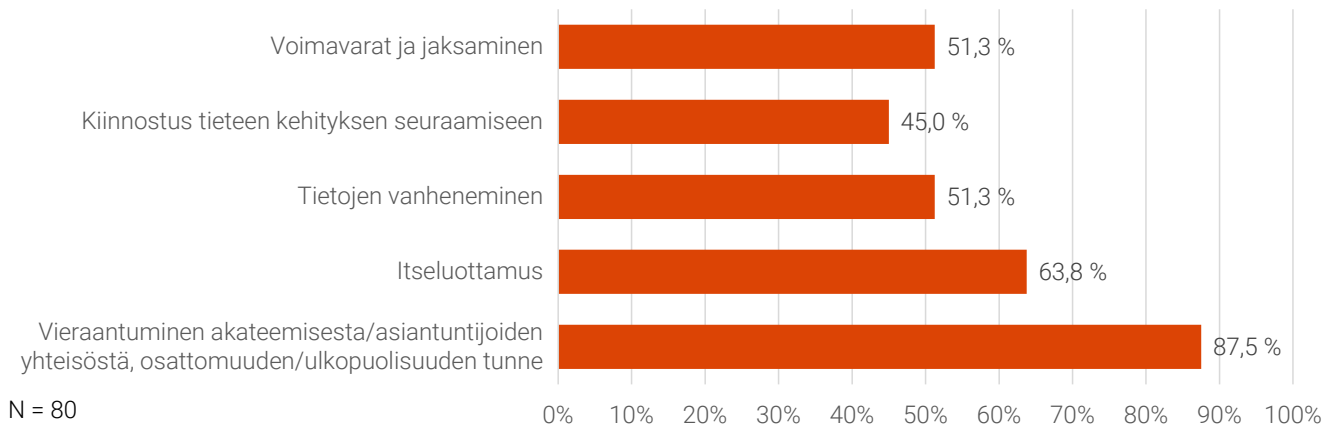

Kuva: Leonhard Niederwimmer, Pixabay.

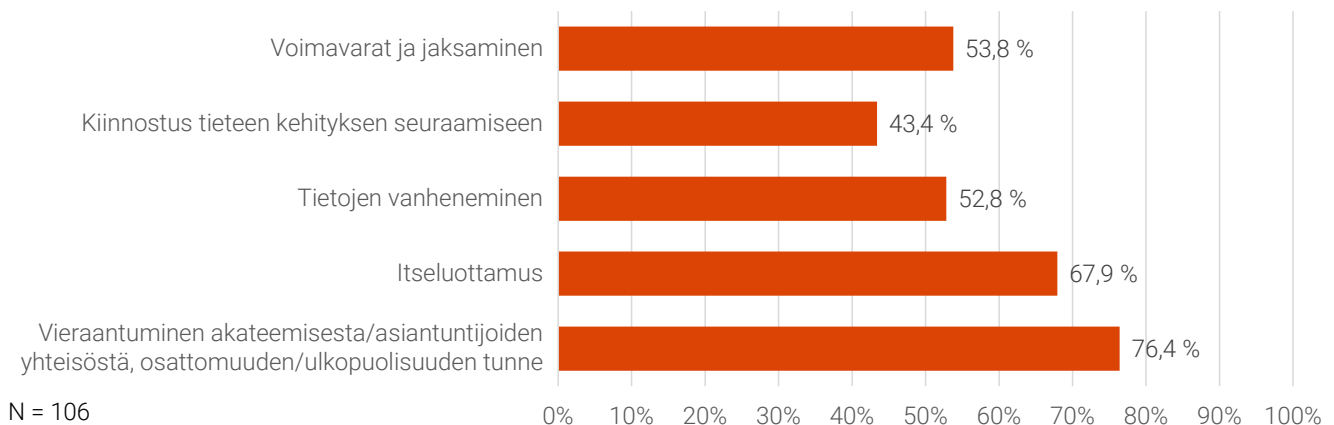
KUVIO 31. KROONISTA TYÖTTÖMYYYTTÄ KOKENEIDEN TOHTORIEN ARVIOITA TYÖTTÖMYYDEN SEURAUKSISTA TUTKIJAN TAI TOHTORITASON ASIAANTUNTIJAN AMMATTITÄIDOLLE

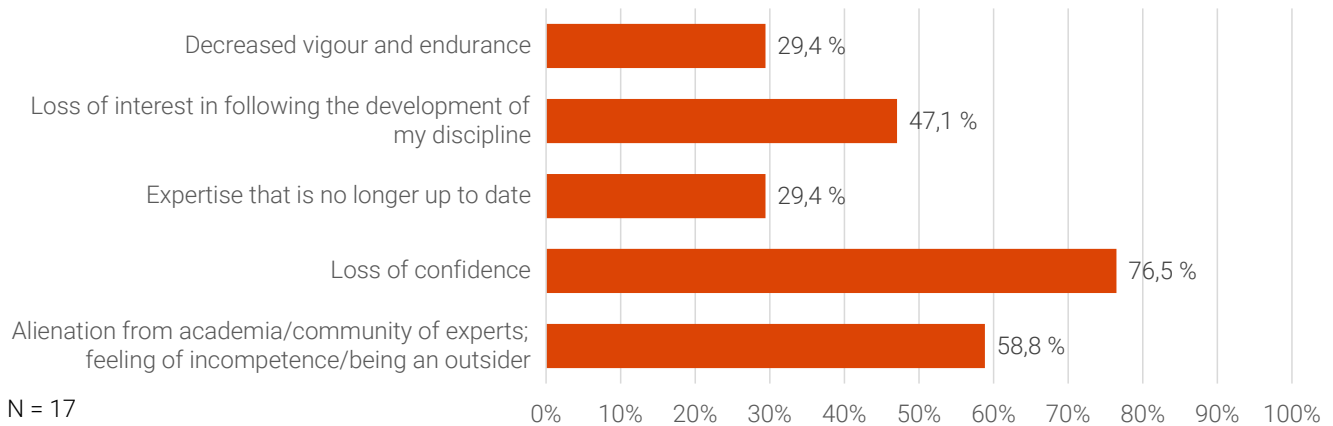
KUVIO 32. PITKÄAIKAISTYÖTTÖMYYYTTÄ KOKENEIDEN TOHTORIEN ARVIOITA TYÖTTÖMYYDEN SEURAUKSISTA TUTKIJAN TAI TOHTORITASON ASIAANTUNTIJAN AMMATTITÄIDOLLE

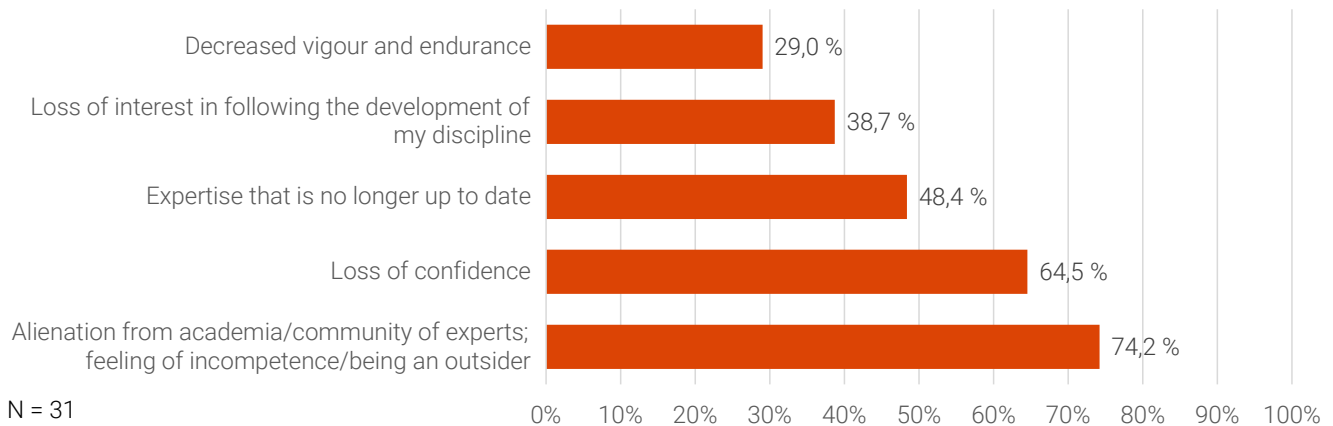
KUVIO 33. PITKITTÄNYTTÄ TYÖTTÖMYYYTTÄ (6–12 KK) KOKENEIDEN TOHTORIEN ARVIOITA TYÖTTÖMYYDEN SEURAUKSISTA TUTKIJAN TAI TOHTORITASON ASIAANTUNTIJAN AMMATTITÄIDOLLE

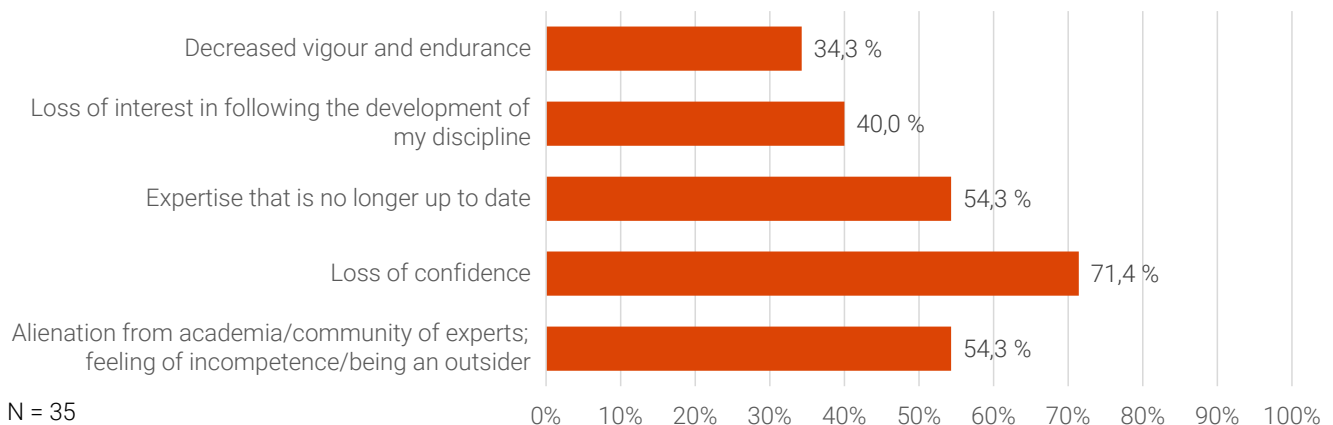
KUVIO 34. KROONISTA TYÖTTÖMYYTTÄ KOKENEIDEN KV-TOHTORIEN ARVIOITA TYÖTTÖMYYDEN SEURAUKSISTA TUTKIJAN TAI TOHTORITASON ASIAANTUNTIJAN AMMATTITÄIDOLLE

KUVIO 35. PITKÄAIKAISTYÖTTÖMYYTTÄ KOKENEIDEN KV-TOHTORIEN ARVIOITA TYÖTTÖMYYDEN SEURAUKSISTA TUTKIJAN TAI TOHTORITASON ASIAANTUNTIJAN AMMATTITÄIDOLLE

KUVIO 36. PITKITTÄNYTTÄ TYÖTTÖMYYTTÄ (6–12 KK) KOKENEIDEN KV-TOHTORIEN ARVIOITA TYÖTTÖMYYDEN SEURAUKSISTA TUTKIJAN TAI TOHTORITASON ASIAANTUNTIJAN AMMATTITÄIDOLLE

Englanninkieliseen kyselyyn vastanneista, kroonista työttömyyttä kokeneista tohtoreista useimmat (76 %) kertovat työttömyyden heikentäneen heidän itseluottamustaan. Yli puolet kertoo myös vieraantuneensa akateemisesta tutkijayhteisöstä ja kokevansa ulkopuolisuudentunnetta. Lähes puolet kertoo menettäneensä kiinnostuksen seurata tieteenalansa kehitystä. Lähes joka kolmas kertoo tietojensa vanhentuneen, ja yhtä moni kertoo jaksamisen heikentymisestä. Pitkäaikais-työttömyyttä kokeneiden kv-tohtorien joukossa 74 % kertoo työttömyydellä olleen akateemisesta yhteisöstä vieraannuttavaa vaikutusta. 65 % kertoo itseluottamuksen heikkenemisestä, lähes puolet raportoi tietojen vanhenemisesta. 39 % kokee kiinnostuksen oman tieteenalansa seuraamiseen heikentyneen. 30 % kertoo työttömyyden vaikutuksesta yleiseen energiatasoon. Yli puolet pitkittänyttä työttömyyttä (6–12kk) kokeneista kv-tohtoreista kertoo tutkijantyössä vaadittavien tietojensa vanhentuneen jossakin määrin työttömyysaikana. Yli puolet kokee myös vieraantuneensa akateemisesta yhteisöstä. 71 % kokee itseluottamuksensa heikenty-

neen, 40 % on menettänyt kiinnostusta seurata alaansa. Joka kolmanteen työttömyys on vaikuttanut lannistavasti. Avovastauksissa esiin nousee kaksi teemaa kysymyspatterin ulkopuolelta: osa kertoo työttömyysajan tarjonneen vapautta pitää yllä tutkijantaitojaan sellaisella tavalla, joka ei ehkä olisi ollut mahdollista muussa tilanteessa. Kaksi mainitsee ongelmaksi sen, kuinka työttömiin suhtaudutaan: stigma on toisten ihmisten antama. Työnantajat vieroksuvat pitkäaikaistyötöntä tohtoria.

Luku 4.13.

**ONKO TOHTORI "GENERALISTI",
JONKA ASIANTUNTEMUS ON
SIIRRETTÄVISSÄ ALALTA
TOISELLE?**

ESIMERKKEJÄ TEKIJÖISTÄ, JOTKA TOHTORIEN MUKAAN HEIKENTÄVÄT HEIDÄN KYKYÄÄN TAI VALMIUTTAAN TOIMIA TUTKIJOINA TAI OMAN ALANSA HUIPPUASiantuntijoina

Työttömyyden haittavaikutukset tohtorin ammattitaitoon eivät ole lopullisia

1. Työttömyysjaksoni silloin aikanaan oli isosti omaa syytäni ja hyvin pitkälle vapaaehtoista, joten se ei sinällään ole ollut vaikuttamassa mihinkään. En katso, että oma päättynyt työttömyysjaksoni olisi heikentänyt valmiuttani toimia tutkijana. Pitempikään tauko ei poista taitoa etsiä tietoa, käydä läpi vertaisarvioituja tutkimuksia tietystä aihepiiristä tai kirjoittaa niistä tieteellistä artikkelia tarvittaessa. Teoreettisiin taitoihin liittyviä taitoja voi ylläpitää kotonakin tai muun työn ohella. Tutkimuslaboratorio-olosuhteista voi tietysti vieraantua, jos tarpeeksi pitkällä tauolla on, mutta niihinkin voi tottua takaisin.
2. Työttömyysaikana työttömyys murensi itseluottamusta ja vaihtamattomia. Tilanne kuitenkin muuttui sen jälkeen kun sain tutkimusrahoituksen ja työttömyys päättyi. Tällä hetkellä koen tulevaisuuteni olevan ammatillisesti ja taloudellisesti turvattu.
3. [Ammattitaito] ei [heikkene] kuitenkaan pysyvästi.

Kuvauksia tohtoritason ammattitaidon ylläpitämisestä

1. Ei ole tavatonta, että usko tekemiseen työttömyyskausien aikana vähenee. Olen toiminut työttömyyskausienkin aikana akateemisissa luottamustehtävissä, jonka vuoksi ulkopuolisuuden tunteella ei ole yhtä merkittävää osaa.
2. Toiseen päätehtävään liittyvää yleisosaamista olen saanut paljon lisää opinnoista, tutkimusalan osaaminen on säilynyt.
3. Täydennyskouluttauduin. Aineopinnot, jotka suoritin tukivat merkittävästi työllistymistäni.
4. Työttömyys monipuolista osaamistani, valmentauduin tekemään kaikenlaista tutkimukseen läheisesti liittyvää, myös verkostoiduin laajemmin työn ulkopuolelle.
5. Olen pitänyt yllä osaamistani tutkijataitojen ulkopuolella (avointen yliopiston kurssit). Työttömyyden vuoksi olen hakeutunut laaja-alaisesti taloushallinnon tehtäviin, myös määräaikaisiin. Tällä hetkellä ansioluetteloni on lista lyhyitä työsuhteita. Monilla rekrytointikonsulteilla ei löydy mielenkiintoa edes tutustua.

Erillisyydestä ja ulkopuolisuudesta

1. Juuri tuo, että ei kuulu yhteiskunnassa yhtään mihinkään, on hirveä diminutoiva efekti. Ei ole paikkaa, ei yhteiskunnallista sijaa. Ihmiset eivät tajuakaan kuinka tärkeä ankkuri on se, että on työpaikka, työyhteisö, säännöllinen palkka ja joku nimike sille mitä tekee.
2. Ulkopuolisuuden tunne yhteiskunnasta ja se, että jos koko ajan tekee kuten tein ulkomailla [tekniikan alan] tutkimusta niin opin todella paljon todella lyhyessä ajassa, sitä ei saa muuten kuin palkkatyössä. Osaamisen kasvattaminen kärsii, mutta osaaminen ei huonone. Kun tein [tutkimusta], niin hämmästyin [tutkimani ilmiön syvyyttä]. Mitä vaativampi työ, sen enemmän oppii. Joksus tulee mieleen, että ovatkohan kollegani opintoajoilta menneet ohi ja kuinka paljon, vai vieläkö pärjään heidän seurassa. Uskon pystyväni, koska pystyin ulkomailla siinä [tekniikan alan] tutkimuksessa ja tilanne oli kutakuinkin sama ennen sitä. Siksi uskon pystyväni kaikesta huolimatta. Koska ennenkin pystyin niin pystyn nytkin. Pidän itse yllä ammattitaitoani arvioimalla muiden julkaisuja. Siten näen missä mennään tutkimuksessa.

3. Saatan olla yhä ihan etevä tutkija ja metodologian osalta jopa alani huippua, mutta koska en pääse peilaamaan tasoani yhteisössä, voin olla ihan väärässä luulossa – kuka tietää
4. Ei niinkään tietojen kuin osaamisen vanheneminen. Käytössä olevat sofat ovat kalliita, joten ei niitä harrastustoimintaan tule ostettua, minkä vuoksi esim. aikoinaan hankittu paikkatieto-osaaminen alkaa olla aika tarkkaan vanhentunutta.
5. Jonkinlainen yleinen "en kuulu joukkoon" -tunne voimistui viime vuosina vaihtuvissa määräaikaisissa tehtävissä ja ehkä heikensi motivaatiota työhön. Tunteesta on edelleen vähän vaikea päästä eroon, vaikka olen nykyisin vakinaisessa työssä.
6. Hieman on osattomuuden tunnetta. Olen kuitenkin tehnyt hyvää tutkimusta ja esim. vielä kutsuttu review-arvioiteihin.
7. Myös ulkopuolisen rahoituksen hakeminen nykyään edellyttää (useimmiten), että tutkimusta tehdään yliopiston tai jonkin tutkimuslaitoksen yhteydessä, jolloin työttömänä oleminen voi heikentää mahdollisuutta hakea rahoitusta.
8. Ei saa myöskään tarpeeksi julkaisuja ja esim ohjaukokemusta jos on lyhyillä pätkillä ja vähän väliä työttömänä.
9. I wasted my time, which i could use for research, I could not publish and interact with scholars in my field for several years.
10. I have lost any interest in research work and believe in humans. Mist humans are corrupt and pursue their interest, does not matter which country they come from.
11. I marked all options above because all of them are present in different forms. Smth more smth less. There is a feeling of the outsider and stranger been the person from another society and culture.
12. The system has significantly killed my expertise and competitive edge.
13. When I was an expert in synthetic biology, as I've been out of the labs for long I feel that places like VTT discard me for that reason.
14. More and more lost of network in academia. Long-time detachment from work might also affect one's presentation skills when looking for new job.
15. What has probably impacted me the most is loss of confidence and the alienation. It is difficult to get back on a track and there is constantly the sense of not being good enough anymore. What used to be everyday work, has become emotionally very demanding.

Heikon työllisyystilanteen haittavaikutus motivaatioon – muutos ihmisenä

1. Sitä kasvaa jotenkin kynäiseksi ja huomaa, että sen sijaan, että keskittyisi yhteisen hyvän luomiseen tutkimuksen ja opettamisen kautta yhdessä muiden kanssa, se oman tilanteen parantaminen on jotenkin hiipinyt yhä tärkeämmäksi. Ehkä tärkeimpänä on se, että pätkätöiden ja aina horisontissa hämöttävän työttömyyden myötä ei voi keskittyä pitkäjänteisempään ja siten vaikuttavampaan tutkimukseen (jota voisi sitten julkaista arvostetuimmassa lehdissäkin), vaan pitää tehdä – kiireessä ja stressissä – sitä mistä sinä hetkenä maksetaan tai mikä on käsillä, oli se mitä tahansa.
2. Motivaatio ei pysy samana ilman palkkaa.

Stigma

1. Employer didn't want to take long term unemployed persons.
2. Too much time away from job, impacts how I am perceived as an employee by prospective employer.

Osa tohtoreista haluaa pois akatemian piiristä

1. Olen vieraantunut, mutta pidän sitä siunauksena enkä harmina. Näen nyt selkeämmin yliopistokuvien pienuuden.

2. Ihmisyden ymmärrystä koen hakeneeni. Siltä osin olen yliopiston jätettyäni päässyt entistä syvemmälle. Yliopisto/tiedemaailma on rajoittunut, sillä henkistä puolta ihmisydestä ei huomioida tai se lokeroidaan vain esim teologiaan. Yliopistolla eletään vaan päässä, mielessä, eikä sellainen ole kokonaisvaltaista ihmisyyttä. Mulle ei ole koskaan rajat toimineet ja väitöskin oli poikkitieteellinen. En koe menettäneeni jätettyäni yliopiston, vaan pikemminkin voittaneeni. Ihmisenä.
3. Tähtäsin työttömyyden aikana pois tutkijauralta. Onnistuin.
4. En aio palata tutkijaksi. Työttömyyden aikana olen kehittänyt itseäni niillä saroilla, jotka minulle tärkeitä ja joihin olen halunnut suuntautua (unelmat) ja joihin nyt suuntaudun eli kuvataide ja kirjoittaminen.
5. Se oli todella raskasta ja ahdistavaakin työtä. Koen, että vasta yliopistolta pois jäätyäni olen tullut ihmisenä kokonaiseksi, pysynyt integroimaan itseäni osia, jotka tuntui pitävän siinä yhteisössä ulkoistaa. Olisin varmaan parempi tutkijana nyt löytämäni armollisuuden sekä asioiden ja merkitysten suhteuttamiskyvyn kehityttyä paremmaksi.
6. En halua jatkaa enää tieteen parissa, ainakaan akatemian sisällä. Haluan päästä tekemään jotain muuta.
7. En ollut vuosikausiin ollut koulutustani vastaavassa työssä, vaan siirtynyt opetuksen kehittämisen ja opetuksen puolelle.
8. Olen jättänyt tutkijauran, joten en ole seurannut tieteenalaa enää sen jälkeen.
9. Intressit ihan muualla.
10. Olen tehnyt jotain muuta. Täytyy tunnustaa, että apurahojen hakeminen tuntuu typerältä tässä iässä, varsinkin kun olen aikanaan itse ollut jakamassa apurahoja.
11. Olen tullut hirvittävän kriittiseksi sille, mitä ulkopuolelta käsin työmarkkinoilla ja työelämässä näen. Koko paketti pitäisi repiä rikki, perusteista ja ajattelusta lähtien.

Kuvauksia voimavarojen heikkenemisestä ja uupumuksesta

1. Itse sisältöjen osaamiseen se ei ehkä ole vaikuttanut, mutta sitäkin enemmän voimavaroihin. Rahoituskausi on tunnen, kuinka rakas taakka on poissa hartioltani ja työ sujuu paljon paremmin. Kauden loppuessa taakka taas palaa ja kaikki muuttuu raskaaksi, kun epävarmuus omasta pärjäämisestä, urasta ja taloudesta iskee.
2. Koin työttömäksi jäädessäni syrjintää perhevapaiden vuoksi ja tämä aiheutti minulle kovasti stressiä sekä uupumusta.
3. Työkyvyn heikkeneminen kaikkeen työhön.
4. On selvää, että jos tulee kolahdus itsetuntoon ja lisäksi on ahdistusta ja stressiä ja mahdollisesti huolta työttömyysjakson kestosta, pitää kamppailla kaikin voimin, ettei henkisesti mene sellaiseen kuntoon, ettei pystyisi edes työskentelemään. Työttömyyshän vaikuttaa sosiaaliinkin suhteisiin: saattaa esim. vältellä sosiaalisia juhlia tms., joissa muut voisivat kysyä kuulumisia töihin liittyen.
5. Tylsistyttävä, rappeutuminen, taitojen ja osaamisen unohtaminen. Ammatillisen kehityksen keskeytyminen. Positiivisella puolella: ihmisenä olemisen, esim empatian ja tärkeimpien arvojen kasvaminen. Itsekkyuden väheneminen. Työ-minän heikkeneminen, ihmis-minän kasvaminen.
6. Mentally draining and sad, to be honest.

Oman alan seuraamisesta ja ammattitaidon ylläpitämisestä

1. Kun ei ole rahoitusta, ei voi esim osallistua konferensseihin, joihin osallistumismaksu on yli 100 euroa...puhumattakaan ulkomaisista konferenssimatkoista. Miten olet perillä viimeisimmästä alan kehityksestä, etlet pääse kollegojen pariin?
2. Seuraa edelleen tieteellisiä julkaisuja ja olen kiinnostunut kehittämistyöstä, mutten uusimpia molekyyliuokkauksen menetelmiä hallitse, esim. CRISPin uudet sovellukset.

3. Itse asiassa ei pelkästään työttömyys vaan pidemmältä ajalta kapea-alaisuus, joka rajoittaa mihin töihin pystyin hakeutumaan. Tämän vuoksi painotan lisäkoulutuksen tärkeyttä.
4. Pystyn itse kouluttamaan itseäni. Mutta en pääse hyödyntämään osaamistani.
5. Kaikki te-viranomaisten diipadaapaan mennyt aika on ollut pois tuottavasta työstä. Ilman julkaisuja on huonot mahdollisuudet saada jatkorahoitusta.
6. Nopeasti etenevä ala vaatii aktiivista seurausta, julkaisut ovat jo vanhoja. Pitäisi olla uutta tulosta. Tutkimus on kilpailtua.
7. Määräaikaiset työsuhteet ja katkot määräaikaisten välillä ovat raskaita. Menetelmät kehittyvät jatkuvasti ja osaamisen vanheneminen – tai sen pelko – tuottaa stressiä.
8. CV:ni on jäänyt jälkeen pahasti muista tutkijoista.
9. Asiakas- ja yhteistyökontakteja ei synny samalla tavalla kuin työroolissa. Verkostoitumista sinänsä työttömyys ei merkittävästi estä, mutta lähtökohta on erilainen.
10. Uskon, että ammattitaito sinällään olisi tallella, mutta nimenomaan akateemisen yhteisön ulkopuolelle jääminen vaikeuttaa kirjoittamiseen paneutumista. Ei myöskään ole rahoitusta tai aihetta.
11. Yhteyksiä ulkomaalaisiin kollegoihin ei voinut jatkaa, kun en enää voi käydä konferensseissa pitämässä alustuksia ja käydä keskusteluja.
12. Tutkimustyö ja julkaiseminen on kielletty. Kiellon rikkominen rangaistaneen petoksena.
13. Not having had the opportunity to continue my research I had to broaden my skills to other fields to have more possibilities.
14. People think that I am not able to research anymore since I am not employed as a salary. In reality, my skill is not affected because I continue to read paper and do some stuffs by my own. But people do not believe that my skills are still good because it is fashion to believe when you are not working as salary you know nothing anymore. Because funny thing, if you work with a grant, it is not considered as work. They also do hire you because they want people working as salary. That 's something incomprehensible because as you work as a grant you get skills.
15. Academics are not allowed to "research" on unemployment, so you have to find ways to make sure your CV doesn't get gaps. You also often get disconnected from academic communities and opportunities when unemployed.
16. None of them I had the right to publish an article as the first author. I lost my network. I tried to keep myself updated however it has a lot of pressure on me beside writing hundreds of applications.

Pääsy artikkelitietokantoihin olisi tärkeää työttömien tohtorien ammattitaidon ylläpitämisen kannalta

1. Pitäisi olla pääsy artikkelitietokantoihin, luen pirusti (viimeiset 40 vuotta) ja haluaisin lisätä lukemista seuraamalla näitä.
2. Alan kehityksen seuraaminen on vaikeutunut, koska journaaleja ei voi enää lukea yliopiston laskuun. Pitäisi tilata oman laskuun, ja ne ovat kalliita.
3. Tein ilmaiseksi työttömänä artikkeleja, muuten olisin vieraantunut asiantuntijayhteisöstä.
4. Koen, että en ole voinut pitää ammattitaitoani yllä niin hyvin, kuin olisin halunnut. Yliopiston ulkopuolisena, vaikkakin dosenttina, minulla ei ole pääsyä uusimpiin akateemisiin julkaisuihin, paitsi käymällä joskus yliopistokaupungin kirjastossa. Tämä puolestaan aiheuttaa sen, että en esimerkiksi hakemusten tutkimussuunnitelmissa voi käyttää uusinta tietoa hyväksi, muuta kuin rajallisesti.

Kuvauksia pitkittyneen työttömyyden neutraalista/olemattomasta vaikutuksesta tutkijan ammattitaitoon

1. On sanonta, että fysiikan lait eivät vanhene. Fyysikkona on siksi tunne, että sitä työtä voisi ihan hyvin jatkaa. Mutta kun ei ole oman alan työtä, ei voi tietää onko tutkimusmenetelmiin tullut jotain muutosta. Vastauksena kysymyksiin "Onko työttömyys vaikuttanut ammattitaitoosi?" sekä "Oletko unohtanut jotain?" vastaus on "en tiedä". Yleisellä tasolla ihminen ei tiedä mitä ei tiedä, eikä muista mitä on unohtanut.
2. Ei minkäänlainen. Seuraan alan kehitystä ja vuosikausien kokemus käytännössä ei unohtu ihan heti.
3. Alaa ei pysty seuraamaan akateemiselta kannalta, ainoastaan ammattilehtien kautta. Osa tiedoista voi toki vanhetakin, mutta yleensä sitä tietoa joutuu kuitenkin etsimään uuden ongelman kanssa, mihin taas kokemus antaa paremmat eväät.
4. Tiedot eivät vanhene kun tiede ei etene.
5. Tietysti minulta puuttuu se työkokemus, jota olisin saanut työttömyysaikana. En muuten koe, että osaamiseni olisi heikentynyt. Elämän kokemus on kuitenkin lisääntynyt. Eräs rekrytoija sanoi, että usein on vaikea erottaa työkokemusta ja elämäkokemusta, joten koen yhä olevani nk. "huippuosaaja" vaikka näistä suomalaisista käsitteistä on valtavasti pidäkään (ehkä parempi englannin kielinen professional / scientist / scholar, jne.)
6. Tämä on vähän toisaalta, toisaalta -asia. Kirjoitan parhaillaan neljättä tietokirjaa ja temaattisesti nämä ovat täysin erilaisia kuin mitä olen aiemmin tutkinut. Mutta tapani, tyylini kirjoittaa tietokirjoja (jotka sinänsä eivät ole tutkimuksellisia) perustuu tutkijakompetenssiin ja kumuloituneeseen osaamiseen.
7. Työttömyyteni aikana yhteydet aiempaan työyhteisöön ja kollegoihin ovat ohentuneet, mutta vastaavasti uusia yhteyksiä on syntynyt mm. siksi, että aikaa etsintään on jäänyt.
8. Ilman terveydentilani heikkenemistä en olisi ollut päivääkään työttömänä, mutta pitkällä työttömyysjaksolla on ollut vaikutusta esimerkiksi itseluottamukseen. Uskoisin, etten olisi työllistynyt ilman palkkatukea, joka mahdollisti työnantajalle riskittömän palkkauksen. Jo nyt, muutaman kuukauden jälkeen, huomaan, että osaan ja pystyn tekemään vaativaakin työtä ja olen saanut itseluottamukseni takaisin.
9. En usko, että pyörää tällä alalla kovin usein keksitään uudelleen. Peruspsykologia toimii aina, ja seuraan aktiivisesti sekä alaani että muutenkin yhteiskunnan kehitystä, eri aloilla.
10. Ei onneksi toistaiseksi. Tosin se on vaatinut omaa aktiivisuutta.
11. Ei kovin dramaattinen, koska olen luennoinut laveasti tutkimusaiheeseeni liittyen melko säännöllisesti osa-aikaisissa tehtävissä aikuisopistoissa. Toki kirjallisuuden seuraaminen on selvästi vähäisempää, mutta ei olematonta ja uskoisin väitöskirjani käsikirjoituksen, jonka olen työstänyt työttömänä, olevan miltei täysin ajan tasalla tutkimuskirjallisuuden suhteen.
12. Olen myös työttömänä ollessani pyrkinyt kehittämään itseäni ammatillisesti. Olen seurannut yhteiskunnan kehitykseen vaikuttavia ilmiöitä ja tapahtumia sekä perehtynyt tutkimustuloksiin. Kirjoitustyö on myös ollut eräs tapa pitää yllä ammattitaitoa.
13. Tuskin, koska tiedän hyvin mitä osaan ja mitä teen. Sinänsä se on kyllä vaikuttanut, että taloudelliset mahdollisuudet tutkimuksen tekoon ovat olleet niukat. Osaan myös pyytää apua niiltä asiantuntijoilta, joilla katson olevan osaamista ja kokemusta esimerkiksi kommentoida valmisteilla olevaa tutkimustani.
14. En koe, että ammattitaitoni olisi heikentynyt, mutta itsetuntoni tutkijana on kyllä heikentynyt jossain määrin.
15. Teen tutkimusta koko ajan itseänäisesti. Työttömänä minulla on paljon aikaa lukea ja kirjoittaa.
16. Ei vaikutusta. Kehitän itseäni lukemalla alani kirjallisuutta, kirjoittamalla ja julkaisemalla artikkeleita ja olemalla aktiivisesti mukana kulttuuritapahtumissa.

17. Ei minkäänlaista. Tein tutkimusta työttömänä jopa enemmän kuin töissä, jossa byrokratia vei ajan.
18. Despite the challenges, I am up to date with the developments in my field globally. When I have a job I published in the best international journals and printing houses. The applications I send are mainly within my areas of expertise. So it is frustrating to be constantly seeking funds to pay the bills and to be excluded by the national system, but I am no less competent than before. This is evidenced by the fact that the best journals and publishers in my field regularly invite me to peer-review the work of other colleagues, which keeps me within the circle of cutting-edge research in my field.
19. I have not given up yet. I keep myself aware of latest developments in my field. I keep writing articles and keep reading scientific publications. I have also learnt pedagogical skills, so I am actively looking for a job. Hopefully, one day I will get a job

Kuvauksia pitkittyneen työttömyyden positiivisesta vaikutuksesta tutkijan ammattitaitoon

1. Ammattitaitoni tutkijana on kasvanut merkittävästi, kun olen laajentanut tutkimusalojani.
2. Kun "ei tarvinnut enää jauhaa päiväpoliittista paskaa", näki paljon kypsemmin ja syvemmin tutkimuskohteeseen.
3. Laajensi työn sisällöllisiä mahdollisuuksia.
4. Julkaisuluotteloni on huomattavasti pidempi kuin useimpien samankäisten saman alan tutkijoiden, koska en ole ollut missään viroissa ym. hallintojen alamaisena, vaan vapaa tekemään ja julkaisemaan tutkimustani.
5. Työttömyys ei ole heikentänyt vaan päinvastoin vahvistanut reilusti kykyäni toimia tutkijana. Minulla on nyt ollut aikaa harituksenomaisesti lukea ja opiskella uusia taitoja ja uusia tutkimusalueita.
6. Kypsyys on kasvanut.
7. Olen pystynyt levähtämään uupumuksesta ja opiskelemaan uutta myös työttömyysaikana, mikä on vaikuttanut positiivisesti jaksamiseen ja uuden työn löytymiseen.
8. [Työttömyydellä oli] positiivinen vaikutus. Sain aikaa opetella puuttuvia taitoja ennen uutta työtä yrittäjänä.
9. It actually has been helpful. It gave me the time to go deeper into my research than if I had had to do something else, perhaps.
10. I am actively looking for funding calls where I can submit my research proposal for my employment. During unemployment time, I can finish my due research work. But needs some contract (i.e., as visiting researcher) with the University otherwise unemployment leads to loss of confidence and professional expertise.
11. It has also had a positive effect as I have kept more abreast of a wider range of activities and have been on an editorial board for a journal in my field - I might not do that if I was employed.
12. My professional level increased as I had the opportunity to learn and work on the computer.
13. By taking courses from several open universities and writing scientific materials in my field of specialization, I am always upgrading myself.
14. I think I have increased my skills during unemployment periods that help me to find job in industry.

4.13. ONKO TOHTORI "GENERALISTI", JONKA ASIANTUNTEMUS ON SIIRRETTÄVISSÄ ALALTA TOISELLE?

Kysymys tohtoreista korkean tason generalisteina, jollaisiksi heitä toisinaan keskusteluissa kuvataan, jakaa mielipiteitä. Avovastauksista ilmenee, että osa vastaajista katsoo tohtorien olevan älykkäitä, ongelmanratkaisukykyisiä moniosajia, joilla on tohtorikoulutuksen pohjalta kyky kehittää suhteellisen nopeastikin taitoja haastaviin, korkeatasoisiin tehtäviin oman spesifin erikoisalan ulkopuolella, kun taas osa näkee tohtorien perehtyneisyyden koskevan vain spesifiä erikoistumisalaa. Raja soveltuvien ja soveltumattomien töiden välillä riippuu jossain määrin yksilöstä, mutta palvelujärjestelmää olisi kuitenkin syytä jalostaa, jotta mahdottomat ehdotukset vähenisivät. Esimerkkejä tällaisesta ovat tapaukset, joissa työttömälle tietojärjestelmätieteen tohtorille ehdotettiin demokratian tutkijan paikkaa ja lastentautiopin tohtorille terveystarkastajan paikkaa. Kulttuurin tutkija kertoo saaneensa TE-toimiston automatisoidulta palvelulta ehdotuksia kirurgin, koneistajan, biologin ja insinöörin töistä. Poliitiikkaan erikoistuneelle yhteiskuntaopin tohtorille yritettiin sovittelulla työvoimaneuvojan työtä, valtio-opin tohtorille vammaisasiantuntijan työtä, humanistille terveystieteiden lääkäriin työtä.

Kaikki eivät koe olevansa minkä tahansa aihepiirin generalisteja:

1. Olen aivotutkija. Ei työ esimerkiksi kalojen kasvattajana kiinnosta.
2. TE-yhteyshenkilöni asetti vaatimuksen hakea kunnallista "tutkijan" paikkaa. Se osoittautui museomanuenssin toimeksi, vai oliko konservaattori. Jotain ihan galaksin toiselta laidalta. Hakemuksessani pyysin anteeksi, että vien heidän aikaansa. (Tohtori, kauppätieteet.)
3. TE-toimistosta neuvottiin ottamaan yhteyttä kiertotalousyritykseen, nykyään sanottaisiin "vihreän siirtymän" pariin. (Lääketieteen tohtori.)
4. Haettiin tietotekniikan tohtoria. Oli pakko hakea. Myös verkostomarkkinointia huuhaa-tuotteesta tyrkytettiin. (Lääketieteen tohtori.)
5. Bussivarikon päällikön tehtäviä AB-korttilaiselle, siis sitä piti hakea ja raportoida TE:lle vaikka hylkäävää vastausta ei edes ikinä tullut. Harjoittelija työtä. En muista edes kaikkia. Antiikki- tai vaatekauppias ehkä

pärjäisi kierrätyskeskuksessa paremmin kuin tohtori. (Tekniikan tohtori.)

6. Jatkuvalle syötöllä tarjotaan haettavaksi tilastomaatikon töitä, vaikka en ole suorittanut yhtään kurssia tilastotiedettä. (Tohtori, filosofia.)
7. Koska olen biolääketieteen tohtori, minun on odotettu osaavan lääketehdään tuotantolinjaston tietokoneohjelmointia, mutta siihen tarvitaan alan konsulttipalveluja.
8. TE-toimiston konsultti halusi minun arvioivan omaa graduaan. (Tohtori, yhteiskuntatieteet.)
9. Kaikkien mahdollisten alojen yliopistovirkoja. (Tohtori, historia.)
10. TE-keskus velvoitti hakemaan töitä yliopistolla tehtävään, joka ei vastannut millään muotoa koulutustani. Olisin vaikuttanut naurettavalta, jos olisin kyseen tehtävään hakenut. (Tohtori, terveystieteet.)
11. Rekrytointiyritys tarjosi minulle työtä tarjoilijana tasokkaassa ravintolassa. Minulla ei ole lainkaan kokemusta tarjoilemisesta eikä taatusti taitoja joita tasokas ruokaravintola edellyttäisi. (Tohtori, historia.)
12. Velvoitetyötä hakiessani minulle tarjottiin kirjastosta datan käsittelyä Excel-taulukoiden järjestelyissä. En ole tehnyt tällaista ja kerroin asian suoraan ja minua ei valittu tehtävään. Yleensä ihmisten käsitys tohtorin joka alan osaamisesta on melko huvittava. (Tohtori, fysiikka.)
13. Tekniikan tohtori jne. Ihan mitä tahansa "sinne päin". (Tohtori, humanistiset tieteet.)

Toisaalta jotkut kokevat olevansa nimenomaan generalisteja:

14. Olen melkein mitä tahansa osaava "generalisti".
15. Olen erittäinkin generalisti, mutta sitä pidetään haittana. Ei kannata mainostaa.
16. Olen melko nopea oppimaan. Toisaalta en pysty päästä keksimään teorioita muutamassa viikossa. Tarvitsen jonkin kiinnostuksen opettelulle, jotta voin kehittyä alan konsultiksi.
17. Minut on palkattu tietokirjailijaksi alalle, josta en tiedä mitään. Ala ei vaadi kuitenkaan erikoisasiantuntemusta ja siihen on helppo perehtyä. Selviydyin urakasta hyvin.
18. Suomessa ongelma taitaa olla hieman päinvastoin. Täällä jostain syystä kuvitellaan tohtorien olevan yhden asian ihmeitä. Yleisellä tasolla tohtori on tilastollisestikin yleisälykkyyttä silmällä pitäen juuri

lähimpänä kaikista sitä toista päätä, jos sitä nyt yli-päätään mikään tai kukaan aivan lähellä olla.

19. Astun sisään puku päällä ja kravatti kaulassa tiptop ja nuori haastattelija sanoo että "oikeastaan me ei etsitä sinun kaltaisia tyyppejä". (Tohtori, jolla pitkä kokemus johtajana asiantuntijaorganisaatioissa.)

Noin joka viidennelle tai joka kuudennelle englanninkieliseen kyselyyn vastanneelle tohtorille on tarjottu sellaisia koulutusta vastaamattomia töitä, jotka ovat olleet osaamiskompetenssin ulkopuolella. Anekdotit kertovat, miten yksi tohtori opetteli tulevassa työssä tarvittavat taidot kolmessa päivässä YouTubesta, toinen päätteli tarvittavat ratkaisut kontekstista ja kolmas piti kuukauden mittaisen intensiivikurssin aiheesta, jota ei varsinaisesti tuntenut – ja selviytyi kuin selviytyikin.

1. I did data analysis with Origin and Matlab. I was asked by a potential employer if I could do data analysis with PowerBI and SQL. Even though I never did those during my research career, I spent 3 days on YouTube tutorials before the interview to learn the basics.

2. During my unemployment I was given a course which didn't even have a syllabus, just the name. I had less than a month to prepare a three week intensive course about a topic that wasn't my expertise. But I did it because I needed the money.
3. My new role as a funding specialist is constantly offering me new challenges and I often don't know what to do! But I usually figure it out.

4.14. TOHTORIEN KOKEMUKSIA EPÄMIELEKKÄISTÄ TYÖTEHTÄVISTÄ JA -TARJOUKSISTA

Kansainvälisissä tutkimuksissa (Bebiroglu & al. 2020; Boman & al. 2021) on huomattu, että jopa 35–55 prosenttia eurooppalaisista tohtorintutkinnon suorittaneista on ainakin muodollisesti ylipäteviä nykyiseen työhönsä. Toisin sanoen heidän työnsä vähimmäiskoulutusvaatimus on maisterin tutkinto tai alempi, mikä edustaa vertikaalista vääriä kohtaantoa. Epäsuhta on ilmeisin julkishallinnossa, palveluissa tai sairaaloissa. Vertikaalisen epäkohtaannon yleisyys voidaan tulkita merkiksi siitä, että tohtorintutkinnon suorittaneita on liikaa. Toisaalta vaikka tohtorintutkintoa ei varsinaisesti vaadita, se voi olla haluttu tutkinto, ja tohtorintutkinnon suorittaneiden ainutlaatuiset taidot voivat olla arvokkaita työn suorittamisessa.

40 % kroonista työttömyyttä kokeneista tohtoreista raportoi epämielekkäiden tai sopimattomien työtehtävien tarjoamisesta tai teettämisestä. Avovastauksista paljastuu, että tekniikan alalta väitelleelle tohtorille oli tarjottu digineuvojan paikkaa kirjastossa ja Sibelius-Akatemiasta valmistuneelle musiikin tohtorille metsänhoitoon liittyviä fyysisiä töitä. Liikuntatieteen tohtoria kehoitettiin hakemaan laitossiivoojan ja museon asiakaspalvelijan paikkoja. Biologian tohtori kertoo työskennelleensä TE-viranomaisen ohjaamana tekstiilin kierrätyspajassa. Lääketieteen tohtori veloitettiin hakemaan tietotekniikan tohtorin paikkaa sekä ehdotettiin epämääräisen tuotteen verkostomarkkinointia. Teknillisen korkeakoulun kone-suunnitteluosastolta valmistuneelle tohtorille annettiin työssäoppimisjaksolla tehtäväksi käyttää kopiokonetta. Myös ravintola- ja vartiointialan tehtävät katsottiin hänelle sopiviksi. Useammallekin tohtorille on sovittu assistentin tehtäviä, aivotutkijalle kalankasvatusta. Neljä kauppatieteen tohtoria kertovat toisistaan riippumatta saaneensa TE-toimistolta ehdotuksen ryhtyä hitsaajan töihin. Professorina pitkään toimineelle tohtorille oli ehdotettu latukoneen kuljettajan töitä. Fysiikan tohtori katsottiin päteväksi SPR:n kirpputorille.

Joka neljännellä pitkäaikaistyöttömällä tohtorilla on kokemusta epämielekkäiden töiden teettämisestä tai tarjoamisesta. Kolme neljästä kuitenkin kertoo, ettei ole tällaista kokenut. Avovastauksissa ilmenee, että tietojenkäsittelytieteen tohtori on ohjattu sihteerin ominaisuudessa viemään järjestelmään asiakirjoja: monotonista työtä ilman tarvetta ajattelulle. Kulttuurintutkimuksen

tohtori katsottiin sopivaksi vanginvartijan työhön, tilastanalyttikko puhelinhaastattelijan tehtäviin.

Joka neljännellä pitkittänyt työttömyyttä (6–12 kk) kokeneella tohtorilla on teetetty tai on tarjottu epämielekkäitä tai sopimattomia töitä. Jotkut kokevat tällaisen hyvinkin ei-toivottavana ja alentavana, toisille kyse on pikemminkin pitkästymisestä sellaisissa yksinkertaisissa työtehtävissä, joissa ei ole mahdollisuutta kehittyä. Huomattakoon, että jotkut vastaajat – riippumatta työttömyyden pituudesta – toivoisivat saavansa edes matalan taitotason suorittavaa työtä, mutta eivät saa.

1. Kun vajaat kaksi vuotta palkitun väitöskirjan kirjoittamisen jälkeen löysin itseni lakaisemasta korjaamohallin lattiaa työvoimakoulutuksen harjoittelussa, luottamukseni suomalaisen yhteiskunnan järkevään toimintaan alkoi horjua. (Tohtori, biologia)
2. Tein velvoitetyönä avustavaa puutarhatyötä [eräällä] kaupungilla. Työ sisälsi esimerkiksi koiranpaska-astioiden tyhjennystä. Tätä työtä tehdessä mietti, onko tohtorin koulutukseni valunut hukkaan. (Tohtori, fysiikka.)
3. Velvoitetyössä tarjottiin jonnekin kunnan pyykki-osastolle ensin, mutta kieltäydyin, sanoin etten tiedä mitään siitä. Sitten sain hieman alaani liippaava, ainakin ymmärsin näin. (Tohtori, maa- ja metsätaloustieteet.)
4. Toimin vuosina 2022–2023 n. 6 kk provisiopalkkaisena puhelinmyyjänä säilyttääkseni työttömyyspäivärahan. Työ oli sopimatonta, koska en osaa myydä mitään. Tämän takia myös palkkani oli todella surkea. (Tohtori, filosofia.)
5. Ehdotettu rekkakuskiksi opiskelua ja fuudora kuskiksi ryhtymistä. (Tohtori, terveystieteet.)
6. Olin työllistettynä [eräässä urheilujärjestössä]. Minulle ei annettu tehtäviä, ja aloitteeni jäivät käsittelemättä. Vietin kesän opettamalla Exceliä työtoverille. (Tohtori, yhteiskuntatieteet.)
7. Äitiysloman jälkeen tarjottiin päiväkotiapulaisen tehtävää. Ilahduin, kun kuvittelin pääseväni tekemään tärkeää taidekasvatustyötä lasten parissa, mutta tehtävänkuvaus olikin siivoamista. En hyväksynyt tarjousta. (Tohtori, humanistiset tieteet.)
8. Minulle on tarjottu haettavaksi toimistotöitä (palkkatukitöitä) pienistä yhdistyksistä, joita olen sitten tuloksetta hakenutkin. (Tohtori, yhteiskuntatieteet.)
9. Mene kunnallisvedelle tekemään työtä, mitä et osaa. (Tohtori, lääketiede.)

10. Asiakasvessan siistiminen tuntui todella ikävältä ajatellen koulutusta. (Tohtori, lääketieteet.)
11. Minun kokemuksellani työskenteleminen projektitutkijana vähemmän osaavan ”johtajan” alaisuudessa on todella rasittavaa. Miten sanoa pomolle, ettet ymmärrä tästä mitään? (Tohtori, valtiotieteet.)
12. Kuskasin paskaa. (Tohtori, fysiikka.)
13. Kun koulutustani vastaavia töitä ei näyttänyt löytyvän, minut veloitettiin työttömyyskorvauksen menettämisen uhalla TE-toimiston taholta hakemaan koulutusta vaatimattoman varastomiehen paikkaa. Hakiessani sitä firmasta todettiin, että tohtorismiehenä et ihan ole hakemamme henkilö. (Tohtori, kemia.)
14. Minut pakotettiin hakemaan työtehtävää, jonka pätevyysvaatimus oli biologin koulutus. Minä en ole koulutettu biologi, ja näin ollen jouduin käymään varsin kiusaannuttavan keskustelun rekrytoinnista vastaavan henkilön kanssa. (Tohtori, fysiikka.)
15. Haettiin tietotekniikan tohtoria. Oli pakko hakea. Myös huuhaa-tuotteen verkostomarkkinointi tyrkytettiin. (Tohtori, lääketiede.)
16. Peruskoulun opettajan työ ei vastaa tohtorin osamista. Siellä vaadittavat taidot ovat erilaisia.
17. Olin tutkijatohtorina vastuussa labrajätteiden käsittelystä, mutta labran käyttäjät toistuvasti jättivät huomioimatta vaarallisten kemikaalien työturvallisuuden, mistä aiheutui minulle toistuvasti vaaratilanteita. Esihenkilö ei halunnut puuttua tilanteeseen. (Tohtori, tekniikan ala.)
18. [Kunnan X] ympäristöasiantuntija, joka vastaa mm. asfalttiurakoiden kilpailutuksista ja urheilukenttien kunnossapidosta. (Tohtori, maantieteet.)
19. Sihteerin työt. (Tohtori, kielitieteet.)
20. TE-virkailijan tehtävä; en ole asiakaspalveluhenkinen.
21. Avustajan palkalla tutkijan/erikoistutkijan työtä alemman tason nimikkeen alla.
22. Tarjottiin mahdollisuutta allekirjoittaa yhden vuoden työsopimus palkattomasta työskentelystä (työttömyyskorvauksella) yksityisessä yrityksessä. Palkkaa saisi sitten kun yritys pystyy sitä maksamaan. TE-toimisto velvoitti käymään yrityksessä, mutta en ollut kyllin typerä allekirjoittaakseni.
23. Matematiikan (luonnontieteiden) opettajan täytyy ilmeisesti venyä jos jonkinlaisiin (sosiaalihuollon ja vanhempien) tehtäviin: huumeiden- ja päihteidenkäyttö, poissaolot, motivaation puute etc.
24. En sanoisi, että henkilökohtaisen avustajan hommat, joihin päädyin osaksi välttääkseni työkkärin tyhjänpäiväiset kommunikoinnit, olisivat olleet epämiellekkäitä, mutta eivät ne tietenkään vastanneet osaamistani. (Tohtori, kielitieteet.)
25. Tein yksityisenä ammatinharjoittajana töitä amerikkalaiselle yritykselle, joka maksoi tehtyjen tehtävien lukumäärän mukaan. Yhden tehtävän hinta oli niin alhainen, että ansaitsin noin 2 euroa tunnissa ennen veroja. Työ ei vastannut koulutustasoani, mutta olin siihen itse hakenut, kun se oli täysin kotoa käsin tehtävää ja jossain määrin mielenkiintoistakin. Työkorvaus selvisi vasta, kun minut oli hyväksytty tehtävään. En viitsinyt lopettaa, kun ajattelin, että näyttää paremmalta CV:ssä, jos on tehnyt jotain, kuin ollut vain työttömänä. (Tohtori, tekniikka.)
26. Olen omatoimisesti täyttänyt pakollista hakukiintiötäni hakemalla jatkokoulutussuunnittelijan paikkaa yliopiston hallintohenkilöstön puolelta sekä Amnestyn varainkerääjän tointa / toimia. Yliopistotyön tapauksessa pääsin haastatteluvaiheeseen, koska hakijoita oli lopulta vähemmän kuin ensin luultiin. Amnestyn suhteen epäilen, vaikken voi olla varma, että kypsä ikäni oli este, mutta ehkä olen vainoharhainen. (Tohtori, humanistiset tieteet.)
27. Yksikään työpesteistäni ei vastaa koulutustani. Tekstien toimittamisen ja taittamisen sentään tunsin mielekkääksi, samaten kirjastosihteerin hommat – mutta sitten laitoskirjaston vahtina ja jokapaikan apulaisena toimiminen sekä palkaton ”työtoiminta” kyllä tuntuvat hölmöiltä puuhilta. (Tohtori, humanistiset tieteet.)
28. Itse järjestin itseni kierrätystavarataloon palkkatuetun työhön. TE-toimisto ei olisi millään päästänyt. Arvioin lahjoitettujen kirjojen myyntikelpoisuutta. Osaan suhtautua kokemukseen opettavaisena. (Tohtori, humanistiset tieteet.)
29. Joskus vinkattiin saksanopettajan paikasta. Saksa oli toinen vieras kieli (C), mutta vailla käytännön harjaantumista. (Tohtori, fysiikka.)
30. Olen tehnyt hyvin paljon töitä, joista joku assistentti selviytyisi hyvin. Perustason opetusta, esseiden arviointia, litterointia jne. (Tohtori, yhteiskuntatieteet.)
31. Ehdotettu laitosapulaisen töitä (koska siihen ei tarvita aiempaa osaamista). Tällä hetkellä skannaan asiakirjoja. Työ on monotonisuudessaan melko epämielikästä. (Tohtori, humanistiset tieteet.)
32. Jotain ekselin täyttöä ja kopiointia. (Tohtori, ala tuntematon.)
33. Siinä mielessä kyllä, että yliopistolla tehtiin jonkin verran sellaista tutkimusta, jonka mielekkyys oli aika ky-

seenalaista. Valmistuttuani isosta yliopistosta muutin kaupunkiin, jonka pienessä yliopistossa ei ollut valinnanvaraa ja oli tehtävä sellaista tutkimusta, johon en ollut kovin motivoitunut ja jo alusta ymmärsin, että projektissa oli katastrofin siemen. Mutta olihan se kuitenkin oman alani tutkimusta tavallaan ja siihen nyt pääsin töihin. Olisihan voinut käydä niin että en olisi päässyt sinnekään. Enemmän olisi kiinnostanut lääketieteellinen tutkimus, mutta sitä ei ko. yliopistossa ollut. Jos olisin valinnut ura edellä, niin valinta olisi pitänyt olla jo alun perin toinen. Mutta elämässä oli muitakin asioita kuin tutkimus, joten tämä oli kompromissi. En tiedä olisiko toisenlainen valinta johtanut varmempaan työllisyyteen. Ehkä olisi, ehkä ei. Kyllä tutkimus- ja yliopistomaailmaa leimaa kaikkialla tavaton epävarmuus, olipa paikkakunta tai tutkimusala mikä tahansa. (Tohtori, biologia.)

34. Jos sieltä jotain tarjotaan, niin ratkaisut ovat epämielikkäitä. Onhan tuolta TE:stä tullut tohtorille mm. kehoituksia mennä tutustumaan lähihoitajakoulutukseen tai hankkia tulityölupa. (Tohtori, ala tuntematon.)
35. Olen aloittanut toisella tieteenalalla alusta enkä erilaisen taustani vuoksi koskaan päässyt juurikaan eteenpäin. Olen ikuisesti erittäin pätevä ja aikaansaava aloittelija, jolla voidaan tarvittaessa teettää myös professoreiden työt. – Tohtori, politiikan tutkimus
36. En ole ns. opettajatyyppejä, mutta minulle on monesti ehdotettu, että minun pitäisi hylätä akademia ja mennä opettajaksi. (Kerran sanottu ihan jopa: ”naisena olisit hyvä opettaja” (Tohtori, fysiikka.)
37. Vapaaehtoistyötä ilman palkkaa on todella paljon tarjolla ;)
38. Kokemus on tuntunut aivan käsittämättömältä, turhauttavalta ja naurettavaltakin. Olen ihmetellyt, miten TE-toimiston väki voi haaskata aikaansa ja yhteiskunnan rahaa niin typerien asioiden miettimiseen ja ehdottamiseen. Omalta puoleltani taas olen kokenut tullessi nöyryydeksi, vallankäytön ja ”työllistämisen”temppejen kohteeksi, jolla ei ole itseisarvoa, tunteita, mielipiteitä, näkemyksiä, koulutusta, osaamista ja jota voidaan kohdella mielivaltaisesti.
39. Suoranaisesti ei ole tarjottu tai teetetty sopimattomia tehtäviä, mutta on viitattu esim. seuraaviin: koulunkäynnin ohjaaja vaikeimmassa koulussa, voisin mennä ohjaamaan opinnäytteitä noin vain jonnekin, voisin mennä kuuntelemaan ihmisten murheita liittyen tekoälyyn noin vain työpaikoille (minulla on työnohjauskokemusta). (Tohtori, IT-ala.)

40. Luultavasti olisin joutunut tekemään pelkästään epämielikkäitä ja täysin koulutusta vastaamattomia konkreettisia hanttitoita, koska muuta ei ole ollut tarjolla. Olen kuitenkin pystynyt jotenkuten tulemaan toimeen työttömyysetuudella ja sosiaaliturvalla pitäen yllä niukanlaista fakiirin elämää. Koska eläkekertymä on jäänyt vähäiseksi, joutunen eläkeiässä menemään esimerkiksi kauppa-apulaiseksi tai siivoojaksi. (Tohtori, filosofia.)

Osalle tohtoreista ei tarjota mitään töitä:

1. Huomatkaa etenkin tämä!!! Tohtoreille ei tarjota edes epämielikkäitä tai alemman tason töitä, koska heitä pidetään todennäköisesti uhkana tai ylimielisinä tavallisiin tehtäviin!
2. Kun olisikin, olen hakenutkin sellaisia töitä, mutta eipä vaan ole kelvannut niihinkään...
3. Minulle ei tarjottu työvoimapalveluista yhtään mitään. Etsin itse kaikki työttömyyden jälkeen saamani työpaikat, mukaan lukien siivoojan ja henkilökohtaisen avustajan työpaikat.
4. Olen ottanut töitä vastaan hyvin laaja-alaisesti. En ole nirsoillut.

Joka neljäs kroonista työttömyyttä kokeneista, 38 % pitkäaikaistyöttömyyttä kokeneista ja neljäsosa pitkittynyttä työttömyyttä (6–12kk) kokeneista englanniksi vastanneista tohtoreista raportoi saaneensa tarjouksia sellaisista työtehtävistä, jotka sopisivat pikemminkin matalan taitotason työntekijälle – esimerkiksi kesätyöksi nuorelle tai normaalksi ansiotyöksi ammatillisesti kouluttautuneelle, kyseiseen tehtävään päteväälle henkilölle: siivoojan, ruokalähetin tai henkilökohtaisen avustajan töitä. Aineistosta löytyy myös tapaus, jossa tohtori on pakotettu tällaiseen työhön toimeentulon menettämisen uhalla. Alla olevien vastausten kirjoittajien joukossa on esimerkiksi tietotekniikan tohtori, psykologian tohtori, orgaanisen kemian tohtori, matematiikan tohtori, uskontotieteen tohtori, yhteiskuntatieteiden ja kemiantekniikan tohtori.

1. I have sometimes been working as a Wolt Courier Partner in order to make the ends meet.
2. Once they had me clean a hotel for hours and hours every day, for me, as an older [person], this type of work was very hard. I also have rheumatoid arthritis. Once again my job was to take care of children at recess at a school.

3. Cleaning job offer from TE.
4. I currently work as a personal assistant for a 75 year old woman. And all the jobs that were offered to me at TE were in the same vein.
5. Food courier, restaurant worker.
6. A nurse in Elderly House.
7. I've been working as a medical device operator and IT support person at one of my new jobs - this is something that requires just BA degree.
8. Tidy the store room, dig the snow as a docent.
9. Emails about shuffling snow from TE.
10. I was asked to clean the lab with vacuum cleaner regularly like a cleaning lady. I don't think that is a job for a PhD student, however, I did it regularly.
11. TE office offered me a cleaning job. When I reject with explanation, they stopped paying me benefits.
12. Bus driver and kindergarten teacher mainly. To be honest I did not study for 23 years to be offered to drive a bus.
13. Cleaning jobs.
14. I did choose myself to try to work at the job where I don't have competence and it didn't require my degree as such (my knowledge was useful though). It was a technician job and I learned that at these jobs workers aren't treated as human beings (especially by the employers) and I wasn't expecting that at all, since at university everyone treats everyone with dignity.
15. counselling, internet/email marketing, website building.
16. Journalism, scientific writing.
17. Velvoitettyölistäminen 3 months work in school kitchen as assistant.

Joku voisi kysyä, mikä ongelma koulutusta vastaamattomissa töissä oikeastaan on. Yhtenä ongelmana on henkilökohtainen nöyryytys, jonka voimakkuus tosin vaihtelee yksilöittäin. Eräs tutkimukseen osallistunut tohtori muisteli, kuinka entisessä Neuvostoliitossa akateemisesti koulutettu älymystön jäsen saatettiin alentaa metron siivoojaksi johtuen epälojalisuudesta poliittiselle järjestelmälle. Tässä ajassa tapahtuu käytännössä

samaa, mutta ei autoritaarisessa valtiossa, eikä se ole rangaistus poliittisesta epälojalisuudesta. Toisena ongelmana on kansantaloudellinen virhe. Tutkimuksissa (Cervantes & Cooper 2022) on osoitettu, että korkeasti koulutettujen (joista tohtorit ovat paraatiesimerkki) työllistyminen koulutustasonsa mukaisiin tehtäviin edistää omalta osaltaan talouskasvua. Toisin sanoen, taloudellinen tehokkuus edellyttää korkeataitoisten yksilöiden soveltamista sopivaan koulutustasoon ja lopulta sekä kykyään että koulutustaan vastaaviin töihin. Koulutuksen ja työn väärinjoon aiheuttama hyvinvoinnin menetys voi olla huomattava. Näiden tehottomuuksien lieventäminen on ollut yksittäisten maiden ja kansainvälisten järjestöjen, kuten OECD:n ja ILO:n, poliittinen tavoite. Garibaldi & al. (2020) arvioivat, että työntekijöiden työtehtävien ja koulutustason yhteensopimattomuuden kansantaloudelliset kustannukset ovat keskimäärin 3 % tuotannosta, mutta vaihtelevat -1 %:sta 9 %:iin maittain (Garibaldi & al. 2020). Tohtoreihin keskittyviä tutkimuksia tästä aiheesta ei ole vielä tehty, mutta tutkimuksille alkaisi olla tarvetta yhä useamman tohtorin päätyessä vasten tahtoaan jonnekin muualle kuin koulutustaan vastaavaan työhön. Korostettakoon, etteivät kaikki tohtorit näe korkeaa ammattiosaamista vaatimattomia töitä mitenkään nöyryyttävänä itselleen, vaan jotkut suorastaan toivovat niitä. Toisten kokemuksen kiteyttää vastaaja, joka toteaa:

"You cannot say everything, because the unemployed in Finland are often treated with the notion that a beggar has no choice."

4.15. TYÖTTÖMÄT TOHTORIT JA TERVEYS

Kyselyssä kartoitettiin kytköstä työttömyyden ja terveyden välillä. Terveysteen liittyvän osuuden aluksi tohtoreilta kysyttiin, rajoittiko jokin terveyteen tai toimintakykyyn liittyvä seikka heidän mahdollisuuksiaan valita koulutusta. Tällä kysymyksellä haluttiin rajata pois se vaihtoehto, että tohtoriksi johtavalle koulutuspolulle hakeutuisi runsain joukoin ihmisiä, joilla alun alkaenkin olisi heikko terveys. Selvästikään tämä ei ole tilanne, sillä noin 95 % vastaajista kertoi, ettei terveyteen liittyviä rajoituksia ollut uraa valitessa.

Kun seuraavaksi kysyttiin sitä, kuinka monen terveyteen urakilpailu ja työttömyys olivat vaikuttaneet, saatiin näkyviin tutkijanuraan liittyviä hyvinvointitappioita. Se, että terveet, älykkäät, luottavaiset ja eteenpäin pyrkivät ihmiset hakeutuvat koulutukseen, jonka päätteeksi he ovat sairaita ja työttömiä, on kestänyt.

Alkukysymyksen jälkeen tohtoreita pyydettiin vastaamaan kysymykseen: "Koetko opiskelun paineiden ja/tai urakilpailun aiheuttaman stressin vaikuttaneen terveyteesi?" Tällöin vain 50–66 % vastaajista kertoi, ettei terveydessä ole ollut huomauttamista urakilpailun ollessa ajankohtaista. Loput olivat kokeneet enemmän tai vähemmän vakavia terveyshaittoja.

Psykkisen terveyden koettu heikkeneminen oli yleisempää kuin fyysisen, mutta osa vastaajista kertoo psykisen hyvinvoinnin laskun kuormittaneen myös fyysistä terveyttä:

1. Sairausloma syvän masennuksen takia, sekä migreeni- ja paniikkikohtaukset väitöstutkimuksen loppuvaiheessa.
2. Epäilen että stressi edisti sairastamani syövän puhkeamista.
3. Täysin mahdollista, että vakava sairastuminen johdettiin työympäristön ja sen huonosti käyttäytyvien ihmisten luomasta stressistä.
4. Arvelen, että stressi on voinut olla osasyynä syöpien syntymisessä.
5. Stressi on vaikuttanut terveyteeni monella eri tavalla (autoimmuunisairauksien puhkeaminen, burnout).

Muutamat niistä, jotka ovat säilyttäneet terveytensä tukalassa tilanteessa, avasivat taustoja. Liikunta pitää kuntoa yllä. Periaatteellisuus ja omien rajojen vetäminen suojelevat psykistä terveyttä (joskaan eivät pe-

Kuva: Leopictures, Pixabay.

lasta työttömyydeltä): työtä tehdään rahaa vastaan, ei muusta syystä.

1. Suljen täysin pois ne tehtävät missä itse kerjättävä palkkansa. Minusta sanomattakin selvää, että työtä tehdään vain palkkaa vastaan.
2. Olen koko opiskelu-, työ- ja työttömyysurani ajan harrastanut fyysisesti vaativaa (ja nautinnollista) liikuntaa; esimerkiksi polkupyörämatkoja Alpeilla.

Terveyteen liittyvän osuuden loppuksi kysyttiin: "Onko työttömyys vaikuttanut terveyteesi?" Työttömyyden vaikutus onnellisuuteen on ollut kansainvälisesti suosittu tutkimusaihe: Layardin (2005) sekä Winkelmannin ja Winkelmannin (1998) tutkimuksissa on osoitettu, että työttömyydellä on usein yksilön onnellisuuden suuri ja

pysyvä negatiivinen vaikutus, joka on verrattavissa jopa avioeroon. Clarkin ja Oswaldin (1994) mukaan työttömyyden negatiivinen vaikutus ihmisen henkiselle hyvinvoinnille on suurempi kuin pelkästään tulon menetyksestä johtuva vaikutus. Täten ei ollut yllättävää, että noin puolet tohtoreista kertoi työttömyyden vaikuttaneen terveyteensä. Avovastauksista kuitenkin paljastui, ettei vaikutus ole aina ollut negatiivinen: joillekin työttömyys on tarjonnut vapautuksen tuskallisen kuormittavasta tutkijantyöstä tai väärin arvojen mukaisesta elämäntavasta. Osalle taas työttömyys on tuonut – odotuksenmukaisesti – eriasteisia negatiivisia terveysvaikutuksia mielialan laskusta tai ulkopuolisuuden tunteista lääkettä vaati-vaan masennukseen.

Osa vastaajista nosti esiin sen, miten köyhyys vaikuttaa mahdollisuuksiin huolehtia terveydestään. Koska tutkimuskohteena ovat tohtorit, muutama vastaaja antoi huomautuksen kysymyksen epäetieteellisestä luonteesta: oma arvio terveydestä – etenkin psyykkisestä terveydestä – on subjektiivisuudessaan epäluotettava tietolähde. Tässä kohdassa on kuitenkin huomattava, että tietyn kokemuksen toistuessa samassa tilanteessa olevien joukossa, sitä ei voi sivuuttaa satunnaisena, mielen tuottamana kuvitelmana. Muistettakoon myös aiempi tutkimuskirjallisuus (Kerätär ja Karjalainen 2010, Maunu

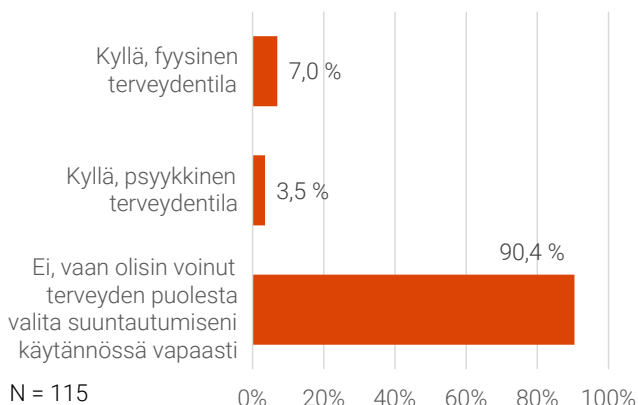
ym. 2023), joka tukee käsillä olevan tutkimuksen löytöjä. Eryteisesti Kerätär (2016) on väitöskirjatutkimuksessaan havainnut, että suurella osalla pitkäaikaistyöttömistä työkyky on merkittävästi heikentynyt, tyypillisimmin mielenterveyden häiriöiden takia. Kyse ei tohtorien kohdalla kuitenkaan ole – kuten muutama vastaaja korostaa – mielenterveyden heikkoudesta lähtökohtaisesti, vaan tilanteesta, joka on terveydelle vahingollinen.

Vertailtaessa suomeksi vastanneiden ja englanniksi vastanneiden tohtorien vastauksia työttömyyden terveysvaikutuksia koskevaan kysymykseen näkyviin nousee ero: englanniksi vastanneet – eli maahanmuuttajataustaiset – tohtorit kokevat työttömyyden psyykkisesti keskimäärin kuormittavampana kuin kantasuomalaistaustaiset tohtorit. Vain noin 30 % englanniksi vastanneista tohtoreista kertoi, ettei työttömyys ollut vaikuttanut terveyteen mitenkään. Noin 65 % ilmoittaa vaikutuksista mielenterveyteen. Avovastauksissa korostui masennuksen ja stressin lisäksi myös katkeruus ja pettymys.

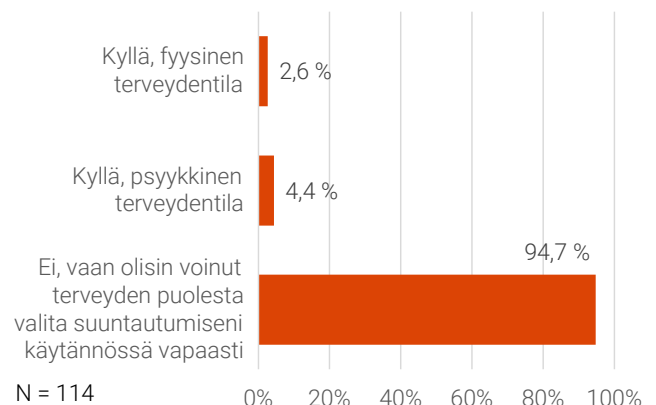

4.15.1. Tohtorien ilmoitettu terveydentila ennen tohtoriopintoja

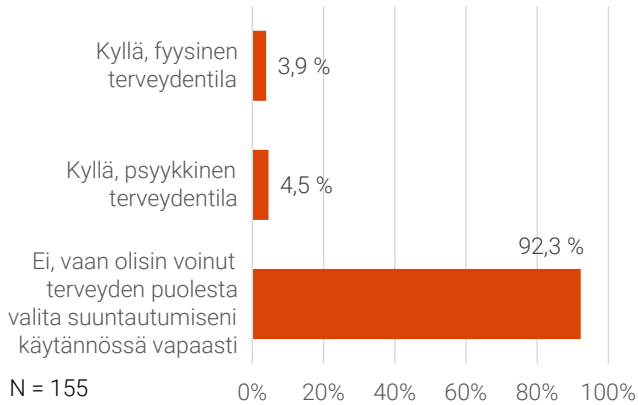
KUVIO 37. KROONISTA TYÖTTÖMYYYTTÄ KOKENEIDEN TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: "Rajoittiko jokin terveyteen tai toimintakykyyn liittyvä seikka mahdollisuuksiasi silloin, kun valitsit koulutusta, asettaen Sinut alun alkaenkin muita haavoittuvampaan asemaan?"

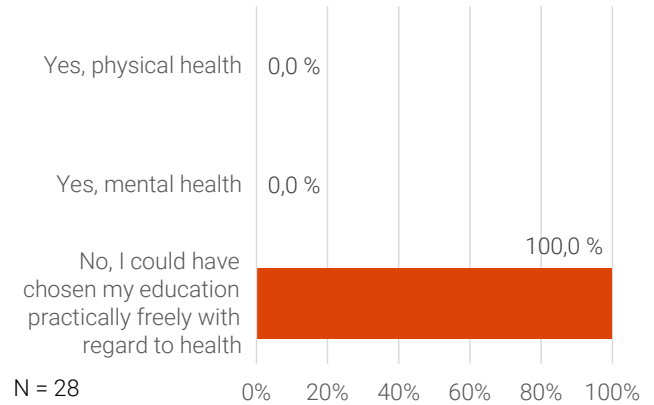
KUVIO 38. PITKÄAIKAISTYÖTTÖMYYYTTÄ KOKENEIDEN TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: "Rajoittiko jokin terveyteen tai toimintakykyyn liittyvä seikka mahdollisuuksiasi silloin, kun valitsit koulutusta, asettaen Sinut alun alkaenkin muita haavoittuvampaan asemaan?"

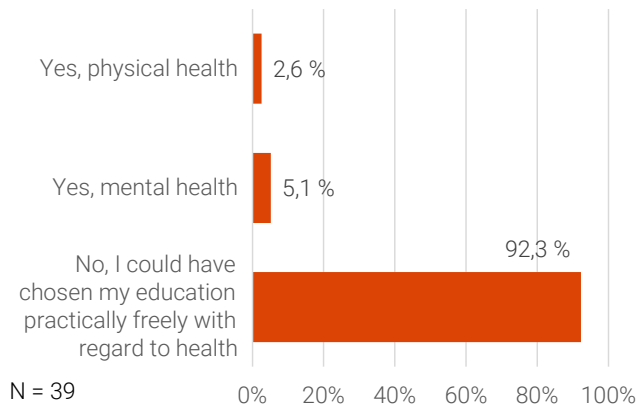
**KUVIO 39. PITKITTÄNYTTÄ TYÖTTÖMYTTÄ (6–12 KK) KOKE-
NEIDEN TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ:
"Rajoittiko jokin terveyteen tai toimintakykyyn
liittyvä seikka mahdollisuksiasi silloin, kun
valitsit koulutusta, asettaen Sinut alun alkaenkin
muita haavoittuvampaan asemaan?"**

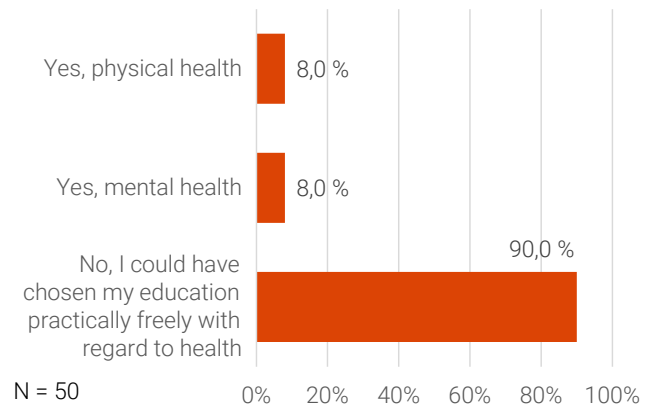
**KUVIO 40. KROONISTA TYÖTTÖMYTTÄ KOKENEIDEN
KV-TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ:
"Rajoittiko jokin terveyteen tai toimintakykyyn
liittyvä seikka mahdollisuksiasi silloin, kun
valitsit koulutusta, asettaen Sinut alun alkaenkin
muita haavoittuvampaan asemaan?"**

**KUVIO 41. PITKÄAIKAISTYÖTTÖMYTTÄ KOKENEIDEN
KV-TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ:
"Rajoittiko jokin terveyteen tai toimintakykyyn
liittyvä seikka mahdollisuksiasi silloin, kun
valitsit koulutusta, asettaen Sinut alun alkaenkin
muita haavoittuvampaan asemaan?"**

**KUVIO 42. PITKITTÄNYTTÄ TYÖTTÖMYTTÄ (6–12 KK) KOKENEI-
DEN KV-TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ:
"Rajoittiko jokin terveyteen tai toimintakykyyn
liittyvä seikka mahdollisuksiasi silloin, kun
valitsit koulutusta, asettaen Sinut alun alkaenkin
muita haavoittuvampaan asemaan?"**

4.15.2. Tohtorien terveydentilan muutokset urakilpailun myötä

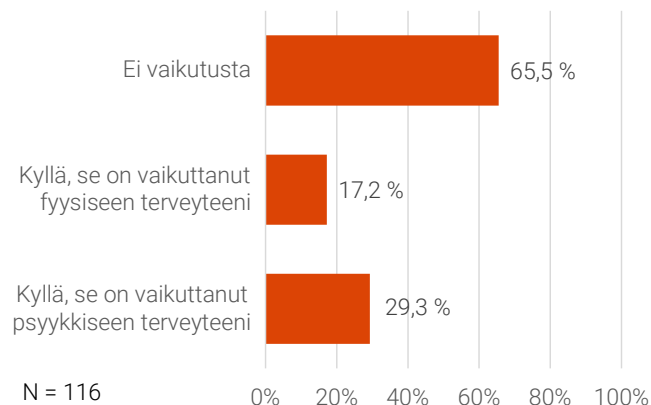
Tarkasteltaessa tohtorien arvioita opiskelun paineiden ja urakilpailun tuottamista vaikutuksista omaan terveyteensä, huomataan määrällinen ero suhteessa arvioihin terveydentilasta opintoja aloitettaessa. Enää 52–66 % vastaajista kertoo, ettei terveydessä ole ollut huomauttamista. Loput ovat kokeneet enemmän tai vähemmän vakavia terveyshaittoja. Psykkisen terveyden koettu heikkeneminen on yleisempää kuin fyysisen.

Avovastauksista ilmenee, että fyysisen terveyden heikkenemisen taustalla näyttäisi osassa tapauksia olevan psykkisen terveyden kuormittuminen. Joku kertoo stressin vaikutuksesta immuunijärjestelmään, toinen migreeniongelman pahenemisesta: kipu asettaa ankarat reunaeh-

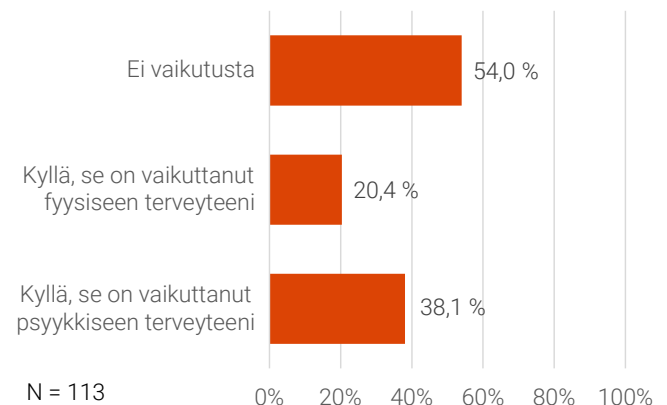
dot, kolmas ounastelee yhteyttä stressin ja syöväen välillä. Vastauksista piirtyy kuva myrkyllisestä kulttuurista, joka on omiaan sairastuttamaan kenet tahansa. Myös silkkä istumatyö voi vahingoittaa terveyttä etenkin, jos ei ehdi harastaa riittävästi liikuntaa. Isoin ongelma näyttää kuitenkin olevan mielenterveydelle vahingollinen ympäristö: epäinhimillisen kova kilpailu ja sen vaikutukset akateemisten yhteisöjen käyttäytymiseen ja ilmapiiriin. Yksilöiden välillä on variaatiota terveyshuolien vakavuudessa. Muutama toteaa terveyden heikkenemisen liittyneen ohimenevään tilanteeseen, osalla vaikutukset ovat jääneet pitkäaikaisiksi.

Tohtorit eivät ole lähtökohdiltaan psykkisesti erityisen heikkoja ihmisiä. Tämä ilmeni opiskelua aloitettaessa vallinneen terveydentilan arvioista, mutta myös siitä, että väitöskirja itsessään on voimannäyte, johon ei kuka tahansa pysty.

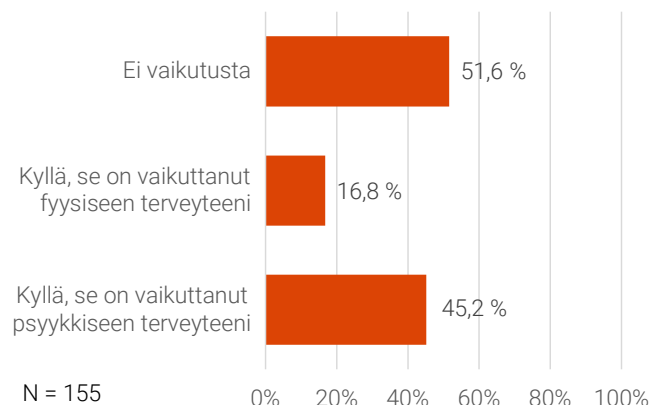
KUVIO 43. KROONISTA TYÖTTÖMYYYTTÄ KOKENEIDEN TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: "Koetko opiskelun paineiden ja/tai urakilpailun aiheuttaman stressin vaikuttaneen terveyteesi?"

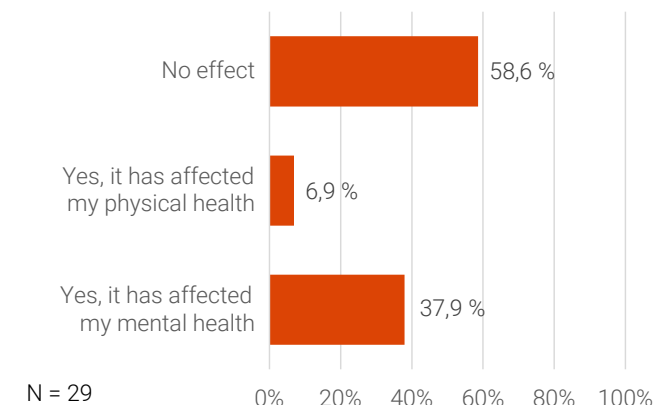
KUVIO 44. PITKÄAIKAISTYÖTTÖMYYYTTÄ KOKENEIDEN TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: "Koetko opiskelun paineiden ja/tai urakilpailun aiheuttaman stressin vaikuttaneen terveyteesi?"

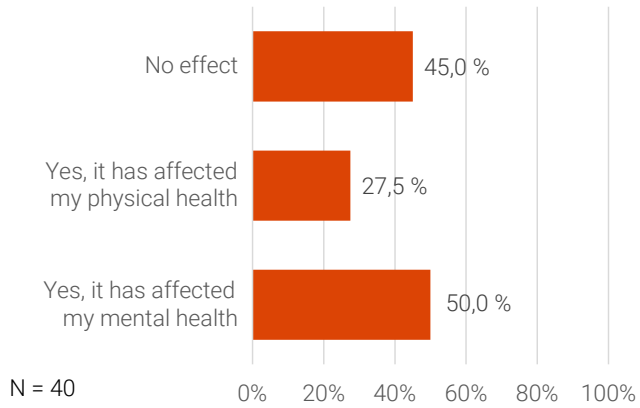
KUVIO 45. PITKITTÄNYTTÄ TYÖTTÖMYYYTTÄ (6–12 KK) KOKENEIDEN TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: "Koetko opiskelun paineiden ja/tai urakilpailun aiheuttaman stressin vaikuttaneen terveyteesi?"

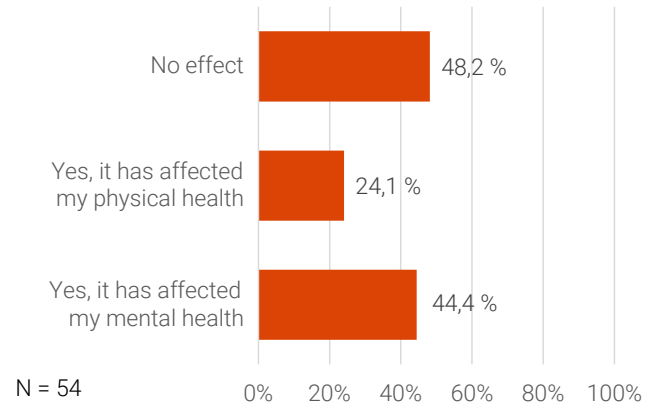
KUVIO 46. KROONISTA TYÖTTÖMYYYTTÄ KOKENEIDEN KV-TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: "Koetko opiskelun paineiden ja/tai urakilpailun aiheuttaman stressin vaikuttaneen terveyteesi?"

KUVIO 47. PITKÄAIKAISTYÖTTÖMYTTÄ KOKENEIDEN KV-TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: "Koetko opiskelun paineiden ja/tai urakilpailun aiheuttaman stressin vaikuttaneen terveyteesi?"

KUVIO 48. PITKITTÄNYTTÄ TYÖTTÖMYTTÄ (6–12 KK) KOKENEIDEN KV-TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: "Koetko opiskelun paineiden ja/tai urakilpailun aiheuttaman stressin vaikuttaneen terveyteesi?"

Luku 4.15.3.

**TOHTORIEN TERVEYDENTILAN
MUUTOKSET TYÖTTÖMYYDEN
MYÖTÄ**

ESIMERKKEJÄ TUTKIJANURAN TUOMAN STRESSIN VAIKUTUKSESTA TERVEYTEEN

Kuvauksia psyykkisen terveyden heikkenemisestä

1. Sairausloma syvän masennuksen takia, sekä migreeni- ja paniikkikohtaukset väitöstutkimuksen loppuvaiheessa.
2. Olen kokenut työuupumuksen. Edelleen kärsin unettomuudesta.
3. Minulla on ollut masennusta ja varmaan työuupumustakin, nukuin ihan kamalasti ensimmäiset kuukaudet työttömänä. En ole jaksanut töiden jälkeen liikkua ja painoa on kertynyt.
4. Urakilpailun jälkeen en ole vielä kukaan palautunut tutkijanurani loppumisesta 14 vuotta sitten.
5. Olen saanut burn outin ja kärsin muutenkin ahdistuksesta jota tutkimustyön paineet pahentaa.
6. Sairastin uupumuksen ja lievän masennuksen tohtoriopintojen aikana, jonka seurauksena kävin 3,5 vuoden terapian. Sekin voi osan kapasiteetista ja oli raskasta, mutta oli olennaista itsetuntemuksen ja oman työn hallinnan kannalta tulevaisuudessa.
7. Tutkijantyön vaatimukset ja stressi ovat osaltaan ajaneet minut syvään uupumukseen, ahdistukseen ja masennukseen.
8. Väitöstyö aiheutti erittäin merkittävää pysyvää psyykkistä ja myös jossain määrin fyysistä haittaa.
9. Kilpailun määrä.
10. Työn/rahoituksen epävarmuus aiheuttaa jatkuvaa stressiä ja vaikuttaa suoraan jaksamiseen. Lisäksi ailahteava työ on ajoittain pahentanut mielialahäiriöni oireita ja tämän oravanpyörän selättämiseksi joutuu tekemään paljon työtä ja silti masennus aina välillä on päässyt niskaan päälle.
11. Väitöskirjaprosessin aikana minulla on diagnosoitu sekä keskivaikea masennus että ahdistuneisuushäiriö. Lisäksi olin useamman vuoden burn outin partaalla. Käytin vuosilomiani sairausloman sijaan selvittääkseni. Stressillä ja näillä psyykkisillä oireilla on ollut vaikutus fyysiseen terveyteeni, sillä en ole vain jaksanut huolehtia esim. riittävästi liikunnasta. Uneen se vaikutti todella paljon, ja sitä kautta vielä enemmän fyysiseen terveyteen.
12. Masennus, unettomuus, itsetunnon lasku, halu jättää kaikki ja muuttaa pois tästä maasta.
13. Tutkimusrahoituksen haku ilman positiivista tulosta syö itseluottamusta.
14. Kova kilpailu rahoituksesta ja määräaikaiset työt ovat lisänneet stressiä.
15. Koen työpaikoilla vallitsevan vääristyneen kilpailuhenkisyyden ahdistavaksi. Haluaisin tehdä positiivisesti yhdessä töitä ja kannustaa toisia. Siihen pyrinkin, mutta into sammuu kun muut toimii toisin.
16. Väitöskirjan tekemisen aikaan kärsin toistuvasta masennuksesta, mutta olisi se voinut iskeä muustakin syystä, minulla on luultavasti sellainen aivokemia, että olen sille altis.
17. Tutkinnon aiheuttama stressi vaati melkein vuoden toipumisen. Oli takki niin tyhjä taistelusta tuulimyllyjä vastaan.
18. Olen ollut pitkiä aikoja stressaantunut ja alakuloinen.
19. Minulla on ollut burn out.
20. Uupumus ja masennusjaksoja, univaikeuksia, jne, lopetin kun olen vielä terve fyysisesti.
21. Loputon stressi ja riittämättömyyden tunne.
22. Stressi ja epävarmuus on merkittävästi pahentanut psyykkistä sairauttani.
23. En koe itseäni kilpailulliseksi ihmiseksi, jolloin en nauti tilanteista, joissa minun pitää kilpailla töissä jatkuvasti muita vastaan.
24. Tuskin kuitenkaan eroaa muista aloista, eiköhän sitä stressiä löydy joka urapolulta.
25. Tein pääosan jatkotutkinnostani ulkomailla ja kokosin opiskelu- ja tutkimusrahoituksen itse. Loppuvaiheessa oli pitkä jakso ilman apurahaa ja taloudellinen katastrofi aiheutti burnoutin.
26. Olin burnoutin partaalla opintojeni aikana. Saatoin tehdä töitä koko päivän vain huomatakseni, etteivät olleet tehneet oikeasti mitään tai ettei työni ollut oikeasti edennyt. Monesti päästyäni kotiin itkin illat. Aamuisin ahdisti mennä yliopistolle. Kesti noin kaksi vuotta, että palauduin enkä enää saanut isompia stressikohtauksia pienimmistäkin kuormitustekijöistä. Työttömyys tuli siis tarpeeseen: sain levätä ja miettiä, mikä on minulle tärkeää, samalla kun tein itseäni kehittäviä asioita omaan tahtiin.
27. Stressi ja vuosia kestävä epävarmuus on vaikuttanut hieman.
28. Voimat meinasivat loppua.
29. Epävarmuus toimeentulosta ja erityisesti osattomuuden / yhteisöön kuulumattomuuden kokemus ovat olleet raskaita. Varsinkin, kun sama teema on ylisukupolvisesti esiintynyt vahvasti myös vanhempieni elämässä.
30. Koin väitöskirjavaiheessa tutkimuksen tekemisen päämäärän olevan lähinnä paperien kirjoittamisen. Tai siis tutkimuksen sisältö tuntui olevan toissijaista, kunhan vain saa jotain julkaistua. Myös jatko akateemisella puolella näyttäytyi vain julkaisujen tehtäilynä, jotta saisi sen seuraavan apurahan ja tällainen jatkuva epävarmuus myös selvästi stressasi suurta osaa laitoksen henkilökunnasta melko paljon. En nähty, että oma psyykeni olisi moista kestänyt, joten sen takia en oikeastaan edes harkinnut akateemisella puolella jatkamista.
31. Urakilpailu ei sinänsä aiheittanut stressiä, mutta koin voimakkaasti että minut puristettiin tekemään väitöskirja valmiiksi vaikka en ollut siihen itse tyytyväinen ja olisin halunnut tehdä toisin. Tyydyin ohjaajieni neuvoihin ja asia oli vaan silloin hoidettava hymyillen loppuun.
32. Nuorena ja kunnianhimoisena tohtoriopiskelijana laiminlöin paljon terveyttäni (mm. unirytmii, terveellinen syöminen sekä sosiaaliset suhteet). Olin stressaantunut sekä tekemisissä ihmisten kanssa, jotka eivät olleet kovin hyvää seuraa (akateeminen maailma on täynnä urakeskeisiä ihmisiä). Terveys koheni päästessäni yksityiselle sektorille töihin.
33. Kanssaihmiset vaikuttavat ihmiseen. Väitöstyöohjaajallani oli joitain narsismia ja työnarkomaanisuuksia viittaavia piirteitä.
34. Tunnistan hyvin vahvasti pitkittyneen stressin ja ahdistuksen tuomia oireita päivittäin. En ajattele enää yhtä optimistisesti tulevasta kuin ennen ja välillä pohdin olenko masentunut/uupunut. Minulla on myös ollut ahdistuskohtauksia, joiden hillintää olen opetellut työn ja levon määrään vaikuttamalla. En teidä koki-sinko olevani samassa pisteessä jos olisin perheetön, kuten tohtoriopintojeni aikana. Mutta tunnistan, että perheen ja tutkimusuran yhdistäminen on vaikuttanut minuun psyykkisesti huomattavasti enemmän kuin fyysisesti.
35. Minulla on ollut toki aina ajoittaista työstressiä, mutta irtisanoutumiseeni johtanut uupumukseni johtui massiivisesta ei-työpäisestä palautumisvajeesta.
36. Jumalaton ahdistus, surkeat yöunet ja meidän poliittinen eliitti sen kuin vaan perseilee maailmalla ja Kallion kupiloissa.
37. Koen alan kroonisen rahoituksen puutteen aiheuttaman stressin vaikuttaneen terveyteeni.
38. Stressiä jatkuva työnhaku ja epävarmuus toimeentulosta on aiheuttanut – siihen on tottunut pitkälti koska on jatkunut 20 vuotta.
39. Ajoittain opinnot oli kyllä hyvin stressaavia, mutta en koe että niistä aiheutui pitempiäaikaisia terveysongelmia.
40. [Psyykkisen terveyden heikentyminen] vaikutti jonkin aikaa.
41. Olin vuosikausia erittäin stressaantunut työtaakan, opintojen ja perhe-elämän paineiden takia. Nyt lapseni ovat aikuisia ja töitä on sopivasti; opintoja teen omaksi ilokseni.
42. Burnout, lievä sekamuotoinen masennus.
43. 2 vuotta väitöksen jälkeen diagnosoitu uupumus ja masennus. 3 vuoden psykoterapia.
44. 2 masennusjaksoa
45. Ihmismielen tutkijana tiedän, että fyysistä ja psyykkistä terveyttä ei voida (enää) erotella toisistaan. Kipu aiheuttaa masennusta ja masentunut kokee kivut voimakkaammin. Minulla on ollut selkä-

- kipuja, fibromyalgiaa, burn outtia, aivosumua yms. yms. kaikki stressin aiheuttamia terveysongelmia.
46. Epäilen että jatkuva ympäriryöiden päivien tekeminen 24/7 ja stressi saattoivat heikentää vastustuskykyäni patogeenille.
 47. Asiaa on hankala todistaa, mutta uskon pitkäaikaisen stressin vaikuttaneen sairauksieni puhkeamisen/pahenemisen ajankohtaan.
 48. Väitöskirjan kirjoittaminen aiheutti stressiä, joka tuntui monta vuotta vatsavaivoina. Väittelyn jälkeen vatsavaivat ovat helpottaneet. Väitöstyön pitempiäaikaisesta vaikutuksesta terveyteen en tiedä.
 49. Tavallisia stressioireita: tulehduksia, narskuttelua, vatsakipuja.
 50. Olen ollut ajoittain masentunut ja minulla on mm. toiminnallisia vaivoja, jotka olen ilmeisesti saanut stressistä.
 51. Stressi on varmasti suurempi kuin keskimäärin.
 52. Unettomuutta tietysti on kaikille ja kuluneet niskanikamat. Ei sen pahempaa.
 53. Ei urakilpailu sinänsä eikä opiskelu, mutta aikoinaan yliopiston laitoksella kahdeksasta parhaasta suorittajasta seitsemän käytti sen apuna mielialalääkkeitä. Minä olin yksi niistä.
 54. Työ itsessään aiheutti burnoutin, ei niinkään kilpailu (muu kuin mitä vaatimuksia itselleni asetin).
 55. Yritin liikaa ja liian paljon ja ajoin sitten itseni piippuun. Mutta sanoisin, että vastuuta pitäisi painottaa myös ohjaajilla: jos ohjaaja jättää yhden opiskelijan heitteelle, koska tietää että kilpailu on kovaa, sitä ei pitäisi sallia.
 56. Fyysisen terveyden hoitamiseen oli rajallisesti aikaa, jaksamista ja rahaa. Psykkiselle terveydelle erityisen huonoja olivat huono johtaminen, mahdollottomat työmäärän vaatimukset, jatkuva arvostelun ja arvioinnin kohteena oleminen sekä tuen puute.
 57. Yliopistoaikoina hakeuduin työterveyshuollon kautta arvioon, jossa todettiin keskivaikava työuupumus, ahdistushäiriö ja kyynistyminen. Sen jälkeen KELAN:n korvausta terapiakäynneille, joita jatkui toista vuotta. Sen jälkeen jäin työttömäksi yliopistolta ja vapaaksi tutkijaksi. Tässäkin työssä välillä uupumusta ja ahdistushäiriöitä kärsineenä hakeuduin uudelleen terapiaan muutama vuosi sitten ja vuoden verran kävin siellä. Tämä oli paikallisen sote-palveluiden terapiaa, eikä maksanut mitään.
 58. Noin 20 vuotta sitten joutuessani 5 vuotta kestäneen maailutuksen kohteeksi sain stressioireita kuten unettomuutta. Tuntui todella väärältä että jouduin ottamaan henkilökohtaisen riskin oikeudenkäynnistä, joka tuli maksamaan maalittajalle 11 000 euroa. Niin pitkälle piti mennä maailutuksen lopettamiseksi ja se vei paljon energiaa.
 59. Urakilpailu on lisännyt stressiä, joka on vaikuttanut niin psykisesti kuin fyysisestikin.
 60. Työskennellessäni yliopistolla olin esimerkiksi uneton työpaikan huonon ilmapiirin ja kiusaamisen vuoksi.
 61. Lievä psykkinen (kiire, turhautuminen) vaikutus, lievä fyysinen vaikutus (istuminen, pöly).
 62. Turhautunut kyllä olen työttömäksi jäämisestäni (ja se on varmaan yksi narkolepsiani syistä).
 63. En ehtinyt ja jaksanut pitää huolta fyysisestä terveydestäni. Nyt on sitten krenkkoja, jotka vaikuttavat työkykyyn.
 64. Ei mitään dramaattista, mutta hermoilen ehkä enemmän ja nukun huonommin. Lisäksi on ollut turhauttavaa kirjoittaa iso kasa hakemuksia ilman tuloksia. Toisaalta en ole onnistunut purkamaan tunteitajani ennen kuin viime aikoina, kun olen miettinyt, mitä kaikkea urani aikana on sattunut. Olen siis ollut liikaa hiljaa ja hävennyt epäoikeudenmukaisia päätöksiä.
 65. Ei muuta kun loukkaantunut siitä että ei kelpaa. Ei ole koskaan ollut tarvetta lääkkeille. Tunne että on turhaan opiskellut vaikeita asioita.
 66. Jatkuva ulkoinen painostus, vihamielisyyden osoitukset ja oikeuksien loukkaukset eivät ole vaikuttaneet terveyteen, mutta ne olisivat voineet vaikuttaa myös siihen. On nurinkurista kysyä, onko esimerkiksi stressi vaikuttanut terveyteen, koska jatkuvasti koettu stressihän on sinänsä jo eräs koettu terveysvaikutus.
 67. Molemmat vaikutukset olisivat olleet ilman työttömyyttäkin. Voi olla että tilanne olisi työllistyneenä ollut huonompi molemmissa.
 68. Totta kai mielipahaa, turhautumista, jne. – näitä ei ymmärtääkseni kuitenkaan luokitella sairauksiksi vaan ne ovat osa normaalia elämää.
 69. Olen saanut hyviä tilaisuuksia etenkin apurahojen suhteen, mutta postdoc ei ole onnistunut kuten väitöskirja. Osittain huonon urasuunnittelun, osittain mielenterveysongelmien kärjistyksen tai molempien seikkojen yhteisvaikutuksen vuoksi, olen pudonnut eräänlaiseen limboon, jossa en ole kyennyt kartuttamaan julkaisuja, suorittamaan pätevyysvaatimuksia esim. dosenttuuriin, pääsemällä mukaan yliopistopedagogiseen koulutukseen, jota minulta ei omana tohtoriopiskeluajana odotettu, mutta josta on tullut käytännössä ja osittain jo periaatteessakin edellytys yliopistotyössä edistymiselle, ja monet siihen ovat kyenneetkin, vaikka itse olen aina ollut joko ulkomailla, työttömänä tai työpäikan muiden vaatimusten kuormittama, jotta olisi jaksanut suorittaa loppuun yhtäkään yhtäkään opintojaksoa, saati sitten 60 opintopisteen rupeamaa. Ollakseen "pakollinen" pätevyys, on yliopistopedagogiikka, ainakin itselleni, ollut erittäin vaikea saada suoritetuksi, vaikkei siihen ole mitään pääsykoetta.
 70. Ehkäpä olen muuttunut hieman skeptisemmäksi yhteiskuntaa ja ihmisten auttamishalua kohtaan. Esimerkiksi akateemisessa maailmassa on vieläkin liian paljon minä itse superosaajia, kun siellä pitäisi olla me-opimme-yhdessä osaajia.
 71. Epävarmuuden ja osattomuuden tunteet ovat olleet raskaita.
 72. Olen ollut työuupumuksen ja yleistyneen ahdistuksen takia myös sairauslomilla.
 73. Olen sairastunut yleistyneeseen ahdistuneisuushäiriöön ja keskivaikeaan tai vaikeaan masennukseen.
 74. Jatkuva kilpailu ja epävarmuus tulevaisuudesta sekä pätkätyöt aiheuttivat alituista ahdistusta.
 75. Uran/opintojen kiihkeimmässä vaiheissa olin haalinut liikaa tehtävää itselleni. Yönet kärsivät ja psykkinen kunto oli huono. Tämä näkyi perhe-elämässä, ystävyys-suhteissa ym.
 76. Koin burn-outin vuonna 2007.
 77. Jatkuva rahoitushakujen kierre on äärimmäisen stressaavaa ja kuormittavaa.
 78. Kymmeniä vuosia kestävä stressi on voinut nopeuttaa biologista ikääntymistä. Minulla ei ole dataa, jolla osoittaa/testata tätä omalta kohdaltani, mutta tuskin se on parantanut terveyttäni tai hidastanut elimistön rappeutumista.
 79. Vaikea vuosia kestänyt unettomuus, jota työterveydessä ei otettu ollenkaan tosissaan.
 80. Jatkuva epävarmuus. Ennen oli siedettävää jotenkin. Nykyhallituksen toimenpiteet ala-arvoisia myös tutkijoille.
 81. Ei vaikutusta enää, mutta väitöskirjaprosessi ja tuen puute aiheuttivat uupumusoireita etenkin väitöskirjaprosessin loppupuolella.
 82. Ei enää tällä hetkellä. Väitöskirjan jumivaiheessa olin välillä itkuihin ja lohduton. Tunsin olevani ansassa.
 83. Tutkimusryhmä, jossa tein väitöskirjatyöni, oli murroksessa ja siellä oli hyvin monenlaisia ongelmia, jotka kuormittivat, mutta niillä ei ollut pitkäaikaista vaikutusta terveyteeni.
 84. Työpaikoissa on ollut välillä epätervettä kilpailua, johon on myös kannustettu työnantajan puolelta. Tämän olen kokenut uuvuttavana.
 85. En ole ollut varsinaisesti tutkijanuralla, mutta virkaurani pitkät matkat ja niiden vaatima aika, yli 12 tuntia /vrk, ovat tuntuneet mahdolltomilta, varsinkin, kun matkakorvausten maksajan mielestä niistä ei olisi tarvinnut maksaa päivärahokkaan.
 86. Seura tekee kaltaisekseen – yliopistot ovat täynnä luonnevikaisia / masentuneita / vainoharhaisia ihmisiä.
 87. Nähdäkseni kukaan ei selviä nyky-yliopistossa joko mukautumatta kummalliseksi kilpailun ja itsekehun maaoravaksi. Siellä ne twiittailevat #huippuosaaminen #strategia-hastagejä. Muut eli terveet sitten masentuvat ja ahdistuvat.

88. Post doc -aikana kävi selväksi (ei siis pelkästään omalla kohdalla, vaan ympärilleni katsellen), että varsinaisella osaamisella ei akateemisissa oravanpyörässä ole kovin paljon merkitystä, vaan pelkästään oikeiden perseiden nuolemisella pääsee todella pitkälle. Vaikka asian tietenkin tiesi jo ennestään, kyllähän moisen havaitseminen ihan konkreettisesti tuuppasi masennusta syvemmälle.
89. I noticed that I had mental health issues because I was somatizing it through my digestive system. Also, lack of sleep and lack of focus when working.
90. I visit psychologist with anxiety directly linked with the work environment (anxiety which I do not have outside of the work) and I have problems with my confidence. Overall, I am not as cheerful person anymore as I used to be.
91. The uncertainty during my last years in PhD affected my mental health negatively.
92. In the first couple of months of unemployment, I could feel, that especially the last period of the PhD has been extremely stressful and I needed some time to recover.
93. Uncertain situations and temporary jobs affect the mental health negatively.
94. I don't think most people in the north, who grow up in their own familiar system, understand the challenges of earning a PhD when you're not from that system and when you're a first-generation researcher as I am.
95. I had signs of burnout by the end of my PhD and during my post-doctoral research, my health issues escalated dramatically after getting covid.
96. The uncertainty of an academic career has certainly caused more stress for me, as well as a general anxiety for the future.
97. There was a lot of stress and pressure in my previous company.
98. Permanent stress due to fixed-term contracts and due to unpredictable future.
99. Stress mostly about the mental dilemma that I am facing. Having so high education and getting no interest from employers.
100. Research stress is not that lethal in contrast to the stress of racism and bias from the boss.
101. Insomnia, bad thoughts.
102. I have slept much less than I used to. Mostly due to anxiety.
103. I needed to be strong... I made myself strong... for myself and for my family, I must be strong.

Stressin ja henkisen hyvinvoinnin laskun seurauksia fyysiselle terveydelle

1. Epäilen että stressi edisti sairastamani syövän puhkeamista.
2. Täysin mahdollista, että vakava sairastuminen johtui työympäristön ja sen huonosti käyttäytyvien ihmisten luomasta stressistä.
3. Arvelen, että stressi on voinut olla osasy syöpien syntymisessä.
4. Väitöskirjan tekemisen vaikutus psyykkiseen terveyteen on jo viitsi. Hyvin harva tulee siitä prosessista läpi ilman jotain kolhuja. Samaan aikaan stressi on syönyt immuunivastettani ja sotkenut vatsani toiminnan.
5. Henkiset paineet vaikuttavat fyysisen jaksamiseen.
6. Stressi on vaikuttanut terveyteeni monella eri tapaa (autoimmunisairauksien puhkeaminen, burnout).
7. Stressi väitöskirjan loppuvaiheessa oli suurta, ja se vaikutti vatsani toimintaan, eikä vatsani toiminta ole sen jälkeen oikeastaan palautunut normaaliiksi. Psyykkiset vaikutukset olivat onneksi lyhytaikaisia (väsymys, ärtyneisyys, uniongelmät jne.).
8. Kipuiliin selkäni kanssa lähes koko viime vuoden (2023) johtuen osaksi kovasta paineista töissä (paljon opetusta) ja ajanpuutteesta pitää ruumistani kunnossa.
9. Henkisten voimavarojen väheneminen on vähentänyt jaksamistani pitää huolta omasta fyysisestä terveydestäni.
10. Ei ole ollut aika hoitaa fyysistä kuntoa. Paljon istumista. Stressaava työ, deadlinet ja epätietoisuus ensi vuoden tilanteesta.

11. Olen atoopikko. Se lehahtaa systemaattisesti hirveäksi kun olen stressaantunut.
12. Väitöskirjan kirjoittamisen loppuvaiheessa laiminlöin liikunnan ja ruokavalion seuraamisen, koska en kerta kaikkiaan jaksanut keskittyä muuhun kuin itse tutkimustyön loppuun saattamiseen. Oli myös unettomuutta ja ahdistuneisuutta.
13. Opiskelu ei aiheuttanut paineita, se sujui helposti. Sen sijaan opettaminen, opettajankokoukset ja kahvihuonekeskustelut aina stressasivat, vähän pelottivat ja vaativat aina jälkepäin yhä enemmän palautumisaikaa. Tässä kohdin olisi pitänyt pitää itsestä huolta, mutta paino pääsi nousemaan ja kunto huononemaan tuoden myöhemmin koko liudan sairauksia.
14. Olen melko stressiherkkä, ja jatkuvat pätkätyösuhteet ovat aiheuttaneet stressiä ja ahdistusta. Kun ikää on tullut lisää, minulla on alkanut esimerkiksi närästysvaiva, josta on ollut vaikea päästä eroon. Uskon, että stressillä on yhteys esimerkiksi juuri närästysten kanssa. Olen muuten melko terve, mutta uskon, että iän myötä voi tulla muutakin. Ehkäpä stressin tai älylaitteiden käytön takia olen myös herännyt viimeiset n. 10 vuotta putkeen lähes joka yö liian aikaisin, ja saatan valvoa 30-90 minuuttia sen jälkeen, saamatta unta. Sitten saatan yrittää helpottaa unensaantia syömällä yöllä, mikä taas voi aiheuttaa ylipainon kertymistä. Olen tyytyväinen joka kerran kun en ole herännyt yöllä tai herääminen on ollut sen tyyppistä, että olen vain voinut kääntää kylkeä ja nukahtaa uudestaan. Lähes joka yö olen kyllä heräillyt, joka kuvastanee ehkä jotakin pitkittyneen stressin vaikutustakin osaltaan. Toki pitäisi vähentää kofeiinia ja lisätä liikuntaa jne.
15. Migreeni pahentunut. Stressi.
16. I am experiencing very high levels of stress that have led to serious health issues such as acute colitis, anxiety among other things. It is impossible for anyone to write 10-20 job applications without becoming extremely stressed, especially under the bullying of the TE officers. And the worse is to see the results of such efforts: there is no fair competition, the jobs are always for the same people.
17. In [a non-EU country], while searching my thesis, I was horrible stomach pains and mostly in the morning I was puking because of the stress. I faced a traumatically mobbing. Therefore, I could not focus on my studies for a long term.
18. In 2011 I had a diagnosed cancer followed by 2 surgeries and long treatment afterwards. You never know if it was caused by the stress related to your career or not.
19. Especially, after my PhD graduation. The mental health issues even turned into physical health problems. I am sure this is connected to my time as a researcher, family issues, and unemployment all in combination.
20. I developed hypothyroidism during my Doctoral studies. I faced burnout, stress, depression several times. I was in sick leave twice for 2 months and for one month respectively due to burnout.

Istumatyön seurauksia fyysiselle terveydelle

1. Liikaa istumatyötä, väitöskirjan kirjoittamisvuonna työtunteja kertyi yli 3000.
2. Istumatyö ehkä vaikuttanut lonkkaniveliäni kuntoon.
3. Seuraukset eivät välttämättä näy vielä kokonaan, mutta paljon istumista ja paikoillaan oloa sisältävä työ vaikuttaa painon kertymiseen, stressi heikentää unen laatua.
4. Pää ei meinannut kestää professorilta vaadittavaa tehtävätaakkaa. Tolkuttomasta istumisen paljoudesta seurasi selkäongelmia ja nivelrikko. Paineet ovat voineet edesauttaa myös osteoporoosin kehittymistä.
5. On varmaan vaikuttanut jonkun verran, koska on pitänyt istua niin paljon ja lukea. Vapaa-aikaa ei ole ollut riittävästi oikeastaan ikinä, ei edes työttömänä. Olenkin saanut pari kertaa rytmihäiriöitä, syytä niihin ei ole ainakaan toistaiseksi löytynyt muuta kuin stressi.

Jotkut ovat olleet alun perin alttiita sairastumaan

1. Olin hyvin ahdistunut ja masentunut valmistuessani maisteriksi 2012, ja todella huolissani, mitä oikein teen elämässäni, jos en pystyäkään luokanopettajan työhön. Alun alkaenkin jatko-opinnot tuntuivat siinä kohtaa ainoalta mahdollisuudelta, ja nyt taas ne tuntuvat johtaneen minut uuteen umpikujaan.
2. Olen kärsinyt eriasteisista mielenterveyden ongelmista teini-ikäisestä asti. Väitöskirjaa tehdessä ongelmat eskaloituivat (mm. ahdistuneisuushäiriön ja epävakaan persoonallisuushäiriön muodossa) ja siitä asti elämä on psyykkisen terveyden osalta ollut jatkuvaa ylä- ja alamäkeä, mihin on vaikuttanut yhtä lailla tutkimustyön luomat paineet, rahoituksen saamiseen liittyvä stressi, rahoituskatkokset ja työttömyys.

Joidenkin kohdalla urakilpailun terveysvaikutukset ovat vain vähäisiä

1. Ei varsinaisesti, vaikka elämäntilanne, opiskelu ja tutkimustyö vaihteittain osittain oli stressaavaa ja välillä urakilpailu aiheutti turhautumista.
2. Vain tiettyssä määrin, mutta tunnistan kyllä seurauksia.
3. Epätietoisuus on hiukan vaikuttanut.
4. Olisin halunnut vastata ”en osaa sanoa”.
5. Työtehtävien hoito (jos erityisen paljon), pienlapsiarki ja taloremontti saattavat yhdessä aika ajoin aiheuttaa uupumuksen tunnetta, mutta ei niinkään mikään urakilpailu. Minua ei urakilpailu sinällään kiinnostanut, en kilpaile kenenkään kanssa enkä elämässä oikeastaan näe mielekkäänä pyrkiä enää miksiäkään muuksi kuin mahdollisimman hyväksi ihmiseksi ja juuri minäksi.

Mainintoja urakilpailun vaikutuksesta syntymättömän lapsen terveyteen

1. Olen kaikista ikävyyksistä huolimatta selvitynyt ilman kummempia vaikutuksia terveyteeni. Tosin raskauden aikana pakotettiin sairaslomalle kun liian hektinen meno vaikutti raskauden tilaan.
2. Stressi (korkea verenpaine) ja taistelu toimeentulosta ovat saattaneet vaikuttaa myös lapsen terveyteen vars. raskauden aikana.

Mainintoja stressin kumuloitumisesta tilanteessa, jossa tutkijanuran lisäksi on joutunut huolehtimaan perheestä tai ansiotyöstä

1. Elin monta vuotta aivan liian stressaavaa elämää, kun tein tutkimusta samalla kun hoidin suurperhettä ja monia eri työtehtäviä (opetin neljässä eri paikassa, joista yksi yliopisto). Pelkään, että tämä kuormittava ajanjakso aiheutti aivoihini ja muistiini peruuttamatonta vahinkoa.
2. Väitöskirjan ja projektityön tekeminen yhtäaikaan meni melkein burn outin puolelle.
3. Working 8-15 as teacher instructor, doing 15-20 research, 20-23 making presentation for professor, and 23-02 doing own PhD has affected my health had to overtime all the time to satisfy professor and department head.
4. When I was working on thesis full-time (employed), I felt like I was chased by many obligations and deadlines. Would've been nice if I had choice to take sick-leave or work on the research part-time.

Hyvän terveydentilan säilyttäneiden tohtorien kommentteja

1. Suljen täysin pois ne tehtävät missä itse kerjättävä palkkansa. Minusta sanomattakin selvää, että työtä tehdään vain palkkaa vastaan.
2. Tehdessäni tohtorintutkintoa koin burnoutin (epävirallinen). Selvisin siitä yksinäni ja se toi mukanaan elämässä paremman suunnan: vähensin työmäärääni merkittävästi, vähensin alkoholin käyttöä, vähensin pikaruokaa käyttöä. Kaiken kaikkiaan elämäni otti sen seurauksen paremman/rennomman asenteen.
3. Tutkimustyö on ollut niin antoisaa, että mahdolliset skismat on jääneet taka-alalle.
4. Mielekäs työ on pikemminkin tukenut psyykkistä terveyttäni kuin heikentänyt sitä, vaikka vastoinkäymiset ovat toki vaikuttaneet kielteisestikin, toisinaan.
5. Olen koko opiskelu-, työ- ja työttömyysurani ajan harrastanut fyysisesti vaativaa (ja nautinnollista) liikuntaa; esimerkiksi polku-pyörämatkoja Alpeilla.
6. My health is fine and wish you the same.

Mielipiteitä stressin positiivisista vaikutuksista

1. Vaikutus on ollut positiivinen! Turha lässyttää paineista, niiden avulla luonnollisella tavalla karsiutuu väkeä pois.
2. Opiskeluaikoina stressi oli kovaa, mutta ei liittynyt opiskeluun tai kilpailuun – opiskelu tuntui pikemminkin liian helpolta. Tutkijanuralla en ole kokenut kovaa stressiä juuri mistään.
3. Korkeintaan kasvattanut luonnetta, kykyä sopeutua tilanteisiin ja ammattimaista suhtautumista ongelmiin tai paineisiin.

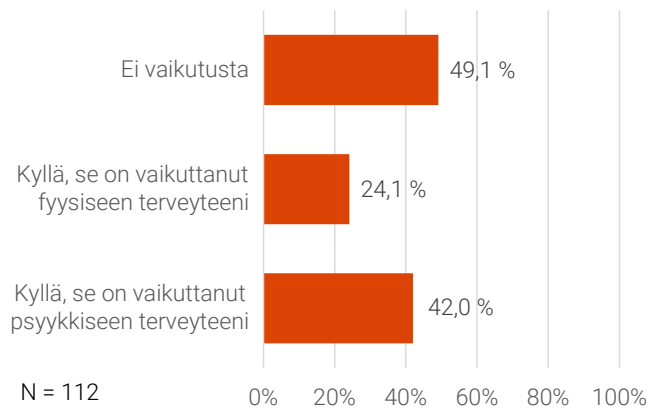
4.15.3. Tohtorien terveydentilan muutokset työttömyyden myötä

Terveysaiheisten kysymysten kohdalla on huomioitava, etteivät vastaajat välttämättä pysty erittelemään tarkasti, missä määrin hyvinvoinnin lasku johtuu työttömyyttä edeltäneestä urakilpailusta ja missä määrin työttömyydestä. Selvää kuitenkin on nimenomaan hyvinvoinnin lasku verrattuna tilanteeseen ennen suuntautumista tutkijatason uralle. Vähemmän kuin puolet jokaisessa ryhmässä kertoo, ettei työttömyydellä ole ollut vaikutusta terveyteen.

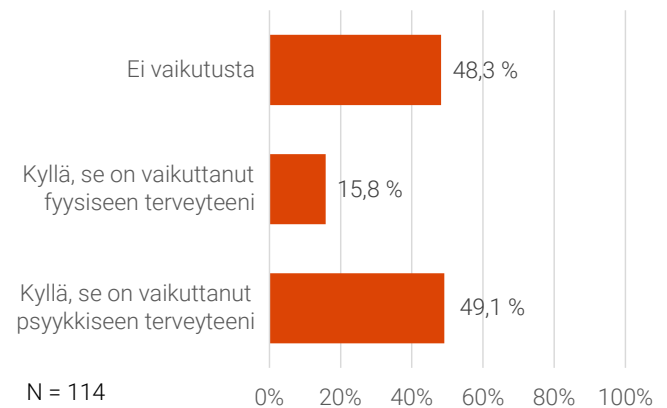

Kuva: Antonios Ntoumas, Pixabay.

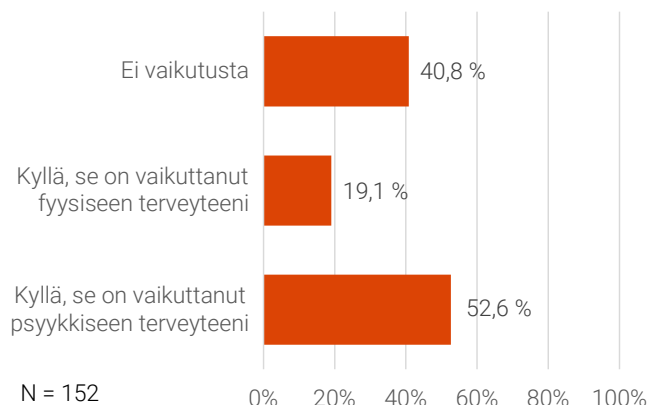
KUVIO 49. KROONISTA TYÖTTÖMYYYTTÄ KOKENEIDEN TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: "Onko työttömyys vaikuttanut terveyteesi?"

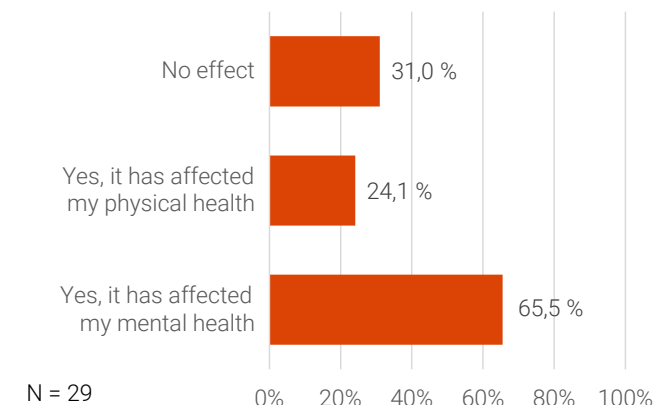
KUVIO 50. PITKÄAIKAISTYÖTTÖMYYYTTÄ KOKENEIDEN TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: "Onko työttömyys vaikuttanut terveyteesi?"

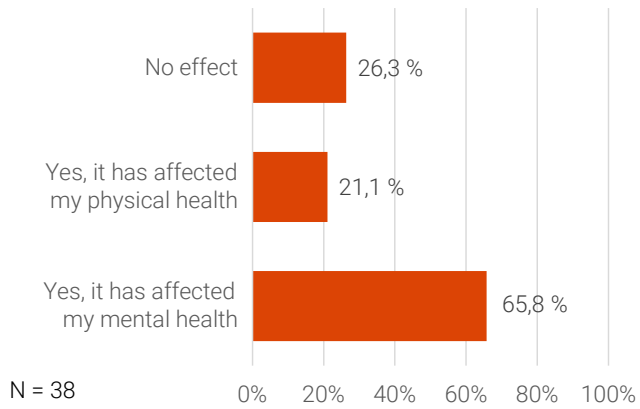
KUVIO 51. PITKITTÄNYTTÄ TYÖTTÖMYYYTTÄ (6–12 KK) KOKENEIDEN TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: "Onko työttömyys vaikuttanut terveyteesi?"

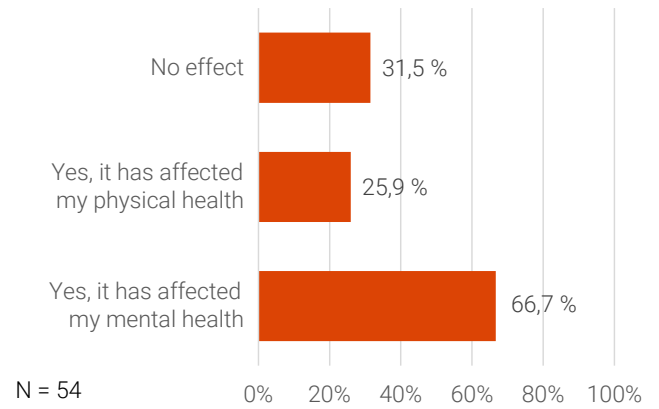
KUVIO 52. KROONISTA TYÖTTÖMYYYTTÄ KOKENEIDEN KV-TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: "Onko työttömyys vaikuttanut terveyteesi?"

KUVIO 53. PITKÄAIKAISTYÖTTÖMYYYTÄ KOKENEIDEN KV-TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: "Onko työttömyys vaikuttanut terveyteesi?"

KUVIO 54. PITKITTÄNYTTÄ TYÖTTÖMYYYTÄ (6–12 KK) KOKENEIDEN KV-TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: "Onko työttömyys vaikuttanut terveyteesi?"

Luku 4.16.
**TYÖTTÖMÄT TOHTORIT
 JA PERHE**

ESIMERKKEJÄ TYÖTTÖMYYDEN AIHEUTTAMISTA MUUTOKSISTA TOHTORIEN TERVEYDESSÄ

Ahdistus ja unettomuus

1. Esimerkiksi unettomuus vaikutti suoraan terveyteeni.
2. Epätietoisuuden tuoma stressi.
3. Viranomaisen toiminta aiheuttaa stressiä.
4. Työttömyys lisäsi stressiä, epävarmuutta ja ahdistusta. En kuitenkaan koe että tällä olisi ollut pitkäaikaista tai pysyvää vaikutusta, sillä tilanne on merkittävästi kohentunut tutkimusrahoituksen saamisen ja työttömyyden päättymisen jälkeen.
5. Työttömyyden venyessä stressaannun (unettomuutta yms.)
6. Unettomuutta ja siitä koitunutta apatiaa/masennusta on esiintynyt, mutta sen yhtenä osasyynä on ollut myös samaan aikaan osunut palkattoman = arvostuksettoman omaishoitajan arki.
7. Unettomuus ja yleisen kiinnostuksen puute välillä.
8. [Työttömyys] lisää ahdistusta.
9. Masentavaa, unettomuutta, tarkoituksettomuuden tunnetta yms.
10. My unemployment led me to panic, which is still with me.
11. Stress, anxiety, loss of hope.
12. Anxious feeling, hope it is just temporary.
13. I started sleeping more poorly after a few months being unemployed.

Masennus, toivottomuus, voimattomuuden tunteet

1. Olen alakuloinen, jossain määrin masentunut ja ahdistunut tilanteen vuoksi, ja pelkään, mitä tulevaisuus tuo tullessaan.
2. Työttömyys tuo lamauttavan voimattomuuden tunteen. Olet muiden päätösten armoilla. Omia voimia on vaikea koota, jotta voisi aktiivisesti ja innostuneesti suuntautua itsestä ja tukalasta tilanteesta ulospäin. Olen nyt jo toista vuotta joitakin satunnaisia työkeikkoja lukuun ottamatta ollut työttömänä, mutten ole ilmoittautunut työttömäksi yllä mainitusta syystä. Säästönsä on vielä sen verran rahaa, että voin vielä tämän vuoden tässä rauhassa palautua ja suunnitella elämäni eteenpäin. Huomaan, kuinka paljon vapaampi olo on, kun en ole tilivelvollinen TE-keskukselle. Tämä vapauttaa aivokapasiteettia, olen saanut asioita edistettyä ja uskon, että jatkossa pystyn elättämään itseni kokonaan yrittäjänä. Eli käytännössä sama tilanne kuin parikymmentä vuotta sitten (kun minua kiellettiin tekemästä itsenäisesti työkeikkoja), mutta nyt en anna TE-keskuksen torpata urani etenemistä.
3. Olen ajoittain kärsinyt toivottomuudesta ja masennuksesta, mutta tämä ei ole merkki sairaudesta, vaan terve reaktio vallitseviin olosuhteisiin.
4. Pätkätöissä jatkuva epävarmuus tulevaisuudesta, velkaantuminen, työn perässä muuttaminen uudelle paikkakunnalle – seurausena ollut keskivaikea masennus itsellä, samoin lapsella masennus, ahdistuneisuushäiriö ja syömishäiriö.
5. Masennus.
6. Kokoaikainen epävarmuus ja huoli omasta elämäntilanteesta, tulevaisuudesta ja omasta taloudellisesta tilanteesta on vaikuttanut mielialaan masentavasti ja luonut stressitilan.
7. Sain mielialalääkkeet, koska työttömyys ahdistaa ja tulevaisuus näytti toivottomalta työllistymisen suhteen.
8. Kyllä se vaikuttaa paljon terveyteeni sekä fyysisesti että henkisesti. Kun ihminen on koko ajan kotona ja ei ole edes rahaa tarpeeksi elää niin kuin haluaa, tietenkä lopulta saattaa masentuaakin.
9. Arvottomuus, masentuneisuus, alakulo, surullisuus, saamattomuus... loputon lista vakavia ja surullisia asioita.
10. Pitkittynyt työttömyys aiheutti huomattavaa ahdistusta, masennusta ja itsenannon heikkenemistä.

11. Aiemmin lievä masennus on nykyisin kutakuinkin jatkuvasti keskivaikean masennuksen tasolla. Ei pelkästään työttömyyden vuoksi, mutta kyllä se asiaan vaikuttanut on.
12. Psykkinen terveys on vielä kunnossa, vaikka työttömyys vaikuttaa mielialaa alentavasti. Mielellään olisi työssä ja yhteisöllisesti hyödyksi.
13. Toivottomuuden tunne oli välillä pitkäkestoista, kun en tiennyt kuinka kiertää tohtorin paperit työnhaussa. Halusin kuitenkin olla taustastani rehellinen tietäen kokemuksesta, että tohtorin papereista on haittaa työnhaussa ns. matalamman koulutustason työpaikkoihin.
14. Koen ajoittain alakuloa mutten niin merkittävästi että olisin tarvinnut ammattiapua.
15. Burnout, lievä sekamuotoinen masennus.
16. Ajoittaisia masennusjaksoja, joihin en ole kylläkään hakenut apua.
17. Olen masentunut, saamaton ja katkera.
18. Lievää masennusta.
19. Koulutus + työttömyys yhteensä ovat latistaneet olemassaoloni melkoisesti.
20. Välillä liikunta ollut aika vähäistä masennuskausien aikana ja varmaan työttömyys osaltaan lisännyt masennusta.
21. Työttömyys on tuottanut joskus ahdistuksen tunnetta ja masentuneisuutta sekä lisännyt vaikeutta tarttua toimeen.
22. Kyllä se työttömyys mielialaa laski sen aikaa kun sitä kesti. Pi-tempään jatkuessaan olisi varmaan psykkinen terveyteen vaikuttanut jotenkin.
23. Työttömyys johti hetkellisesti lievään masennukseen, johon tosin vaikutti myös taustalla pitkään muhinut uupumus ja onnettomuudesta aiheutunut fyysinen kipu. Sain onneksi masennuksesta toipumiseen tukea, ja nyt olen ollut jo viime kesästä alkaen täysin terve.
24. Jossain vaiheessa, ennen lapsia, se on vaikuttanut niin, että ilman sosiaalisia kontakteja tai työpaikkaa olin melko masentunut. Sen jälkeen kun sain ensimmäisen lapseni, mielialani parani huomattavasti.
25. Työttömyys ja pätkätyöllisyys vaikuttivat alttiuteeni sairastua keskivaikeaan masennukseen.
26. Uskoin saavani aiemmin työtä. Uupumuksesta palautuminen on kestänyt myös kuvittelemaani pidempään.
27. Uupumuksen tyyppistä oireilua, joka ei näytä "purkautuvan" vaikka olen ollut toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa 1,5 kk.
28. Työttömyys välittömästi väitöskirjapöytäkirjan päätyttyä johti psykkinen uupumiseen ja masennuksen toteamiseen.
29. Olin jo luopunut työelämän ajatuksesta.
30. Vastaus on oikeastaan "se vaikutti psykkinen terveyteeni". Olin lievästi masentunut työttömyydestä ja turhauttavasta työnhausta, mutta olen päässyt siitä yli hyväksytyäni tilanteen, että minun osaamiselleni ei Suomessa ole tarvetta.
31. Masennusta.
32. Todettu keskivaikea masennus.
33. I am in the major depression for 3 years. It is difficult to find a reason to go outside or start a new thing. My major depression is getting worse more and more.
34. depression
35. Makes me depressed.
36. It made me depressed.
37. Sometimes feeling depressed.
38. I feel not good.
39. I feel every day more depress with this situation.
40. Always a bit. When you apply and always get a negative reply.

Stressi

1. Ei mutta ongelma on ollut loman ja levon puute. Työttömyys ei ole lomaa, vaan hirveän stressaavaa. Sitten kun on pitänyt aloit-

- taa työt, on ollut ihan puhki. Sitten kun on taas työtön, on niin väsynyt, ettei jaksakaan pitkään aikaan hakea uutta työtä. Tämä on ollut jatkuva kierre.
2. Jäätyäni työttömäksi vuonna 2006 myös muilla elämäntilanteilla oli paljon stressiä. Tämä kaikki vei vähintäänkin burn outin rajalle tai yliin. Vuoden 2006 lopulla kävin ilmeisesti kuoleman rajamailla silkasta uupumuksesta. Pohjalla käytyäni voimavarat palautuivat noin puolessa vuodessa.
 3. Olen kokenut pitkäaikaista stressiä, joka aiheutti masennusta ja oli osasyynä kroonisen suolistosairauden puhkeamiseen.
 4. Työttömyys siltä osin, että on jatkuva ulkoisen uhkan kokemus = jos suututan TE-toimiston oppiniskaisuudellani, niin menetän työmarkkinatuen, enkä voi olla täysin vaimoni elätettävänä. Tällöin menetän koko tutkimusprojektini ja mitä minä sitten teen? Nöyryyksen ja epäonnistumisen kokemus siinä vaiheessa olisi jo niin suuri, että romahtaisinko henkisesti vai kävelisinkö junan alle. Tämän miettiminen ja niiden keinojen pohtiminen, joilla onnistuisin välttämään tämän vie aivan tavattomasti henkisiä voimavaroja.
 5. Arvelen että työttömyys on vaikuttanut terveyteen välillisesti kun on ollut psyykkistä stressiä työnsaannin kanssa jne.
 6. Stressi on vaikea sietää, toisinaan olen ollut masentunut ja nykyään kärsin toiminnallisten vaivojen tuottamista kivuista.
 7. Epävarmuus siitä, löydäkö töitä on aiheuttanut stressiä ja passivoitumista.
 8. Työttömyys on osaltaan lisännyt stressiä ja huolta tulevaisuudesta.

Vaikutukset itsetuntoon ja itseluottamukseen

1. Vaikea yrittää olla positiivinen ja optimistinen tulevaisuuden ja omien mahdollisuuksien suhteen, kun ei kelpaa mihinkään.
2. Riittämättömyyden tunne.
3. Itsetunto nolla. Katkeruus.
4. Itsetunto heikko.
5. Yleisesti ottaen on tuntunut siltä että omaa osaamista ja asian-tuntemusta ei paremmin arvosteta yhteiskunnassa, joka ohjautuu pääosin taloudellisten vaikuttimien mukaan.
6. Useat työttömyysjaksot ovat olleet henkisesti kuormittavia ja saaneet väistämättä epäilemään omaa tietotaitoa.
7. Sijattomuus yhteiskunnassa. Elän joka päivä tietynlaista feikkiä siitä, että olen tärkeä.
8. Se vaikuttaa itseluottamukseen.
9. Epävarmuus ja vaikeudet suunnitella tulevaisuutta, kuten ihan vaikkapa tavallisia remontteja tai hankintoja, aiheuttaa stressiä, laskee mielialaa ja vähentää yleistä jaksamista.
10. Kaiken optimistisen työnhaun jälkeen tuli kynisyys kaikkien ei-vastausten jälkeen, mikä vei motivaatiota edes yrittää. Viimeinen hakemus onnistui, ja nyt sielu lepää mukavassa työporukassa hyvän ja rauhallisen pomon alaisuudessa.
11. Toki se aiheuttaa ajoittaista alakuloa, mutta elämänsänteeni (mikä on oikeasti tärkeää ja mikä ei, toiveikkaus) auttaa kestämään.
12. Laiskistuminen, epävarmuuden pitkittyminen, ikääntyminen, kunnon rapistuminen. En pystynyt työttömänä olemaan tarpeeksi tehokas aloittaakseni yritystoiminnan, taustalla tässä toki paljon muitakin asioita, joihin en ole voinut itse vaikuttaa.
13. Koen epäonnistuneeni urapolullani.
14. Pitkittynyt työttömyys ja lähestyvä eläikä on murentanut itsetuntoani. On tullut tunne, ettei minusta ole enää mihinkään, mikä on hirttänyt myös parisuhdetta. Vaimoni on myös kärsinyt siitä, että olen ollut välillä, turhautunut, katkeroitunut ja alakuloinen. Olen ollut katkera erityisesti siitä, että aikanaan suurella vaivalalla hankkimani koulutus ja erikoisosaamiseni ovat jääneet aivan liian vähälle käytölle, ja siksi myös työurani on jäänyt liian lyhyeksi. Koen, että minulla olisi ollut paljon annettavaa yhteiskunnalle, myös yliopistojen ulkopuolella käytännön kehittämis- ja suunnittelutyössä.
15. Itseluottamus on heikentynyt työttömänä, sen huomaa heti, kun on jäänyt työttömäksi verrattuna siihen, kun saa tehdä töitä. Työ vaikuttaa paljon itsetuntoon.
16. [Työttömyys] ainakin vie kaiken itseluottamuksen.
17. Saa ihmisen tuntemaan itsensä ulkopuoliseksi.... ja silti poliittikot jatkuvalla syötöllä toittavat Suomen olevan maailman paras maa.
18. Omanarvontunto ropisee kun ei kelpaa työhön. Stressi näivettää uuttakin parisuhdetta.
19. Työttömyys aiheutti masennusta ja arvottomuuden tunnetta.
20. Työttömyys syö itseluottamusta ja taloustilanteen epävarmuus stressaa.
21. Itseluottamus vaarassa.
22. Työttömyydestä aiheutunut jonkinlainen huonouden tunnetta.
23. Kyllähän tämä tympii.
24. Don't know, but it seems nowadays people share only successes and not much of unsuccess or normal life.
25. Impostor syndrome and harming my self-esteem. Never again!
26. I became pessimistic.

Ulkopuolisuuden ja osattomuuden tunteet, hylätyksi ja petetyksi tulemisen tunteet

1. Olin uupunut jo jäädessäni työttömäksi ja olen yhä. Mutta ei se mitään, on ihan ok olla uupunut, maailma on hullu eikä minä.
2. Ehkäpä olen muuttunut hieman skeptisemmäksi yhteiskuntaa ja ihmisten auttamishalua kohtaan.
3. Ei sanottavaa vaikutusta. Toki ulkopuolisuuden tunne.
4. Epävarmuuden ja osattomuuden tunteet ovat olleet raskaita.
5. Eihän se ole kenellekään mukavaa jäädä yhteiskunnasta osattomaksi.
6. Se aiheuttaa stressiä ja syrjäyttää sosiaalisesti.
7. Ihmishylykiönä ei ole mukavaa. On myös aika vaikeaa tulla toimeen työmarkkinatuella tai ei sillä tule toimeen. Jos ei saa eläkettä, tulevaisuus näyttää aika lohduttomalta. Eläkekin on tosin huono, palkkatoiden, palkkatiimien äitiyslomien takia jne.
8. Työttömänä menettää palautteen, jota vasten peilaa ja ylläpitää minäpystyvyyttään. Kun kulkee sumussa pitkään, menettää samalla otteen omaan osaamiseensa, vaikka osaamista ei menettäisikään.
9. Psyykkisesti: Häpeä, turhautumiset, merkityksettömyyden tunne vaikuttivat nukkumiseen ja hiukan sosiaaliseen osallistumiseenkin, ettei tarvitse kertoa olevansa työtön. Fyysisesti: Vietin päivisin tunteja seuloen mahdollisia työpaikkoja ja muokaten erilaisia hakemuksia ja CV:tä, pääasiassa turhaan, kun ei hakemuksiin saanut useinkaan edes vastausta. Siinä tuli aika paljon istumista tai seisomista, minä ajan olisi voinut käyttää terveellisemmin.
10. En siedä toimeettomuutta, oikeiden tehtävien puutetta, ja yksin jäämistä.
11. Tietenkin ei ole kiva olla pitkään työttömänä. Tuntuu ulkopuolisesti yhteiskunnasta.
12. Työttömyys aiheutti voimakasta arvottomuuden ja osattomuuden tunnetta. Otin vastaan työpaikan, mistä tiesin, että useat ovat lähteneet huonon johtamisen ja ikävän työilmapiiriin vuoksi, mutta pelkään irtisanoutua, koska en tiedä löydäkö uutta työtä.
13. Olen ollut sulkeutuneempi ja vähemmän tekemisissä kodin ulkopuolisten ihmisten kanssa. Olen kärsinyt lievistä ahdistuksesta ja masennuksesta. Viime aikoina on suuntani ollut parempaan. Olen saanut puhua terveydenhuollon edustajan kanssa ja olen liikkunut säännöllisesti. Myös parisuhde on taas paremmalla mallilla. Suurin ahdistava asia elämässäni on työttömyys: epävarma taloudellinen tilanne, uskonpuute työllistymisestä, kuu-kausittaiset deadline turhiin työhakemuksiin.

14. Vaikka työttömyydellä on ollut merkittävä positiivinen vaikutus ja olen saanut toipua henkisistä haasteista ja burnoutista tänä aikana, on se myös välillä tuonut ulkopuolisuuden ja merkityksettömyyden kokemuksia. Myös taloudellinen epävakaus ja eläminen pelkän työttömyyspäivärahan varassa on rasittavaa.
15. Fyysisistä terveyttä se on parantanut, olen jaksanut käydä kuntoilemassa. Psykkinen terveys on kärsinyt hylkäyksistä ja tunteesta, ettei ikinä enää löydä töitä ja jos ei, niin miten selviytyy taloudellisesti.
16. Its stressful to be rejected. Especially when I was invited to Finland because my level expertise.
17. Having dedicated my life to studying and constantly having difficulties certainly has an effect on how I perceive my life.
18. I felt useless in Finland, like my skills didn't matter or weren't enough. Even today I feel like I need to stay on my toes all the time, which isn't true objectively, to not be fired. Being unemployed while highly qualified really messes with your mind.
19. Feeling more hateful towards the country which lie to me about my future. University alumni websites only provide you how your future will be so bright after graduation. If I know that I will have no chance in this country, I would rather spend my years and all my brain function for the people who appreciate my skills and background.
20. Of course it is not a nice feeling when you have best degrees and skills but still you dont get the job.
21. I feel that my dignity has been seriously damaged, and that I have been betrayed professionally and personally.
22. Nothing serious but depression which is normal when you know that you are treated unfairly. Unhealthy people work at the University of Tampere.
23. I lost my social network. I became very lonely. I felt useless and that my skills and knowledge were not appreciated.
24. I felt unsuccessful and worthless.
25. None of the above but it is demoralizing.

Stigma ja häpeä

1. Toimeliaisuuteni on vähäisempää, kun ei ole paikkaa, jonne lähteä kotoa. Psykkisesti rankka stigma, kun kaikki samaan aikaan tutkijakoulussa opiskelleet ovat hyvissä työpaikoissa.
2. Oli parempi fyysinen vointi, kun jäi aikaa olla ulkona ja tehdä muita asioita, mutta psykkinen se otti voimille. En edelleen käy missään kollegoiden juhlissa, koska en jaksaa kuulla miten hyvin muille menee. Menen piiloon, tunnen häpeää, etten onnistunut uralla ja näen pelkästään työttömyyttä edessäni... 10 v pitäisi vielä jaksaa, sitten on eläke, jolla tuskin voi edes elää..
3. Työttömyyttä edelsi pitkä raskas jakso, joka päättyi työsuhteen purkuun. Sen jälkeen oli kirjauduttava työttömäksi työnhakijaksi, mikä tuntui alentavalta ja pidensi toipumista.

Turhautuminen ja vihaisuus

1. Ei vaikutusta terveyteen mutta henkisiä kärsimyksiä on aiheutunut siinä määrin, että USA:ssa tästä olisi varmaan jätetty jo miljoonien korvausvaatimus. Henkiset kärsimykset eivät ole oman fyysisen tai psykkinen terveyden aiheuttamia.
2. Nykyään olen sen verran hyvässä heikessä ja fyysisessä kunossa, että työttömyys ei ole vaikuttanut kuin ajoittain mielialaani ja silloinkin lähinnä turhauttavasti.
3. Työttömyys vituttaa. Alkaa verrata itseään muihin menestyneempiin, sitten vituttaa vielä enemmän. Jne.
4. Turhautuminen.
5. Olen usein vihainen ja turhautunut.
6. Jatkuva ketutus, pinnan kireys ja stressi taloudellisesta tilanteesta on läsnä joka päivä.

7. Kynnistyminen. Olen viimeisen työsuhteen päättymisen jälkeen ollut jatkuvasti vihainen, mikä vaikuttaa myös muuhun perheeseen.
8. Työttömyys ei tee pääkopalle hyvää, varsinkaan tohtorina.
9. Työllisyyden epävarmuuden kasvaessa myös psykkinen raskuuteni on kasvanut nopeasti siihen pisteeseen, että sen huomaan jo arjessa.
10. Ei varsinaisesti vaikuta terveyteen, mutta tietenkin se pistää miettimään ja ärsyttää.

Heikon taloustilanteen terveysvaikutuksista

1. Työttömyys on aiheuttanut köyhyyden, mikä on aiheuttanut terveysriskejä. En voi hankkia minulle sopivia liikuntapalveluja, en voi käydä hierojalla (aiemmin olen käynyt vuosikymmeniä, aina välillä), en voi ostaa aina kunnollista ruokaa.
2. Stressi on jatkuvaa, rahanpuute vaikeuttaa itsestä huolehtimista.
3. Tuloitta syö huonommin ja voi olla yhteiskunnallisesti heikommän mukana.
4. Rahan puute ja usko uran ohi olemisesta passiivoi.
5. Kamppailu siitä riittävätkö raha kaikkien laskujen maksamiseen.
6. Rahatilanne on ollut pitkään vaikea, koska joskus saa apurahan, toisinaan ei. Joskus on pakko tehdä töitä 3 kk palkalla koko vuoden, kolmena vuonna peräkkäin. Osataan vaatia tutkimusta, mutta mitään ei makseta ja tutkija joutuu velkaloukkoon, kun raha ei riitä elämiseen.
7. Työterveydenhuolto päättyi, tosi ikävää.
8. Työterveyshuollon puute. Pari helppoa sairautta pääsi järkyttävän pitkälle jonoissa ja lääkäreiden jatkuvasti vaihtuessa. Harvinaisuuksia. Huoli perheestä jne.
9. Työttömänä olet julkisen terveydenhuollon piirissä joka on monesti yksityisen sektorin työterveyshuoltoon nähden heikko.
10. Unettomuutta, masennusta, ahdistusta, epäoikeudenmukaisuuden kokemusta, hylätyksi tulemisen kokemusta, joka johtuu syrjäyttämisestä. Positiivisen mielialan ylläpitäminen vaatii välillä aikamoisia ponnisteluja. Toisaalta mahdollisuus kiinnostaviin kokemuksiin (etnografille), kun muiden köyhien kanssa metsästä kaupassa punalappuruokia. Terveyskeskuksesta ei saa lähetettyä lisätutkimuksiin ja jonoa voi olla (tänään 475 puhelua). Saattaa siis olla, että joku vakava sairaus kehittyi, kun tutkimuksiin ei pääse.
11. Sairauksien ja vaurioiden hoidattaminen on jäänyt tekemättä.
12. Ei ole varaa mennä minnekään, kun ei ole varaa edes julkisten kulkuvälineiden käyttöön. Olen pyöräillyt talvikauden ulkopuolella, mutta muuten liikkuminen asunnon ulkopuolella on ollut vähäistä. Pyörä on hajoamassa, eikä ole varaa korjata sitä, joten pyöräilykin jäänee, kun pyörä hajoaa lopullisesti.
13. Käytännössä siten, että hampaani menivät tohtoriopintojen aikana huonoon kuntoon, koska minulla ei ollut varaa enää käydä hammaslääkärissä. Aiemmin olin maksanut hoitoja työkeikoilla, nyt varat menivät kenttätutkimusreissuihin, jotka maksoin itse.
14. Työttömyys on paljon stressaavampaa ja ahdistavampaa kuin työssä olo, varsinkin ensimmäistä kertaa koettuna. Onneksi taloudellinen tilanne on säilynyt hyvänä ja korot olivat matalalla, joten en pelännyt joutuvani myymään asuntoani, vaan säästöt ja ansiosidonnainen riittivät elämiseen.
15. Kyllä, sillä oli negatiivinen vaikutus taloudelliseen ja sosiaaliseen tilanteeseeni.
16. Voin paremmin fyysisesti ja psykkinen, mutta taloudellinen tilanne ahdistaa ja se, että työttömiä kohdellaan huonosti. Koska minulla on pitkiä työttömyysjaksoja niin myös tulevaisuus ahdistaa taloudellisesti.
17. Self esteem keeps very low when seeing around that so many highly educated foreigners are struggling for looking for a job. It doesn't make it encouraging for even applying. The lack of self confidence makes applications less enthusiastic, then more rejections. Having to stay at home and keep looking for jobs

makes daily routines very hard to build. Then issues with eating (undereating), sleeping. Lack of money also makes exercise or hobbies scarcer, which impacts the health.

18. I eat less because I have less money.
19. Long-term unemployment caused depression and autonomic nerve imbalance.
20. I study Swedish online. I remain immobile most of day (9:00 – 15:15) that restricts my physical mobility. I am teased how to be integrated into Finnish society that affects my mental health.
21. Living very poor life has affected my health.
22. Of course not having enough control over financial part of my life and not being able to receive proper healthcare affected negatively my already poor mental state.

Työttömyyden vaikutuksista fyysiseen hyvinvointiin

1. Olen laihtunut 11,5 kg vajaassa vuodessa, ja olen todella väsynyt.
2. Molempiin [psykkiseen ja fyysiseen] on varmasti vaikuttanut, ja enemmän fyysiseen terveyteen. Kunto on laskenut aika paljon. Pyrin pitämään siitä huolen, mutta vireystila ei ole yhtä hyvä kuin ennen työttömyyttä.
3. Työssä ollessani ajoin lumettomana aikana työmatkani n. 10 km suuntaansa polkupyörällä. Työttömyysaikana pyöräily on jäänyt lähes kokonaan pois. Tämä on luonnollisesti vaikuttanut jonkin verran fyysiseen terveyteeni, ei kuitenkaan kovinkaan paljon.
4. Korona-ajan etätyöjaksot ja sitä seurannut työttömyys johtivat hyvien työrutiinien katoamiseen ja liialliseen tietokoneella istumiseen, mikä puolestaan aiheutti selkävaivoja. Liikunta ja työrutiinien korjaaminen on kuitenkin hoitanut tämän ongelman sittemmin pois.
5. Olen lihonut ja motivaatio liikkumiseen on vähentynyt. Psykkinen terveys on kärsinyt, olen kokenut huonommuuden ja osattomuuden tunteita.
6. Psykkisen terveyden romahtaminen johtaa fyysisen terveyden romahtamiseen.
7. Stressiperäisiä autoimmunologisia ongelmia.
8. Vähävaraisena on vaikeaa tehdä terveyden kannalta hyviä valintoja esim. aterioissa ja työttömyyden stigma aiheuttaa henkistä pahoinvointia ja myös sitä kautta fyysistä lamaa.
9. Olin jo päässyt hieman parempaan tilanteeseen, mutta jatkuva epävarmuus aiheutti vaikeuksia. Rahatilanne myös esti harrastamasta liikuntamuotoja, joista olin aiemmin nauttinut.
10. Fyysinen suorituskyky on laskenut voimakkaasti yleisen passiivisuuden seurauksena.
11. I have gained weight and I am depressed. I am not active and looking hopefully to the future anymore.
12. Put on weight, disturbed sleeping patterns and schedule, low self-esteem, becoming aloof from social activities, feeling of anguish and guilt.
13. I have developed acne, which is not going away, rather coming and going during this unemployment. I got cold sores due to unemployment stress. I have diagnosed moderately depressed by TE-toimisto psychologists.
14. My long term unemployment had have effect on my menstruation, I am on my menstruation every 3-week from starting my unemployment, I cannot sleep, I have gotten depression, I have gotten hair and weight loss.
15. My both mental and physical health got bad when I couldnt work and keeps getting worse.
16. Not being able to work in what you have trained for affects mental health. The physical effects come from working physical jobs.

Työttömyyden positiivisista terveysvaikutuksista

1. Lähtee iso kuorma harteilta, kun sulkee akatemian ovet takanaan – suosittelen kaikille.

2. Olo on parempi.
3. Parantavasti. Työttömyysjaksolla oli mahdollisuus panostaa oman tomumajan hyvinvointiin.
4. Työttömyys paransi terveyttäni: oli aikaa ja energiaa liikkuu ja nukkua ihan toisella tavalla kuin tiedemaailmassa rimpuillessa.
5. Voin paremmin nyt henkisesti kuin työssä ollessani.
6. Terveys on parantunut loistavaksi.
7. Olen saanut levätä ja palautua työn aiheuttamasta uupumuksesta ja masennuksesta.
8. Viimeksi kun olin työtön, niin vaikutti positiivisesti. Minusta tuli absolutisti.
9. Jäin työttömäksi uupumuksen seurauksena. Työttömyys on vaikuttanut psykkinen terveyteeni positiivisesti, vaikka kuntoutuminen on vienytkin lähes kaksi vuotta. Toimettomuus ja kotona olo on vaikuttanut fyysiseen kuntooni heikentävästi.
10. Työttömyys toi omanlaista kuormitustaan, kelpaanko mihinkään, tarvitaanko osaamistani, mutta toisaalta antoi aikaa toipua vanhan työyhteisön aiheuttamasta kuormituksesta niin, että pystyin aloittamaan uudessa työssä puhtaammalta pöydältä.
11. Selviäminen henkisestä väkivallasta ja työttömyydestä on tehnyt minusta ymmärtäväisemmän elämän haavoittuvuudelle ja samalla myös vahvemman kestävämmän vastoinkäymisiä.
12. Treenaan ja urheilen säännöllisesti pitääkseni mielen positiivisena ja suunnittelen kaikenlaista, niin on tulevaisuuden toivoa. Tiedän etteivät varmaan toteudu, olen realisti, mutten sitä ajattele. Suunnitelmissa on toivoa eteenpäin pääsemisestä.
13. Olen liikunnallisesti aktiivinen, luen paljon, seuraan aikaani ja aloja, joille toivon työllistyväni. Toteutan itseäni monin tavoin luovasti. Minulla on laaja ystäväpiiri ja täydellinen perhe-elämä. Olen myös ollut paljon vapaaehtoistoiminnassa ja erilaisissa luottamustehtävissä. Työ ei välttämättä ole osa identiteettiäni, mutta turhaudun siitä, että kaikesta osaamisestani huolimatta en saa tehtäviä, jotka osaisin erittäin hyvin hoitaa.
14. Työttömyyden aikana liikuntamäärät kasvoivat ja terveys parani taatusti.
15. Olen fyysisesti paremmassa kunnossa.
16. Liikunta helpottui.
17. Vaikutus on oikeastaan ollut myönteinen, koska vapauteni on ollut korkealla tasolla.
18. Työelämästä poistuminen parantanut terveyttä olennaisesti, koska olen voinut välttää sairaudelle altistavia olosuhteita.
19. [Vointi on] parantanut huomattavasti.
20. Positiivinen vaikutus työuupumukseen, masennukseen ja ahdistukseen.
21. Ei suurempia vaikutuksia. Minulla on ollut enemmän aikaa ulkoilla harrastaa liikuntaa ja maataloustöitä, työstressiä on ollut vähemmän, mutta hermoilua ja unettomuutta epäoikeudenmukaisten hakupäätösten vuoksi ehkä enemmän kuten yllä kerroin.
22. Ainakin toivuin akuutista masennuksesta kun sain olla rauhassa. En usko, että työttömyys itsessään on vaikuttanut, vaan se, että työttömänä minulla on ollut aikaa parantaa fyysistä terveyttäni ja olen löytänyt mielekästä vapaaehtoistyötä, joten psykkinen puoliakin pysyy hyvänä. Sen sijaan työttömyys on vaikuttanut itsetuntooni heikentävästi. En ole enää yhtä rohkea kokeilemaan sellaista mitä en ole ennen tehnyt.
23. Olen virkeämpi, kun saan nukkua pidempään.
24. Jos on vaikuttanut, niin positiivisesti, koska olen tehnyt vähemmän töitä ja pystynyt lepäämään ja hoitamaan paremmin kuntoani.
25. Olen nyt fyysisesti huomattavasti paremmassa kunnossa kuin työelämässä ollessani.
26. Työttömyys mahdollisti rauhassa parantumisen.
27. Jaksoin kuntoiluun enemmän.
28. Elämän hidastuminen on parantanut psykkinen jaksamista.
29. Stressi vähentyi ja olin sikäli etuoikeutetussa tilanteessa, että minun ei tarvinnut murehtia taloudellisesta pärjäämisestä.

30. En koe työttömyyden vaikuttaneen terveyttä heikentävästi. Pikemminkin voisi olla niin, että työstressi olisi haitallisempi. Työelämä kuvataan nykyään useimmiten stressin lähteenä.
31. En koe työttömyyden vaikuttaneen terveyttä heikentävästi. Pikemminkin voisi olla niin, että työstressi olisi haitallisempi. Työelämä kuvataan nykyään useimmiten stressin lähteenä.
32. Tunnen olevani nyt paremmassa fyysisessä ja psyykkisessä kunnossa. Stressi ja ahdistuneisuus on vähentynyt, yöni on parempi.
33. Fyysinen terveys on kohentunut, sillä on enemmän aikaa liikunnalle. Psyykinen terveyskin on kohentunut siinä mielessä, että ei juurikaan ole stressiä. Toisaalta sosiaalisten kontaktien määrä on vähentynyt selvästi, millä on negatiivinen vaikutus.
34. Harrastin enemmän liikuntaa kun oli enemmän vapaa-aikaa kun opiskelu ei vienyt niin paljon aikaa kuin täysipäiväinen työ.
35. Olen saanut "levätä" henkisesti.
36. Työttömyys on pääosin helpottanut psyykkistä oireilua – pahin stressi on hävinnyt, ja on syntynyt mahdollisuus tarkastella yliopistotyötä kriittisesti ulkopuolelta.
37. Olen viimein saanut aloitettua henkisen paranemisen tutkijanuran lopusta.
38. Fyysiseen lähinnä positiivisesti: enemmän liikuntaa ja ulkoilua!
39. Korkeintaan myönteisesti, sain enemmän aikaa liikunnalle.
40. Lisääntynyt aika urheilla todennäköisesti paransi terveyttäni jopa pitkäksi aikaa.
41. Työttömyyden ansiosta olen voinut itse suunnitella aikataulujani ja harrastaa erilaisia kuntoa ylläpitäviä lajeja kuten pilatesta ja uintia.
42. Työttömyysjaksot ovat vaikuttaneet psyykkiseen ja fyysiseen terveyteeni merkittävän positiivisesti.
43. Viimeinen työttömyysperiodi v. 2023 oli hermolepoa todella tyhjän opetusjakson jälkeen. Korona vei viimesenkin ilon opetustyöstä ja työttömyys oli suoraan sanottuna ihanaa aikaa. Otin levon ja voimien keräämisen kannalta kaikin puolin.
44. Voin paremmin työttömänä.

Selviytymiskeinoja mielenterveyden ylläpitämiseksi

1. It might have some affect, but I have passion to do many volunteer works. I do like full time jobs, but none of them are paid. I do them for free. I never found any payment or fund, but i continue to serve life and humanity, I love doing volunteer work, with passion, love, altruism. I still do...

2. After receiving only rejections for the first 4–5 months, it has been challenging to stay positive. Luckily, after that period, I was invited to more interviews and received guidance and online group sessions through my spouses work place which helped to keep up the motivation.
3. The unemployment has affected my health in a positive way – I've got much more time to do outdoor sports.
4. I go every year for a semester to work outside Finland, as an art professor at the University [NN], and I come back happy and with new strength to live.

Ei vaikutusta terveyteen

1. Ilmoitan nyt vielä, että minulla ei ole psyykkisiä sairauksia enkä ole alkoholisti tai päihderiippuvainen. Postissa tuli tosin tarjous liittymisestä mielenterveyskuntoutujien tukiryhmään mutta uskoivat onneksi, kun kerroin, ettei ole sellaisia ongelmia.
2. Olen tietoisesti pitänyt yllä hyvää terveyttä myös työttömyysaikana.
3. Minusta "työttömyys" on hallinnollinen käsite. Olen tehnyt koko "työttömyyden" ajan asioita, jotka ovat olennaisia arjessa ja perheen, kodin ja isovanhempien elämässä. Ajattelen, että lukioaikana omaksumani arvot eivät ole muuttuneet mihinkään vaikka nyt olen jo yli 60. Maailma on ehkä muuttunut, ja minun käsitykseni siitä.

4.16. TYÖTTÖMÄT TOHTORIT JA PERHE

Kun tarkastellaan tohtorien mahdollisuuksia kilpailla tutkimusrahoituksesta tai hyvistä työpaikoista, on otettava huomioon ihmisten oikeus inhimilliseen elämään. Tähän kuuluvat perhe, sosiaaliset suhteet ja ajan viettäminen läheisten kanssa. Lapsi vaatii huomiota, eikä monikaan lasta odottava tiedä etukäteen, kuinka vaativa oma lapsi sattuu olemaan esimerkiksi yövalvomisten suhteen. Uran ja mahdollisesti koko työelämäosallisuuden menettämisen riski luo kuitenkin kiusauksen priorisoida artikkelien ja rahoitushakemusten valmistelun sekä palavereissa istumisen sen sijaan, että viettäisi lapsensa kanssa ne ohikiitävät hetket, jolloin hän on pieni ja tarvitsee äidin ja isän huomiota. Niitä hetkiä ei saa takaisin. Uran edistämisen vaihtoehtoisuus on suuri. Myös huolenpito esimerkiksi vakavasti sairastuneista läheisistä tai jokin parisuhteeseen liittyvä asia voi vaatia aikaa ja huomiota. Toisinaan suru ja läheisten ihmissuhteiden menettäminen pakottavat punnitsemaan henkilökohtaisia arvoja. Siksi perheeseen liittyvän osan alussa tohtoreilta kysyttiin, onko jokin perheessä tapahtunut asia vaikuttanut mahdollisuuksiin kilpailla urasta.

Avovastaukset paljastivat jälleen variaation heterogeenisessä joukossa. Jotkut kertoivat hoitaneensa lapsiaan tai sairastuneita omaisiaan, mikä on saattanut heikentää heidän mahdollisuuksiaan pärjätä urakilpailussa. Yksinhuoltajien kohdalla perheeseen liittyvillä haasteilla on taipumuksena kumuloitua. Osa vastaajista korosti saaneensa perheeltään nimenomaan tukea. Perheettömät muodostivat oman ryhmänsä, jossa jotkut kokivat tulleen syrjityksi perheettömyytensä vuoksi. Vastauksista piirtyy kuva ihmisistä, joilla on uran lisäksi tärkeä rooli myös läheistensä elämässä. Vastaajien läheiset – siis ihmiset, jotka elämäntilanteessaan tarvitsevat perheenäitiä tai perheenisää, siskoa tai veljeä, tytärtä tai poikaa, eivät välttämättä näy niissä strategiapapereissa, joissa linjataan apurahakäytäntöjä ja niihin liittyen esimerkiksi ulkomaanjaksojen tai uraportilla etenemisen vauhdin painoarvoa.

Tämä kysymys luo valoa siihen, miten tiukalle tutkijoiden urakilpailu on kiristetty. Tulokset haastavat jälleen sen oletuksen, että kilpailu tutkimusrahoituksesta ja urasta paljastaisi lähtökohtaisesti älykkäimmät ja ahkerimmat tieteen tekijät. Epäinhimillisen kovassa kilpailussa menestys koituu sille, joka voi pingottaa kaikki voimansa tunnista toiseen ja viikosta toiseen rahoitushakemusten, artikkelien ja tutkimussuunnitelmien tekoon sekä uran kannalta hyödylliseen verkostoitumiseen, koska ei ole valintatilanteessa, jossa vaakakupissa on omien läheisten terveys ja hyvä elämä.

Kuva: UX Troubletrace, Pixabay.

Lähes joka viides kroonista työttömyyttä kokenut tohtori kertoi lapsen syntymän tai hoitamisen heikentäneen mahdollisuuksia kilpailla urasta. Suurimpana ryhmänä (44 %) näyttäytyivät kuitenkin vastaajat, jotka eivät kertomansa mukaan ole kokeneet ristiriitaa uraan liittyvien pyrkimysten ja perhettä koskevien velvollisuuksien välillä. Pitkäaikaistyöttömyyttä kokeneiden tohtorien joukossa 60 % kertoi, ettei mikään perheeseen liittyvä asia ole rajoittanut mahdollisuuksia kilpailla urasta. Näistä joka neljännen kohdalla kyse on siitä, ettei perhettä ole. 17 % pitkäaikaistyöttömistä tohtoreista arvioi, että lapsen syntymä ja hoitaminen ovat verottaneet mahdollisuuksia kilpailla urasta. 15 % kertoi perhettä kohdanneesta kriisistä tai onnettomuudesta. Vain joka toinen pitkittänyt työttömyyttä kokenut tohtori kertoo, ettei mikään perheeseen liittyvä asia ollut tuonut haasteita uralle. Muutamien kohdalla taas voimia vaativat asiat olivat pikemminkin kumuloituneet – tällaisia ovat esimerkiksi yksinhuoltajat tai ne, joiden lapsilla on terveyshuolia. Moni kertoo vakavasti sairastuneista perheenjäsenistä, kuolemantapauksista tai haluttomu-

desta muuttaa työn perässä, koska hintana olisi erkaantumisen läheisistä.

Myös englanniksi vastanneiden tohtorien avovastauksissa kuvattiin vanhempien läsnäoloa tarvitsevien lasten vaikutusta siihen, kuinka paljon tutkija voi panostaa aikaansa urakilpailuun. Osa vastaajista kertoi perheessä tapahtuneesta vastoinkäymisestä tai surusta, jonka vaikutuksesta tutkijan motivaatio tai mahdollisuus panostaa urakilpailuun oli muuttunut: jonkun lapsi oli vakavasti sairas, toisen perhe oli hajallaan useassa eri maassa. Kenelle tahansa ankaraa stressiä tuottava kilpailu tutkimusrahoituksesta tai työpaikoista näyttäytyy näiden kohdalla lähes tulkoon epäinhimillisenä, vaikka avovastauksissa kuvatut asiat eivät varmastikaan saisi olla minkäänlaisena esteenä tai rajoitteena asialliselle työelämäosallisuudelle.

Kartoitettaessa tutkijanuran seurauksia perheelle tohtoreilta kysyttiin: ”Koetko, että väitöskirjan tekemisen tai tutkijanuran tavoittelun vaatima kova työ ja stressi ovat aiheuttaneet perheellesi seurauksia?” Suurin osa kroonista- tai pitkäaikaistyöttömyyttä kokeneista tohtoreista sekä lähes puolet 6–12 kk yhtäjaksoista työttömyyttä kokeneista tohtoreista kertoi, ettei väitöskirjan tekemisen tai tutkijanuran tavoittelun tuottama stressi ollut aiheuttanut seurauksia heidän perheilleen. Toisenlaiset tilanteet tulivat esiin avovastauksista: aikaa lapsille oli liian vähän, pitkäaikaiset parisuhteet kuormittuivat tai päättyivät eroon, talousvaikeudet pahensivat tilannetta.

Jotkut kertoivat, etteivät olleet voineet perustaa perhettä, koska tutkijantyö on niellyt kaiken ajan ja kaiken huomion, tai koska epävarma taloustilanne ei ole mahdollistanut perheen perustamista.

1. Ei ollut aikaa perustaa perhettä.
2. Lapsien hankkimista ei ole voinut edes kuvitella.
3. Olisin ehkä paremmin tullut toimeen jossain ihan muussa työssä. Ja ehkä minulla olisi lapsiakin, jos olisin valinnut muun alan.
4. Minulla ei ole lapsia, ja en myöskään voinut sitoutua perhe-elämään, sillä jouduin muuttamaan ulkomaille ja ulkomailla maasta toiseen työllistyäkseni.
5. Estänyt parisuhteen etsintää.
6. Ei ole oma asunto, ei ole lapsia, ei ole parisuhdetta, ei ole harrastuksia, ei ole raha lomaviettoon.
7. Väitöskirjaprojekti ja työttömyys ovat estäneet perheen perustamisen kokonaan.
8. Tuossa [kyselykaavakkeessa] pitäisi olla vaihtoehtona vielä se, että työttömyys on estänyt perheen muodostamisen.

9. Kukaan ei edes halunnut seurustella tutkijan kanssa.
10. Lapsia ei ole eikä varmaan tulekaan, kun tutkimusmaailmassa on tarjolla vain epävarmuutta toimeentulosta.
11. Jatkuvan muuttamisen seuraus on se(kin), että olen lapseton.
12. Ehkä en olisi perheetön, jos työpaikka olisi ollut toisenlainen. Mutta mene tiedä.
13. Omaa perhettä ei ole, mihin varmasti on vaikuttanut myös työelämän rikkonaisuus ja jatkuva epävarmuus.
14. Tutkijanuran valitseminen on luultavasti osaltaan vaikuttanut siihen, etten ole perustanut perhettä.
15. Tutkijan uralla joutuu olemaan yksin.
16. Uupumiseni on vaikuttanut ihmisuhteisiini, omaa perhettä ei ole.
17. Työttömyys syrjäyttänyt myös parisuhdemarkkinoilta.

Kuvauksia parisuhteiden päättymisestä:

1. Burnout ja väikkäri aiheuttivat eron.
2. Poissa lasten elämästä liian paljon. Ensimmäinen avioliitto päättyi eroon väikkäriä aikana.
3. Erosin pitkästä liitosta väitöskirjan valmistuttua. Vaikea sanoa, miten paljon tutkimuksen teon aikaavievyyttä vaikutti, mutta tuskin oli täysin merkityksetöntä.
4. Kun erosin ensimmäisestä miehestäni, siihen epäilemättä vaikutti myös se, että olimme tuolloin molemmat hyvin stressaantuneita väitöskirjatutkijoita.
5. Parisuhteen päättymisen ja lasten kanssa vietetyn ajan vähäisyys.

Kuvauksia lasten kanssa vietetyn ajan vähäisyydestä:

1. En ollut väitöskirjatutkimusvaiheessa niin paljon lasteni kanssa kuin olisin halunnut. Leipä on tietenkin ollut kapeaa, mutta pärjättiin jotenkin.
2. Lähinnä siinä, etten ehdi olla niin paljon lapseni kanssa kuin hän ja minä haluaisimme.
3. Näin jälkikäteen kadun sitä, että olen joutunut olemaan niin paljon poissa kotoa, kun lapset olivat pieniä. Uran pätkittäisyys on tehnyt tulevaisuuden ja talouden suunnittelut stressaavaksi.
4. Tein väitöskirjaa työn ohessa, näin jälkikäteen katsottuna ei olisi pitänyt, lapsi varmasti kärsi poissaolovuudesta.
5. Toimeentulo ollut jatkuva huolen aihe. Parisuhteen ongelmat heijastuvat aina myös lapsiin. Lapset eivät ole saaneet sitä vanhempaa, jonka olisin halunnut olla.

Englanniksi vastanneiden tohtorien kertomukset ovat pitkälti samanlaisia kuin suomeksi vastanneiden: jotkut eivät ole rohjenneet perustaa perhettä pitkään jatkuneen epävarman ja stressaavan tilanteen vuoksi. Toiset kokevat urakilpailun tuottaman stressin liittyvän parisuhteen ongelmiin, perheen taloushuoliin ja kykyyn viettää aikaa lasten kanssa.

Perheeseen liittyvän osuuden lopuksi tarkasteltiin työttömyyden seurauksia tohtorin perheelle. Tämän osuuden vastauksissa korostuvat ennen kaikkea taloushuolet, mutta myös työttömyyden mielenterveysvaikutusten heijastuminen perheen henkiseen ilmapiiriin ja parisuhteen dynamiikkaan. Pitkittyneeseen epävakaiseen tilanteeseen ei välttämättä edes uskalleta hankkia lapsia. Esiin nousi myös kodin merkitys: asunnosta luopuminen on raskasta, liittyi se sitten muuttoon työn perässä tai siihen, ettei entiseen asuntoon ole työttömyyden vuoksi enää varaa. Vastauksista ilmeni, että joillakin on puskuria selviytyä tilanteesta helpommalla, toisten tilanne on karumpi. Jotkut ovat huolissaan siitä, häpeävätkö lapset työtöntä isää tai äitiä, tai surettaako tohtorin työttömyys omia ikääntyviä vanhempia. Toisaalta jotkut löysivät iloa siitä, että työttömänä oli enemmän aikaa omille lapsille.

Maahanmuuttajataustaisten tohtorien vastaukset poikkeavat hieman kantasuomalaisien tohtorien vastauksista. 61–68 % englanninkieliseen kaavakkeeseen vastanneista tohtoreista koki työttömyyden tuomalla vaikealla taloustilanteella olleen vaikutuksia perheeseen, kun vas-

taavaa huolta ilmaisee vain 44–51 % suomeksi vastanneista. 25–39 % englanniksi vastanneista tohtoreista kertoo työttömyyden kuormittaneen parisuhdetta, kun taas suomalaisista vain 12–20 % kertoo kokeneensa tällaista. Talousvaikeuksien kuvaukset ovat tällaisia:

1. We both with my partner unemployed, so for aging people it seems unfair not to be able to cover your decent living costs.
2. Our income is very low, but we do savings, not wasting money. We save on water, electricity. Not waste. We use right amount, repair clothes, repair shoes, repair all broken things in house, etc... any way we can, we save.
3. It's hard to survive on such a low amount of money. My spouse doesn't earn enough for two. Buying necessities is not always possible.

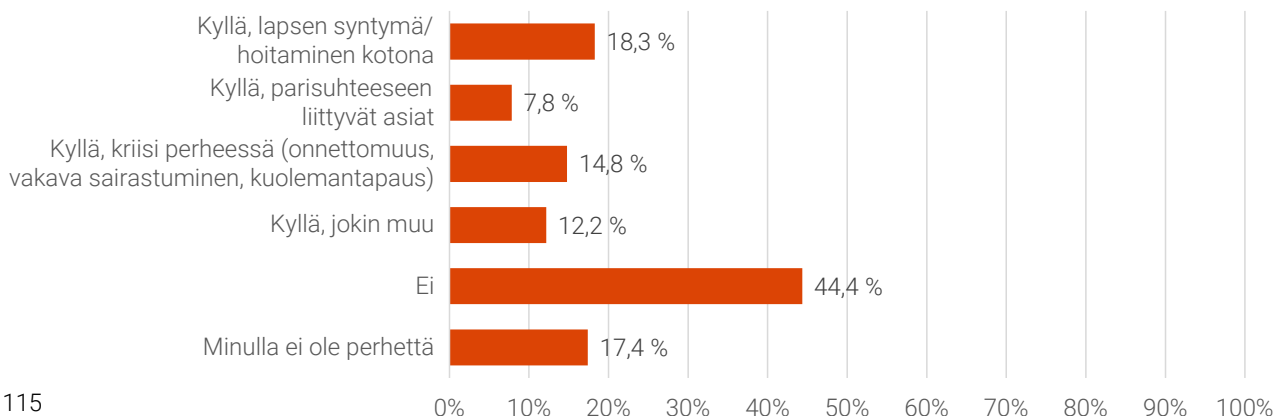
Työttömyyden mielenterveys- ja hyvinvointivaikutusten heijastumista perheeseen kuvataan esimerkiksi näin:

1. Unhappy person is not an easy person to be with. Of course there is an impact. Unemployment brings stress and unhappiness and the person next to you feels it.
2. For example, higher tension in communication due to unstable situation (avoidance of certain topics) and more need for positive reassurance.

4.16.1. Työttömyyteen johtaneet syyt: Onko jokin perheeseen liittyvä asia heikentänyt mahdollisuuksia kilpailla urasta?

KUVIO 55. KROONISTA TYÖTTÖMYYYTTÄ KOKENEIDEN TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ:

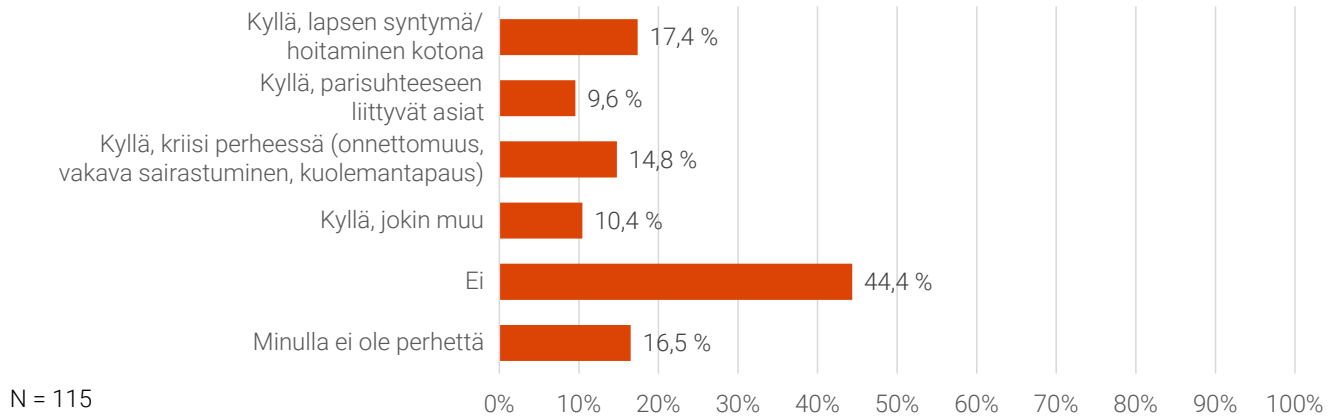
”Onko mahdollisuuksiasi kilpailla urasta heikentänyt jokin asia, joka tapahtui perheessäsi (esimerkiksi vaatimalla paljon aikaasi tai heikentämällä terveyttäsi/jaksamistasi)?”

N = 115

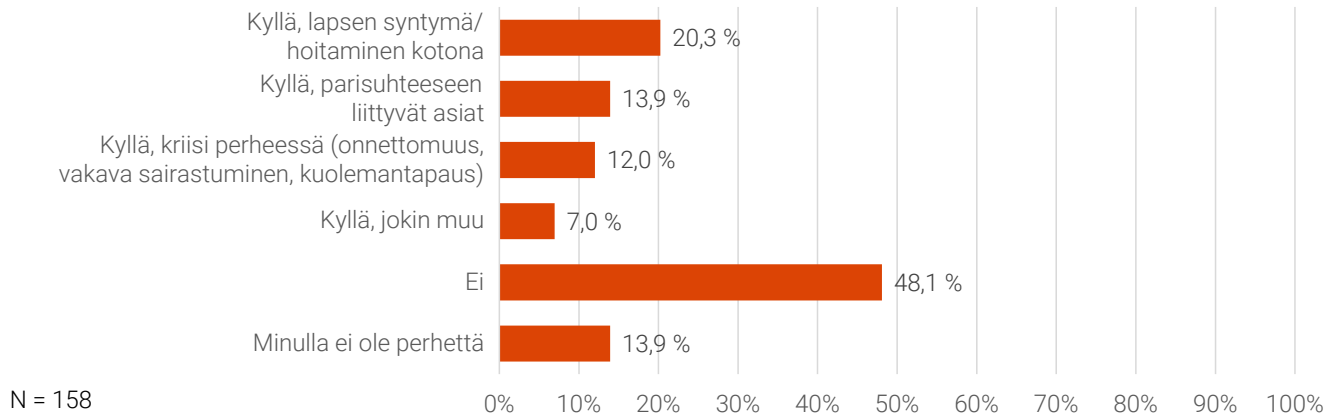
KUVIO 56. PITKÄAIKAISTYÖTTÖMYYYTTÄ KOKENEIDEN TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ:

"Onko mahdollisuksiasi kilpailla urasta heikentänyt jokin asia, joka tapahtui perheessäsi (esimerkiksi vaatimalla paljon aikaasi tai heikentämällä terveyttäsi/jaksamistasi)?"

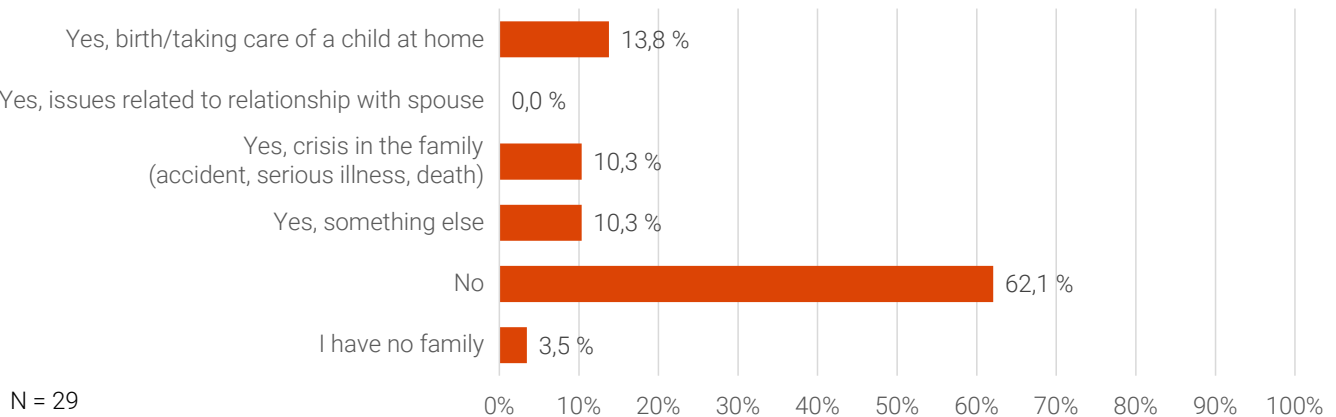
KUVIO 57. PITKITTÄNYTTÄ TYÖTTÖMYYYTTÄ (6–12 KK) KOKENEIDEN TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ:

"Onko mahdollisuksiasi kilpailla urasta heikentänyt jokin asia, joka tapahtui perheessäsi (esimerkiksi vaatimalla paljon aikaasi tai heikentämällä terveyttäsi/jaksamistasi)?"

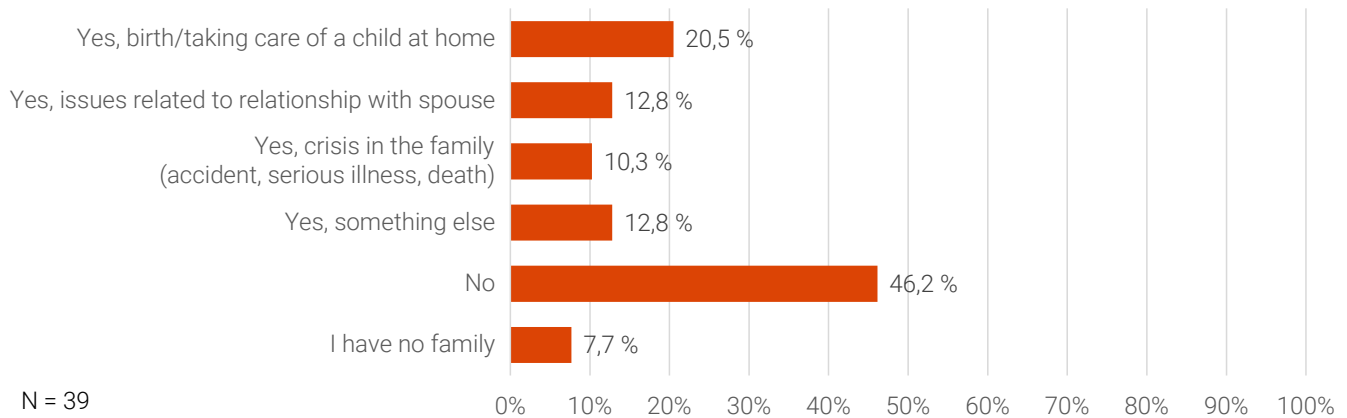

KUVIO 58. KROONISTA TYÖTTÖMYYYTTÄ KOKENEIDEN KV-TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ:

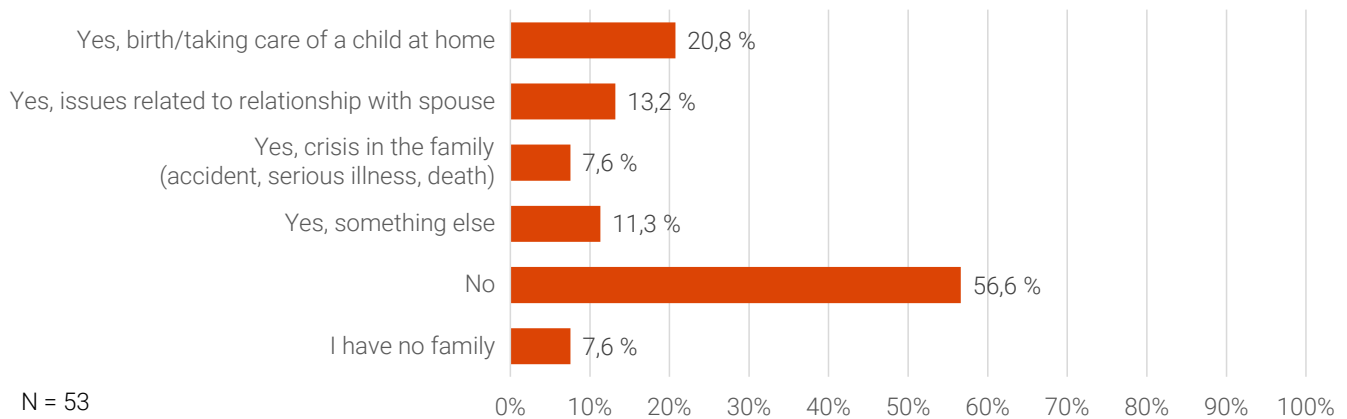
"Onko mahdollisuksiasi kilpailla urasta heikentänyt jokin asia, joka tapahtui perheessäsi (esimerkiksi vaatimalla paljon aikaasi tai heikentämällä terveyttäsi/jaksamistasi)?"

KUVIO 59. PITKÄAIKAISTYÖTTÖMYYYTTÄ KOKENEIDEN KV-TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: "Onko mahdollisuksiasi kilpailla urasta heikentänyt jokin asia, joka tapahtui perheessäsi (esimerkiksi vaatimalla paljon aikaasi tai heikentämällä terveyttäsi/jaksamistasi)?"

KUVIO 60. PITKITTÄNYTTÄ TYÖTTÖMYYYTTÄ (6–12 KK) KOKENEIDEN KV-TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: "Onko mahdollisuksiasi kilpailla urasta heikentänyt jokin asia, joka tapahtui perheessäsi (esimerkiksi vaatimalla paljon aikaasi tai heikentämällä terveyttäsi/jaksamistasi)?"

Luku 4.16.2.
TUTKIJANURAN SEURAUKSET
PERHEELLE

ESIMERKKEJÄ PERHEEN VAIKUTUKSESTA MAHDOLLI-SUUKSIIN KILPAILLA TUTKIJANURASTA

Lapsi tarvitsee huolenpitoa

1. Lapseni meni kaikkien urahaaveiden edelle heti, kun aloin lastani odottamaan (hetimiten väitökseni valmistuttua). Minulla on vahva näkemys siitä, että pikkulapselle paras paikka on kotona ensimmäisien elinvuosien aikana ja että itse olen parempi kasvattaja äitinä omalle lapselleni kuin joku vieras varhaiskasvatuksen ammattilainen. Tietysti isän rooli on aina erittäin merkittävä myös; mutta kun mieheni työ vaatii paljon matkustusta, niin oma osuuteni lapsemme kasvatuksen merkittävyudessa korostui, etenkin ennen lapsen kouluian saavuttamista.
2. Olen ollut molempien lapsien kanssa kotona n. 2 vuotta, joskin toisen kanssa olin työttömänä työnhakijana tuosta ajasta yli vuoden, mutta noina aikoina en edistänyt lainkaan jatko-opintoja/väitöskirjaa. Työttömänä tämä oli myös ehto, että ylipäätään voi saada työttömyyskorvausta, mutta lisäksi olen halunnut keskittyä nuo ajat vain lapsiin, eikä minulla olisi edes ollut jaksamista yövalvomisten ja hoivatyön ohessa tehdä tutkimustyötä. Siksi paperilla näyttää, että väikkärin tekeminen kesti minulta 10 vuotta, vaikka itseasiassa tuosta ajasta olin 4 vuotta kokonaan pois työelämästä.
3. Halusin hoitaa lastani kotona 1,5-2 vuotta. Tätä ei arvostettu akatemiassa ja määräaikainen sopimukseni yliopistolla jätettiin jatkamatta ja jäin työttömäksi.
4. Äitiysloman jälkeen työllistyminen oli haastavaa. Tuntui, että työnantaja piti vakuuttaa osaamisesta jotenkin enemmän...
5. Lapsi ja myöhemässä vaiheessa hänen ongelmansa, avioero.
6. Lapsen huumeiden käytön paljastuminen ja siitä seurannut sijoitus kodin ulkopuolelle. Asia ratkesi hyvin ja hän sai tarvitsemansa avun ja hoidon, sekä selvisi tilanteesta.
7. Kauan kaivattu lapsi päätti tulla maailmaan juuri kun olin saanut jatko-opinto-oikeuden. Allergialääkärin suosituksesta hän oli kotihoitossa 3 v. Nyttemmin minut on syrjäytetty niin, että mieheni on saanut minulle luvattun tyotehtävän, vaikka hän on jatko-opiskelija. Syrjäyttäjä tietää perhesuhteemme. Tieteentekijöiden luottamushenkilön mukaan tämä ei ihan ollut eettistä toimintaa, mutta en ole jaksanut riitauttaa asiaa työsopimusrikkomuksena, vaikka siihenkin olisi ollut perusteet.
8. Olin juuri viimeistellyt väitöskirjani ennen lapsen syntymää. Olisi pitänyt alkaa ideoida, mitä teen seuraavaksi, mutta lapseen ja myöhemmin lapsiin keskittyminen vaikeutti urasuunnittelua. Ei ollut mitään työtä, johon minua olisi odotettu perhevapaaltani takaisin.
9. Kun sain ensimmäisen lapseni, arvomaailmani muuttui. En halunnut enää antaa työlle niin paljon kuin olin antanut aiemmin. Toki työ ei edes vastannut odotuksia, joita minulla oli alun perin ollut.
10. Minulla on kaksi lasta, joita hoidin kotona kolmevuotiaaksi. Toimin samalla kuitenkin myös laitoksella sivutoimisena tuntiopettajana, myös äitiysloman aikana.
11. Vastuu 3 lapsesta vauvaiästä alkaen puolison ollessa reissutoissa.
12. Lapsen syntymä.
13. Aiempi suhteeni kariutui osin hyvin kivikkoisen akateemisen uran vuoksi. Nykyisessä suhteessa minulla on vielä varsin pieni lapsi (kohta 5 vuotta), jonka hoitaminen vie luonnollisesti paljon aikaa.
14. Minulla on neljä lasta joista kaksi pientä. Mies reissutoissa. En voisi esim. ottaa vastaan vuorotyötä.
15. Lapseni syntymän jälkeen kaikki mullistui, mutta vain hetkeksi niin, että saatoin tottua uuteen tilanteeseen. Lapsen saaminen on parasta, mitä minulle on tapahtunut.
16. Minulla on useita lapsia, ja jokaisen syntymä katkaisi senhetkiset väitösprojektit pitkäksi aikaa, sillä halusin hoitaa heitä kotona niin pitkään kuin mahdollista.
17. Lapseni asuvat vielä kotona, vaikka toinen on jo täysi-ikäinen ja toinen saavuttaa täysi-ikäisyyden tänä vuonna. En kuitenkaan ole voinut hakea töitä, joissa edellytyksenä on ainakin osittainen läsnäolo.
18. Saattaa olla, että uralla etenemistä ja perheen perustamista voi olla vaikea yhdistää, jos on nainen, koska nämä tapahtuvat juuri silloin, kun urapolkuun tulisi panostaa, joten se voi olla yhtenä syytä, että miespuoliset ovat voineet kerryttää sillä aikaa enemmän työkokemustaan vastaavissa tehtävissä ja saada jalansijaa työpaikkoihin. Toisaalta mietin, ovatko naiset tohtoreina vähempiarvoisia kuin miehet, jos he hakevat samaa virkaa. Tämä on käynyt mielessäni, eikä pelkästään tohtoreiden työpaikkoja täytettäessä, tätä voisi tutkia, että onko sukupuolella merkitystä.
19. Vaikka lapsia en olisi saanutkaan niin olisin ollut todennäköisesti työttömänä. Urakehitykseen ne kuitenkin ovat vaikuttaneet sillä nuo vuodet olen ollut pois työmarkkinoilta. Lasten syntymä enemmän ovat vaikuttaneet määräaikaiset työsuhteet. Määräaikainen suhde kun on päättynyt, jäänyt työttömäksi, saanut lapsen, koittanut etsiä uutta työsuhdetta ja jäänyt työttömäksi, niin työttömyysjaksot ovat päässeet venymään pitkiksi, jonka jälkeen onkin jo melkoisen vaikea työllistyä.
20. Väittelyn jälkeen perheeseen syntyi kolme lasta, eikä tutkimukseen panostaminen enää tuntunut mielekkäältä. Oli parempi säästää paukkuja perhe-elämään.
21. Hoidin lasta kotona omasta tahdostani, joten en koe asiaa negatiivisesti, ja työllistyin jopa hieman aiemmin kuin toivoin.
22. Lapsen syntymän jälkeen olin pari vuotta kotona, mutta suurempi merkitys oli sillä, etten voinut/halunnut enää jatkaa kehityksensä työelämässä työskentelyä lapsen syntymän jälkeen. Avioero teki työuraan panostamisesta hyvin vaikeaa (ei vapaa-aikaa, ei taloudellista joustoa) ja osaltaan saattoi vaikuttaa pitkäaikaisen pätkätyösuhteen päättymiseen. Viime vuosina lapsen sairaudet (jotka osin seurausta työttömyydestäni) vaikeuttaneet työhön keskittymistä.
23. Perheen perustaminen ei enää mahdollistanut akateemisen uran realistista tavoittelemista, koska puolisoni ei ollut halukas muuttamaan.
24. Vuoroviikkoisänä toimiminen Suomessa poisulki mahdollisuuteni hakea töitä kansainvälisillä työmarkkinoilla.
25. Jatkuva muuttaminen eri maahan, lyhyet oleskelujaksot ja lasten tuleminen on vaikeuttanut työnhakua ja myös työnsaamista.
26. En pidä muutoksista. En mielelläni muuta, en asuntoa, en paikkakuntaa, en maata. Perheen kasvaminen on vain lisännyt haluttomuuttani muuttaa.
27. Kaksi pientä lasta sekä tukiverkko toisella paikkakunnalla. Osittain tämän takia opiskelin työttömänä opettajan pätevyuden. Saimme molemmat työpaikat uudelta paikkakunnalta läheltä tukiverkkoja ja muutimme sinne.
28. [Lasten syntymä ja kasvatus] ovat kuormittaneet minua, mutta eivät ole johtaneet työttömyyteen.
29. [Lasten syntymä ja kasvatus on] jonkin verran hidastanut uralla etenemistä.
30. [Lasten syntymä ja kasvatus aiheutti] ajankäyttöongelmat. Tutkimus ei edennyt. Esimies vinoili.
31. Olen ollut vanhempainvapailla yhteensä kymmenisen vuotta, mikä on tietysti pois urakehityksestä.
32. Having a family with small makes things sometimes tricky. I have to think twice to which conferences I can go and what I am able to do outside the small windows of work time.
33. My children and taking care about my parents affected my ability to focus on my research. Most of my competitors are men who can spend double or triple time more than me working in the laboratory.
34. I have small children and taking care of them makes it more difficult to complete with people without children.
35. After my PhD defence, I had a baby the next year and it was difficult to return to the research or job search easily.

36. The family situation brought a negative image when applying for jobs.
37. Having large family with young children prohibits out of country employment.
38. Starting of a family.
39. The main impact I've struggled with is schedules of schools/daycares. It's not rare to get daycares in which you can only put kids 9-16. With basically any travel time at all, you get a situation in which you get 1-2 hours less per day of work.
40. Once you have kids, especially when they're still small, you have less energy to study - which you need to do even harder to integrate in a foreign country.

Kuvauksia yksinhuoltajien tilanteesta

1. On sanottu suoraan, että hoitovapaat ja lapset oli kannattanut jättää pitämättä/tekemättä ja että on liian iso riski palkata yksinhuoltaja.
2. Olen eronnut, kun lapseni olivat pieniä ja siitä lähtien olen ollut perheeni ainoa aikuinen. Kilpailu tutkimusrahoituksesta on kovaa ja työ edellyttäisi toisinaan paljon enemmän kuin normi työajassa ehtii tehdä ja siinä koen olleeni kollegoitani huonommassa asemassa. Olen kuitenkin asettanut lasteni hyvinvoinnin ja oman jaksamiseni etusijalle ja siksi en ole pystynyt aina panostamaan tutkimustyöhön niin paljoa kuin se olisi vaatinut.
3. Vanhemman sairastuminen ja kahden lapsen yksinhuoltajuus.
4. Lapsi syntyi juuri silloin, kun aloitin tohtorikoulun. Lapsi syntyi sairaana ja ensimmäinen vuosi piti viettää lapsen kanssa kotona ja välttää menemästä ihmisten ilmoille. Lapsen syntyminen ja lapsen kasvattaminen toi paineita parisuhteeseen. Puoliso oli lisäksi kateellinen alkaneesta väitöstutkijan työstäni. Hänkin oli aloittanut väitöstutkimuksen tekemisen, mutta joutui luopumaan työstä. Hän jäi ensin työttömäksi ja joutui sitten menemään matalamman koulutuksen työhön. Hän pääsi sittemmin etenemään koulutustaan vastaavaan työhön ja sai lopulta vakituisen paikan. Osoittautui, että puolisoni stressasi paljon lapsen hoitoon liittyvissä asioissa. Myös hänen työyhteisönsä ilmapiirissä oli epäkohtia. Nämä aiheuttivat kireää ilmapiiriä meille kotiin. Emme kyenneet vaalimaan hyvää parisuhdetta ja ongelmat kasautuivat vuosien myötä. Lopulta, 20 vuoden jälkeen, erosimme. Minusta tuli yksinhuoltaja.
5. I'm a single parent and the only carer to my school-age child (no other parent present, and no other 'on spot' immediate support).

Joidenkin kohdalla haasteet kumuloituvat

1. Aloitin jatko-opintoni kolmen pienen lapsen kanssa. Samaan aikaan toinen vanhempani sairastui muistisairauteen, ollessaan vielä työikäinen. Häntä hoitanut toinen vanhempani kuoli äkillisesti lyhyeen sairauteen, nuorena hänkin. Käytännön elämän järjestelyt olivat haastavia, työssäkäyvä puoliso joutui myös kantamaan paljon taloudellista vastuuta valinnoistamme.
2. Kehitysvammainen teini, muutto takaisin Suomeen ulkomailta, muu perhe puhuu vain englantia.
3. Yksinhuoltajuus ja lasten kehitysvammaisuus.
4. Asuminen kahdella paikkakunnalla, pienen lapsen hoitovastuun jakaminen paikkakunnalla missä ei juuri omia tukiverkkoja, puolison terveydentila.
5. Sekä irtisanominen että lapsen sairaus vaikutti.
6. Korona vaikutti jollakin tavalla varmasti kaikkiin, mutta omassa tapauksessani se sattui samaan aikaan monen stressitekijän kanssa.
7. Lapsesta huolehtiminen tietenkin vaikuttaa elämääni, ei kuitenkaan välttämättä kielteisesti. Sikäli se on rajoittanut, etten ole harkinnut siirtymistä ulkomaille tutkijaksi. Nyt lapsi on jo 20 v

8. Sain keskoslapsen, joka "työllisti" minua paljon lähes 10 vuotta. Samaan aikaan vanhempani olivat vaikeahoitoisia. Ilman näitä olisin varmaan voinut olla aktiivisempi ja etsiä muita töitä jo ollessani tutkijana.
9. Being a parent means you can't keep up with the high demand of academic life, especially publishing as you just don't have as much time anymore. This is especially hard when you are a single parent.
10. The whole family had to come to Finland so that my son, who had leukemia, could receive medical treatment, since in my country, [a non-EU country], they refused to give him said treatment, my son was saved and is now healthy, and I am living in Finland and [the non-EU country] and wanting stability for my life. I want to live in one country together with my family.
11. I have 2 children with developmental disorders. My son has Asperger's (autism) and my daughter ADHD, my partner also has issues. This means I have to look after the children, take them to some schooling and social activities. This takes my time and makes it difficult to do some of the career required aspects, e.g. go to a conference (who looks after the children). But also working at home can be difficult with me having to do more domestic chores and child care than would normally be expected (e.g. my son cannot be allowed to play outside without someone watching over him due to traffic dangers). This makes it hard to take part in some research. It also leads at times to being tired -family having irregular sleeping and eating schedules. I am woken very early or not able to sleep. ADHD has also the "ADHD tax" stuff gets broken / lost due to lack of attention which has a cost. Anyone can overstress the effects, but also they are often subtle and not obvious.
12. I have a son with autism and ADHD. Stressing to take care of him.

Perheenjäsenten terveyteen liittyviä huolia

1. Samaan aikaan kun valmistuin, löytyi perheenjäseneltä syöpäkasvain, joka vei huomiotani ja hoitaminen aikaani. Onneksi syöpä saatiin hoidettua melko nopeasti ja se pysyi poissa.
2. Uuden työsuhteen alussa selvisi lapseni vakava psyykinen sairaus, joka vaikutti koko perheen dynamiikkaan. Se aiheutti osaltaan haasteita uuden työn omaksumisessa. En silti usko, että ilman tätä olisin voinut jatkaa työssä koeajan jälkeen.
3. Lapsen sairauden vaatima erityishuomio.
4. Väitöskirjaa tehdessäni toimin omaishoitajana nuorelle lapselle.
5. Lapsen vakava pysyvä sairastuminen on verottanut psyykkisiä ja myös fyysisiä voimavaroja, mikä on voinut osaltaan vaikuttaa urahistoriaani.
6. Synnytin kaksoset [...], joista [molemmilla oli vakava sairaus/vamma]. Olin omaishoitaja 15 vuotta. Lisäksi olen huolehtinut vanhemmistani ja tädistäni, jotka kuolivat [...]. He asuivat viimeisen vuotensa palvelutalossa, mutta se ei vähentänyt omaiseen (minuun) liittyviä velvollisuuksia.
7. Muistisairas äiti ja hänestä huolehtiminen, sairaudet ja onnettomuudet lähipiirissä.
8. Minulla ei ole omia lapsia, mutta isäni dementia vaikutti jaksamiseeni.
9. Äitini sairastui. Yksinäisyys johtaa masennukseen.
10. Yksi läheinen on sairastunut vakavasti ja vaatii huomiotani, mikä haastaa työnhakua ja saattaa vaikuttaa siihen, millaisia töitä voin ylipäätään ottaa.

11. Kun jäin työttömäksi, minusta tuli myös ympärivuorokautinen omaishoitaja, koska sosiaalipalveluissa ei ollut pandemian aikana riittävästi työntekijöitä.
12. Huolehtiminen vanhenevista ja sairastuneista vanhemmista vaikutti osittain elämäntilanteeseen sekä fyysiseen ja henkiseen jaksamiseen.
13. Perheessä sairaus joka on vaatinut itseltä paljon aikaa.
14. Omaishoitajuus, ensin tutkijanuran alussa aggressiivisen, dementoituneen (isää merkittävästi vanhemman) äidin ja nyt arjessa apua tarvitsevan isän hoitaminen.
15. I have a child with ASD who needs more help and attention.
16. Isäni on ollut erittäin vakavasti sairas jo aivan varhaislapsuudestani saakka. Tämä on vaikuttanut valintoihini ja maantieteelliseen sijoittumiseeni niin, että olen käytettävissä tarvittaessa muutaman tunnin kuluessa.
17. Lapsen erityishoivan tarve, käynnit toiminta-, fysio- ja puheterapiassa.
18. Vaimoni terveys heikkeni samoihin aikoihin, kun minua ei palokattukaan yliopistolehtoraattiin. Hän joutui osittaiselle sairauseläkkeelle.
19. Vaimon vakava sairastuminen, hän on nyt pyörätuolissa ja tarvitsee paljon apua, muttei jatkuvaa päivystämistä.
20. Lasten saaminen on ollut seurausta ammatillisesta marginalisoinnista, sillä muuten olisin keskittynyt työhöni. Lasten hoitaminen jäi kuitenkin minun vastuulleni. Yhden lapsen pitkäaikainen sairaus on kuormittanut ja rajoittanut esim. työn perässä muuttamista.
21. Omat vaivat ovat olleet niin rajoittavia, ettei ole päässyt kokeilemaan puolison vaivojen vaikutusta.
22. Perhesyyt eivät olleet kriisi, mutta vaikuttivat päätökseen. Se oli ennemminkin tässä kohtaa arvovalinta, että halusin keskittyä enemmän läheisten hoivaan.

Kuoleman kohtaaminen tai vakava sairaus perheessä

1. Äitini yllättävä sairastuminen syöpään sekä kuolema olivat osasyynä ajautumisessani uupumukseen ja masennukseen työssäni.
2. Isäni vakava sairastuminen ja kuolema osuivat juuri sellaiseen kohtaan, jossa olin jo valmiiksi väsynyt väitöskirjani loppuunsaattamisesta ja olin uudessa työpaikassa. Tein töitä osin isäni kuolinvuoteen ääreltä käsin. Tämä kaikki oli ihan liikaa. Esimiehen kysyessä, olisinko halunnut jatkaa uraani kyseisessä organisaatiossa (akatemian ulkopuolisessa), vastasin "en". Sen jälkeen pian jouduinkin vuoden kestäneelle sairauslomalle.
3. Äitini kuolema laukaisi masennuksen ja luultavasti sen vuoksi minut irtisanottiin ensimmäistä kertaa, koska se tapahtui heti kun tulin takaisin pidemmältä sairauslomalta (ja olin juuri mennyt naimisiin). Isäni pärjää vielä jotenkuten yksin, mutta sekin huolettaa, koska hänellä eikä minullakaan ole suuri rahoja, jos tarvitaan enemmän hoitoa.
4. Äitini sairasti vakavasti ja lopulta kuoli. Jaksamiseni meni siihen, eikä urani suunnitteluun.
5. Juuri valmistumisen jälkeen äitini sairastuminen ja kuolema vaikutti minuun syvästi.
6. Pisimmän työttömyysjakson aikaan lähipiirissäni oli useita kuolintapauksia.
7. Isän kuolema.
8. Vaimoni kuolema lasten ollessa vielä kouluiässä.
9. Väitöstutkimuksen tekemisen aikoihin sattui useita kuolemantapauksia suvussa ja menetin lopulta koko lapsuuden perheeni. Omien lasten ja puolison merkitys on sen jälkeen korostunut.
10. Vaikeudet ovat päin vastoin tukeneet keskittymistä työhön. Työ on ollut pakopaikka. Toisaalta toki tuli tilanne, jossa perheessäni oli kuolema ja vakava sairastuminen ja sitten vielä minut potkittiin pois työyhteisöstäni. Silloin en enää jaksanut taistella vaan annoin periksi. Mutta tilanne kyllä parani joksikin aikaa myöhemmin.

11. Yrittäjä-vaimoni kuoli ja paikkakunnalla tuli varmaan kateus virkaani ja yrittäjyyttäni kohtaan. Laatutyön ja laadun kehittäminen katsottiin samalla turhaksi.
12. Hamstraaja-äitini kuolema 10 vuotta sitten on vienyt suunnattomasti energiaa näihin päiviin asti, kun olen joutunut selvittämään vuositolkulla hänen sotkujaan.
13. During a very serious period of illness and death of a family member, a university colleague openly criticized me for having moved lessons to competitive times with his/her activities. The director of the department summoned me to his office immediately after the death of my family member, telling me that my office would be assigned to others, and my request for funds (not directly dependent on him) would probably not be successful.
14. My husband very sick. Had accident years ago.
15. Crisis in my family only started after long term unemployment.
16. A close relative and loved one has passed away, which was the main reason to live in close proximity to my family, which has limited my chances of finding a job suited to my qualification and interests.
17. Severe illness in the family that affected my mental well being long-term in 2020, but the effects still lingered during the job search.
18. A close family member in my age died unexpectedly during a work trip. The following months were extremely stressful. I could not cope with the stress at work at the same time.

Kuvauksia erotapauksista

1. Ensimmäiseen työttömyysjaksoon liittyy myös ero parisuhteesta. Sillä oli paljonkin vaikutusta jaksamiseen. Toisaalta en ole varma, olisinko voinut työllistyä millään taikatempuilla pelkätään paremman jaksamisen kautta. Mutta oli ehdottomasti vaikutusta tilanteeseen!
2. Ero heikensi voimia pitkäksi aikaa.
3. Hoidin 2 lasta yhteensä 5 vuotta kotona. Avioero vei voimia. Viimeiset 15 vuotta asunut yksin, joten perusmenoihin, asumiseen, menee iso osa, kun ei ole toista jakamassa asumismenoja.
4. Ero 17 v parisuhteesta koetteli. Onneksi olin töissä ja sain sieltä tukea lukemattomilta tahoilta.
5. Ensimmäinen avioero ja lapsen kasvattaminen vaikuttivat aikoinaan 2000-luvun alussa hetken aikaa, mutta en ollut silloinkaan työttömänä päivääkään.
6. Uupumus ja avioero vaikuttivat paljon siihen, että ei jaksanut kirjoittaa hakupapereihin valheita monitieteisen osaamispylöinodin dynamiikasta.
7. Avioero [on vaikuttanut uran/työttömyystilanteen kehitykseen.]
8. Ero.
9. Olin 10 vuotta naimisissa, mutta emme saaneet lapsia. Aluksi vaimoni oli pitkään työttömänä, mutta lopulta hän sai harjoittelijanpaikan ja sen avulla pysyvän tutkijaviran vain kandin papereilla, vaikka hain samaa paikkaa tohtorin papereilla. Sitten hän lopulta väitteli itsekin erottuaan minusta. Suurin syy oli se, että en tietänyt suuren laman alkaneen juuri väittelyni jälkeen ja en ehtinyt hakea pysyvää virkaa ennen kuin uusien virkojen haku loppui vuosiksi. En myöskään voinut ja halunnut hakea tutkijan töitä ulkomaita vuosiksi, koska hoidin kesäisin maatilani töitä äitini apuna.

Väkivalta ja traumakokemukset

1. Lähisuhdeväkivalta, kuolemantapaukset, ikävien asioiden hoitamisen epätasainen jakaminen.
2. Sairastuin uupumukseen useiden perhekiisien ajanjakson jälkeen (vakavat sairaudet, kuolemat, perheväkivalta).
3. Lapsuuden traumakuorman vaikutukset.

4. Poliisin kirjeessä lukee "Salassa pidettävä".
5. Poliittinen tilanne, äärioikeiston suunnasta tullut suora väkivalan uhka.

Perhe eri maassa

1. Working abroad, distant from the family, as no job was found in Finland.
2. My family lives in a different country. I had to visit them for a month during my unemployment time, since it has been 4 years since I last visited them. I missed some deadlines for job application that time.
3. My Finnish mother in law has become old and frail, so we needed to come from [a non-EU country] to Finland to attend to her needs.
4. My partner and I have a different nationality. My partner is working in Finland and happy with the work. For me it would be easier to look for job outside of Finland and I need to visit constantly my home country for medical insurance reasons.

Muita perheen merkitykseen liittyviä kommentteja

1. Perheen tuki on tärkeä.
2. Perheenisänä on ollut mielekästä olla.
3. Lapset olivat jo sen verran isoja, kun ryhdyin tohtoriopinnoille. Vanhempani pyörittivät arkeamme ja mies kannusti täysin voimin kaikin tavoin. Olin etuoikeutetussa asemassa.
4. Läheiset ihmissuhteet vaikuttavat kaikkeen. En usko että oleellisesti minun tapauksessa kuitenkaan työllisyyteen.
5. Kaikilla on jotain tällaista, en ole erikoistapaus siinä mielessä.

6. Mieheni työtehtävät suuntautuvat pääasiassa ulkomaille. Hän sain pitkän komennuksen juuri väitökseni jälkeen. Lähdin perhesyistä mukaan ja olin poissa Suomesta 5 vuotta.
7. Valmistuin tohtoriksi suhteellisen myöhään ja työttömäksi jäin vielä paljon sen jälkeen. Olisin varmaan hakeutunut aktiivisemmin töihin ulkomaille, mutta en kovin mielellään halunnut muuttaa yksin ja jättää perhettä Suomeen.
8. Toispäin, perhe on kärsinyt stressaavasta menestyvän tutkijan urastani, ja myöhemmin pitkäaikaistyöttömyyden aiheuttamasta köyhyydestä ja henkisestä pahoinvinnista.
9. Jos olisi perhe, niin uskaltaisi ottaa riskejä, siis mennä ulkomaille, vaikka vain 6 kk, mutta kun sitten ei saa mitään millä pärjää niin ei yksin uskalla varsinkaan kun tietää kuinka vaikeaa on Suomessa kun joutuu palaamaan. Perhe jos olisi niin olisi joku joka ne laskut maksaisi kuitenkin eikä koko talous olisi minun varassani.
10. Oman talon rakentaminen.
11. I preferred my family to work. When I was alone I could stay longer at work, but I already knew I don't want to do it forever. I am happy with family.

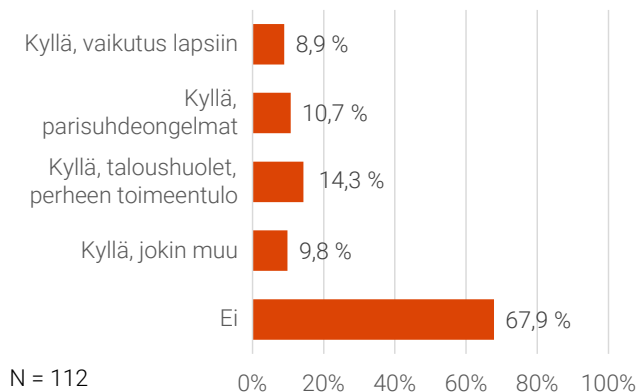
4.16.2. Tutkijanuran seuraukset perheelle

Suurin osa kroonista- tai pitkäaikaistyöttömyyttä kokeneista tohtoreista sekä lähes puolet 6–12 kk yhtäjaksoista työttömyyttä kokeneista tohtoreista kertoo, ettei väitöskirjan tekemisen tai tutkijanuran tavoittelun tuottama stressi ole aiheuttanut seurauksia heidän perheelleen. Toisenlaiset tilanteet tulevat esiin avovastauksista: aikaa lapsille on liian vähän, pitkäaikaiset parisuhteet kuormittuvat tai päätyvät eroon, talousvaikeudet pahentavat ti-

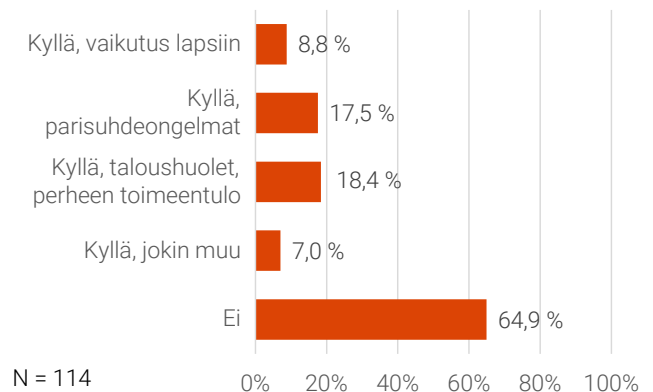
lannetta. Jotkut kertovat, etteivät ole voineet perustaa perhettä, koska tutkijantyö on niellyt kaiken ajan ja kaiken huomion, tai koska epävarma taloustilanne ei ole mahdollistanut perheen perustamista.

Englanniksi vastanneiden tohtorien kertomukset ovat pitkälti samanlaisia kuin suomeksi vastanneiden: jotkut eivät ole rohjenneet perustaa perhettä pitkään jatkuneen epävarman ja stressaavan tilanteen vuoksi. Toiset kokevat urakilpailun tuottaman stressin liittyvän parisuhteen ongelmiin, perheen taloushuoliin ja kykyyn viettää aikaa lasten kanssa.

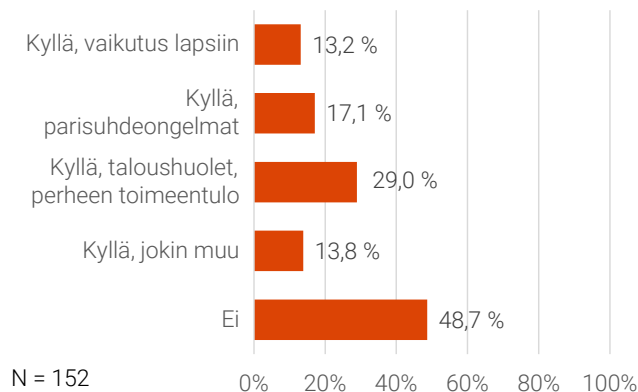
KUVIO 61. KROONISTA TYÖTTÖMYYTTÄ KOKENEIDEN TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: "Koetko, että väitöskirjan tekemisen tai tutkijanuran tavoittelun vaatima kova työ ja stressi ovat aiheuttaneet perheellesi seurauksia?"

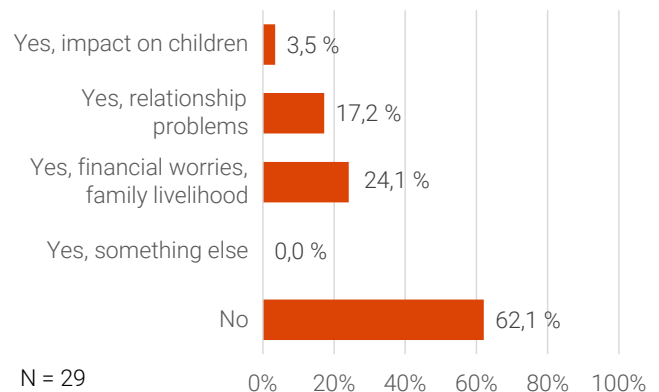
KUVIO 62. PITKÄAIKAISTYÖTTÖMYYTTÄ KOKENEIDEN TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: "Koetko, että väitöskirjan tekemisen tai tutkijanuran tavoittelun vaatima kova työ ja stressi ovat aiheuttaneet perheellesi seurauksia?"

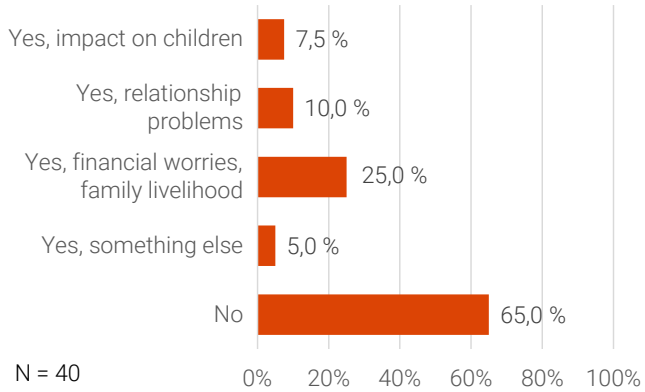
KUVIO 63. PITKITTÄNYTTÄ TYÖTTÖMYYTTÄ (6–12 KK) KOKENEIDEN TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: "Koetko, että väitöskirjan tekemisen tai tutkijanuran tavoittelun vaatima kova työ ja stressi ovat aiheuttaneet perheellesi seurauksia?"

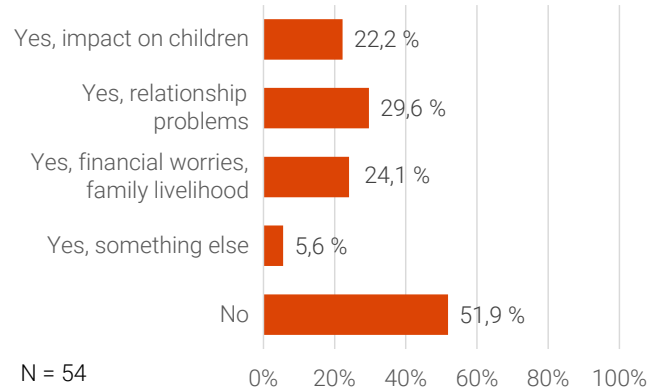
KUVIO 64. KROONISTA TYÖTTÖMYYTTÄ KOKENEIDEN KV-TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: "Koetko, että väitöskirjan tekemisen tai tutkijanuran tavoittelun vaatima kova työ ja stressi ovat aiheuttaneet perheellesi seurauksia?"

KUVIO 65. PITKÄAIKAISTYÖTTÖMYTTÄ KOKENEIDEN KV-TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: "Koetko, että väitöskirjan tekemisen tai tutkijanuran tavoittelun vaatima kova työ ja stressi ovat aiheuttaneet perheellesi seurauksia?"

KUVIO 66. PITKITTÄNYTTÄ TYÖTTÖMYTTÄ (6–12 KK) KOKENEIDEN TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: "Koetko, että väitöskirjan tekemisen tai tutkijanuran tavoittelun vaatima kova työ ja stressi ovat aiheuttaneet perheellesi seurauksia?"

Luku 4.16.3.

**TYÖTTÖMYYDEN SEURAUKSET
PERHEELLE**

ESIMERKKEJÄ TUTKIJANURAN SEURAUKSISTA PERHEELLE

Joidenkin kohdalla perheen perustaminen on jäänyt urakilpailun jalkoihin

1. Ei ollut aikaa perustaa perhettä.
2. Lapsien hankkimista ei ole voinut edes kuvitella.
3. Olisin ehkä paremmin tullut toimeen jossain ihan muussa työssä. Ja ehkä minulla olisi lapsiakin, jos olisin valinnut muun alan.
4. Minulla ei ole lapsia, ja en myöskään voinut sitoutua perhe-elämään, sillä jouduin muuttamaan ulkomaille ja ulkomailta maasta toiseen työllistyäkseen.
5. Estänyt parisuhteen etsintää.
6. Ei ole oma asunto, ei ole lapsia, ei ole parisuhdetta, ei ole harrastuksia, ei ole raha lomaviettoon.
7. Parisuhteeni kariutui varmaan osittain juuri kummankin osapuolen epävarman taloudellisen tilanteen vuoksi. Oli vaikea suunnitella tulevaa. Vaikka nyt elänkin yksin, eivät taloushuolet ole poistuneet, mutta ne ovat pienemmät kuin jos minulla olisi lapsia. Epävarma taloustilanne on osaltaan syy siihen, että en ole koskaan vakavasti harkinnut lasten hankkimista – tosin siihen on myös muita syitä.
8. Pysyin "sinkkuna" 30-40- vuotiaana, tosin monista syistä, mutta silloin tein väikkäriäkin. Ei tullut tehtyä lapsia, mutta en ole varma, olisinko muutenkaan tehnyt. Sittemmin ja nyt parisuhteessa olen. Bonuslapsia on.
9. Väitöskirjan tekemisen loppuvaihe oli niin stressaavaa ja täydellistä keskittymistä vaativaa, että parisuhteen muodostaminen oli lähes mahdotonta.
10. Muutin ulkomaille väitöskirjaa tekemään, ja valmistuttuani muutin takaisin Suomeen, jossa ehdin olla puoli vuotta kunnes muutin taas ulkomaille, ainakin kahdeksi vuodeksi, jonka jälkeen varmaan palaan Suomeen. Näistä lähtökohdista parisuhdehommat on kyllä aika hankalia. Tosin eipä sitä kumppaniakaan ollut, jos olisi niin kenties olisin tehnyt erilaisia valintoja.
11. Väitöskirjaprojekti ja työttömyys ovat estäneet perheen perustamisen kokonaan.
12. Tuossa [kyselykaavakassa] pitäisi olla vaihtoehtona vielä se, että työttömyys on estänyt perheen muodostamisen.
13. Kukaan ei edes halunnut seurustella tutkijan kanssa.
14. Lapsia ei ole eikä varmaan tulekaan, kun tutkimusmaailmassa on tarjolla vain epävarmuutta toimeentulosta.
15. Jatkuvan muuttamisen seurauksena on se(kin), että olen lapseton.
16. Ehkä en olisi perheetön, jos työpaikka olisi ollut toisenlainen. Mutta mene tiedä.
17. Oma perhettä ei ole, mihin varmasti on vaikuttanut myös työelämän rikkonaisuus ja jatkuva epävarmuus.
18. Tutkijanuran valitseminen on luultavasti osaltaan vaikuttanut siihen, etten ole perustanut perhettä.
19. Tutkijan uralla joutuu olemaan yksin.
20. Perheen perustaminen siirtyi vanhemmalle jälle.
21. Uupumiseni on vaikuttanut ihmissuhteisiini, omaa perhettä ei ole.
22. Työttömyys syrjäyttänyt myös parisuhdemarkkinoilta.
23. Emme ehtineet tehdä kuin yhden lapsen. Ei mahdollista USA:ssa liian matalien tulojen vuoksi.
24. It had an impact on choosing to postpone having children because especially with both me and my partner having short-term contracts or working on grants didn't feel secure enough to have children.
25. I have not been in a reliable position in which I would father children.
26. Due to requirements of spending time abroad I decided against having children.
27. The fact that we can't have a permanent job and that we have to change labs and countries makes it very difficult to find partners ready to follow us abroad.

28. I never dated anyone seriously during my Doctoral research career, cause I simply did not have enough time for them.

Tutkijanuran vaikutuksia lapsiin ja läsnäoloon omien lasten kanssa

1. En ollut väitöskirjatutkimusvaiheessa niin paljon lasteni kanssa kuin olisin halunnut. Leipä on tietenkin ollut kapeaa, mutta pärjättiin jotenkin.
2. Lähinnä siinä, etten ehdi olla niin paljon lapseni kanssa kuin hän ja minä haluaisimme.
3. Näin jälleenkäin kadun sitä, että olen joutunut olemaan niin paljon poissa kotoa, kun lapset olivat pieniä. Uran pätkittäisyys on tehnyt tulevaisuuden ja talouden suunnittelut stressaavaksi.
4. Tein väitöskirjaa työn ohessa, näin jälleenkäin katsottuna ei olisi pitänyt, lapsi varmasti kärsi poissaolevuudesta.
5. Toimeentulo ollut jatkuva huolen aihe. Parisuhteen ongelmat heijastuvat aina myös lapsiin. Lapset eivät ole saaneet sitä vanhempaa, jonka olisin halunnut olla.
6. Olisin halunnut kyetä nauttimaan lapsista sinä aikana enemmän.
7. Omalla kohdallani asiantuntijatyö on aiheuttanut stressiä lapselle, sillä olen ollut käytännössä yksinhuoltaja. Työ vaatisi joustoa, jota kohdallani vähän. Vaikka yrittää pitää asiat balanssissa, oma stressi heijastuu myös lapseen.
8. Olen itse kokenut huonoa omaatuntoa siitä, että meillä on ollut taloudellisesti tiukkaa ja varmaan myös itse olen ollut välillä stressaantunut epävarmuudesta yms. Aikuiset lapset ovat kuitenkin sitä mieltä, että heillä on ollut kaikki ihan hyvin eivätkä he ole kokeneet mainitsemiani asioita ongelmiksi lapsuudessaan.
9. Omista lapsista lähes kaikki ovat myös tahollaan olleet mukana omilla tutkimushankkeissa. Yksi on lääkäri, ja tutkii potilaita vaikei ole varsinaisesti tutkimusprojekteissa, ainakaan vielä. Lasten isäkin on tutkija eli lapset ovat kasvaneet tutkijaperheessä. Tutkimusaiheista on puhuttu kotona aina paljon, ja ehkä se on ollut yksi syy, ettei ns. tavallisia perheperheitä juurikaan ollut, vaan turhaumat ovat olleet enemmän tutkimustyöhön liittyviä. Kun kumpikin vanhempi on tutkija, niin molemmat ymmärtävät tutkimustyön luonteen ja toisinaan aikatauluun mukautukset.
10. Minulla ei ollut paljon aikaa olla lapsen kanssa, mutta toisaalla olen ottanut häntä mukaan konferensseihin (puoliso oli mukana), mikä oli kiva.
11. Olisin ehtinyt olla lasten kanssa paljon enemmän, jos en olisi tehnyt väitöskirjaa.
12. Ajankäyttö. Tutkimustyöhön valitettavasti uppoutuu tyystin...
13. Tein väitöskirjaa sekä työssä että vapaa-aikana, mikä kuormitti perhe-elämää.
14. Ei rahaa, ja siitä huolimatta äiti aina kiinni töissä.
15. Jos olisi ollut pikkulapsia väitöskirjan tekemisen aikaan, niin vaikutuksia olisi varmasti ollut huomattavasti enemmän. Ensimmäinen lapseni oli tarpeeksi iso, enkä vielä odottanut toista. Väitöskirjan tekemiseen ja uraani tuolloin liittyi kauhean paljon matkustelua ympäri maailmaa, kansainvälisiä tiedekonferenssejä, esitelmointiä jne.
16. Opiskelu työn ohella vienyt liikaa resursseja.
17. Paineinen työni ja sen mukanaan tuomat muut ongelmat (mm alkoholi) ovat vaikuttaneet lapsiin ja puolisoon.
18. Tein väitöskirjaa äitiyslomalla.
19. Tutkimuksen tekeminen on vaikuttanut aikaan, jonka on voinut viettää lasten kanssa.
20. Olen ollut ajoittain poissaoleva yksinhuoltajaäiti. Toisaalta olen voinut olla enimmäkseen kotona. Lopputulos on hyvin tyydyttävä kaikista huolimatta.
21. Nuorempaan lapseen on vaikuttanut niin, ettei hän uskalla lähteä opiskelemaan, koska "sitten on niin köyhä".
22. Riskialtis raskaus, silti stipendiaattina käytännössä jouduin tuottamaan tuloksia vielä synnytysosastollakin ...

23. Väittelin ensin ja sain lapsen vuotta myöhemmin. Valtion virka mahdollisesti perhevapaat ja osapäivätyön.
24. Pikkulapsivaiheessa suuri yhteiskunnallinen lama lisäsi paineita. Toisaalta juuri silloin "fyrrkkaa tuli joka tuutista" kun alaani kaivattiin hallinnossa.
25. Lapsen omaishoitajana toimiminen ja vaimon työuran mahdollistaminen samaan aikaan omien vaativien opintojen ja tutkimustyön kanssa oli haastavaa. Tällöin läheissuhteiden hoito oli välillä vaikeaa.
26. Hermostuneisuuteni ja stressaantumiseni lisääntyi.
27. Not able to give time to my child. Have issues with my husband who is also in the same profession.
28. I could not give enough time to kid and wife during my PhD. limited income also affect mobility and recreational activities.
29. Less time to spend with family.

Katkenneita parisuhteita

1. Burnout ja väikkäri aiheuttivat eron.
2. Poissa lasten elämästä liian paljon. Ensimmäinen avioliitto päättyi eroon väikkärin aikana.
3. Erosin pitkästä liitosta väitöskirjan valmistuttua. Vaikea sanoa, miten paljon tutkimuksen teon aikaavievyyks vaikutti, mutta tuskin oli täysin merkityksetöntä.
4. Kun erosin ensimmäisestä miehestäni, siihen epäilemättä vaikutti myös se, että olimme tuolloin molemmat hyvin stressaantuneita väitöskirjatutkijoita.
5. Parisuhteen päättymisen ja lasten kanssa vietetyn ajan vähyyks.
6. Olisin eronnut muutenkin. Jos olisin paperimies, elo olisi tasaisempaa. Mutta en halua tasaista eloa.
7. Tutkinto meni parisuhteen edelle, joka johti pitkän suhteen purkautumiseen.
8. En osaa sanoa. Voi olla, että tutkijanuran alun epävarmuus on vaikuttanut osaltaan myös parisuhteiden kaatumiseen.
9. Mies asuu Suomessa minä [eräässä maassa]. Pelkän ettemme kestä näin olla pitkä aika.
10. Led to my divorce.
11. Maybe the stress during my Ph.D. was one of the reasons I got divorced.
12. I divorced in the last year of doing my PhD (of course, academic work was just one of the reasons). Currently, and in a prolonged term, lack of stability, financial issues, stress, etc. highly influence my ability to care of my child in the way I would like to.
13. I am currently doing a postdoc outside of Finland while my wife stays in Finland. It is a
14. constant busy at work lead to divorce, was married again after
15. The main difficulty is to find a job in a place that is also suitable for my partner. I had to stretch my job search to countries other than Finland, and this has caused insecurity on me and my partner.

Perheen taloushuolten kuvauksia

1. Tuloja ei kerta kaikkiaan ole ollut muuta kuin työttömyysetuus. Tämä on nelihenkisessä perheessä taakka.
2. Väistämättä talousvaikeudet vaikuttavat lapsiin, jääminen yksinhuoltajaksi parisuhteen päätyttyä.
3. Minulla on perhe, joka on lasten vaikeuksista huolimatta pysynyt koossa. Joskus syödään pelkkää kaalipataa.
4. Epätietoisuus toimeentulosta, pitkät työpäivät ja työn ja vapaa-ajan rajan hämärtyminen ovat vaikuttaneet perheeseeni joko suoraan tai välillisesti.
5. Olen joutunut ottamaan paljon lainaa apurahojen puuttuessa. Tutkimusprojektin varat kavallettiin enkä saanut palkkaa vaikka tein vuosia kovasti töitä tutkimustulosten eteen.

6. Määräaikaisilla töillä ja epävarmuudella on negatiivista vaikutusta.
7. Väitöskirjaa valmistellessani tein osa-aikaisia pätkätoita, joiden väliin sijoittui myös työttömyysjaksoja, joten tuloni olivat pienet. Lisäksi työjaksot haittasivat keskittymistäni tutkimukseen, vaikka olivatkin pääsääntöisesti omalta alaltani.
8. Pienellä apurahalla työskentely. Epävarma talous. Rahoitus vuodeksi kerrallaan.
9. Tutkijan uran katkonaisuus ja pienituloisuus ovat vaikuttaneet niin, että olen koko ajan ollut se vähemmän ja välillä tosi niukasti ansaitseva aikuinen.
10. Puolison harteille on jäänyt liikaa taloudellista vastuuta. Perheessämme on vielä alaikäisiä.
11. Jos puolisoni työtilanne ei olisi vakaa, perheen taloushuolet olisivat suuremmat. Epävakaa työtilanne aiheuttaa kuitenkin itselleni taloudellista epävakautta.
12. Tutkijanuran tavoittelu ei varsinaisesti ole ollut tie rikkauksiin, joten toki tämä on vaikuttanut (varsin ennakkodusti) perheen toimeentuloon. Vaikka esimerkiksi varsinaisia ongelmia ei olisi ollut, tämä ei tarkoita sitä, etteikö kovalla työllä olisi ollut joitain vaikutuksia esimerkiksi parisuhteeseen.
13. Taloudellinen epävarmuus on pahinta. Elämää ei voi suunnitella eteenpäin ja mihinkään ei voi luottaa.
14. Onhan se selvää, että jos tulonhankinta on epävarmaa, heijastuu se monella tapaa myös perheen arkeen. Nyt esimerkiksi on tilanne, että asuntomme on liian kallis meille, varsinkin kun puolisoni opiskelee (alanvaihto), vaikka minä olen nyt töissä (määräaikaisena). Tässä mielessä elämää ei voi suunnitella pidemmälle helposti.
15. Ei ehkä huolta taloudesta, koska vaihtoehdot oli yhdessä mietitty. Mutta tinkimistä monesta asiasta, mikä kuitenkin onnistui paremmin silloin, kun lapset olivat pieniä.
16. Paska palkkahan koulutuksen ajan oli, mutta kyllä sillä toimeen tuli. Mies joutui kotona tukemaan paljon koulutuksen aikana.
17. Totta kai suuri osa elämästä on jäänyt hankkimatta pitkiin opintoihin antautumisen vuoksi. Taloudellinen kuristuminen on tarkoittanut menetettyjä ihmissuhteita samalla kun ammattikoulun käyneet ovat ajelleet Bemareillaan ja pohtineet sijoitusvaihtoehtoja ulkomaanmatkoillaan. Näin Suomessa, jossa SAK:laisen lompsa levenee kuusituhatta euroa kuukaudessa, ja akateeminen tohtori käy leipäjonossa. Ja kokopäivätyöllistynytkin akateeminen saavuttaa amislaisen kokonaisansioissa vasta keski-ikäen ehtoapuolella.
18. Projektityö, silloin kun kyse on siitä saako kohta palkkaa vai ei, on kuormittavaa. Lisäksi sain 1000 euroa huonompaa palkkaa kuin vakinaisten tukijoiden keskipalkka. Parisuhde oli koetuksella aina silloin kun projekti loppui, eikä aika tuntunut riittävän.
19. I'm now working in industry, that is, no longer in research, because it just doesn't pay. There's literally no upside to scientific work when it comes to maintaining a family.
20. I do not come from a wealthy family, so I need to work for my living and I spent most of my time doing applications rather of taking care of my family.
21. Unpredictable future

Syylisyydentunteiden kuvauksia

1. Lapseni äitiä oli vaikea saada käsittämään, miten tutkijan ura on minulle tärkeä. Pidän kuitenkin itseäni "syylisenä".
2. Stressi ja paineet alentavat arjen kuormituksen sietokykyä ja pettymys omaan toimintaan väsyneenä on usein suuri. Toisaalta "huono äiti" leima tuntuu vahvana, kun haluaa äitinä panostaa uraansa. Metatyön määrä on kliseisen suuri vaikka puoliso osallistuu arkeen ja mahdollistaa minulle urani tavoittelua oman uransa rinnalla.
3. Olen saanut lapsen melko nuorena, joten olen tehnyt aina eriaasteisia opintoja, yleisesti väitöskirjaa ja siihen liittyviä opintoja

aina jotenkin työ kanssa yhtäaikaan. Ehkä se on verottanut ns. perheaikaa lasten kanssa. Perhe on kyllä aina sopeutunut tällaiseen elämäntyyliin. Huono omatunto oli kyllä tuttu, en ollut pullantuoksuinen äiti. Isä oli onnekseni tiiviisti mukana perheen arjessa hyvin tasaveroisesti.

4. Väitöskirjan tekeminen oli hyvin kokonaisvaltaisesti kuluttavaa. Eräässä vaiheessa mieheni hoiti alle kouluikäisiä lapsiamme 2 vuotta, että sain keskittyä tutkimukseeni. Jatkuva stressi ja syyllisyys toki kasautui ja aiheutti etääntymistä parisuhteessa.
5. True science is both hard work and a priority. This is rarely obvious to outsiders, misunderstanding rises conflicts.
6. Especially, when I worked on the dissertation and preparation of my defense my former partner often asked for more attention.

Joillakin on positiivisia kokemuksia

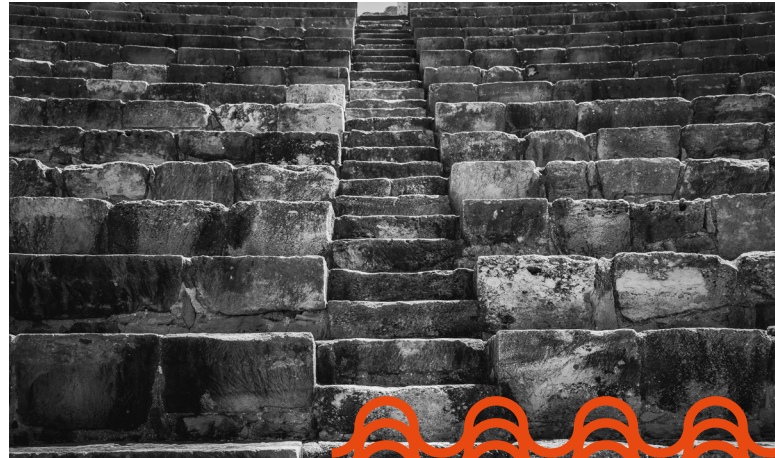
1. Väitöskirjaa tehdessä oli paljon aikaa lapsille. Koin tuolloin myös työn mielekkääksi, mikä heijastui varmasti lasten hyvinvointiin.
2. Kyllä: [vaativa tutkijantyö on] pakottanut tasaamaan puolisoiden työnjakoa kotona, mikä oli HYVÄ asia.

3. Tämä liittyy minun tapauksessani tähän työ-työttömyysvyyhtiin. Minullahan ei ole koskaan ollut varsinaista uraa. Tein väitöskirjaa ja olin sen jälkeen tutkijana joitakin vuosia yliopistolla vaihtelevissa projekteissa. Ei siihen liittynyt mitään kovaa ja stressaavaa työtä, koska tein sen minkä ehdin ja jaksoin. Ei niissä olosuhteissa ja lähtökohdista (ja tutkimusaiheista) millään työmäärällä olisi saanut mitään uraa aikaiseksi. Väitöskirjaa en koskaan tehnyt kuin normaaleja 8 tunnin päiviä. Ja valmiiksi se tuli. En edes koe mielekkääksi panotaa sellaiseen enempää. Elämässä on muitakin. Toki tietysti hetkittäin tutkimuksessa on esim. työvaiheita, joita pitää käydä tekemässä labrassa joskus epätyypillisinä aikoina, mutta se on sitä tutkijan vapautta ja työn hyviä puolia. Sellainen ei stressaa, etenkin jos on jotain mielenkiintoista menossa.

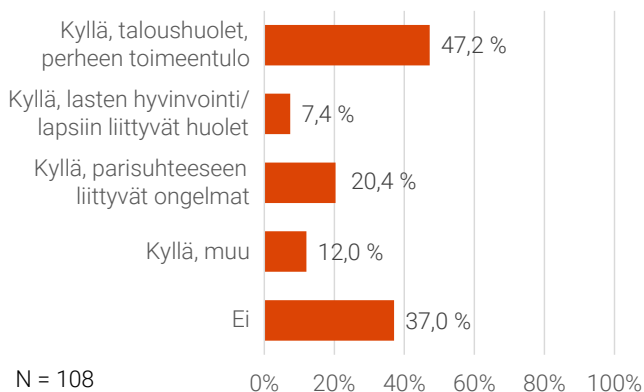
4.16.3. Työttömyyden seuraukset perheelle

Työttömyys tyypillisesti aiheuttaa seurauksia perheelle – työttömien tohtorien vastauksissa korostuvat ennen kaikkea taloushuolet, mutta avovastauksissa näkyy myös työttömyyden mielenterveysvaikutusten heijastuminen perheen henkiseen ilmapiiriin ja parisuhteen dynamiikkaan.

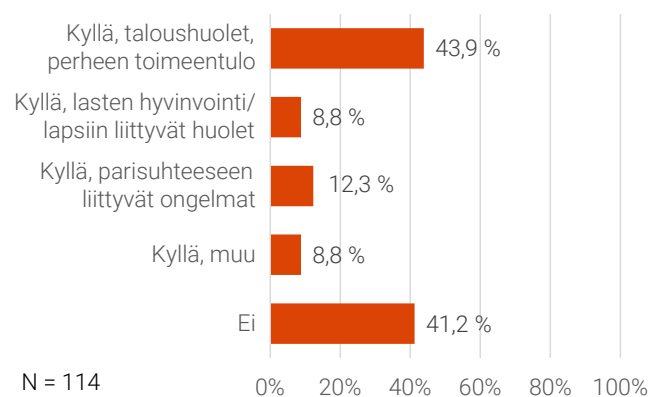

Kuva: Dimitris Vetsikas, Pixabay.

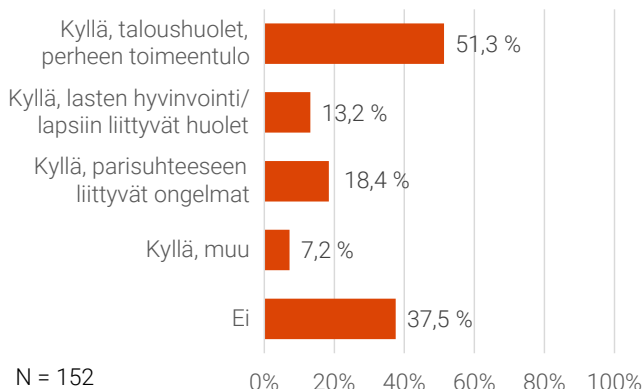
KUVIO 67. KROONISTA TYÖTTÖMYYYTTÄ KOKENEIDEN TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: "Koetko, että työttömäksi jääminen on aiheuttanut perheellesi seurauksia?"

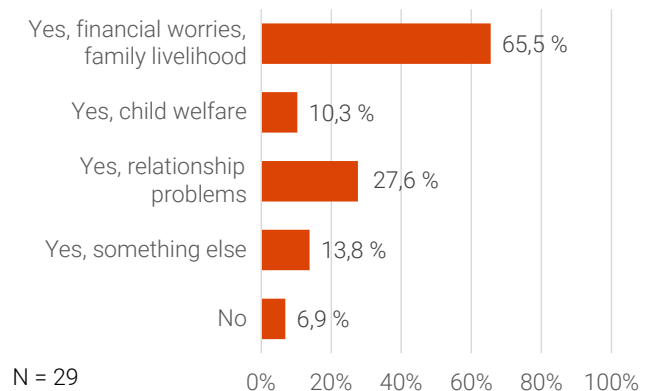
KUVIO 68. PITKÄAIKAISTYÖTTÖMYYYTTÄ KOKENEIDEN TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: "Koetko, että työttömäksi jääminen on aiheuttanut perheellesi seurauksia?"

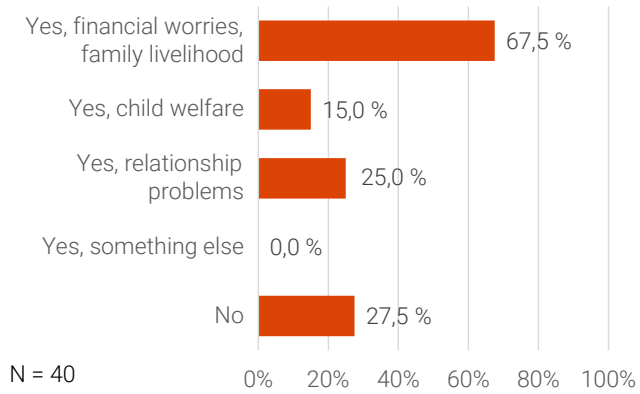
KUVIO 69. PITKITTÄNYTTÄ TYÖTTÖMYYYTTÄ (6–12 KK) KOKENEIDEN TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: "Koetko, että työttömäksi jääminen on aiheuttanut perheellesi seurauksia?"

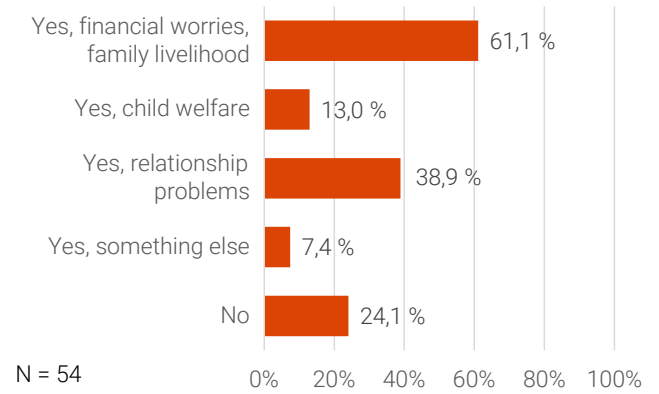
KUVIO 70. KROONISTA TYÖTTÖMYYYTTÄ KOKENEIDEN KV-TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: "Koetko, että työttömäksi jääminen on aiheuttanut perheellesi seurauksia?"

KUVIO 71. PITKÄAIKAISTYÖTTÖMYTTÄ KOKENEIDEN KV-TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: "Koetko, että työttömäksi jääminen on aiheuttanut perheellesi seurauksia?"

KUVIO 72. PITKITTÄNYTTÄ TYÖTTÖMYTTÄ (6–12 KK) KOKENEIDEN KV-TOHTORIEN VASTAUSTEN JAKAUTUMINEN KYSYMYKSESSÄ: "Koetko, että työttömäksi jääminen on aiheuttanut perheellesi seurauksia?"

Luku 4.17.

**TOHTORIKSI KOULUTTAUTUMISEN
VAIKUTUS PERSOONAAN,
ARVOIHIN JA ONNELLISUUTEEN**

ESIMERKKEJÄ TYÖTTÖMYYDEN SEURAUKSISTA PERHEELLE

Kuvauksia taloudellisten huolten vaikutuksesta perheeseen

1. Pienet tulot heijastuvat väistämättä siihen, mitä lapselle voi hankkia tai mitä lapsi voi harrastaa. Kumpi maksaa, aiheuttaa parisuhteessa kiistaa.
2. Väistämättä taloudellisen tilanteen heikkeneminen on vaikuttanut lapsiinkin.
3. Piti olla huolellinen, että perhetalous pysyy kunnossa.
4. Kyllähän työttömyys vaikuttaa aina talouteen ja aiheuttaa taloushuolia, kun joutuu säästämään ja miettimään rahan riittävyttä.
5. Rahaa on aina pitänyt säästää, myös työssä ollessa, koska jatko on aina ollut epävarmaa. Jatkuva taloudellinen epävarmuus on kuormittavaa, mutta olemme silti aina jotenkin pärjänneet.
6. Työttömän ja pienipalkkaisen tuloilla on oltava erityisen tarkka kuluttamisen suhteen. Nuukailemiseen kuluu myös aikaa, mikä on pois mielekkäämmästä tekemisestä.
7. Väillä rahat ovat olleet vähissä, mutta niukasti elämällä olemme pärjänneet.
8. Tottakai on taloushuolia. Olen kyllä hyödyntänyt käytettävissä olevaa aikaa ja pidän budjettia, metsästä alennuksia ja ostan kierrätyskeskuksesta ja halpakaupoista. Teen itse paljon ruokaa. Tunnen huonoa omaatuntoa siitä että olen työtön.
9. Työttömyyskorvaukset kuluvat jokapäiväiseen elämään eikä säästöön jää rahaa pahan päivän varalle. Puoliso ei uskalla lähteä epätydyttävästä työstä ja siksi stressaantuu tilanteesta. Sitä kautta stressi siirtyy minuun.
10. Eräänlainen niukkuus, nuoret kärsivät.
11. Putosin hyvältä palkalta huonoholle työttömyysetuudelle.
12. Vaikka taloushuolia ei ollut, tottuminen hyvän ja säännöllisen palkkatulon päättyminen vaati sopeutumista.
13. Tulot putosivat kriittisen alhaalle.
14. Vaimo on ollut työttömänä samaan aikaan eli toimeentulo on ollut vaikeaa.
15. Oli tiukkaa.
16. Kun lapset ovat jo aikuisia, ei tilanteestani aiheudu taloudellisia seurauksia muille kuin itselle.
17. Puoliso joutunut ottamaan minua enemmän osuutta perheen taloudesta.
18. Taloudellinen vastuu puolisolalle aiheutti stressiä.
19. Puolisoni alkoi pitää omia rahojaan itsellään. Hän ei enää täysin jakanut raha-asioita kanssani. Hän keskusteli raha-asioista enemmän äitinsä kanssa kuin minun. Lisäksi puolisoni alkoi vaatia, että minun pitäisi hankkia lisätutkinto, johon minulla ei ollut mitään tarvetta. Hän uskoi, että saisin varmasti työtä sillä tutkinolla. Ensin kieltäydyin, mutta myöhemmin lupasin, että jos en sinä vuonna onnistu hakemisissani, suoritan tuon lisätutkinnon. No, sinä vuonna satuin saamaan hyvän määräaikaisen projektityön, ja saatoin unohtaa puolisoni ehdottaman lisätutkinnon. Siitä ei puhuttu enää myöhemmin; parisuhteemme oli myöhemmin jo ummehtunut niin ettemme puhuneet paljoa muustakaan.
20. Ollaan pärjätty joten kuten, lapsen äitikin ollut paljon ilman töitä. Vastuu ollut itsellä enemmän kuin äidillä toimeentuloa koskien. Se on hieman väsyttänyt vuosien mittaan (äiti maahanmuuttaja, erottu aikoja sitten).
21. Kaksi lasta, vaimo työttömänä ja mies eläkkeellä. Rahat vähissä.
22. Vaimo on joutunut elättämään koko perheen.
23. Parisuhteessa valtava taloudellinen epätasapaino ja epätasa-arvo, kun molemmilla on omat rahat ja kaikki kulut maksetaan puoliksi.
24. Tulot putosivat reilusti. Aiheutti stressiä.
25. Irtisanominen puolitti tulot pysyvästi.
26. Työttömyyskorvaus oli murto-osa aiemmasta palkasta, jonka mukaan esim. lainat oli mitoitettu.
27. Onneksi saatiin asunto myytyä niin on yksi murhe vähemmän.
28. Pätkätyöläisenä on jatkuva huoli toimeentulosta, jos seuraavaa työpätkää ei löydykään. Vielä näin keski-ikäisenäkin unelmoin siitä, että toimeentulo olisi turvattu.
29. Työttömyys aiheuttaa huolta toimeentulosta, mutta se lienee sama juttu tohtoreille ja muille.
30. Taloudellinen tilanne on heikentynyt.
31. Työttömyyden myötä rahaa oli käytettävissä aiempaa vähemmän, mutta toisaalta aikaa oli enemmän.
32. Palkkani oli pieni ja työmatkakustannukset pitkin työmatkoineen suuret, jonka vuoksi pankkitiliin kuukausittainen saldo on työttömyyden aikana laskenut vain vähän.
33. En ole voinut tarjota perhelleemme asioita, joita olisin halunnut.
34. Rahaa on nyt huomattavasti vähemmän käytettävissä. Jouduimme mm. luopumaan edellisestä asunnostamme ja muuttamaan puolta pienempään. Tämä oli kylläkin tarkoitus tehdä, mutta selvästi myöhemmin. Lisäksi emme ole kyenneet harrastamaan aikaisempia asioitamme osittain ollenkaan, emmekä ole kyenneet tarjoamaan lapsillemme asioita, joita meidän oli tarkoitus heille tarjota.
35. Rahan vähenemisen takia on pitänyt tehdä rajujakin ratkaisuja arjessa, joilla tulla toimeen.
36. Se, että tekee töitä siellä ja täällä, ja tienaa silloin sun tällöin sitä ja tätä, ja samalla hoitaa ja elättää lapsensa, on vaatinut sekä minulta että lapsiltani suunnattomasti voimavaroja, joita ei ole sitten ollut käytettävissä moniin muihin asioihin. Minun laillani myöskään lapseni eivät luota yhteiskuntaan eivätkä siihen, että kovalla(kaan) työllä pärjää.
37. Ihmisen köyhdyttäminen niin pitkäaikaisesti ja totaalaisesti kuin itselleni on tehty, vaikuttaa taloudelliseen tilaan, toimeentuloon, mahdollisuuden pitää edes katto pään päällä ja ruokaa pöydällä, todella tuhoisasti. Toki se vaikuttaa perheen arkeen ja tilanteeseen, varsinkin kun perheen toinen aikuinen ei myöskään ole varakas.
38. Ansiosidonnaisen loppuminen aiheutti rahahuolia, työttömyys oli joustamatonta, elämäntilanteita ei huomioitu.
39. Tulojen pienentyminen on aiheuttanut itselle huolta selviytymisestä, mutta todellisia seurauksia ei kuitenkaan tapahtunut.
40. Putosin jossain välissä peruspäivärahalle ja asuntolainaksi.
41. Asuntolainaa oli ja sitten tuli avioero ja tyhjän päälle jääminen.
42. Oma toimeentulo askarruttaa nyt paljon. En näe, että se voisi parantua tulevaisuudessa. Putoan varmaan koko järjestelmän ulkopuolelle ennen eläkeiän saavuttamista. Lapset ovat jo aikuisia ja pärjäävät. Puoliso on rinnalla ja joutuu avustamaan taloudellisesti.
43. Työttömyyteni ja vaimoni osittainen sairaseläke yhdessä osui samaan aikaan, jonka takia tulomme laskivat huomattavasti kerralla.
44. Olen ollut huolissani siitä, että työurani on ollut pirstaleinen ja loppuvaiheessa myös täynnä pitkiä työttömyysjaksoja. Liian lyhyeksi jääneistä palkkatyösuhteista seuraa, että työeläke tulee jäämään keskitasoa pienemmäksi. Edessä on eläkeköyhyys.
45. Kyllä elämä tietysti olisi erilaista, jos minulla olisi enemmän rahaa. Olisin ehkä voinut hankkia kesämökin eli paikan jonne mennä välillä. Mutta olemme tulleet toimeen vähällä. Olemme molemmat työorientoituneita. Kuluttaminen ei kiinnosta niin kamalasti.
46. Eipä sitä näillä sosiaaliuilla hurrata, vaikka koko ajan niin väitteenä esimerkiksi somessa ja poliitikkojen suulla. Jos olisi työkykyä, niin mieluummin tekisin töitä...
47. [Työttömyys aiheutti] lyhytaikaisen taloudellisen ongelman.
48. Rahahuolia kun ei ole ollut tarpeeksi töitä.
49. Jos molemmat ansaitsivat, se toisi perheelle enemmän rahaa, joten harmittaaahan työttömyys.
50. Minulla ei ole omaa perhettä, mutta vanhempani ovat tukeneet minua taloudellisesti tohtoriopintojeni alussa ennen kuin sain omaa rahoitusta ja työsuhteita sekä tohtorin tutkinnon jälkei-

- nä työttömyysjaksoina, kun en olisi muuten saanut rahaa esim. mielenterveyspalveluihin (kyllä, olen tietoinen lahjaverotusvelvoitteista).
51. Minulla ei ole perhettä. Olen täysin omillani. Jos kuitenkin perheeksi luetaan yhden henkilön talous, niin nykytilanteessa kun asumistuki leikataan ja toimeentulotuen saamiseen asetetaan lisäehtoja, en pysty maksamaan vuokraani ja ostamaan riittävästi ruokaa. Siinä lienee huolenaihetta tarpeeksi.
 52. Meillä oli yhteistä asuntolainaa, jonka lyhentäminen jäi miehene harteille. Hän ei siksi myöskään voinut jäädä eläkeelle alkupe- räisten suunnitelmien mukaan, vaan joutui pitkittämään työs- säkäyntiään usealla vuodella. Lähes tulottomana koin parisuh- teessa häpeää, syyllisyyttä ja huonommuutta, mikä aika-ajoin aiheutti ristiriitaisia, jopa avioeroa koskevia ajatuksia ennen kaik- kea omassa itsessäni.
 53. Luulen, että puolisoni kantaa huolta puolestani siitä, etten ole saanut kaikesta yrittämisestä huolimatta vakituista töitä. Pär- jäämme taloudellisesti hyvin, mutta en ole tullut kysyneeksi, mil- tä tuntuu kantaa suuri osa talousvastuusta.
 54. Puoliso ei pysty ottamaan vastaan töitä joissa olisi ollenkaan yli yön matkustamista, kun on omaishoidettava vastuullaan. Lisäksi valtavasti vastuuta kodin pyörittämisestä, kaupoissa ja muualla kodin ulkopuolella asioinnit ja vielä itse potilaasta huo- lehtiminen.
 55. Taloudellinen epävarmuus heijastuu perheen toimeentulon kaut- ta, etenkin kiristyneessä taloustilanteessa, myös parisuhtee- seen, sillä samassa veneessä tässä perheenä ollaan.
 56. Huolestuttaa jatkuvasti, riittävätkö rahat. Pelottaa, annanko lapsille huonon mallin vanhemmasta joka vain lojuu kotona tek- emättä töitä niin kuin muiden lasten vanhemmat. Olen myös huolissani siitä, että kaadan murheeni puolison niskaan.
 57. En ole pystynyt maksamaan perheelle takaisin heiltä opiskeluai- kana lainaamiani summia tohtoriksi valmistumisesta huolimatta.
 58. Laskemme rahaa perheessä, luottokorttivelat kasvavat. Per- heessä on mariseva äiti.
 59. Huoli taloudesta ja pärjäämisestä yksin on kasvanut.
 60. Työttömänä oleminen Suomessa on taloudellisesti hyvin vai- keaa. Lisäksi tämän hallituksen esitysten mukaan se vaikeutuu lähes mahdottomaksi jatkossa.
 61. Työttömän status ja ajoittaiset taloudelliset huolet vaikuttavat myös itsetuntoon ja -arvostukseen.
 62. Ainakin aluksi iski pieni paniikki. Olihan mm. asuntolainaa. Mi- nulla oli kuitenkin realisoitavissa olevaa omaisuutta, ja se oli hyvä puskuri.
 63. Taloudellinen tilanne oli tiukempi, mutta lyhennysvapaa, opetta- jan sijaisuudet sekä tilanteen tiedetty väliaikaisuus auttoivat.
 64. We both with my partner unemployed, so for aging people it seems unfair not to be able to cover your decent living costs.
 65. Our income is very low, but we do savings, non wasting money. We save on water, electricity. Not waste. We use right amount, repair clothes, repair shoes, repair all broken things in house, etc... any way we can, we save.
 66. It's hard to survive on such a low amount of money. My spouse doesn't earn enough for two. Buying necessities is not always possible.
 67. Lack of money.
 68. Less money may limit some possibilities.
 69. Much less money for leisure time, goods for home.
 70. I am striking out to earn min EUR 120k annual salary each year which comfort my life in general. All my friends who had foreign- er background from all over the Europe or Americas had left the country long time ago. My closest friend from Spain during my PhD (he is PhD as well) left the country long time ago and liv- ing in Ireland earning even more than what I described. We were working in the same department and had the same education.
 71. Wondering how things will be if unemployment continues after the benefit ends is deeply concerning.

72. Both I and my wife are not youngsters. We understand problems with the employment in our age. Unfortunately, inflation is unex- pectedly high and we see no hope in the nearest future.
73. My family survival depends on my salary.
74. There is no way to have "normal" live with your family members when you have to spend your time working on applications even during the weekends, forget about holidays, kids' holidays...
75. Financial cuts were massive. I barely made it until the end of the month. All extras (bus tickets, museokortti, broken phone) needed to be paid from savings.
76. Having only one steady income has certainly put a dent in our finances.
77. Unpredictable future.
78. Less money.
79. Not to have enough income to pay the bills.
80. Financial worries.
81. I am worried if I would be able to take care of myself. I am wor- ried if I would ever get a job or a career in Finland. I am worried, I can't make my own family in Finland unless I am financially settled down.
82. I could be earning more and providing a more peaceful life for my family. Being able to contribute more to paying bills, for example.
83. Living standard and quality of life of my family has been reduced.
84. Inability to support my family financially.
85. No secure life and all the time spent on studies become useless.
86. Paying rent and utility bills.
87. I have faced difficulties leading my family due to the unemploy- ment situation.
88. Perhaps we were a bit worried about the future if I had not found employment eventually; my spouse was more worried than I.

Kuvauksia asuntoon liittyvistä huolista

1. Perheelle huolia, oli yhtenä syynä myös avioeroon, nyt huolia kun olen asunut yksin, meneekö koti, minne joutuu tulevaisuudessa.
2. Elän yksin, mutta toimeentuloni on ollut niukkaa. Jouduin esim. myymään asuntoani ja muuttamaan vuokra-asuntoon, koska asuntolainan lyhentäminen kävi mahdottomaksi. En myöskään ole juuri ollut lomilla tai matkustellut työttömyyden aikana, koska se on liian kallista.
3. Olimme puolisoni kanssa hieman liian optimistisia väitöskirja- työni loppuvaiheessa ja muutimme asumisoikeusasunnosta omistusasuntoon. Se oli virhe.
4. Jouduimme hakemaan asuntolainaan lyhennysvapaata, kun työttömyysjaksoni pitkittyi ja korot nousivat samaan aikaan hur- jasti. Pärjäsimme ihan ok taloudellisesti, mutta huoli tilanteen pitkittymisestä varjosti välillä arkea. Työttömyyttä seurannut masennukseni vaikutti toki varmasti jollain tavalla myös lapsiin ja parisuhteeseen, onneksi tervehdyin varhaisen tuen avulla mel- ko nopeasti. Jos jotain hyvääkkin voi nähdä työttömyydessä, niin sain viettää paljon aikaa perheeni seurassa kerrankin kiireettä ja lähennyin lasteni kanssa.

Työttömyyden vaikutus mielenterveyteen ja mielialaan heijastuu perheeseen

1. Oma ahdistuminen työttömyydestä vaikuttaa koko perheen hy- vinvointiin.
2. Psykkiset haasteet heijastuivat lapsiin ja parisuhteeseen. Myös tietysti talous oli tiukalla.
3. Henkinen tila ei ollut aina paras mahdollinen työttömyyden ai- kana.
4. Mies sairastui masennukseen stressin johdosta, josta on hoi- don kanssa toipunut.
5. Pitkä työttömyys vaikuttaa mielialaan.

6. On ikävää olla uupunut ja sekaisin, ja kyllähän se heijastuu kaikkeen.
7. Masennuksen ja pettymyksen tunteen aiheuttama vieraantuminen perheestä.
8. Varmasti kokemani mielenterveysongelmat jollakin tavalla heijastuvat perheeseen. Mutta toisaalta meillä on kaikki hyvin vakaalla pohjalla. Vaimollani on opetusvirka lukiossa ja meillä on velaton talous. Saan vaimoltani pientä tukea tutkimuksiini työmarkkinatuen lisäksi. Hän ymmärtää tilanteen ja suhtautuu kannustavasti. Joten ongelmat heijastuvat perheeseen paljon vähemmän kuin voisi tällaisessa tilanteessa olettaa. Ongelma on ehkä ensisijaisesti oman pääni sisällä. Mutta kyllähän ne vastoinkäymiset toki esiin mielialassani tulevat.
9. Oma stressini ja taloushuoleni työttömyyden aikana on epäilemättä ollut kuormittavaa myös läheisille.
10. Jaksaminen ja päätöksentekokyky ovat heikentyneet masennuksen seurauksena.
11. Työttömyys turhauttaa lähinnä itseä, jolloin läheiset ihmiset joutuvat välillä tämän turhautuneisuuden vääräksi kohteeksi.
12. Toisen työttömyydellä ei ole ollut myönteisiä vaikutuksia parisuhteeseen eikä lapsiin, vaikka eivät asu enää kotona. Ainoa positiivinen asia on ollut enemmän vapaata aikaa perheen tekemisille. Toisaalta tuo aika ei ole tullut aina käytettyä parhaalla mahdollisella tavalla psyykkisen stressin vuoksi, jonka työttömyys aiheuttaa.
13. Unhappy person is not an easy person to be with. Of course there is an impact. Unemployment brings stress and unhappiness and the person next to you feels it.
14. For example, higher tension in communication due to unstable situation (avoidance of certain topics) and more need for positive reassurance.
15. I struggle to remain grateful and not give in to resentment. My mood has not always been positive, and there has definitely been friction in my family because of this. This is what happens when you start to wonder if the society you currently live in (i.e. the Finnihs one) sees you as 2nd-class.
16. Unhappy about the unemployment situation which unintentionally affect the mood at home.
17. I really hope it will not break up my family just because we both can't find job in Finland. I know that I cannot be without job for much longer.
18. I am so unhappy without a job, without salary, without health insurance, and it influence my relationship very much.
19. I'm somehow less available (even if I try not to be) since I'm constantly trying to solve my situation.
20. One of the main task of humanbeing is to be useful for society in which you live... Unemployment kick you each day further and further outside... Which answer really you expect to hear, people. Are you OK?

Tohtorin työttömyys tuottaa huolta läheisille

1. Aiheuttanut varmaankin huolta lähipiirille.
2. Huononmuuden tuntemukset. Työttömän asema on häpeällinen niin perhe- kuin ystäväpiirissä. Oli raskasta huomata myös, miten omat vanhemmat kantoivat huolta työttömyydestä.
3. Iäkkäille vanhemmille turhaa huolta. Rahanmenoa minun kuluihini silloin myös asuntovelkaisena. Vastikkeeksi autoin heitä kotitalon raskaimmissa töissä ja mahdollistin heidän kotona asumisensa ilman ulkopuolisia avustajia.
4. Kaikki olivat varsinkin aluksi huolissaan, miten työttömyyden takia käy. Tilanteen jatkuessa, oma tunne-elämäni oli epävarma, joka aiheutti muille ahdistusta ja huolta. Epävarmuus oli koko perheelle ja läheisille raskasta. Talodellisesti olimme onneksi varautuneet ja järjestelyjen jälkeen tiesimme kuinka kauan voimme elää valitulla kulutustasolla.

5. My parents are worried about my health, my state of mind, and my future.

Lapsiin liittyviä huolia

1. Monenlaisia huolia. Pelkään, että lapseni saattavat kokea syrjintää vuokseni. Minulle olisi tärkeää olla lapsilleni malli työssäkäyvältä kunnan kansalaisesta. Työttömyys hävettää.
2. Lasten hankkimista ei ole voinut edes kuvitella näin epävarmaan elämään.
3. Eipä sitä työttömänä auta pahemmin perhettä perustaa. Ja sittenpä sitä onkin ulkona koko yhteiskunnasta ennen pitkää.

Työttömyydestä johtuvia tai työttömyyden kärjistämiä parisuhteen ongelmia

1. Tuli avioero. Kun puute tuli ovesta niin rakkaus haippi ikkunasta.
2. Nykyisen puolison imagoa hiukan rassaa kun mies ei ole enää establistmännittäjä.
3. Mieli maassa kun ei kelpaa. Olen aina yrittänyt olla positiivinen lasten takia.
4. Puolison oli vaikea ymmärtää, miksi en löydä töitä tai miksi en ota töitä, joihin ei tarvita koulutusta (esim. siivous).
5. Hirveä häpeä, vaimon halveksunta.
6. Olen menettänyt tasa-arvoisen asemani puolisoni kanssa.
7. Minua nolostuttaa, kun puoliso hoitaa suuremman osan talouden kustannuksista.
8. Työttömyys toi masennuksen, joka omalta osaltaan vaikutti parisuhteeseen.
9. Hieman riitaa rahasta, vaikka minulla onkin hyvätuloinen puoliso. Periaatteellista riitaa ns. laiskuudesta jne.
10. Seuraukset ovat aika vähäisiä mutta tietysti se, että vain mies on töissä, lastenhoito maassa on kallista ja miehen lyhyet työ sopimukset ainakin pistävät miettimään tulevaisuutta. [Eräässä maassa] ei ole sellaista sosiaaliturvaa kuin Suomessa, joten tulevaisuus on varmistettava toisin keinoin. Parisuhteeseen se vaikuttaa niin, että riidat liittyvät usein siihen, kuka tuo elannon ja kuka voi päättää perheen ostoksista ja kuinka paljon elämiseen voi laittaa rahaa.
11. Parisuhdettamme on koetellut kahden tohtorin samanaikainen työttömyys.
12. Mies on joutunut elättämään meitä.
13. Haasteita parisuhteissa, ja monisuhteissa.
14. We divorced.
15. My wife divorced me because of unemployment. Unemployment caused many financial hardships in our family, eventually she divorced me.
16. Unemployment lead to divorce.
17. My marriage ended in divorce due to long term unemployment caused by [NN]'s racism.
18. We separate cause of money problem. I don't have money cause of unemployment and also because I was angry to do not find a job. So he decided to leave me.
19. Even though I was receiving support from kassa, at that time my partner probably still felt the burden of being the main financially stable person. I am in a single person household now.
20. The loss of self esteem makes it more difficult to be a good partner and brings a toll on the partner as well.
21. Insufficient economical income limiting the living alternatives at your disposal when you have three young children to care for, and an unwanted divorce where the other inhibits herself from economical and care responsibilities.

Kuvauksia työttömyyden positiivisista seurauksista perheelle

1. Perheeni ja ennen kaikkea lapseni ovat saaneet pelkästään ekstrapaa. Olen ottanut työttömyysjaksoista myönteisellä tavalla kaiken irti ja panostanut aikani ja energiani läheisiini. Lapsistani on kasvanut onnellisia ja fiksuja. Olemme lukeneet paljon ja jo pienestä pitäen olen lasten kanssa keskustellut monipuolisesti asioista jotka itseäni kiehtovat. Olemme leikkineet maailmankartan päällä ja seikkailleet tiedeseikkailuja.
2. Enemmän aikaa perheelle ja jälkikasvulle, HYVÄ asia.
3. Sain viettää enemmän aikaa lasten ja perheen kanssa.
4. Tulin äidiksi oltuani jo työttömänä. Rahatilanne oli huono ja epäilin mahdollisuuksiani selvittää lapsen kanssa. Mutta suoraan sanottuna elämä muuttui monella tapaa parempaan suuntaan lapsen syntymän jälkeen.
5. Mahdolliset seuraukset ovat olleet positiivisia, sillä minulla on ollut enemmän aikaa ja voimia hoitaa perhettä.

4.17. TOHTORIKSI KOULUTTAUTUMISEN VAIKUTUS PERSOONAAN, ARVOIHIN JA ONNELLISUUTEEN

Useat vastaajat liittävät tohtoriksi kouluttautumiseen positiivisia tunteita ja näköaloja, mutta eivät kaikki – jotkut ovat pettyneitä tai kyynistyneitä. Kiinnostavaa on ristiriitaisten vastausten toistuminen: väitöskirja näytetään monelle projektina, jonka toteuttaminen on ollut suuri unelma ja itsetuntoa nostava voitto, mutta jättänyt toisaalta karvaan jälkimaun ja epäilyksen siitä, oliko se sittenkään vaivan arvoista. Useat kokevat kasvaneensa ihmisenä, saaneensa itseluottamusta ja syyn olla ylpeitä. Monen arvot ovat syventyneet ja persoona jalostunut. Osa tohtoreista tuntuu olleen synnynäistä tutkijatyyppiä alun alkaenkin – heille tohtorikoulutus merkitsee luonnollisen identiteetin toteutumista. Muutamat tuovat esiin samantyyppisen persoonan jalostumisen implisiittisesti kertomalla, miten ovat kouluttautumisen myötä oppineet arvostamaan tutkittua tietoa. Joillekin olennaisinta tuntuu olleen oppimisen nautinto. Muutama mainitsee tohtorikoulutuksen elämänsä onnellisimpana aikana, kun taas toisille tutkijakoulutus näyttää haasteiden ja voittojen värittämänä muistona. Yleisesti ottaen väitöskirjan tekeminen ja tutkimustyö näyttävät hyvänä asiana, ja vain harva kokee siitä katkeruutta. Työttömyyden pituudella ei löydetty yhteyttä vastausten sisältöön, vaan kaikissa ryhmissä toistuvat samantyyppiset vastaukset.

Työttömyyttä kokeneiden englanniksi vastanneiden tohtorien ryhmässä korostuu tutkijakoulutuksen tuoma sisäinen muutos ja näköalat, joita perehtyminen tieteelliseen tutkimukseen tarjoaa. Osa vastaajista kertoo itsetunnon kohoamisesta ja ylpeydestä, jota voi tuntea vaativan, tärkeän tieteellisen työn tehnyt ihminen. Toisaalta vastauksissa toistuu myös ristiriita: vaikka kokemus on sellaisenaan hieno, sen mielekkyyttä moni epäilee jälkikäteen, koska tutkinto ei johtanutkaan toivottuun, odotettuun ja ansaittuun asialliseen työllistymiseen vaan työttömyyteen. Jotkut tuntevat jopa katkeruutta ja katumusta: hukkaan menneitä ponnistuksen ja kaikesta muusta luopumisen vuosia ei saa takaisin. Joidenkin muistoja varjostaa kiusatuksi tulemisen kokemus. Toisaalta moni kertoo vaikutuksesta sosiaalisiin suhteisiin: pääsystä akateemisiin piireihin, kiinnostavien ihmisten tapaamisista, näköaloista työelämän mahdollisuuksiin.

1. Koen saaneeni toteuttaa itselleni mielekästä työtä ja olla siten osa tiedeyhteisöä. Koen olevani etuoikeu-

tettu, että olen saanut perehtyä tiettyyn asiaan monen vuoden ajan. Humanistisen tutkijan työ muistuttaa joiltakin osin taiteilijan työskentelyä – sen arvoa ja merkitystä on vaikea määrittellä, mutta se on välttämätöntä ja ihmiselle luontaista luovaa ajattelua. Koen tohtoriksi kouluttautumisen muovanneen minusta moniarvoisemman ja viisaamman kuin ennen koulutusta. Olen myös oppinut, että korkeasti koulutetut eivät aina kuitenkaan käyttäydy sillä tavalla.

2. Uskaltaisin väittää koulutuksen kasvattaneen ja sivistäneen minua. Se on myös saanut ymmärtämään ja hallitsemaan erittäin vaikeita ja laajoja asiakokonaisuuksia, mutta myös käsittämään sen, kuinka puutteellista tieto voi monesti kaikesta huolimatta olla. En silti ole koskaan ajatellut, että tohtorius tekisi minusta ihmisenä paremman. Olen ollut syntymästani saakka onnekas saatuani kasvaa lapsuuteni ja nuoruuteni niin kulttuurisesti kuin myös sivistyksellisesti erinomaisen ilmapiiriin omaavassa kodissa, josta olen saanut kaikkein arvokkaimman ja suurimman henkisen pääomani.
3. Tohtoriksi kouluttautuminen on kehittänyt minua henkisesti. Se on vahvistanut toisten kunnioitusta, terävöittänyt arvoja, syventänyt ymmärrystäni yhteiskunnasta. Tohtoriksi kouluttautuminen on tutustuttanut minut itseeni, josta on hyötyä muille ihmisille, suhteeseen muiden ihmisten kanssa. Kun ihminen on kuunnellut ja toteuttanut sisäistä ääntään, minäänsä, löytänyt – osin myös tutkimuksen kautta - sisäinen syynsä olla olemassa (tutkijan intohimo), ihminen ei tavoittele turhaa, vaan tulee onnelliseksi. "Kun ihminen löytää itselleen miksi, kestää lähes mitä tahansa miten tahansa" (F. Nietzsche).
4. Kouluttautuminen antaa aina uusia katsontakulmia asioihin. Pidän tätä elämää rikastuttavana asiana. Katson asioita ja ilmiöitä nyt useista eri näkökulmista. Työelämän vaikeuksista riippumatta arvostan itse juurikin tätä kykyä katsoa asioita omasta kannastani riippumattomammin.
5. Ehkä se oli yksi matka, joka minun on pitänyt tehdä päästäkseni tähän. Sain valtavasti kulttuurista pääomaa ja arvoni kirkastuivat. Onnellisuus kasvoi siltä osin, että ymmärsin paremmin omat juureni ja opin luottamaan omaan oppimiseeni ja ajattelukykyyni.
6. I became better, deeper and more interesting as a person, researcher and even grandmother - just because I am intellectually and emotionally satisfied (even though being financially limited).

7. Yes, it had a positive impact on my personality, I'm glad I did what I did, because it interests me very much. My personality has developed in the way that suits me, I have had fun and enjoy learning things, I have enjoyed and enjoy doing the things I love to do.

Toisaalta:

1. Kokemus oli henkisesti niin vaativa, että jouduin kohtaamaan oman itseni ja miettimään mitä arvoni ovat ja mitä elämältä haluan. Sinänsä uskon tämän lisännen nykyistä onnellisuuttani, en tiedä olisinko muuten koskaan pysähtynyt itseni äärelle. Tie oli kuitenkin todella raskas ja uupumus vaikuttaa edelleen elämääni.
2. Elämästäni voi tehdä onnetonta monella tapaa ja tohtorikoulutus on vain yksi tapa muiden joukossa. Vakavasti sanoen en usko, että tohtoriksi koulutautuminen on sinänsä vaikuttanut merkittävästi suuntaan tai toiseen. Elämä olisi epäilemättä ollut helpompaa jollain muulla tavalla.
3. Aluksi jalostavasti ja avartavasti, mutta nyt katke-roittavasti. Tällä nykyisellä tiedolla ja tässä tilanteessa olisin valinnut toisin.
4. It was a hard journey in which I spent the golden years of my life. During this journey, I sacrifice my time, happiness, and family time.
5. I would not do it again as I feel it was not worth it. It was too much work, lot of stress and little benefit.

Sekä että:

1. Olen ylpeä tohtoriarvosta. Olin iloinen ja onnellinen, kun pääsin niin pitkälle. Opiskelu-aika oli kiva, oli kollegoita ja mielekästä työtä ja rahoitusta. Nykyään näen, että se on myös tuhonnut elämäni.
2. I'm proud to be a doctor and I can confidently say I wouldn't have learned everything I did anywhere else. This has had a positive effect in how I see the world, but it also came with a high price in terms of financial stability and marital happiness.

Vastauksissa toistuu jälleen tutkijanidentiteetin korostuminen:

1. Aivoni ovat tutkijan aivot, joten olen sinänsä ihan oikeassa paikassa. Onnellisempi voisin ehkä olla jos-sain vähemmän kuormittavassa vakityössä, mutta

sellaisessa tuskin pystyisin jättämään itsestäni jälkeä, joka näkyy vielä vuosisatojenkin päästä.

2. En koe olevani identiteetiltäni tohtori, vaan tutkija. En edes yleensä muista olevani tohtori, enkä koskaan kerro kenellekään olevani tohtori, ellei sitä nimenomaan kysytä. En halua liikaa korostaa sitä, koska se saatetaan ymmärtää väärin: tohtori on jotain erityisen hohdokasta, tohtori on jossain erityisessä yhteiskunnallisessa asemassa, tohtori on hyvin palkattu jne. En myöskään halua antaa sitä mielikuvaa, että olisin jotenkin ylpeä tohtoriudesta, koska en ole. Kuka tahansa ylioppilaaksi kirjoittanut pystyy tekemään periaatteessa väitöskirjan. Tohtori on ihmisten keksimä arvoasetelma, eikä ole mitään syytä antaa mielikuvaa, että olisi jotenkin muiden yläpuolella. Se mikä on identiteetilleni tärkeää, on tutkimus. Tutkijan työ on se mikä on vaikuttanut persoonaani, arvoihini ja onnellisuuteen. Olen onnellinen, koska olen saanut tehdä sellaista työtä, josta nautin ja olla aitiopaikalla näkemässä ja löytämässä ihmeellisiä asioita. Arvoihin tutkimus on vaikuttanut niin, että osaan arvostaa ja kunnioittaa elämää sen moninaisissa muodoissa. Osaan arvostaa tietoa ja kunnioitan niitä oikeita huippututkijoita, joiden tutkimuksista on seurannut tieteen suuria läpimurtoja. Persoonaa tutkimustyö on toivottavasti kehittänyt enemmän pettymyksiä sietäväksi ja pitkäjänteisemmäksi. Kuitenkin edelleenkin kamppailen oman kärsimättömyyteni kanssa, kun tutkimus ei etene ja tulosta ei tule.
3. Arvostan aitoa totuuden tavoittelua. Harvinainen piirre nykyään.
4. Tohtoriksi kouluttaminen kehitti itseluottamusta tutkijana. Se vain vahvisti jo olemassa olevia arvoja ja arvostustani tietoa ja koulutusta kohtaan. Vaikka itse väitöskirjan loppuun saattaminen oli raskasta, niin itse tutkimuksen tekeminen on aina tuonut minulle iloa.
5. En tiedä voiko tohtoriksi koulutautuminen vaikuttaa persoonaan. Ehkä ennemmin persoonani vaikutti tohtoriksi koulutautumiseeni. Toki, antaa kai tohtorin tutkinto jonkinlaista sosiaalista statusta ja rehellisyyden nimissä, ehkä sitä kautta vaikuttaa jotenkin myös persoonaan mahdollisesti itseluottamuksen kautta. Katson maailmaa usein melko analyttisesti ja halua ymmärtää asioita; ehkä nämä ovat tohtorintutkinnon oireita tai sitten jo kauemmin mukana olleita ominaispiirteitäni. Arvoista voi sanoa sen

- verran, että haluamatta mitenkään elitisöityä, huomaa kyllä helposti miten oma arvomaailma monesti saattaa olla melko pienessä akateemisen ajatusmaailman kuplassa.
6. Tutkijuus on tärkeä osa identiteettiäni. Arvoni olivat samat jo ennen tutkijuutta ja pidän edelleen tutkimusta ja opiskelusta korkeassa arvossa. Suhtaudun kuitenkin nykyään tutkimusmaailmaan huomattavasti skeptisemmin (tai vaan realistisemmin).
 7. Ei se varmaankaan ole arvoihini eikä persoonaani vaikuttanut, mutta olen saanut tehdä persoonallisuudelleni sopivaa työtä, ja sitä kautta tohtoriksi kouluttautuminen on lisännyt onnellisuuttani. Tosin nyt en työttömyyden vuoksi tiedä mikä se onnellisuussaldo on.
 8. Koen, että olen tällainen. Jos en olisi oman alan tohtori, olisin varmaan jonkin toisen alan tohtori. Elämää pitää elää ja se pitää hyväksyä. En tiedä, onko "onnellisuus" tärkeä tavoite, elämä on.
 9. Minulle sopii tohtorin tutkinnon suorittaminen erittäin hyvin, koska arvostan koulutusta ja tietoa. Nyt, kun en enää ole yliopistossa töissä, on helppoa nähdä, että yliopisto olisi kaltaiselleni tietoa ja ymmärrystä maailman ilmiöistä janoavalle henkilölle oikea paikka elää ja olla. Yliopistomaailman ulkopuolella en koe kuuluvani joukkoon ja poikkeavuuden tunne vähentää onnellisuuttani.
 10. Se avasi mahdollisuuksia ja toi kokemuksia, joita en olisi ikinä voinut saada ilman jatko-opintoja ja väitöskirjaa. Eli olen tyytyväinen valintaani. Tutkijuus on tärkeä osa minua ja myös tapa kohdata maailma.
 11. Onnellisuuteen positiivisesti. Tutkijantyö oli tavoitteenani ja sen tohtoriksi kouluttautuminen on tehnyt mahdolliseksi.
 12. Tutkimusaihe oli minulle tärkeä. Uskon, että jos en olisi tehnyt tutkimusta, katuisin sitä. Olen ylpeä siitä, että olen tohtori, se lisää itsetuottamusta.
 13. Oli se erittäin tärkeää identiteetilleni. Onnellisuus on hetkellistä ja toissijainen. Olen ajoittain helpottunut, että sain työn valmiiksi.
 14. Tohtorina oleminen on osa identiteettiäni, arvojani, itsetuntoani ja onnellisuuttani. Kun opiskelin vuonna 1988 muun muassa valtio-oppia, silloinen professori [NN] vastasi eräälle kysyjälle, joka tiedusteli, mitä järkeä on valmistua työttömyysalalle, että "maisterina on hauska elää". Näin tuplatohtorina en ole tilanteeseeni täysin tyytymätön, mutta lisäisin tuohon, "jos saa elää". Hauskuus asiasta on poissa.
 15. Jossain mielessä koen "tohtoriuden" ja "tutkijuuden" olevan osa identiteettiäni.
 16. Kyllä se vaikutti siihen, miten koen itseni, ja varmaan lisäsi onnellisuutta ainakin hetken aikaa.
 17. Määritteli itseäni työni kautta vuodesta 1985. Työstä luopuminen vaati 2 vuoden surutyön.
 18. Tuli tehtyä tohtorintutkinto ainakin voi laittaa FT nimensä eteen jos ei siitä ole muuta hyötyä. Tutkimustyö on työtä, jota haluaisin tehdä. Työilmapiiri on pahimmassa tapauksessa hyvin raadollista eikä ehkä sen arvoista.
 19. Tohtorin tutkinto ja professuurin pyörittäminen olivat osa elämän kokemustani.
 20. Tutkinto oli saavutus, ja sen hankkimiseen liittyi miellyttäviä kaveri- ja kollegasuhteita, onnistumisen ja oivaltamisen kokemuksia sekä työn sisältöön liittyvää iloa ja intohimoa. Toisaalta, tunnen syyllisyyttä mahdollisesta snobismista kuuluessani akateemiseen eliittiin. Humanistinen alan ei myöskään herätä laajalti kunnioitusta, mikä näkyy myös poliittisissa päätöksissä sekä jatkuvassa kriisitietoisuudessa työpaikalla. Tiedän olevani muodollisesti etuoikeutettu, mutta en osaa työllistyä akateemisen maailman ulkopuolella, enkä koe akateemisen tutkintoprosessin opintojaksoineen tuoneen mitään käytännön osaamista itse tutkimustyön hallinnan ja konferenssi- ym. kokemusten lisäksi. Ja vaikka osaan tutkimustyön paremmin kuin minkään muun, haluaisin kehittyä siinäkin paremmaksi, esim. jo muualla mainitsemani digitaalisen tiedonhankinnan ja aineistonhallinnan osalta.
 21. Tämä sopi minun persoonaani, mutta on minulla ollut elämässä muutakin. Kesätyöt "oikeissa töissä" olivat mieluista vaihtelua.
 22. Mielestäni olen hakeutunut persoonaani soveltuvaan koulutukseen.
 23. Tohtorius on arvo sinällään, ja varmasti se on vaikuttanut persoonaani omalla määrittelymerkityksellään. En osaisi nähdä itseäni muuna kuin tohtorina, vaikka sillä ei suomalaisittain ole ihan samaa kaikearvoa kuin saksalaisessa järjestelmässä.
 24. Tohtoriksi kouluttautuminen ei sinällään ollut minulle mikään tavoite. Tunsin olevani oikealla alalla ja ihan tyytyväinen elämääni ja työhöni vaikka se joskus stressasikin.
 25. Ollut nuorempana osa identiteettiä, nykyään vähemmän, koska arvostus akateemisuuteen on mennyt.

26. Tutkijaksi kouluttautuminen on varmaan ollut aika lailla ainoa vaihtoehto, se on minun tapani olla maailmassa ja tuottaa suurta iloa ja onnellisuutta itselle. Olin pari vuotta muussa työssä, koska väsyin kilpailuun rahoituksesta, mutta totesin, että epätydyttävä työ vie ilon elämästä ja stressaa vielä enemmän, vaikka palkka olisi säännöllinen.
27. Tosi vaikea sanoa. On se ainakin vahvistanut tutkijan ammatti-identiteettiä.
28. Se on tärkeä osa identiteettiäni. Se tekee minut näköjään onnelliseksi. Mahtava työyhteisö joka edelleenkin on henkinen koti. Olen ylpeä saavutuksistani.
29. Kyllähän työ muokkaa ja muovaa ihmistä, varmasti olen "tutkijamaisempi" kuin ennen. Mutta toisaalta, vaikea verrata kehenkään.
30. En osaa sanoa. Sen sijaan tietyt tekijät persoonassa ja arvoissa ovat varmasti vaikuttaneet siihen, että halusin tohtoriksi ja kaikesta huolimatta vielä nykyäänkin pidän sitä hyvänä valintana.
31. Rakastan tutkimustyötä ja -kieltä tapana osallistua maailmaan ja ymmärtää siitä enemmän. Tiedän, miten paljon akateeminen tutkimus vaatii tekijältään, ja osaan arvostaa tutkimukseen perustuvaa päätöksentekoa. 'Information' ei ole sama kuin 'knowledge'. Olen ylpeä sivistyksestäni ja onnellinen siitä, että minulla on ollut mahdollisuus oppia yhdistämään kokemuksellisuus käsitteelliseen ajatteluun.
32. Tykkäsin tehdä väitöskirjaa ja oli mahtavaa voida paneutua itseä kiinnostavaan ja yhteiskunnallisesti merkittävään aihepiiriin pitkän aikaa. Koin sen omia arvojani vastaavaksi työksi.
33. Se on ensisijaisesti antanut tietämyksen siitä, että sitä mitä kirjoitan ja sanon, ei voida lähtökohtaisesti sivuuttaa humpuukina.
34. Väitöskirjan teko paransi pitkäjänteisyyttä, arvostan enemmän ihmisiä, jotka pystyvät syventymään tutkimusaiheeseensa, tuottamaan ja julkaisemaan täsmällistä uutta tietoa maailmasta.
35. Olen alalla, jolla koen olevani lahjakas ja voin toteuttaa itseäni.
36. Ajatteluni on laajentunut, pohdin asioita eri näkökulmista, ymmärrän paremmin eri lähtökohdista tulevia ja eri tavoin ajattelevia. Lisäksi ymmärrän että samaan lopputulokseen voi päästä ero tavoin. Yhteiskunnan eriarvoisuus näyttäytyy eri tavoin mutta edelleen eriarvoisena. Tutkija minussa on myös tutkija yksityiselämässä.
37. Tiedän itse olevani harvinaisen analyttinen ja kyvykäs hahmottamaan kokonaisuuksia sekä yhteiskunnallista murrosta. Se pönkittää luottamusta omaan ajatteluun. Mutta on myös taakka, sillä näen keskivertoäänestäjää selkeämmin miten yhteiskunta toimii.
38. Arvostan tietoon ja sen perusteella tehtyjä loogisia päätöksiä. Olen herkistynyt erityisesti julkishallinnon ja politiikkojen kähmintään ja kotiinpäin vetoon.
39. Arvostan tutkittua tietoa ja vaadin sen esille tuomista. Koulutus antaa itseluottamusta.
40. Koen tohtoriksi kouluttautumisen vastaavana asiana kuin, että olen äiti. Kumpaakaan ei voi ottaa minulta pois, vaikka tekisin mitä vaan työtä tai en tekisi työtä lainkaan ja lapseni kuolisivat. Tohtorius on osa minua ja identiteettiäni. Arvoni ovat vahvistuneet siinä, että uskon yhä enemmän sitkeyteen eli pitkäjänteiseen tekemiseen ja sen lupaukseen löytää lopulta ratkaisuja. Se luo uskoa vaikeillakin hetkillä ja siten tukee hyvinvointia.
41. Kouluttautuminen toi itsevarmuutta tutkimusalani osajana ja vahvuutta arvoihini.
42. Se on ehkä isoin osa persoonaani ja ajattelutapaani, ja sitä ei tule kukaan koskaan ottamaan minulta pois, vaikka lähdinkin kouluttautumaan uudelle alalle.
43. Persoonaan: ei vaikutusta. Arvoihin: tutkitaan ensiksi ja hutkitaan vasta sitten. Onnellisuuteen: ei vaikutusta.
44. Ymmärrän paremmin tietoa.
45. Olen psyykkisesti ehjä ja terve yksilö. Tutkijan työ ollut ehdottoman tärkeä omakuvalle ja itsetunnonle.
46. Tutkijan ura, joka alkoi jo parikymmentä vuotta ennen väitöstä, on tehnyt minusta kyseenalaistavamman ja osittain myös kyynisemmän. Tiedon merkitys arvostuksissani on lisääntynyt. Sanotaan, että tieto lisää tuskaa, mutta samalla se tekee myös avarakatseisemmaksi ja erilaisuutta ymmärtävämmäksi. Onneni muodostuu muista asioista kuin työurastani tai koulutuksestani.

4.18. TYÖTTÖMYYDEN VAIKUTUS TOHTORIN PERSOONAAN, ARVOIHIN JA ONNELLISUUTEEN

Työttömyys on aiheuttanut – kuten odotuksenmukaista – useissa vastaajissa turhautumista, vihaa, katkeruutta, häpeää ja kyynistymistä. Monet ovat kokeneet surullisia ja raskaita ulkopuolisuuden ja arvottomuuden tunteita. Joku katu tai punnitsee uudestaan elämänvalintojaan tulevaisuuden näyttäytyessä synkkänä. Monessa vastauksessa nämä kaikki kietoutuvat osaksi surullista mielenmaisemaa.

Osa vastaajista kertoi työttömyyden aiheuttamien haittavaikutusten olleen hyvinkin pitkäaikaisia ja tuoneen kenties pysyvän muutoksen persoonaan, toiset taas kokivat niiden olleen ohimeneviä häivähdyksiä, jotka seuraavaan työpaikkaan pääsy pyyhkäisi pois mielestä.

Aineistosta löytyi myös ryhmä tohtoreita, joille työttömyys oli merkinnyt itsetutkiskelun ja ihmisenä kasvamisen aikaa. Onnellisuus oli alkanut löytyä elämän pienistä asioista. Vaikka muut ihmiset tai yhteiskunta painaisivat alas, ihminen itse voim pitää itseään arvokkaana. Muutamalle työttömyys oli ollut jopa positiivinen kokemus – hengähdystauko stressaavasta työstä, vapauden aika. Pääosin aineisto kuitenkin viestii yhtä sanomaa: älkää tehkö tätä tohtoreille! Arvokkaiden, pitkän ja vaativan koulutuksen suorittaneiden ihmisten ei kuulu joutua tuntemaan tällaisia tunteita. Elämän pitää olla parempaa.

1. Työttömyys on laskenut itseluottamustani sekä kokemusta arvostani ihmisenä.
2. On aiheuttanut toivottomuutta, olen toivonut kuolevani.
3. Elämä on hengissä- ja järjissäänpysymishaaste.
4. Työtön on jo sanana alentava. Työttömiä pidetään syrjäytyneinä loosereina, vaikka se ei yleensä niin ole. Työttömyysjakson ajan olin masentunut.
5. Eriarvoisuus on käsinkosketeltavaa, mahdollisuuksien puute hämmentävää. Yllättävän moni asia vaatii rahaa ja häpeä omasta kykenemättömyydestä tarjota lapsille elämyksiä ja asioita on joskus musertavaa. Itsetunto alkaa olla nollassa ja pikku hiljaa alkaa hiipiä usko siitä, että en ole riittävän hyvä ja että osaamiseni on täysin merkityksetöntä, että tuskinpa koskaan työllistyn ja elän loppu elämäni alle köyhyysrajan toimeentulolla ja tämä tietysti vaikuttaa siten myös lasteni mahdollisuuksiin elämässä. Eli positiivinen katsontakanta alkaa väistyä taka-alalle.

Kuva: Siggys Nowak, Pixabay.

6. Työttömyys kyseenalaistaa omaa arvoa. Se alentaa itsetuntoa. Vaikka on pitkään koulutautunut ja hankkinut laajan työkokemuksen joutuu silti kohtaamaan tunteen, ettei kelpaa.
7. En enää usko mahdollisuuksiini. Olen yksinäisempi.
8. Olen vähätellyt osaamistani ja välillä jopa uskon siihen, että en osaa paljon mitään. Vaikka työttömyys on myös ollut yhdenlainen lahja siihen, että olen saanut katsoa sisäänpäin ja levätä paljon, on se myös ajoittain tuonut merkityksettömyyttä. Olen kokenut epävarmuutta ja huolta tulevaisuudesta.
9. Koen iloa ja onnistumista aina kun olen saanut lähettettyä taas uuden apurahahakemuksen omasta tutkimusideastani, elän innolla vuodeksi kirjoittamaani suunnitelmaa totena, kunnes hylkäävä päätös tulee. Sitten keräilen ammatillista minääni taas hetken ja

totean ammatillisen minäni olevan yllättävän paljon tulevaisuuteen positiivisesti katsovampi kuin yksityinen minä, joka on luopunut tulevaisuuden suunnitellusta ja haaveilusta jo kolme vuotta sitten.

10. En luota ihmisiin, en arvosta tiedettä tai koulutusta enää ja uskon pikemminkin sattumaan työelämässä. En ainakaan kovaan työhön.
11. Olen varmaan katkera enkä usko mihinkään enää. On järkyttävää, että elämässä voi käydä näin osavalle, kunnon ihmiselle.
12. Se on tehnyt elämästäni epävarmempaa ja turvatomampaa ja se valitettavasti yhteiskunnallisen tarkastelun myötä myös tekee ihmisestä kyynisemmän.
13. Se on opettanut, että yhteiskunnan perusta on mielivaltainen.
14. Työttömyys tuhoaa ihmisen. Olen koittanut etsiä elämästä muita merkityksellisiä asioita jotka tasa-painottavat tätä puolta.

Esimerkkejä vastauksista, joissa työttömyys näyttäytyy myös itsetutkiskelun jaksena elämässä:

1. Persoonani on työttömyyden kautta tullut autenttisemmäksi suhteessa itseeni. Työttömyyden ansios-ta opettelin määrittelemään itseni muuta kautta, kuin työn kautta. Arvostan nyt sitä, että ylipäättään on työtä, vähät siitä onko sillä mitään tekemistä koulutuksen kanssa. Etsin onnellisuuteni aiheet muualta kuin työstä.
2. Kokemus se oli sekin. Avasi silmät sille, miten kolmikymppinen, nainen ja tohtori on työelämän pohjasakkaa. Persoonaa ja arvot on entisellään; onnellisuus kasvoi varsinkin työttömyyden alkuvaiheessa.
3. On vaikuttanut paljon, reiluus ja oikeudenmukaisuus ei ole enää itsestäänselvyys. Vakituista työtä osaa arvostaa entistä enemmän. Kaikenlainen valitukseen pienistä asioista suhtautuu kevyemmin. Arvostan enemmän myös työn ja erityisesti akateemisen maailman ulkopuolista elämää.
4. Työttömyys on ollut yksi matka, joka minun on pitänyt tehdä päästäkseni tähän. Olen etsinyt omia juttujani, arvoni ovat kirkastuneet, rohkeuteni on lisääntynyt ja pikku hiljaa myös onnellisuuteeni on lisääntynyt.
5. Seestynyt. Kaukaa näkee paremmin.
6. Se on saanut minut paremmin ymmärtämään miten työttömyys voi olla ihmiselle vakavan kriisin paikka, vaikka itselleni se merkitsikin pikemminkin elämänlaadun paranemista.
7. Koen ulkopuolisuutta entisten työtovereideni kanssa ja muiden jotka ovat "oikeissa" töissä. Vetäydyn tietyistä piireistä ja tapahtumista. Olin työssä ollessani tyytyväinen siitä, että pystyin olemaan hyödyllinen yhteiskunnalle, ja minua harmitti kun menetin tämän hyödyllisyyden. Koin että tehty työni meni yhteiskunnalliselta kannalta hukkaan. Nykyisin en koe yhteiskunnallista hyödyllisyyttä tärkeänä. Katson enemmän omaa, läheisten ja autettavieni etua. Pääsääntönä olen onnellinen muista kuin töihin liittyvistä syistä.
8. Työttömyys oli raju kokemus. Se auttoi pysähtymään ja miettimään, mikä oikeasti on tärkeää. Voi sanoa, että olin harhautunut arvojeni mukaiselta työuralta ja työttömyyden avulla löysin uudestaan oman työni tarkoituksen ja merkityksellisyyden (purpose).
9. Olen joutunut kulkemaan vaikeiden asioiden kautta. Koen, että pärjään nyt itseni kanssa paremmin kuin nuorempana. Olen sairastanut keskivaikean masennuksen, mutta koen päässeeni siitä yli. Tiedän kanssaihmiesten olevan tärkeitä tukijoitani. Tiedän, miten tärkeää on ylläpitää toivoa.
10. Olihan se tärsky ja laitto ajattelemaan mikä elämässä on tärkeintä. Sen jälkeen olen onnistunut paremmin luomaan varmaankin paremman jaon työn ja perheen ja oman puuhastelun välillä.
11. Kyllä se ensin masensi ihan älyttömästi. Olin kuitenkin lähtenyt kouluttautumaan, jotta työllistyisin hyvin ja mielellään pysyvään työpaikkaan. Olin ensin todella onneton, mutta kun työtä sitten löytyi, olin taas tyytyväinen. Työttömyydellä ei ole siis ollut sellaista pysyvää vaikutusta onnellisuuteeni. Mutta arvoihin sekin on vaikuttanut: ymmärrän hyvin, että työttömäksi usein joudutaan, eikä se ole mitään herkkua. Työtä ei noin vain aina oteta, ei vaikka olisit valmis hyväksymään koulutustasi vastaamatonta työtä. Työttömien mollaaminen ja rankaiseminen on käsittämätöntä.
12. Ehkä se on tuonut ymmärrystä siihen, että jokainen ihminen on arvokas ja ymmärtää myös heikommissa asemassa olevia. Jos ei koskaan ole kokenut elämässä vaikeuksia ja on syntynyt ns. kultainen lusikka suussa, saattaa ajatella asioista liian mustavalkoisesti. Silloin voi tuntua, että kaikki mitä on saavuttanut on omaa ansiota ja heikompiosaiset ovat vaan laiskoja, osaamattomia ja saamattomia. Kai-

kille ei kuitenkaan ole annettu samanlaisia mahdollisuuksia. Työttömänä olen usein tasapainoisempi, koska en murehdi työpaikan ihmissuhteita tai muita ongelmia.

13. Pyrin näkemään elämässäni olemassa olevat myönteiset asiat ja painottamaan vähemmän materialistisia arvoja.
14. Pakottanut kasvamaan ja miettimään omaa tekemistä ja mitä osaan. Onnellisuus tulee ja menee, tärkeitä olla tyytyväinen tilaansa.
15. Olen sitkeämpi enkä kaipaa turhan materian perään. Arvomaailma perustuu johonkin muuhun kuin menestykseen uralla. Toisaalta, jos olisi tehnyt työtä päätoimisesti vuosi toisensa jälkeen, omistaisin kenties asunnon ja jotain muuta tarpeellista ja arvokkaampaa. Onnellinen pienistä hetkistä, jotka saan viettää nyt ja joita olen kokenut aiemmin, vaikka onkin ollut taloudellisesti haastavaa.

Kysyttäessä työttömyyttä kokeneilta kv-tohtoreilta sitä, kuinka työttömyys on vaikuttanut heidän persoonaansa, arvoihinsa ja onnellisuuteensa, moni kertoi masennuksesta, arvottomuudentunteesta, ulkopuolisuudesta ja syvästä pettymyksestä. Jotkut ilmaisivat tuntevansa katkeruutta heille selän kääntänyttä järjestelmää kohtaan. Toiset kokivat kynnyksen kasvaneen hakeutumisessa sellaisten ihmisten seuraan, joilla on asialliset työpaikat. Muutama vastaaja kertoi tehneensä johtopäätökset tilanteestaan ja lähteneensä elämässä uuteen suuntaan. Yksilön kannalta tällainen voi olla terve ratkaisu, joka säästää elämästä vuosia – kansantaloudellisesti ajateltuna se kuitenkin merkitsee korkean, kallisarvoisen asiantuntemuksen hukkaan heittämistä. Muutama tohtori oli ottanut työttömyyden elämän opetuksena, jonka voi kääntää myös hyväksi: ymmärrys maailmasta syvenee. Kaikki eivät koe työttömyyden vaikuttaneen persoonaansa, arvoihinsa tai onnellisuuteensa mitenkään.

1. It almost totally destroyed my life, both professionally and personally. I almost completely lost the meaning of my life, which normally should include professional realization and family life. Now I do not have any of both.

2. I lost my self-confidence and self-esteem. If someone asks me what my job is, I feel an immense sadness and want to cry because it is still hard for me to tell "I am jobless" even after almost six years. Mostly, I do not want to go outside or talk to someone. It is a shame for me to stay as a jobless. I feel that I failed. I was a successful person before moving to Finland. I hoped that Europeans are most fair and unbiased people so that they can accept my high value skills and knowledge. But it did not happen. It was a big disappointment for me to be in Finland. I learned the hard way that Finnish people are racists and never provide equality for foreigners.
3. I am not as cheerful as I used to be, I have started to doubt myself and my values - I have started to doubt my own value.
4. Personality: question about my ability, challenge my confidence. Value: make me re-think about the importance on financial stability, job security, or work-life balance Happiness: have feelings of uncertainty, anxiety, frustration, and isolation.
5. I feel worthless. I am not happy with my Doctorate degree anymore. This Doctorate degree seems like a joke to me now. I feel ashamed to meet my friends, cause they always ask what I am doing these days, and why can't my PhD get me a job. I have no answers to those questions and I feel ashamed of myself.
6. I am thinking if I am still useful.
7. Unemployment has affected my mental health, confidence and self-esteem.
8. I am presently working as cleaner even as a PhD researcher. As a foreigner, nobody wants to employ me. They always give the excuse of language skill or no work experience. How will I get a work experience if nobody wants to give me a chance, it is really depressing and I sometimes just wake up at night to cry.

4.19. RATKAISUEHDOTUKSIA TOHTORITYÖTTÖMYYTEEN

Kyselyn lopuksi tohtoreilta pyydettiin perusteltuja näkemyksiä siitä, kuinka työttömien tohtorien ongelmaa voisi parhaiten yrittää ratkaista. Koska tohtoriksi kouluttautuminen on yksilön näkökulmasta erittäin vaativa suoritus, joka on vienyt monelta jopa terveyden ja perheen, akateemisessa tuolileikissä tuolitta jääneille pitäisi löytää asiallinen työelämäosallisuus ja elannonlähde. Mielessä on syytä pitää myös kansantaloudellinen puoli: suurella panostuksella hankitusta pääomasta ei ole hyötyä, jos sitä ei käytetä. Tohtorit työelämän ulkopuolella näyttävät tällaisena resurssien haaskauksena.

Aineisto kokonaisuutena viittaisi siihen, että käytännön ratkaisut olisi ongelman luonteen huomioiden räätälöitävä yksilökohtaisesti. Työttömien tohtoreiden määrä on rajallinen – ja suhteessa koko työttömyysongelmaan häviävän pieni – mutta samalla jokainen tohtori on ainutlaatuinen huippuyksilö. Osa vastaajista ajattelee, että jokainen tapaus tulisi tutkia erikseen ja järjestää esimerkiksi yhteistyössä yliopiston tai jonkun muun relevantin instituution kanssa mahdollisuuksia jatkaa tutkimustyötä ja hyödyntää siten yhteiskuntaa, tai mikäli tämä ei jonkun kohdalla sovi, ratkaista asia muulla mielekkäällä, kunnioittavalla tavalla. Tämä vastuu lankeaisi luontevimmin työ- ja elinkeinoministeriön hallinnon alaisille instituutioille. Huomatakoon kuitenkin, että nykyisiä TE-palveluita on kritisoitu laajasti osaamisen puutteesta työttömien tohtorien tilanteen korjaamisessa. Järjestelmä vaatisi siis perusteellista uudistamista tältä osin. Tohtoreille suunnatut, spesifit TE-palvelut mainitaan toistuvasti ratkaisuehdotuksissa.

Osa kehitysehdotuksista kohdistuu lainsäädännön, työvoimapalvelujen ja yritysten käytäntöjen lisäksi yliopistoon ja rahoitusjärjestelmään: yliopistoille suunnattu rahoitus ei saisi perustua tutkintomääriin. Jos tohtoreille ei todellakaan ole töitä, tohtorien lisäkouluttaminen on eettisesti kestävämpi vaihtoehto.⁹

Muutama vastaaja ajattelee, että on tohtorien oma asia löytää töitä, mutta muu aineisto ei anna tukea tällaiselle ajattelulle. Joidenkin kohdalla vaikeudet kumuloiduvat: jos esimerkiksi yhtä aikaa oma terveys heikkenee, talous romahtaa ja perheeseen liittyvät huolet vaativat voimia, asiallisen työpaikan tulisi järjestyä sujuvasti, koska resursseja akateemiseen hakemussotaan tai työmarkkinoiden salaisien sopukoiden kärsivälliseen etsiskelyyn ei ole. TE-toimiston tulisi kyetä auttamaan tällaisessa tilanteessa tehokkaasti.

Muutama näkee ratkaisuna tutkijanpaikkojen lisäämisen. Kaikkien ei tarvitse edetä urallaan professoreiksi eikä se kaikkia edes kiinnosta. Tutkijat haluavat tutkia. Antakaa heidän rauhassa tutkia! Perustakaa riittävä määrä tutkijanvirkoja, joihin työttömät tohtorit palkataan!¹⁰

Oikeudenmukaisuuden vaatimus kiertyy sen ympärille, että jos ihmisiä ohjataan viettämään elämänsä vuodet kovassa ponnistelussa akateemisten tutkintovaatimusten täyttämiseksi, seurauksena ei saa olla hukkaan heitetty nuoruus. Tutkimustyö on toki mielekäästä itsessään ja tiedon lisääntyminen tekee ihmiselle hyvää, mutta akateemisen tutkinnon merkityksen täytyy olla eri kategoriassa kuin jos ihminen olisi vastaavan ajan lukenut omaa tahtiaan kaikenlaista huvikseen – tai vetelehtinyt kaljakuppilassa opiskellen olutlistaa. Järjestäytyneen yhteiskunnan on otettava vastuu uskollisista jäsenistään. Kuten osa vastaajista kiteyttää: työttömillä on kaikenlaisia velvoitteita, mutta velvoitteita tulisi kohdistaa myös työnantajiin. Työnantajien aktivoitumista palkkaamaan tohtoreita peräänkuuluttaa huomattavan moni vastaaja – työnantajien asenteissa tohtoreita kohtaan nähdään parantamisen varaa.¹¹ Ongelmana tuntuu olevan tohtorien vähättely niin yleisellä retoriikan ja mielipideilmaston tasolla kuin yritysten rekrytointipuolellakin.

Myös englanniksi vastanneet tohtorit vaativat yliopistoilta vastuuta: ihmisiä, jotka tulevat luottavaisina opiskelemaan eri opintolinjoille, ei saisi nähdä numeroina, joiden tehtävänä on täyttää tutkintojen suorituskiintiöitä, jotta yliopisto saa rahoituksensa ja professorit palkan. Opiskelemaan tulevien ihmisten on voitava luottaa siihen, että opiskelu johtaa asialliseen työllistymiseen, oli se sitten tutkijanura tai jokin muu sopiva pesti. Ennakko-

⁹ Vetoamus työttömiä tohtoreita tuottavien koulutuslinjojen alasajosta ja määrällisesti liiallisen tohtorikouluttamisen lopettamisesta ohjaa huomion työvoima- ja koulutustarpeen ennakoinnin kehittämispaineeseen. Esimerkiksi erikoislääkärien työvoima- ja koulutustarvetta ennakoidaan Suomessa jopa yksilön ja paikkakunnan tasolla vuosien mittaisella aikajänteellä, jotta vältetään kouluttamasta kallisarvoisia erikoislääkäreitä työttömiksi, ja toisaalta saadaan elintärkeää työvoimaa sinne, missä sitä tarvitaan (Rellman ym. 2022). Muiden alojen kohdalla näin tarkkaa työvoima- ja koulutustarpeen ennakoitua ei ole (Djakonoff ym. 2024).

¹⁰ Suomi haluaa huippututkimusta, tästä on laaja yhteisymmärrys. On kuitenkin pidettävä mielessä, että Nobelin palkintoja myöten läpimurtotutkimukset ovat usein onnistuneen sattuman tulosta – niiden kohdalla olosuhteet ovat osuneet kohdalleen. Kaikkien Nobelin palkintojen takana on kuitenkin lukematon määrä sellaista tutkimusta, joka ei koskaan nouse otsikoihin eikä jää historian kirjoihin. Läpimurtotutkimukset perustuvat muuhun tutkimukseen. Työttömien tutkijoiden joukossa voi olla nobelisti, jonka maailmaa mullistava havainto jäi tekemättä siksi, että rahoitus sattui loppumaan.

¹¹ Aiemmissa tutkimuksissa (Haila & al. 2016: 34) on havaittu, että työnantajat arvostavat tohtorikoulutuksen tarjoamaa osaamista, mutta eivät ole erityisen kiinnostuneita siitä, onko työntekijöillä tohtorin tutkintoa. Tohtoreiden suurimpana lisäarvona henkilökohtaisten ominaisuuksien ohella pidetään positiivista imagoarvoa sekä linkkejä akateemiseen yhteisöön.

luuloja tulisi hälventää ja asenteita muuttaa niin maahanmuuttajia kuin pienten lasten äitejäkin kohtaan: nämä ihmiset ovat arvokkaita tutkijoita ja kantavat mukanaan tietoa, josta voi olla suurta hyötyä, jos he pääsevät mukaan rakentamaan parempaa Suomea. Syrjimisen on loputtava. Myös työvoimatarpeen ennakointi otetaan puheeksi: tohtoreita tulisi kouluttaa vain sen verran kuin kyseisellä alalla on odotettavissa tohtoritason työn kysyntää koulutuksen päätösvaiheessa.

Ratkaisuehdotukset on kaikessa moninaisuudessaan tiivistettävissä seuraaviin, lukuisissa vastauksissa toistuviin kohtiin:

- » Työttömiä tohtoreita tuottavat opintolinjat ajettava alas – työvoima- ja koulutustarpeen ennakointia kehitettävä
- » Määrällisesti liika tohtorikoulutus lopetettava
- » Yliopistojen palkitseminen tutkintomääristä lopetettava
- » Yliopistojen kannettava vastuunsa
- » Rehellisyys on tärkeää: totuudenmukainen käsitys annettava uranäkymistä yliopistoon opiskelemaan hakeutuville ihmisille
- » Syrjintä pois ja ennakkoluulot alas
- » Työnantajien asenteet tohtoreita kohtaan oikaistava – arvostusta tutkijantaidoille

- » Akatemian ja teollisuuden välinen kuilu aiheuttaa ongelmia – tälle on tehtävä jotain
- » Toimivimmat TE-palvelut tohtoreille
- » Tutkimusrahoitusta kehitettävä
- » Perustulo otettava käyttöön
- » Urapolkuja on luotava
- » Lisää työpaikkoja yliopistoihin tai tutkimuslaitoksiin
- » Mielenterveys kuntoon ja sairastuneet asianmukaisen tukien piiriin

Näiden ratkaisumallien ympärille ryhmittyvien vastauksien lisäksi muutama vastaaja esitti hyvin syvällisiä ajatuksia rakenteellisista, maailmankatsomuksellisista ja muista laaja-alaisista tohtorityöttömyyden syistä, joita ei voi ratkaista esimerkiksi politiikkatoimilla.

Luku 5.

**YHTEENVETO KESKEISISTÄ
TUTKIMUSTULOKSISTA**

ESIMERKKEJÄ TOHTORIEN IDEOISTA TOHTORITYÖTTÖMYYDEN RATKAISEMISEKSI

Työttömiä tohtoreita tuottavat opintolinjat ajettava alas – työvoima- ja koulustarpeen ennakoitua kehitettävä

- Tohtoritehtailua pitäisi vähentää ainakin niillä aloilla, joissa ei ole tarjota jatkoa tutkinnon suorittamisen jälkeen. Nyt humanistisilla ja yhteiskunnallisilla aloilla jatko-opiskelu on eräänlainen työmarkkinan uloke, johon sijoitetaan kun ei ole alan töitä. Tästä seurauksena on ylitarjontaa tohtoreista. Vaikka kuulostaa ehkä nurinkuriselta, tohtorikoulutuksen säätiörahoitusta pitäisi suunnata muualle kuin työttömyydestä kärsiville aloille.
- Monesta yliopistosta voi valmistua tohtoriksi alalta, jonka ainoa urapolku on päätyä saman alan opettajaksi tai professoriksi. Tällaisten alojen rahoittamisen tarvetta täytyisi arvioida uudelleen. Suomella ei ole varaa tuhata resursseja kouluttamaan opiskelijoita tohtoreiksi, jotka päätyvät työttömiksi.
- [Pitäisi] kouluttaa tohtoreita vastaamaan tarpeita, eikä yliopistojen rahoituksen paikkaamiseen.
- Pitäisi tarkkaan harkita alat ja koulutettavien määrät vastaamaan tarvetta.
- Mielestäni tohtorien työttömyyden aiheuttaa tohtorintutkintojen tekeminen aloilla, joissa ei ole tarpeeksi potentiaalisia työpaikkoja.
- Joillakin aloilla tohtoreita koulutetaan liikaa. Toisilla aloilla esimerkiksi lääketieteessä tohtoreita koulutetaan liian vähän. Koulutuksen suuntaaminen paremmin yhteiskunnan tarpeisiin sopivaksi olisi hyvä.
- Yksi syy erityisesti Suomessa tohtorien työttömyyteen liittyy mielestäni siihen, että koulutautuminen on liaksi arvostettua ja työpaikkoja erityisesti tietyillä aloilla on erittäin vähän. Jo nuoresta iästä lähtien kannustaminen aloihin, jotka vaativat vähemmän koulutusta voisi olla keino saada vähennettyä koulutuksen inflaatiota.
- Taustani on luonnontieteissä ja koen että etenkin tällä alalla ei ole sijaa yleisosaajille akateemisen maailman ulkopuolella. Sitoin opiskelijoiden pitkäaikaisen työllistymisen omalle alalle tärkeimmäksi opiskelijapaikkojen määrän kriteeriksi. Mielestäni valmistuvien tohtorien määrää tulisi vähentää merkittävästi ellei pystytä osoittamaan että kyseisellä alalla palkataan kaikki tohtorit. Koen että yritykset kaipaavat kokeneita ihmisiä, eivät koulutettuneita.
- Ensinnäkin jarruttaisin ongelmaa jatkossa: tohtoreita pitäisi kouluttaa vähemmän ja väitöskirjojen tasoa nostaa. Viime vuosina/parina vuosikymmenenä väitöskirjojen laatu on ollut osin luvattoman huonoa. Tohtorikoulutukseen valituilla täytyisi olla TAIPUMUSTA akateemiseen analyttiseen ajatteluun, teoriakehittelyyn ja metodologiseen ymmärrykseen. Näin ei nykyisin useinkaan ole. Suuntaisin myös koulutusaloittain: teknisille aloille tarvitaan lisää tohtoritasoista osaamista enemmän kuin yhteiskunnallisille ja kulttuuritieteille. Eli "lisää korkeakoulutusta" ei ole kategorisesti oikea ratkaisu Suomen osaajapulaan. Päinvastoin: se johtaa työttömien tohtorien armeijaan.
- Jos väitöstutkimuksessa aihe on hyvin kapea, jolla ei ole mitään todellista yhteiskunnallista merkitystä, eikä mikään yksityisen tai julkisenkaan sektorin yritys tarvitse kyseistä osaamista, niin on varmasti vaikea löytää ensimmäistä työpaikkaa. Yliopistojen ei pitäisi antaa tutkimusaiheita, joilla ei ole yrityksissä kysyntää. Minun mielestä Suomessa on liikaa opiskelupaikkoja yliopistoissa ja ne on kohdistettu väärin.
- Koulutuksen ja työelämän osittainen kohtaamattomuus. Joillakin aloilla tohtoreita on epäilemättä liikaakin työmahdollisuuksiin nähden.
- Harvinaisilla aloilla ei koulutettaisi enempää tohtoreita kuin mitä voidaan yliopistoihin rekrytoida. Rekrytointiprosessit muutettaisiin avoimiksi ja oikeudenmukaisiksi.

- Työttömäksi johtaville aloille ei pitäisi kouluttaa, ainakaan varoittamatta riittävän painokkaasti.
- Tietyillä aloilla koulutetaan liikaa tohtoreita, tämä pitäisi saada pois.

Määrällisesti liika tohtorikoulutus lopetettava

- Tohtorien tutkintotavoitteen lisääminen pahentaa ongelmaa. Tutkintotehtailu on epäeettistä. Tohtoreiden työllistymistä tulisi seurata tarkemmin ja kouluttaa uusia vasta kun edelliset ovat työllistyneet. Suomi kaipaa innovaatioita valtionvelan paineissa. Niitä ei ainakaan synnytetä syrjäyttämällä paljon uhrauksia tehneitä.
- Suomessa on lisätty tohtorien tehdastuotantoa täysin suhteetomasti siihen nähden kuinka paljon on tarjolla valmistumisen jälkeisiä työ- ja tutkimusrahoitusmahdollisuuksia.
- Hallituksen target 1000 tohtorista on mielestäni älytön. Numerot eivät ratkaise, vaan laatu. Pelkään, että tuotetaan tohtoreita ns. liukuhihnalla jolloin myös laatu kärsii ja yritysmaailma jatkaa edelleen tohtori-negatiivista linjaansa.
- Ei liikaa koulutettaisi tohtoreita, ei ainakaan tohtoriputkea työttömyyteen.
- Minun mielestäni Suomessa pitäisi vähentää tohtorikoulutettavien paikkojen määrää niin ettei kouluteta turhan paljon tohtoreita, joita työnantajat ei halua palkata. Eli ehkä tohtoreiden koulutus, kuten kaikki koulutus, pitäisi mukautua enemmän työmarkkinoiden tarpeisiin.
- Uusien tohtorien kouluttaminen on tietenkin tarpeellista ja sen avulla luomme uutta tietoa ja ymmärrystä maailmasta, mutta myös meidän jo valmistuneiden tohtorien saaminen ja pitäminen työelämässä on äärettömän tärkeää. Ei ole mielekästä kouluttaa lisää työttömiä tohtoreita.
- Ratkaisu on yksinkertainen: vähennetään tohtorikoulutettavien määrää ainakin 50%:lla – erityisesti sellaisilla aloilla, joista valmistuu paljon tohtoreita työttömiksi. Koko ongelma korjaantuu näin itsestään vuosikymmenessä ja yhteiskunnasta tulee terveempi. Kenen pitäisi kantaa tästä vastuu? Mielestäni yliopistojen ja niille myönnettävän rahoituksen suunnittelijoiden – nythän yliopistoja kannustetaan tuottamaan jatkuvasti enemmän tutkintoja, missä ei ole mitään järkeä. Tohtorin tutkinnosta pitäisi selkeämmin tehdä vain ja ainoastaan akateemista uraa tavoittelevien henkilöiden poikkeustapauksessa suoritettava tutkinto.
- Suunniteltua "kevyttöhtoreiden" massakoulutusta ei missään tapauksessa pidä toteuttaa.
- Uusi 1000-tohtoria hanke kuulostaa omaan korvaani omasta alastani katsoen hyvinkin ongelmalliselta – työllistyvätkö kaikki ja saavatko he oikeasti 3 vuoden aikana tarpeeksi kattavan koulutuksen tulevaan?
- Näkemykseni on, että tohtoreita koulutetaan liikaa. Ei tämä kansa ole yhtäkkiä viisastunut niin, että tohtoreita yhtäkkiä olisi ilmestynyt tyhjästä. Liika koulutus lyhentää työuria, mikä ei ole kansakunnan edun mukaista. Koulutus lisää stressiä koska yksilö joutuu laskemaan enemmän "yhden kortin varaan" eikä kukaan takaa, että vuosikymmenien koulutus mitenkään kannattaisi. Yliopistoista tehdään tohtoritehtaita ja taso vaan laskee. Tavallinen duunari vaan nauraa päälle.
- Tohtoreiden "tehtailua" pitäisi mieltä radikaalisti uudelleen; mihin heitä koulutetaan ja mihin he menevät ja mikä on heidän paikkansa työelämässä.
- Vähentää tohtorien valmistumista.
- Tietysti koulutettavien määrän pitää olla tolkullisessa suhteessa kysyntään ja rahoitusmahdollisuuksiin. Jälkimmäisiä pitäisi tietysti rutkasti lisätä, mutta yhteiskunnassa on muitakin tarpeita.
- Tohtoreita ei saisi kouluttaa liikaa; tätä pitäisi vaalia tarkasti. Teokoälyn kehitystä ei olla vielä otettu huomioon tarpeeksi. Se tulee mullistamaan lähes kaiken opetuksessa seuraavan 5-10 vuoden sisällä, jos kehitys jatkuu nykyisellään. Viimeisten tutkimusten

- mukaan tilanne on muuttunut siten, että kielimallien kehityksen myötä uhatuiksi joutuvat erityisesti korkeakoulutetut, tietotyötä tekevät ihmiset. Toisin ilmaisten, ehkä meidän pitää alkaa ajatella vakavasti korkeakoulutuksen määrän vähentämistä.
15. Lopettaa puheet tohtorikoulutuksen lisäämisestä. Yhden tohtorin koulutuskuluilla kustantaa työttömälle ihmiselle perustoi-meentulon kenties loppuelämäksi.
 16. Vähennämme koulutusta tai järjestämme massiivisen tohtorien vientiohjelman kehittyviin maihin.
 17. Tohtoreita ilmeisesti koulutetaan liikaa? Väitöksen jälkeen ei saisi olla pullonkaulaa, vaan juuri siinä pitäisi olla hyvä tuki eteenpäin.
 18. Tohtorien työllistymistä täytyy seurata, ja jos ne eivät työllisty oman alan hommiin, niiden kouluttaminen täytyy lopettaa. Nyt niitä koulutetaan työttömiksi sen takia, että tiedekunnat saavat rahaa. Opetusministeriö on heikko ja yksittäisille professorille on annettu liikaa päätösvaltaa.
 19. Koulutusalojen ja tohtoriopintojen sisäänottoa pitäisi tarkastella pidemmällä ajanjaksolla. Liikaa nuoria ei saisi houkutella aloille, joilla ei ole työllistymismahdollisuuksia.
 20. Tohtoreja ei kannata kouluttaa yli tarpeen. Rahaa ja työpaikkoja on huomattavasti vähemmän kuin niitä tavoittelevia.
 21. Kannattaisi vähentää ylikouluttamista. Yhteiskunnassa olisi arvostettava käytännön työtä.
 22. Tohtoreita pitäisi kouluttaa vähemmän, lisätä post-doc- ja muiden väitelleiden tutkijoiden osuutta tieteen tekemisessä (jokin muu tutkijapolku kuin vain tähtääminen professoriksi).
 23. Tohtoreita koulutetaan liikaa työmarkkinoiden tarpeeseen verrattua.
 24. Kaikkia ei pitäisi korkeakouluttaa. Yhteiskunta tarvitsee myös käytännön tekijöitä. Pelkän mielen varassa betoniympäristöissä ilman luontoyhteyttä työskenteleminen ei tue ihmisen hyvinvointia. Myös yliopistoyhteisössä joutuu jatkuvasti ikään kuin osoit-tamaan pätevyytään ja kilpailemaan siitä onko ruokaa pöydäs-sä. Kortistossa oleminen on siinä mielessä inhimillisempi tapa tienata leipänsä.
 25. Ongelma on se, että yhteiskunta arvostaa tohtoreita ja koulutus-ta yli kaiken, mutta ei tarjoa työtä kuin osalle.
 26. Koulutetaankohan tohtoreita nykyään liikaa? Mihin tohtoreiden olisi tarkoitus työllistyä?
 27. Tohtoreita koulutetaan liikaa. Ei ymmärretä tohtorin analytyt-täisyttä, pitkäjänteisyyttä ja itsensä johtamisen taitoa.
 28. Kenen etu on työtön tohtori ja tohtorien kouluttaminen yhteis-kuntaan, joka ei halua rahoittaa jatkotutkimusta. Tohtorikoulu-tusrahoitusta lisätään väillä, mutta koska yliopistojen rahoitus ei ole enää kiinni postdoceissa, nämä ovat läskiä, jonka jopa yliopisto haluaa leikata pois ja ulkoistaa yliopiston ulkopuolelle. Mihin siis koulutamme tohtoreita, jos edes yliopistot eivät heitä halua? Kaksivaihtoehtoa: lopetetaan tohtorikoulutus ja keskity-tään rahaa valtiolle tuoviin koulutuksiin sivistyksen hinnalla tai hoidetaan myös jatkotutkimusrahoitus kuntoon.
 29. Tohtoreita koulutetaan nykyään liikaa. Tohtoreita pitäisi koulut-taa vähemmän.
 30. Tohtorien työttömyys on laajaa koska tohtorintutkintoja on myönnetty liikaa.
 31. [Tohtoreita] ei pitäisi kouluttaa niin paljon. Koko tohtoritehtailu on epäkestävällä pohjalla, eikä siinä ole mieltä kansallisesti. Eikä myöskään henkilötasolla. Tästä ovat vastuussa mm. oman väi-töskirjani ohjaaja, jonka omasta suusta olen kuullut ajatelman siitä, että tohtorien kouluttamisen "hyväksi" tulisi entisestään laskea arvosteluasteikkoa, jotta tohtoreita valmistuisi enemmän. Tämähän palvelee professoreita, joiden oma h-indeksi nousee samalla kun jokainen onneton tohtoriopiskelija julkaisee.
 32. Tohtorikoulutuksessa ei ole mitään järkeä jos alalle ei ole ole-massa tarvittavia resursseja valmistumisen jälkeen.
 33. Ei liikakoululusta tohtoriksi. Jos alalla ei ole töitä, niin ei ole töitä. Käytännön pätevyudet esim hitsariksi, lennonjohtajaksi, sairaan-hoitajaksi, lääkäriksi ym työllistävät varmemmin. Korkeakoulut ja

- tutkimuslaitokset ja eräät huipputekniikan firmat palkkaavat tohtoreita mutta osuuspankki ei rekrytoi tohtoreita eikä grillikioskit.
34. Stop creating so many PhD graduates. There are too many graduates with too little jobs. A PhD should only be created if there is a job for them after they have completed. The Finnish government's new proposal to make a further 1000 PhD grad-uates by 2027 is lunacy. What are they doing to find the cur-rent unemployed graduates' jobs? Maybe instead of destroying workers' rights and giving themselves increases and money to operationalise the talent and skills they have in the country. But then again, the current Finnish government are shit, so that is probably just hopeful. Additionally, there is a severe imbalance between the quality of PhDs from University to University and even in the same University departments. Making a PhD 3 years is just stupid, you don't want to buy a Chinese watch which is mass produced you want to buy the handcrafted Swiss watch. A PhD should be about quality not quantity, but in a World, hell bent on metrics am I surprised by government's inability to ac-curately understand the complexity of quality education when they believe austerity will resolve every problem when the body of scientific evidence shows exactly the opposite.
 35. I think the best way is reduce number of doctoral students and give more foundation. People who decided to spend a life in the science need to be sure that after 20 years of education they will have a job. Maybe with smaller salary but interesting job.
 36. If the government invests in PhD studies, they should be very well planned in the sense of the future realization of the PhD hold-ers. My impression is that nowadays it becomes more and more easier and fast to complete PhD, which in many time compro-mises the quality of scientific achievements. PhD is not just a title, it means that the person who holds it is capable to think in problem oriented way and to successfully solve any kind of practical problems, not only scientific. Such person is also ca-pable to change his/ her area of expertise very quickly because he/she is fast learner. Therefore PhD holders could adapt very successfully to our fast changing world, if we get a chance for it. TE toimisto can do a lot to help us to find successful reali-zation by providing us real job opportunities, not necessary as researchers.
 37. University education is open to all and there is a lot of emphasis on this. So at university today, large numbers, little quality, and standards are lowering. This causes unfair competition between those who have studied and worked seriously and those who have friends. The problem can be solved by honestly recogniz-ing that a PhD is not for everyone. It's an ethical solution even if it may not seem like it because you are no better if you have a doctorate, and you are no inferior if you drive a train. We are all equal. But some have more qualities to be a researcher than to be a train driver and some have more qualities to be a train driver than a researcher. This also solves economic problems when combined with the decision to stop fundings for ridiculous researches. The state should take responsibility for making such decisions. Higher education institutions should take responsibil-ity for honestly assessing students' abilities. People should take responsibility for trying to become researchers based on real inter-est and seriously acquired knowledge.

Yliopistojen palkitseminen tutkintomääristä lopetettava

1. Yliopistojen rahoitus ei saisi perustua valmistuneiden määrään vaan tiedon tarpeeseen. Tohtoreita tarvitaan yhteiskunnassa vain tietyn määrän, joka on melkolailta vakio.
2. Yliopistojen rahoituksen ei pitäisi perustua tutkintojen määrään vaan laatuun. Kaikista ei voi eikä tarvitse tulla tohtoreita. Myös joitakin hankerahoituksia voisi muuttaa tutkimuksen suuntaan

ja palkata mukaan tohtoreita eikä kuluttaa rahaa ns. turhiin kehittämishankkeisiin ja varsinkaan niiden hallinnon ja byrokratian pyörittämiseen.

3. Yliopistojen rahoituksen ei tulisi perustua valmistuneisiin maistereihin ja tohtoreihin. Yliopistojen kannalta on edullista "tuottaa" työttömiä tohtoreita.
4. Ensinnäkin tohtorikoulutus ei saisi olla vain tuloksentekoväline yliopistoille / korkeakouluille.
5. Yliopistojen rahoitusmalli on vinoutunut, kun tutkijankoulutukseen tulee helpommin rahoitusta kuin niiden tutkijoiden palkkaamiseen, jotka voisivat toimia tohtorinväitöskirjojen ohjaajina.
6. Älymystön edustajana toivon, että yhteiskuntatieteellisen ja humanistisen koulutuksen jatkokoulutuspaikkoja vähennetään rutkasti. Nythän tohtoritehtävillä paikataan lähinnä kouluttavien laitosten omaa taloutta, kun suoritetuista tutkinnoista napsahtaa määrärahoja. Tämä kytkentä pitäisi ainakin katkaista.
7. Yliopistoille ei pitäisi maksaa määrästä vaan laadusta. On erittäin huono kehityssuunta, että yleensäkin tiedemaailmassa alettiin arvostamaan tiedejulkaisujen määrää niin paljon, että suuri määrä tutkijoita alkoi panttailemaan tiedonmurusia jaettavaksi mahdollisimman useaan tiedejulkaisuun ripotellen. Tämä on tietysti kansainvälisen tiedeyhteisön asia ratkaista. Vain hieman ennen tätä kehitystä useiden suomalaisten yliopistojen tohtorikoulutettavien määrä rupesi kasvamaan huimasti, joten kaiketi näiden kehityssuuntien voisi nähdä liittyvän toisiinsa. Professorit yliopistollamme ovat kertoneet, että yliopistolle virtaa sitä enemmän rahaa, mitä enemmän tohtoreita sieltä valmistuu. Kuulemma jokaisesta valmistuneesta tohtorista valtio maksaa jonkin summan. Näin ei saisi missään nimessä olla.
8. Iso ongelma on yliopistojen rooli yhteiskunnassa ja orientaatio tutkimukseen. Nythän riippumaton totuudenetsintä on vain sanahelinää, yliopistoilta odotetaan kontribuutiota BKT:n kasvattamiseen. Tutkijoilla pitäisi olla mahdollisuus tutkia sitä, mistä he ovat kiinnostuneita ja mitä he pitävät tärkeänä. Vain näin tutkimuksella on lopulta jotain yhteiskunnallista merkitystä ja se olisi tasokasta.
9. Stop the habit to give money to departments for every PhD produced, people is not a commodity! Therefore, produce less PhD, Instruct incoming student of the slim chances of staying in academia and connect them early with the real world.

Yliopistojen kannettava vastuunsa

1. Yliopistoilla pitäisi olla pitkän ajanjakson vastuuta tohtoreiden työllistymisestä. Palkitsemiskulttuuri on epäeettistä, jos "tuote" ei itse siitä hyödy. Tohtorin tutkinto tuntuu nykyään enemmän rangaistukselta kuin mahdollisuudelta.
2. Minun mielestäni yliopistoissa pitäisi kiinnittää huomiota siihen, että usein halutaan palkata projektiin halvempi väitöskirjatyöntekijä, eikä post doc. Lisäksi yliopistojen rahoitusmalli, joka pohjautuu tohtorien määrään on erittäin tehokas lisäämään työttömiä tohtoreita. Tutkijat eivät ole arvokkaita yliopistoille, vain tohtorien määrä kiinnostaa ja sen jälkeen yliopiston puolelta tulee heipat jos sinulla ei ole heti jatkoapurahaa. Tutkija tarvitsee yhteisöään ja työtiloja tutkimuksen tekoon ja apurahojen hakuun.
3. Yliopistojen tulisi ehdottomasti kantaa enemmän vastuuta kouluttamistaan tohtoreista. Ne tulisi ihan velvoittaa tähän jollain konkreettisella tavalla. Voisivatko esim. juuri yliopistot tai niiden rinnalla toimivat muut oppilaitokset tai tahot (esim. avoimet yliopistot) tarjota organisatoriset puitteet tohtoreiden työskentelylle, joka ei ole varsinaista tutkimustoimintaa? - Yksi pieneltä vaikuttava mutta kuitenkin suuri epäkohta on se, että valmistuttuaan tohtori menettää etäkäyttöoikeuden yliopistonsa kirjaston sähköisiin kokoelmiin. Jos ei jää asumaan yliopistopaikkakunnalle, voi oman alan kansainvälisen tutkimuksen seuraaminen ja rahoitushakujen tekeminen vaikeutua. Itse olen onnistunut joka vuosi erikseen anomalla saamaan yliopistolta vierailijan tutki-

jan affiliaation, johon tuo kirjaston käyttöoikeus on kuulunut. Sen saaminen on muuttunut vuosi vuodelta vaikeammaksi. Tämä on vain yksi esimerkki siitä, miten yliopisto jättää tohtorinsa "tyhjän päälle" tämän valmistuttua.

4. Väitellyt tulisi heti kiinnittää johonkin hankkeeseen, joko julkisen tai yksityisen organisaation puolelle tai yliopistoon. Eräänlainen starttipaikka uran alkuvaiheessa. Kannustaminen kansainvälisiin tiedeyhteisöihin myös hyvä. Tällä hetkellä väitellyt jää heitteille, jos ei ole kiinteää työpaikkaa mihin palata. Lähtökohtaisesti se yliopisto, joka houkuttelee ja saa rahoituksen, on vastuussa urapolun käynnistämisessä. Tämä pitäisi olla eräänlainen velvoite ja edellytys rahoituksen saamiselle. Tutkijoiden urakehitys tulisi olla hanskassa ennen väitöstyöhön ryhtymistä.
5. Työttömille tohtoreille voisi avata omia rahoituskanavia, kuten pitkäaikaistyöttömät saavat esim. palkkatuettuja työpaikkoja. Työkykyä ylläpitävä pitkäaikaistyöttömän tohtorin apurahahaku Akatemiaan. Suurin vastuu on taholla, joka tehtailee tohtoreita. Mitä yksilölle luvataan (korkea koulutus takaa työllisyyden) pitää myös lunastaa. Eivät kaikki työttömät tohtorit ole työttömiä omasta syystä. Rakenteet ovat pielessä.
6. Tohtorin tutkinto pitäisi aina kytkeä yliopistolliseen työhön tai tehtävään jos henkilö sitä haluaa tai tarvitsee.
7. Yliopistoilla tulisi olla vastuu jatko-opiskelijoistaan, eikä vain ajatella tulospisteitä.
8. Tohtoriksi ei pitäisi koulutautua vain sen takia, ettei maisterivaiheen jälkeen saa töitä. Yliopistojen pitäisi kantaa vastuuta. Ei ole oikein, että yliopistojen rahoitus on kiinni tutkintojen määrästä.
9. OKM:n pitää saada alakohteisesti enemmän valtaa suhteessa oppilaitoksiin. Jos joku tietty ala ei vedä, pitää leikkaamisista uskaltaa tehdä.
10. Mielestäni useiden vuosikymmenien aikana on ollut ongelma, että professorit tarvitsevat tutkijakoulutettavia ja post doceja oman tutkimuksen teettämiseen sekä oman CV:n kartuttamiseen. Sen jälkeen kun tohtori on post doc vaiheen ylittänyt, kannattaa ottaa uusia väitöskirjatyöntekijöitä ja post doceja, mieluiten sellaisia jotka tekevät työtä yöstä päivää, Mielenkiintoinen projekti tuo 1000 tohtoria kolmessa vuodessa, Jos jo valmiiksi on yli 1000 tohtoria työttömänä. En tiedä olisiko ne tuhat jo nyt valmiita, mutta onhan se kiva että professorit saavat 1000 tohtoria työskentelemään yöstä päivää seuraavat kolme vuotta se kartuttaa kivasti CV:tä.
11. Se, että yliopisto kouluttaa rahalla tohtoreita, eikä sitoudu työllistämään heitä valmistumisen jälkeen, on aika huono järjestelmä. En kuitenkaan romuttaisi tohtorikoulutusta. Se on hyvä ja laadukas. Jotenkin pitäisi voida vaikuttaa ihmisten asenteisiin ja estää tohtorien putoaminen tyhjän päälle. Akateeminen vapaus on kuitenkin tavoiteltavaa.
12. Varmaankin osaltaan tohtorien työttömyyttä aiheuttaa yliopistojen rahoituksen tarve eli oletettavasti tohtoreiden liika koulutus. Vaan mikä on liikaa, siinä kysymys.
13. Jos tarjonta ja kysyntä eivät kohtaa, lienee tarpeen vähentää tarjontaa ja näin parantaa muiden kilpailukykyä. Yliopistojen pitäisi kantaa vastuunsa siitä, että ryhmänjohtajiksi otetaan ihmisiä, jotka ymmärtävät, mistä tohtorikoulutuksessa on kyse, eivätkä vain hyödynnä halvempaa työvoimaa.
14. Vähemmän hyötyajattelua instituutioiden tasolla, enemmän perusturvallisuutta työsuhteissa, toisaalta selkeämpää ennakoitua ja mentorointia tenure track-vaiheista ja uran suunnittelusta sen tai vastaavien meriittien ja patevoitysmuodollisuuksien suhteen ja toisaalta armollisempaa suhtautumista niille, joiden CV ei ole ihmesatu. Poliitikkojen ja muiden päättäjien pitäisi tajuta tieteen itseisarvo yleensä ja humanististen tieteiden erityisarvo. Yliopisto on ihana asia, mutta se sekä uuvuttaa sisäpiiriin ja urapolulle mahtuvat yli-ihmiset että syrjäyttää tai löysästi hirttaa ne, joille cv on elämää eikä elämä cv:tä varten.
15. Tohtoreita ei pitäisi kouluttaa liikaa. Yliopistoilla pitäisi alusta asti olla työllistymiseen liittyvää suunnittelutukea, mahdollisuuksien

kartoitusta tulevan työuran suhteen. Nythän yliopistosta "heitetään ulos" puoli vuotta väitöksen jälkeen eli menettää s-postin ja yliopiston officepaketin, jos ei ole affilioitunut rahoituksen kautta, opeta tai opiskele Avoimessa. Aika tyyliä riistoa, kun yliopisto korjaa sen 100 000 euron palkkion tohtorille hyvin kalliiksi (karonkkakustannuksineen) tulevasta tutkinnosta. Yliopiston pitäisi kantaa tästä vastuu. Tohtoritakuu. Jos tohtori ei ole yrityksistä huolimatta saanut työpaikkaa tai rahoitusta tutkimukselleen, niin yliopisto voisi räätälöidä jonkin (esim. hallinnollisen tai muun) tulevaa työllistymistä edistävän paikan. Näin tuore tohtori saisi sitä monella alalla vaadittavaa työkokemusta.

15. Yliopistoilla tulisi olla edes jokin vastuu ei-akateemisten urasuunnitelmien tukemisesta, koska kaikki tohtorit eivät voi työllistyä yliopistoon. Tiiviimpi yhteistyö teollisuuden kanssa auttaisi varmasti ja hyödyttäisi kaikkia osapuolia. On epäeettistä kouluttaa ihmisiä työttömiksi. Toisaalta, apurahasysteemihän mahdollistaa tämän halvan työvoiman käytön yliopistoille, joten en usko tilanteen muuttuvan ennen kuin tohtorikoulutettavat alkavat saada kunnan korvausta tekemästään työstä ja heitä aletaan kohdella kuten muitakin työntekijöitä yhteiskunnassamme.
16. Simply put, the universities are factory for phd. In finland, the state pays the faculty for each phd finishing, so obviously there is an incentive in getting more phd students. At the same time fundings have decreased. I think that phd students should be informed before the starting of the possibility of being unemployed or having to change field. Another thing is that everyone should be open to move around to find a job. A solution to solve it would be to hire less phd students each year, there is a saturation in the society at the moment and it cannot be sustained and sustainable also for the higher levels of salary required.
17. Universities need PhD researchers, so in the first hand it should be universities which should provide job assurances after the degree is completed. They shouldn't simply use manpower for the sake of their ranking. Secondly, Universities need to provide coaching for thesis instructors and supervisors on being non-racist and on how to guide a PhD student. A good researcher doesn't necessarily guarantee of someone being a good supervisor.
18. I think it is essential to engage PhD students (already as students) in activities that enable them to find employment afterward. A university should not just produce PhD's in order to fulfill some quota. The university should have responsibility for the person. Departments should see the PhD student already as an investment. I have studied in many different universities in Europe - I have never seen that the student is regarded as an investment. S/he is just somebody passing by, needed to fulfill the number to get the capitation. I think the whole system needs to be critically examined.
19. Honestly, I don't see a good solution for the amount of doctors produced; the current academic "career pyramid" is not able to accomodate so many doctors.

Rehellisyys: totuudenmukainen käsitys uranäkymistä yliopistoon opiskelemaan hakeutuville ihmisille

1. Maisterikoulutusvaiheessa [pitäisi] antaa enemmän tietoa siitä, mitä tohtorius tarkoittaa tai ei tarkoita työmarkkinamielissä.
2. Urakehitystä pitäisi miettiä jo jatko-opintoja tehdessä. Esitellä jatko-opiskelijoille mahdollisia työllistymiskanavia ja millaista osaamista ne vaativat. Itse asiassa samaa tarvittaisiin jo maisterivaiheessa, jotta päätös jatko-opinnoista voitaisiin tehdä riittävästi pohjatöillä (kerrottaisiin suoraan myös apurahojen vähyys väitöksen jälkeen).
3. Nuorille tutkijoille pitäisi kertoa realiteetit jo ennen kuin he aloittavat väitöskirjatyön, esim. työllisyystilastot per tutkimusala, jotte olisi liian ruusuisia kuvitelmia akateemisesta urasta.

4. Tohtoriopiskelijoille pitäisi tehdä selväksi että tutkinnosta ei automaattisesti seuraa mitään ja että voi joutua etsimään itselleen muun ammatin.
5. International researchers need to choose the country and university and supervisor for PhD degree very carefully and with clear understanding about future.
6. Every phd who studies in field that is not directly applicable in the industry should get informed about their job prospective in the Finnish academia from day one, and get well prepared before their graduation.
7. Better understanding of what it all leads to.
8. It would be ethical and fair to inform potential PhD candidates about their future employability options and conditions. Each actor in the PhD training process would need to contribute to solve the PhD unemployment problem, i.e., PhD candidates, supervisors, departments, universities, and the legislative establishment (government).

Työnantajien asenteet tohtoreita kohtaan oikaistava – arvostusta tutkijantaidoille

1. Työttömyyttä aiheuttaa edelleen ennakkoluuloisuus tohtoreiden osaamista kohtaan. Parhaitenhan työttömän tohtorin ongelma ratkeaa palkkaamalla rohkeasti tohtori töihin. Ennen kaikkea tohtorit on koulutettu ratkomaan ongelmia.
2. Jos halutaan enemmän tohtoreita julkiselle sektorille tai yrityksiin, pitää asennemuutoksen tapahtua työnantajapuolella. Tohtorit eivät voi yksipuolisesti päättää työllistyä muualle kuin yliopistolle, jos työnantajat eivät näe tarvetta tutkijakoulutetuille työntekijöille.
3. Usein sanotaan että työttömällä on vastuu työllistymisestään, mutta harvoin mainitaan että työnantajien pitäisi ottaa vastuuta. Pääongelmakohdat ovat: Yksityisellä: ikä syrjintä Julkisella: työntekijä on valittu usein jo ennen rekrytoinnin alkamista ja hakuprosessi on pelkkää näytelmää.
4. Yleisesti ottaen, entisenä akateemisena johtajana, sanoisin erityisesti kahden ongelmakohdan vaativan ratkaisua: (i) tutkijakoulutettavien urapolkujen katkonaisuus, (ii) akatemisten laitosten ulkopuolisten työnantajien ennakkoluuloisuus. Ensimmäiseen ongelman ratkaisuun voivat vaikuttaa vain yliopistot, mutta ratkaisu vaatii valtiotuloa. Yliopistomaailma toimii tätä nykyä suboptimoinnin perusteella. Yliopistot ja tutkimusjohtajan (professorit ym.) näkevät tohtorikoulutettavat ja kotimaisten yliopistojen eduksi. Nykyinen rahoitusmalli pakottaa tai paremminkin houkuttelee yliopistot ja niiden sisällä toimivat yksiköt toimimaan työntekijän kannalta haitallisesti. Toinen ongelma liittyy suomalaisten yleiseen herravihaan ja teoreettisen ajattelun vähättelyyn. Asennekasvatuksella asia saattaisi olla korjattavissa muutaman sukupolven kuluessa.
5. Tohtorikoulutukseen satsataan paljon, ja juhlapuheissa tohtoreita arvostetaan. Kolikon kääntöpuolena tohtoreiden arvoa ja yhteiskunnallista merkitystä on toisinaan jopa muodikasta vähätellä. Nykyisessä tiedon nopeassa kierrossa sekä pirstaloitumisessa tohtoreilla olisi erityisen tärkeä rooli: tutkimustyö vaatii laajojen kokonaisuusien omaksumista sekä tiedon laadun valvontaa ja arviointia, sekä tiedon etiikan ymmärtämistä. Nämä taidot eivät voi olla toisarvoisia yhteiskunnallisesti, ja olisi suotavaa että työelämä, päättäjät sekä yritykset eivät lähtökohtaisesti suhtautuisi akateemiseen koulutukseen nihkeästi. Tohtoreista on moneksi, ja olemme varsin sinnikkäitä ja työtä pelkäämättömiä.

6. Kotimaassa ja etenkin kuntasektorilla tohtoreita pidetään ylikoulutettuina kummajaisina ja liian teoreettisina toimijoina. Hullua lykätä rahaa satojen tohtoreiden kouluttamiseen, jos yhteiskunnassa ei ole työpaikkoja valmistuneille.
7. Ymmärretään paremmin tohtorien arvo ja osaaminen. Tohtorien osaaminen on huippua mutta pelätään palkata töihin korkean koulutuksen vuoksi, tämä on ongelma.
8. Asiantuntijoiden käyttö kunnissa, alueilla ja päätöksenteon apuna on täysin näkymätöntä. En minä näe että tohtoreiden palkkaaminen sinänsä olisi ratkaisu vaan tietopohjaisen ajattelun arvoon nostaminen. Se on valtion etu ja vastuu on siellä. "Kai-kenmaailman dosentit"-lausumille sakkko.
9. Akateemisen maailman ulkopuolella työnantajat varmaan kaipaisivat lisää tietoa siitä, mitä tohtorit osaavat ja mitä heidän asiantuntemuksensa tarkoittaa. Edelleen kuulee sellaista, että tohtorin hakiessa työtä kysytään, onko hakija ollut oikeissa töissä.
10. Työnantajien asenteellisuus ja rekrytoijien syrjivät asenteet ovat mielestäni suurin este. Usein liian koulutettua pidetään yhden kapean asian osaajana ja syrjitään siksi. Mahdollisesti hänet voidaan nähdä uhkana vähemmän koulutetuille esihenkilöille.
11. Tohtoreiden asiantuntemusta pitäisi käyttää eri aloilla laajemmin hyödyksi. Palkka- ja vaativuustason pitäisi kuitenkin olla ainakin kohtalaisen hyvin koulutusta vastaava. Suuri vastuu tässä on työnantajilla.
12. Työnantajia pitäisi kannustaa ottamaan työhön korkeasti koulutettu henkilö. Työnantajien pitäisi myös ymmärtää, että korkeasti koulutettu henkilö todennäköisesti tuo työllään paljon lisäarvoa työnantajalle.
13. Työttömien tohtorien työttömyysongelma voisi ratketa sillä, että erilaiset yhdistykset/firmat palkkaisivat tohtoreita enemmän ja innokkaammin.
14. Työelämässä palkkaaville henkilöille pitäisi saada enemmän tietoa ja ymmärrystä tohtorien osaamisesta. Moni väitöskirjan teossa tärkeä ominaisuus on myyntivaltti myös yliopiston ulkopuolella. Tohtori on muutakin kuin vain tittelinsä.
15. Työnantajia tulisi myös enemmän velvoittaa työttömien työnhakijoiden osaamisen hyödyntämiseen. Työttömille itselleen on paljon kaikenlaisia veloitteita, mutta mitkä ovat työnantajien veloitteet työttömien suhteen?
16. Teollisuuden on tarjottava työpaikkoja. On käsittämätöntä että yhä vaativammiksi tulevat alat toimivat ilman kotimaista tutkimusta. Taitoa haetaan suoraan ulkomailta, vaikka omassa maassa olisi tutkijoita. Vastuu on ilman muuta elinkeinoelämällä joka ei osaa hyödyntää kotimaista tutkimusta.
17. Nyt on alkanut järkevä aikakausi, että yritykset ja teollisuus pyritään saamaan kohtaamaan tohtorit. Tätä yhteyttä yritysten ja tutkijoiden yhteistyötä kannattaisi kaikin keinoin lisätä.
18. Lisää arvostusta niille ihmisille, jotka ovat kouluttautuneet näin pitkälle. Tutkinto ei ole mikään itsetarkoitus, mutta se on osoitus tavoitteellisuudesta ja ahkeruudesta.
19. Avain voisi löytyä työnantajien ja varsinkin heidän käyttämiensä rekrytoijien asennemuutoksesta. Lisää avarakatseisuutta työnantajille: tohtori osaa vähintään saman kuin maisteri eikä niin että tohtorintutkinto vähentää osaamista
20. Lakataan ajattelmasta, että työttömien tohtoreiden ongelma löytyy tohtoreista. Se löytyy laajemmasta työn jakamisen, elämänlaadun, alueellisten ongelmien ratkaisemisen ja ennenkaikkea rahoituksen ja yleisen tutkimukseen liittyvien asenne-ongelmien korjaamisesta.
21. Työnantajien ei pitäisi nähdä tohtorin tutkinnon suorittanutta vain "teoreettisina" ihmisinä tai ylikoulutettuina. Tohtorin tutkinto kertoo kokonaisuuksien hallinnasta, korkeasta osaamisesta ja sitoutumisesta omalle aiheelleen. Sitä pitäisi arvostaa enemmän.
22. Maybe employers could be more open minded, seeing that also people working in the humanities have transferable skills that can be of use in different fields.

23. Kindly offer jobs to immigrants who are highly qualified and have excellent experience.
24. The main idea would be to see a PhD beyond their sole specialist small field, but to offer jobs out of their expertise but assuming that a PhD can adapt fast and provide high valued analysis, synthesis, redactional or team work skills. More looking about the skills than just the title of the PhD. An abstract mathematician can be good at economic analysis as well for example.
25. During my studies it was already known that doctors don't have priority in employment process, other way around employer avoided doctors as people with extreme knowledge in one specific area. Above it, some employers consider doctors over-qualified for their positions. I think doctors themselves have to broaden their area of expertise already during their studies, and employers should stop to be afraid to hire doctors.
26. In addition to academic careers, Ph.D. graduates have developed analytical, critical, and problem-solving skills that they can use in a wide range of positions. It is therefore possible for Ph.D. holders to fill in-demand positions in the public, private, and nonprofit sectors. Universities should set up a way to connect Ph.D. candidates before graduation with these organizations. As many universities have limited offices, research can also be outsourced to Ph.D. graduates to work in teams or in person. Most universities of applied sciences do not hire Ph.D. graduates, so they should be oriented toward hiring these graduates, and if necessary, arrange some training sessions to fill the gap for PhDs.
27. When I read 'best-educated intellectuals in our society' I started crying now – In Finland, more than anywhere else I lived (and I lived in 9 different countries) I feel unseen, unrespected, undervalued, unwanted, unexisting. So, maybe to start from there... And then – I think that it would be useful if Finns would start directly addressing the problems and stop pretending in public that all is great and that there are no problems here.

Akatemian ja teollisuuden välinen kuilu aiheuttaa ongelmia – tälle on tehtävä jotain

1. Tohtorikoulutuksessa pitäisi olla enemmän akateemisen uran ulkopuolisia elementtejä. Rohkaista yrityksiä palkkaamaan tohtoreita ja hyödyntämään heidän potentiaaliaan.
2. Eräs keino voisi olla, että tohtoreista ei koulutettaisi "älymystöä" vaan ongelman ratkaisijoita. Tohtorikoulutus on pääosin asiallista, mutta siinä ei paneuduta työllisyyskysymyksiin. Koulutus perustuu aikakauteen, jolloin tutkinto mahdollisesti uran akatemiassa.
3. Tiiviimpi yhteistyö työelämän ja opintojen välillä, mm. harjoittelu-paikkoja myös humanisteille ja yhteiskuntatieteilijöille.
4. Työelämäyhteistyöhön pitäisi panostaa. Liiallinen kiinnittyminen pelkkään yliopistomaailmaan ei ole hyväksi. Monitieteinen tutkimus myös lisää tutkijan verkostojä ja sitä kautta työmahdollisuuksia.
5. Räättälöidyillä koulutuksilla voitaisiin auttaa tutkijoita sovelta-maan koulutustaan paremmin vastaamaan työelämän tarpeita. Olen myös huolissani, että paikoin tohtorikoulutus ohjaa liian paljon puhtaasti akateemiseen uraan, jolloin työelämätaidot ja työelämän verkostot voivat jäädä liian kapeiksi ja vain akateemiseen maailmaan soveltuviksi.
6. Tutkimusrahoituksen hauissa akatemian ulkopuoliset työjaksot nähdään arvottomina (vaikka työ olisi liittynyt tutkimuksen aiheeseen). Samoin akatemian ulkopuolella tutkimusjaksoja ei osata arvostaa. Yliopistoissa on vain hyvin rajallinen määrä virkoja tarjolla. Jos sellaista ei saa ja tutkimuksen ulkopuolinen työkokemus on jäänyt vähäiseksi, voivat työllistymismahdollisuudet olla heikot.
7. Mielestäni olisin hyvä jos lisättäisiin mahdollisuuksia palata yksityiseltä sektorilta takaisin akateemisen tutkimuksen pariin (ja toisin päin).

8. Tutkimusrahoitusehtojen olisi muututtava. Yleisessä keskustelussa korostetaan, että väitelleen pitäisi olla työelämässä myös yliopiston ulkopuolella. Todellisuudessa tämä ei ole kuitenkaan mahdollista, jos väitellyt haluaisi palata yliopistomaailmaan. Rahoitusehdot on suunniteltu siten, että yliopiston ulkopuolelta tuleva ei voi kilpailla rahoituksesta koko uransa yliopistolla työkennelleiden kanssa.

Toimivimmat TE-palvelut tohtoreille

- Tohtoreille omat tukihenkilöt esim TE-palveluihin, jotka tuntevat esim tutkimusrahoituskentän, sekä yrityksiä joissa on ennestään tohtoreita/tohtori.
- Pitäisi olla aivan erillinen "työvoimatoimisto" tohtoreille, jossa työn hakijaa kohdeltaisiin oikeasti yksilönä ja hänen osaamisensa oikeasti perehdyttäisiin. Jotta tohtori ei jäisi yksin työttömyytensä kanssa.
- Koska työttömien tohtoreiden määrä on rajallinen, mielestäni jokainen tapaus tulisi tutkia erikseen ja järjestää yhteistyössä yliopiston kanssa mahdollisuuksia jatkaa tutkimustyötä ja hyödyntää siten yhteiskuntaa.
- TE-toimistoihin kaipaisin tohtoreihin erikoistuneita työntekijöitä, mikä olisi entistä helpommin mahdollista, kun kaikki tapaamiset ovat etänä.
- Tohtorien työttömyyden ratkaisemisessa näkisin, että olisi kaikkien osapuolien etujen kannalta parasta, että korkeasti koulutettu työvoima saataisiin töihin. Esimerkiksi TE-palvelut ovat tällä hetkellä täysin hyödyttömiä tällä saralla. Mikäli nykyisin koulutettu työvoima ja työtehtävät eivät kohtaa, niin tätä ongelmaa voisi ratkaista esimerkiksi korkeakoulutettujen osaamista ymmärtävillä TE-palveluilla.
- Tutkijan työhön perehtyneitä erityisammattilaisia TE-palveluihin.
- Asiantuntijoita, joilla parempi ymmärrys omasta alastani, pohtimaan työllistymistä kanssani.
- Toivoisin että TE-palvelu pystyisi järjestämään helpompaa työpaikkaa työttömille tohtoreille, vaikkapa valtion rahoituksen ja -sektorin kautta. Koska se on lopulta kuitenkin kokonaan valtion vastuulla.
- TE-toimistoissa tulisi olla alan asiantuntemusta. Tutkijanpaikkoja pitäisi lisätä ja tutkimushakujen pitäisi olla läpinäkyviä.
- [Olisi hyvä, jos] työllisyyspalvelut tai muu taho toimisi välittäjänä työttömien tohtorien ja yritysten välillä.
- TE-palveluissa pitäisi olla asiantuntijoita, jotka ovat erikoistuneet tohtoreihin ja tunsivat erilaisia työllistymisen mahdollisuuksia.
- Kohdata jokainen tohtori, kuten muutkin työnhakijat, omine ongelmineen. TE-toimistoissa voisi olla tohtorien työllistymiseen keskittyviä henkilöitä, jos sellaisia ei jo ole.
- Panostamalla TE-väen taitoon tunnistaa akateemisesti koulutautuneen osaamista ja kiinnostusta. Kunkin oman tieteenalan (ammatti)yhdistykset tarmokkaasti ajamaan omiansa etuja.
- I dont believe any positive changes are possible in Finland in this area. You could at least control the work of TE-toimisto personal managers. I have extremely negative experience with my manager. She did NOTHING to help me in my search for job, but at the moment when I found it myself , she did a lot to make it much more difficult for me to sign the contract.

Tutkimusrahoitukseen liittyviä kehitysideoita

- Apurahojen määrän suhde väitöskirjatyöntekijöille ja post doceille on väärä. Liikaa rahaa tohtorikoulutukseen suhteessa jatkorahoituksen määrään. Tämä edesauttaa myös sellaisten henkilöiden jatko-opiskelua, jotka eivät alunperin ole suunnitelleet/valmiita tieteelliseen jatkouraan.
- Jonnekin sitä rahaa vain hassataan. Osa menee siihen, että ensiksi rakennetaan ja sitten taas revitään. Eli ei ole pitkäjänteistä

asioiden suunnittelua ja strategiaa. [Eräaseen kaupunkiin] rakennettiin miljoonien tutkimuskasvihuoneita ja sitten muutaman vuoden kuluttua niitä ei enää olekaan varaa tai tarvetta käyttäen ja nyt niissä on paikallisen yrittäjän munakoisoviljelmää. [Toisaalla] hankitaan satoja tuhansia maksava mikroskooppi. Ja sitten kun sen vastuuhenkilö linkoutuu akateemisesta oravanpyörästä ulos, niin siitä tulee maailman kallein hattuteline. En tiedä ratkaisua, mutta pitäisi olla ainakin jokin kestävä ja pitkän aikavälin strategia, joka ei jätä ihmisiä pulaan. On valtavaa haaskausta käydä läpi vuosien tutkijakoulutus, väitellä ja sitten joutua uudelleen opiskelemaan sairaanhoitajaksi tai metsätalousinsinööriksi [esimerkit tuttavistani].

- Tutkijoiden parissa työttömyyttä aiheuttaa ainakin tutkimusrahoituksen puute. Aika moni huippututkija on kuitenkin valmis lähtemään muualle, mikäli Suomesta ei paikkaa löydy.
- Työttömien tohtoreiden työllistymisen hoituisi fiksuummin tutkija-apurahoja lisäämällä. Tämän voisi tuottaa halvallakin, ei kuten Suomen Akatemia sitä nykyään tekee – varsinkin kun varttuneemmille tieteenekijöille ei tarjota mitään yksityistä rahoitusta.
- Tutkimusrahoitusmahdollisuudet nuorille tutkijoille heikkenevät jatkuvasti. Tätä pahensi Suomen Akatemian linjaus siitä, kuka voi hakea heiltä rahoitusta. Samalla isompien projektien puitteissa tunnutaan jatkuvasti tarjottavan tohtorikoulutuspaikkoja sen sijaan, että palkattaisiin post doc -tutkija. Vastavalmistuneet tohtorit jäävät siihen loukkuun, jossa ainoa mahdollisuus tuntuu olevan hakea apurahaa, jolla juuri ja juuri elää. Miksi ihmeessä täällä koulutetaan suomalaisia tutkijoita, jos meillä ei ole mitään mahdollisuutta jatkaa töitä Suomessa?
- Tutkimusta tekevien organisaatioiden tutkimusrahoitus perustuu yhä enenevässä määrin ulkopuoliseen rahoitukseen. Työttömäksi jääneen tutkijan täytyy siten hakea organisaation sateenvarjon alla omaa rahoitusta ulkopuolisilta tahoilta. Suurin osa rahoituksista on haussa kerran vuodessa, ja tieto rahoituspäätöksistä tulee useamman kuukauden kuluttua hakuajan umpeutumisen. Ansiosidonnaisen ehtona on kuukausittainen työnhakuvelvoite, mikä sopii huonosti tällaiseen yhtälöön.
- Lisää rahoitusta korkeakouluihin = enemmän vakituisia työpaikkoja. Ja nimenomaan enemmän perusrahoitusta, ei mitään kilpailutettavaa tai mihinkään projekteihin tai superinnovaatioperseilyyn.
- Ehkä perustutkimuksen rahoituksen pirstaleisuutta vähentämällä ja tarkemmalla kohdentamisella voisi päästä hyvään alkuun.
- Lisää rahoitusta tutkimukseen ja innovointiin.
- Tutkimuksen rahoitusta voisi parantaa ja laajentaa, ja tohtoreille voisi tarjota yliopistolla pidempiä ja työsopimuksia. Vastuu on yliopistojen, poliitikkojen ja laajasti koko yhteiskunnan. Jos haluamme olla sivistysvaltio, sivistykseen on käytettävä rahaa ja resursseja.
- Akateemisen rahoituksen pitäisi muuttua julkaisupaineen osalta. Nykyinen akateeminen kilpailu ei ole tervettä eikä se tue laadukasta tiedettä. Tieteellisen yhteisön pitäisi miettiä tieteen tekemisen kriteerejä ihan perusteista lähtien uudelleen. Akateemiset tutkijat ovat liian kaukana oman alansa muista ammattilaisista.
- Määrärahoja tutkimuslaitoksille tutkijoiden palkkaamista varten. Byrokratiavaatimusten höllentäminen, sillä etenkin sivukuluihin (en tarkoita palkan sivukuluja) menee kohtuuttomia summia.
- Rahoituksen takaaminen tuleville tutkijapolville on ehdoton. Itse olen saanut koulutustautua ja tehdä työtä toimivassa rahoitustilanteessa ja olen siitä kiitollinen. Rahoituksen puuttuminen yliopistoista ja tutkimuslaitoksista heikentää asiantuntijoiden syntymistä. Kilpailu resursseista ei ole oikea menetelmä vapaassa akateemisessa toiminnassa. Se kapea -alaistaa ja heikentää tiedeyhteisöä. Kaikkia tarvitaan. Tämän 2000-luvun avainsana on kyllästymiseen asti muutos, joka pitäisi mielestäni välillä pysäyttää.
- Apurahajaon systeemi täysin uusiksi, myös vaatimus suosittelijoista pois, sillä se kertoo mistä ryhmästä tulee, ja miten sinun työsi rankataan. Koulutusmääriä pienemmäksi, ja määrittelyä

- siitä mitä oikeasti tarvitaan ja mille on tulevaisuudessa tarvetta. Tohtorin koulutusta ei tarvita kaupan kassalla, siinä menee koulutus hukkaan ja se katkeroittaa omaa alaansa kaipaavaa tohtoria – miksi vaivauduin. Ulkomailta huippuosajien haaliminen kertoo vain opettamiskyvyn puutteesta Suomessa, ei nähdä mitä tarvitaan (huom: periytyvistä professori-pesteistä ja uusiutumiskyvttömyydestä alan sisällä). Putkitutkinnot pois, sillä ihan oikeasti osaavia ja motivoituneita tarvitaan, eli vaatimustasot korkeammalle. Suomessa tehdään erittäin vähän huippu-tutkimusta, se mikä määritetään huipuksi on todellisuudessa tasapaksua keskinkertaisuutta (missä sinänsä ei ole vikaa), koska rahoitukset (ja osittain myös asenteet) ovat pielessä. Elämä ja aika kuluu apuraha-hakemusten laadinnassa sen sijaan että tekisi palkalla sitä tutkijan työtä ja olisi mahdollisuus hakea sitä rahaa projekteihin. Ja lisäksi – yliopistojen rahoituksia ei pidä määritellä sillä menetelmällä, että mitä enemmän tutkintoja ulos, sitä enemmän talo saa rahaa, jotta voi suoltaa vielä vähän enemmän vajavaisen osaamisen omaavia maistereita ja tohtoreita taistelemaan työpaikoista - ja professorit ym. saavat palkkansa.
15. Tutkimusrahoittajilla on mahdollisuuksia antaa rahoitusta myös yleisten kanavien ohi, tämän todisti taannoin myös nk. Himasen tapaus. Jakakaa nyt rahaa niille, jotka eivät sitä vielä ole saaneet – vaikka pieniä vuoden pituisia post-doc rahoituksia joustavasti.
 16. Kyse on rahoituksesta. Mutta yksin jättäminen, unohtaminen on kamalaa, jos tutkijalla itsellään olisi ollut intoa jatkaa tutkijana.
 17. Kova kilpailu ja hankemaailman ja rahoittajien vaikutus sivistykseen. Tutkijat, joilla rahoitus ja hanke ovat aina etusijalla, vaikkakin itse tutkimus on tärkein. Ihmisiä arvotetaan väärin perustein. Kilpailu yliopistojen välillä raadollista.
 18. Tietenkin tutkimusrahoitusta pitäisi olla aloilla, joilla väitellään. Minun aloillani rahoitusta on vähennetty vähintäänkin viimeiset 20 vuotta. Eläkkeelle lähtevien virkoja ei täytetä. Tämä kaikki sen takia, että Suomessa ymmärretään insinööritieteiden käytännölliset merkitykset, ei humanististen ja erityisesti filosofisten tieteidien merkitystä kulttuurimme menestykselle.
 19. Suurin ongelma on valtion yliopistoille myöntämän rahoituksen vähyys, josta kärsivät esimerkiksi humanistiset alat tai ne alat, joita poliitikot eivät arvosta tai ymmärrä. Tohtoriputkiin annetaan rahaa, mutta valmistuneille ei sitten olekaan sitten tarjota töitä muuta kuin ulkomailta.
 20. Ns. yliopistoudistuksen jälkeen 2008 Suomi tippui innovaatiomaiden kärjestä ja nyt ihmetellään, kun talous ei sen jälkeen ole päässyt nousuun! Yliopistohenkennykset olivat kokoomusministerien Sarkomaa ja Virkkunen vastuulla. Tutkimuksessa on syytä tuoda tämä poliittinen virhe esiin ja vedota yliopistojen resursoimiseen kansantalouden kasvun takaamiseksi!
 21. Tutkimusrahoitusta pitäisi suunnata jatkossa enemmän hankeperusteisesti eikä korostaen tutkijoiden aiempaa rahoitusta, ikää ja urapolkua – toisin sanoen tutkimusrahoitushakujen tekeminen ainakin osin anonyymisti. Tutkimusrahoituksen takaaminen on hallituksen ja eduskunnan vastuulla, samoin työvoimapolitiikan kehittäminen.
 22. The best solution would be if the future governments will never cut financing for scientific projects.
 23. A person with a doctorate spends approximately 20-22 years in education, including five years of primary school, three years of secondary school, four years of high school, four years of university, two years of master's degree, and 4-to six years of doctoral education. However, the Finnish government ignores 20-22 years of education and only places people with Finnish names and surnames in the academy. It creates a grim academic picture. Finland is destroying this rich academic spectrum, and the government is putting academics out of work and preventing highly educated people from participating in society. Academics are offered cleaning jobs by TE-Office, and their 20-year efforts are humiliated. To solve this problem fairly, governments should increase the education budget.
 24. Finland needs to keep up with innovation and high value services and products because it cannot compete on low costs. But research and development is being hindered by cost saving measures, both from governments and companies, that work for a moment, but negatively affect our future. In addition, companies should understand the skills gained by those with doctorates and the value of diversity. Many things are only talked about, but do not happen in reality. Why?
 25. The Finnish government should have a well-funded system for research and education in which there is fair legislation that is enforceable free of charge. This approach will position people who are competent to lead and educate people, from which Finnish society and economy will benefit, so the taxpayer, who is the beneficiary, should be the investor. There needs to be many activities to promote adopting that fair legislation. The outcomes of those activities need continuously monitoring in the long-term to assess if an activity is efficacious or should be adjusted.
 26. More funding for humanities and social sciences, although they are not fundable.
 27. Research in Finnish society should be very important, but currently research become the last thing to do in Finnish university if there is any money left. Ranking of Finnish universities are dropping much in recent years. Can Finland keep in top of the world without strong research and innovation? Maybe Finland will drop to the second class in the fast developing world. Who "legally" stole university fund also stole the future of Finland.

Perustulo otettava käyttöön

1. Perustulon kaltainen etuusjärjestelmä turvaamaan mahdollisuudet säilyttää tutkijan identiteetti ja ammattitaito myös työttömyysjaksojen aikana.
2. Perustulo olisi hyvä askel eteenpäin. Apurahasysteemin alasajo ja kaikkien säätiöiden rahan ottaminen valtion haltuun ja uudelleen jakaminen tasaisemmin ja siten, ettei yliopistoille jaettaisi apurahoja ollenkaan.
3. Perustulo.
4. Perustulo. Se vähentäisi merkittävästi taloudellista epävarmuutta ja sen tunnetta.
5. Perustulo. Tohtoreita ei pitäisi kouluttaa ajattelemaan, että kun he valmistuvat, he alkavat tehdä työtä jossain työpaikassa. Tohtorin pitää kyetä tekemään omaa työtään kaikissa olosuhteissa. Mutta pitää olla perusturva. En näe muuta ratkaisua kuin riittävän perustulon tähän.
6. Omasta kokemuksestani tarvitaan parempaa, inhimillisempää sosiaalista tukea ihmisille, jotka joutuvat työelämästä sairauden vuoksi pois. Sosiaalinen tuki ei saa muodostua sairautta pahentavaksi stressitekijäksi. Suomen on myös lopetettava koulutuksen ja tutkimuksen rahoituksesta leikkaaminen. Emme voi väittää olevamme huippuosajien maa, jos meillä ei ole taloudellisia resursseja kouluttaa ja työllistää huippuosajia.
7. Taiteilijapalkka. Kansalaispalkka. Peruspalkka pienituloisille.
8. Yliopistojen ja tutkimuslaitosten rahoituspohjan varmistaminen ehkäisee työttömyyttä. Kansalaispalkan käyttöönotto mahdollistaa myös työttömyyskausina toteutettavan ammattitaidon ja julkaisutoiminnan ylläpitämisen.
9. Yksi konkreettinen ehdotus minulla on. Jos joku haluaa tehdä tutkimusta työttömyyskorvauksella samalla tietysti hakien siihen muuta rahoitusta, niin se pitäisi sallia hänelle ilman, että joutuu kärsimään työttömän statuksesta. Kyllä hän on silloin tosissaan yrittämässä, eikä sellaisia ihmisiä kuitenkaan ole montaa. Kaikki työttömiin kohdistuva uhkailu, painostus ja kiristysmentaliteetti pitää lopettaa, koska jo koulupedagogiikan alkeetkin sanovat, että tuloksia syntyy kannustamalla, ei rankaisemalla. Nykyinen paheksuva ja syyllistävä ilmapiiri vain saa aikaan katkeruutta ja

- entistä enemmän vastahankaisuutta puhumattakaan mielipahasta ja mielenterveysongelmista.
10. Tarjoamalla mahdollisuus antaa oma panos tukea menettämittä. Kaikella yhteiskuntaa hyödyttävällä tekemisellä on myös rahallinen arvo, jota tällä hetkellä ei oteta huomioon lainkaan. Antakaa ihmisten tehdä, rikkokaa vanha työmarkkinapaketti. Yhteiskunta hyötyy siitä joka tapauksessa.
 11. Yhteiskunnan pitäisi muuttua myönteisemmäksi koulutusta kohtaan eli samaan tapaan kuin anglosaksissa maissa: ammattia ja asiantuntemusta ei opita luentosaleissa vaan tekemällä, eikä pääaine determinoi ihmisen loppuelämää. Tutkinto on ennen kaikkea osoitus siitä, että ihminen kykenee oppimaan lisää. Humanisteihin kohdistuu paljon kielteisiä ennakkoluuloja. Ikäsyrintä: on käsittämätöntä, että viisikymppinen vakuutusosikeuden asiantuntija on meillä jo pelkkä romu, joka ei kelpaa mihinkään. Ja jos me ikäloput hylkiöt emme enää kelpaa mihinkään, olisiko järkevää myöntää meille kansalaispalkka – sen sijaan ympärillämme pyörii muka auttava organisaatio, josta ei ole mitään hyötyä.

Ratkaisuna urapolkujen ja työpaikkojen luominen

1. Työttömät tohtorit ovat kuin sotainvalidit. Suomen valtio haluaa lisää tohtoreita, se varmasti saa niitä. Taistelussa uupuneet ja haavoittuneet tulisi myös hoitaa eikä jättää oman onnensa nojaan selviämään. Tohtorin tutkinnon jälkeinen urapolku tulisi varmistaa kaikille työn tehneille eikä laskea vain saavutettuja tutkintoja. Jokainen työtön tohtori on menetys, koska kouluttamiseen on ohjattu taloudellisia ja henkisiä resursseja, jotka jäävät vajaakäytölle.
2. Erilaisia "ajatushautomoita" eri tieteen sektoreilla pitäisi perustaa enemmän ja tohtoreita palkata enemmän ministeriöiden asiantuntijaryhmiin, joissa on paljon virkamiehiä, jotka eivät edes ole työalansa asiantuntijoita.
3. Töitä, töitä, ensin suomalaisille tohtoreille, ainakin antakaa meille mahdollisuus, ennen kuin muualta rekrytötte.
4. Ainakin julkisella puolella pitäisi olla tohtoreiden osalta palkkausvelvoite.
5. Tohtorikoulutettuja henkilöitä voisi hyödyntää työryhmissä, joissa kehitetään ideoita uuden maailman luomiseksi. Tulevaisuuden ongelmien ratkaisemiseksi. Tosin, olen huomannut, että tohtorit voivat olla "erikoisia", aspergeenin kirjolaisia, introvertisti käyttäytyviä toisinaan. Heitä ei ehkä aina haluta ottaa käytännön ratkaisujen etsintään.
6. Yliopistoille ja tutkimuslaitoksille pitää saada enemmän pysyvää rahoitusta ja vakituisia työsuhteita. Tutkijoiden kilpailuttaminen koko ajan ei tuota hyvää tulosta. Mitä tiukempaa kilpailu on, sitä hienompia ovat erot kilpailussa menestyvien ja siinä pudonneiden välillä. Valitettavasti kilpailussa pudotetut joutuvat usein tuuliajolle. Teknisillä ja luonnontieteellisillä aloilla yritysten palvelukseen siirtyminen ja ehkä omien yritysten perustaminen on mahdollista, mutta humanistisilla ja yhteiskuntatieteellisillä aloilla se ei ole realistista.
7. Asenneilmapiiri pitää muuttua yhteiskunnassa ja yliopistossa on tehtävä perusteellinen muutos siten, että vakituisia työpaikkoja on enemmän, niihin on nimetön rekrytointi ja tohtoreita ei kouluteta liikaa.
8. Suomessa ja suomalaisten varoin koulutetut tohtorit pitäisi pyrkiä pitämään Suomessa ja heidän työllistymistä priorisoida. Kyse lienee pitkälti arvostuksesta ja erityisesti julkishallinnon priorisoinneista. Kovasti puhutaan ulkomaalaisista huippuosaajista, mutta kun kotimaisetkaan eivät löydä Suomesta töitä ja pysy täällä.
9. Yliopistojen tulisi tarjota enemmän tenure track-posiitioita, jotta nuoret akateemiselle alalle suuntautuvat tohtorit voisivat rauhassa rakentaa uraa ilman jatkuvaa painetta rahoituksen riittävyydestä ja mahdollisesta työttömäksi joutumisesta.
10. Oikeanlaisia työpaikkoja pitäisi olla riittävästi ja myös mahdollisuudet vaihtaa johonkin muuhun lyhyellä muuntokoulutuksella ja taloudellisella tuella.
11. Yritysmaailmassa on liian vähän polkuja tutkijoille. Minulle oli, olen siitä kiitollinen. Yliopistojen pätkätyösuhteet väittely- ja post doc- vaiheissa ovat todella haastavia. Valtion kannattaisi satsata tohtorien työllistämiseen Suomessa, esim. Business Finlandin tai riskirahastojen kautta. Näin Suomi voisi todellakin nousta.
12. Ehdotan, että annettaisiin ihmisten omalle aktiivisuudelle tilaa. Ei ainakaan haitattaisi tekemistä ja olemista säännöillä, vaan annettaisiin työttömän tehdä vaikkapa rahoitushakemusta. Tärkeintä olisi tietysti lisätä post-doc-rahoitusta ja aikaansaada pysyviä työsuhteita, eikä pelkkiä pätkätyösuhteita.
13. Tutkijapolkuja tulisi olla riittävästi suhteessa tohtorikoulutettaviin.
14. Akatemiassa tarvitsisi olla selkeämpiä ja pysyvämpiä urapolkuja tohtoreille.
15. Jos yhteiskunnalla on varaa kouluttaa tohtoreita, niin yhteiskunnan on turvattava, että he saavat rahoitusta koulutusta vastaavaan työhön. Tohtorien kouluttaminen ei auta kohtaanto-ongelman ratkaisussa.
16. Minä ja käsitykseni mukaan myös moni muu tohtori haluaa tehdä tieteellistä tutkimusta. Suomessa vain muutama suuryritys saattaa tehdä perustutkimusta, mutta suurin osa tekee lähinnä soveltavaa tuotekehitystä. Tohtoreita kiinnostavat työpaikat ovat siten yliopistoissa ja valtion tutkimuslaitoksissa. Niihin pitäisi perustaa tutkijan vakansseja paljon lisää, jotta se vastaisi tarvetta. Erityisesti vanhemmille tutkijoille tarvitaan lisää vakansseja. Heidät syrjäytettiin 2010-luvulla, kun yliopistoista tehtiin tohtoritehtaita, korostettiin nuoruuden potentiaalia ja otettiin käyttöön erilaisia urajärjestelmiä muille henkilöstöryhmille paitsi tutkijoille (tutkijan ura päättyy tutkijatohtorivaiheeseen eli kuten urheilussa, nuoremmat ovat parempia ja urheilija siirtyy 35-vuotiaana muihin hommiin). Toinen vaihtoehto on stipustaa tohtorituotantoa. Meillä koulutetaan siis liikaa tohtoreita tarjolla oleviin työpaikkoihin nähden. Lisäksi kansainvälistymisen buumissa työpaikat on avattu ulkomaalaisille. Avoimiin työpaikkoihin tulee paljon kilpailevia hakijoita ulkomailta. Yliopistojen tutkimushenkilöstöstä on jo huomattava osa ulkomaalaisia. Ilmeisesti ulkomaalainen työntekijä on arvioitu sen verran paremmaksi, että kannattaa pitää suomalaisen työttömänä. Suomalaisten tohtorien työttömyyttä vähentäisi, jos suomi palautettaisiin opetuskieleksi yliopistoissa ja työpaikkailmoitukset julkaistaisiin vain Suomen virallisilla kielillä. Tehtäviin valittavilta edellytettäisiin suomen kielen osaamista tai nopeaa opiskelamista.
17. Joka kolmanteen tai neljänteen valtiolla avoinna olevaan erityisasiantuntijan tehtävään valtiolle edellytetään velvoite rekrytoida tehtävään vain ja ainoastaan työtön tohtori. Kysymys on aivan samasta käytännöstä kuin muissakin työllistymistoimissa tai velvoitetöilylistymisissä: tässä tapauksessa velvoite laitetaan tällä kertaa ja asianmukaisesti valtion niskaan. Tohtoriongelma on pian ratkaistu, mikäli valtio ottaa asianmukaisesti vastuun yhteiskunnan korkeimman älypotentiaalain ottamisesta laajamittaisesti käyttöön.
18. Palkkatuollisia asiantuntijaluentoja/kursseja myyntiin someen kansalaisten jatkokoulutusta varten! Tällainen kansallinen osaamispankki olisi win win win. Jotain tolkkua palkkioihin. Siivojan palkkaaminen 38e/t, putkimies 65e/t mutta virallisten tahojen mielestä tutkijalle sopiva palkkio on 0-20€... (!?) Enemmän todellista asiantuntijoita moderoimaan some-keskusteluita. Tiedekritiikkiä ja tiedettä pakollisina ostopalveluina yhteiskunnan kaikille alueille.
19. Helppo vastaus olisi palkata tohtoreita julkiselle sektorille. Tarjotaan jokaiselle työttömälle tohtorille n. 2000 €/kk tutkimusstipendiä, kun esittää kelvollisen tutkimussuunnitelman. Tohtorien koulutusta pitäisi ainakin karsia. Tosin itse olen nyt määräaikaaisesti yliopistossa, jossa tärkein tehtäväni on tohtorien koulutus. Arvaa motivoiko?

20. Doctorate holders should have places to work ready once they complete their studies. The Ministry of Education should be responsible for this and, without any discrimination.
21. The government should be directly involved in getting them employed or directly employing them and attaching them to functions suitable to their skills.
22. Universities and government should help them getting job or somewhat financially as number is just small. They should be given extra skills if job markets demand. They are not useless guys, their skills should be used for the social progress.
23. The supervisor or the job recruiter would offer the job among the candidates in a fair and equitable manner.
24. By forcing employers to hire the applicant who applied, if there is applicant to a job, the employer has to hire an applicant even if he considers that he is not competent. Then the other problem is that researcher hired usually their students. My supervisor went to retirement so he can not hire me and I am not the student of other professors so I got unemployed. I think the state has to do something.
25. PhD degree students are very special people and society, university and professors who are contributing for them to find a job. Must understand that they have a very special skill and IQ in order to graduate from a doctoral degree. In order to complete a degree, you must at least have a 135-145 IQ which places them into completely different league. So their solutions must be special. Universities must place those individuals to a company during their research, and integrate them to the working life if they are interested in to work private sector. If they are willing to stay in the university as academics, department people must explain the chances that they will have.
26. The problem is how science funding is structured. The atmosphere of competition kills science itself and pushes people away from it who have no opportunity to win. If a person were offered to play sports only on the condition that he would strive to get to the Olympics, then only one type of person would agree. But is this the type of person who generates ideas? Or are these people who know how to win competitions? Any person can do science. Just like driving a car. If a person has passed his license/received a degree, then he can engage in science. And if someone overtook him, it means that traffic on this highway is organized incorrectly.
27. Research positions at universities. I want senior assistant or associate professor back. To big leap between assistant and professor. I could not make it in 5 years. To little time (5 years) were given to me to have enough merits to become a professor.
28. One of the reasons a career as a researcher is so stressful is the "up or out" mentality, meaning either you constantly climb the ladder until you get one of the very few professor positions or you fail. There is no system in place to maintain a series of permanent researcher at an institute that can do research semi-independently but don't need to advance to the professor level. Speaking of permanent, the constant temporary contracts and the de facto need to change employer every few years are not helpful either. Finally, the varying availability of scarce research funding (that also follows certain hot topics at the time) is making things worse.
29. Finnish society lacks jobs and space, especially for immigrants, to do their jobs in their areas.
30. The need to write multiple grant applications results in wasting of my working time: I write applications instead of writing scientific publications.

Syrjinnästä ja ennakkoluuloista luovuttava

1. Ainakin syrjintä rekrytointilanteissa olisi saatava juridisesti kitkettyä. Esim. hallinnossa on tilanteita, joissa yksi ihminen (ilman hallinnollista esittelyä) ratkaisee rekrytoinnin, mikä mahdollistaa

2. Mitä ikärasismille voisi tehdä? Olen itse oman onnen seppä...
3. Syrjinnän sanktioiminen työnhaussa.
4. Yritysten ja muiden yksityisen sektorin toimijoiden mahdollisuudet ja halut palkata tohtoreita tulisi systemaattisesti selvittää ja tehdä määrätavoitteet valtion ja muiden toimijoiden todellisen tarpeen perusteella. Suomessa ei ole kaiken kaikkiaan onnistuttu hyvin työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaamisessa, mistä korkea työttömyysaste on osoitus. Työmarkkinoilla on kaikenlaisia epäkohtia, joista kielii riisto palkoissa ja työehdoissa, halpatyövoiman haalinta ulkomailta, haluttomuus panostaa ulkomailta tulevien suomenkielen osaamiseen jne. Suomi on rasistinen maa, joka sortaa vanhoja, sairaita, mustia ja muita ei-eurooppalaisen näköisiä, työttömiä yms. Työttömät tohtorit ovat vain yksi joukko sorrettujen armeijassa. Näin pienellä kansakunnalla, jonka kieltä puhuu alle 6 miljoonaa ihmistä maailmassa, ei luulisi olevan edellä kuvattuun varaa, mutta niin vaan on.
5. Luoda lisää työpaikka ja helpompi tarkempi ja nopeampi prosessi että joku maahanmuuttaja tohtori lääkäri voisi päästä suomessa yhteiskuntaa ja työelämään.
6. Suurin syy työpaikan menettämiseen oli riittämätön suomen kieli. Teknisellä alalla on mahdollista antaa tohtoreille mahdollisuus kehittää sekä suomen kielen että ammatilliseen alaan liittyvää osaamista. Jos tohtorin tavoitteena on jäädä työskentelemään Suomessa, hänellä tulisi olla aikaa opiskella kieltä. Ja yleinen huomautus: Suomalaisen yhteiskunnan tulisi ymmärtää, miksi he tarvitsevat ulkomaisia tohtorintutkintoja ja mitä mahdollisuuksia heille on Suomessa.
7. Ikäsyrjintä pitäisi saada pois. Koulutusta tulisi arvostaa. Kumpikaan ei vaadi taloudellisia panostuksia, jos ei sitten asenteiden muuttamiseen. Maan ylimmän johdon tulisi perustaa päätöksensä tutkijoiden tuloksiin, eikä panetella dosentteja ja vähäksyä oikeita tutkimustuloksia. Ymmärtääkseni esim. Ranskassa tehdään päätöksiä vain perustuen oikeaan tieteeseen. Lisää koulutuksia tai rekrykoulutuksia erityisesti tohtoreille. Voisin vaihtaa alaa, jos saisin vain tehdä tutkimusta edelleen.
8. Ikärasismille pitäisi tehdä jotain.
9. If you want to solve the problem of us "unemployed" "dirty foreigners" holding foreign earned PhDs, some of which have been earned from accomplished places the likes of which Finland could only dream of, you need to start to have "standards" at the university level, whereby, for one example, the Professors would be expected to act in the interests of, and the benefit to, the universities that pay their inflated salaries, rather than them acting solely for the benefit of their own personal interests and power. That would be a good start. [...] And finally, Finns should realise, they need to up their game. There is a bubble mentality of superiority and while Finland does indeed do some things very well, Finns should realise, the sun does not shine upon them alone. People from other places might just have a useful viewpoint which need not be immediately dismissed because it isn't "the Finnish way".
10. Please resolve racial based discrimination, middle east people are also human with human right.
11. Unemployment is because of discrimination. Transparency in recruitment is needed.
12. I will say giving opportunities also to non-Finnish PhD holders in the industry. Even if it is for a short time. It will help to show our skills and competency which in turn, will alleviate the unemployment problem and benefit, holistically, everyone (individual, society and government).
13. Most unemployed PhD holder or researchers are foreigners, companies should at least consider this thing.

14. Employers are not open enough to recruit people with foreign names/backgrounds. Often you don't get an interview call even if your skill set matches 100%, sometimes recruiters don't even bother to look into your resume.
15. I think Finnish society is geared towards maintaining the status quo, so, Finland for (native-born) Finns. Immigrants are welcome for lower-level jobs, which unfortunately are also often short-term jobs.
16. Finnish society needs to understand the skills needed to obtain a doctorate, be less conservative in terms of career paths, searching for diversity instead of going for the same traditional roles. Businesses also try to find the perfect candidate with wide knowledge of everything and shy away from doing on the job training. Then we have, at the same time, unemployed people and businesses complaining they can't find workers.
17. Many companies consider Ph.D. holders only fit for research and not for practical work. They also assume that Ph.D. holders have no special skills except writing scientific materials. Besides, some company leaders fear employing Ph.D. holders and feel a sense of insecurity when employing Ph.D. holders. First, company leaders should be aware that Ph.D. holders need certain training about the company's goals and environment, just like other degree holders. Companies should be encouraged to hire Ph.D. holders. For example, the government might cover at least 50% of the salary of Ph.D. holders when they are employed by companies. This is only for those who have been unemployed for at least six months. TE office should give priority to Ph.D. holders to get practical training. However, the current trend contradicts this. The unemployment situation can be alleviated by these trends, in my opinion.
18. I don't want to leave academia, but I feel Finnish academia is pushing me away. People in positions of leadership should engage more seriously in discussing solutions to the chronic problem in Finnish higher education. As an individual, I feel my strongest asset is mobility: at the moment, I think the best for any international scholar in Finland is, if possible, to move away and look for jobs in other countries.
19. The academic world is full of nepotism. As a foreigner one also experiences discrimination. Too much emphasis is put on language skills but that is just a way to keep competent people away. There is no transparency in job applications.
20. Support and welcoming attitude to new comers from outside of Finland. This also includes mental-wellbeing. Information, individual support for funding opportunities also lacking, I feel.
21. In Finland, references work a lot. One of my colleagues found a job because his supervisor liked him. Without strong networking, it's not possible to get a job in Finland. Merit is missing in Finnish society.
22. I think what is missing in Finland is a programme that helps Finns to understand that integration is a two-way process. It feels like only immigrants must integrate but it won't work without our host doing their bits. Without a sensible two-way integration process, unemployment of high academic holders among migrants will continue to grow.
23. I think research positions should be filled based on researcher's knowledge and skills. In my opinion, not only in Finland but also all across Europe, research jobs are not offered based on this. I personally know many researchers who are employed in more than one project, but I know that I am a better researcher than them in terms of knowledge and skills. Another problem is that most researchers work at more than one institution. When job applications are made, I think preference is given to those who already work somewhere else. If one researcher was given a job at only one institution, there would not be so many unemployed. I know many researchers who work at at least 2-3 institutions in different cities and even countries. They say they do each job part-time which is impossible in my opinion.
24. An understanding that my experience of 16 years in academia as an academic are not useless, because they don't come from Finland. This is not just a Finnish thing, as I have lived in [a EU country] and it was a problem there too.
25. Finns tend to think that their education and knowledge is better than the rest of the world. A certain arrogant attitude. Women have it harder.
26. Lack of care for foreign talents. Individuals in Finland are mainly interested in pursuing personal and selfish interest.
27. It can be solved very easily by making your recruitment system fair. Stop racism and treat everybody on merit. TE should provide on job trainings where doctors can start working at the end of the training.
28. The job market is hidden. This could be fixed maybe. More funding and career opportunities are another way to improve the situation. Take a look at how many PIs are not Finnish. How many non-Finnish females are becoming PIs?
29. Talent policy should be suitable for internationalization. It is a big challenge for the Finnish government how to attract and retain talent. It should be encouraged to hire talent who only speak English in giant companies.

Keskustelua suomen kielen merkityksestä

1. I think there's a need to open the idea that people holding a PhD can be valuable and highly-skilled employees in the jobs outside academia. Besides, there is a need to think through what Finland aims and hopes through internationalization - as a lot of great international talents, highly educated don't see the place for themselves here. And the person shouldn't be evaluated only on the basis of the language skills (having PhD, I'm treated as an idiot whenever I communicate in Finnish).
2. I think the whole of Finnish society should be more fair. I understand that there is a "home-base advantage," but it is in the interests of society to improve inclusiveness, and not just superficially. I am too old now, and quite frankly, broken by the system, but some things can be done for others. For example, more realistic ads for universities, more help for job placements for schools, better and earlier language training. Companies can also offer higher-level work that does not require fluent Finnish to immigrant workers, but maybe that is asking too much.
3. I think there are several reasons: 1. Some people study fields which are not very applicable in industry/outside of academia. Here the number of study spaces should probably be reduced. But I think unemployed Ph.D.s in those fields could still find meaningful jobs where they can use at least some of their skills, if they have good language abilities. Companies must be more open minded in this regard. 2. Some people like me have very applicable skills, but it is difficult to find employment because they are from other countries and don't have sufficient Finnish language skills. Here I honestly really can't understand why so many companies in Finland require fluent Finnish for purely technical tasks. Of course, language is important for integration and customer facing tasks. This could be solved by offering language courses while on the job.
4. In my personal point of view, many entrepreneur and recurents, firms, are afraid of hiring a foreign Phd holder, considering that they may ask for a high salary and a lot of rights, and the companies should give chances to the foreigner Phd holder to integrate with career field and not being so restricted with the finnish language ability, Language courses will not provide us with career language, this is something we gain after involving with work path. Language obstacle is the biggest issue here in Finland.
5. Promoting employment of non Finnish speakers for research positions can be a solution. Research is done in English. We can work at these jobs. But most of the research positions outside of academia have the finnish requirement.

6. Open doors for foreigners without STRONG knowledge of Finnish language. SIMPLE LIKE THAT.
7. Finnish companies seems to hire rather Finnish speaking people than properly qualified.
8. Finnish should stop teaching courses in English, which does not have job market in Finland. They should not waste resources to prepare products, which they do not need it.
9. When I decided to move to Finland in the age of 46 years, I understood that I will hardly receive a permanent working place without Finnish language. In fact it was a good luck to continue my very specific research during ca.12 years of being employed in Finland.
10. Finnish transport market is filled with people with second class degrees who uses 60 years old knowledge to plan, optimize, and manage the traffic and public transportation. I know at least 10 people in Finland who got their degrees from the best universities around the world. Finland can use these people in research positions. But due to Finnish language requirements, we will probably leave this country. Don't get me wrong, we want to learn Finnish. But most postdoctoral contracts are for two years. It is impossible to become a fluent Finnish speaker in two years. Since we are an impending unemployment problem, most of us try to find a job outside of Finland.
11. The Finnish society is too adamant about having a Finnish language skill before you can work at any company even international companies. They sometimes mention they do not discriminate against race or gender, but I have witnessed this. Furthermore, how do I get work experience when I was not given a chance.
12. I think that responsibility at first hand is our own. If we see that we can't arrange for ourselves the life we want to have then we either change the environment (it means the country and go where we can find the application of our skills) or we change the expectations and ready for downshifting. What is the point to blame the small closed market and closed society? If there is no place you consider suitable for you, then there is no place. A lot depends also of the field one works. Some professions are more easy to find the decent job on the market, but some not because there are no such. It is always the very personal story can you fit to the certain market, society, culture or not. Do you feel comfortable or it is not yours. There are no bad or good countries, there are countries which are ok for you and not depending on your values. Some ways to solve the problem To have English language as the working environment not only in the international companies like Nokia. At least this will exclude one discrimination excuse behind which the employers often goes. I do not know how to change the mind of the people who want to live in their closed familiar small world and are afraid to have smth different. People with another background are not the threat but rather the advantage. But this requires to step out from the comfort zone which not so many like. There is no progress without it.
13. I don't think that a PhD is a primary cause of unemployment. As a foreigner PhD studies provided me with an income. Having a high education decreases my motivation to take on jobs that would correspond to my Finnish speaking and understanding level. I was always paid to do my job in an international environment where everybody spoke English, and learning Finnish was on my private initiative.
14. Especially, in Finland, most of industries prefer only who speaks Finnish doctoral degrees, and what about rest of other doctors. Try to arrange job fair for PhD holders who have completed Doctoral degrees in Finland irrespective of their nationality and language. Then it is also creates more value of Finland degree in world wide, In USA, one who completed PhD in USA first preference than other nationalities.
15. Need more flexibility towards immigrants who already know society and language but not fluent in Finnish.

16. Finnish land gives priority who speaks Finnish, verbally we are internationalized, but reality 100% not. They focused only their language.
17. The main issue in Finland which many of us face is lack of related jobs, and also lack of integration into the society. Most companies in my field of expertise prefer hiring people who are natives and speak Finnish very fluently, which is biased, even though we have graduated from here and lived here many years we still end up not getting the recognition.

Tohtorien omaa vastuuta ja riskin tiedostamista korostavia ajatuksia

1. Saisin tarpeen vaatiessa töitä Suomestakin melko helposti, eikä työttömyyteni ollut Suomen vika. Tilanne on sama kaikilla tohtoritutkijainkin. Näin ollen minulle ei tule muuta yleistä syytä tohtorien työttömyydelle mieleen kuin "väärälle" alalle kouluttautuminen, osaamisen vanhentuminen, tai (mielen)terveysongelmat. Näistä kaksi ensimmäistä on korjattavissa kouluttautumalla uudelleen tai menemällä työpaikkaan, jonka toimenkuva ei täysin ehkä vastaakaan omaa koulutusta, mutta vastuu tästä on tohtorilla itsellään.
2. Tohtorien koulutuksessa, jo hakijoiden haastatteluvaiheessa, tulisi tehdä selväksi, että tutkijan uraan kuuluu se, että mahdollisimman heti valmistumisen jälkeen tulisi lähteä töihin ulkomaille.
3. Ihminen on loppupeleissä itse vastuussa itsestään, myös omasta koulutuksesta. Ei ole oikein, että työttömäksi jäänyt vaatii yhteiskuntaa järjestämään hänelle arvoaan vastaavia töitä. Työtä joko on tai ei ole – oma asiantuntijuus tai erikoisosaaminen pitää löytää ja olla itse valmis muuttamaan. Työmarkkinoiden pitää antaa toimia mahdollisimman vapaasti, ja ihmisen pitää itse hypätä mukaan. Toinen kysymys on miksi yhteiskunta kouluttaa tohtoreita joiden on vaikea tai erittäin vaikea työllistyä? Ketä meidän pitäisi palvella?
4. Itse on maailmansa rakennettava. Ei ole yhteiskunnan asia palvella tohtoreiden työllistymistä erityistoimin.
5. Voin sanoa vain omalta osaltani, että ei alun alkaenkaan anneta väitellä alalla, jolla ei ole tulevaisuutta. Yliopistoille maksaminen väitöksistä on siinä mielessä kyseenalaista.
6. Tehkää töitä. Tohtorikoulutus ei ole tae osaamisesta.
7. Se, että yliopistot tuottavat rahan takia tutkintoja, joista jotkin eivät päteviä mihinkään, ja se miten itse jouduin putkesta umpikujaan, saa ollakin niin. On omaa syytä, jos ei osaa nähdä tulevaa.
8. Kannattaisi hommata varakas puoliso...

Mielenterveys kuntoon

1. Mielenterveysongelmat ovat yleistä ongelma. Tutkijan työ usein vaativaa ja stressaavaa, joten asteittainen ajautuminen uupumukseen on hyvin yleistä. Näistä syistä apua ja tukea pitäisi tarjota aktiivisesti ja matalalla kynnyksellä ennen kuin ongelmat ehtivät edetä vakaviksi. Ohjaajia voisi myös kouluttaa näiden asioiden suhteen ja lisäksi tutkijoiden välille voisi järjestää vertaistukiryhmiä, jotka voisivat myös lisätä yhteisöllisyyttä usein yksinäiseen tutkijan työhön. Myös rahoitusten ja työpaikkojen hakuun pitäisi tarjota enemmän tukea ja niihin liittyvistä prosesseista pitäisi tehdä mahdollisimman selkeitä ja helppoja. Hakemusten kirjoittamiseen nimittäin kuuluu tutkijoilta kohtuuttoman paljon aikaa sekä voimavaroja, ja jokainen hylätty hakemus syö uskoa omaan itseen ja asiantuntemukseen. Kaikki tämä käytetty aika on tietysti myös pois varsinaisesta tutkimuksesta, mikä on älytöntä tutkijoiden resurssien tuhlaamista. Lisäksi jatkuva siirtyminen uusiin sähköisiin järjestelmiin (jotka eivät useinkaan toimi niin kuin pitäisi) tuottaa tarpeetonta ylimääräistä päänsärkyä ja syö aikaa, joka voitaisiin käyttää ihmisten aitoon empaattiseen

kohtaamiseen kasvotusten. Kaikki tämä heikentää mielestäni osaltaan nuorten tutkijoiden psyykkistä hyvinvointia.

2. Työolot kuntoon! Varmaan on muitakin kuin minä, jotka ovat jättäneet tutkimustyön pettyneenä huonoihin olosuhteisiin, ja kenties uupuneina. Työoloihin siis kuuluu kunnon palkka, työn jatkuvuus, työn perheystävällisyys, työilmapiiri, hyvät esimiehet.
3. Väitöskirjan tekeminen vaatii suuria henkisiä uhrauksia: perheen talous on apurahojen varassa, pakko saada aikaan tutkimustuloksia ja/tai artikkeleita lehtiin, yhdessäoloaika perheen kanssa vähenee etc. Itselleni väittely oli niin suuri ponnistus, että olisi hyvä jos olisi ollut mahdollisuus (taloudellisesti) pitää vaikka välivuosi.
4. Edellinen työni yrityksessä oli mielestäni sisällöltään mielekäs työ. Ongelma työpaikalla oli hyvin tuottavan yrityksen johdon ahneus ja laboratorion henkilöstön aliresursointi. Töihin hukkui ja niitä olisi riittänyt selvästi useammalla korkeakoulutetulle tekijälle. Kun sairastuin työuupumukseen, opin että uupumus ei ole pätevä syy työnantajan maksamaan sairauslomaan vaan sain myös masennusdiagnoosin. Työnantajat on saatava vastuuseen työntekijöilleen aiheuttamasta uupumuksesta.

Sairastuneet asianmukaisten tukien piiriin

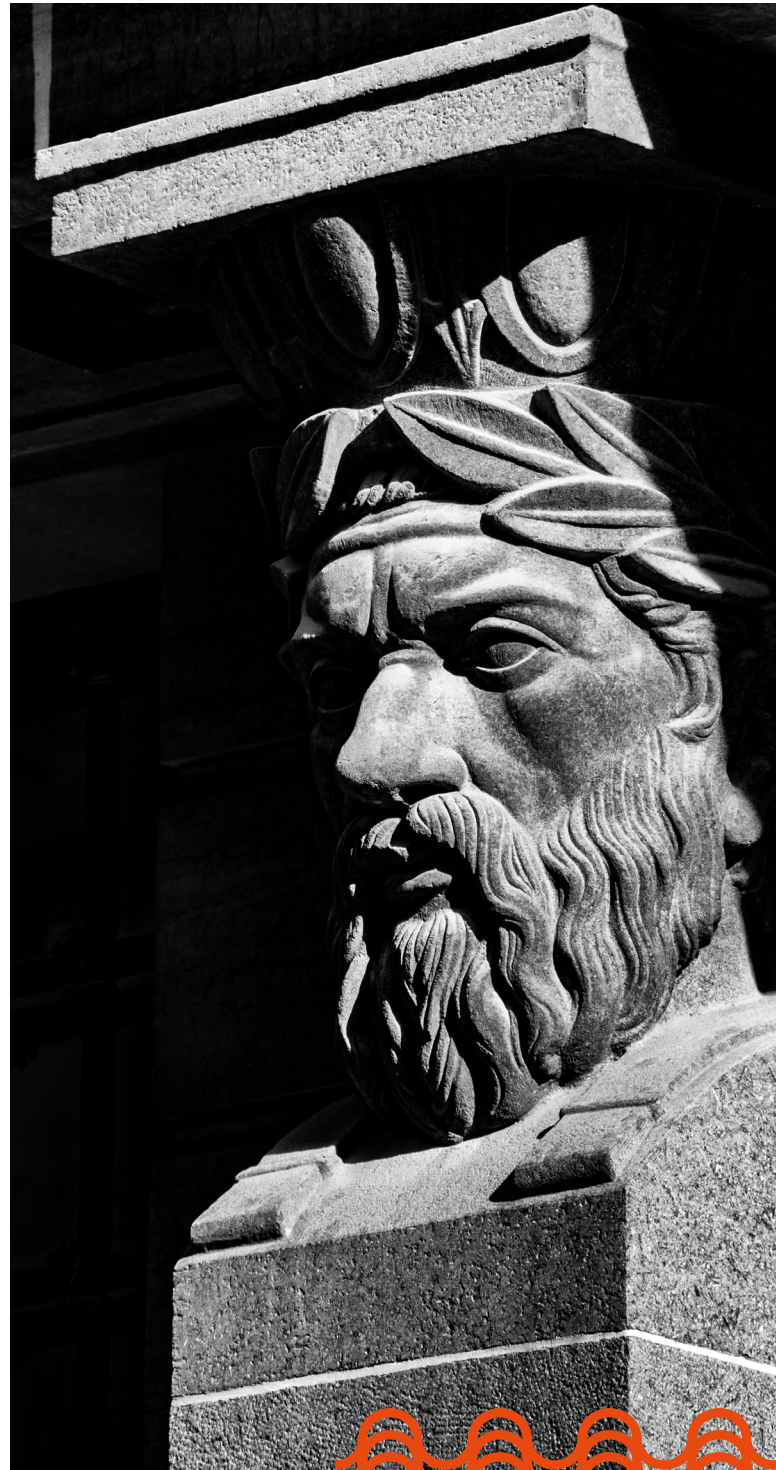
1. Ihan ensiksi pitäisi auttaa sairastuneet hoidon ja asianmukaisen sosiaaliturvan piiriin. Tiedän, etten ole ainoa, ja että jopa samaan sairauteen sairastuneita tohtoreita on muitakin roikkumassa työttömyysturvan varassa.
2. Suomessa on >100,000 terveyssyistä työkyvyttömiä työnhakijoita. Heidän kuuluisi saada jäljelläolevan työkyvyn mukainen (osa-aika)eläke eikä stigmatoida aktiivimallilla. Osa-aikatyön tulisi kannattaa.

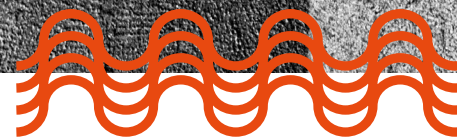
5. Yhteenveto keskeisistä tutkimustuloksista

5.1. TYÖTTÖMÄN TOHTORIN PROFIILI

Työttömien tohtorien välillä on variaatiota urallaan professorin tehtäviin asti edenneistä, kansainvälistä mainetta saavuttaneista huippututkijoista sellaisiin post doc -tutkijoihin, jotka ovat pudonneet urapolulta heti tohtorin tutkinnon jälkeen. Suurin osa kyselyyn vastanneista työttömyyttä kokeneista tohtoreista on jossain näiden ääripäiden välillä. Myös heidän työllistymisodotuksensa ja taloudellinen tilanteensa vaihtelevat. Yhtäällä STEM-alojen tohtori, jolla on kokemusta johtotehtävistä yksityisellä sektorilla, odottaa löytävänsä hyvin palkatun työn. Toisaalla tutkija, jonka tutkijanosaamista ja tutkimusaiheita on vaikeaa kaupallistaa mitenkään, kohtaa taloudellisia haasteita jopa perusarjessa, ja ongelmat näyttävät kasaantuvan. Suurin osa kyselyyn osallistuneista on pettyneitä tilanteeseensa, mutta joukkoon mahtuu sellaisiakin, joille työttömyys ei merkitse juuri mitään – heillä on rahaa elämiseen ja mielekästä tekemistä. Jotkut työttömistä tohtoreista ovat onnistuneet kääntämään vaikeat elämäkokemukset sisäiseksi voimaksi ja elämänviisaudeksi, toisten henkinen hyvinvointi on laskenut ja terveys heikentynyt. Viimeksi mainituista osalle trauma on jäänyt pysyväluonteiseksi, osalle taas mielialan lasku on ollut ohimenevä kokemus ja jäänyt taakse seuraavan työpaikan löytymisen myötä. Työttöminä tohtoreita on mm. tekoälytutkimuksen, sosiologian, teknologian, orgaanisen kemian, kirjallisuudentutkimuksen, kielitieteen, konesuunnittelun, kasvatustieteen, biologian, filosofian, tietojärjestelmätieteen, hallintotieteen, tähtitieteen, farmasian, biokemian, politiikan tutkimuksen, matematiikan, kauppatieteiden, musiikintutkimuksen, maanmittauksen, tanssitaiteen, ympäristötieteiden, historian, teologian, folkloristiikan, ydinfysiikan, maa- ja metsätaloustieteen, uskontotieteen, lääketieteen, geologian ja oikeustieteen aloilta. Yhteistä heille on se, että heidän tiedollinen, teoreettinen ja menetelmällinen osaamisensa jää hyödyntämättä heidän ollessaan työttöminä, eikä näin ollen tuota suomalaiselle yhteiskunnalle sitä hyötyä, mitä se voisi tuottaa.

Kuva: Gustav Nilsson, Pixabay.

5.2. KOHTAANTO-ONGELMAT OVAT YLEISIÄ

Tutkimus toi esiin epäsuhtaisen kohtaannon yleisyyden työttömyyttä kokeneiden tohtorien työllistymisessä. Aineistosta nouseva esimerkkien paljous osoittaa, ettei korkeimmin koulutetun työvoiman resursseja kyetä käyttämään optimaalisesti:

- » Rakennustöitä metsätieteen tohtorille.
- » Kirjastotöitä teatteritaiteen tohtorille.
- » Riistanvartijan töitä biokemian tohtorille.
- » Järjestysmiehen töitä taiteiden ja suunnittelun tohtorille.
- » Varastotyötä kulttuurintutkimuksen tohtorille.
- » Viestinnän tohtorille TE-toimiston viestintäkoulutusta.
- » Tekniikan tohtorille sähköpostin käyttökoulutusta.
- » Kielitieteisiin liittyvän alan tohtori täyttämässä hyllyjä kirjastossa.
- » Valtio-opin tohtorille ehdotus, josko suoritaisi hygieniapassin.
- » Yhteiskuntaopin tohtorille työvoimaneuvojan työtä.
- » Valtio-opin tohtorille vammaisasiantuntijan töitä.
- » Kirjallisuuden tohtori henkilökohtaisena avustajana.
- » Humanistille terveyskeskuslääkärin töitä.
- » Ympäristötieteen tohtorille nosturinkuljettajan koulutusta.
- » Tarjoilijan töitä historian tohtorille.
- » Kirjastossa datan käsittelyä Excel-taulukoiden järjestyksessä fysiikan tohtorille.
- » Demokratian tutkijaksi tietojärjestelmätieteen tohtorin osaamisella.
- » Terveystarkastajaksi lastentautiopin tohtorin taidoilla.
- » Kulttuurin tutkijalle tarjottu koneistajan, kirurgin, insinöörin ja biologin töitä.
- » Kulttuurintutkimuksen tohtori yritetty ohjata vanginvartijaksi.
- » Muotoilun alan tohtorille TE-virkailijan tehtävä.
- » Siivoojan töitä perinnöllisyystieteen tohtorille.
- » Puhelinhaastattelutehtäviä kauppatieteen tohtorille.
- » Tekniikan tohtorin töitä nykykulttuurin tutkimuksen tohtorille.
- » Pyykin käsittelyä metsätieteen tohtorille.
- » Peruskoulun opettajan töitä kansanterveystieteen tohtorille.
- » Terveystieteen tohtorille ehdotettu rekkakuskiksi kouluttautumista ja ruokalähetin töitä.
- » Taidehistorian tohtorille päiväkotiapulaisen työtä siivoojana.
- » Biokemian tohtori katsottu sopivaksi järjestämään tarjoiluja ja tyhjentämään roskiksia.
- » Antropologian tohtori siivoojana ja henkilökohtaisena avustajana.
- » Sosiologian tohtori muuttomiehenä ja henkilökohtaisena avustajana.
- » Fysiikan tohtori koulun apulaisopettajana.
- » Koulutuspolitiikan tohtori epäpäteväenä erityisopettajana perusasteella ja varhaiskasvatuksessa.
- » Provisiopalkkaista puhelinmyyntityötä teoreettisen filosofian tohtorille.
- » Matematiikan tohtori kirjastoapulaisena kunnallisessa kirjastossa.
- » Tukityöllistetty yhteiskuntapolitiikan tohtori opettamassa Excelin käyttöä urheilujärjestössä.
- » Tietojenkäsittelytieteen tohtori on katsottu sopivaksi toimimaan erikoisasiantuntijan sihteerinä ja viemään järjestelmään asiakirjoja: monotonista työtä ilman tarvetta ajattelulle.

5.3. TOHTORIEN TYÖLLISTYMISEN KESKEISET ESTEET OVAT SYRJINTÄ, TOIMIVIEN PALVELUIDEN PUUTE JA VAJE TUTKIMUSRAHOITUKSESSA

Tilastollisesti näyttää siltä, että vanhemmat ikäryhmät ja ulkomaalaistaustaiset tohtorit ovat yliedustettuina tutkijakoulutustason suorittaneiden työttömien joukossa. Tarkasteltaessa työttömien tohtorien laajaa variaatio-

ta heti jatko-opintojen päätteeksi työttömiksi jääneistä tohtoreista korkea-arvoisiin professoreihin, vaillinaisesti suomea osaavista maahanmuuttajista huomattavien instituutioiden entisiin johtajiin, on kuitenkin todettava, ettei kukaan ole turvassa työttömyydeltä. Tohtorityöttömyyden merkittävänä juurisyynä on tutkimusrahoituksen riittämätön määrä suhteessa tohtoreiden määrään.

Yksi aineistosta ilmi tuleva tohtorityöttömyyden kriittinen syy näyttäisi olevan vaje relevantissa palvelutarjonnassa: jos kuuluu niihin, joille töitä ei tarjota, ei saa apua mistään. Vain harvat vastaajat kertoivat olevansa tyytyväisiä nykyisiin TE-palveluihin. Suurin osa työttömistä tohtoreista kertoi kokeneensa TE-palvelut hyödyttöminä tai jopa haitallisina – nöyryyttävinä, ahdistavina, alentavina, epäsovivina, kuormittavina sekä aikaa ja energiaa vievinä.

Esteitä työllistymiselle näyttäisi olevan verkostojen puute (mikä tarkoittaa monesti valta-asemissa olevien ystävien puutetta) sekä rajalliset mahdollisuudet tehdä uhrauksia uransa eteen, mikä asettaa esimerkiksi yksinhuoltajaäidit tai terveydellisten rajoitteiden kanssa elävät ihmiset heikompaan asemaan.

Vastauksista nousi esiin ihmisryhmä, jota luonnehtii kenties parhaiten sana ”tutkijanidentiteetti”: osa jopa usean vuoden yhtäjaksoisesti työttöminä olleista tohtoreista jatkoi edelleen tutkimustaan ja akateemisten julkaisujen kirjoittamista. He eivät lopeta tutkimista, koska heillä on jalo, sisäinen motivaatio työskennellä: totuuden etsintä, pyrkimys siirtää rajaa tunnetun ja tuntemattoman välillä. On syytä pohtia, onko mielekästä yrittää ohjata tällaisia melko harvinaisia, sisäisesti motivoituneita ihmisiä kohti työllistymistä tavanomaisilla, taloustieteen perusoppeihin pohjaavilla menetelmillä, kuten rahallisilla kannustimilla tai sanktioilla, jotka on suunnattu keskivertotyöttömien massoille.

5.4. KILPAILU RAHOITUKSESTA JA TYÖPAIKOISTA EI NÄYTTÄYDY REILUNA

298 kyselyyn vastannutta (N = 702) kertoi todistaneensa syrjintää, selkään puukotusta, kiusaamista tai epärehellistä vallankäyttöä esimerkiksi virkojen täytöissä, työntekijöiden rekrytoinnissa tai tutkimusrahoituksen jakamisessa. Tällaisia anekdootteja kertoivat ne, joita on syrjitty, mutta myös ne, jotka ovat hyötyneet näistä tilanteista. Ideavarkaudet eivät ole harvinaisia. Koska näitä kertomuksia on kosolti, ongelma näyttäisi olevan kulttuurinen: jokin kannustaa toimimaan väärin. Jokin kulttuurissam-

me palkitsee kyynärpäätaktiikan käytöstä pikemminkin kuin älykkyydestä, työteliäisyydestä ja korkeasta moraalista, joita jokainen tohtoritutkinnon suorittanut edustaa, ja joista meritokratian periaatteiden mukaan työyhteiskunnan kuuluisi palkita ansioituneita yksilöitä. Näyttää ilmeiseltä, että akateemisen suhmuroinnin ja tohtorityöttömyyden välillä on kytkös, mutta tällaisen todistaminen on vaikeaa: ihmiselämä ei ole tieteellinen koe, joka voitaisiin toistaa vain yksi muuttuja vaihdettuna. Lukuisat tutkimuksissa raportoidut epäoikeudenmukaisuuden kokemukset on kuitenkin otettava vakavasti. Syrjintä ja suhmurointi mitä ilmeisimmin voi johtaa ketjureaktioon, joka voi johtaa uhrin pitkäaikaiseen työttömyyteen. Joillekin näin on käynyt.

5.5. TYÖTTÖMYYDEN VAIKUTUKSET TOHTOREIDEN AMMATILLISIIN TAITOIHIN, HENKILÖKOHTAISEEN ELÄMÄÄN JA YLEISEEN TERVEYTEEN VAIHTELEVAT YKSILÖITTÄIN

Työttömyyden haittavaikutusten vakavuus ja pysyväluonteisuus vaihtelevat yksilöittäin – jotkut kokevat ohimenevän työttömyysjakson suorastaan lepolomana stressaavan tutkimusurakan päätteeksi, toisessa ääripäässä kaiken menettäneet ihmiset pohtivat itsemurhaa. Mielenterveyden ja elämänlaadun heikkeneminen ovat yleisiä kokemuksia, ja monen kohdalla ongelmat ovat heijastuneet myös perheeseen. Työttömyyden vaikutukset tutkijan ammattitaitoon vaihtelevat tapauskohtaisesti. Koska on mahdotonta ennustaa, kuka selviytyy ja kuka menettää henkisen hyvinvointinsa, itseluottamuksensa, motivaationsa ja kiinnostuksen tutkimukseen, yhdenkään tohtorin kohdalla tällaista riskiä ei pitäisi ottaa.

5.6. TOHTORITYÖTTÖMYYDEN LAAJEMMAT VAIKUTUKSET SUOMEEN: RESURSSIEN HUKKAAMINEN

Vastaajilta kysyttiin heidän tutkimusaiheistaan ja spesifistä tutkijanosaamisestaan, jolloin paljastui laaja kirjo hyvin yksilöllisiä, syvällisiä tiedollisia aarteita, joista ei saada yhteiskunnalle hyötyä tohtorien ollessa työttöminä ja – joidenkin kohdalla – syrjässä yhteiskunnallisista keskusteluista. Tohtorityöttömyyden myötä menetämme ihmiselämään, luonnonympäristöön ja tekniikkaan liittyvää hyödyllistä tietoa, sekä tämän tiedon myötä mahdollisuuksia ratkaista globaaleja ongelmia. Jokainen päivä tohtorityöttömyyttä tarkoittaa älykkäimmän ja kou-

lutetuimman työvoimamme hukkaan heittämistä. Tämän seurauksia on mahdotonta arvioida. Historiallinen esimerkki valaiskoon asiaa: Muuan Albert-niminen nuorimies oli työttömänä vuonna 1901. Vuonna 1902 hän onnistui saamaan työpaikan patenttinviraston kolmannen luokan patenttinvirkailijana, mutta ei yrityksistään huolimatta onnistunut hankkimaan ylennystä kakkosluokan patenttinvirkailijaksi. Vuonna 1905 hän julkaisi fysiikan alan tiedejulkaisussa yhtälön $E=mc^2$. Albert Einsteinin yhtälöä sovelletaan nykyään muun muassa lasereissa, GPS-satelliittipaikantimissa, arkeologisessa radiohiiliajoituksessa, syöpähoitoihin käytettävissä sairaalalaitteissa, palohälyttimissä ja ydinvoimaloissa. Hakiessaan vuonna 1905 nuoremman lehtorin paikkaa Bernin yliopistosta Einstein laittoi liitteeksi suhteellisuusteoriaa käsittelevän artikkelinsa – muttei saanut paikkaa. Hakiessaan töitä lukion luokan opettajana häntä ei kutsuttu edes haastatteluun. (Bodanis 2001: 16–20, 96.) Muistetakoon kyselyyn vastanneista tohtoreista ainakin tämä:

“In 200[X] TEKES terminated our project telling us that no fool would use navigator in the phone. Now every smartphone has Google navigator. Finnish society would have own Google navigation system instead of it.”

5.7. TOHTORIEN RATKAISUJA JA SUOSITUKSIA TOHTORIEN TOIMIVAMPAAN TYÖLLISTÄMISEEN

Suuri osa tohtoreista toivoo parempia ja varta vasten tohtoreille suunniteltuja TE-palveluita. Tällä hetkellä useat työttömät tohtorit kokevat jäävänsä vaille todellista apua.

Velvollisuus lähettää neljä työhakemusta kuukaudessa toimeentulon menetyksen uhalla saa sangen vähän ymmärrystä. Tällaisista pakkomenetelmistä on pikemminkin haittaa tohtorien työllistymispyrkimyksille. Ne aiheuttavat ahdistusta ja vievät aikaa varsinaisten tohtoritason työ- ja tutkimusrahoitushakemusten valmistelusta.

Yksi yleisimmin mainituista laajemmin yhteiskuntaa tarkastelevista ratkaisuista liittyy yliopistojen tohtorikoulutusmääriin, joita pitäisi vähentää, jos post doc -tutkijoille ei ole työpaikkoja ja tutkimusrahoitusta.

Monet tohtorit vaativat asennemuutosta, jotta työnantajat tarjoaisivat töitä tohtoreille. Toiset ajattelevat, että jos töitä ei kerran ole, tämä totuus pitäisi myöntää. Ainoa ratkaisu on siinä tapauksessa kunnollinen ja riittävä perustulo.

6. Poliitikkasuosituksset ja jatkokysymykset

Tämän tutkimuksen keskeisin politiikkasuositus on tämä: työllistää tohtorit! He ovat jo osoittaneet kyvykkyytensä ja työteliäisyytensä läpäisemällä ensin pääsykokeet yliopistoon ja tekemällä sen jälkeen opinnot viimeiseen suoritukseen asti. Mikäli yleiset työllisyyden kohentamiseksi tehdyt toimet pettävät lupauksensa ja jättävät osan tohtoreista työttömiksi, olisi yhteiskunnan päättäjien syytä erikseen organisoida tavalla tai toisella tohtorit asialliseen, koulutusta vastaavaan työhön. Tutkijoiden loputon kilpailuttaminen vie kaikilta voimia ja jotta tohtorityöttömyyteen, siis resurssien menetykseen. TE-palveluita tulisi kehittää yhdessä työnantajien ja yliopistojen kanssa siihen suuntaan, ettei kenenkään uralla olisi turhia katkoja, vaan tohtorien älyllinen ja tiedollinen potentiaali saataisiin sujuvasti yksityisen, julkisen tai kolmannen sektorin käyttöön.

Tutkijatasoisen työvoiman saattaminen koulutustaan vastaavaan työhön, vaikka sitten erillisellä rahoituksella, on tärkeää, koska tiede ei toimi markkinaehtojen mukaan, vaan tieteen arvo on ennalta-arvaamaton ja mittaamaton. Albert Einsteinin läpimurtoa ei olisi olemassa ilman edeltäviä tutkimuksia, joihin Einstein perusti ajattelunsa: Michael Faraday löysi sähkömagneettiset kentät, Emilie du Châtelet loi energian määritelmän ja Subrahmanyan Chandrasekhar kehitti teorian mustien aukkojen synnystä. Myös näillä keksinnöillä on ollut edeltäjänsä, joilla vastaavasti on ollut edeltäjänsä ja niin edelleen. Toisin sanoen mikä tahansa sellainenkin tieteellinen tutkimus, joka ei johda välittömästi hyödynnettävissä olevaan tietoon, on validia tutkimusta. Se ei ole tutkijan epäonnistu-

mista vaan osa ammattitaitoa, joka näyttäytyy epäonnistumisena pelkästään tieteellisen tutkimuksen luonnetta ja arvoa ymmärtämättömille. Kuten kiinalainen sanonta sanoo: ”Se, joka ensimmäisenä maailmassa keksi syödä katkarapuja, maistoi varmasti myös hämähäkkiä, mutta totesi sen syömäkeltottomaksi.”

Generalistien eli oman alan ulkopuolella asiantuntija-tehtävissä työskentelevien tohtorien aihepiiri jakoi tohtorien mielipiteitä. Jatkotutkimuskysymyksenä olisi tärkeää selvittää, mitä tapahtuu ihmisen muistille ja kognitiivisille kyvyille (mm. keskittymiskyvyille ja oppimiskyvyille), jos hän syventyy intensiivisesti spesifiin tutkimukselliseen aihepiiriin kymmenkunta vuotta, mikä normaalisti on väitöskirjan edellytyksenä (opintojen alusta asti laskettuna), mutta joutuu jättämään sen kaiken ja aloittamaan generalistin ominaisuudessa työskentelyn jonkin aivan muun tutkimuskysymyksen parissa? Sopeutuvatko aivot todella täysin uuteen tutkimukselliseen ajatteluun, vai onko tämä myytti? Kuinka paljon vaikutusta on siirtymisen vapaaehtoisuudella tai vastentahtoisuudella?

SUMMARY IN ENGLISH

7. The unemployed PhD holders in Finland

7.1. THE PROFILE OF THE RESPONDENTS WHO PARTICIPATED IN THE SURVEY

The profile of unemployed doctors varies from internationally recognized professors to post doc researchers who have fallen out of the career path straight after obtaining their PhD degree. Most of them are somewhere between these extremes. Their expectations and financial situations vary as well. For example, some doctors of technology, who have remarkable experience in leadership roles in private sector, expect to find a well-paid job. In the other extreme, some doctors are specialized in such research topics that cannot be easily commercialized. For them it is challenging to make ends meet, and the problems seem to accumulate. Most of those who participated in the survey are disappointed with their situation. Some of them have managed to turn their loss into inner strength and life wisdom, others have experienced a decline in mental well-being and health.

7.2. THE PRIMARY CAUSES OF UNEMPLOYMENT AMONG POSTDOCS

The shortest periods of unemployment were not included in our study. Instead, the study focused on the long-term unemployment of PhD holders. Most of the respondents have been unemployed for more than a year, and a great share of them have been long-term unemployed more than once. Some of those who have been continuously unemployed for several years still continue their research and write academic publications. This is an especially interesting profile that emerges from the material: the people with a researcher's identity. They do not stop researching, because they have a noble motivation to work: the search for the truth, the effort to push the boundary between known and unknown. We should consider whether it is even reasonable to try to control intrinsically motivated people with conventional economical methods, such as monetary incentives or

Kuva: Michael Kauer, Pixabay.

sanctions, which are aimed at the masses of the average unemployed.

Statistically it seems that the older age groups are overrepresented among the unemployed PhD holders, and another salient group are those doctors with a foreign background.

According to a number of unemployed doctors, it seems that among the key barriers to securing a job in academia are the lack of networks, lack of friends in powerful positions, and, of course, restrictions in sacrificing everything for your career, which puts, for example single mothers or people with health problems in a weaker position. However, the huge variation in unemployed PhD holders revealed by the research shows that nobody is safe.

7.3. THE FAIRNESS OF COMPETITION FOR ACADEMIC JOBS AND FUNDING

298 PhD holders (N = 702) have witnessed discrimination, backstabbing, bullying, and dishonest use of power in such situations as filling positions and distribution of research funding. These kinds of anecdotes are told by both those who have been discriminated against and those who have benefited from those situations.

It seems obvious that there is a link between discrimination (or even nepotism) and doctoral unemployment, but this is not a hypothesis that could be proved precisely. Human life is not a scientific experiment that could be repeated by changing only one variable to prove the result of the experiment. However, the multitude of reported experiences of unfairness must be taken seriously. Any occasion of discrimination can lead to a chain reaction that can result in long-term unemployment for the victim.

7.4. THE CONSEQUENCES OF UNEMPLOYMENT FOR PHD HOLDERS

Most of those doctors who face unemployment do not seem to get adequate help from the public employment services. The material includes anecdotes about PhD holders cleaning hotels or working as food couriers or attending inappropriate courses to learn things like writing a curriculum vitae or reading the alphabet.

The impact of unemployment on doctoral researchers' professional skills, personal life, and overall health depends on the case. However, since it is impossible to predict who will survive and who will lose mental well-being,

self-confidence, motivation and interest in research, no PhD holder should be put into this test.

7.5. THE BROADER IMPLICATIONS OF POSTDOC UNEMPLOYMENT FOR FINLAND

Every single hour of doctoral unemployment means a loss of our best, brightest, and most educated workforce, who have shown their moral backbone by pursuing university-level education to its pinnacle: the doctoral dissertation. The implications of this cannot be estimated. What would the world be without, for example, Albert Einstein? He was also unemployed in 1901. Next year he got a job as a third-class clerk in patent office but was not promoted to second-class clerk. In 1905, he published his famous equation, the theory of relativity. Today, his theory is the basis for such inventions as GPS navigators, hospital equipment to cure cancer and radiocarbon dating in archeology, just to mention a few. As long as PhD holders are unemployed, we are losing priceless research, potential innovations and a better functioning society. We are losing insights into human life, our natural environment and opportunities to solve global problems.

7.6. SELECTED RECOMMENDATIONS TO BETTER ADDRESS THE ISSUE OF POSTDOC UNEMPLOYMENT, SUGGESTED BY THE RESPONDENTS

A large number of PhDs are hoping for better public employment services designed particularly and especially for PhDs. At the moment most of them do not get adequate help.

The obligation to send four job applications per month or lose your livelihood does not get much understanding. Rather, it is a disadvantage for PhD-level employment aspirations. It causes anxiety and takes time away from preparing actual PhD-level job applications.

One of the most frequently mentioned views is that doctoral education at universities should be reduced if there are no jobs and research funding for doctors.

In particular, PhDs in technical fields are calling for a change in attitude, so that employers in private sector would offer jobs to PhDs.

Many PhDs think that we should face the truth and admit that there are no jobs. The only solution is then a decent universal basic income.

LÄHTEET

Aaltonen, E. (2017), Kansaneläkelaitos: tarvitaanko tohtoreita? Teoksessa Holopainen, H. (2017): **Tohtoreiden monet urat. Tohtoreiden osaamisen hyödyntäminen työelämässä yliopistojen ulkopuolella**, Sivistystyönantajat.

Aho S. & Mäkiäho M. (2016), **Krooninen työttömyys. Pitkään avoimien työmarkkinoiden ulkopuolella olleiden työttömien määrää ja rakennetta sekä työttömyyden dynamiikkaa Suomessa vuosina 2005–2013 selvittävä tutkimus**, Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 20/2016.

Akava Works (2024a), **Työttömyys- ja lomautuskatsaus 6/2024: Korkeakoulutettujen työttömyys on kasvanut lisää**.

Akava Works (2024b), **Työttömyys- ja lomautuskatsaus 7/2024: Työttömyys kasvaa, lomautukset vähenevät jo**.

Asplund, R. & Vanhala, P. (2016), **Korkeasti koulutettujen työmarkkinapolut – työllisyys, työttömyys ja syrjäytymisriski**, Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja, Työ ja yrittäjyys 22/2016.

Bebiroglu, N., Dethier, B., & Ameryckx, C. (2020), **Education-job match among PhD holders in the Federation Wallonia-Brussels**, Observatory of Research and Scientific Careers, 1(2), Bryssel: F.R.S-FNRS.

Bodanis, D. (2008), **E = mc², maailman tunnetuimman yhtälön elämäkerta**, Tammi.

Boman, J., Beeson, H., Sanchez Barrioluengo, M., & Rusitoru, M. (2021), **What comes after a PhD? Findings from the DocEnhance survey of doctorate holders on their employment situation, skills match, and the value of the doctorate**, Strasbourg: European Science Foundation (ESF).

Boyce, C. J., Wood, A. M., Daly, M., & Sedikides, C. (2015), Personality change following unemployment, **Journal of Applied Psychology**, Vol. 100(4).

Cervantes, C. V., & Cooper, R. (2022), Labor Market Implications of Education MisMatch, **European Economic Review**, Vol. 148.

Clark, A. E., & Oswald, A. J. (1994), Unhappiness and Unemployment, **The Economic Journal**, 104(424), 648–659.

Djakonoff, V., Idström, A., Neuvonen, A., Nyyssölä, M., Perjo, L., Sokero, M. & Suhonen, T. (2024), **Työvoima- ja koulutustarpeen ennakointi strategisen yhteiskuntapolitiikan välineenä**, Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2024:23.

Frankl, V. (1978), **Ihmisyden rajalla**, Otava.

Garibaldi, P., Gomes, P., & Sopraseuth, T. (2020), **Output Costs of Education and Skill Mismatch**, IZA DP. No. 12974, IZA Institute of Labor Economics.

Haila, K., Karinen, R., Kaihovaara, A. & Eronen, A. (2016), **Miten tohtorit työllistyvät?** Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 3/2016.

Hakala, J. (2009a), **Academic cultures in the Finnish mass research university: Change and continuity**, Tampere: Tampere University Press.

Hakala, J. (2009b), The future of the academic calling? Junior researchers in the entrepreneurial university, **Higher Education** 57 (2), 173–190.

Hannukainen, K. & Brunila, K. (2017), "Jokainen verissä päin sitä omaa edistää" – Tutkijakoulutus, tieto ja tutkijuus tietokapitalismissa, **Aikuiskasvatus**, 37(2), 96–107.

Hatch, T., & Skipper, A. (2016), How much are PhD students publishing before graduation? An examination of four social science disciplines, **Journal of Scholarly Publishing**, 47(2), 171–179.

Hnatkova, E., Degtyarova, I., Kersschot, M., & Boman, J. (2022), Labour market perspectives for PhD graduates in Europe, **European Journal of Education**, 57, 395–409.

Idström, A., Isotalo, E., Hiilamo, T., Karhunen, H., Mathies, C. & Villanen, J. (2024, tulossa), **Selvitys valtakunnallisesta apurahajärjestelmästä ja valmistumisen jälkeisistä kannustimista**, OKM.

Jahoda, M. (1982), **Employment and Unemployment: A Social-Psychological Analysis**, Cambridge University Press.

Juusola, H., Nori, H., Lyytinen, A., Kohtamäki, V. & Kivistö, J. (2021), **Ulkomaiset tutkinto-opiskelijat suomalaisissa korkeakouluissa: Miksi Suomeen on päädytty ja kiinnostaako työskentely Suomessa opintojen jälkeen?** Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2021:14.

Kehm, B. (2007), Quo vadis doctoral education? New European approaches in the context of global changes, **European Journal of Education** 42 (3), 307–319.

Kerr, W. R. (2020), **The gift of global talent: How migration shapes business, economy & society**, Stanford University Press.

Kerätär, R. (2016), **Kun katsoo kauempaa, näkee enemmän. Monialainen työkyvyn ja kuntoutustarpeen arviointi pitkäaikaistyöttömillä**, Väitöskirja, Oulun yliopisto.

Kerätär R. & Karjalainen, V. (2010), Pitkäaikaistyöttömillä on runsaasti hoitamattomia mielenterveyshäiriöitä, **Lääkärilehti** 45/2010.

Kouhia, A. & Tammi, T. (2014), Akateemisen kapitalismin uusliberaali tutkijasubjekti kasvatustieteellisessä tohtorikoulutuksessa, **Kasvatus & Aika** 8 (2), 22–39.

Maier, S. F., & Seligman, M. E. P. (2016), Learned helplessness at fifty: Insights from neuroscience, **Psychological Review**, 123(4), 349–367.

Maunu, T., Räisänen, H. & Tuomaala, M. (2023), **Pitkä työttömyys**, TEM-analyyseja 114/2023, Työ- ja elinkeinoministeriö.

McLaughlin, K. J., & Bils, M. (2001), Interindustry Mobility and the Cyclical Upgrading of Labor, **Journal of Labor Economics**, 19(1): 94–135.

OPM (2004), **Yliopistotilastot 2003. Taulukoita KOTA-tietokannasta**, Opetusministeriön julkaisuja 2004:24.

OKM (2015), **Ehdotus yliopistojen rahoitusmalliksi 2017 alkaen**, Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2015:19.

OKM (2016a), **Tutkijanuran tilannekuva. Tutkijanuratyöryhmän loppuraportti**, Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2016:2.

OKM (2016b), **Miten tohtorit työllistyvät**, Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2016:3.

OKM (2024), **Korkeakouluille uudet rahoitusmallit**, (haettu 22.10.2024).

Peltoniemi, H. (2017), Syöpätutkija Johanna Ivas-kalle 100 000 euron palkintoapuraha – tutkimusnielee kymmeniätuhansia kuussa, **Turun Sanomat** 10.2.2017.

Peura, M. & Jauhiainen, A. (2018), Tohtoriopintojen monet merkitykset suomalaisille ja ulkomaalaisille jatko-opiskelijoille, **Aikuiskasvatus**, 38(3), 223–236.

Rellman, J., Ruokonen, H., Pietilä, M., Kortelainen, K., Ojala, K. & Parmanne, P. (2022), **Erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkäritilanne ja koulutustarve vuoteen 2035**, Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön raportteja ja muistioita 2022:21.

Rinne, R. & Jauhiainen, A. (2012), In the shifting sands of policy – University academics' and employees' views and experiences of Finland's new higher education policy. Teoksessa Ahola, S., & Hoffman, D. (toim.), **Higher education research in Finland: Emerging structures and contemporary issues**, Jyväskylä: Finnish Institute for Educational Research, 89–110.

Seligman, M. E. P. (1975), **Helplessness: On Depression, Development, and Death**, W.H. Freeman.

Seuri, A. & Vartiainen, H. (2018), Yliopistojen rahoitus, kannustimet ja rakennekehitys, **Kansantaloudellinen aikakauskirja** 114 (1), 100–131.

Stantcheva, S. (2023), How to Run Surveys: A Guide to Creating Your Own Identifying Variation and Revealing the Invisible, **Annual Review of Economics** 15:1, 205–234.

Tieteentekijät (2021), **Uravaihtoehtojen risteyksessä: tieteentekijöiden kysely nuoremmille tutkijoille 2020–2021**, Tieteentekijöiden liitto 2021.

Tieteentekijät (2024), **”Rakastan tutkimustyötä, mutta kilpajuoksu rahoituksesta väsyttää.”** Tieteentekijöiden kysely nuoremmille tutkijoille 2024.

Tuononen, M., Uotila, M., Loikkanen, J., Ylimaula, R., Marjomaa, N. & Latvanen, E. (2021), **Korkeakouluohjaus ulkomaisen opiskelijan työllistymisen ja integraation tukena**, Eurostudent VII -tutkimuksen artikkelisarja, Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2021:7.

Välimäki, M., Pitkänen, V., Niemi, M.K. & Veijola, R. (2023), **Kansainväliset osaajat ja Suomi: Mielikuvat, kotiutuminen, työelämä ja tuen tarpeet. Kansainvälisten osaajien Suomi-tutkimushankkeen loppuraportti.**

Winkelmann, L., & Winkelmann, R. (1998), Why Are the Unemployed So Unhappy? Evidence from Panel Data, **Economica**, 65(257), 1–15.

Yang, Y., & Fumasoli, T. (2023), Occupational choice, satisfaction and success of PhD graduates in East Asia and the West: A systematic review, **Higher Education Quarterly**.

Työn ja talouden tutkimus LABORE

eli Labore (ent. Palkansaajien tutkimuslaitos) on vuonna 1971 perustettu itsenäinen taloudellinen tutkimuslaitos, jossa tehdään tieteen kansainväliset laatukriteerit täyttävää soveltavaa taloustieteellistä tutkimusta. Tutkimuksen painopistealueet ovat työn ja koulutuksen taloustiede, julkistaloustiede sekä makrotaloustiede.

Työn ja talouden tutkimus LABORE

Arkadiankatu 7 (Economicum)

00100 Helsinki

Puh. +358 40 940 1940

labore.fi

ISBN 978-952-209-218-2 (verkkojulkaisu)

ISSN 2984-4630 (verkkojulkaisu)